Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավատություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

15 Li 3 50

913 ա2

ԱՏՕԼՓ ՊԸԼՕ

ՃԻՆԱԲԷԹ ՄԱՀՄԱՒԼԸ

ՃԻԼՏԻ ՍԱՆԻ

1

ՄԻԽԹԵՐՃԻՄ
Ա. ՆՏՈՆ ԱԼԻՔ

ՍԱՀԻՊ Վ.Է ՆԱՇԻՐԻ
ԿԱՐԱՊԵՏ ՊԻՊԼԻՐԵԱՆ

معارف نظارت جلیلەسنك ۲۳۲ نومرولو رخصتیله طبع اولنمشدر

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Պ. Գոպչա Ձարմանցյան բ/ա.
Վաղարշապատ բ/ա. 636

ՍԹԱՆՊՕԼ
Կ. ՊԻՊԼԻՐԵԱՆ ՄԱԹՊԱՒԱՄԸ
ՆԵՒՒԻ-ՀԱՄԻ, ՉԻՉԷՔ-ԲԱԶԱՐԸ Ն. 23
1888

2315-70

ՃԻՆԱԵԼՔ ՄԱՀՍՈՒԼԸ

ՃԻԼՏԻ ՍԱՆԻ

ԳԸՍՄԸ ԷՎՎԷԼ

1

Բօրթ ՍԷՆ-Մալլէն թէաթրօսընըն տիրէքթօրը ալթը այ էվվէլ հանկը օտաւտա վէ հանկը սանտալիյէտէ օթուրմըշ ըտը յսա, եինէ այնը օտա վէ սանտալիէտէ օթուրմագտա օլուպ, թէաթրօնըն կէտիյի օլան Մ. Ֆուրնէլ տախի, տիրէքթօրըն եաղըլսանէսինին գարշըսընտաքի գանաբէյէ եայլըմըշ ըտը։ Տիրէքթօր տէֆթէրլէրինի վէ օ կիւնիւ թէաթրօտա քիւրաեա վէրիլմիշ վէ վէրիլմէմիշ օլան մահալլերին ճէտվէլինի վէ պազը թէաթրօլարըն վարիտաթը եէվմիյէլէրինին բուսուլալարընը թէտգըդ իթմէքտէ օլտըղը միսիլլու, Մ. Ֆուրնէլ տախի, իլք կիւնիւ տիրէքթօրտան թա'թիլ իթմէք իւզրէ իղն ալմըշ օլան իքինճի պալէթթ մատմուազէլ Վէլլէտայը տիւչիւնէրէք սիկարասընը իչմէքտէ իտի։

Տիրէքթօր. – Զըգան սէնէ այնը թարիխտէ Բէրլիէր օյունընը խայլը տէֆալար օյնաթմըշ օլտըղըմ հալտէ 5322 ֆրանգ. հասըլաթ ալմըշըմ. պու սէնէ, եէնի տրամտան, պիրինճի տէֆասը զայէթ բարլագ սուրէթտէ կէչմիշ օլտըղը հալտէ, հէնուզ իւչիւնճիւ տէֆասընտա իքէն, թօքու թօքու 1242 ֆրանգ հասըլաթ օլմըշ. պունա նէ՞ տէրսին։

Ֆուրնէլ. – Տրամըն իչինտէ պալէթ եօգ, օնըն իչին հասըլաթ աղամայօրսըն։

Տիրէքթօր. – Պա խուսուս քի, Վէլլէտա տա օյնամայօր. սէնճէ պիր օյունտա Վէլլէտա օլմատըգճա, սէլամէթ եօգ. Վէլլէտա օյնաեաճագ օլսա, օ զէմանն տա օյունըն իսմի տրամ օլմազ, հալպու քի, խալգ տըրամ տէյու պայըմըն էթինի եէտի. պիր սէնէտէն պէրու զաղէթալարըն քեաֆիֆէսի, արթըդ հէր տիւրլիւ օյունը պէր թարաֆ իտիպ, սապըդը իւզրէ տրամ օյնաթտըրմամը նասիհաթ իթտիլէր. նէ եաբաճագ

ղըմը պէն տէ չաշըրըպ , խոթէտիքլէրի թարղուա պէր տրամ պուլտըմ ոյնաթմաղա պաշլատըմ. ղայէթ մէմնուն օյտըլար ամմա , օսանտըլար. պէնտէն չիմտի հէր կիւն իչի պէն ֆրանգ իւսթէ կիտէ յօր . տրամ օյնաթտըրաճաղըմ տէ յու իչիւա իտիպ տէ մահվ օլմամտ կա :

Ֆուրնել. – Նէվէթ , օյունճադ կիպի չէ յլէր օյնաթմայըպ տա , սէն՝աթա խըզմէթ իտէն թէաթրօճըլար չիմտիքի վապըթմա տա աճըդտան էօկիւրըլէր , պիլմիշ օլտըն :

Տիրէքթօր . – Պարէ ըէֆիդլէրիմ պէնտէն չօդ դիկատէ բարա դաղանմատալար, կիւրէյիմ կանմադ . քիմի կիւնտէ 6200 , քիմի 2900 ֆրանգ հասըլաթ պըլյօր , իչթէ հիտապլարը մէյտանտա տուրույօր :

Ֆուրնել. – Պիրատէր, սէն կինէ Բէրիլէր օյունըննա պաշլա . տէօրթ կիւղ օթուղ եէմինճի տէֆտասընատա թա՛թիլ իթտին . ամմա աճէլէ իթտին. տահա վէլլէտտա հօրուլմատան օյունը քէտտին . . .

Տիրէքթօր . – Հալէտ սէնտէն պիրէ հօրըլմամըշ իլքէն . . . հէր հալտէ սէն օնա սեօյլէ.քի , ահադլարընը մէշղուլ թուրթսըն.քի խամյանմասըն . օն պէշ կիւնտէն կինէ պաշլաթմաըրըրըմ. հիչ օլմազտա գօլթուղ սանտալիէլէրինէն քեաֆֆէտի քիրատանըը.քի , պէնիմ իչիմէ էլվէրիր :

Ֆուրնել. – Պիրատէր , չու դարատա հիչ տէյէճէյիմ հօդ . սէն օ Բէրիլէր օյունըյլա իւչ այ տահա խալդտան բարա չէքէրսին . քեռանուն սանինին օն պէշինէ դատար կիտէր , սօնրա տա . . .

Տիրէքթօր . – Ի՛յ սօնրա նէ՞ հաբաճաղըդ , օնը տա տիւչիւնմէլի :

Ֆուրնել. – Եաղըխանէնին իչինտէ թաղէ պիր չէյ հօ՞դ մը :

Տիրէքթօր . – Զո՛դ , պէշէր ֆասըլը դըրդ սէքիղ բարչա եէնի օյունլար վար :

Ֆուրնել. – Օ հալտէ նէ՞ տիւչիւնիւյօրսըն հա :

Տիրէքթօր . – Օդուտադ ճանըմ խոթէմէ յօր :

Ֆուրնել. – Մէն օդուտա , լաքին քեռաթիպլինին իչի՞ նէ, վարսըն օ օդուսըն պադալըմ :

Տիրէքթօր . – Օ տա պէնիմ կիպի , հէր չէյի հաբտաղա ըաղը օլույօր ամմա , հաբըլմըշ օլան օյունլարը օդուտաղա կէլինճէ , օրատա տուրույօր . ատէթա ադլատաղա պաշլայօր :

Ֆուրնել. – Մէն տէ օնըն ադլատընատան մէրհաւէթ՞ մի կէլիյօրսըն . է յ , քեռաթիպլին օյունլարընը տա օդուտաղ խէ , նէ՞ հաբատ , նէ՞ լէ մէշղուլ օլուր :

Տիրէքթօր . – Սաղահատան ադշամա դատար խաթըը իչին վէրիլէն պատիհավա պիլեէթլէրի լտղալար . անլարսըն հա , պէօյլէ պէնիմ կիպի հասըլաթ չըդարատանատան թէաթրօճըլար , թէաթրօյը տօղարըմատա

մեճպուր տըրլար . բարա դաղանըյօր կիպի ալէմէ կէօսթէրմէլի . քիմսե ալտանմադ ամմա , պիր քէրրէ տուէթ օլմըշ , նէ՞ եաբարսըն : Էյի խաթըրմա կէլտի . սէն թէսաթծանըն տօսթը սայըլըրսըն , շու գըրդ սեքիղ բարչա օյունը սանա կէօնաէրսէմ տէ պիրէր պիրէր օղուսան , վէ հէր պիրինի խուլտասա իմսէն , օլմա՞զ մը :

Ծուրնէլ . – Լաթիֆէ՛ մի խոէյօրսըն . տօղրուսը տէնէճէք եօդ , պիր վաղըթի պանա պիր օյուն վէրմիշ իտին քի մուֆտասա վէ խուլտասա իտէյիմ՝ տէյտու եա . . . հալ՛ա դալպինոէ սըգընթըսընը հիսս իտէրիմ :

Տիրէքթօր . – Օ՛ հանկը օյուն ըտը . ունուԹտամ կիթտի . օյունըն իսմի՞ :

Ծուրնէլ . – Տէնէչէն ալընտուղ ըտճէր . չիկը օլտրագ պէշ ֆասըլը պիր օյուն , իֆլաս թէհլիքէսինէ տուչտար օլան թտաճիրին պիրի , քէնտիսինի տէնիղէ ամմըշ , վէ ֆագաթ հէր նասըլ ըտա պօղուլմամըշ . . .

Տիրէքթօր . – Ա՜մա՛ն , ամա՛ն , նէթիչիր :

Ծուրնէլ . – Կէօրա՞ւն միւ , սէն պիր թանէսինին խուլտասասընը պիլէ տինլէմէք իսթէմէ յօրսըն տա , պանա դըրդ սեքիղինի պիրտէն նիւքլէմէ յէ դալդըշը յօրսըն :

Տիրէքթօր . – Սըղլամա , սըղլամա , վաղ կէչտիմ . սէն պանա պիր եօլ կէօսթէր պադալըմ :

Ծուրնէլ . – Մատմուազէլ Մէրնէմի ունուԹտը՞ն մը . պու գըշ օնըն նաբմըշ օլարդը օյունը օյնաթտըրաճագ տէյի՞լ մի իտին , պու տա պիր շէյ տիր . նէ՞ տէյսին :

Տիրէքթօր . – Պէն ունուԹտամատըմ տունա , օ ունուԹտը . արԹըգ Թէաթրօյը իտաթրընա պիլէ կէԹիրմէ յօր . դարըլարըն հալի մա՛լիւմա . պիր տալտա տուրմապըմ . պէյքի նինէ ըհտմ չըղմադա մէրադ վէրմիշ տիր :

Ծուրնէլ . – Մատմուազէլ Մէրնէմ , օ Թա՛րիֆ նիԹտիյին պիր տալտա տուրմահան դարըլարտան տէյիլ տիր . վատ նիԹտի իսէ , հէր հալտէ սէօղունտէն տէօնմէզ :

Տիրէքթօր . – Մարմ պէրնտա պէյքի օյունըն կէԹիրիր , լաքին քհանունէն տանի իչին պէն հէր հալտէ պիր շէյ Թէտարիւք նիմէյիլիմ :

Ծուրնէլ . – Է՜յ , մատմուազէլ Մէրնէմի պիր աղ սըգըշարըտագ տա , էվվէլճէ վէրմէյինի ըչճա նիմսէք :

Տիրէքթօր . – Նա՞սըլ սըգըշարըյըմ . կէօրտիւյիւմ պիլէ եօդ . Բաըհտաէն պըրատըզ սաւուշմըշ օլտըղընը սէօյլէյէն սէն տէյի՞լ մի իտին , ավտէթ նիմի՞շ մի , պիլի՞յօրսըն :

Ծուրնէլ . – Տահա ավտէթ նիմիշ օլմամալը . մատմուազէլ Մէր-

Մէրեէմ. – Կէօրիւշէճէյիղ եա՛. ղա՛իպ օլմամըշտըմ.քի. – տէտիքտէն սօնրա, ֆուրնել կէօղիւնէ իլիշմէ.բլէ եանընա կիտիպ վէ իքի է-լինի պիրտէն ուղաթտըրըպ. – Սիղի ևինէ պուրատա պուլտըղըմա մէմ-նուն օլտըմ։

Ֆուրնել. – Սիղի պէ.բլէմէ.քտէն թէհամմիւլիւմիւզ թիւքէնմիշ իտի։ Եօլճըլըղընըղը րահաթճա կէչիրտինի՞զ եա։

Մէրեէմ. – Բէ.ք րահաթ։

Ֆուրնել. – Նէ՞ վադըթ կէլտինիղ։

Մէրեէմ. – Տիւն սապահ։

Ֆուրնել. – Վիճուտճա է.յի՞սինիղ եա։

Մէրեէմ. – Կէօրտիւյիւնիւզ կիպի։

Ֆուրնել. – Նէրէ.յէ կիթմէյինիղի սօրսադ։

Մէրեէմ. – Ոէօյլէմէմէ.քտէ նէ՞ ման՛ա վար. Դավդասիա թարաֆլարընտա, բրէնա Բօյլէին իլէ դարըսընա վէ օղլընա րասթ կէլտիմ։ Պէն սէօյլէմէսէմ օնլար Բարիսէ կէլիր կէլմէղ, ներէլէրի կէղտիյիմի թապիի չունա պունա սէօյլէնէճէ.քլէր։

Տիրէ.քթօր. – Դավդասիաեա՞ մը կիթմիշլեր. Բարիստէն պու դա-տար ուզադ օլան պիր մահալէ կիտիլէպիլի՞ր մի իմիշ. իչթէ պունա թէ-ռաճճիւպ իթտիմ։

Մէրեէմ. – Իչթէ պէօյլէ հէմ կիտիլիր, հէմտէ կէլինիր։

Տիրէ.քթօր. – Օ թարաֆլար կիւղէ՞լմի։

Մէրեէմ. – Զօգ կիւղել։

Տիրէ.քթօր. – Կիւղէ՞լ դըեաֆէթլէ՛ր։

Մէրեէմ. – Ղայէթ կիւղել... րէսմիէրինտէն սիղէ կէթիրտիմ։

Ֆուրնել. – Սիղին իչինիղ օլմալը, պէն չըղայըմ։

Մէրեէմ. – Պէնիմ տօսթլարըմտան կիղլի հիչ պիր իչիմ օլամազ. օնըն իչին իսթէրսէն օթուրապիլիրսին, պիր կիղլի իչիմ վար ըսա, օ տա եապմըշ օլտըղըմ գօմէտիանըն խիւլասայը մա՛ալի տիր։

Տիրէ.քթօր. – Գօմէ՞տիանըն մը, տրամը՞ն մը. էլպէթթէ.քի պու տէֆա թէէլիֆքէրտէնիղ օլան օյունը պէրապէր կէթիրմիշլինիղ տիր։

Մէրեէմ. – Պէրապէր կէթիրմէտիմ, պու տէֆա կէչիշիմ վէր-միշ օլտըղըմ սէօղէ էմնիյէթի իտէպիլէճէ.յինիղի պէեան իթմէ.յէ, վէ սիղին իլէ օյունըն նէ ղէման օյնանըլաճաղընը գարարլաչտըրմաղա մադատաըլնա մէպնի տիր։

Տիրէ.քթօր. – Սիղ նէ՞ ղէմանա գատար հաղըր օլապիլիրսինիղ։

Մէրեէմ. – Պէն, քէռանունի էվվէլին նիհայէթլէրինէ տօղըր հա-ղըրըմ։

եէմ, միւթաատը վէճճ իւղրե պիւթիւն եաղ մէվխիմինտէ սէեահէթ իւ-տէը . լաքին գըշ եադլաշմըշ օլտըղընտան , չօդ սիւրմէղ արթըդ կէլիը . եարընա վիլիէ սօդաղընտաքի էվինէ դատալ կէտէյիմ պիը անլաՅըմ մը . պէյքի պիը մա՛լիւմաթ ալտալիւրիւղ :

Տիրէքթօր . – Ձէննա օլմազ , չունքի էօյլէ դարիպ վէ ճճիպ , վէ Բարի-սին սէն՝ամթքեաւրանընտան թանըշմըշ օլան կէնճ պիը գատընըն, եարմըշ օլտըղը օյունը օյնաթմազա ղինհիմ վիևատէսիյլէ եաթայօր . պիը քէրըկ թէճրիւպէ խոխէպիլիը :

Ֆուրնէլ . – Շիւպհէսիզ . պիը վազըթ պու խուսուստան պահս իթ-տին իսէ , պէ՛նտէ սէնին իլէ հէմճքեաը ըստմ : Պէն եա՛րըն էվինէ կիտէրիմ . եալընըզ չուրասընը սէօյլէմիշ օլայըմքի , էյէր ավտէթ իթ-միշտէ , վատ իթտիկի օյունը թէ՛էլիճ իթմէքլէ մէշղուլ իսէ , արա-սընա . . .

Տիրէքթօր . – Ընասընա քիւչիւք պիր պալէթ օյունը սօգուշտըր-մասընը թալէպ իտէճէքսին , անլայօրըմ . էլ հասըլ , չու սէնին վէյլէտա օյունըն իչինտէ պուլընմայը : Սէն պէնիմ թէաթրօմանո ղիեատէ վէյ-լէտանըն տօսթը օլտըղընա գանատթ հասըլ իթտիմ կիթտի :

Ֆուրնէլ . – Պու միսիլու տօսթլըգլայը պիրիպկըլէրինէ պաղը տօսթ-լըգլար տը :

Շու սըրատա գաբու վուրուլըպ , ուշադլարտան պիրի , էլինտէ պիր գարթ իլէ իչէրի կիրտի :

Տիրէքթօր՝ գարթըն իւղէրինէ պագտըգտան սօնրա , Ֆուրնէլէ ու-ղաթըպ : – Ա՛լ օգու . – ատէսիքտէ . Ֆուրնէլ . – վա՛յ . կէլմիշտէ , պէ-նիմ իտապէրիմ եօգ , թամ վազթընտա . . . Հէմտան գատու էթ . . . Պու տէֆտա պէնիմտէ պիր միւատէթճիք պէրապէրինկըճէ օթուրմամա միւ-սաատէ իթմէկլիսին . . . օ գարը յը պիր պիևատէ կէօրմէք՝ պէնիմ իչին պէօյիւք պիր ղէվգ տիր :

Տիրէքթօր՝ ուշաղա . – Մ՝ատմուազէլ Մ՝էրհէմ պէօյլէ քի իչէրի պու-յուրսուն . տէտի :

2

Մ՝ատմուազէլ Մ՝էրհէմ , հէր ղէմանտան կիւղէլ վէ նէյ՛էլի պիր սըֆաթլա իչէրի կիրտի :

Տիրէքթօր . – Հէյէ՛ չիւքր կէօրիւշտիւյիւմիւզէ :

Տիրէքթօր. – Ինանունի սանինին ան պէշինէ տօղլը իչէ պաշլաեա-պիլիմիղ։

Մէրևէմ. – Սիղին իշինիլէ ուչաքդաան ասնդա, էյնէթի պաշլաեա-պիլիրիղ։ Պէն մուդաաաէմա, դըշըն սանդարընաան պահա իմամ իսէ, սէևահէթիմ չօղ ուղանաճադ աէ յու դանն իմամէ քաիմ։

Ֆուրնել. – Շու հալաէ իշիէր սըրաասընա կիրաի աէմէք տիր. քնա-նունի սանինին ան պէշինէ դաաաը Բէրիլէր օյունունա աէվաո, անտան ասնըա տա, Վէլլէաա տա տախիլ օլմադ շարթըյլա, մաամուաղէլ Մէրևէ-մին օյունը։ Վէլլէաա աէրսէմ, Ինանի քիւչիւք պիր պալլէթի օյունը։

Մէրևէմ. – Պալլէթի սիղ օլմադ. պէն էօյլէ պիր օյուն վաա իմամ քի, մանդարաաը տա գայէթի բարլադ օլաճադ տըր։

Ֆուրնել. – Շիմդի անլաաը՞ն Ինա, պիրաաեր. իշթէ դըշ մէվլիմի-նի տէ թէէմին իմամիք տիմէք տիր։

Տիրէքթօր. – Թէէմին իմամիք, թէէմին իմամիք... էյէր օյուն է-յի խէ...

Մէրևէմ՝ ղէքի պիր դըշ օլաըղը ճիհէթլէ, տիրէքթօրըն չու չիւպ-հէսինաէն ճանը սըգըըմայըդ, կիւլմէ յէ պաշլաեաըաղ.

— Սիղէ պիր օյուն թէրթիոպ իսիոպ վէրմիշ օլաըղմ. քիֆայէթի իմ-մէ յօր տա, պիր տէ օյունըն կիւղել օլուպ օ՛լմաաըղընը մը ատայօրսընըդ։

Ֆուրնել. – Էվվէթի, մաամուաղէլին հադդը վաո տըր. աէն տէ պիր աղ չօղ շէյ իսիթէ յօրսըն. մաամուաղէլին թէ՛էլիթի իմմիշ օլաըղը օյու-նըն հէր հալաէ սէնինը չանիճանաա մէվճուա օլան դըշըդ. Ինէտի գըշդ սէ.քիղ օյունա ֆախդ օլաըղընա հիչ շիւպհէմ՛ Ինօդ տըր։ Մէրևէմ՝ դահ դահ կիւլէրէք. – սիղ տէ պէնիմ իչէ էյի էյլէնճէ յէ պաշլաընըդ. պէն, Ինաբընդ օլաըղմ տրամը նէրէյտէ օյնաիթաըրաճադըմը հիչ շաշըրմամ. իսիթէսիյիմ թէաիթօօա կէօիթիւրէպիլիրիմ։

Տիրէքթօր. – Պաշդա թէ՛աիթօօա մը, ասլա՛. պէն իսիթիֆաաէ իւ-աէմէ յէճէ յիմէ էմին օլաայըտըմ, սիղի գօմշուման կէօնաէրիը իսիմ։ Պու օյունը պէն օյնաիթաըրաճադըմ. Ինասըլ քի սիղէ վաո իմմիշ իսիմ. սի-ղին իչը տէ՞յա օլարադ Ինաբընդ օլաըղընըդ պիր օյուն օլաըղը ճիհէթլէ, պիրադ վէօվէսէ իթիտիյմաէն տօլայը պէնի մահճուա իսէյէգսիզ-նիղ, իմիդաաընաայըմ։

Մէրևէմ. – Իսիթէսիյինիղ գաաար վէօվէսէ վէ չիւպհէ իսէպիլիրսինիղ. պու սիղին հադդընըդ տըր. սիղէ պիր տօն տարպէ տահա օլ-մադ իչդէ չունը տա իլավէ իսէրիմ քի, պու տրամը Ինասըլ թէրթիոպ վէ թէէլիթի իմմիշ իսէմ, իսարըճաան գալէմ գաըշյաըրմադսըգըն հալի իչէ օյնաիթմադ արզուսընաայըմ։

Տիրէքթօր. – Բէք ալէա, էօյլէ օլսուն։

Մէրեէմ. – Պիր աղ տա, դարըլար գօլլարընը սըղասընլար պագալըմ։

Տիրէքթօր. – Տէվէք քի իմզանըդը տա վաղ իտէճէքսինիզ։

Մէրեէմ. – Շիւպհէ՞ մի վար. «Մէրեէմ» տէյու հարգը հարգընա իսմիմի պէհան իտէճէյիմ։

Տիրէքթօր. – Բևանունի սանիտէ սիղին թէրթիպ իթմիշ օլտըղընըղ պիր օյունը օյնաթտըրաճաղըմը չիմոիտէն իլան իտէպիլի՛րմիյիմ։

Մէրեէմ. – Շիմոիտէն իլան իթմէյէ իհթիւճաճ կէօրիւյօր իսէնիզ, իտէպիլիրսինիզ եա. լաբլին բէք չաբըդ տէյի՛լ մի։

Ֆուրնէլ. – Իվվէթ, էվվէթ. բէք չաբըդ տըր. իչի պիրաղ տահա աղըրճա թուրթմայը, էօյլէ պիրտէն պիրէ ֆատմուաղէլ Մէրեէմին իսմինի խալդա իլան իթմէյէյիմ. պիր աղ տահա ուսթաճա հարէքէթ իտէյիմ. դաղէթալարա չու գատարճըդ պիր ֆըգրա վէրիլմէսինի թէքլիֆ իտէրիմ։

«Բօրթ Սէն Մարթէն թէհլիրսըզընըն տիրէքթօրը եէնի պիր օյուն միւթալաա իթմիշ վէ քէնտիսինէ պիճաատսիյլէ թէհէսիր իթմիշ իսէ տէ, միւէյյիֆի քիմ օլտըղընը պիլէմէտիյինտէն, հէր քիմ թէհէլիֆ իթմիշ իսէ, իտարէխանէսինէ թէհլրիֆ իթմէսինի բէճա իտէր» – Սէքիզ կիւն կէչտիքտէն սոնրա, շէօյլէ պիր ֆըգրա տահա գօմալը. «Բօրթ-Սէն-Մարթէն թէհլրիսընըն իտարէսի, քէնտիսինճէ թագտիր իթմիշ օլտըղը պիր օյունը, մէվգըը իճրաեա գօմալա գարար վէրմիշ օլտըղընտան, միւէյյիֆինին պիր ան էվվէլ իտարէխանէյէ միւրաճաաթ իթմէսինի թէքլիար բէճա իտէր» – Պէօյլէճէ արա սըրա ղաղէթալարտա, Բարիս խալդընըն մէրագընը մուճիպ օլաճագ սուրէթտէ, ֆըգրալար տէրճ իթտիրմէյի տիր։ Պու թէրթիպ եէնի պիր չէյ տէյիլ իսէ տէ, տա՛իմա իչէ եարամըչ պիր թէրթիպ տիր. թա քեանունի էվվէլին սոնլարընտա տա, մատմուաղէլ Մէրեէմին իսմինի իլան իտէրսին. նէ՞ տէրսին պու թէրթիպտէ, պիրաատէր։

Տիրէքթօր. – Մատմուաղէլին բէյլինի անլամալը. պագալըմ մատմուաղէլ նէ՞ տիւշիւնիյօր։

Մէրեէմ. – Պէն պու բէյլէրին հիչ պիրինի թատստիգ իտէնլէրտէն տէյիլիմ. պէօյլէ իլանլար ըլա օրթալըդ վէվվէլէյէ վէրիլճէք օլուրսա, սոնրա խալդը թէհմամըյլա խօշնուտ իթմէք բէք միւչքիլ օլուր. չունքի խալդըն միւքէմմէլ պիր չէյ իսթէմէյէ հագդը օլուր։

Տիրէքթօր. – Էլպէթթէ օյունա պիր աա գօմըշսընըղ։

Մէրեէմ. – Շիւպհէսիզ. հէմտէ ղանն իտէրիմ՛քի բէք կիւղէլ պիր աա տըր։

Պէր վէճհի սապըգ միսաֆիր դապուլ իտէմէմ, ղիիա իքի իւչ կիւնէ դա-տար եինէ կիմմէյէ մէճպուրըմ։

Ֆուրնել. – Եինէ Գավգա՞սիատա մը։

Մէրեէմ. – Խայըր. ադըմ պաշըմտա իչիմէ պագմագ իւղրէ, Պօր-տօնա ֆամիլեամըն հանըրնա կիտէճէյիմ։ Տիւչիւնիւնիւզ պիր քերրէ, քհանուհի էվվէլէ գատար պիր օյունը հէմ Թէլիֆիպ իմմէլի, հէմ ատ էօյրէնմէլի. վագըթ ղայպ իմմէյէ կէլմէղ։

Ֆուրնել. – Տէմէք քի միէլլիֆ օլմագ սիղճէ քհաֆի օլմայըպ, ալ-Թիսիմիյէ տէ դարար վէրտիննիղ էօյլէ՞ մի։

Մէրեէմ. – Սալա, միսմիէսնա օլարագ, նալընըղ քէնտիմ Թէէ-լիֆ իմմիչ օլտըղըմ պիր օյունը քէնտիմ օյնանաճաղըմ։

Ֆուրնել. – Մօլիէր կիպի։

Մէրեէմ. – Միւշահէպէթէն դօրդմաղսանըղ։ Մօլիէր կիպի տէ-նէպիլիրսինիղ։

Ֆուրնել. – Էսնայը սէճահէթիննիղաէ, Թէսավվուրաթը վագրանըղ-տան տօլայը բրէնս Բօլբինէ պիր չէյ աչընը՞ղմը։

Մէրեէմ. – Ադղըմը պիլէ աչմատըմ. չունքի բրէնսէս Բօլբին դալ-դար տա պէնիմ կիպի դուհուրաթի գապիլինտէն օլան պիր արմխաթ իլէ պիլէ իսմիլաթ իմմէքտէն չէքինիր։

Ֆուրնել. – Բրէնսէս Բօլբին իլէ միւնասիպէթինիղ պէր քէմա՞լ մը-տըր. լաթիֆ պիր գարը տըր, տէյի՞մը։

Մէրեէմ. – Ղայէթ լաթիֆ... էվվէլինի տէ պիրտատէպիլէ սէվիյօր։

Ֆուրնել. – Պունը հէմ տէրլէր, հէմտէ բրէնսէսին հալինէ աճըր-լար. բրէնս Բօլբին հադրդէթէն էօյլէ աշըրը մէրհէպէտ սէվիմէյէ չաղէօթէ պիր ատամ տէյիլ տիր։

Մէրեէմ. – Էսնայը ղայպուպէթիմտէ, ա՛ղ նէ եաբաբընըղ պագա-լըմ. եաղը նա՞սըլ կէչիրտինիղ։

Ֆուրնել. – Ֆէնա տէյիլ. պիր աղ տօլաշտըմտա։

Մէրեէմ. – Հա՞նկը Թարաֆլարը տօլաշընըղ։

Ֆուրնել. – Բիրէնէ Թարաֆլարընա կիմմտիմ, պիր այ Լիւշօնտա օ-Թուրտըմ. բէք կիւղել էյլէնտիմ։

Մէրեէմ. – Նէ՞ եաբաբընըղտա էյլէնտիղ։

Ֆուրնել. – Ղայէթ լաթիֆ պիր մահալ օլտըղընտան, հէր Թարա-ֆընը կէղտիմ կէօրտիւմ։

Մէրեէմ. – Լիւշօնը նէ՞ գատար պէէյէնմիչտիղ, հադրդէթէն տէ կիւղել պիր մահալ տըր, կէղմէքտէն պաշգա կէօյնիւնիւզիւ տահա պիւեատէ էյլէնտիլէճէք հիչ պիր չէյէ Թէէսսուֆ իմմէյէճէղ մի։

Տիրէքթօր . – Անճապա նէ՞ օլտըղընը անլատապիլմիյիմ.

Մէրհէմ. – Օ,յնանաճաղընատան սէքիզ կիւն էվվէլ սէօյլէյէպիլիրիմ։

Տիրէքթօր . – Ճէնա տէյիլ, օյնամէ տրրատճաղըմ օյունըն ատընը պիլէ պիլմէյօրըմ։

Ֆուրնէլ. – Էյի եա իշթէ ։

Տիրէքթօր , պիր դապահաթ իշէյէճէք կիպպի պայէթ մահճուպանէ պիր թաւը իչէ . – ձէսապէթիմէ ապիլ խանիպ , մատմուազէլ. անճադատ լիմէյէ մճպուր օլտըղըմ մուդաւիլաթ իդիմիպատընճա , օյունըն իչինտէ էհէմմիյէթլի դաատըն բօլլարը պուլընըպ պուլընմատըղընը սէօյլէյէպիլիր մի սինիզ։

Մէրհէմ. – Էվվէթ . օյունըն իչինտէ իբի մուհիմմ շախսըն բօլլարը վար ։ Ֆունըն պիրիսի հէնուզ կէնճ , պայէթ քիպար վէ սէվիմլի պիր դաատըն օլմատ լազըմ կէլիր , պու բօլը քիմէ օյնամէ տրրատճաղրընը չիմատէն տիւշինելունիւզ . . . խրինճխանէի տիւշինմէյին , ոնը պէն քէնտիմ օյնատատճաղըմ։

Տիրէքթօր իչէ Ֆուրնէլ, պիր աղըզտան ։ – Մի՞ղմի ։

Մէրհէմ. – Էօյլէ , պէն . պու դաատար թէճաճճիւպ իտէճէք նէ՞ վար ։

Տիրէքթօր . – Լաբին հիչ պիր թէճաթրօտա չիմոիյէ դաատար օյնամամըշ սընըզ։

Մէրհէմ. – Տէմէք քի Է յի օյնամատատճաղըմը չիմոիտէն քիմէ թադտիր իտէմէզ, վէ մատատմ քի խալդըն մէրադընը ճէլպ իմմէք իտթէ յօրսընըզ . . .

Ֆուրնէլ. – Բէք կիւղել պիր ֆիքր . պունա հիչ տիյէճէք եօզ . իչիմիզ հէր վէճհ իչէ ույատ . տէմէք տիր ։

3

Շու միւզաքէրաթընը ֆէրատատ կիւնիւ Ֆուրնէլ, մատմուազէլ Մէրհէմին վիլիսե ատզաղընատաքի խանէօնինէ աղիմէթլէ , մէրդումէյի եաչընըզ պաշընա իշ օտատընատա պուլատ ։

— վ.ա՛յ . պիրինճի կէլէն պէ՞ն մի օլմըշըմ։

Մէրհէմ. – Հէ՛մ պիրինճի, հէ՛մ տաէ սօն կէլէն տէ սիզ օլտընըզ։ Զունքի ավատէթ իմմիչ օլտըղըմտան հէնուզ քիմսէնին մնալումաթը եօզ տըր։

Ֆուրնել. – Ֆամիլեա իլէ պաղէն թաամ իմմէք կէօնիւլ էյլէնճէսի սայըլապիլիր իսէ իչթէ օ գաատար։

Մէրեէմ. – Օրատա ֆամիլեատան քիմսէնիդ վա՞ր մը տըր։

Ֆուրնել. – Էվվէթ, հալամըն դըզլարընատան պիրիսի օրատա պիր քէօշք եաբտըրմըշ օլուպ, հէր սէնէ թէմմուղ վէ աղօսթօս այլարընտա կիտէր։

Մէրեէմ. – Հալանըզըն դըզը՞ մը, պու գաատար ադլապանըդ օլտըզընը չիմտիյէ գաատար սէօյլէմէմիչ իտինիդ։

Ֆուրնել. – Սէօյլէմիչ իտիմ ամմա, սիզին խաթըրընըդատան չըդմըշ. հալամըն պիր դըզը մարքի տ'էննըզէնին զէվճէսի օլտըզընը սէօյլէ՞մէմիչ մի իտիմ։

Մէրեէմ. – Էվվէթ, էվվէթ. չիմտի խաթըրըմա կէլտի։ Մարքիդ տ'էննըզէտէ միսաֆիր գալտըն ըսա, էլպէթթէ րահաթ իմմիչտինիդ տիր, չունքի մարքիդին միսաֆիրտէն խօշլանտըզընը վէ զայէթ նէշէնի պիր գաատըն օլտըզընը սէօյլէմիչ իտինիդ։

Ֆուրնել. – Պէն տէ չիքեայէթ իմմէտիմ եա։

Մէրեէմ. – Պու սէնէ քիմի՞ր իտի միսաֆիրլէրի։

Ֆուրնել. – Մաատամ տը լուրմէդ իլէ, գօնթ վէ գօնթէս տը վիվիան։

Մէրեէմ. – Գօնթ տը Վիվիա՞ն մը. զանն իտէրիմ քի, գօնթըն պահսը պաչգա տէգիա տա կէչմիչ իտի. . . Տիբլօմաթ տէյի՞լմի իտի։

Ֆուրնել. – Տիբլօմաթ. մէմալիքի Շարգիյէտէ վէ հաթթա Թէհրանտա ուղուն միւտտէթ գօնսօլօսլըգ վէ մուրախխասալըգ իմմիչ տիր։ Հէլէ Թէհրանտա տէօրթ սէնէ օթուրմըշ տըր. չօգտան պէրու միւթեգա՛իտ օլուպ չիմտի Բարիստէն պիր կէրէ գըմըլտամազ։

Մէրեէմ. – Ամմա Լիւշօնա կիտէյօր։

Ֆուրնել. – Եալընըզ պիր այ, օ տա գարըսընըն վէ դըզընըն խաթըրը իչին, լաքին չիմտի ավտէթ իմմիչ տիր. կէչէն ճումաա ադշամը Օթէրա Թէաթրօսընտա կէօրտիւմ. գօնթէս հէր ճումաա կիտէր, 14 նումէրօլը լօճատա պուլընըր։

Մէրեէմ. – Շիմտիտէն Թէաթրօտա տէվամ իմմէյէ պաչլամըշ իսէ, տէմէք տիր քի գօնթէս մուսիդատան ըէք հագդ իտէր։

Ֆուրնել. – Մուսիդատան խօշլանըպ խօշլանմատըզընը պիլմէմ, ամմա Թէաթրօտա պայըրըր, օնը պիլիրիմ. . . Եէնի պիր օյունը ասլա գաչըրմազ. . . օյունճա ատատպա մուզայիր պիր շէյ կօղըսա դըզըյլա պէրապէր կիտէր. չիւպհէլի պէր օյուն օլտըզը հալտէ հալամընը գըզը մարքիդ տ'էննըզէյի պէրապէր կէօթիւրիւր։

Մէրեէմ. – Ջէվճի գօնթէսէ րէֆագաթ իմմէ՞զ մի՞քի ...

Ֆուրնէլ. – Իմմէզ, գօնթ՝ ղէվճէսինէ հալընըզ պու խուսուստա մուխալիֆէթ իտէր. կէնճլիք ղէմանընատա հէր չէյի հաբմըշ օլտըղընատան, չիմտի, խուսուսըլյա ագչամլարը իսթիրահաթ իտէր. օտասընատան տըշարընա չըդմազ, իրանատա իչմէյէ ալըշմըշ օլտըղը նարկիլէսինի իչէր տուրուր:

Մէրեէմ. – Պիլի՞ր միսին օյունըմըն իլը տէֆատը իչին սիղէ կիւվէնկյօրըմ. թէաթրօյը տօսթլարընըզա տօլտըրմալը.

Ֆուրնէլ. – Օ գօլայ:

Մէրեէմ. – Տիրէքթօր պիր աղ ճէօմէրտճէ տավրանմասա պիլէ, սիղ հէր թարաֆըն տօլմասընա միւմքինի մէրթէպէ ղայրէթ իմմէլիսինիղ, էվվել էմրտէ, չէնաեա եադըն օլան լօճալարը քիրալամալըսընըզ.

Ֆուրնէլ. – Բէք ալէա. հաթթա օ լօճալարըն էն էյիսինի մարքիզ ա՝իննըզէ իլէ աղիղ տօսթընա սադլաեաճաղըմ. զիրա մատամ տը Վիվիան տա պէօյլէ պիր ֆըրսաթը էլտէն գաչըրմայը հիչ իսթէմէզ:

Մէրեէմ. – Գօնթէս տը Վիվիանըն տա կէլէճէյինի մե՝ռուլ իտո՞րմիսինիզ:

Ֆուրնէլ. – Հիչ չիւպհէմ եօգ. Բարիս ահվալինէ տա՝իր օլան պիր օյունըն իլը տէֆատընատա պուլընմասըն միւմքին տէյիլ. պա խուսուս քի մատմուազէլ Մէրեէմին թէէլիֆ իմմիչ օլտըղը վէ քէնտինին պիղզաթ օյնաեաճաղը օյունը, գօնթէս տը Վիվիանըն կիտիպ կէօրմէմէսի թէսաավվուր օլընմամազ:

Մէրեէմ. – Գօնթէս տը Վիվիան պէնի թանը՞ր մը:

Ֆուրնէլ. – Իսմէն թանըտըղընա հիչ չիւպհէ եօգ. էլալէթ պէնտէնիզ գօնթէսէ պահսընըզը իմմիչիմ տիր:

Մէրեէմ. – Օյունըն միւէլլիֆի պէն օլտըղըմը գօնթէսէ իսպէհատայը էմրտէ սէօյլէմէեէսինիզ. դարարըմըզ մա՝լիմ...

Ֆուրնէլ. – Մա՝լիմ. զաթէն պու դարարը պէրապէր վերտիք. իսմինիզի թա սօնընատա սէօյլէյէճէյիմ. – տէտի:

Պու սուրէթլէ Մարկրիթ Մէրեէմ իսթէտիյի մա՝լիմաթը Ֆուրնէլէտէն ալտըդատան սօնրա, պիր թադրիպլէ մէրդումը եօլա գօտը:

4

Ֆուրնէլին՝ դօնթէս ու Վիվիան հադդընաս մալուսմաթ վէրմիշ օլ տըղը կիւն պիր չալըշմըհ կիւնիւ իսի։ Ձէրտասը կիւնիւ Մէրնէմ, թէ-ռաթրօլարըն ռալօնլարընդն վէ լօճալարընդն խարիթալարընը շամիլ օլան տէֆթէրլէրտէն պիր թանէ ալըպ, Օբէրա թէսաթրօսընաս 14 նուսխէրօլը լօճանըն նէրէսէ պուլընտըղընը վէ պու լօճատա պուլընանլարը պիր էյի-ճէ կէօրմէք իչին գարշըսընաս հանկը լօճայը ալմադ լազըմ կէլէճէ յինի պիթթիէտդը, 2 նուսխէրօլը լօճանըն մագսատա քեաֆի օլտըղընը անլա-տըգտան սօնրա, մէղքիւր 2 նուսխէրօլը լօճայը խսթխճար իթմէք իւղրէ Օբէրա թէսաթրօսընա կիթտի. վէ արաստըղը լօճայը խսթխճար իչլէտի։

Ձուման՝ կէճէսի սաաթ սէքիզտէ էլան հանընտաս պուլընան ժանն գաղնաւ իլէ թէսաթրօսա ադիմէթ իթտի։

Իլք ֆասլըն բէրտէսի աչըլտըղը սըրատա, Մարկրիթ Մէրնէմ լօ-ճասընա կիրտի. քէմալը խէլէճան իլէ էթրաֆընը կէօզտէն կէչիրտի, հէնուզ նէվինէ օթուրմադտըղընդն 14 նուսխէրօլը լօճատա քիմսէ պուլըն-մատըղընը մուշահէտէ իչլէտի։

Սրգասընը չէնաէա տէօնիւշ, վէ միւմքինի մէրթէպէ քէնտիսինի կիղէյիպ, մուսթաֆանըն թէրէննիմաթը լաթիֆէսիյլէ պիր թագըմ տիւ-շիւնճէլէրէ տալտը։

Պիրինճի ֆասլ պիթմիշ օլտըղը հալտէ 14 նուսխէրօլը լօճաէա էլան քիմսէ կէլմէմիշ օլմադըէ, Մարկրիթին թէլաշ վէ խէլէճանը արթտըղ-ճա արթտը ըսա տա, էնճամընտաս պիր արատըղ մուսթաֆանըն կիւրիւլ-թիւսիւնէ րաղմէն մէղքիւր լօճանըն գաբուսընըն աչըլմասը սէսինի ի-չիթտի. թէբէսինտէն թըրնաղընտա գատար թիթրէյէ թիթրէյէ լօճա-էա քիմսէլէրին կիրէճէ յինէ պէքլէմէքտէ խսի։

Լօճանըն բէրտէլէրի ալթընտան իչի գասըն կէօրիւնտիւ քի, ղա-յէթ սէսսիզճէ իչէրի կիրիպ լօճանըն իա էօնիւնտէ էան էանա օթուր-տըլար։

Վալիտէսի օլուպ օլմատըղընը անլատագ իւղրէ տուրպինի էլինէ ալըպ, իքիսինտէն օթուղ էաչընտա օլտըղընը թախմին իթտիյի գարը-էա տըղդաթլըճա պագմադըա պաչըսը. վէ էալընըղ գարըչարըն թա-նընմագտա օլտըղը սըֆաթճա պագը էմարէլէրտէն օթուղ էաչընտա կէօ-

բիւնէն դարբնըն , գըրդ եաչընա գատար վարմըշ օլաըղընա դանա՛աթ հասըլ իթաի : Միւշքիլաթըն իլը շըդըննը հալ իթաիքաէն սօնրա , շու-նըն պունըն սէօյլէտիքլէրինի քեամիլէն պէր թարաֆ իտէրէք , քէնտի-սինէ մատամ տը Վիվիան պէ յինինտէ պիր կէօնէ միւշապէհէթի վագը օլուպ օլմաարըննը անլամադ աղմինէ տիւշէրէք , րէսսամ վէ հէյկել-թրաշ կէօղիւյլէ պիր էյինճ պադարգտան վէ ղիհնինտէ սըճաթը-նը թէքրաիմ իթաիքաէն սօնրա , քէնտիսինէ նէ ճիհէթիլէ միւշապէհէ-թի օլաըղընը տիւշիւնմէյէ պաշլատը , վէ մուահխարէն քէնտի քէնտի-սինէ . – Պէն օնա չօդ պէնդէրիմ , լաքին շու միւշապէհէթի քիմսէ ֆարդ իտէմէդ . չունքի օնըն կիւղէլլիյի , դուսուրսաըդ , թամ վէ միւքէմմէլ պիր կիւղէլլիք օլուպ , պէն իսէ նամէմամ ղարիպ վէ ղայրը միւքէմմէլ պիր սըճաթա մալիքիմ . – տէտիքաէն սօնրա , սըրա եանընտաքի դըդընա կէլմէքլէ , անը տախի թէշպիհէ պիլ իպթիտար , դըդը պէնտէն դի-եաոէ անտաընա պէնդէյօր ըսա տա , պու տա պէնիմ միւշապէհէթիմին պիւսպիւթիւն ղըտտը պիր միւշապէհէթ . . . դըդընըն սըճաթը ման՛ա-տար պիր սըճաթ սայըլմադ . օ գատար ճէվհէր եօդ . վագըա ղայէթ կիւղէլ ամմա , պիրուտէթի հալ չու կիւղէլլիյինէ հա՛իլ օլմըշ . էլհասըլ իճրաաթ պիր կիւղէլլիք . օ դըդճըղադ ըլա պուլընտըղըմըզ մէվգըյէ հիչ տէյճէք եօդ . իբիմիզ պիր անանընն վէ ճադաթի այրը այրը պապանընն դըղլարը , օնըն պապասը , ադըր , քիպար վէ կիւղէլ պիր ատամ օլմալը , պէնիմքի իսէ չէտիտմիղադճ , աճուլ պիր քիմսէ օլմադ լազըմ կէլիր . օ հուդուր ու բահաթլա հուսուլէ կէլմիշ պիր մուհապպէթին մէյվէսի օլ-մալը . պէն իսէ , հիտտէթ վէ մէ՛եուսիյէթ ղէմանընտա զուհուրեաճի-թէ օլմըշ պիր հիսսին մահսուլը օլմալըյըմ . – տէյու տիւշիւնտիւքտէն սօնրա , ղիհնինի թէհմամըյլա թօբլաեաարադ , մէրդումէտէն պիր նի-կեահ տիչէնիրճէսինէ վալիտէսինին եիւղիւնտէն կէօղիւնիւ այըրմատը : Պէ յինէրինտէ գուվվէլի էլէքթրիկլիյէ միսալի պիր գուվվէլի ճաղիպէ հասըլ օլարադ , չու գուվվէթի սահիգասըյլա , վալիտէսինին պիր նի-կեահ օլսուն աթֆ իտէճէյինի մէ՛մուլ իթմէքտէ իտի իսէ տէ , գօն-թէս տը Վիվիան սանտալիյէսինտէ հիչ պիր հարէքէթի իթմէքտսիզին եաս-լանմըշ օթուրմադտա , վէ կէօղիւնիւ չէնանընն իւղէրինտէն այըրմա-մադտա ըտը :

Պիր արալըդ մուսիպանընն թէէսիրինտէ՞ն մի , եօդտա օյունըն լէթա-ֆէթինտէ՞ն մի , օ անէ տէյին պադյամըշ օլտըղը գօլլարընը չէօղիւպ , սըդը սըդը դըդընըն էլինի թուրթտը :

Մարկրիթ պունը կէօրտիւքտէ , օ եաչընա գատար հիսս իթմէմիշ օլտըղը չիտտէթի պիր խելէճանա տուչար օլարադ , արթըդ թէհամ-

միւլ իտէմէյիպ լօճանըն իչինտէ սէյլ կիպի կէօղ եաշլարը տէօքմէյէ պաշլատը ։

Օյունըն պիթէճէ յինէ եադըն , լօճասընտան չըդըպ , ժանն Գաղ-նավ իլէ պէրապէր 14 նումէրօյը լօճանըն դարուսը էօնիւնէ տօղրը կիթտի.քի , վալիտէսինին կէչէճէյի եօլըն իւղէրինտէ պուլընըպ , վա-լիտէսինէ սիւրիւնսիւն վէ տօդանըն ։

Պիր աղ սօնրա մատամ տը Վ.իպիան լօճասընտան չըդըպ , քէմալը աղամէթլէ Մարկրիթ Մէրնէմէ տըդդաթ պիլէ իթմէքսիզին կէչտի կիթ-տի . Մէրնէմին ըղիըրտապը դալալինտէն տեւադտա տուրաճապ հալի դալ-մայըպ , Սիւղանըն գօլընը թուրմըշ տուրմըշ ըտը ։

— Շիմտի թանըմատըն ամինա , կիւն օլաճադ.քի թանըեաճադըն, հէ՛մտէ պէնի սեվէճէքսին . – տէ յու վալիտէսի կէչէր իքէն մընըլատատը ։

5

Բարիս խալդը թադէ էյլէնճելէր արաբ . հէր շէյին սըդ սըդ թէ-պէտտիւլ իթմէսինի իսթէր . Թէաթրօլատա իլք տէփթա օլարադ օյնա-նան պիր օյունըն, պիւթիւն ահալի այնը կէճէ կէօրմէք սեվատասընա տիւ-շիւպ , պու խուսուստա հէր պիւրիւ ղայրէթի.քինէ տիրիպ իթմէղ· խուսուսընչյա գատընլարընն ասըլ մադասատլարը պիր շէյ կէօրմէք օլմա-յընպ , պաշլըճա քէնտիլէրինի պաշգալարընա կէօսթէրմէքտէն իպարէթ տիր ։

Բօրթ սէն Մարթէն Թէաթրօսընտա օյնանաճադ տրամընն , քնա-նունի սանինին օն նէտինճի կիւնիւ իճրա իտիլէճէյի իլան իտիլմիշ , վէ գուլանըլան Թէատալիրի մահիրանէ սէմէրէսի օլարադ Բարիս խալդը-նըն մէրագընը ճալիպ օլմիշ ըտը .

Տրամընն , մատուռաղէլ Մէրնէմին էսէրի օլտըղը վէ էն մուհիմմ րօ-լընը , քէնտիսի իճրա իտէճէյի սօն կիւնլէրինտէ իլան իտիլտիյի կիպի , իսմի ՃԻՆԱԵՑԹ ՄԱՀՍՈՒԼԸ օլտըղը տախի պիր դաչ սաաթ դալարադ խալդա պիլտիրիլտի ։

Սաաթ աէքիղտէ սէյիրճելէրտէն չօղլարը Թէաթրօտա հաղըր պու-լընմըշ ըտը ։

Թէաթրօնըն կէտիքլիսի օյան Ֆուրնել՝ լօճալատան մուսիդա եէ-րինէ , չէնանըն իչինէ աշաղրնա եօգալըրնա գօչուպ տուրմադտա ըտը՝ Պիր արաբդ ղազէթաճընըն պիրի մէրգումը եադալայըպ .

— Պագատնա , սիրատէր ։ Զանն խոէրիմ֊քի , օյուննատա պալլէթի տէ օլտըղը իլան խոխլմիշ իտի ։

Ֆուրնէլ ։ – Խայըր ։ պալլէթտէն սարֆը նազար իթտիք քի , օյուննա խալէլ կէթիրիլը տէյու դօլդուրդ ։

Ղաղէթաճը ։ – Նա՞սըլ օլտը տա սարֆը նազար իթտինիզ ։ սիզին պալլէթտէն պաշգա հիչ սիր օյուննա էմնիյէթինիզ եօղ իքէն ։ ։ ։

Ֆուրնէլ ։ – Պու տէփա պու տրամնատան պաշգա հիչ պիր չէյէ էմ֊նիյէթիմ եօղ ։

Ղաղէթաճը ։ – Է֊յ , վէլլէտա՛ ։

Ֆուրնէլ ։ – Օ րահաթ լանաճագ ։

Ղաղէթաճը ։ – Տօղրրսը վէլլէտանըն տա պիր ազ իսթիհրահաթա իհթիեաճը վար ըսը ։ տէտի ։

Բէրտէնին այըլաճաղընը վիւպէյէին չան վուրուլմըշ օլմայլէ , հէ֊ման օրատան ֆըրլանըպ , տօղրը չէնա իլէ սալօնը եէկտիկէրէ բապթ իտէն քիւչիւք գաբուլը աչարագ , գուլիսլէրին արգասընտա տաեանմըշ տուրմըշ օլան Մարկրիթ Մէրեէվին եանընա կիտիպ ։

— Է֊յ ։ սըրա կէլտի ։ գալպին չարբա՞յօր մը ։

Մէրեէմ ։ – Է֊վէթ , ղայէթ գուվվէթլի չարբայօր ամմա ։ շաշըրմա֊եաճաղըմա էմին օլապիլիրսինիզ , ճէմիյէթ նէ՞ սուտա ։

Ֆուրնէլ ։ – Ալէատան ալէա , իյնէ աթսան եէրէ տիւշմէդ ։ հէմտէ նատըլ ճէմիյէթի , ղաղէթաճըլար , ճիւմլէ գէօպէրին խալդը , ըէստամ֊լար , մուսիդաճըլար , վիւքէլատան պիր գաչ ղաթ , մէպուսլար , հէր պու֊րատա ։ դարչըքի լօճալարըն պիրինտէ տէ ։ բրէնս Բօլքին , զէվճէսի վէ օղլըլյա ։

Մէրեէմ ։ – Հալանըղըն դըղը՞ , մարքիզ տ'էննըզէ տէ կէլմի՞չմի ։

Ֆուրնէլ ։ – Շիւպհէ՞ մի վար ։ պիրինճի լօճալարտան պիրինտէ ։ գօն֊թէա տը Վիվիան իլէ րահաթճա եայըլմըշլար ։

Բէրտէ այըլմայլէ , թէյաթրօնըն իչինի պիր սիւքութը թամ խա֊թիլա իյլէտի ։

6

Շէնանըն թէրթիպաթը սատէճէ տէօչէնմիշ օլան պիր քէօչքիւն սա֊լօնընը իրտե իհմէքտե լտի ։ պու սալօնըն բէնչիրէէրի , էթրաֆը չամ օրմանըլյա մուհաթ օլան պիր պաղչէյէ նազընը ըտը ։ Ուզագտան Ար֊դաչօն լիմանը քէօրֆեզի կէօրունմէքտե իտի ։

Պիրինճի գաալտա, վուդուաֆը ղայրը մէմուլէ հասէպիլլէ, ըղհարը իֆլաս իտէճէը օլան էհլի ըրղ պիր թաճիր, ֆէվդէլատէ տուչարը եէէս օլմըշ իտիլի հալտէ, ղիեատէսիլլէ սէվտիլի պիր դըղը տա օարալըդ վէֆաթ իթմիշ օլտըղընատան, մէ'եուսիլէթի պիր դաթ տահա արթմըշ, վէ տէլի տիվանէ յէ տէօնմիւշ օլան ղէվճէսինին հալի, քէնտիսինի ղիեատէսիլլէ թէլաշէ տիւշիւրմիւշ իտի։

Պու թաճիրին էվինին եանընտա, իքի իւշ այտան պէրու կէնճ պիր գատըն իդամէթ իթմէքտէ օլուպ, պու տա օրաեա վազ'ը համլ իթմէք իւզրէ կէլմիշ, վէ քէնտի դըղը էօլէճէյի սըրատա, մէրդումէ տախի պիր դըղ չօճուղը թէվլիտ իթմիշ իտի։

Նիհայէթ մէրդումէ կէնճ գարը, ղէվճի մէմալիքի էճնէպիյէտէ օլուպ, քէնտիսինին տէ օրաեա կիթմէք արղուսընտա օլտըղընը վէ տօղլուրտըղը դըզըն ղէվճինին դըղը օլմայըպ, ալէյհինտէ գուրուլմըշ օլան պիր տուղահա տիւշմիւշ իտիյինի, վէ իչի պէյլի իթմէմէք իւզրէ, Սրդաշօնա վազ'ը համլ իթմէյէ կէլտիյինի, պէճանտան սօնրա, սէրվէթի մէվճուտէսինտէն պահս իլէ, պունտան պիր մըգտարընը իլէրիտէ դըղընըն ճէհէղի օլմադ իւզրէ մէրդում թաճիրէ վէրէրէք, անը տախի իֆլաս թէհլիքէսինտէն գուրթ արաճաղընը, Մէրեէմ պիր մէհարէթի ֆէվդէլատէ իլէ էնղարը ամմէյէ վաղ իթտի։

Իչպու պիրինճի ֆաալընն նիհայէթի, գըղը վէֆաթ իթմիշ օլան գարը իլէ, դըղը տօղմըշ օլան գարընըն եէքտիկէրինտէն նէ սուրէթլէ այրըլմըշ օլտըգլարընը, վէ դըզընը՝ տօսթընա թէսլիմ իտէն գարընըն պէչիյէ գօչուպ տա դըղընը նասըլ էօքտիսիւնիւ, վէ նասըլ օլուպ տա սիւտանանըն թէքվիֆի իւղէրինէ Մարկրիթ լամի վէրիլտիյինի միւպէյեին իտի։

Բէրտէ գաբանտըդտա, խալգ էլ չըրթմադա պաչատը։ Գատընըլըրըն էքսէրիսի ղիեատէ պիր տըդգաթ իլէ տինլէմիշ, հէեէճանը ումու մի ճիւմլէսինի իսթիյա իթմիշ, վէ չօղընըն տախի կէօղլէրինտէն եաչլար ագմըշ ըտը։ Վաղէթաճըլար օյունը թադաիր իթմէյէ պաչլամըչլար, վէ ատի ահալի խէ, պիրինճի բօլը օյնաեաճադ օլան վէ օյունըն միւէյեիֆի պուլընան Մէրեէմին օյունա չըգմասընա պէ.քլէմէքտէ պուլընմըշլար ըտը։

Լաքին խալգ մէեանընտա պիրիսի պուլընմադտա ըտը.քի, Մէրեէմին չէնանընն իւղէրինէ պիր ան էվվէլ չըգմասընա, հէր քէսսէն ղիեատէ սապրըսըղըդ վէ թէյաշ իլէ պէ.քլէմէքտէ իտի. պու տա գօնթէս պէրթ տը Վիլհան ըտը։

Օյնանաճադ օյունընն մաալի նէտէն իսպարէթի օլտըղընտան խապէը-

տար օլմագաբղըն , գօնթէս Պէրթ տը Վիվիան ազիզ տօսթը մարքիզ տ'Էննըզէյ օ կէճէ ըէֆագաթ իթմիշ իտի ։

Բէյտէ աչըլըը աչըլմազ , չէնանըն թէրթիպաթը պիրտէն պիրէ նազարը տըդգաթընը ճէլպ իթտի ։

Օ քէօչքիւ , օ սալօնը կէօրմիւշ , վէ իչէրիսնտէ իգամէթ իթմիշ տիր կիպի խաթրընա կէլտի ։

Տրամ օյնանմազա պաչլանտըգտա , թաճիրին սէօզլէրի վէ էֆքեարը , քէնտի էօնիւնտէ սէօյլէնմիշ վէ պէեան իտիլմիշ օլան պիր թադըմ սէօզլէրի վէ էֆքեարը խաթրընա կէթիրտի ։

Գըզը իչին ըէճա վէ խաթրհամ իտէն գարըյը կէօրտիւքճէ , քէնտիսինին տէ ըէճա վէ նիհազ իթմիշ օլտըղընը կէօզիւնիւն էօնիւնէ կէթիրտի ։

Օյնանան օյուն , տրամ օլմայըպ , էօմրիւնիւն պիր գըսմընըն կէօղիւ էօնիւնէ վազ իտիլտիյինի վէ գալսինէ սաբանտըրըլտըղընը անլատը ։ Օյունճը գարընըն տէլի կիպի պէչիյէ տօղրը ֆըրլանըպ չօճուղը գուճաղլատըղընը , էօրտիւրիւնիւ վէ ՃԻՆԱԵԼԹ ՄԱՀՄՈՒԼԸ նամընը վէրտիյինի կէօրտիւքտէ , քէնտի հալինի այինէտէն կէօրիւյօր , քէնտի սէօզլէրի գուլաղընա կէլիյօր զանն իթտի ։

Պու տրամընը միւէլլիֆի քիմ օլապիլէճէյինի , պաչընա կէլէն չէյլէրին քիմի՞ն պէօյլէ տօղրըճա պիլէպիլէճէյինի , գօնթէս տիւչիւնմէյէ պաչլատը ։

7

Իքինճի ֆասլ պաչլար պաչլամազ , իչի ֆասլըն արաստնտա , ուզուն պիր միւտտէթ միւրուր իթմիշ օլտըղընը , վէ պըրագըլըպ կիտիլմիշ օլան գըզճըղազըն , պէօյիւմիւշ օլուպ , մատմուազէլ Մէրիեմ նամընյա մէյտանը վուգուաթէ կէլէճէյինի թէքմիլ ահալի տէրք իթտի ։

Ֆիլվագը պիր միւտտէթճիք սօնրա , մատմուազէլ Մէրիեմ սատէ պիր հալ իլէ մէյտանա չըգտը . ահալի Մէրիեմ օլտըղընը ֆարգ իտիպ , քեաֆֆէլի կէօղլէր մերդումէնին իւզէրինէ տիքիլտի , վէ պիր միւտտէթ տինլէտիքտէն սօնրա , հէր թարաֆտա պիրէր ֆըսըլտը ըէյտա օլտը ։ Նաթէտամ վէ ղարիպ վէ ֆադաթ լաթիֆ օլան կիւզէլիյի , աթվար վէ հարաքեաթը թապիիյէտի , դըեաֆէթինին սատէլիյի , սէսինին լէթաֆէթէ վէ ազամէթի , ճիւմլէնին հայրէթ վէ թահսինի ճէլպ իթտի ։

Մէրգուսմէ , պապալըդ վէ անալըդը օլան զաթլար իլէ Բարիստէ պուլընմադտա օլուպ , քէնտի հալինէ մէրհամէթի իթմիշ , վէ քէնտիսինի պէօյիւթմիւշ օլմալարընտան նաշի մէրգուսմանէ պէնանը մէշէք քիւր իթմէքտէ օլուպ , վալիտէսինին քէնտիսինի թէրք իթմէ յիպ , անճադ քէնտիլէրինին թահթը նէզարէթինէ պըրագմըշ օլտըդը սէօյլէնտիքտէ . « պէն վալիտէմի իթհամ իթմէ յօրըմ քի , սիզ միւտաֆաատա գալգընը յօրսընըզ , վալիտէմի հէնուզ թանըմադսըդըն , վէ նէ՛ սէպէպսէ մէպնի պէնի թէրք իթմիշ օլտըդընը անլատմադսըդըն , վալիտէմին պիւր դաւահաթը վար ըսա , չիմտիտէն պէնիմ ինտիմտէ մուաֆի տըր » տէ յու պաղըրտը :

Ա.հալի , ֆէվգէլատէ թահսինլէր իլէ էլլէրինի չըրբմադա պաչլատը :

Պատէհու զայէթ նազիքէանէ սուրէթտէ ալահի մէսէրրէթ իսլրազըլա , ագլէ պաւիղ օլտըդը զէմանի խսէթիդպալինի ասլա տիւչիւնմէմէ յիպ , մահզա զէմանը մազի իլէ իչթիղալ իթմիշ օլտըդընը թարիֆ վէ թահֆսիլէ պիւլխալթիտար , « պէն , պիւր աչըգը խիւլէա իթմէ յիպ , մահզա վալիտէմի խիւլէա իթմէքտէ իտիմ . . . վալիտէմէ մալիք օլմատըդըմ իչին , ֆիքրիմճէ ուզուն պօյլը , կիւղել , դումրալ վէ մա՛ի կէօզիւ պիւր վալիտէ թէսաւվուր իթմիշ իտիմ . պու վալիտէ , կէօզիւմիւն էօնիւնտէն հիչ այրըլմազ ըտը . էլան տա այրըլմայօր իչթէ . չիմտի տէ էօնիւմտէ տուրմըշ կէօրիւյօրըմ » տէտի :

Խալդ նազարընտա հագըգէթէն վալիտէսինի կէօրիւյօր կիւսի պիւր հալ պիւր թաւըր գուլլանմըշ օլմադըչ , ալգըշլալ չօղալտըգճա չօղալտը :

Վալիտէսինի արամագ , պուլմագ վէ թանըմագ աղմինէ տիւչէրէք . « էվվէթ վալիտէմի պուլմալըյըմ . լաքին վալիտէմ հէր քիմ իսէ պիւլմիշ օլսուն քի , պէն ոնըն նէ՛ նամինա նէ՛ տէ սէրվէթինէ հասէտաքեալըմ . էտարընը քէնտիսի նասըլ քէթմ իթմիշ վէ իթմէքտէ իսէ , պէ՛ն տէ այնը սուրէթտէ քէթմ իտիճէ յիմէ նէմին իտէրիմ , պէնիմ միւրատըմ պաչգա պիւր չէյ տէյիլ , իլլա , վալիտէմի կէօրմէք , կէօրիւշմէք , վէ պիւր քէրրէ օլսուն պօյնընա սարըլըպ էօքմէք տիր : »

Ա.հալի , օյունըն նէթիճէսի նէրէյէրէ վարաճաղընը պիւր աղ անլատմադա պաչլատը :

Մուահխարէն վալիտէսինին քէնտիսինի թէվլիտ իթմիշ օլտըդը խանէյէ կիթտիյինի , Սիւլեյման Դադնավտան ալտըդը մավլուտճա վէ թահֆիլէճա , վէ նիհայէթի իրանա գատար կիթմէք իճապ իթտիյինի թա՛րիֆ իթտիքտէն սոնրա , « էվվէ՛թ , էվվէ՛թ . պիւր ան էվվէլ կիթմէյիյիմ քի , օրատա վալիտէմին քիմ օլտըդընը անլատապիլէ յիմ . Բարիստէ թէչէպպիւսաճա գալգընչաճագ օլսամ , պէլքի հագգընտա մուղիրը օլուր ,

Հագդընտա պէօյլէ պիր թէչէպաիւս վագը օլտրդընը հիսս իտէճէք օլսա, պէնի թանըմատրդը վէ հիսսիեաթը գալպիյէմի պիլմէտի՛ճի հէթլէ, տուչարը վէսվէսէ վէ թէչաշ օլարագ, պէնտէն գաչընմաղա վէ կիդլէնմէյէ գադրըչաճադը թապիի տիր։ Միւրատրմ շու տըր քի, վալիտէմ պէնի թէսաաիւֆի օլարագ պուլմալը տըր. պէնիմ քիմ օլտրդրմը պիլմէքսիզին պէնի թանըմաղա պաչլամալը տըր։ Պէօյլէ օլուրսա պէնի թէլք իթմէյէ ճէսարէթ իտէմէդ. քէնտիսինի պուլմագ իչին իհթիեար իթմիչ օլտրդրմ զահմէթ վէ մէչագդաթը բիչի նագարա կէթիրէրէք, պէնի սէվմէյէ գարար վէրիպ, պէնի աղուչը չաֆագաթընա ալարագ, վէ գալպինի թէմամըլլա աչարագ, «Հանըլմամըշըն, պէն սէնին վալիտե՛ն իմ» տէյու պաղըրաճագ տըր.» – տէմէսի իւզէրինէ բէրտէ գաբանտը։

Ի՛քի ղաղէթաճը պէ՛ինինտէ աթի իւզգինը մուպահասա ճէրէեան իթմէքտէ իտի։

— Էվէթ, էվէթ. չօգ մէհարէթ վար ամմա, հէնուզ լայըգը վէճճ իւղրէ միւճէրրէպ տէյիլ։

— Տըգգաթ իթտի՛ն մի. չէնա իւղէրինտէ պուլընան էչխասըն սէօյլէտիքլէրինի նէ՛ տինէչ յօր, նէ՛ տէ եիւղէրինէ պագայօր, կէօզիւնիւ տահմա էն եագըն օլան յօճաեա տիքմիչ, զանն իտէրսին քի գարչըսընտաքի չախս իչէ գօնուչմայըպ, մարգիզ տ'Էննըղէ վէ գօնթէս տը Վիվիան իչէ գօնուչը յօր. տիլպեր մարգիզ իչէ չիրին գօնթէսի սօլ թարաֆտաքի պիրինճի յօճաատա կէօրտի՛ւն եա։

— Էվէթ, պու ճիհէթի պէն տէ ֆարգ իթտիմ. լաքին հէր եէնի պաչլաեան արթիսթտէ պու գուսուր օլույօր... կէօզլէրինի խալգըն վէ յօճալարըն իւղէրինտէն այըրմաղլար. մատմուազէլ Մէրեէմտէ պու գապիտէն օլարագ տա՛իմա պիրէ պագայօր. ֆէնա տէ յիլ եա, պիրտէ օ կիւզել կէօզլէրտէն իսթիֆատէ իտէյօրըդ։

Տիկէր թարաֆտա մարգիզ տ'Էննըղէնին յօճասընտա տախի աթիտէքի սէօզլէր կէչմէքտէ իտի։

Մարգիզ. – Պու ագչամ հիչ լագըրտը իթմէյօրսըն. նէ՞ն վար։

Գօնթէս. – Պիր չէյիմ եօգ. խալգը սէյր իտէյօրըմ։

Մարգիզ. – Չիեատէսիյլէ տալղըն պիր հալին վար, տալղընըղդա սէպէպսիյէթ վէրէն օյնանան տրա՞մմը տըր։

Գօնթէս. – Նիչին տալղըն օլայըմ... բէրտէ աչըլըրսա տինէչէրիմ, ամմա սօնրա։

Մարգիզ. – Սօնրա տա կէօրտիւյիւնիւն իւղէրինէ տիւչիւնիւրսիւն, պու տա թապիի տիր։ Պէնճէ՝ տօղրըսընը իսթէրսէն, պու օյունա մէ-

րագ վէրտիմ, չու եէնի օյունճըլը տա չօգ պէյէնիյօրըմ... խապէրին վա՛ր մը. մէյէր ղայէթ էհլի ըլըղ պիր գըղ ըմըշ։

Գօնթէս. – Թաւը ու հարէքէթինէ նէղարէն էօյլէ օլմալը։

Մարքիզ. – Ասալէթի տէ վար ըմըշ։

Գօնթէս. – Նէտէ՞ն մա՛լիմ։

Մարքիզ. – Էօյլէ սէօյլէտիլէր։

Գօնթէս. – Հանկը ֆամիլեաևա մէնատուպ օլարդը մա՛լիմ մի իմիշ։

Մարքիզ. – Խայըր, Բարիստէ իդամէթ իմ մէյօր. պու գըղըն չօգ մէտ ու սէնասը կէչէյօր։ Պու րիվայէթլէրին քեաֆֆէսի հալազատէմ Ֆուրնէլտէն տիր։ Պու գըղ, քիմսէյէ աչգատատէ օլմայըպ, հեր քէս իլէ ատէթա տօսթ մադամընտա կէօրիւշտիւյիւ կիպի, Ֆուրնել իլէ տէ կէօրիւշիւր իմիշ. ղայէթ ղէնքի, ղայէթ ադըլլը պիր գըղ ըմըշ. վէ լաքին սէնտէ պիր հալ կէօրիյօրըմ. նէ՞ օլույօրսըն. պիրտէն պիրէ պէնղին քեամիլէն սօլտը։

Գօնթէս. – Պիր չէյիմ եօգ. պէնքի պիր պաշ աղրըսը կէլէճէք... չունքի նէ դատար սրճադ։

Մարքիզ. – Իսթէրսէն կիտէլիմ։

Գօնթէս. – Պու գատարընը տինլէտիքտէն սօնրա, պագըսընտան նի՞չին սէնի մահրում իտէյիմ. իչքի բէրտէ տէ աչըլըյօր. – տէյիպ, կէօզիւնիւ չէնանըն իւզէրինէ տիքտի։

8

Պու ֆասալ իքի գըսմտան իպարէթ խոի. պիրինճի գըսմընտա Թիֆլիստէ պիր չարշու իչինտէ պուլընըրլմագտա ըտը. հէր նէվի տիւքքեանլար, տիւքքեանլարըն իչինտէն նէվ պէ նէվ չարշդ էմթաասը, խալըլար, իրէքլի գումաչլար կէօրիւնտիւյիւ միսիլլու, չարշրնըն իչինտէ գարըլար էրքէքլէր, քիմի եաևա վէ քիմի տէ գաթըրլարա վէ էշէքլէրէ պինմիչլէր կէղինմէքտէ վէ էրմէնի, Կուրճի, Թաթար վէ Գավգաս գըեաֆէթլէրի կիեինմիչ պիր չօգ միւշթէրիլէր տօլաշմագտա ըտըլար։

Մատմուազէլ Մէրեէմ մէյտանա չըգմատը. թէաթրօտա հազըր օլան բէտատմլար, մէլոգուէնին մէշհուտաթը իւղրէ թէրսիմ իմ միչ օլ տըղը չու բէրտէյի ֆէվգելատէ թահսին իմ տիլէր։

Մէրեէմ, մէյլի սան՝աթքեարանէսինէ րաղպէթ իմ միչ օլսայըպ

Թիֆլիսին չարչըսընտան վէ կուրճխըթանտան իսէ, Թէհրանըն վէ Շիրազըն չարչըլարընը էնզարը ամմէյէ վազ իտէր իտի։ Լաքին պու օյունը թէէլիֆ իթտիյի սըրատա, Մէրեէմ՝ միւէլլիֆլիյի պէր թարաֆ իտիպ, մահղա քէնտի չախսընը տուշիւնմիւշ իտի։ Նէ՞ իտի Մէրեէմին մադատաը. վալիտէխինին նազարը տըգդաթընը ճէլպ իթմէքտէն, քէնտիսինի մէրդումէյէ թանընըթտըրմադտան, օյունը վալիտէխի իչին օյնաեարադ պուլմըշ օլտուղընը անլաթտըգտան սոնրա «սէն պէնիմ վալիտէմսին... սէնի սէվէրիմ. սէն տէ պէնի սէվ... պանա կէլ. մաատամ քի սէն պէնտէն սադլանըյօրսըն, պէնիմ սէնսիզ իւզերինէ գօշմաղա հադգըմ եօգ. տը. էվվէլա սէն պանա կէլմէլիսին» տէյու պաղընըմադտան իսարէթ իտի։ Մատամ տը Վիվիանը շիւպհէ վէ վէսվեսէյէ տիւշիւրէճէք պէր չէյ սէօյլէմէքտէն պիլ իճթինապ, չախսլարըն վէ մահալլէրին իսմիէրինի քեաժիլէն տէյիշտիրմիշ իտի. եալընըզ վալիտէխինին մատամ Շգօթ նամընյլա սադլանմընշ օլտուղը Սիւդաշն գարիյէխինին իսմինի տէյիշտիրմէմիշ, թէմամընյլա մատամ տը Վիվիանըն իսաթըրնա կէթիրէպիլէճէյի թաճխիլաթը իպդա իթմիշ իտի։

Ֆասլըն նիհայէթինէ տօղրը Ֆուրնել, բրէնս վէ բրէնսէս Բօլքինին լօճասընա կիտիպ։

— Մէճիւն օլտընը՞զմը. — տէյու սօրտուգտա։

Բրէնս. — Ղայէթ մէճիւն օլտըմ։ Պիր օյունա պու գատար մէրադ վէրտիյիմ բէք նատիր տիր։

Բրէնսէս. — Պու ադշամ մատմուազէլ Մէրեէմ հէր ճիհէթլէ ալդըշլարա միւսթահադդ օլտը. կիւզէլիք, սէն՛աթ, միւէլլիֆլիք, բէսամիրդ հէբ թամամ։

Ֆուրնել. — Տէյի՛լմի։ Թէաթրոնըն պու ադշամքի մուվաֆֆադըյէթինէ հիչ տէյճէք եօգ։

Բրէնսէս. — Օ տէյիլ ամմա, պու մատմուազէլ Մէրեէմին պիր դարտաշը վար ըտը, օ նէ՞ օլտը. պու ադշամ պուրատա տէյի՛լ մի տիր։

Ֆուրնել. — Նէ՞ դարտաշը...

Բրէնսէս. — Պիր տէլիդանլը քի, պէրլապէրինճէ եօլճըլըգ իթմէքտէ իտի։

Ֆուրնել. — Նա՛. պիլմէդ իտիմ. պէն...

Բրէնսէս. — Շիմտի անլատըմ մատմուազէլ Մէրեէմին Դամդասիա եա կիթմիչինին սեպէպլինի. տէմէք քի պու օյունը թէրթիպ իթմէք իչին կիթմիշ իտիշ։

Լօճանըն արդասընտա, մարքի տը Լուազի վէ տօգթօր Բօքօթօֆ

իլէ պէրապէր օթուրմադտա օլան բրէնա Բիւէր Բօլքին , օ անէ տէյին հիչ լադըրտը իթմէմիշ . տալղըն պիր հալտէ օթուրմադտա իսի . Ֆուրնել իլէ պէրապէր լօճատան չըդըպ վէ մերդումը թէաթրօնըն պիւֆէսինէ կէօթիւրիւպ .

— Պիրատէր , սանա պիր բէճամ վար ։

Ֆուրնել . – Սէօյլէ . նէ՞ իսթէրսին ։

Բիւէր . – Բարիսէ ալտէմի իտէլիտէն պէրու պիր գաչ տէֆալար մատմուազել Մէրհէմին էվինէ կիթտիմ ամմա . . . դադուլ իթմէտի ։

Ֆուրնել . – Թէաճճիւպ իտէճէք պիր չէյ եօդ . մէշղուլիյէթի վարըմըշ տըր . պէօյլէ պիր օյուն պիր կիւնտէ թէրթիպ իտիլիպ տէ մէյտանա չըդարըլամազ եա ։

Բիւէր . – Էօյլէ ամմա , բէկ չօդ քէսան կէօրտիւմ քի, հէմ իչերի կիրտիլէր , հէ՛մ տէ ուղուն ուղուն օթուրտըլալ ։

Ֆուրնել . – Օնլար միւտաւիմլէր օլմալը , միւտաւիմլերի մատմուազել Մէրհէմ տա՛իմա դադուլ իտէր ։

Բիւէր . – Էօյլէ իսէ , պէնի տէ միւտաւիմլէրին սիլքինէ տախիլ իթտիր ։

Ֆուրնել . – Միւմքին տէյիլ . ազիզիմ, միւմքին տէյիլ . միւտաւիմլէրին ատէտինի արթըրմադ իսթէմէյօր ։

Բիւէր . – Սօն սէօզիւն պո՞ւ մը տըր ։

Ֆուրնել . – Պէնիմ սէօզիւմ տէյիլ . օնըն սէօզիւ տիւր , պէնիմ էլիմտէն պիր չէյ կէլմէզ , հիչ պիր չէյ . . . պէն Մէրհէմի բէկ էյի թանըրըմ . էյէր սէնի թանըթտըրմազա գալդըչաճադ օլսամ, օ վադըթի իքլիմիդին տէ եիւզիւմիւզէ գաբուլը դաբայը վէրիր ։

Բիւէր . – Օ պաչգա . . . անճադ մատամ քի սէն թէաթրօնըն եէրլիսի սէն , պէնի բէրտէնէն արգասընա կէօթիւր . . . Պու ադչամ օլմասըն տա եարըն ադչամ, օ պիր ադչամ օլսուն, պունտան պէօյլէ թապիլ հէր ադչամ պուրատա պուլընաճադ տըր ։

Ֆուրնել . – Օնը տա եարամամ, չունքի եասադ տըր . . . սոնրա միւտիր նէ՞ սէօյլէր ։

Բիւէր . – Միւտիր իթիրազ իտէճէք օլսուրսա , պէնի չէրիք վէ պանքէր մագամընտա թանըթտըրըրսըն , վէ լուզումը թադտիրինտէ քէնտիսինէ մուավէնէթի իտէպիլէճէյիմի տէ անլաթտըրըրսըն ։

Ֆուրնել . – Ինչերիտէ պուննըն պահսընը իտէրիզ . չիմտիկիք պէն կիտիյօրըմ . սոն ֆասլը պելկաասա թաալիկյէ իտէրիմ . էյի տինլէեէհին . – տէյիպ , քիւչիւք գաբուտան չըգտը կիթտի . բրէնա Բիւէր արգասընտան պագա գալըպ , պիր ահ չէքտի ։

9

Սօն ֆաալըն բէրտէսի աչըլտը, իլք տէֆա օլարադ, վալիտե իլէ դըղը պէրապէր պուլընտըլար, դըղըն կէօղլերի ըսլադ, վէ հալի ճալիպի մէրհամէթի իտի. վալիտե իսէ չաչըրմըշ, սըգըլմըշ պիր հալտէ օլուպ, արա սըրա դըղընըն եիւղիւնէ կիղլի պիր նիկեահ աթֆ իտեր իտի։

Իչմէ վալիտե իլէ դըղը պէ յնինտե կէչէն մուպահասա.

Վալիտե. – Պէնի պուլամաեասըն տէ յու նէ գատար ղայրէթ իթամիմ իսէ պօչա կիլմոմ. էնճամընտա արաեա արաեա պուլտըն... Սրգաչըն քէօչքիւնտե քիմնէնէն իտապէրի օլմագսըղըն սէնի տօղա բան գադը պէն իմ. պէն սանա կէլէյիմ տէ յու արզու էթմէ յօր մը ըարըն, իչմէ կէլամիմ։

Դըղը. – Թէչէք քիւր իտէրիմ, պէն սէնին էվինէ, սէնին եանընա կէլէմէղ տիմ. կէլէ իտիմ, պէնի թանըմամաղա, պէնի ինքեար էթմէյէ վէ պէլքի տէ պէնի դօվմադա մէճպուր օլաճադտըն... պու տա պէնի խարտադ վէ պէրադատ իտեճէքտի... Հալպու քի պուրատա քիմսէ պիղի կէօրէմէղ, քիմսէ սէօզլերիմիղի իչիտէմէղ, սէրպէսթճէ գօնուշապիլիրիղ. դըղըն օլտըղըմը սէօյլէտիյինի իչիթտիմ իսէ մէ'սուտ օլտըմ։

Վալիտէսի. – Էվվէթ, դըղըմ սըն. սէնին նէ օլտըղընը, հիսսիեաթըն նէտէն իպարէթ իտիյինի վէ ֆաղիլէթ սահիպի պուլընտըղընը անլաեալատան պէրու դըղըմ օլտըղընը պիլմէմիսունիյէ, վէ պիլիֆիթիխար իպրար վէ իթիրաֆ իտէպիլիրիմ. լաքին եալընըղ սէնին մուվաճէհէնտե դըղըմսըն տէ յու թանըեապիլիրիմ քի, պու տա սէնին իչին պէօյուք պիր ուաատէթ ատտ օլընամադ, ղանն իտէրիմ։

Դըղը. – Պու դատարը պանա քեաֆի տիր... պէնիմ չիմտիյէ գատար խաեաղ իթտիյիմ մէսէրըէթ, սէնի կիղլիճէ վէ արա սըրա կէօրմէք, վէ քէնտիմի սանա պիր ազաճըդ օլսուն սէվտիրմէ յէ մուվաֆֆադ օլմադատան իպարէթ իտի... ճէվապ վէրմէ յօրսըն... եիւղիւնիւ պէնտէն չէվիրիյօրսըն... Դապիլ տէ յի՛լ մի տիր քի պէնի սէվէսին։

Վալիտէնին ըօլընը օյնամագտա օլան օյունճը հէման աեաղա դալադըպ.

— Սէն նա՞սըլ տօղտըղընը պիլի՛ր մի սին։

Դըղը. – Պիլմէղ իտիմ, լաքին պանա վէրմիչ օլտըղըն ճէնեեէր Մահմուտ նամընտան, նէ սուրէթլէ տօղմըշ օլտըղըմը անլատըմ։

Վալիտէ . – Մատամ քի պիր ազ անլամըշսըն , պէն տէ ալթ թա-
րաֆընը իքմալ իտէյիմ . . . սէն , հագդըմտա իճրա իտիլմիշ օլան պիր
ճինաէթին մահսուլը սըն . . . էօյլէ պիր ճինաէթ քի , խաթըրմա կէլ-
տիքճէ պէնի ղալըմանէ մուղթարըպ իտէր իտի . վէ էյէրչի չու ալէմի
ֆանիտէ հալընըղ օլմըշ օլայըտըմ , վէ պաշգալարը իչին հաշամաղա
մէճպուր պուլընմահայըտըմ , էլպէթթէ քի չիտտէթի ըղթըրապըմտան
էօլմիւշ կիթմիշ իտիմ . . . էյլէնճէլէրէ , պալօլարա վէ թէխաթրօլարա
քէմալը իչթիհադ իլէ կիթտիկմիշի պէնքի իչիթմիշսին տիր . . . սահիհ տիր
կիտէր իտիմ . . . պաշըմա կէլէն ֆէլաքէթի ունումի մադ իչին կիտէրիմ . . .
հալընըղ պաշըմա օթուրմադտան դօրդարըմ . զէվճիմ իլէ հալընըղ
գալմադտան իհթիրաշ իտէրիմ . զէվճիմի հէր պար ալտաթմադա մէճ-
պուր օլմըշ օլտըղըմ խաթըրըմա կէլտիքճէ թէէսսիֆ իտէրիմ . չունքի
օնըն եիւղիւնէ պագտըդճա , տիկէր դըշըմ կէօզիւմիւն էօնիւնէ կէ-
լիր . . . սըճաթճա պէնի տահա կէնճ կէօրտիւն . . . վագըա սըճաթը-
մըն էչքեաշ վէ խուփուրթը թէպէտտիւշ իթմէմիշ տիր . լաքին , ահ-
վալիյլէ կէօզլէրիմ չօդ տէյիշմիշ տիր . հա՞նի օ թէպէտտիւմ , հա՞նի
օ նէ՛շէ . . . հա՞նի օ ճէվհէր . . . չիմոի նէ՞ իտիյիմի սօր տա սէօյլէ-
յիմ : Սէնի սէվմէմի արզու իտէ յօրսըն . . . պէ՛ն տէ իսթէր իտիմ սէնի
սէվմէք : Սէնի սէվմէյի , հէ՛մ սէնին իչին իսթէր իտիմ , հէ՛մ տէ քէն-
տիմ իչին . . . լաքին , իլէրիտէ պօշա չըղասըլէճէք պիր իւմիտ իլէ չիմ-
տիտէն սէնի պէպլէմէք ճա՛իղմի տիր . . . տուր պագալըմ , գօնուշա-
լըմ . . . արթըգ հէր չէյի պիրիպիրիմիզէ սէօյլէճէպիլիրիղ : կէրչի տա-
հա կէնճ պիր դըղ իսէն տէ , ֆիքրճէ վէ չէքմիշ օլտըղըն ըղթըրապ-
լարա նէզարէն , միճէրրէպ պիր գարը սայըլըրսըն . . . սէօյլէ յէճէքլէ-
րիմի տէրհալ անլամալա միւգթէտիր սին . . : Պիր գարը՝ պիր արալըգ
ադըրնը շաշըրըպ , չօգտան պէրու ղայպուպէթի իթմիշ օլան ղէվճինի ալ-
տաթմադ կիպի տիվանէճճ պիր հարէքէթտէ պուլընապիլիր . . . չու
հարէքէթի մէճնունանէնին նէթիճէսի օլարադ պիր չօճուղ հասըլ օ-
լուր : Պու չօճուղը սագլար . կիղլիճճ պէօյիւթաիւրիւր , վէ պէնքի տէ
պիր տահա եիւղիւնիւ կէօյմէ յէճէք սուրէթտէ օ չօճուգտան այրըլըր ,
պունըն ըշա պէրապէր , չօճուղը գալպինտէն սէվէր : Պու չօճուղ պիր
դապահաթ վէ ֆադաթ իսթիեարի պիր գապահաթ իչէմիշ օլտըղընը
աամնա անասընըն խաթըրընա տիւշիւրիւր : Պէօյլէ պիր սէվտա , դա-
պահաթը պիր սէվտա տըր , ամմա էնճամքեար սէվտա տըր . ճիտտի
պիր սէվտա օլմայըպ , ադընա էտէրէք պիր չէյ եաբմըշտա օլտա
եինէ . . . լաքին , պէ՛ն քի քիմսէյէ ալտանմամըշըմ , քիմսէյէ իսթի-
եարի օլտաղ թէպլիմ օլմամըշըմ , պէ՛ն քի հիչ պիր ղէման ադըմը

չաչըրմամըշըմ. պէ՛ն քի գօճամը ճան ու կէօնիւլտէն սէվէր իտիմ , վէ պաշըմա կէլէն ֆէլաքէթ եիւզիւնտէն մուհապպէթիմ տա՛իմա խալէլ բէզիր օլուրտը , շու հալտէ վուդու պուլան ճինաեէթի պիր լահզա պի֊ լէ խաթըրըմտան չըգարմամագտա օլան պիր մախլուգա չիմտիյէ դա֊ տար մէյլ կէօսթէրէմէմիշ խէմ, գապահաթը՛ մը սայըլըրըմ։ Ըէ՛ն՝ օ մէլ՛անէթին խաթըրայը միւճէսսէմէսի օլտըղըն հալտէ , սէնտէն ուզագ գաչմըշ խէմ, գապահա՞թ մը իչլէմիշ օլուրրմ։ –

Ղըղը տախի՝ վալիտէսինին գարշըսընա տիքիլէրէք պէր վէճհի աթի իթայը ճէվապա միւսապաաթ խտէր ։

— Է՛յ գապահաթը պէ՞ն միյիմ. պէ՛ն , սէնին խըլաֆը ըիչան օ֊ լարագ տօղմըշ ըսամ, սէնին մուգավէմէթինէ բարմէն թէճէսսիմ իթ֊ միշ խէմ, աչգ ու սէվտա տէտիքլէրի շէյտէն էօմրիւմ օլտըղճա իգ֊ բահ վէ սիւթիւն մուհապպէթիմի միւէպպէտէն սանա հասը իտէճէք իսէմ, գապահաթը՛ մը սայըլըրըմ։ Ըէ՛ն , պէնտէն սարըճը նաղար ի֊ տէպիլիրսին . . . չունքի սէնին պիր ղէվճին վար , պիր տէ գըղըն . . . լաբին պէնիմ քիմսէմ եօգ . . . պանա պիր վալիտէ կէօսթէրտին , սա֊ հիհ տիր . . . է՛յի եաբաըն տէյու զանն իթտին ամմա , եանըլտըն . . . օ վալիտէտէն կէօրտիւյիւմ նիմէթ վէ մուհապպէթ սաեէսինտէ , տա֊ հա պէօյիւք նիմէթ , տահա խալիս , տահա միւքէմմէլ , տահա սապիթ պիր մուհապպէթ օլապիլէճէ յինի անլատըմ. . . ֆիլհագըղէ օ վալիտէ գալպինտէն չըգարըպ պանա պիր շէյ վէրիր իտի , լաբին պուննտան նէ հասըլ օլուրտը պիլմիր միսին. վէրէմէմտիյի շէյի տէ արզու վէ հասէտ իտէր իտիմ. . . վէ պիր տէ նի՞չին պանա այրըճա պիր սէրվէթի թահսիս իթ֊ միշսին . . ։ Կէչիրտիյիմ էօմր , թէլաղ գը իթտիյիմ թէրպիյէ վէ սարֆ իթտիյիմ ֆիքը սէմէրէլէրի օլարագ զիհնիմ ուհանտը վէ հիսսեաթըմ թէմամըյլա սատէլէնտի . . . հալտու քի սէրվէթիմ օլմայրպ տա , քէօ֊ յիւն պիրինտէ պէօյիւմիւշ վէ եզիյէթլի պիր խըզմէթէ գօշուլմըշ օլսա֊ յրտրմ, թէրպիյէմ մահտուտ պիր հալտէ գալսայրտը , սէնի՝ մահզա պէնի թէրք իթմիշ օլարըղընտան տօլայը , իթհամ իթմէք իչլին խաթ֊ րըմա կէթիրիր իտիմ. . . աչգ ու սէվտատան պու տէրէճէ խըլահ իթ֊ մէյիպ , պէօյիւն գարը , եարըն տա չօճուգ սահիպի օլուր ըտրմ. . ։ Պունըն մուղայիրի օլարագ ճէմիյէթ իչինտէ պէօյիւեէրէք , վէ պիր թա֊ գըմ սէնանի զարիֆէյէ մէյլ վէրէրէք , ֆիքրիմ ուհանտըգճա ուեա֊ նըպ , սանա աֆվ իթտիքտէն պաչգա, մագսատըն, միւլատըն նէ օլտը֊ ղընը տա էյիտէն անլատրմ։ Տուչար օլտըղըն էլէմ վէ քէտէր խաթ֊ րըմա կէլտիքճէ , վէ պէնտէն հիճապ իթտիյինի տիւչինտիւքճէ մու֊ հապպէթիմ արթտըգճա արթտը . . . խպթիտալէրի սէպէպինի պիլմէ֊

յէրեք էվլէնմէքտէն թէնէֆֆիւր իթտիյիմ հալտէ, սօնրալարը, պիւէ պիւէ նէֆրէթի իթմէյէ պաշլատըմ... էվվէթ, էվլէնմէք տէնիլէն չէյ-տէն գօրդաւ թիթիրէրիմ· չունքի սէն էվվլ օլմասա ըարն պէնի թէրք իթմէզ իտին։

Վալիտէսի. – Եինէ թէրք իտէր իտիմ. պաշըմա կէլմիշ օլան ֆէ-լաքէթի սէնի կէօրտիւքճէ Եինէ տէրխաթըը իտէճէք տէյի՛մի իտիմ։

Գըզը. – Էօյլէ տիր... լաքին կիտիպ դավուշաճաղ քիմսէն օլմա-տըզը ճիհէթլէ, պէնի պըրագրպ կիթմէյէ օ դատար աճէյէ իթմէզ իտին։ Մանէվի վէ ճիտտի սուրէթտէ տէյիլ իսէ տէ, հիչ օլմաղսա մատտի վէ սամիմի սուրէթտէ օլսուն պանա պադար պէնի պէօյիւթիւր իտին...։ Եավաչ Եավաչ խասպէրին օլմադըզըն, խըլաֆը րիղան օլա-րագ պանա մուհապպէթ պաղլամալա պաշլար ըարն... պէն պէօյիւ-տիւքճէ· սէնին էօնիւնտէն Եիւրիւմէյէ չապալանըը ըարմ... պիր կիւն Եիւղիւմէ կիւլէը իտին, ֆէրտաար կիւնիւ կէօղլէրինի գաբաԵարադ աընըմտան պիր պուսէճիք ալըրսըն... սօնրա տա Եիւղիւմէ պադա պա-գա ճիտտէն սէվմէյէ պաշլար ըարն... Ջաթէն չիմտի պէնի կէօրէլի-տէն, պէնի թանըմազա պաշլայալըտան պէրու սէվմէյէ տէ պաշլատըն ... պէօյլէ օլտըղընը լինքեար իտէպիլի՛րմիսին. – տէտի։

Վալիտէսի լինքեար իթմէյէ ճէսարէթի իտէմէտի։

Գըզը իսէ չու հալի կէօրտիւքտէ, հէման վալիտէսինին իւսթիւնէ սըչրայրպ, կէօզիւնիւ կէօզիւնիւն իչինէ տիքէրէք վէ աղղընը թա աղ-ղընա Եանաչտըրարադ.

— Սէ՛վ պէնի... սէ՛վ պէնի... խաթէրիմ քի պէնի սէվէսին. – տէտի։

Պու սըրատա պիր միւտտէթճիք սիւքութտէն սօնրա, վալիտէսի գըզըընըն պօյնընա սարըլտըգտա, բէրտէ դաբանը վէրտի։

Օյուն խաթամ պուլմադըլա, հաղըրուն մատմուազէլ ՄէրԵէմի չա-ղըրարադ էլ չըրըմադա պաշլատըլար։

ՄէրԵէմ կէօրիւնմէտի, չունքի թադաթ վէ մէճալի դալմամըշ ըար։

Օյունճըլատտան պիր տիկէրի չէգըպ պէհանը մաղէրէթ իթտի, վէ տրամըն մատմուազէլ ՄէրԵէմին թէրթիսլքէրտէսի օլտըղընը պէհան վէ իլան խլէտի։

Թէքրար ալդըշտար խիկիպ, թէսաթրօ րէֆիթէ րէֆիթէ պօչանմա-ղա պաշլատը։

10

Խալդըն պիր դըսմը խանելէրինէ ավտէթ պիր դըսմը դէօպէ , վէ տիկէր դըսմը տա ղաղէթաճըլարըն թօբլանտըգլարը գահվէլէրէ աղիմէթ իթմէգըտէ օլտըգլարը սըրատա , պիր թագըմ ըէսսամ՝ վէ մուսիդաճը տախի թէաթրօտան չըգըպ աօյաշարգտան ասնրա , օյունճըլարա մախսուս օլան գաբուտան թէգրար թէաթրօեա ավտէթ իթտիլէր :

Պունդար ւատմուաղէլ Մէրեէմին էվինէ կիտէն քէսան օլուպ . նա՛իլ օլտըղը մուվաֆֆագըյէթտէն տօլայը թէպրիկ իթմէգ խսթէմիշլէր իտի : Պիւշիւք բրէնա Բօլբին տախի , չըմէնտըֆէրտէ վէ եալթա համ մամլարընտա կէօրմիւշ օլտըղը Մէրեէմի օնլարըն սաեէսինտէ կէօրմէգ լուվիտիյլէ , արգալարընտան կիթտի :

Լաբին աշըգլար տա, տօսթլար տա հէր պօշա չըգտրլար , արտ արտա թէաթրոնըն իչինտէքի տար եօլլարտան եիւրիւտիւքլէրի սըրատա, Ցուրնել գարշըլարընա չըգըպ Մէրեէմին կիթմիշ օլտըղընը պիլտիրտի :

Ճիւմլէսի պիր աղըղտան . – Նէ՞ չարըգ :

Պիրնսի . – Միւմքին տէյիլ, պու գատար ազ վագըթ զարֆընտա նա՞սըլ սօյունտը , նա՞սըլ կիյինտի :

Ցուրնել . – Նէ՛ սօյունտը նէ՛ տէ կիյինտի , թէաթրօ պիլէթէր պիլէմէզ, օմուզընա պիր քիւրք ալըպ վէ պաչընա տա պիր դուդուլէթա կէչիրիպ ալտապասընա պինտի կիթտի . սիղ էլ չըրբտրղընըզ սըրատա օ Վիլիէ ճատտէսինի պուլմըշ ըտը :

Պիր ըէսսամ . – Եաղը՛ դ . տօսթճա , ահպապճա եէմէք եէմէյի թէքլիֆ իտէճէքտիր :

Պիր տիկէրի . – Պիղի էլպէթթէ պու ղէվգտէն պու չէրէֆտէն մահրում իթմէզ իտի :

Ցուրնել . – Եանըլըյօրսընըզ, կիթմէմիշտէ, օլտա թէքլիֆինիզի գապուլ իթմէզ իտի . չունքի չօգ եօրղուն ըտը : Ցիւշիւնիւն պիր քէրրէ պու ադշամ նէ գատար խսէլէճան իչինտէ օլտըղըմըզը :

Ցուրնելին՝ քէնտի չախսընը տա հիսապա գաթարագ, սէօզ սէօյլէմէսինէ պագըլարը թէաճճիւպտէ գալտըգլարը միսիլլու պագըսը տա խաֆիֆճէ կիւլտիւլէր . Ցուրնելին չու մէլադընը պիլիրլէր իտի . չու հալի բէք էյլէնճէլի պիր հալ օլտըղընտան , մէրգումը տա պէրապէր ալըպ լօգանթաեա կէօթիւրտիւլէր :

Ֆուրնել. – Որթըդ տուրաճադ հալիմ դալմատը. իչ այ մուխթեմատիչեն չալըշմադ, ալթը հաֆիթա տա թէճրիւպէլէր իչէ ուղրաշմադ պէնի խարապ իթտի պլիմիլսալ... լաքին մուվաֆֆադըյէթ հէր չէյի ունուխթտըրըր. – տէտի։

Ֆիլ հադըգա չամբանևանըն իւչիւնճիւ գատէհինի իչտիքատէն սօնրա, օյունը մատմուազէլ Մէրևէմին թէէլիֆ իթմիշ օլտըղընը տա ունուխթտը։ Բէնտիսինին թէէլիֆ իթմիշ օլտըղը պիր օյունը մատմուազէլ Մէրևէմ օղնամըշ կիպի կէօսթէրէբէ.

— Իվվէթ, խօշնուտ ըմ. սօն ֆասլըմըն էհէմմիյէթլի դըսմընը ղայէթ մէհսուլէթլէ օղնատը. լաքին պէն տէ թա՛լիմ վէ թէճրիւպէ իթտիչի զէմանն չօղ ուղրաշտըմ. չօղ զահմէթի չէքտիմ տէտի։

Ֆուրնէլին ահապապլարը չօղ էյլէնտիլէր։ Պունլար նուխթգլար վէ ալդըշլար իչէ Ֆուրնէլի թալթիֆ իթտիքլէրի սըրատա, Մէրևէմ օտասընա կիրմիշ եօրղունլըղընը ալմալա վէ եօրղունլըգտան տահա չէտիտ օլան խէլէճանընը թէսքին իթմէյէ ուղրաշմադտա ըտը։ Զինհի օ տէրէճէ գարըշմըշ վէ սինիրլէրի օ տէրէճէ գապարմըշ իտի քի, պիր խայը միւտտէմ ույուևատմատը։ Միւէլլիֆ վէ օյունճը սըֆաթըլտա մէ'մուլինտէն դիևատէ նա'իլի մուվաֆֆադըյէթ օլմըշ իտի իսէ տէ, պու օյունը թէրլիխ իտինինտէ վէ օղնայըլընտա մադտատը հէր քէսին ալդըշընա մադհա՞ր օլմադմըշտը. տտա։ Միւրատը վալիտէսինին դալմալինի ճէլպ իթմէք իտի։ Պունա տէսթիրէս օլապիլտի՞ մի, իչթէ պուրատընը տիւշինմէքտէ իտի։ Սէօյլէմէք իսթէտիչի չէյլէրին քեաֆֆէսինի չէնանընն իւղերինտէ թէմամըլտա սէօյլէմիշ օլտըղը հալտե, չու սէօյլէրինին վալիտէսինէ նէ սուրէթտե թէէսիր իթմիշ օլտըղընը անլատադ մէրադընտա ըտը։

Բէնտիսինի թանընմըշ վէ քէմալի խահիշ իլէ տինլէմիշ օլտըգլարընա չիւպհէսի դալմամըշ ըտը։ Հիսս իյլէտինի խէլէճանը դալպէ, սէօյլէտիքլէրինի թիթրէյէ թիթրէյէ տինլէյէն վէ քէնտի քէնտիսինի էլէ վէրմէյէ հաղըր պուլընան պիր քիմսէյի տէ հիսսէմէնտ իթմիշ օլտըղընը բանա պիլտիկինտէն, չու հալտե վալիտէսինին՝ նէ՞ եաբաճադընը, քէնտիսինի պուլուպ պուլմատճադընը, վէ էյէր կէլմէյէճէք օլսա, նէ տէրէճէ քէտէր իտէճէյինի տիւշինիւպ տուրմագտա ըտը։

Նիհայէթ ույդուևա տալտը. վէ ֆադաթի բահաթճա ույուևատմատը։

Ֆէրատսը կիւնիւ ուևանըը ուևանմադ, պէսլէմէսինի չաղըրըպ.

— Վագըթ կէճ օլմալը. սա՛աթ դա՞չ տըր։

Պէսլէմէ. – Էօյլէնէ ևադըն։

Մէրեէմ. – Նո՞չին տահա էվվել կէլիպ տէ ուեանը՞րմատըն։

Պէսլէմէ. – Րահաթա մուհթաճ օլտըղընըդը պիլտիյիմտէն, ուեանտըրմադ ճա՛իզ օլմաեաճագ տէյու զանն իթտիմ։

Մէրեէմ. – Էյի ույումըշըմ... պու րահաթլըդ պիրաղ վադըթ իչին քեաֆի տիր. չաբը՛դ... գալըը՛յօրըմ... էլպիսէլէրիմի վէր։

Պէսլէմէ. – Տըշարըեա՞ մը չըդաճադսընըդ։

Մէրեէմ. – Խա՛յր. պու կիւն չըգմամ... քիմսէ կէ՞լմէտի եա։

Պէսլէմէ. – Նա՞սըլ կէլմէտի, սապահտան պէրու դաբու աչմատան պաշ ալամատըմ։ Հէր թարաֆտան մէքթուպլար, գարթլար, չիչէքլէր եաղայօր։

Մէրեէմ. – Չիչէքլէր իլէ գարթլարը, իչ օտասընա կէօթիւր տէ, մէքթուպլարը պանա կէթիր։

Մէրեէմ՝ էլլէրի թիթրէյէ թիթրէյէ մէքթուպլարը պիրէր պիրէր աչըպ, քէնտի քէնտիսինէ. – Նօղ, էլպէթթէ քի մէքթուպ եազմադ... նա պիղդաթ քէնտիսի կէլիր, վէ եախօտ պիր տահա պահսընը իչիթմէմ. – տէմէքտէ իտի։

Յինէ վագը կէլէն մէքթուպլարըն իչինտէ հիչ պիրի էհէմմիյէթլի օլմայըպ, պագըլարը քէնտիսինի թէպրիք վէ թալթիֆ իթմէքտէ, պաղըլարը տահի ֆէլուտասը վէ եախօտ տահա էրթէսի կիւն իչին պիլէթթիք թալէպ իթմէքտէ իտիլէր։

Մէղքիւր մէքթուպլարտան պիրինին զիյրինտէ «Նատէժ Բօլքին» խաղասը մէվզու՝ օլուպ, բրէնսէս՝ Մէրեէմի թէպրիք իթտիքտէն սօնրա, քէնտիսինի կիտիպ կէօրէճէյինէ տա՛իր Մէրեէմին եալթատա վէրմիշ օլտըղը սէօզիւ իտմադ իթմէքտէ իտի։

Պու մէքթուպը օգուտըդտա. – Ա՜ա, ասլա, թէննէղզիւլ իթմէմ. – տէմիշ իտի։

Սօն աչտըղը մէքթուպ, ճէսիմ պիր չիչէք տէմէթիյլէ պէրապէր մէրսուլ օլուպ, պու տա բրէնս Բիէր Բօլքին թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ իտի քի, պիր թագըմ պէեանաթը աչըգանէսինտէն սօնրա. «Տէլի օլույօրըմ» իպարէսիյլէ պիրթիրիլմիշ իտի։

Մէրեէմ պունը տա օգուտըդտան սօնրա. – տիվանէ օլույօրսա, թիմարխանէյէ կէօթիւրսիւնլէր. – տէյիպ, մէքթուպը ֆըրըլատը վէրտի։

Շու սըրատա պէսլէմէ՝ թէքրար իչէրի պիրիսինին կէլմիշ վէ քէնտիսինի կէօրմէքը իտթէմիշ օլտըղընը իֆատէ իյլէտիքտէ։

Մէրեէմ. – Ֆի՞մ տիր։

Պէսլէմէ. – Կէնճ պիր տէլիդանլը քի...

Մէրեէմ. – Օ՛հ... պու կիւն քիմսէյի գապուլ իթմէյէճէյիմ. հաթա

թա տա՛լմա էվիւէ կէլէն ահպաալարըմը պիւէ դաալու խոէմէմ։ Մա մաֆիւհի, էյէր պիւր գաարն կէլիալ տէ պէնի կէօրմէք խոթէյճէք օլուրսա, տէրհալ տէսթիկահ օտասընա ալըրսըն։

Մէրեէմին՝ շու էմրի վէրտիյի սըրատաքի թէլաշընը պէսլէմէ ֆարդ խոէմէտի։ Սէօյլէ յէճէյինի սէօյլէմէ յէ թէրէտտուա իթմէքտաէ իլքէն, նիհայէթ գօրդա գօրդա.

— Նէ եաբաճաղըմը շաշըրսըմ, մաամուաղէլ. թալիմաթը ընըղը չիմտի ալմըշ օլտըղըմ ճիհէթտէ, օ կէլէն տէլիգանլըյը տէսթիկահ օտասընա ալտըմ։ Գօրտօտան պիւր խասսա սիղի կէօրմէյէ կէլմիշ։

Մէրեէմ. – Գօրտօտա՞ն մը... պիւր աղ էվվէլ նի՞չին սէօյլէմէմին... բէք ալէա դաալու խոէրիմ... լաքին օնտան պաշգա քիմսէյի կէօրմէք իսթէմէմ. եալընըղ օ տէտիյիմ գարը կէլիրսէ... օ վիւսթէնա տըր։

11

Կիչինիր կիչինմէղ, տէսթիկահ օտասընա կիտիպ մե՛մուղ իթտիյի վէճճահ իւզրէ Հանրի Լադօսթը պուլտը. քէմալի իչթիհադ իլէ էլինի սըղտրգտան սոնրա.

— Պու կիւնտէն իթթիպարէն, պէնի կէօրմէյէ կէլէճէք օլուրսան Լադօսթի խամիչլէ քէնտինի թանըթտըրըսըն. պատէղին սիղին ֆամիլյեանընըղա օլան միւնասիպէթի խալխանէմմի կիսլէմէյէ հիչ պիր տէպէպ գալմամըշ տըր։ Պէնիմ՝ տէնին քէտէրինէ թէսլիմ օլընմըշ պիր գըղ օլտըղըմը վալիտէմին պիչմէմէսինի իսթէր խոխմ. տիւն ապշամ վալիտէմ անլամըշ օլմ՛այը տըր... Պինա՛էն աէյհ չիմխիտէն սոնրա սէրպէսթճէ պիրիպիրիմիզի սեվէպիսիրիզ... չիմտի նամ՛սըըըն պագալըմ. աղիղ պիրատէր, Բարիսէ նէ՞ վադըթի կէչտին, պու սաապահ կէլմիշ օլմ՛այըսըն։

Հանրի. – Տիւն ապշամ սաաթ ալթըտա կէչտիմ... հէր թարաֆը տօլաչա տօլաչա իլքի ալթունա կիւճ հալ իլէ պիր իսկէմլէ պուլապիլտիմ... իսէլէճան եադամը պըրագմատը քի լայըգը վէճճ իւզրէ թագտիր վէ թահսին իտէպիլէ իտիմ։

Մէրեէմ. – Սանա կէլմէ տէյու բէճա իթմիշ իլքէն եինէ կէլմիշսին. պէ յնիմիզտէ վադը օլան միւնասիպէթէ հէր քէսին ակիւահ օլմասընա հէր քէստէն գիւաատէ պէն արզու քէշիմ. լաքին տիւն տահա բէք չաբըգ ըտը։

Հանրի. – Օրասընը պիտի իչին տիր քի, պէն տէ սագլանտրմ, էօյլէ պիր եէրտէ օթուրտրմ քի քիմսէ կէօրէմէզ տի. ֆասլարըն արա-սընտա պիտի եէրիմտէն գըմըլտամատրմ։

Մէրեէմ. – Սահի՛հ մի։ Տիլպէր Նատէժի՛ տէ մի կէօրմէտին։ Օ՛ տա մի...

Հանրի. – Թէ՛ աթրօտա մը յըրը։

Մէրեէմ. – Էվվէլ, համթա պիր տէ մէքթուպ եազմըշ։

Հանրի. – Օրատա պուլընաճաղընը իսթըլըմա պիտի կէթիրմէտիմ իսի։

Մէրեէմ. – Խասթալըղըն էյիլէնտի՛ մի։

Հանրի. – Խասթալըղըմ բէք չէտիա տէ յիլ իսի։ Մէն պէնտէն եա-զայը սըյըրմազ իչին, բրէնսէս Նատէժէ աչըզ օլտըղըմա պանա դա-նատի հասըլ իմթիհամէք խաթէրսին։

Մէրեէմ. – Սո՛ւս. մուզավէրէմիզի ունուրթմա։

Հանրի. – Ա՛հ. նէ՛ եափայըմ, սապր իտէմէյիպ տէ սէօյլէյօրըմ. Տիւն ազշամ բէք կիւղէլ, բէք տիլպէր իտին։

Մէրեէմ. – Տիւն, պէն պէնի թէսթիրօ թահթալարը իւղէրինտէ կէօրտիւն, ժէ՛մուլ իմամէմ.քի պիր օյունճը դարըյա, Հանրի Լազօսթ աչգ-տատէ օլսուն։

Հանրի. – Սարա Պէրնհարտ, Դրուաղէթ, պունլարա՛ տա մը աչգ-տատէ օլընամազ։

Մէրեէմ. – Էօյլէ պէօյիւք սէն՛աթքէարլար իլէ պէնիմ պէյնիտէ նիսպէթ օլապիլի՛ր մի։

Հանրի. – Պու սապահ.քի դաղէթալարըն քեաֆֆէսի սէնի օնլարա թէչչիհ իտէ յօրլար... իչթէ քեաֆֆէսինի տէ ալտըմ կէթիրտիմ։

Մէրեէմ. – Էյէր պէնի ժէնտուն իթտին տէ յու ղանն իտէ յօրսան, չօգ հանըլըյօրսըն։

Հանրի. – Նէտէ՞ն... եաբտըղըն օյունա հիչ տէ յէճէք եօգ, Պօր-տօտա օգուտըչ ըտրն ամմա, պու դատար կիւղէլ օյտըղընը ֆարգ ի-տէմէմիչ իտիմ։ Պիր տէ ղայէթ մահիրանէ օյնատըն... Ջիհնին տաղը-նըզ կիսի նէ՞ տիւշիւնիւ յօրսըն։

Մէրեէմ. – Տիւշիւնմէ յօրըմ, տինլէ յօրըմ... լաքին հիչ պիր չէյ իչիթմէ յօրըմ... օ տէ յիլ ամմա, սէն եէմէք եէմի՞չ մի սին։

Հանրի. – Խայըր, սէնի պիր ան էվվէլ կէօրմէք իչին օ գատար թա՛-ճիլ իթտիմ.քի։

Մէրեէմ. – Էօյլէ իսէ հայտէ եէմէք օտասընա կիտէլիմ տէ, սէն եէմէք եէր իչէն, պէն ղաղէթալարըն մէտո ու սէնեալարընտան

Չարտան աեագ սէսի ալըյօրըմ... իչէրի կիրէյօր... ա՛հ եա Բապ-պիմ... գօրգուլօրըմ... էյէր իւղէրիմէ պիր ֆէնալըգ կէլիրսէ...

Շու սըրատա պէսլէմէ կէլիպ.

— Պէքլէմէյինիզ մատամ կէլտի. ատսթկեահ օտասընտա սըր:

Մէրեէմ. - Բէք էյի, սէն կիթ. - տէտիքտէն, վէ Հանրի իլէ էլ-լէշտիքտէն սօնրա աեագլարը թիթիրէյէ թիթիրէյէ մուֆարագաթ իթտի:

12

Գանաբէլէրտէն պիրինին իւղէրինէ օթուրմըշ օլան պիր գատըն, մատմուազէլ Մէրեէմին իչէրիյէ կիրտիյինի կէօրտիւքտէ, աեագա գալ-գըպ, եիւղիւնտէքի էօրթիւլիւ աշաղըեա ալտը:

Ֆիլհադըգա գօնթէս Պէրթ ատ Վիլիան ըտը:

Եէրինտէն այրըլմադըղըն, եավաշ պիր սէս իլէ.

— Եալընը՞ղմըյըզ. - տէյու սօրտուգտա.

Մէրեէմ. - Լվվէթ. քիմսէ կէլմէյէճէք տիր. - տէյու ճէվապ վէ-րիպ, տէվրիլմէմէք իւղրէ պիր եէրէ տաեեանտը.

Գօնթէս՝ չիտտէթի խէլէճան իլէ վէ արա սըրա տուրուպ նէֆէս ալարագ.

— Տիւն սիզին պիր օյունընըզը կէօրտիւմ. չօգ պէեէնտիմ... չունքի պու տրամը եազան՝ պաշընա կէլմիշ օլան պիր Հալի ալէմէ պէեան իտէ յօր տէ յու գըեաս իտէրէք տինլէտիմ... Սահիհ պիր հիքեաեէ օլմալը... քէտէրնաք պիր հիքեաեէ... քի սիզ տրամ չէքլինէ դօմընշընըզ... ֆիլ-քրիմտէ չիւպհէյի քեամիլէն աէֆ իթմէք իչին, ասըլ իտմիէր Հանկըլար օլ-տրըգընը աէօյլէ՞ր մի սինիզ... չունքի պու չիւպհէյէրին տէֆ օլմասը լազըմ կէլտիկինի սիզ տէ անլատընըզ:

Մէրեէմ. - Լվվէթ, անլատըմ. - տէյիպ թիթիրէմէյէ պաշլայա-րագ. - Ա.ֆիվ իտէրսինիզ. խէլէճան իչինտէ իմտէ...

Գօնթէս՝ դանաբէնին իւղէրինէ տէվրիյէրէք. - Պէն տէ սիզտէն գի-եատէ խէլէճան իչինտէ իմ: Ա.րգաշօնատաքի քէօչքտէ սագլանըպ տա, մուախախարէն դըգընը պըրագըպ կիտէն վալիտէնին ասըլ իտի աճապա նէ՞ իտիշ:

Մէրեէմ. - Մատամ Շգօթ:

Գօնթէս, - Է՛յ, գըղը վէֆաթ իթմիշ օլան տիկեր վալիտէնին ատը:

մէջտեղ օլմատըղըմըն սէպէտլինի անլաթտըլայըմ. չունքի պէնիմ քէնք իչլիհամ հօգ տըլը. – տէտիքտէն սօնրա, հէմէնք օտասընա կէլտիլէր։

Սուճրաեա օթուրտըդտան սօնրա. – Էյէր թէսլիմ լօ օյունլարը թէսլիմիպ վէ թէսլիմ իլմէյէ վէ եախօտ գօմէտիա օյնատմաղա տէվամ իտէճէք օլսա ըտըմ, դաղէթալարըն միւնտէրիճաղընա էհէմմիյէթ վէրիր իտիմ. չունքի մէսլէքիմտէ ֆէյզ կէօրմէմ չօգ հալտըմլարը օլապիլիր իտի։ Լաքին, ՃԻՆԱԵՑԻ ՄԱՀՍՈՒԼԸ, թէսլիմաթըմըն իչբի վէ սօնը օլուպ, պունտան սպաշդա հիչ պիր օյուն օյնատմաեաճաղըմ մուպարըեր տիր։ Պինապէրին վադը օլան մէտիհէլէրտէն չիմտիլիք հիչ պիր շէյ հիսա իտէմէմ...։ Շունը տա իլավէ իտէրիմ քի, էյէր խալգ վէ ղաղէթաճըլար՝ պէնի պիր միւէլլիֆ վէ եախօտ սրթխաթ ղանն իտէյօրլար ըսա, եանըլըը յօրլար։ Պէն՝ տրամ թէսլիֆ իլմէտիմ. էօմրիւմիւն պիր սահիֆէսինի, էն էհէմմիյէթլի սահիֆէսինի դալէմէ ալտըմ։ Պունտա հիչ պիր մէհարէթ հօգ տըը... սալօնտա լօճատա օթուրմըշ օլան վալիտէմ իչէ գոնուշտըմ, իչլէ օ դատար... օյունճըլար հիսա իլմէտիքլէրի պիր շէյ իֆատէ իլմէյէ մէճպուր տըրըլար. պէն խսէ, հիսա իլմէտիյիմ պիր հալի իֆատէ իտէմէմ։ Պինաէն ալէյհ. պու օյուն իչք վէ սօն տըը, եինէ ֆըրչալարըմը, մէրմէրլէրիմի վէ մուսիգա նօթալարըմը էլէ ալմալա մէճպուրըմ։

Հանըի. – Նէ՞ տէմէք պու ապշամ օյնա՞մաեաճաղ մը սըն... պէն խսէ քէնտի չախսըմա մսխատուս օլմազ իւզրէ ալթը սանտալիէլի պիր լօճա խաթխճար իլմիչ իտիմ։

Մէրեէմ. – Պու ապշամտա, եարըն ապշամտա, նիհայէթ թէսլիմ բարա դաղանտըդճա օյնաեաճաղըմ... ինշալլահ ուղուն սիւրմէչ, պէն չէքիլէճէք օլսամտա, պէնիմ եէրիմէ պիր պաշգասը օյնաեաճաղ օլսա, պէլքի խալգ րաղպէթ իլմէչ, պանա էհթիյէթ իլմիչ օլան պիր թէսլիմ միւտիրինի պաթըրըպ խարտալ իլմէյէ հիչ հագդըմ հօգ տըը. չիմտի ալմըշ օլտըղըն լօճայը նէ եաբաճաղընը անլատըն կա։ Նէմէ. յինի պիլմիրտին խսէ, գալգալըմ. չունքի արթըգ եէրիմտէ տուրամայօրըմ։

Հանըի. – Նի՛չին։

Մէրեէմ. – Ա՛հ. անլամազսըն, անլամազսըն... պէքլէյօրըմ... եախօտ իւմիտ իտէյօրլըմ քի կէլիր... հիչ ադըմ պաշըմտա տէյիլ... Պիր սա՛աթտան պէրու սէնին իչէ լադըրտը իտէյօրսամ, վադթ կէչսին տէյու իտէյօրըմ... Տո՛ւր, տո՛ւր. պիր արապա կէլտի... սուս օլ. պադալըմ տուրաճա՛գ մը։ Գաբու աչըլտը արապա տա տուրտը... տը-

Մէրեէմ. – Կելեմէմ, կելեմէմ. – տէ յիպ, կէօզլէրի դաբանտը, պէնդի քնամիլէն սօյտը վէ աեագտա տուրամայըպ տէվրիլի վէրտի։

Պէրլի ալ Վիլհան դրպրնըն իւղէրինէ դօշուպ վէ գուճաղընա աւլըպ, պանաբէյէ տօղրու կէօթիւրտիւ վէ գանաբէնին իւղէրինէ նաթըրարադ, քէնաի տէ էօնիւնէ տիդ չէօքիւպ եիւղիւնիւ վէ պայընը շաբըլ շաբըր էօքմէյէ պաշլատը։

Մարկրիթ Մէրեէմ վալիտէնինին նէֆէսիյլէ պիր աղ ճանլանըպ, եիւղիւնէ ըէնկ կելմէյէ պաշլատը։

Լանայը լուեատա ուչդուտան ուեանմըշ կիպի վուգու պուլան հաւի խաթըրընա կէթիրէրէք կէօղլէրինի այըպ վալիտէնինի կէօրտիւ, հէմնան գալդըպ պօյնընա սարըյարադ այմըշ օյտրը պուսէյէրէ գայը պուսէ վէրտի։ Անա սրըա տուրուպ եիւղիւնիւ կէրի չէքէր, վէ ուղունճա վալիտէնինին եիւղիւնէ պագտըրգտան սօնրա.

— Թըպդը պու հալտէ կէղիւմիւն էօնիւնէ կէլիրտին տէ յիպ, եինէ թէքրար թէքրար էօքմէյէ պաշլատը։

Մուախխարէն գանաբէնին իւղէրինտէ ևան ևանա պիրի պիրըէրինէ սայըըը օլարադ օթուրուպ, դօնուշմադա պաշլատըդ-ըտրընտա,

Դօնթէս. – Պիւմիւն աէրկիւղէյթինի պանա հիքեայէ էթ պագաայըմ. հէր թաֆխիլաթը անլամադ վէ պիլմէք խաթէրիմ։

Մարկրիթ չօճուդ-ըըը վէ կէնճիկի ղէմանըն վուգուաթընը, Լադօսթ ֆամիլեասընըն հադդընտա կէօքթէրմիշ օյտրը թէվէճճիւհիւ, քէնաիսինի նէ վէճճ իլէ դայըրտրդ-ըտրընը, ըէսմ վէ հէյքէլթըաշըըդա վէ մուսիգաեա օյան մէյլինի վէ իսմ ու չէօհրէթտէն մահրում օյտրը ճիհէթէլէ, պիր իսմ, պիր չէօհրէթ սահիպի օյմադ լուղումընը, վէ վալիտէնինին հանկը սէն'աթտան խօշլանտրդընը պիրմէսինի ճիհէթէլէ, պիր դաչ սէն'աթա պիր արտտա մէրադ վէրտիյինի, վէ նիհայէթ պիր տրամ թէէ'լիֆի խաէրէք սէրկիւղէյթինի մէվգըը ֆինիլէ կէթիրմէք նէ՛ վէճճ իլէ խամթըընա կէլմիշ օյտրդընը, թէհարրիեաթը վագըասընըն թաֆխիլաթընը վէ սէեահաթընը եէկևան եէկևան հիքեայէ վէ նագլ իթտի։

Դօնթէս. – Նէ՛ գատար ճէսարէթ, նէ՛ գատար մէթանէթ, նէ՛ գատար սէպաթ։ Պէն տէ տա'իմա սէնի տիւշիւնիւը իտիմ. լաքին պու գատար միւքէմմէլ պիր հալտէ պուլտճադընմը իւմիտ իթմէյէ ճէսարէթ իտէմէդ իտիմ։

Մէրեէմ. – Տահա դուսուրլարընմը կէօրմէտինիզ, պիլմէդինիզ։

Դօնթէս. – Դուսուրըն օլմատըդընը Մ. Լադօսթ պանա տա'իմա եադար ըտը։

Մէրեէմ. – Քէնաիսինի մուդթարըդ իթմէմէք իչին գուսուրլարընմը

Մէրեէմ. – Մատամ Լադօսթ։

Գօնթէս. – Վալիտէսինի պուլմապա գարար վէրմիշ օլան օ գըզ, հուրճհամանատա վէ թիթլատէ՛ մի արամապա չըդմըշ։

Մէրեէմ. – Խայըր. Իրանատան պաշլամըշ իսլահատա Շերապա կիթմիշ, սօնրա տա թէհրանա։

Գօնթէս. – Տէմէք քի, սաղլամ Լանըլմամըշ. վալիտէսինին սաը նէ՛ իմիշ։

Մէրեէմ. – Գօնթէս տը վիլլիան։

Գօնթէս. – Գօնթէսի սէն թանը՛ր մը սըն։

Մէրեէմ. – Իլք տէֆա օլարադ, կէչէն թըշըրընի էմվէլտէ օբէրա թէաթրօսընատա, իքինճի տէֆա օլարադ տիւն ադշամ կէօրտիւմ. իւչինճի տէֆա օլարադ տա պու կիւն շիմտի կէօրիյօրըմ։

Գօնթէս. – Էյ սէ՛ն քիմ...

Մէրեէմ. – Գօնթէս տը վիլլիանըն, Մ. Լադօսթ կէ մատամ Լադօսթա պըրադմըշ վէ պունլարըն տա Մարկրիթ նամըյլա պէօյիւթմիշ օլըդըլարը դըզըմքի, Մէրեէմ նամընը թաշըյօրըմ. վալիտէմին ՃԻՆԱԵԷԹ ՄԱՀՍՈՒԼԸ թէամիյէ իթմիշ օլաըդը դըզ պէն իմ։

Իքիսի տէ պիր միւտտէթ սիւքութ իթտիքատէն սօնրա.

Գօնթէս. – Տիւն ադշամքի օյունընատա գարշընատաքինէ սէօյլէթտիրտիյին սէօզլէր տէ թէմամըյլա, սէնին քէնտի հիսսիյաթը՛ն մը ըար։

Մէրեէմ. – Էվվէթ, թէմամըյլա քէնտի հիսսիյաթըմ ըար։

Գօնթէս. – Տէմէք օլուր քի պիրի պիրիսինէ սէօյլէյէճէք հիչ պիր շէյ գալմամըշ տըր... տիւն ադշամ հէր շէյի սէօյլէտիք... չունքի սէօյլէնէճէն պէն իտիմ... պէնի սէօյլէթտիրէն տէ սէն իտին. էֆքյար վէ հիսսիյաթըմը բէք կիւզել թէֆհիմ իթտիքատէն սօնրա, քէնտի էֆքյարընը տա բէք կիւզել իֆատէ իտէրէք, իմի իրազաթըմա միւտաֆատա իթտին, վէսվէսէմի տաղըթտըն վէ մուդավէմէյէմ մէյտան պըրադմատըն։

Մէրեէմ. – Օ հալտէ՛...

Գօնթէս. – Օ հալտէ օյունընը թէքմիլ իտէյիմ. չունքի հէնուզ թէքմիլ տէյիլ տիր. հաթթա տիւն ադշամ թէաթրօսան չըդար իքէն պու պապտէ իմիրազ իտիտիյինի տէ գուլաղըմդա իչիթտիմ։ Օյունա պիրլիքտէ տեվամ իտէյիմ... Դըզ՝ վալիտէսինի պուլմըշ օլաըն... վալիտէսի գըզընա գօլլարընը ուղաթտըն... վէ պիրի պիրլէրինի հէնուզ էօբամէքսիզին քէրտէ դաբանըն։

Մէրեէմ. – Պէօյլէ օլմասընը իսթէ՛ր մի սինիղքի...

Գօնթէս. – Իսթէրիմ, իսթէրիմ. կէլսէնէ։

պէլլի ևթմէզ իտիմ. հադդըմտա օ տէրէճէ թէվէճճիւհ կէօսթէրէն պիր զաթըն ըզթըրապընա սէպէպկյէթ վէրմէք ճա՛իղ օլապկյի՛ր մի իտի։

Գօնթէս՝ դըզընը էօբէրէք. – Շու դուսուրտ էտիքլէրին հա՛նկըսը տըր, պագալըմ, մատմուազէլ։

Մէրճէմ. – Պէնի ինճիթմիշ օլանլարա աճիվ իտէմէ յօրըմ... Ֆըրսաթ էլիմէ կէչտէ տէ օ միսիլլուլէրտէն ինթիգամըմը ալսամ տէ յօրըմ ... սէվմէկյի նասըլ պիկիրսէմ, նէֆրէթթ վէ ինտիգամ իթմէկյի տէ այնը մէրթէպէտե պիլտիկյիմէ էվին իմ... խուսուսը յլա սէվտիկյիմ ատամլարա ֆէնալըդ իտէնլէրտէն նէֆրէթթ իթմէկյի բէք ալէա պիկիրիմ։

Սաաթ պէշ վուրտը։

Գօնթէս. – Նէ չաբըդ տա սա՛աթ պէշէ վարմըշ. կիթմէկյի իմ, եարըն եվինէ այնը վադըթտա կէկիրիմ գօնուշըրըդ, վէ իքիմիղին տէ պախթիևար օլմամըդ նէկյէ մևթէվադըֆ օլտըղընը տիւշիւնիւպ դարարլաշտըրըրըդ։

Մէրճէմ՝ պէօյիւք պիր սէվինճ իլէ.

— Բէք էկյի, բէք էկյի. պէնիմ սիղտէն չօդ պիր շէյ պէքլէմէկտիկյիմէ էվին օլընըդ։ Էօմրիւնիւդիւն պէօյիւք պիր դըսմընը պանա ֆէտա իթմէքտե մա՛ղուր օլտըղընըդը պիկիրիմ. լաքին հիչ օլմազտա չիմոկիք պիր գաչ կիւն օլսուն, պանա պիրտաղ դիւեատէճէ վադըթ ֆէտա իթմէնիդի ըէճա իտէրիմ... թէատախիւլատե գալմըշ օլմըշ օլան նիչէ նիչէ պուսէլէլի վար տըր քի, հիչ օլմազտա պուղլարը թէօթթը իթմէկյիղիշ. – տէկյիպ, պիր միւտտէթ տահա պօզտաղ պօզտաղա սարըլը տուրտըդտան սոնրա, գօնթէս մուֆարադաթ կյլէտի։

13

Վալիտէյի կիթափքտէն սոնրա, Մարկիթ Մէրճէմ հէման թէաթրօնա կիթմէկյի տիւշիւնտիւ. վադըա վալիտէյինտէն այրըլըպ, թէատրօնա կիթմէք վէ ճիտտիկյէթի մասալա թադիւտ իթմէք՝ Մէրճէմ իչին պիրաղ թէհամմիւլ օլընըր հալլէրտէն տէկյիլ իտի խէ տէ, վալիտէյինի բէք ալէա պիկիրինտէն իճրասընա միւսաադաթ իթտի, վէ իքինճի տէֆասընտա ահալի թարաֆընտան կէօրտիւկիւ հիւսնիւ գապուլկյէթի քէնտիսինէ պէօյիւք պիր միւքեաֆաթ տատ, վէ նէք ադշամքի կինալ բէրտէ գաբանըը գաբանմազ հէմեն խանէսինէ ավտէթ իթտի։

Ֆէրտասը կիւնիւ սա՛աթ իքինէ տօղրը գաբունըն էօնիւնտե պիր

արապա տուրուպ. դօնթէս տը Վ.իվիանըն կէլմիչ օլտըղը խապէր կէ-թիրիլսին։

Վալիտէսի օտատա եալընըզ դալտըգտա.

Մէրեէմ. – Խամինիզի սէօյլէմէյէ գօ՞րդմատընըզ մը։

Դօնթէս. – Խամիմի նի՞չին սադլայըմ. թէսաթրօեա մէրադըմ օլտը-ղընը հէր քէս պիլիր, ըրզ ու նամուս եէրինտէ օլուպ պիր տրամ թէ՛է-լիֆ իթմիչ օլան կէնճ պիր գըզ իլէ կէօրիւշմէք արզու իտէճէք օլուր-սամ, նի՞չին թէսաճճիւպ իթմիչի... Պունատան մա՛տա ունուԹտո՞ն մը քի միւէլլիֆ օլմատան էվվէլ հէյքէլթրաշ իտին, պէն պունըաըը հէր տիւշհունիւյօրըմ քի, սըգճա կէօրիւշմէմիզէ վէսիլէ օլապիլսին. րէամի-մի սանա եաբատըրմադըզը ֆիքրիմէ դօմըզ օլամա՛մ մը։ Պունը իտթէ-տիյիմ ատատա սէօյլէէսպիլիրիմ. վէ պու միւնասիպէթլէ իտթէտիյիմ զէմանատա աչըգ աչըգ պու բաեա կէլէպիլիրիմ։

Մէրեէմ. – Ա՛հ, պանա նէ՛ դատսուլ էյլիք իտէյօրսըն։

Դօնթէս. – Եալընըզ սանա տէյիլ քէնտիմէ տէ էյլիք իտէ-յօրըմ։

Մէրեէմ. – Ցէմէք քի պէնի սահիհէն սեվէրսին։

Դօնթէս. – Մէնի սեվմէմէք գապի՛լ մի տիր. – տէտի։

Օ կիւնիւ րէսմէ պաչլանմայըպ, կէնիշճէ դօնուշտըլար. չունքի տահա պիրի պիրլէրինէ սէօյլէնէճէք բէք չօգ շէյլէր վար ըտը։

Ա.յրըլաճադլարը սըրատա, Մարկրիթ.

— Եարըն տա օնտան պահս իտէրիզ։

Դօնթէս. – Ռիմո՛ն։

Մէրեէմ. – Օ պիր գըզընտան... օնը տա գըզ դարտաչըմ կիպի սեվմէք իտթէրիմ... ուզագտան, մալիւմա. պէն հէր շէյի էյի տիւ-շհունիւրիւմ. – տէտի։

Պիր դաչ կիւնէր պէօյլէճէ տէվամ իթտիքտէն սօնրա, հէյքէլէ պաչլատը քի, պիրիսի իչիտիպ տէ կէօրմէք իտթէյճէք օլուրսա պիր շէյ կէօսթէրէպիլսին։

Ա.րա սըրա Մէրեէմ պիր տիւշհունճէյէ տալտըդտա, դօնթէս. նէ-սի օլտըղընը սօյար իտի իսէ տէ, Մէրեէմ, հիչ պիր շէյի օլմատըդընը ճէվապէն պիլտիրիր իտի։

Էլհասըլ կիւնիւն պիրինտէ Մէրեէմ.

— Սիզէ պիր շէյ սուալ իթմէք իստթէրիմ. չօգտան պէրու տիր քի Թէրէտտիւտ իտէյօրտըմ. ելան տա իտէյօրըմ։

Դօնթէս. – Նի՞չի՞ն. հէր շէյի պիրիպիրիմիզէ սէօյլէյէճէյիմիզի դարտըլաչտը՛րմատըդ մը։

Մէրեէմ. – Իվվէթ, ամմա հաւաթընըն՝ ունուԹմադ խաթէտիյին պիր ղէմանընատան պահս իմէգտէն գօրդույօրըմ։

ԳօնԹէս՝ գըղընըն ֆիլըրինի անլամադըղըն. – Հէ՛յհաթ. պէնիմ էօմիւսիւմ տա՛իմա ղէմանը մաղինին զայըմ խաթըրալարընը տիւշիւնմէ-լէ կէչմիշ տիր։ Զօղ չալըշմըշըմ ամմա, օ խաթըրալարը ֆիլըրիմտէն տէֆ իտէմէմիշիմ տիր։ Օ խաթըրալար սըր-քի պէնի տա՛իմա միԹէէս-սիր իմմիշլէր տիր։ Պիւնաէն ալէյհ, էօմրիւմիւն հէր հանգը ղէմանընատան պահս իտէճէք օլսան, պէնիմ իչին եէնի պիր ըղԹըրաթ Թէյիիտ իմմիշ օլմադըղըն, խաթէտիյինի սօր, սէօյլէ, նի՛չին Թէրէէտտիւտ իտէ-յօրսըն։

Մէրեէմ. – Գօրդաըղըմըն, Թէրէէտտիւտ իմմիյիմին պաշդա սէպէպի տէ վար տըր։ Զանն իմմէ-քի սէնին մուհաթապէմին պանա քիֆայէԹ իմմէ յօր տա, պաշդա մուհաթապէմ արամադա դայըղըշ մըշըմ։

ԳօնԹէս. – Սէնին դալընին տէ դա՛իտէի ումումիյէ-յէ Թաթլի օլ-տըղընը կէօրէճէք օլուրսամ, հաԹԹա մէճիւնն պիլէ օլուրըմ։

Մէրեէմ. – Ա՛հ. անլամայօրսըն, անլամայօրսըն։

ԳօնԹէս. – Անլամաեօր իսէմ, սէն անլաԹ։

Մէրեէմ. – Խաթէ՞ր միսին, անլաթտըրայը՞մըն, պաշըմ լուԹխունէ, Պիր վադըԹ սէնին Մ. ԼադօսԹա սէօյլէմիշ օլուպ, օնըն տա պանա Թէքրարիմմիշ օլտըղը սէօղլերէ սէնին ֆիլոսուրըղըղընա, տահա տօղ-րըսը պանա օլան նէֆրէԹլինէ, վէ ՃԻՆԱՑԷԹ ՄԱՀՍՈՒԼԸ տէյու Թաղ-մըշ օլտըղըն իսմէ նէզարէն, սէնին հադըդէմէն պիր ճինաեէԹէ դուր-պան օլմըշ օլտըղընա տա՛իր վէրմիշ օլտըղըմ հիւքմին բէք տօղրը օլտը-ղընա դանա՛աԹը Թամամէ հասըլ իտէյօրըմ։

ԳօնԹէս. – Պէնիմ պիր ճինաեէԹի տէսիսէքեարանէյէ դուրպան օլմըշ օլտըղըմա սէն շիւպհէ՞ մի իտէյօրսըն։

Մէրեէմ. – Ա՛լա՛, ասլա՛։ Պու պապատէքի ֆիլըրիմի օյունտա տա ա-չըդ աչըդա պէճան իմմէմիշիմիմ։ Վալիտէմին պիր խաթատա պու-լընմաեաճաղընա տէԹիլ արամադա պաչչատըղըմ կիւնտէն վէ իչի-տիպ տէ միւսաատէ իմմիշ օլտըղըմ սէօղլէր, ղիհնիմի աչալըտան պէ-րու սէնին սէվմէտիյին վէ նէֆրէԹի իմտիյին պիր քիմսէնին՝ սէնի սէվտիյինի վէ ճինայէԹէ դատար ճիւր՛աի իմմիշ օլտըղընը հէյման անլատըմ։

ԳօնԹէս. – Սէն պէնքի օ ատամը մաղ՛ուր ԹուԹարսըն, պէնքի դա-պահաթընը աֆվ իտէրսին։

Մէրեէմ. – Ա՛լա՛, ասլա՛։

Դօնթէս. – Պէլքի քիմ օլտըղընը պիլմէք թանըմադ իսթէրսէն. մատամ.քի պապան տըր...

Մէրհէմ. – Էվվէթ, իսթէրիմ։

Դօնթէս. – Էօլմուշ տիր. հէմտէ պէն էօլտիւրմիւշիւմ տիր. – տէմի։

14

Մարկրիթ Մէրհէմ ֆէվդէլատէ պիր հայրէթլէ.

— Էօլտիւրա՞ն մու. էօլտիւրա՞ն մու... տէմէք քի...

Դօնթէս. – Նէ՛ տէմէք քի...

Մէրհէմ. – Ադը Դադի իտի։

Դօնթէս. – Նէ՞ ըէտէն պիլիյօրսըն։

Մէրհէմ. – Էսնայը սէհահէթիմտէ, Թիֆլիսէ եադըն Կուրճիսթա-նըն պիր քէօյիւնտէ, սէնին էօլտիւրտիւյիւն չախսըն դըզդաւուաշընա թէսաւուֆ իթմուիմ. Ճրանսըզ օլտըղըմը անլար անլամադ. «Զըդ տըշարը, տէֆ օլ էվիմտէն. պէնիմ դարտաշըմը էօլտիւրէն տէ, սէնին կիսպի պիր Ճրանսըզ ըտը։ Խըրսըզ տէյու իֆթիրա իթմիշ տէ վուրմըշ էօլտիւրմուշ քի, պիւսպիւթիւն եալան, չունքի պէնիմ դարտաշըմ խըրսըզ տէյիլ իտի. » տէյու, պար պար պաղըրտը։

Դօնթէս. – Հադդը վար ըմըշ. էօլտիւրմէյէ հադդ ու սէլահիյէթիմ օլսուն իչին, խըրսըզ տըր տէյու պէլլէթմիշ իտիմ։

Մէրհէմ. – Կիմ տիքճճէ խաթըրըմա կէլիյօր. սէնին խըզմէթինտէ իմիշ, տէյիլսի։

Դօնթէս. – Էվվէթ։

Մէրհէմ. – Խըզմէթքա՞ր մը ըմըշ, արապաճը՞ մը ըմըշ։

Դօնթէս. – Էվվէթ, էվվէթ. արապաճը։

Մէրհէմ. – Ո՞ մը յըրտը քի...

Դօնթէս. – Էվվէթ...

Մէրհէմ. – Սէնի սէվմէյէ ճէսարէթ իթմիշ։

Դօնթէս. – Խայըր, սէվմէք տէյիլ. պէնի թէրղիլ իթմէք իչին պաշդասընտան իւճրէթ ալմըշ։

Մէրհէմ. – Պու բարայը քի՞մ վէրմիշ։

Դօնթէս. – Օրասընը սօրմա, օրասընը սօրմա. չունքի ճէվապ ա-լամադըն։

Մէրհէմ. – Նի՞չին։

Գօնթէս. – Կէչէն կլուն, սէն տէյ՚լմի խոն տէյէն.քի, սէվոխին կլիպի տէ թէնէֆֆիւր լթմէյէ միւդթէտիր սին. ֆըրսաթ պուլուրըմ հալտէ լնթիդամ ալմագուան ֆարիզ օլանաղըն... խոթէմէմ, խոթէմէմ.քի քին ու ղարաղ նէ տէմէք օլարդըմը պիլէսին, լնթիդամ՝ ֆիլբըլէրինին դալպինէ ևէրլեշմէլէրինի խոթէմէմ. պու սըրրը ևալընըզ քէնտիմ պիլմէյլիյիմ. սանա սէօյլէևէճէյիմ պիր սըրր վար ըսա ևալընըզ պու տըր:

Մէրևէմ. – Եօ՛դ. պու սըրրը տա սէօյլէևէճէքսին... պու սըրրը տա պիլիրիմ. պահսընը լթմիշ օլարդըն խապխին ատը բրէնս Բօլքին տիր:

Գօնթէս. – Յէյիլ, տէյիլ:

Մէրևէմ. – Օ տըր:

Գօնթէս. – Նէառ՚ն օ օլարդընը մէ՚մուլ իտէ յօրսըն:

Մէրևէմ. – Օ պէնի դօվան դալընըն ևվինտէ րասթ կէլտիմ: Եիրմի աէնէտէն պէրու տիր.քի օ դալրնա բրէնս Բօլքին այլըդ վէրիր իմիշ. քէնտի ֆախլի միւչմիերէք.քի, քէնտի ալէթի օլուպ, օնա խըղմէթ էթտիկի իչին, էօլմիւշ օլան Դավիյէ, օլան պօրճընը հյֆա իտէ յօր: Սէն Դաղիյի էօլտիւրէճէք.քե ևէլտէ Բօլքինի էօլտիւրմէլի խոն: Օ խա՛ին, օ ևէղիյի էօլտիւրէճէք.քե ևէլտէ Բօլքինի էօլտիւրմէլի խոն: Օ խա՛ին, օ ևէղիյ... պիր դալը մուհապպէթինի րէտտ իտէ յօր... դօճասընը սէվիյօր... մուխալիֆէթ իտէ յօր... ղէնկինկիյինէ էհէմմիյէթ վիրմէ յօր... դօվլայօր տէ յու, օ խընդըր, խապտասէթէ ճիւբ՚ամ իտէ յօր: Պիր դալընըն էհլի ըրղ օլմասը քէնտի հադդը տէ յիլ՚մի տիր, կէօրիւնիւր.քի տէ յիլ իմիշ. «սէն Բօլքինի խոթէմէ՚ղմի սին, ղէնկին Բօլքինի խոթէմէ՚ղմի սին, բրէնս Բօլքինի խոթէմէ՚ղմի սին, բէք ալէա. սէնի, օնըն խըղմէթ.քևարլընտան պիրինին էլինէ տիւչիւրէ յիմտէ սէ՚ն տէ հալինի կէօր... Պէն սէնի պիր րէղիլ իտէ յիմտէ, սէն տէ անլա... էօյլէ պիր մահճուպկէթտէ պըրադայըմ.քի, էօնիւնա օլարդճա սէկիյէսինի չէքէսին» տէմիշ օլմալը:

Գօնթէս. – Էվվէթ, էվվէթ. արզուսը պու ըտը:

Մէրևէմ. – Սէն տէ քէնտի լնթիդամընը ա՚լմատըն մը.

Գօնթէս. – Նէ՞ ևաբապիլիր խոմ:

Մէրևէմ. – Օ պիրի կիպի օնը տա էօլտիւրմէլի խոն:

Գօնթէս. – Նէ՞ըէտէ, նէ՞ ղէյման, նա՞սըլ. էյէր կէլիպ տէ քէնտինինին ևաբմըշ օլարդընը, քէնտիսինին էմր լթմիշ օլարդընը սէօյլէմէյէ ճէսարէթի իտէ իտի. օ վաղդի հալինի կէօրիւր իտի: Լաքին էօյլէ ևամատը. օ խա՛ինի կէօնտէրտի. լնթիդամընը օնա ալտըրտը:

Մէրևէմ. – Սէնին պու սըրրընա վագըքի օլտըղը հալտէ հիչ պիր

միւճաղաթի կէ՞օրմէտի մի... Պիլիր.քի գօնթէս տը Վիվիան... Օ՛հ... հիչ օլմազսա պու սըրրը սապլասը՞մը...

Գօնթէս. – Էվվէթ. սապլամամըշ օլսա քիւրէյէ գատար կիտէր իտի. պէօյլէ սըրր սապլանմա՞ղմը:

Մէրևէմ. – Ծօղրը տըր. սապլանըր... ամմա քիւրէյէ տէ բէք միւսթահապդ ըմըշ... թէէօսիւֆ օլընըր.քի, քէլէպճէ ալթընտա չիւրիւյէճէք ևէրտէ, րահաթ, մէ՛սուտ, վէ հէր քէստէն հիւրմէթի կէօրէրէք էօմրիւնիւ կէչիրիյօր. էվվէթ, էվվէթ. հէմտէ հէր քէստէն հիւրմէթի կէօրիւյօր: Հէր քէս բրէնս Բօլքին էհլի ըրղ պիր ատամ տը տէ յօր... Սէն պէնի տօղրըմադ իչին կիպլէնտիյին ղէման, օ էվվէնիյօր ըմըշ... դարըսընա տա հէր քէս լիայէթի իտէ յօր... դարըսընըն ֆազիլէթիյլէ թէքէպպիւր լտէ յօր... սէվիյօր. վէ դարըսը տա քէնտիսինի սէվիյօր տէ յու ղանն իտէ յօր... դարըսը՝ բրէնսի պիր էվլատա սահիպ իթմիշ տիր.քի, էվլատընա թաբայօր. ֆամիլէճաճա բահաթտան միւթէլէղղիղ օլույօր վէ Բօլիւնճէ յէ տէ յինի տէ օլաճադ տը. եօ՛դ եօ՛դ. պու պէօյլէ օլամազ. վէ օլմաճաճադ տը:

Գօնթէս. – Թէլաշը պիր լթարաֆա պըրադ... դօրդուտը յօրսըն պէնի... օլմաճա.քի...

Մէրևէմ. – Պիլէմէմ, ամմա, միւճաղաթընը կէօրէճէյինէ եէմին իտէպիլիրիմ:

Գօնթէս. – Րէճա իտէրիմ, Մարկիզթ. օլմաճա քի...

Մէրևէմ. – Նօ՛դ, եօ՛դ. պու պապտէ պէնի խաքսաթ իտէմէզսին... ճէնապը Հադդ սաճէսինտէ սէնի պուլմազա մուվաֆֆագ օլտըմ ըսա, տէմէք.քի սէնին լնթիդամընը ալմագլըղմը խոթէ յօր... Սէն վուրուպ էօլտիւրէմէզսին. պուրասը սահիհ տիր... չունքի քէնտի քէնտինի ղամմազլամըշ օլուրսըն... Հէր քէսին ազղընա եայըլըպ, ղէվճին պիլէ տուճաճադ տը: Նուրասը տա վար.քի, օ պիր դըղընը տա գայրըմադ իճապ իտէր իտի... կիւնէէր կէչիքճէ սէնին հնոտէթին սէօնմիւշ... լաքին պէնիմ.քի հէնուզ թազէ. հէնուզ չէտիտ տիր: Սէնին իլք կիւնքի հիսս իմմանկին հըրս ու ղաղապը, պէն տահա չիմտի հիսս իտէ յօրըմ. հէմտէ սէնին հրըսընտան վիճատէ չիտաէթլէ հիսս իտէ յօրըմ. չունքի սէնին հիսս իմմէ.քտէ օլսըղըն ղաղապ տա, պէնիմ.քինին լուզէրինէ իլտվէ օլունը յօր... օ խա՛ին, հէր իքիմիդի ըէղիլ իմմիշ... իճրասընը էմր իմմիշ օլարդը ճինաէթմտէն պիր չօճուգ հասըլ օլմըշ իտիլինի պիլմէյօր մը:

Գօնթէս. – Խայըր. իտապէթի եօգ տըր... Պէն համիլէ օլարդըմը անղատըղըմ սըրտալարտա, օ Բալիտտէն մուճգաղագաթի իմմիշ իտի...

սէնին վէլատէթինի նասըլ ալէմտէն սադըմըզ օլտուղումը պիլիրսին ։

Մէրեէմ. – Իսապէթ. չու հալտէ պաշրնա եաղաճադ տարպէլէրին նէրէտէն կէլտիյինի անլաեամազ ։

Գօնլէթէս. – Ա՛հ. կէօրի՛ւյօր մը սըն քի, սանա սէրկիւղէչլիմի հիքեաեէ իթմէմէ յէ հադդըմ վար ըմըզ. – չունքի պաշըմտան կէչէն ֆէլաքէթլէրէ վադըֆ օլուր օլմազ, սէն տէ թըպդը պէնիմ կիպի միւթէէսսիր օլմազա պաշլատըն ։

Մէրեէմ. – Միւթէէսսիր օլմազ հադդըմ տըր. վաղիֆէմ տիր, մուճիպի մէճպուռնիյէթիմ տիր ։

Գօնլէթէս. – Ֆի՛մէ դալըշը հիւճուումէ դալդըշաճադըն... ըրէնա Թօլքինէ գարշը տէյի՛լ մի. սէրվէթի մէվճուտէսի սաեէվնտէ նէ տէրէճէ նուֆուզ վէ իգթիտարա մալիք օլտուղունը թէսավվուր իտէմէզսին ։

Մէրեէմ. – Պէնիմ դօրդաճադ հիչ պիր իշիմ եօք, հիչ պիր չէյտէն գօրդմամ... նէ՛ գօճամ վար. նէ՛ էվլատըմ, նէ՛ տէ ֆամիլեամ... սանա հիչ պիր զարարըմ օլամազ. սէնին դըզըն օլտուղումա քիմսէնին չիմնիյէ գատար իսապէրի օլմատըղը կիպի, պունտան պէօյլէ տէ հիչ պիր ֆէրտին իսապէրտար օլմաեաճաղը աչիքեար տըր ։

Գօնլէթէս. – Պէնի եէնիտէն եէնիյէ գօրդու վէ թէլաշա տիւշիւրէճէյինի տիւշի՛ւնմէյօր մը սըն ։

Մէրեէմ. – Օ խընդըրըն գապահաթընըն ճէզասընը պուլտուղունը կէլիպ տէ սանա պէեան իտէճէք օլուրսամ, պէնիմ իչին պէօյուք պիր մէսէրրեթի սայըլմա՛զ մը ։

Գօնլէթէս. – Պէն սէնի պախթիեար վէ րահաթ պիր հալտէ կէօրմէք իսթէրիմ։

Մէրեէմ. – Պէնի րահա՛թ պիր հալտէ մի կէօրմէք... դապի՛լմի տիր. դանըմ զիեատէսիյլէ դայնայօր. զիհնիմ բէք զիեատէ թէլաշը տըր. ֆիքրիմ զայէթ տաղընըզ տըր... պէնի տօղուրտուղըն ղէման չէքմիչ օլտուղըն մէզահիմ վէ մէչադդաթը չիմտի թէմամըլյա պէն տէ հիսս իտէյօրըմ... Պէնիմ իչին պունտան պէօյլէ րահաթ օլմազ, օ մէ՛ղուլնըն վիճուտը մէ յտանտան դալդմալը տըր քի, պէն րահաթ օլապիլէ յիմ... Մէնին ինթիդամընը ալմատըղճա պախթիեար օլմազ պէնիմ իչին միւմքին տէյիլ տիր. – տէտի.

ԳԸՄՄԸ ՍԱՆԻ

1

ՃԻՆԱԵԼԹ ՄԱՀՄՈՒԼԸ նամ օյուն էլլի տէֆա գատար իճրա իտիլ-միշ օլտըղը հալտէ , ևէվմիյէ 5500 տէն 6000 ֆրանգա գատար վա-ըիտաթ հասըլ օլմագտա , վէ տահա նէ գատար տէֆա օյնանապիլէ-ճէյի մալիւմ օլամմագտա ըտը : Մատմուազէլ Մէրեէմ՝ միւէլլիֆ-լիք հադգընը արամատըղը միսիլլու , հա՛իդ օլտըղը չան ու չէրէֆտէն տաւխի ատլա մէմնուն օլմամագտա ըտը : Ա՛խլադճա դայէթ սէրպէսթ , վէ թապիյէթճէ զիւատէսիյլէ սէրքէչ օլտըղը ճիհէթիլ , սէն՛աթը ճէ-տիտէսինին ուրգլէթինէ թէհամմիւլ իթմէք խուսուսընտա էզիյէթ չէք-մէքտէ իտի , հէր ադշամ այնը սաաթտա թէաթրօաա կէլմէք , սօյուն-մադ , կիյինմէք , բէյտէլէրին արգասընտա պէքլէմէք , նէ վագըթ կի-բէճէյինի , նէ վագըթ չըգաճաղընը պիլմէք իւզրէ միւթէմաահիյէն տըգ-գաթ իթմէք , իլք ադշամքի սէօյլէտիյինի թէքրար սէօյլէմէք , այնը հարէքէթտէ պուլընմադ , այնը իշարէթլէրի իթմէքտէն օսանմադա պաշ-լամըշ օլտըղընտան , թէճրիւպէ գապիլինտէն օլարադ , միւտիրէ պէր վէճհի աթի սէօզ աչտը .

— Բարայը գազանտըրան պէն տէյիլ իմ , օյուն տըր . օյունը իսէ պէն թէէլիֆ իթմիշ օլտըղըմտան , սիզէ քեամիլէն թէրք իտէրիմ . սիզ տէ պունա մուգապիլ պէնի արթըգ սէրպէսթ պըրագընըզ :

Տիրէքթօր . – Նէ՞ տէ յօրսըն . սէն օյնաահաճադ օլուր իսէն , պէն մահվ օլուրըմ :

Մէրեէմ . – Մէմուլ իթմէմ քի մահվ օլասընըզ :

Տիրէքթօր . – Մահվ օլաճաղըմա չիւպհէմ հօդ :

Մէրեէմ . – Իքի կիւն օլսուն լուքֆէն թէճրիւպէ իտինիզ :

Տիրէքթօր . – Պէօյլէ պիր թէճրիւպէնին մալի պանա չօղա օթու-րապիլիր :

Մէրեէմ . – Ֆէրգինի , պէնիմ միւէլլիֆլիք հադգըմտան թէնզիլ ի-տինիզ . . . էյէր հասըլաի զիւատէ թէնէզզիւլ իտէճէք օլուր իսէ , պէն

կիպի քիմնէյէ, հաթթա վալիտէսինէ պիւէ մէֆրուզ օլմահան պիր արթիսթէ մա՛կլ օլուրըմ։

Մէրհէմ. – Նէ՞ տէյօրսըն, պէն սանա բէք չօգ պօրճլըյըմ։ Գալսինի, ֆիքրինի, կիւզէլլիյինտէն պիր մըգտարընը, իսթիգալիյէթի մատսիյէյի վէ Մ. վէ մատամ Լադօսթ կիպի համիլէրի պահա վէրէն սէն տէյի՞լմիսին. – տէմէքտէ պուլունուր ըտը։

Մէրհէմ՝ Մ. Լադօսթ իւէ ղէվճէսինի տիւշիւնտիւյիւ կիպի, ընչար տա Մէրհէմի խաթըրլարընտան չըգարմաղլար, վէ Բարիսէ կէլտիքճէ թէսաթրօհա կիտիպ, Մէրհէմի ալգըշլամագտան սարֆը նաղար իթմէգլէը իտի։

Մէրհէմ՝ մէրդումանը վալիտէսիյլէ կէօրիւշտիւրմէյէ պիւէ մուվաֆֆագ օլապիլիյի իտի։

ՃԻՆԱՆԵՒԹ ՄԱՀՍՈՒԼԸ օյունըներն այդասը քէսիլմէյէճէք յինէ Մէրհէմ արթըդ գանահաթը թամամ հասըլ իթմիյ օլտըղընտան, հիչ օլմասա կէճէլէրինի միւմքինի մէրթէպէ խօշճա կէչիրմէք իչին յազըմ կէլէն թէտարիքին իթթիխազընա թէշէպպիւս իտէրէք, քէնտիսինէ մախսուս օլան լօճայը քիւչիւք պիր սալօն շէքլինէ վազ իլէ, ֆասյալարըն արասընտա, քէնտի տօսթլարընը մէղքիւր սալօնտա դապուլ իթմէյէ պաշլամըշ ըտը. զարիպ տիր քի քիւչիւք բրէնս Իօլքինի տախի, Ֆուրնէլի էլէ ալարադ վէ մէրդումը կէօյլէրէ չըգարաճագ տէրէճէտէ ալգըշլահարադ մէղքիւր սալօնա տախիլ օլմադա մուվաֆֆագ օլապիլմիշ իտի։

Ֆուրնէլին՝ պու տէրէճէտէ թէսաթրօհա միւտահիմ օլան պիր քիմսէյէ հիչ պիր շէյ ըհտա իտէմէյէճէյի թապիի օլմասը հասէպիյլէ, պունտան տօլայը մատմուազէլ Մէրհէմնէն կէօրէճէյի պէտ մուամէլէյի կէօզիւնէ ալտըրարադ, պիր ագշամ բրէնս Իօլքինի պէրապէրինճէ ալմըշ մէղքիւր սալօնա կէօմիւրմիշ իտի։

Անճագ Մէրհէմ, բրէնսէ աալա պէտ մուամէլէ իթմէտիքտէն պաշդա, չիլէքճարըլըգ տէնիլէպիլիճէք բատտէյէ գատար իլթիֆաթ տախի իթմիշ օլտըղընտան, ալթընը բրէնս, թէսաթրօյը ատէթա քէնտիսինէ պիր իգամէթկահ իթթիխազ իթմիշ վէ թէսաթրօ կէտիքլիսի պիր իքէն իքի օլմըշ ըտը։ Մատմուազէլ Մէրհէմին լօճասընտա պուլընմատըղը ղէման, կէչտիյինի կէօրմէք վէ պիր իքի լագըրտը թէսաթրը իթմէք վէ պիր թէպէսիւմ տիլէնմէք իչին բէրտէլէրին արասընա սիվիշիր վէ շու իսթիխլաթը տախմի սէմէրէսի օլարադ, աշգ ու մուհապէթի կիթտիքճէ թէշէտտիւտ վէ թէղաեիւտ իտէր իտի։ Ագշամլարը թէսաթրօտա կէօրտիքտէն սոնդա, իքի տէֆտա տախի Մէրհէմի քէնտի խանէսինտէ վալիտէսինէ վիզիթաեա կէլմիշ օլտըղը սըրատա կէօրմիշ

Եվնե իսմէտիյինիզ դատար տէվամ իտէրիմ. վէ ֆազլա պէնիմ օյնամամտան տօլայը ճիւզլի պիր ֆէրդ հասըլ օլուրսա , օ հալտէ արթըդ թէրք իտէրիմ. օլո՞ւր մը ։

Տիրէքթօր . – Սիզին արզունըզ վէճճ իւզրէ հարէքէթի ինմէյէ մէճպուր օլտըղըմ ճիհէթլէ , թանրիյի օլաճադ ։

Մէրհէմ. – Պէն ինսաֆսըզճա պիր իմէքլիֆ ինմէք իսմէտիվ օլսայըտըմ, հիչ օյնամազ ըտըմ. – տէտի ։

Ֆէրտասը կիւնիւ մատմուազէլ Մէրհէմին եէրինէ մատմուազէլ Ֆ . . . ին օյնաճաճաղը նէչը օլընան իլանլարտա կէօրիւլտիւ ։

Իլք ադչամը հասըլտի 6000 ֆրանգտան պիրտէն պիրէ 3000 ֆըրանգա թէնէզզիւլ ինմտի , իքինճի ադչամը 3000 ֆրանգը տա դըյսըր: Մատմուազէլ Մէրհէմին թէքլիֆ ինմիվ օլտըղը ինճրիւպէ խոխլտիյինտէն , եվնե քէնտիսի օյնամազա մէճպուր օլտը ։

Նավաչ Նավաչ թէաթրօ էօմրիւնէ տէ ալըշըպ , զահմէթ չէքմէմէքտա իտի իսէ տէ , եվնե չու էօմրէ ճանտան պազըը տէյիլ իտի : Մատամ տը Վիվիանըն թէաթրօնա կէլէճճէյի ադչամ տահա պիւտատէ իտիթէք վէ խահիշ իլէ օյնար ըտը , չունքի խալդ իչին օյնամայըպ մահզա վալիտեսի իչին օյնար ըտը ։

Ֆէրտասը կիւնիւ դօնթէսի կէօրտիւքտէ .

— Գըղընը պէօյլէ պիր չօդ ըշըղըն օրթասընտա տուրմըշ խալգըն հուզուրընտա օյուն օյնատըղընը կէօրիւպ տէ ճանըն սըզըլմայօր մը . – տէյու սուալինէ ։

Գօնթէս . – Յիչ հադըդա ֆէվգէլատէ միւթէէսիր օլուրըմ. լաքին կէօյնիւմէ ատա կիւճ կէլմէզ: Թէաթրօ օյունճըլընըը , ըտը ու վադարը եէրինտէ քէմալը մէհարէթլէ իճրա իտէն պիր դարը վէ նախօտ դըզ , պէնիմ ինսանտէ չահանը հիւրմէթի վէ րիայէթի տիր : Յաբկէօյ, Սարա պէրնար վէ նախօտ Գրուապէթի կիպի գալընըտար եվիմէ կէլսէյէր մէճնուն օլուրըմ. թէաճճիւպ իտէ յօրըմ քի Ֆրանսամընը եէթինչիսիմիշ օլտըղը պու միսիլու մէչհուր արթխթիլէրէ տահա դիւտատէ իհթիրամ վէ իլթիֆատ օլունմայօր ։

Մէրհէմ. – Շու սէօզլէրինէ հայրէթմ տէ դալտըմ. . . պէն իսէ գօրգույօրսըմ քի . . .

Գօնթէս . – Նէ՞տէն գօրգույօրսըն . գարըլարըն ըէք չօղընըն պագասը գօճալարընըն սայէսինտէ օլտըղը հալտէ , սէնինն կիպի , պիր իտի վէ շէօհրէթի դաշանմըշ օլան պիր դըղը կէօրիւպ տէ խօշնուտա օ՛լմանաճադմըյտի տէ յու մէ՛մուլ իտէ յօրսըն , Պէն, հէյր չէ յի պիր ապ Ճիւքտէ տէն կէօրմէք հայսիյէթինյէ իթթիխսար իտէն պիր դարըյտի. վէ սէնինն

Մէրհէմ. – Պու սէօյլէտիքլէրինին հիչ պիրինտէն , պուրաեա կէլիպ սադլանմանա պիր մա՛նա չըդարսանայօրըմ։

Օյունճը . – Սէօյլէյիմ, մատմուազէլ . . . Հէր ադշամ թէաթրօեա կէլմէտէն էվվէլ , դըղդարտաչըմը եէմէյէ կէօթիւրիւրիւմ. պէն եէմէք տէյիմտէ պիղ նէ իսթերսէնիզ անլայըն , եարը աճ եարը թօգ պիր չէյ ։ Պու ադշամ եինէ կիթմանիք . եանըմըզտա պիրիսի օթուրմըշ, տըդ- դաթլա դըղդարտաչըմըն եիւղունէ պադմադտա ըտը . . . չուրասընը սէօյլէյիմ.քի , դըղդարտաչըմ ղայէթ կիւղէլ պիր դըղ տըր . Հէմտէ ճէտտը . . . չօդ սէվէրիմ. չունքի ճտտան պաշդա քիմսէմ եօդ . . . օ հէրիֆին մինասիպէթսիզ հալինտէն հիտտէթ իթմէյէ պաշլատըղըմտան եէրիմտէն դալդըտմ, դըղդարտաչըմըա , թա էօթէքի պաշա կէչտիմ.. լաբին իտապես հէրիֆ արդամըզտան կէլսի . լադըրտըեա , հադարէթէ պաշլատըղտան ոօնրա , պիրտէն պիրէ է յիլիպ դըղդարտաչըմը էօրմէ- յէ դայդըշտը ։ Ամրմըդ թէհանիպիպ իտէմէյիպ հէրիֆի իմ ուրթատըղըմ կիպի իթի վէրտիմ. . . իւղերիմէ հիւճում իթտի . . . պօղու չմոեա պաշ- լատըդ , ամմա օ պէնտէն դուվվէթի դօրտըղընտան պէնի հէրէ տէ- վէրիպ հուսմուղըյյա թէրմեպիյէ պիր էյիճէ թէրէյէտի . . . պէն իսէ տէյի կիպի օյուդ հէման եանը պաշըմտաքի մասանընն իւսթի իւնտէ պու- լընան պրչաղը դավրայըդ հէրիֆէ սաբըտատըդտան սօնրա գըղդարտա- չըմը դուճադ լայըդ լօգանթատան տըչարըեա ֆըրըատրմ, վէ կէօթիւ- րիւդ օնը էվէ պըրագտըդտան սօնրա , պուրաեա կէչտիմ. արդատաչ- լարըմըլա կիյինմէյէ չըդար իքէն , դաբուճընըն օտասընըն էօնիւնտէ պիր զապթիյէ կէօրիւդ , պիղիմ մահալլէնին նէօպէթճիսինէ պէնդէթ- տիյիմտէն գօրդտըմ, վէ պիղէ մախսուս օլան օտաեա կիտէճէք եէր- տէ , պիղին լօճալարընն հօլընա սաբըդ , պիղինքինի աչըդ պուլտըղըմ- տան իչէրի կիտտիմ. ա՛հ րէճա իտէրիմ, պէնի էլէ վէրմէ . պէնի մահ- պէսէ ալթալըտտա , պիչարէ դըղդարտաչըմընն հալի նէ՞ օլուր ։

Մէրհէմ. – Սէնի էլէ վէրմէք խաթրըմտան պիրէ կէչմէղ . հաթթա էյէր վուդուաթ տէտիյին կիպի իսէ , էյէր սահիհէն դըղդարտաչընա իտիրէն հադարէթտէն հիտտէթ իտիպ տէ հէրիֆի տարպ իթտին իսէ , սանա ոճիվ պիրէ իտէրիմ։

Օյունճը . – Սէօյլէտիքլէրիմ հադըդէթի հալէ թէմամըյյա մուվա- ֆըդ օլտըղընա դըղդարտաչըմընն պաշը իչին եէմին իտէրիմ։

Մէրհէմ. – Ինանտըմ. լաբին մինէպպէտէն պէնիմ չօճաստա տու- րամաղընն եա . . . պէն կիթտիքտէն սօնրա նէ՞ եարաճադընն ։

Օյունճը . – Հէր քէսին թէհթիրատան չըդմասընա , կաղլարըն սէօն- մէքինէ վէ թուլումպաճըլարըն տօլաշմալարընա պէքլէյէճէք յիմ,

իտի ։ Բօլքին ֆամիլեասը հադգընտա Մէրեէմ քեամիլէն թաոհիհի էֆ-քեար իթմիշ կիսլի կէօրիւնմէքտէ իտի ։ Պիր վադըթ պունլարտան նէ դաատար թէնէֆֆիւր իթմիշ իտի իսէ , չիմոի տէ օ դաատար հադղ իտէ-յօր կիսլի հարէքէթի իտիպ , Բօլքինլէրտէն ուզադ տավրանմադ չէօյլէ տուրսուն , հաթթա պէրապէրլէրինճէ պուլընմադա ֆըրսաթ արամադ-տա ըտը ։

Իչլէր պու մէրքէզտէ իքէն , պիր ադշամ Մէրեէմ սօն ֆասլը պի-թիրտիքտէն սօնրա , դրեաֆիէթինի չըդարըպ , ատի էսվապլընը կիչին-մէք իւղրէ օտասընա կիթտիքտէ , օտասը յլա լօճասը արտասընտաքի քէր-տէյի գալորըրըքէն քէօչէտէ սադլանմըշ պիր քիմսէ կէօրտիւ ։

2

Հէման դաբուէա տօղրը ֆըրլայըպ պաղըրտճաղը սըրատա , սադ-լանան չախս , սիւրիւնէ սիւրիւնէ աէադլարընա դարանըպ վէ էլինի թուֆէնդա սավաշըպ , եավաշտա եադարա ։

— Ա՜հ , քիմսէյի չաղըրսա . պաղըրսա . մէրհամէթի էթ . րէճա իւ-տէրիմ . – տէտիքտէ , Մէրեէմ՝ մէրդիւմընն տըդդաթլըճա եիւղիւնէ պադարադ , օյունըն իչինտէ Թիֆլիս չարշըսընտա թիւճճարլըդ իթմէքտէ օլան օյունճը օլտըղընը թանըյըպ .

— Պուրատա նէ իչին վար . նէ ճէսարէթլէ օտամա կիրմիշսին ։

— Շիմտի սէօյլէրիմ մատմուազէլ . լաքին րէճա իտէրիմ-քի պէնի էլէ վէրմէյէսին ։

Մէրեէմ . – Հիչ պիր թէահհիւտ ալթընա կիրմէմ . սէօյլէ պա-դալըմ ։

Օյունճը . – Պէն սէֆիլ վէ պախթըղ պիր քիմսէ իմ . . . մա մա-ֆիհի հիւսնիւ թէրպիյէ դապուլ իթմիշիմ ։ Զալըշմադ ճանըմա մին-նէթի տիր ։ Պիր գարընըն եանընտա եադրճըլըդ իտիպ , էքմէյիմի գա-զանըը իքէն . . . կէչէնլէրտէ օ դարը տա վէֆաթի իթտի . . . պաշդա պիր իշ արատըմ . պուլամատըմ . . . սէօզ վէրտիլէր . . . պէքլէ տէտի-լէր . . . պէքլէմէք գօլայ տըը , լինսան եալընըդ օլուրսա , հէր չէյէ գաթլանըը . լաքին կէնճ պիր դըղդարտաշը օլուպ տա օնը տա պէտլէ-մէյէ մէճպուր օլուրսա նէ եաքմալը . պիր լօդմա էքմէք խաթրը իչին օյունճըլըդը գապուլ իթտիմ . կէճէլէրի պունըն իլէ մէչղուլ օլուրըմ տա , կիւնտիւզլէրի տէ եինէ պիր իշ ալատըրմ ։

օնտան սօնրա արդա նէրտիլէնտէն տըշարըեա միվիշվէյէ չալըշաճաղըմ։

Մէրեէմ. – Եա գաբուճը սէնի կէօրիւպ տէ թէաճճիւպտէ դալը՛ըսա։

Օյունճը. – Բէօշէնին պիրինտէ ույումըշ դալմըշըմ, տէրիմ։

Մէրեէմ. – Պէլքի պահսընը իմտիյին զապթիյէ սէնի կէօղլը՛յօրսա։

Օյունճը. – Մէմուլ իմտէմ։ Զըդմըշ կիմթիշիմ տէյու պէլլէյէճէյինէ էմին իմ։ Նիհայէթ դըղդարտաշըմըն եանընա կիտինճէյէ տէյին հիչ տէ թէհլիքէ եօգ տըր տէյէմէմ։ Պիչարե դըղճըղաղ, չիմտի իմտալաշընտան էօլիւյօր։

Մէրեէմ. – Է՛յ եարը՛ն. եինէ կէլէճէ՛ք մի սին։

Օյունճը. – Եո՛դ, օ դատար իհթիեաճը սըղլըդ իմտէյէ տէ կէլմէղ։ Պու ագշամ էյէր պէնի թանըեան օլմըշ իսէ, եարըն սագշամ եադայը էլէ վէրիրիմ։

Մէրեէմ. – Է՛յ չալըշմաեաճաղ օլուրսան, նէ՛ իլէ կէչինէճէքսինիզ։

Օյունճը. – Օնը սիկմէմ. չիմտիլիք պու ճիհէթի տիւչիւնէմէմ։

Մէրեէմ. – Հաթթա էն զիեատե տիւչիւնէճէք ճիհէթ պու ճիհէթ տէյի՛լ մի տիր... սանա պիր աղ բարա վէրմէք իսթէր իտիմ, ամմա պու ագշամտա բարամը ալմայա ունուրթմըշըմ, էյէր եարըն տըշարը չադապիլէճէք օլուրսան վիլիե ճատտէսինտե 112 նումէրօտա վագը էվլիմէ կէլ. դըղդարտաշըն իչին սանա պիր աղ շէյ վէրէյիմ։

Օյունճը. – Ա՛հ. թէշէ՛քքիւր իտէրիմ, մաամուազէլ. – տէտի։

Մէրեէմ, արթըդ էլպիսէմինի թէպտիլ իմտէքտէն սարըը նաղար իտէրէք, սըրթընա ուզուն պիր բալթօ ալըպ տըշարըեա չըգտը։ Տար եօլըն իւզէրինտէ լսըղմէթ քեարընա թէսաատիւֆ իմտէքլէ, մէրգումմէյէ.

— Պու ագշամ նէ՛ գատար կէճ կէլտին։

Խըզմէթքեար. – Գապահաթ պէնտէ տէյիլ. հավա օ դատար ֆէնա քի, արապալարըն հէբիսի թուրթուլմըշտար... եալընըղ պաշընա կիյինէպիլտինի՛զմի։

Մէրեէմ. – Ա օյունմատըմ։

Խըզմէթճի. – Իսթէրսէնիզ, էլպիսէյէրինիդի պիր պօղչա եարայըմ տա պէրապէր ալայըմ։

Մէրեէմ. – Լուզումը եօգ, եարըն ալըրըղ... վագըթ կէճ տիր կիտէյիմ. – տէտի։

3

Իւք ադշամքի հատիսէյի մատուռապէլ Մէրեէմ քեամիլէն ունութ-մըշ օլորըշնատն, սաաթ իւչէ տօղրը բրէնսէս Նատէժ Բօլքինէ վիզիթաեա կիմոտ։ Վալիտէսինին իֆատաղ վէ պահանամը իւղերինէ Բօլքինէը իւչ միւնասիպէթի արմըտրըգ ճա արմըտրը · թէսավվուրաթը վագըասընը մէվգըը իճրայէ գօմագ իչին Բօլքինին էվինէ թէքլիֆսիզճէ կիրիպ չըգմագ խոթէտի, լաքին նէ՞ վէճհ իւչ ինթիգամ ալաճաղընը գարապղաշտըրամաաը։ Տիւշիւնիւբ խոի ամմա պիր թէսապիւ պուլամագ ըտը։

Մարիֆէթ վուրմագտա տէյիլ, իւլա տարպէյի եէրլի եէրլինէ եէրլէշտիրմէքտէ պիր։

Վալիտէսինին՝ եիրմի պէշ սէնէ միւթէմատիյէն հիչ պիր ֆէնալըգ ինմէքսիզին բրէնս Բօլքինատէն նէ վէճհ իւչ թէնէֆֆիւլ ինմիշ օլապընը անլամըշ օլորըը հալտէ, քէնտիսի վալիտէսինէ թէվֆիդի մուամէլէ ինմէմէյէ գամիյէն գարար վէրմիշ օլորըընատն, միւնասիպ պիր ֆըրսաթ եւչ կէչիրմէյէ ինթիխար ինմէքտէ խոի։

Օ կիւնքի վիզիթասընտա, բրէնսէս Նատէժի սալօնլարընն պիրիսինտէ եաալընըգ պուլար։

Բրէնսէս · – Նէ պատար խատպէթի ետէն տէ պու կիւն պուրատա կէլտին, պու կիւնքի կիպի կէօյնիւմիւն սըգընթըը օլորըը հիչ խաթըրմա կէլմէյօր։

Մէրեէմ. – Նիչին կէօյնիւնիւզիւ էյլէնտիրմէյօր սընըգ։

Բրէնսէս · – Նա՞սըլ էյլէնտիրէյիմ. սիզ մէշղուլիյէթլէ ղէվգեապ օլուսպ կէօյնիւնիւզիւ էյլէնտիրէյօրսընըգ... էվինիզտէ օթուրըը, Ֆըրչալարընըզը էլինիզէ ալըրսընըզ վէ վագթըն կէչիրինի տուլմագ սընըզ... պէն քի հիչ պիր շէյ եարմայը պիլմէղսէմ, քէնտիմէ նէ՞ էյլէնճէ պուլապիլիրիմ. խուսուսըյլա դըշ կիւնէլէրի... կէլմէյ՞ մի կիտէյիմ. հավա չօգ սօղուդ, վիզիթաեա կէլէնլէրէ խատէի վիզիթա՞ մը խոէյիմ. քիմսէյէ վիզիթա պօյնճըմ օլմատըզը միտիլլու, պու կիւն վիզիթա գապուլ խոէճէք կիւնիւմտէ տէյիլ։ Ջամէն վիզիթատան տա սըգընթըը շէյ վա՞ր մը քի։ Նիթմէլի, սըրա սըրա վէ եախօտ եուվարլագ օթուրմալը. հավատան, թէաթրօտան պահս իթմէլի քի տափմաքի սէօզլէր

տիր , օն տադրգէտէ պու սէօզլէր տէ պլիմէր . պիր էրքէք տէ պուլըն-մաղքի ճէմիյէթէ պիր աղ նէ՛չէ վէրսին , ինան.քի չու էօմիտէն պըդ-տըմ՝ օսանտըմ՝

Մէրեէմ. – ճէմիյէթլէրտէն օսանտընըղ իսէ , տօսթլարընըղտան տա օսանմատընըղ եա ։ Նիչէ նիչէ տօսթլարընըղ վար.քի սիզի հիչ ու-նուրմաղլար ։

Բրէնսէս . – Պիր աղ սատըդ տօսթ տէնիլէպիլէճէք , տօդրմօր Բօ-քօթօֆտան պաշդա քիմսէմ եօդ . օնը տա չօդտան պէրու թանըմըղ օլտըղրմտան , արթըդ օնըն տա սէօզլէրինտէն պիր լէզգէթ ալտմա-եօրըմ.

Մէրեէմ. – Է՛յ մօսիէօ տը Լուաղի՛ ։

Բրէնսէս . – Մ. տը Լուաղիյի բէք նատիր կէօրիւյօրըմ. նամիլաճ ըմըշ, խասթա ըմըշ ։ Կէօրիւնիւր քի դըշըն հուլուդինտէն պէրու պիրազ զիեատէճճ էյլէնմիշ. չիմինքի վադմըն տէլիդանլըլտըր բէք տահա-նըդը օլմայօրլար. օթուդ Հաշընա վասըլ օլտըդլարընտա ալմընշ կէօ-րիւնիւյօրլար ։

Մէրեէմ. – Սահիհ տիր . լաքին բրէնս Բօլքին կիպի պազը ղէվաթ տա վար տըր քի զայէթ կէնճ կէօրիւնիւրլէր ։

Բրէնսէս . – Էվէթէ , ամմա թապիյէթին խարըճընտա օլան օ կէնճ-լիք չօդ սիւրմէդ սէօնէր մահվ օլուր. Համիմա բրէնս, միւտաէթի դա-լիչէ զարճընտա չօդ նիմէթիեարլանտը . չօդ տիւշտիւ ։ Պիր վադըթ սաղա սօլա սալտըրըր , էվտէ օթուրմաղ լազըն , չիմոի տէ էվտէն տը-շարըյա չըդտըղը եօդ . հէմտէ պիր թէասուպա պաչամըշ քի , դօր-դաճադ շէյ ։

Մէրեէմ. – Բրէնսին ֆաղիլէթի հալինտէն դօրդո՞յօրմըսըն ։

Բրէնսէս . – Էվէթէ , չիմոիքի հալի պիր վադըթ բէք չօդ դատա-հաթ իշլէմիշ օլտըղընա վէ զամիրի բահամ օլմատըղընա տէլիլի դա-վի տիր . . . Նիչէ նիչէ բուհպան դըևաճէթլինտէ չէյթանլար վար տըր՝ Հէր հալտէ ինսան սէվտիյի աատամլարըն իսթիեարլանտըդլարընը կէօր-տիւքճէ էլպէթտէ էսէճ վէ քէտեր իտեր ։ Շիմոի կէճէ կիւնտիւզ նէ իլէ մէչղուլ օլտըղընը պիլէպիլմ՛ըմիյին ։

Մէրեէմ. – Պիլմէյէ՛ղ պայրէթ տէ իթմէմ.քի ։

Բրէնսէս . – Հադդըն վար . չիւնքի պօշ ևէրէ ղահմէթ իթմիշ օլտը-սըն , պէն սէօյլէյիմ. պիր քիթապ թէէլիֆիյլէ ուղրաչըյօր՝

Մէրեէմ.– Բրէ՛նա մի ։

Բրէնսէս . – Էվէթէ , Դավդասիանըն մէպտէի զուհուրինի , թարի-խինի , աատաթ ու ախալաղընը վէ ահալիսինին ահվալինի հաղըյօր . . .

Չալըշըը տուրուր . . . էտիպ օլմագ խաեալինէ տիւշմիւշ . . . սիզտէն պուլաշմըշ օլմալը . անճագ պիր ազ կէճճէ պաշլամըշ օլտըղընտան . դօրդարըմ.քի վիճուտինէ մաղարրաթը տօգունմասըն ։ Էյի խաթըրըմա կէլտի , աճապա պիլտիյին պիր եաղըճը վա՞ր մը ատը ։

Մէրեէմ. – Պիլտիյիմ պիր եաղըճը՞ մը ։

Ռըֆենսէս . – Վէ եախօտ տօսթլարընըզտան պիրինին պիր պիլտիյի։

Մէրեէմ. – Խայր , պու լիսանտան անլամամ։

Ռըֆենսէս . – Եաղըդ , չունքի բըֆենս քէնտիսինէ եալտըմ իթմէ.ք իչին ղէ.քի պիր եաղըճը արայօրտը . ֆէնա իշ տէյիլ. բըֆենս մաալա տա բէ.ք պագմազ. հաթթա ադը պաշլընատա պիր տէյի գանը օլուբ-սա պուրատա տա ալը դօեապիլիրիզ . . . տիւշիւնսէն պէ.քի խաթըրընա պիրիսի կէյիր ։

Մէրեէմ. – Բէ.ք աչէա տիւշիւնիւրիւմ. տօսթլարըմա տա սէօյլէ-րիմ. պէ.քի պուրընըը . – տէտի ։

Պիր միւտտէթ տահա չունատան պունատան գօնուշտըգտան սօնրա , Մէրեէմ մուֆալադաթ իթտի ։

4

Էվէ ավատէթինատէ , պէսլէմէսի , պիր մօսիէօ կէլմիշ քէնտիսինի պէ.քլէմէ.քատէ օլտըղընը խաապէր վէրտիքատէ .

Մէրեէմ. – Պէն քիմսէ յի պուրատա տավէթ իթմէմիմ. – տէտի , պատէհու թէավրօտտա.քի տէլիդանը խաթըրընա կէլէրսէ.ք . – Հա՛ ան-լատըմ. լա.քին օ տէտիյին մօսիէօ դըլըգը պիր չէյ տէյիլ ։

Պէսլէմէ . – Էվվէթ , մօսիէօ . հաթթա գալըպ դըտաֆէթի բէ.ք եէրինատէ ։

Մէրեէմ. – Օ պիլտիյիմ օլմամալը . կիտէյիմ կէօրէյիմ. – տէյիպ, տէսթիկեահ օտասընա կիթտի ։

Վադըա կէլէնին գըտաֆէթի բէ.ք մունթազամ տէյիլ խոի խոչ տէ , էնտամ վէ թավը ու հարէքէթինատէ օլտըդճա պիր ինթիզամ վար ըտը-իլ.ք ադշամըի եէլէ.քսիզ վէ աչընմըշ բանթալօնը տէլի գանըտըա ատա պէնզէմէմէ.քատէ խոի ։ Թաղէ թըրաշ օլմըշ վէ ատչտարընը էյիճէ թարա-մըշ օլտըղը ճիհէթլէ , սըֆաթը տախի քտամիլէն թէպէտտիւլ իթմիշ խոի ։

Մատմուաղել Մէրեէմին տուչար օլորզը թէաճճիւպիւ հիսս իտիպ։

— Տիւնքի գըեաֆիէթիմնէ էվինիդէ կելէմէյէճէյիմէ մէպնի, չըդան սէնէ չիմոխքիտէն տահա զիեատէ մի՛տուտ օլորզըմ պիր զէմանատէ կիյինմիչ օլորզրմ էլալիսէլէրիմի կիյինտիմ. չօդ սէփալէթէ տուչար օլորմ ամմա, հէմչիրէմ պըրագմատը քի սաթայըմ։ Հադգը վար ըմըզ քի սիզին հուզուրընըզա պիր աղ տահա միւնասիպէթլի պիր հալտէ կէտիմ. հէմտէ թանըլմագ թէհլիքէսի տէ եօգ։

Մէրեէմ. – Իլան սէնի արաՅօրլար մը, տէյու զանն իտէյօրսըն։

Օյունճը. – Դօրդարըմ.քի արայօրլար. զաթէն վուգուար տա մէմուլ իթտիյիմ կիպի աղրը տէյիլ իտիչ. խասմիմին ճէրիհէսի բէք խասֆիֆ չէյ իտիչ, վէ սապըգալը ըմըզ տա։ Ա՛հ. բօլիսին էլինտէն գուրթուլամ, գըզգարտաչըմտան այրըլմասամ, տիւնեատա պաշգա հիչ պիր չէյ իսթէմէմ։ Էյէր պուլընտըզըմ էվտէն չըգապլիչճէք օլսամ, հիչ գօրգում գալմազ։

Մէրեէմ. – Նի՛չին չըգմաեօրսըն։

Օյունճը. – Զունքի... սէօյլէմէք իսթէմէմ յօրում ամմա, մատամ.քի սօրույօրսընըզ սէօյլէյիմ... չունքի չըգմազ իչին տէ բարա լազըմ տըր.քի...

Մէրեէմ. – Թէաթրօ իտարէսինին սէնին կիպի միւսթախսիյմինէ լայըգը վէճճ իւզրէ իւճրէթի վերմէմէքտաէ օլորզրնը գիէրզ իթտիմ։ Ի՛տարէնին չու նօգսանընը իքմալ իթմէք իւզրէ պէն քէնտիմէ ա՛իտ օլան ագչէտէն սանա պիր մըգտար չէյ հազըրլատըմ... ալ պունը տա գըզգարտաչըն իւէ պաշգա պիր եէր թէտարիք էթ տէ հէմման կիթ։

Օյունճը. – Կիւնիւն պիրինտէ պու պօրճըմը թէէհիյէ իտէճէյիմէ էմին օլորզրմ ճիհէթլէ, վէրտիյինիւ ադչէյի դապուլ իտէրիմ։ Պէն կէնճ վէ նամուսը պիր քիմսէ օլորզրմտան, չալըշմագ այզուսընտայըմ. էլալէթթէ.քի ես իտարէլէրտէն պիրինէ վէ եախօտ սահր պիր մահալտէ պիր մէմուրիյէթ վէ ես խըզմէթ պուլուրըմ։

Մէրեէմ. – Բեսթիպլի՛ք մի։ Եազըն կիւզե՛լմի տիր։

Օյունճը. – Կէօրքնէլեր պէ յէնիյօրլար. պիր դաչ նէվ եապը եազարըմ. կէչքնէլերտէ թէհաթրօ օյունչարը սուրէթլերի չըգարտըմ։

Մէրեէմ. – Սուրէթ չըգարմազ դօլայ ամմա, իմկան նամօթլ տըր։

Օյունճը. – Մէքթեպտէն չահատէթնամէ ալմըշըմ տըր։

Մէրեէմ. – Սէ՛ն մի։

Օյունճը. – Էվվէթ. մատմուաղել, վէ տիւնքի հատիսէ իւզերինէ էվիմէ թէհարրիեաթա կէլէն օլուրսա քիմ օլորզրմը անլամասըն իչին էվրադըմըն քեաֆֆէսինի իւզերիմտէ թաչըմագտա օլորզրմ ճիհէթլէ, չէհատէթնամէմտէ նէզտիմտէ տիր. պուլուրսուն պագըն. – տէտի։

Մէրդումը մահճատպ իթմէմէք իւզրէ, Մէրեէմ քեաղրատը աչորգտա, Բաուլ Պէրնիէ նամընա մուհարրեր պիր չէհատէթնամէ օլորզրնը անլատը. վէ բրէնեէս Բօլքինին քէնտիսինտէն պիր քեաթթիպ իսթէմիչ օլորզը խաթրընա կէլէրէք, քէնտի քէնտիսինէ. – Նի՛չին պու տէյիդանըլըր բրէնեէսե կէօնտերմէյիմ. ֆիլհագըգ քէնտիսինին իֆատասինտէն զիեատէ մէրդում հադգընտա պիր մալիմաթըմ եօգ իսէ տէ, էյէր էհլի ըրզ պիր քիմսէ իսէ պէօյլէ պիր մէնֆաաթլը խըզմէթտէն մահրում իթմէքտաէ պիր ման՛ա օլամաեաճաղը կիպի, մուղայիրի օլարադ, ֆիթնէքեար հէրիֆին պիրիսի իսէ, բրէնեէս նատէժին տէրհալ իչին ֆարգընա վարաճաղը աչիքեար տըր։ Եայընըզ բէք վիւլթէղէմ սուրէթտէ թավսիյէ իթմէմէյի վէրիրիմ. – տէտիքտէն սօնրա, մէրդում Պէրնիէյէ խըթապէն.

— Սանա պէյքի պիր խըզմէթ տէ պուլապիլիրիմ։

Պէրնիէ. – Պիր խըզմէ՛թ մի։

Մէրեէմ. – Պէյքի տէրիմ։ Խըզմէթ հաղրը տըր տէյու ֆիքրինէ դօմա։ Զունքի սանա իւմիտ վէրիպ տէ սօնրա տա մէ՛եուս օլմանը թէրվիճ իթմէմ։ Բրէնա Բօլքինի պիլի՛ր մի սին. իչինմի՛չմի սին։

Պէրնիէ. – Բրէնա Բօլքինի՛ մի. էլալէթթէ պիլիրիմ. Բարիատէ բրէնսի թանըմատան վա՛ր մը տըր... նէ գատար զէնկին տիր.քի։

Մէրեէմ. – Բրէնա պիր քեաթթիպ արայօր, ճաճապա սէն բրէնսին իչինէ կէլի՛ր մի սին։

Պէրնիէ. – Նիվվէյքի խըզմէթիմատէ պու ըտը։

Մէրեէմ. – Օ հալտէ սանա պիր մէքթուպ վէրէյիմ. բրէնսէ խըզմատ օլմատաճաղ, զէվճէսինէ եաղաճաղըմ... անճաղ սէնին հադգընտա մալիմաթի ալմասընը թաւսիյէ իտէճէյիմ. չունքի պէն տէ սէնի պիր էյիճէ թանըմամ։

Պէրնիէ. – Թապի՛ի, էն զիեատէ պէն իսթէրիմ.քի հադգըմտա մալիմաթի ալընսըն... պու ճիհէթի պէնիմ իչին տահա խայըրլը օլուր. – տէտի։

Մէրեէմ եաղըխանէսինին էօնունէ օթուրուպ, հէմման բրէնսէս Բօլքինէ պիր մէքթուպ եաղարադ Բաուլ Պէրնիէյէ թէսլիմ իթտի։

5

Իշպու թավսիյէնաժէյի Բաուլ Պէրնիէյէ վէրտիւրտէն պիր գաչ կիւն սոնրա, Ֆուրնէլ, Մարկրիթ Մէրեէմէ պիր ագշամ թէավրատա.

— Բօլիս միւտիրինի թանըր մը սընըզ։

Մէրեէմ. – Թանըմամ. Նիչին սօրտընըզ. Նիյէթի պէնի թէվգըֆ մի իթմէք տիր։

Ֆուրնէլ. – Իհթիմալ տըր, չունքի պիր աղ էվվէլ պէնի թանըմազ արզուսընտա օլտըղընը պանա պէհան իթտի։

Մէրեէմ. – Շիմտի պիր աղ եիւրէյիմ ըահաթլանտը։ Միւրաատը պէնի թէվգըֆ իթմէք օլսայըտը, սիղին վէսաթէթինիզէ միւրաճաաթի իթմէղ լտի։

Ֆուրնէլ. – Նէ ճէվապ վէրէյիմ։

Մէրեէմ. – Նէ չէյէ ճէվապ իսթէյօր սընըզ։

Ֆուրնէլ. – Սիղի կէօրմէք իսթէտիյինէ տաիր օլան արզուսընա։

Մէրեէմ. – Եա՛, պու պապտէքի արզուսընը պէհան իթտի՞ մի՞ք։

Ֆուրնէլ. – Բէք մունթազամ սուրէթտէ։

Մէրեէմ. – Բէք ալէա. բօլիս միւտիրինին սէվիմլի վէ թէրպիյէլի պիր զաթ օլտըղը միւթէվաթըր տըր։ Կիւնհիւն պիրինտէ, ինսաընըն, բօլիս միւտիրինէ պիր միւրաճաաթը օլապիլիր. պէօյլէ զաթ լարը թանըմազ, ֆահիտէտէն իսալե տէյիլ տիր։ Մազալլահ ու թաալա մագֆուրէյէն էօյէճէք օլուրսամ, դաթիյիմին պուլընմասընա տահա դիհատէ զայրէթի իտիլիր. պու տա պիր թէսէլլի տիր։

Ֆուրնէլ. – Շիւպհէսիզ, օ հալտէ բուխսաթընըզլա սիղին ժէղղուլ օլմատըղընըզ պիր սըրատա, ալայըմ կէթիրէյիմ։

Մէրեէմ. – Տէժէք քի էլհալէթիս հազիհի պուրատա՞ մը տըր։

Ֆուրնէլ. – Շիւպհէսիզ, լուչհունճիս տէֆտա օլարագ օյունը սէյր ի-տէյօր։

Մէրեէմ. – Հասպ էլ մէմուրիյէթ թէսաթրօտա կէլմէյէ մէճպուր տա տէյիլ. – տէտի։

Եարըմ սաաթ սօնրա, Մէրեէմին լօճասընըն գաբուսը վուրուլմաղ-լա, Ֆուրնէլ իլէ բօլիս միւտիրի իչէրի կիրտիլէր։

Մէրեէմ. – *Լ՛ֆէնտիմ. պէնի թանըմադ արզու ըմմիչսինիզ. թէշէքքիւր իտէրիմ, մէմնուն օլմամ։ Պույուրուն, օթուրուն տա գօնուշալամ, ևիրմի տագըդէ վադըմամ վար քի սիզէ ֆէտա իմմէյէ հազըրըմ.* – *տէտի։*

Էվվէլա օյունտան պահս իմտիքտէն սօնրա, սըրա օյունճըլարա կէլտիքտէ.

— Օյունճըլարընըզըն լչինտէ ալը հաֆթատան պէրու պիր ճանի օլտըզընը խաթըրընըզտան կէչիրմ՛ի մի իտինիզ, մատմուազէլ։

Ֆուրնէլ. – *Պիր ճանի՞ մի։*

Մէրեէմ. – *Պիր ճանի՞ մի. նէ՞ սէօյլէյօրսընըզ։*

Բօլիս. – *Հադըդէմի հալի պէեան իտէյօրըմ։*

Մէրեէմ. – *Պէնիմ օյունըմուա պուլընտը՞ մը։*

Բօլիս. – *Շիւպհէսիզ։ Պէչինճի ֆասըլտա. թիֆլիս թիւճճարը գըեաֆէթլինտէ։*

Մէրեէմ. – *Եա Բա՛պպիմ Ալլահ։*

Բօլիս. – *Նէ՞ վար քի մատմուազէլ։*

Մէրեէմ. – *Պէնիմ եա Բապպիմ ոէմմէմ՛ մի իթեաճճիւպ իտէյօրսընըզ. իսմէթ իտիմ՛քի սիզ տէ պէնիմ եէրիմտէ օլայըտընընըզ. պիր ճանիյէ մէչզ իթտիւրտիյիմ, պիր ճանիյէ գօնուշտըզըմ խաթըրըմա կէլիպ տէ նա՛սըլ շաշըրըպ գալմայըմ։*

Բօլիս. – *Պէնիմ տէոիյիմ աւտամ մէմուլ իթմէմ՛քի սիզէ չօգ սըզընթը վէ զահմէթ վէրմիչ օլսուն։ Պու միսիլու իւչիւնճիւ տէօրտիւնճիւ տէրէէճտէ օյունճըլարըն զէքեավէթի, մէմուլինիզտէն օն գաթ զիեատէ օլուր. Բարիւտէ սագլանտըգտան սօնրա, պիր տէֆա էլէ կէչիրտիք ամմա արգատաշլարըմտան պիրի հէր նասըլ ըսա սալը վէրմիչ։*

Ֆուրնէլ. – *Ա՛մմա եաբտընըզ հա։*

Բօլիս. – *Էվվէլթա, օ խընդըրը հէր նասըլ ըսա գօմիսէրի ալտաթմըչ վէ էլինտէն գուրթուլմըչ։ Պու ըդեիլին նէ տէրէճէ ճէրպէզէի օլտըղընը, նէ խօշ սէօզլէր սէօյլէտիյինի գարշըսընտաքինի նասըլ ինանտըրտըղընը սիզէ թա՛րիֆ իտէմէմ։ Ինչէ տէֆալար զէննէ գըեաֆէթլինէ կիրմիչ տիր. հաթթա պիր տէֆա տա մահպէստէն զէննէ գըեաֆէթլիյէ գաչմըչ տըր։*

Ֆուրնէլ. – *Նամըլ գաչմըչ. հիքեաեէ իտինիզ, պագալըմ։*

Բօլիս. – *Մատմուազէլ սըգըլմազ իսէ . . .*

Մէրեէմ. – *Հաթթա մուղայիրի. մէմնուն օլուրըմ։*

Բօլիս. – *Պունըն պիր գաչ իսմի վար. վէննեօ. էրմօզա. վէ սաիրէ։*

Պու վ.ինեօ մահպէստէ ղայէթ հիւանիւ սուրէթտէ հարէքէթ իտէրէք վէ իթաաթը քեամիլէ կէօսթէրէրէք, ճէզասը խաֆիֆլէնմիշ վէ նիհայէթ Գալէտօնիաեա նէֆի իտիլմիշ տիր։

6

Օ էանատէ մահալը մէղբիւրտէ Միսս Տիգսըն նամընտա, թագրիպէն օթուղ եաշընտա պիր ինկիլիզ գալըսը վար ըմըշ։ Մէրդուվէնին պիր ամէրիգան վաքօրը,յլա Մէլպուրնա կիտէճէյինի խապէր ալտըգտա օրատան գաչմաղա պիր թէրթիպ դուրմըշ։ Գարընըն կիտէճէյի կիւն, վ.ինեօ՝ թէտապիրի լաղըվէնին իթթիհազը,յլա Միսս Տիգսընըն լօգանթասընա սիվիշիպ, թա մէրդուվէնին օտասընա գատար կիրմէյէ մուվաֆֆագ օլուր. վէ իւղէրինէ պիլհիւճում, աղղընը թըդատըգտան սօնրա գարեօլասընա պաղլար։ Գալը,յը գըմըլտանամաեաճագ վէ պաղըրամաեաճագ պիր հալէ գօսթըդտան սօնրա, սօյընըպ մէրդուվէնին էլպիսէլէրինի կիյինիր վէ էլինէ պիր այինէ ալըպ, ըէսսամ կիպի սըֆաթընը գարընըն սըֆաթընա պէնղէթմիրիր. պատէհու Միսս Տիգսընըն էվրադընը, գրէտիթօ մէքթուպլարընը, բարասընը, եօլ չանթասընը չէմնիյէսինի վէ սաիրէսինի ալըպ օտատան չըգար, աչաղըեա էնէր, հիսաապընը թէմիզլէր վէ պիր արապաեա պինէրէք ըրխթըմը պուլուր։ Պիր գաչ տադըգէ սօնրա վաքօրա պինէր, Միսս Տիգսըն նամը,յլա քէնտիսինի թանըթմըրըր, գաբատան իլէ գօնուշուր, չիվէքեարլըգ խտէր, օտասընա կիրէր վէ Ա.մէթրալիաեա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ խտէր. Մէլպուրնա չըգար չըգմազ, Միսս Տիգսընըն գրէտիթօ մէքթուպլարը,յլա բարալարը էլէ կէչիրտիքտէն սօնրա, այնը գըեաֆէթտէ օլարագ Սան Ֆրանչէսգօեա կիտէն վաքօրա րաքիպէն տօղրը օտասընա գաբանըլը. էլպիսէլէրինի թէպտիլ խտէր վէ պիր Սբանեօլ գըեաֆէթինէ կիրէրէք վաքօրըն գալգաճաղը սըրատա գարաեա չըգար վէ օ կիւնիւ էվրօբաեա հարէքէթ խտէն պիր վաքօրա կիրէր։

Ֆուրնէլ. – Զօգ պէօյիւք մէհարէթ։ Լաքին Ա.մէթրալիատան Ֆըրանսաեա թէլէգրաֆ եօ՛գ մը ըտը. օ սախթէ Սբանեօլը, խաքէլէլէրտէն պիրինտէ էլէ կէչիրմ՛էտինիզ մի։

Բօլիս. – Օ զէման ինկիլիզ գալըսը գըեաֆէթինտէ տէյտու պէլ՛

լենիվիչ իտի ։ Ըրանեօլ գըեաֆէֆթինէ կիրտիլինատէն խապէրիմիզ եօղ ըտը ։

Ֆուրնէլ. – Պու տա տօղրը ։ Ինկիլիզ գարըսընըն իզի պիլէ գալմամըշ ։

Բօլիս. – Շիւպհէ իտիլէն վարօլտա սանտըգլարըյլա էլպիսեէլէրինատէն պաշգա պիր չէյ պուլընամատը ։ Հագըգէթի հալ տահա նիչէ զէմանն սօնրա անլաշըլտը ։

Ֆուրնէլ. – Նա՞սըլ անլաշըլտը ։

Բօլիս. – Ֆէնտի պիզգաթ սէօյլէտի ։ Պիզիմ իլէ էյլէնմիչ օլտըղընը պիզէ պիլտիրմէք արզուսընա տաեանամայըպ տախիլիյէ նէզարէթինէ եազմըշ օլտըղը պիր մէքթուպտա աէրկիւզէյնինի թաֆսիլէն հիքեաեէ իմամիչ. էքսէրի ճանիլէրտէ պու մէրազ օլուր. հէմտէ պօշաողազ օլուրլար ։

Ֆուրնէլ. – Միզճէ պօշաողազլըգ իմամէսի խայրլը օլմըշ քի Բարիստէ պուլընաբզընը անլամըշսընըզ ։

Բօլիս. – Ասլա. չունքի մէքթուպը Ֆրանսանըն պիր քէօչէսինտէն վէ եախօտ մէմալիքի էճնէպիյէտէն եազըպ Բարիս քօսմաասընա պըրագմադ իւզրէ Բարիստէ պիրիսինի թաւսիմ իմամիչ օլապիլիր ։

Ֆուրնէլ. – Նէ՞ մագսատլա պունը եաբսըն ։

Բօլիս. – Բարիստէ պուլընմատըղը հալտէ քէնտիսինի Բարիստէ զանն իմտիրիպ տէ արաթտըրմագ մագսատընա մէմնի ։

Ֆուրնէլ. – Պէլքի տէ հագըգէթէն Բարիստէ իմիշտէ, սիզ պու միւլահազաեա մէմնի արամամըշսընըզ տըր ։

Բօլիս. – Իհթիմալ տըր. պիզ տէ եանըլմազ տէյիլիզ եա ։

Մէրեէմ. – Էյ պու տէրէճէ քէնտիսինի սագլամագ իսթէյէն վինեօ կիպի պիր քիմսէ, նէ՞ ճէսարէթլէ թէաթրօտա խալգըն հուզուրընա չըգմըշ ։

Բօլիս. – Պունըն սէպէպի մէյտանտա ։ Հէր ճիհէթլէ թանըմըշ օլտըղմ պու չախսըն թէպտիլի գըեաֆէթ իմամէյէ զիեատէսիյլէ մէրագը վար. Գալէօօնիատա պիլէ գօմէտիա օյնատմըշ, զաթէն թէաթրօ օյունճըլըզընա ֆէվգէլատէ իսթիտատը վար ըմըշ ։ Բօլթ – Սէն – Մարթէն թէաթրօսը իչին օյունճը արանըլտըղընը խապէր ալտըդտա, եինէ թէաթրօտա օյնամագ հավվէսինէ տիւչերէք... կէլմիչ ամմա, եագայը էլէ վէրտի...

Ֆուրնէլ. – Էյ նա՞սըլ թանըտընըզ ։ Ա.րա՞յօր մը ըտընըզ ։

Բօլիս. – Ասլա ։ Ա.րգատաչի մէյհանէլէրտէն պիրինտէ ամէլէնին պիրիսիյլէ հէրիֆին պիրի տէօյիւշմիւշ վէ ամէլէյի ճէրհ իմամիչ, օնը ա-

րայօր ըսէր ։ Մուֆէթթիշներուն պիտի , պօշ եկած մէրգումը թէապրպ իթտիքտէն ասնրա , Պօնտի ասդաղընա կիրմիշ վէ թէամրօնըն դարուսը էօնիւնտէ տուրմագտա օլան օյունճըլարըն իչինտէն պիրիսինի մէրգումէ պէնզէթմիշ ։ Թէաթրօնա կիրտիլինի կէօրիւպ , մուֆէթթիշտէ իչէրի կիրմիշ . լաքին թէաթրօնըն իչինտէ ներէյէ կիրմիշ , նա՞սըլ դայպ օլմըշ , նէ՞րէյէ կիղլէնմիշ , մուֆէթթիշ էլան անլաեամամըշ . – տէտիլի սըրատտա իչէրտէն բէրտէնէն աչըլմագտա օլտըղը խապէր վէրիրտի ։

7

Մատմուազէլ Մէրեէմ հէմեն աեաղա գալգըպ բօլիս միւտիրինէ խըթապէն .

— Պու թա՛րիֆ իթտիլինիղ ճանինէն հարէքեաթը , մէրադըմը ճէլպ իթտի . ըէճա խէերիմ.քի պիր գաչ տադըդէ պէքլէյէնիղ , չէնտատան չընգար չընգմազ կէլիրիմտէ հիքեաեէնիղի նէրէտէ պըրագտընըղ խէ օրատատան տէվամ խտէրտինիղ ։

Բօլիս . – Ֆէմալը մէմնունիյէթլէ ավտէթինիղէ պէքլէրիմ , մատմուազէլ ։

Մէրեէմ . – Թէչէքքիւր խտէրիմ . տօսթըմ Մ. Ֆուլնէլի սիղէ արգատտաշ պըրագըրըմ . լաքին պէն կէլմէտէն էվվէլ հիքեաեէնիղի տէվամ իթմէյինիղ . – տէտի ։

Ֆիլհագըգէ Մէրեէմ՝ վիննեօնըն նէթիճէլի հալինի անլամադ աղմինէ տիւշմիւշ խտի . Թիֆլիս թիւճճարը գըեաֆէթինտէ օյունա կիրիպ տէ վուդու պուլան միւնաղաատտան սօնրա քէնտի օտասընա իլթիճա իթմիշ օլան տէլիդանլընըն , բօլիս մէմուրընըն թարիֆ իթմէքտէ օլտըղը վիննեօ օլտըղընա չիւպհէսի գալմամըշ ըտը ։ Լաքին , աճապա օնտատան սօնրա մէրգումընն նէ՞ օլտըղընը բիլէնսէս Բօլիսնէ խըթապէն եաղմըշ օլտըղը թավսիյէնամէյի մէրիպ վէրմէմիշ խտիյինի , մէքթուպը վէրտիքտէն սո՞նրա մը եօդատա վէրմէտէն էվվէ՞լմի թէվգըֆ իտիլտիյինի , վէ սահիհէն թէվգըֆ իտիլմիշ վէ եախօտ իտիլմէմիշ օլտըղընը տիւչինմէքտէ , վէ պունլարըն հիչ պիրինէ քէնտինճէ պիր դարար վէրմէմէտիյինտէն հիքեայէնին սօնընը տինլէմէք արզուսըյլա սուղան օլմագտա ըտը ։

Իչինի պիթիրիր պիթիրմէղ տէրհալ օտասընա չընգարը վէ մուտիրէ խըթապէն ,

— Ինչ ֆէյնա օյնատըմ. չէնանըն իւզէրինտէքի վազիֆէմի տիւ-չիւնէճէնք եէլտէ, ագլըմ ֆիքրիմ սիդին հիքեաւէէնիղտէ գալտը... իա-թէրսէնիզ տէվամ իտէլիմ... Նէ՞րէտէ պըրագմըշ ըարգ...

Բօլիս. – Օտալարտան ալըրնէ գաչմըշ։

Մէրհէմ. – Հա՞ նկըսընա։

Բօլիս. – Օ սըրատա թէաթրօտա օյնամամագտա օլան Մ. Թա-եատըն օտասընա սիվիշմիշ. օրատա պիր սէթրի, պիր բանթալօն, պիր եէլէք վէ պիր տէ չապգա պուլմըշ կիյինմիշ։ Մուախխարէն մէրագը վէճհ իւղրէ պաչընըն չէքլինի թէպտիլ իտիպ վէ գօլթըղընըն ալթընա պիր քեաղըտ սըգրչտրրըպ, գաբուեա տօղրը կիթմիշ։

Մէրհէմ. – Միւֆէթթիշ օ սըրատա օրատա տէյի՞լ մի իմիշ։

Բօլիս. – Կիթմիշ իմիշ. վինէօ հէր քէստէն սօնրա սաաթ պիրտէ թէաթրօտան չըգմըշ։

Ֆուրնէլ. – Գաբուճը հիչ պիր իթիրազ իթմէքսիզին գաբուչը աչ-մըշ մը։

Բօլիս. – Մուղայիրի օլարագ, օ զէման նէրէտէն չըգտըղընը սօր-մըշ իսէ, գօլթուղընտաքի քեաղրտը կէօսթէրիպ, տիրէքթօրա պիր օ-յուն օգուտըղընը պէեան իթմիշ. Մ. Թաեատրն էլպիսէէրիյլէ քեա-ղըտլարընըն զայպ, վէ իլք ագշամը տիրէքթօրըն երուզիւնիւ պիլէ կէօր-մէմիշ օլտըղը երթէսի կիւնիւ մէյտանա չըգտը։

Ֆուրնէլ. – Է՛յ, նա՞սըլ շու իտապխի թէվգըֆ իտէպիլտինիզ։

Բօլիս. – Թէվգը՞ֆ մը, չիմտիյէ գատար թէվգըֆ իտիլտիյինի սէօյ-լէտի՞մ մի իտի։

Ֆուրնէլ. – Նէ՞. Էլան գաչղը՞ն մը տըր։

Բօլիս. – Շիւպհէսիզ։

Մէրհէմ. – Պիր չէյ անլաեամատըմ. էյէր իսթինթագ իթմէտի-նիզ, սէօյլէթմէմինիզ, մուգապէլէ իթմէտինիզ իսէ, տէմէք քի թէաթ-րօտա օյնաեան տէլիֆանլըընըն մէյտանէտէ տէօյիւչէն ճանի օլտըղը չիւպհէլի տիր։

Բօլիս. – Օ օլտըղընը բէք ալէա պիլիրիզ։

Մէրհէմ իլէ Ֆուրնէլ. – Նէտէ՞ն պիլտիյիմիզ մէյտանտա. մէյտանէճինին, մէճրուհ ամէլէնին վէ պաղը քէսանըն իֆաատէէրինտէն, իգամէթի կեահը նէրէսի օլտըղը անլաշըլտը ամմա, թապիի էվինտէ պուլընամատը։ Լաքին էվ-տէ թադրիպէն օն սէքիզ եաչընտա պիր գըզ կէօրտիւք քի գըզգաս-տաչը ըմըշ։ Պու գըզ տա օ ագշամքի հաոհսէտէ հաղըր պուլընմըշ օլ-տըղընտան, մէրգուսմէյի տէ իսմինթագ իթմիչէէր ամմա ճէվապ իթա-

սընտա մուխալիֆէթի կէօսթէրմիշ. գարտաշընըն նէրէտէ օլտուղունը սէօյ-լէմէմիշ. վէ օ տէրէճէ միւնասիպէթսիզ հարէքէթի իթմիշ քի, թահդը-գաթընա մէ'մուր օլան գօմիսէր, մէրդումէյի գարաղօլխանէյէ կէօ-թիւրմէյէ մէճպուր օլմըշ։ Հէր սապահ տաիրէյէ կիտէր, իլգ կիւնիւ-թէվգըֆ իտիլէնլէրի քէնտիմ պիղդաթ իսթինթադ իտէրիմ։ Մէրդու-մէ գըզը կէօրտիւյիւմտէ, սըֆաթընը թանըյըպ վէ տէօրթ պէշ սէնէ էվվէլ կէօրմիւշ օլտուղումը խաթըրըմա կէթիրիպ, քէնտիսինի մուհիմ պիր տավատան թանըմըշ օլտուղումը գըզա պէճան վէ իլութաբ իթմէք իւղրէ պանա մուավէնէթի իթմէսինի րէճա իթտիմ իսէ տէ, հիչ պիր չէյտէն խապէրի օլմատուղընը պիլ իֆատէ, պիքէս վէ էհլի ըրզ պիր գըզ օլուպ գարտաշըյլա օթուրտուղընը ճէվապէն պիլտիրտի։ Տիւչիւ-նիւպ թաշընըպ, պիր գալպ պանգնօթ մատտէսինտէն տօլայը քէնտի-սինի կէօրմիւշ օլտուղումը, վէ պու սախթէքեարլըղը իրթիքաապ իտէն, պէրապէրինճէ եաշատըղը գարտաշը վէ եախօտ մաշուգը օլտուղընը անլաթտըմ. իսմի Ա.լպէրթին ժանրօն օլուպ, Զէհրլի եըլան թէսմիյէ իթտիքլէրինի տէ սէօյլէտիմ։ Եալընըզ օլտուղընը վէ պէօյլէ պիր իսմ վէ թապիր ասլա իչինթմէմիշ պուլընտուղընը ըսրար իթտիքտէ, տէրհալ օ-տամտան օ Ա.լպէրթին տէտիյիմին րէճամինի կէթիրթտիմ։

Մէրեէմ. – Մահպուպլարըն հէբսինին րէճամինի՞ մի ալտըրըլտըընըզ։

Բօլիս. – Է.քսէրիսինին ալտըրըրըզ։

Ֆուրնէլ. – Թապիի ալէյհլէրինտէ հիւքմ վէրիլտիքտէն սօնրա ալ-տըրըրսընըզ։

Բօլիս. – Մաղնուլարըն տա րէճամլէրինի ալտըրըրըզ. պու րէճամլէր պիզիմ իչին էն զէյգըյմէթ ալաթտան սայըլըր։ Պու սայէտէ չօգ ճա-նիլէր պուլուրըզ։ Իչթէ կէթիրթտիյիմ րէճամ սայէսինտէ, գըզըն օ Զէ-հիրլի եըլան տէտիքլէրի գըզ օլտուղընը տէրհալ անլատըմ։

Մէրեէմ. – Կիւզէ՞լ մի տիր։

Բօլիս. – Զօգ կիւզէլ։ Միւքէմմէլ պիր սըֆաթ տէյիլ. քիւչիւք վէ ճանլը վէ իղֆալ իտիճի կէօզլէր, քիւչիւք վէ սըգ վէ պէճաղ տիշլէր, ինճէ տուտագլար վէ ղայէթի քիւչիւք գուլագլար, սարը սաչլար վէ եիւզիւնտէ ուֆագ թէֆէք լէքէլէր վար տըր։

Մէրեէմ. – Խիւլասայը քէլամ, չէյթանի պիր կիւզէլլիք։

Բօլիս. – Թա քէնտիսի. չիրին պիր չէյթան բարչասը։

Մէրեէմ. – Զէհրլի եըլան տէմիշլէր խէ քէնդ տօղրը ըմըշ։

Բօլիս. – Եիւրիւմէզ քի, եըլան կիպի սիվիշիր. օ սիվրի տիլի քի, իքիտէ պիրտէ աղղընտան տըշարը ֆըրլայըպ կէօրիւնիւր, այնը էնկէ-րէք եըլանընըն տիլինէ պէնզէր։

Մէրեէմ. – Է՛յ պու եըլան նէ՛րէտէն չըգմըշ։

Բօլիս. – Ֆի՛մ պիլիր... պէլքի քէնտիսի պիլէ պիլմէզ. պէօյլէ պա-պա, անա, ֆամիլեա թանըմաեան դըզլար, Բարիստէ պին տանէ վար։ Տօղարլար, պէօյիւրլէր, եապանի օթ կիպի եայըլըրլար, նէրէտէն չըգ-տըգլարընը, նէ թօխտւմտան հասըլ օլտըգլարընը քիմսէ պիլմէզ։ Պու միսիլլու ֆիտանլար ղուհուր իտէր իլմէզ պէօյիւրլէր վէ հէր քէս գօ-բարըպ պըրագմազա ղայրէթ իլմիյի վէ պագըլմատըգլարը հալտէ տա-խի եինէ պէօյիւրլէր. խասթալըղա, նաֆագասըզլըղա, հավասըզլըղա բաշմէն եինէ բիւսկիւրիւրլէր. օն պէշ եաշընա վարան չօճուգլար ա-տէթա ատամ օլուրլար. ամմա նէ ատամ... քիւչիւճէք դըզլար գարը օլուրլար վէ ագըպինտէ տէ ալիւֆթէլիյէ սաքարլար... Նէրէտէն զու-հուր իլմիյի վէ նասըլ եաշատըղը մէճհուլ օլան պիզիմ եըլան տա, վին-եօեա թէսատիւֆ իտէր վէ աշըգ օլուր. Վինեօ, մէշհուր պիր քիմսէ տէյիլ. պապասը հէյքէեաք ըմըշ, ղայէթ էհլի ըրղ պիր քիմսէ իմիշ. օղլընը թէրպիյէ իլմիշ ամմա, պիր բարա վարիյէթ պըրագմամըշ։ Կիւ-զէլիյինէ կիւվէննէրէք չալըշմագ տէտիքլէրի չէյի ասլա խաթըրընտան պիլէ կէչիրմէյիպ, տաիմա գարըլարըն արգասընտան դօշար ըմըշ, վէ նա՛իլ օլտըղը մուվաֆֆաղըյէթլէրտէն սէրմէսթի օլարագ, սէֆահաթըն եօլընը թուրթուպ, վէ սէվմէքտէ օլտըղը զանն օլընան Եըլան կիպի թէնպէլիյի էլէ ալմազա պէրապեր, մէրգումէյի զէննկինլէթմէք ար-զուսըյլա, բէտէրինին սէն՛աթը խաթըրընա կէլիպ, սէն՛աթը մէգքիւ-րէյի ֆէսատ ղըռընտա գուլլանմագ իւղրէ իքմալ իլմիշ, կիւնիւն պի-րինտէ եիւզ ֆրանդըզգ դալպ պանգնօթլար էեատիի նաստէ թէտավիւլ իլմէքտէ օլտըղընը խապէր ալտըգ։

Ֆուրնէլ. – Տուր, տուր. պէննիմ տէ պէօյլէ պիր գալպ պանգնօթ մատտէսի խաթըրմա կէլիյօր. օ պանգնօթլարտան պէննիմ տէ էլիմէ պիր վագըթ պիր գաչ ատէտ կէչմիշ իտի քի պէտէրինի թահսիլ իտէ-մէմիշ իտիմ։

Բօլիս. – Սանա տա օ վինեօ տէտիքլէրի խըրսըղ սիւրմիւչ օլտըղը-նա չիւպհէ եօգ։

Ֆուրնէլ. – Պուննլարը պիլտիյինիզ հալտէ, օ խա՛ինի էլան էլէ կէ-չիրմէտիյինիզէ թէսաճճիւպ օլունուր։

Բօլիս. – Էլէ կէչիրտիք ամմա, չօգ զահմէթի չէքտիք, թէպտիլի գըեաֆէթի վէ թահվիլի սըֆաթի իլմէք խուսուսընտա ֆէվգէլատէ մէ-հարէթի քէսպ իլմիշ։ Պիր կիւն էվինտէ պուլընտըղը զանն օլընարագ, էվի պաստըգ. անճագ պիր կիւն էվվէլ սէն՛աթընա տա՛իր օլան քեաֆ-ֆէի էլաթլէրինի ալըպ սավուշմըշ ըմըշ... սօնրա նէրէտէ պուլընտը

Բոլիս . – Նէ՞ միևնասիպէթ . կէօղ հաշլարընա ալտանտըմ, մէրհաւէթ կէլտիմ . . . Պիր խայլը վադըթ եիւղիւնէ տուրուպ պադտըգտան սօնրա , հադըդէթէն եանըլմըշ օլտըղմա գանի օլարադ , միւֆէթթիշլէրիւէ խըթադէն . « Է,յէր սահիհէն Ալպէրթին ժանրօն պու գըզ ըսա, թէվդըֆ իթմէյէ հիչ պիր հադդըմըղ եօգ տըր . չունքի գանուններն թայևին իթմիշ օլտըղը միւտաւէթի մահպուսիյէթի իւմմաղ իթմիշ տիր . տիւնքի տարտ վէ ճէրհ մէսէլէսինէ կէլինճէ , պունտա տօղրըտան տօղրըճա հիչ պիր մէտխէլի եօգ տըր » տէյիպ , թէվդըֆիանէյէ իատէ իթտիմ ատնիա , մուախխարէն սաղը վէրտիրտիմ :

Ֆուրնէլ . – Ա,մին եարաթընըղ հա :

Բոլիս . – Նէ՞ օլուր քի , կիւնիւն պիրինտէ էլպէթթէ քի վինեօ ապաճա արաճա մաշուդէսինի էլե կէչիրէճէք, վէ պիզտէ օ սաեէտէ օ խապիսի եադաղաեաճաղըղ :

Ֆուրնէլ . – Տօղրը տըր, անլատըմ. տէմէք քի օ Նըլանը տախմա բոլիսին թահթը նէդարէթթինտէ պուլընտուրաճադընըղ :

Բոլիս . – Շիւպհէսիզ. Հաթթա իչի հիչ սէղաիրմէմէք իչին պու պապտէ ղայէթ ուսթատանէ հարէքէթ իտէճէյիղ . – տէտի :

Սօն ֆասլ պաշլաեաճաղը ճիհէթլէ , մատմուազել Մէրեէմ կիթմէյէ մէճպուր օլտըղընտան , բոլիս մէմուրընա թէչէք քիւր իտէրէք տըչարըեա չըգտը :

8

Բօրթ Սէն – Մարթէն թէաթրօսընըն օյունճըսը օլուպ էվվէլա թաեատըն օտասընտա վէ ֆէրտասը ադչամը տա մէյդուտ Թաեատտան չալմըշ օլտըղը էլպիսէէր իլէ քենտի օտասընտա սագլանան վէ Բաուլ Պէրնիէ նամընա մուհարրեր գալպ չահատէթնամէ խպրաղ իտէն տէլիդանլընըն , բոլիս մէմուրընըն թա'րիֆ իթտիկի վինեօ օլտըղընա վէ քենտիսինին բրէնսէս Բոլքինէ թաալիկէ իթմիշ օլտըղը վինեօնըն մահպէս դաչղընը խապիսին պիրի իտիյինէ , վէ գըզգարտաչը օլտըղընը իտտիա իթտիկի կէնճ իլէ եաչաեաճագ եէրտէ , Զէհրլի Եըլան նամը թադըմըշ օլան Ալպէրթին ժանրօն նամընտա թէհլիքէլի պիր գըզ ըլա եաչամագտա օլտըղընա Մարկրիթ Մէրեէմ դարար վէրտի : Անճագ պու վինեօ հէնուզ տէրտէսթ իտիչմէմիշ վէ մէհարէթի սայէսինտէ տէրտէսթ իտիլճէէյի մէչքիւք պուլընմըշ օլտըղընտան , բրէնսէս Բոլքինէ

պիւլ՛ըմիսինիզ սէօյլէսէմ ղիւաատէսիյլէ թէաճճիւպ իտէճէքսինիզ... Ղէօպլին պիրինտէ գալպ պանդնօթլար իւչ պագարա օյնատըղը սըրատա հագալատըգ։

Ֆուրնել. – Օ պանքնօթլարտան չօգ սիւրմի՛ւշ մի իմիշ։

Բօլիս. – Ի՛քի եիւղ պին ֆլանդ գատար սիւրմիւշ. միւմթէլիֆ ղըեաֆէթլէրէ կիրիպ իպթիտա Բարիատէ վէ սօնրատա էեալէթլէրտէ խօտ պէ խօտ քէնտիսի մէյտանը թէտավիւլէ չըղտըմընըշ։ Ֆէօյլիս գըեաֆէթինէ կիրիպ, ալթը այտան ղիւաատէ չարշուտա բաղարտա տօլաշմըշ... չըմալտա օլտըղը խապէր ալընտըղը սըրատա ճէնուպ թարաֆընտա պուլընընը։ Ֆրանսատա տըր տէյու տուրուր իքէն, Ինկիլթէրրատա օլտըղընը խապէր ալըրըգ։

Ֆուրնել. – Գալպ պանդնօթլարը էյի պէննէթմի՛շ մի։

Բօլիս. – Բէք էյի պէննէթմիշ։ Պագը եէրինատէ ճիւղի պիր նօգսան վար ըտը ամմա հէր քէսին անլաեաճաղը շէյ տէյիլ։ Նաղըլարըյլա իմզալարընը թըպգը պէննէթմիշ իտի, նալընըգ պտնդնօթ եարմագտա մահիր օլմայըպ, բաստըօրթլարը, շըմէնտըֆէր ագսիօնլարընը վէ սա՛իր էսհամը եա բէք կիւղել թանի՛ իտէր իմիշ. էվինտէ, գալպ աւօգաթ վէ մէքթէպ խօճասը շահատէթնամէլէրի պիլէ ղուհուր իթտի. էվինի ալըշտըրմագ վէ քէսպի մէլէքէ իթմէք իչին պէօյլէ շէյլէր իւէ էյլէնիր իմիշ։

Ֆուրնել. – Օ եըլան տէնիլէն դըզճըղազտա զահիր քէնտիսինէ եարտըմ իտէր իմիշ։

Բօլիս. – Ճան ու տիլտէն... օ գըզ վիննեօ տէտիքլէրի հէրիֆէ ատէթա թաբար, հէր էմրինէ իթաաթ իտէր, իգդալինէ տէ իտալարընատա հիսաէտար օլուր... իւք տէֆա օ գըզը հէյ կէչիրտիմիզ սըրատա, Շօսէ տ՛Անթէն սօգաղընտա կիւղել պիր տաիրէտէ իգամէթ իթմէքտէ իտի... օնտան սօնրա վինեօ սէրվէթ սահիպի օլմազա վազըթ պուլամամըշ օլտըղընտան, վէ քէնտիսի տէ հապստան հէնուզ չըգմըշ պուլընտըղընտան, մաշուգըյլա պէրապէր Պէլվիյլ գարիյէսինտէ պէշինճի գաթտա պիր օտատա իգամէթ իտէյօր ըմըշ։

Ֆուրնել. – Տէժէք քի ըէսմինին սաեէսինտէ, մէրգուժէյի չաշըրթտընըզ։

Բօլիս. – Օ շաշըրը՛ը մը քի... իֆթիխըա իթմէյինիզ. ըէսմին քէնտի ըէսմի օլտըղընա պին եէմին իթտի. հիտտէթլէնտի, հէօնքիւր հէօնքիւր աղլամագա պաշլատը։

Ֆուրնել. – Սիզտէ աղլամասընա սըզլամասընա էհէմմիյէթ վիրմէյէրէք թահթը թէվգըֆտէ՛ մի պըրագտընըզ։

խըթապէն վէրմիշ օլտըղը թաւսխյէնաւէյի նէ իմ միշ օլտըղընը քէշֆ իտէմէմ.քաէ խոմ ։

Թաւսխյէնաւէյի Բօլքինլէրե կէօմիւրմէյէ ճէսարէթ իմմի՞շ մի տիր , վէ էյէրչի իմմիշ իսէ , Բօլքինլէրը մերդումա հադդընտա հիչ պիր մալիւմաթ ալմադըզըն հէմեն իսթիխպատա իմմէյէ ճէսարէթ իմմի՞շ լէր մի տիր , տէյու ֆէլսաասը կիւնիւ ահլիւնմէ.քաէ օլտըղը սըրատա , բրէնսէս Նատէժին արապայրըա դաբունըն էօնիւնտէ պէ.րէմէ.քաէ , վէ քէնտիսինի դապուլ իտիմէհէճլինի ուսաղ իմմէ.քաէ պուլընտըղընը խապէր կէմիրտիլէր ։

Մէրհէմ Եաբմադա օլտըղը վալիսէ.սինին հէյրէլինի եաշ պէղ իլէ էօրմիւլ , վէ միսաֆիրինին իսթիղպալինէ չըդըպ .

— Սիղի պէ.րէմէմ.ք իսթէմէսիյիմտէն , չու դըեաֆէթմիլէ վէ իշ օտամտա դապուլ իմտիսիլմտէն տօլայը աֆվընըղը իսթիրհամ ի՞տէրիմ ։

Բրէնսէս . – Պէնի քէնտինիղէ մսխսուս օլան օտանըղտա դապուլ իմտիսինիղտէն տօլայը նէ տէրէճէ մէմնուն օլտըղըմը թա՛րիֆ իտէմէմ , լաքին օտանըղտաքի ասարը եչկեան եչկեան սէյր ու թէմաչա իմմէյէ միւսաատէ իտէճէյինիզի տէ մե՛մուլ իտէրիմ ։

Մէրհէմ . – Բէնաի խանէնիղտէ պուլընըյօր կիպի հարէքէթ իտէպիլիրսինիզ , բրէնսէս ։

Բրէնսէս . – Օ հալաէ հա՛իզ օլտըղըմ՝ հուդուդտան իսթիֆատէ իմմէյէ զայրէթ իտէրիմ . էվվէլ էմրտէ պանա իմմիշ օլտըղընըզ , խըզմէթտէն վէ խուսուսըյլա չու խըզմէթին իչինտը ղըմընընտա վադը օլան միւսաարաաթընըզտան տօլայը թէչէ.քքիւր իտէրիմ ։

Մէրհէմ՝ բրէնսէսին նէտէն պահս իմտիսինի տէրհալ ֆէհմ իմտիսի ճիհէթիլէ , եիւղլերի դըզարըպ . – Հա՞նկը խըզմէթ իչին սէօյլէյօրսընըզ ։

Բրէնսէս . – Սիզ իմտիսինիզ հիմմէթլէրի պու դաատար չաբը՞դ մը ունուտույօր սընըզ ։ Զէվճէմ իչին սիզտէն իսթէմիշ օլտըղըմ վէ սիզին տէ ֆէրտասը կիւնիւ պուլուսպ կէօնտէրմիշ օլտըղընըզ եաղըճըյը ունութտընը՞զ մը ։

Մէրհէմ . – Հա՛ . խաթըրըմա կէլտի , լաքին մե՛մուլ իմմէմ.քի օ թաւսխյէ իմմիշ օլտըղըմ տէլի դանը բրէնսին իչինէ եարամըզ օլսուն ։

Բրէնսէս . – Հաթթա մուզայիրի . . . սիղին թաւսխյէ իմտիսինիզ տէլիդանը իչէ եարամսըզ օլապիլի՞ր մի ։

Մէրհէմ . – Մ՛իւսաատէ պույուրընըզ . պէն թաւսխյէ իմմէմիշ իտիմ . եալընըզ սիզէ օ տէլիդանըյը խսալ . . . վէ հաթթա բէ.ք ազ թա-

ՆԸՏԸՂԸՄԸ տաբ պէեան իլէ , հագգընտա մա՛լիւմաթ ալմանըզը տա իխ-
թար վէ նասիհաթ իթմիշ իտիմ. էլպէթթէ սիզ տէ օօրմըշ անլամըշ-
սընըզ տըր ։

Բրէննսէս . – Լ՛վվէթ ։

Մէրեէմ. – Ալտըղընըզ մա՛լիւմաթ է՛լլո՛ մի իտի ։

Բրէննսէս . – Բաուլ Պէրնիէ ղայէթ էհլի ըլըզ, գէգի վէ չիրին պիր
տէլի գանդը ըմըշ, չիրինլիյինին ատ հիշ պիր ղարարը օլամազ ։

Բրէննսէս Նաատէժի թանըմաեանդար իչին , ասո սէօղլէրի բէգ թա-
պիի սէօղլէը իսէ տէ , Մէրեէմ, բրէննսէսի բէգ էյի պիլդի՛ինաէն , ի-
չի տէրհալ չագտը ։ Օ չիրին տէլիդանլընըն իլգ ալըշտա Նաատէժ Բօլգինի
իդֆալ իթմիշ օլտըղընա գանաաթ հասըլ իմի. Մէրգուտ Հագ-
գընտա մալիւմաթ ալմազա ասըա թէշէպպիւս իմ մէյիպ , քէնաիսինին
օ լաթիֆ սէսի վէ թաթը պագըշը յլա վէրմիշ օլտըղը թ աֆսիլաթա իգ-
թիֆա իթմիշ օլտըղընը անլատը ։

Մարկրիթ Մէրեէմ, թէղվիյաթ վէ ֆէսաա վէ ֆիթնէյէ մաիլ օ-
լան պու իլի աիլագըն , պիրի պիրլէրինի թանըմագադըղըն , նէկաիկէ-
րինէ ուեապիլէճէգլէրինի ասըա քէշֆ իաէմէմիշ վէ իսաթըընտան կէչի-
րէմէմիշ իտի ։ Նաատէժ Բօլգինի էօյլէ պիր սիննէ վասըլ օլմըշ ըտը քի ,
օ սիննատէքի գատընլարըն հիսսիեաթը հէր չէյէ ղալէպէ իտեր . ղէվճի
հէր չէյտէն օսանմըշ օլտըղը կիպի , ղէվճէսինի տաիսի պէր թ ատաֆ
իտիպ չէքիլմիշ , տօգթօր Բօբօթօֆ իսիթիեատրանմագա պաչչամըշ օլտը-
ղընտան մէրգուտէյի պրրադմըշ , վէ մարդի տը Լուտգի իսէ Նաատիրէն
մէյտանա չըգմագտտա պու-ընմըշ իտիյինտէն , բրէննսէս իչսիպ կիւճսիւզ
գալմըշ , սըգըլմագա , սիննիղլէրի չարբմագա պաչլամըշ ըտը . բրէննսէս
հէմիշտ էօտրտէն միւթէէղղիպ օլմայրպ , նէյնի նէյնի չէյլէր ատտ ,
ղարաիպի ահվալտէն նէ՛չէյէնիր , վէ աճ գալտըղը հալտե թէաատիւֆէն
էլինէ տիւչէն ավըն իւսթիւնէ վահչիեանէ հիւճուտ իտեր իտի .

Մէրեէմ. – Տէմէք քի , իշ ուչտը . զէվճինիպ , Բաուլ Պէրնիէյի եա-
ղըճը մագամընտա չիմտի իսթիքտատ իտէ՞յօր մը ։

Բրէննսէս . – Լ՛վվէթ , Բաուլ Պէրնիէ բրէննսէ հէմ քէսթիպի խու-
սուսի վէ հէմտէ ումումի օլտը ։

Մէրեէմ. – Գօնագտա՞ մը իդամէթ իտէ՞յօր ։

Բրէննսէս . – Շիւպհէսիղ . օտալարընըզտան բէգ չօղը պօշ տըր . . .
Եվտէ գալմասը բրէննս իչին պէօյիւք սուհուլէթի տիր . . . լաքին լագըր-
տըյա տալտըզ տա մագասատան պյրըլտըզ ։

Մէրեէմ. – Մ՛ադասատընըզ նէ՞ իտի ։

Բրէննսէս . – Մ՛իւպասատէնիղ մուճիպինճէ օտանըզը սէ՞յր ու թէսա-

շա լիմմէք . – տէ յէրէք , հէր պիր րէսմին հէր պիր էսէրին էօնիւնտէ տուրարաղ օտանըն հէր թարաֆընը տօլաշտը , վէ իւսթիւ էօրթիւլիւ օլան դօնթէս տը Վիլլիանըն հէյքէլի էօնիւնտէ տուրուսլ էօրթիւսիւնիւ դալտըրաճաղը սըրատա Մէրեէմ էլինտէն թուրթուլ .

— Օնը աչմա , չունքի պիրմէմիշ տիր . – տէտի :

Մէրեէմին՝ դօնթէս տը Վիլլիանըն հէյքէլինի հաբմադատա օլտըղը կիզլի պիր շէյ օլմայըլ , պու պատատէ միսաֆիրլինին նէ՛ իմիրազաթընատան , նէ՛ տէ չունա պունա սէօյլէմէսինտէն իհթիրազ լիմմէյէրէք , մահզա Նատէժ Բօլքին կիսպի պիր դարընըն , վալիտէսինին րէսմի էօնիւնէ տիքլիլիպ տուրմասընը կէօրմէյի թէճվիդ լիմմէմէքտէ խոր :

Բրէնսէս կիլիտիքտէն սօնրա հալընըդ դալըպ , մերդումէտէն իշհիմիշ օլտըղը սէօզլէրին տէրէճէի մահիյէթի հադդընատա տիւշհունմէյէ պաշլատը :

Բէնտիսինին հիչ պիր շէյտէն խապէրի օլմատըղը , իչէ հիչ պիր վէճհ իլէ միւտախէլէ իմմէմիշ օլտըղը հայտէ , թէսատիւֆի օլարադ , մահպէս դաչղընը օլան պիր խապիսին Բօլքինլէրին էվինտէ հէր սաաթ պէրապէրլէրինճէ պուլընմասընա թէճաճհիւպտէ դալտը . մերդում տէլի դանըլըյը սէքիղ կիւն էվվէլ շիմտիքի կիսպի թանըմընշ օլսա ընը , ա-ճապա քէնտիսինին ատուլը էքպէրի օլուպ լինթիդամընը ալմադա նէմին իմմիշ օլտըղը պիր քիմսէյի թավսիյէ իտիպ իմմէյէճէ՞ք մի խոր տէյու միւթալաա իմմէքտէ խոր :

Պիր միւտտէթ տիւշհունտիւքտէն սօնրա , քէնտի սուալինին ճէվապընը քէնտիսի վէրիպ , « – խայըր , խայըր, թավսիյէ իմմէյէ պիր վէճհ իլէ ճէսարէթ իտէմէյէճէ՞ք տիր . » տէտի :

Ընճադ , մերդում էլհալէթի հաղհին Բօլքինլէրին էվինտէ եէրլէշմիշ օլուպ , էվին խալդընա քէնտիսինի պէյհնտիրմիշ վէ հէբսիյէ ուղլաշմընշ օլտըղը հայտէ , գալդըպ կիտիպ տէ . – սիղին հաբմամընշ օլտըղընընշ պիր շէյի պէն հաբտըմ . . . պու ատամ հադդընատա մալիսմաթ ալտըմ . . . խապիսին , րէզիլին պիրի իմիշ , էյի տըդդաթ իտինիպ . . տէյու սէօյլէմէք վէ վալիտէսինի պիր տէնաէթի աղիմէ իլէ թահգիր իմմիշ օլան պիր քիմսէյի հէր տիւրլիւ պէլա վէ թէհլիքէտէն դուրթարմադ տէրէճէսինէ գատար պիր սէմահաթը ալինճէնատանէ իսլատ վէ ինթիգամ ալտաճաղընա եէմին իմմիշ իքէն , քէնտի առատըյըա կէլէն պիր վէսիլէի ինթիգամը րետտա իտէրէք պօչընա վադթընը կէչհիմէք ճահիշ օլուպ օլմահտաճաղը ճիհէթլէրինի տէ միւլահաղա կյլէտի :

Պիր խայըը միւտտէթ տահա տիւշհունտիւքտէն սօնրա . – Պէն նէ՛ սէօ չէդարըրըմ, նէ՛ տէ պիլտիկիմի սէօյլէրիմ . . . վարսըն բրէնս Բօլքին քէն-

տի քէնտիսինի մուհաֆազա իթալին . . . էյեր եալընըզ պէնի ինճիթմիշ օլսա ըտը պէյքի օնա մէրհամէթի իտեր իտիմ . . . լաքին վալիտէմի ինճիթմիշ օլաըլընտան . . . – տէյէրէք , պէօղիւնիւ քէստի :

9

Ալպէրթին ժանրօն եանի Ջէհրլի Եըլան թէսմիյէ օլընան գըզ , Բիէը վ.ինեօյը կէօրմէքսիզին , նիսան այը կէչտի . վ.ինեօնըն նէ օլտըղընտան խասպէրի պիլէ եօղ ըտը :

Պիր չօգ էսպապէ մէպնի , մէրգումըն թէվգրֆ իտիլմիշ օլմասընը մէմուլ իտէմէմէքտէ իտի : Մէրգումըն զէքեաւէթինէ , մէհարէթինէ վէ ղաղէթալարըն սիւքութինէ նէզարէն , մէվգուֆ օլմասընը խաթրընտան կէչիրմէմէքտէ իտի . իսթիտա մուհաբէմէսի վէ մուախխարէն մահպէսաէն ֆիրարը իսալդըն աղզընա տիւշմիւշ օլան վ.ինեօ կիպի պիր խասպիսի բօյիս եադալամըշ օյսա , ղաղէթալարա իթայը մալիւմաթ իլէ իլանը մէֆիսէրէթ իտէճէյինէ տսյա շիւպհէ իթմէմէքտէ իտի : Էլ հասըլ մահպէստէ պիր գաթ տահա թէվէսսիւ իթմիշ օլան գուվվէթի ֆիքրիյէսի սաեէսինտէ , քէնտիսի բօյիսին թահթը նէզարէթինտէ պուլընտը ղը ճիհէթլէ , վ.ինեօնըն հէնուզ թահթը թէվգըֆտէ պուլընմատըղընա , վէ կիւնիւն պիրինտէ եինէ մէյտանա չըգաճաղընա , էմին օլտըղընտան , հէր ան խասպէր պէէքլէմէքտէ իտի :

Մաշուդընըն ղայղուպէթինէ բաղմէն , ղայէթ միւսթագիմանէ պիր մէսլէք իթթիխաղ իթմիշ իտի : Ամաեաճաղ օյսա , քէնտիսինի էյլէնտիըէճէք վէ պիհնինի տաղրթարրաճաղ բէք չօգ քիմսէլէր պուլմաղա միւգթէսիր օլան պու կէնճ վէ կիւղել գըզ , եալընըղ պագը իհթիեաճաթը ղալուրիյէնին թէտարիքի ղրմընընտա էվտէն տրշարը չըգար ըտը : Պիւթիւն կիւնիւնիւ էվին պէչինճի գաթրնտաքի օտասընտա կէչիրիպ , եաթաղընըն իւղէրինէ եայըլմըշ վէ իսմինի թաչըմագտա օլտրղը Ջէհրլի Եըլան կիպի ույուշմըշ օլտրղը հալտէ , կեահ ույուեարագ վէ կեահ տախի Բիէը վ.ինեօսընը սայըղլաեարագ վագթընը կէչիրմէքտէ իտի :

Ճան ու կէօնիւլտէն վ.ինեօյը սէվէր վէ մէրգումէ հէր ճիհէթլէ սատագաթ , ֆէտաքեարլըդ կէօսթէրիր իտի : Մէֆհալէթէ , մուֆարագաթա գաթլանընը , հէր տիւրլիւ պէլա վէ թէհլիքէլէրէ միւշթէրէքէն կէօյիւս վէրիր , հէր ճինաեէթէ հիսսէտար օլուր , պէրապէր կիւլէրլէր , պէլպապէր աղլարլար , ճէսարէթ տէ գօրգու տա հէր իքիսինի պիր

Ալպէրթին իսէ օն իւչ հաչընա գատար հաղմուրըն , գարըն կիւ-
նէչին ալթընտա կէզմիշ օլտուղ ճիհէթլէ , էվաէն տըշարըեա չըգմա-
մագտան , րահաթ իթմէքտէն , ուզանըպ հաթմագտան ղիեատէսիյլէ
խօշլանմագտա ըտը : Վինեօ քէնտիսինէ հիւանիւ մուամէլէ իթմէքտէ ի-
տի . ասլա էլ գալտըրմազ , վէ իդթիատընտան ղիեատէ խըղմէթի պէք-
լէմէյիպ տահմա թահթը տիլ գուլլանըր վէ արա սըրա չէնէսինաէն
թուրթուպ եիւպիւնէ կիւլէրէք . – Հիչ հանըլմամըշըմ . կիւղել պէօյիւօր-
սըն , չօգ կէչմէյիպ խամ մէյվէ կիւղէլճէ եէթիչէճէք տիր . – տէր խի-

Կիւնիւն պիրինտէ Վինեօ՝ իճրաաթը վագըասընտան մէճիւն վէ
Ֆրանսա պանգասընա թէհլիւքէսիզճէ ըէգապէթի իտէճէյինէ էմին օլա-
րագ , հաքմըշ օլտուղը պիրինճի թէրթիպ գալպ պանգնօթլարընը բա-
րիստէ թէտաւիւլէ չըգարտը , վէ հիչ պիր միչքիչաթ չէքմէքսիզին
քեաֆֆէսինի սիւրտիւ : Պինապէրին հաչայըշընըն թարզընը , իգամէթ-
կեահընը , ահվալ ու աթվարընը վէ գըեաֆէթինի թէպտիլ իթտի : Էվ-
վէլա եավաշ եավաշ թէճէսսիւմ իթմէքտէ օլան թէմաեիւլաթը սէֆի-
հանէսինի թաթեիպ իթմէք վէ պիր տէ պիր տէրճէճէյէ գատար սեր-
վէթ քէյտա իտէրէք , հագգընտա քիմսէնէն պիր չիւպհէյէ վարմամա-
սընըն էօնիւնիւ քէսմէք մագսատընա մէպնի աղամէթի էլտէ ալտը :

Շու թէպտիլաթա վէ թէղայեիւրաթա Ալպէրթին ծանրօն տախի
հիսսէտար օլտը : Բիրը Վինեօ իլէ պէրապէր Շօսէ տ'Ահանթէն ոօգա-
ղընա նագլ իտիպ , կիւղել էլպիսէլէր կէյինմէյէ պաշլատը , վէ քիւ-
չիճէք պէպէյմէ իքէն , քիւչիճէք պիր էվ գատընը հալի քէսպ իթտի .
էլպիսէլէրի , չապգալարը եիւղիւնէ ղիեատէսիյլէ եագըշմագտա ըտը :
Հադրդէթէն ղայէթ կիւղել օլմաղլէ պէրապէր , սըճաթընտա ղարիպ
վէ նագարը տրգգաթը ճալիպ պիր հալ վար ըտը :

Վինեօ՝ մէրգուժէյէ իթմիշ օլտուղը էյլիքլէրին միւքեաֆաթընը
կէօրմէք վէ էքմիշ օլտուղը թօխսուսընը մահսուլընը աչմագ դէմանը կէչ-
միշ չաթմըշ օլտուղընա գարաբ , վէ մէրգուժէ տախի Վինեօնըն շու գա-
րարընը թաստիգ իթմիշ օլտուղընտան , վէ քէնտիսի Վինեօյը պէյէն-
տիյէ կիպի , Վինեօնըն տախի քէնտիսինի պէյէնտիյինէ բէք սեվին-
տիյինտէն , ասլա թէճաճիւպ վէ միւտաֆաա իթմէքսիզին , թապիի
պիր սուրէթլէ մէրգուժէ թէխլիմ օլուպ , մահպուպէ սըճաթընը թա-
գընտը :

Պու սուրէթլէ պիր սէնէ պէրապէրճէ եաչատըլար : Վինեօ թէվ-
գըճ օլընտըղը ղէման , Ալպէրթին քէնտիսինին սուչսըղ օլտուղընը իս-
պաթ իլէ մուհաճաղայը նէճս իտէպիլիր իտի իսէ տէ , մուղայիրի օլա-
րագ քէնտիսինի գապահաթը կէօսթէրմէյէ գալգըչարագ մաղնուսընն

տէն իսթիլա իտէր · վէլհասըլ ճիննէթի տէրէճէսինէ վարմըշ օլան պիր չիտաէթի աչգ իլէ պիրի պիրլէրինի սէվէրլէր իտի ։

Ալպէրթին ժանրօն օն իւչ հաչընտան պէրու Վինեօյը սէվմէքտէ իտի ։ Վինեօ՝ իլք ոէֆա օլարագ Ալպէրթինի պիր գըշ կէճէսի սօգաղըն պիրինին քէօչէսինէ տաևանմըշ թիրիլ թիրիլ թիթրէմէքտէ օլտըղընը կէօրսիւքտէ , նէ՞ հաբտրղընը սօրմըշ , վէ մէրգուժ տախի ատլէնմէքտէ օլտըղընը պէհան իթմէքլէ , – Տիլէնմէքտէն գօ՞րդմայօր մը սըն.տէ յու սուալինէ . – գարաղօյա կէօթիւրիւրլէր , իսապէթի օլուր . հիչ օլմազսա կէճէյի սըճագ պիր մահալտէ կէչիրիրիմ . – ճէվապընը վէրմիշ իտի , վէ պատէհու տախի . – եէրին հուրտըն, ֆամիլեան եօ՞դ մը տըր .– տէ յու սօրտըդտա , – եօդ տըր , պէնի տահադ ալթընտա չիւրիւթտիւրէն վէ ֆադաթ նաֆֆադամը վէ հաթադըմը վէրէն դաըը տիւն էօլտիւ. պէն տէ հայընըդ դալտըմ . – տէմիշ իտի ։

Ալպէրթինին ճէվապլարընըն չիտաէթ վէ վահիյէթի Վինեօնըն տըդդաթընը ճէլպ իթմէքլէ , հիւդիւնէ պադտըդտա , պուլընտըղը հալի սէֆալէթինէ վէ սինինի չէպատպէթինէ նէղարէն ղարիպ իւլ ախլադ պիր գըզ օլտըղընը , վէ տահա իլէրիտէ պիր չէյէ պէնդէ յէպիլէճէյինի քէշֆ իթտի ։

Ստհի՞հ մի տիր , տէյի՞լ մի տիր , մա՛իւմ տէյիլ , ամմա , տէրլէր քի, Օն պէչինճի Լուի գրալըն մահրէմլէրի, քէնտիլէրինին պէհէնտիքլէրի գըզ չօճուգլարընը ալըպ պէօյիւթտիւրիւպ , չօճուգլըդ սինինլէրի կէչիպ տէ կէնճլիք չաղընա գատէմ պատճաղլարը սըրատա , գըրալա թադտիմ իտէրլէր իմիշ։ Գրալըն գուրէնասընըն , գրալ իչին իթտիքլէրի հիսապը , Վինեօ քէնտիսի իչին եաբըպ , մէրգուժ գըզըն , պիր աղ վադըթտան կիւզել պիր գըզ վէ մուահիսարէն տախի ադամէթի պիր մահպուպէ օլապիլէճէյինի հիսապ պիրլէ , քէնտի նէֆսինէ մէրհամէթէն , մէրգուժ գըզա տախի լահիմանէ հարէքէթ իթտի ։

Իպթիտատէ պէսլէմէ մադամընտա իսթիհատամ իթտի , Մօնմանթր ճիվարընտա վադը իւչ օտատան միւրէթթէպ օլան տաիրէսինին խըզմէթինի կէօրիւը վէ եէմէյինի բիչիրիր իտի ։ Եալընըդ օլարագ տըշարըեա չըգմասընա միւսաատէ իթմէյիպ , Ալպէրթին տէ պունա իթիրազ իթմէտիյինտէն իշինէ դիհատէսիյլէ ուեար ըտը ։ Գալպ պանդնօթի եաբմադա հէնուզ օ էանալէրտէ պաշլամընշ օլտըղընտան , եէթիչմիշ պիր խըզմէթքեար ալաճագ օլսա , սըրրընա վադըֆ օլմասընտան վէ սէն'աթը քէրիհէսինի մէյտանա չըդարմասընտան գօրդար ըտը · հալպու քի պէօյլէ ղայէթ կէնճ պիր պէսլէմէ իսթիհատամըյլա հիչ պիր թէհլիքէ վուգու պուլամաեաճաղընա էմին իտի ։

սէն'ամբընը քէնտիսի տախի պիլտիյինի, մաղնուննա եարտամ իմտիյինի, վէ եաբմըշ օլտըղը դալպ պանդնօմիլարը քէնտիսի տախի սիւրտիւլիւնիւ իգդար վէ իմիրացի իտիպ, օնըն իլէ պէրապէր մահբլիւմ վէ մահպուս օլմադ իսմէը իտի։

Ընճադ Վինեօ, եիրմի սէնէ միւտտէմլէ բրանգաեա հիւքմ օլընտըղը հալտէ, Անպէրթին իչ սէնէ միւտտէմլէ մահպուսիյէթէ հիւքմ օլունուպ, պիրի պիրլէրինտէն այրըլաճադլարը սորաոա Վինեօ, – Ոէն ֆիւթուր իմմէ, սէնին ճէղանըն միւտտէմի պիմտիյի կիպի պէն սէնի կէլիր պուլտուրըմ. – տէմիշ իտի։ Նէթէքիմ, Վինեօնըն վատընտա սէպաթ իմտիյի կէօրիւլտիւ։

10

Մայրսըն իչինտէ Անպէրթին ժանրօն պիր մէքթուպ այրպ աճէլէթէն աչարադ պիր քեաղըտ բարչասը իւղէրինտէ 10 – 26 – 2 րադգամլարընը օգուտը։

Գօլայ պիր հիսապ իլէ պու իչ րադգամը ատի լիսանա թահվիլ իմտալ։

Խայլը զէմանտան պէրու հէր տիւրլիւ իհթիմալաթա մէպնի, Բիէր Վինեօ իլէ Անպէրթին ժանրօն՝ պէյնլէրինտէ իչ րադգամ հնթիխապ իմմիշլէր իտիքի, պու իչ րադգամ միւշագաթլարընըն կիւնիւնիւ սաաթընը վէ մահալինի թայինի իտէր իտի։ Հաֆթանըն իպթիտաը բաշարտան պէտ իտիպ 8 րադգամ բաղարը կէօսթէրիր իտի. կիւնիւն սաաթը էօյլէնտէն պաշլայրպ 17 տէն իպթիտաը իտէր իտի. միւշագաթ մահալի, պէշ մահալտէն իպարէթ օլուպ, պունլարա տախի 1 տէն 5 ֆ գատար նումէրօ թախսիս օլընմըշ ընը։

Պինաէն ալէյհ, իչ րադգամտան իլքի օլան 10, կիւնլէրտէ սալը կիւնիւնիւ եանի բաղարտան իչիւնճիւ կիւնիւ, իքինճիսի 26, սաաթընը տօգուշընը, վէ իչիւնճիւսիւ 2 տախի Մօնթանսիէ սօգաղընտաքի մահալի իրաե իտէր իտի։

Րադգամլարը օգուտըգտան սօնրա, տընգաթլընճա մէքթուպըն զարֆընը թէտգիդ վէ մէքթուպըն աչընմըշ օլտըղընա գանաաթը թամմէ հասըլ իմտի. մա մաֆիհի քէնտիսինէ պիր մահալի միւշագաթ թախսիս օլընմըշ իտիյինի բօլիս ֆարդ իմմիշ կիպի ֆալըղ իտէքչէքլ քէմալը թէտտպիր իլէ հարէքէթի իմմէյէ դարար վէրտի։

Մեղքիւր մեքթուպ, Ալպերթինէ պիր ճումաա ագշամը վասըլ օլմըշ իսկյինտէն, թայնին նըշան կիւնէ իւչ կիւն վար ըտը։

Ճումաա իրթեսի սապահը, միւթաասընըն խըլաֆընտա օլարագ երքենճէ գալդըպ, էվլի ինթիզամաթընա պագտըրգտան վէ սիւտիւնիւ իչտիքտէն սոնրա, տօլապտան իւչ ալթըն ալըպ ճեպինէ գօտը։ Պու բարա մատմուազել Մերկեմին, թաւսիյէ մեքթուպընը վիրմետէն էվվել վիւնեօեա վերմիշ օլտըղը ագչենին պագըյէսի իտի։ Բիէր վիւնես՝ Մերեեմտէն ալմըշ օլտըղը մեքթուպ իլէ բրենս Բօլբինին խանէսինտէ եերէչէճէյինէ վէ հիչ պիր շէյէ իհթիեաճը գալմաեաճաղընա էմին օլտըղընտան, Մերկեմտէն ալմըշ օլտըղը եիւղ ֆրանգըզգ պանգնօթը, կէօրիւնճէյէ տէյին կէչինմէք իւզրէ, մահպուպէսինէ կէօնտէրմիշ իտի։ Ալպերթին ժանրօն պիր այ զարֆընտա պու բարանըն եաըրընըզ գըզգ ֆրանգընը սարթ խոիպ, ալթմըշընը սագլամըշ ըտը։

Պու բարա իլէ Ալպերթին տըշարը չըգըպ վէ թօխաֆճը տիւքքեանընընն պիրինէ կիրիպ պապը շէյէը ալտըդտան սոնրա էվէ ավտէթլէ, սատճէ կիյինէրէք Նէպաթաթ պագչէսինին եօլընը թուրթտը։

Խայըը վագըթ կէղինտի, պիրիսինի արայօր վէ պուլամատըղընա վէ հիչ քիմսէյի կէօրէմէտիյինէ հիտտէթ կէօսթէրիյօր կիպի իտի։ Սաղընա սօլընա պագմագտա օլտըղը սըրատա, պիր տէֆա Պէրվիյլտէ կէօրմիւշ օլտըղը մէճհուլ պիր քիմսէնինի քէնտիսինի կէօղէմէքտէ իտիյինի ֆարգ էթտի։ Ալպերթին կէօրմէմէղիքտէն կէլիպ, պէքլետիյի քիմսէյի արայօր կիպի թաալաեարագ · գարուլար գաբանաճաղը սըրատա պաղչէտէն չըգտը։

Ձէրտասը կիւնիւ եինէ օ պաղչէյէ աղիմէթլէ խայըը միւտտէթ տուրուպ · եինէ իլք կիւնքի օյունը օյնատը · իւչ կիւն իւսթ իւսթէ չուհարէքէլինտէն մագսատը, պաղչէնին, վիւնեօ թաւսիֆընտան միւլագաթ մահալի թաիսիս գըլընմըշ օլտըղընա բօլիսի այտոմէմագտան իպարէթ իտի։

Ֆէնտիսինի թէագըպէ թային օլընտան բօլիս միւֆէթթիշինին պու թէրթիպ իլէ ալտանարագ, խանէսինին պուլընտըղը Պէրվիյլ սօզ աղընա կիտէճէք եէրտե, տէօրտիւնճիւ կիւնիւ տօղրըտան տօղրըեա պաղչէյէ կիտէճէք յինի մէմուլ իթմէքտէ իտի։

Անճագ պու թէտապիր իլէ տէ իքթիֆա իթմէյինպ, վէ աշըգընտան չօգ տէֆա, իչինմիշ օլտըղը «բօլիսէ գարշը հէր տիւրլիւ թէտապիրի իհթիեաթիյէ իթթիիսազ օլընտըղը հալտէ պիլէ, եինէ թէտապիրի ճէտտէտ արամագ իճապ իտէր» սէօզլէրի իսթիհթիթար իտէրէք, օլ վէճհ իլէ հարէքէթ իթտի։

Պինապէրին սալը սապահը սաաթ պէշտէ օտասընտան չըգըպ, խըրսըզ կիսկի աշաղըեա էնէրէք էվտէն տըշխալը ֆըրլատը։

Սօղագտա խայլը վագըթ էթրաֆընա պատտը. տիւք քեանլարըն քեաֆֆէսի տահա գաբալը ըտը. օրթատա քիմսե եօղ ըտը...

Պուլվար վիլեէթէ վասըլ օլտըգտա, պիր արապա կէօրիւպ տուրտուրթտը, վէ Սէն-Լազար սօղաղընտաքի չըմէնտըֆէր մէվգըֆինէ կիթտի։

Սաաթ եէմիյէ տօղրը վէրսայլ գաթաալրընա բաքիպ օլուպ, վ.իյլ տ'Ավրէ մէվգըֆինէ ադիմէթ իթտի. օրատա կէնիշճէ պիր նէֆէս ալըպ, էթրաֆտաքի չիմէնտիյէ աթֆը նազար իմտիքտէն սօնրա, գօրունըն եօլընը թուրթտը։

Հավա գայէթ կիւղել օլտըղընտան, աչըգընտան ուզադ օլարագ կէչիրմիշ օլտըղը սաաթլարը սաեարադ վէ ֆիքրինի օնըն իլէ իշղալ իտէրէք գօրունըն իչինտէ տօլաշմադա պաչլատը։

Մէրգուժէնին լէթաֆէթի սիմասընը, էլպիսէսինին սատէյինի, եօլ իսթիւնտէ պէնէֆիշէ թօբլամասընը, պիր արալըգ չայըրլըղըն իչինէ կէօմիւլմիւշ ուչան գուշլարըն նազմէլէրինի տինլէմէսինի կէօրէն օլսա, էօմր վէ մուհապպէթ տէնիլէն չէյլէրէ ասլա էհէմմիյէթ վէրմէյէն պի կիւնահ պիր գըղճըղազ զանն իտէճէյի աչիքեար տըր։

Պուլվար Մօնբարնաստան գաբալը պիր արապաեա պինիպ էնվալիտ մէյտանընա կէլտիքտէ, օրատա արապատան էնտի, վէ քէնտիսինի թէագըպ իտէն պիր քիմսէ պուլընմատըղընա էմնիյէթի հասըլ իթտիքտէն սօնրա, տիկէր պիր արապաեա բաքիպէն Մօնբանսիէ սօղաղընտա Ն° 20 խանէյէ կէթիւրմէսինի թէնպիհ իթտի։

Ալպէրթին ժանրօնըն հիսապը բէք տօղրը պիր հիսապ ըտը։ Արապա Մօնբանսիէ սօղաղընա վասըլ օլտըղը սըրատա, սաաթ տօղուզ վուրմագտա ըտը։

Պէշ տագըգէ կէչտիքտէն սօնրա մունթազամճա կիսինմիշ պիր տէլիգանլը սիկարասը աղզընտա, եան սօղագլարտան պիրինտէն չըգըպ սօղաղա կիրտի, վէ ֆիւթուրսըզճա էթրաֆընը կէօղտէն կէչիրտիքտէ, արապա կէօզիւնէ իլիչէրէք, արապաճըեա եանաչըպ պիր իքի քէլիմէ սէօյլէտիքտէն սօնրա, դաբուսընը աչըպ իչէրի կիրտի։

11

Արապաեա կիրէն տէլիգանլը Բիեր Վինեօ օլտըղը տերքեար ըտը։ Պիր այտան պէրու պիրի պիրլէրինի կէօրմէմիշ օլտրգլարընտան, արապանըն գաբուսը գաբանըր գաբանմազ, պիրի պիրլէրինէ սարըլըպ, էօբիւշտիւքճէ էօբիւշտիւլէր։

Արապաճը, արապանըն իչինտէ եիւգիւ էօրթիւլիւ հիքմէթլի, կէնճ վէ կիւղել պիր գարը պուլընտըղը հալտէ, պիր տէլիգանլընըն արապաեա կիրտիյինի կէօրմէքլէ, ատէթա պիր չիֆթ աչըգ իլէ մաշուգէյէ չաթմըշ զաննըյըա, արապաճըլըգ սէն՝աթը մուճիպինճէ, պիր գօճանըն, պիր րաքիպին վէ եախօտ պիր ճասուսըն թէագրպինտէն միւշթէրիլէրինի դուրթարմագ իւզրէ իպթիտաւտէ արապասընը սիւրաթլէ սիւրտիւ։ Անճագ Շան – ղ՝էլիղէյէ մուվասէլէթ իթտիքտէ, հարէքէթի աղըրլաթտըրըպ, գամչըսընը պըրագտը, տիզկինլերի կէվչէթտի, չապդասընը չըգարտը, աեագլարընը ուզաթտը վէ կէօղլերինի նըսֆէն գաբաեարագ. «Պախթիեար օլուն Է՛յ տէլիգանլըլար. հէր քէս եաչըննըն հիւքմիւնիւ իճրա իթմէլի տիր. պէ՛ն տէ պիր վագըթ կէնճ իտիմ, կիւղել իտիմ. մաշուգէմտէ կիւղել իտի. սէվէր իտիմ... օ՛ տա պէնի սէվէր իտի... արապա իլէ կէղէր իտիք... օղէման պաչգալարը պէնի թաչըր իքէն, չիմտի պէ՛ն պաչգալարընը թաչը յօրըմ... Տիւնեա-նըն հալի պու տըր, Հի՛ւիւ... Գօգօթ...» տէմէքլէ պէրապէր ույգուեա տալտը։

Շու ֆէյլէսօֆ արապաճընըն պու տէֆաքի թախմինի տօղրը տէյիլ իտի։ Մ՛ուգուման արապանըն եավաչ եիւրիւմէսինտէն, սօգաղընը սիւքիւնէթինտէն պիլիսթիֆատէ, մէսալիհ վէ թասավվուրաթը վագըալէրինտէն պահս իթմէքտէ իտիլէր։

Ալպէրթին. – Նէ՞ օլտըն. նէ՞րէտէ օթուրույօրսըն, նէ՞ եաբայօրսըն. – տէ յու սօրտըգտա, քէնտիսինտէն մուֆթարագաթ իթտիքտէն իթիպարէն, բրէնա Բօլքինին խըզմէթինէ կիւրինճէյէ տէյին կիւղերան իթմիշ օլան ահվալի պիրեր պիրեր հիքեայէ վէ թաֆսիլ իթտի։

Ալպէրթին. – Է՛յ նիհայէթ եազըճըլըգ խըզմէթինի բրէնս թէվտի իթտի՞ մի։

Վինեօ. – Էվվէթ, հէմտէ ազ վագըթ իչինտէ բրէնսէ տէ

Ալպերթին . – Սէնի թէվգըճ իթմէք իւզրէ էվէ պիր գօմիսէր կէլ-
տի . . . սէնին հադգընտա մալիւմաթ արատը . . . ճէվապ վիրմէտիմ . . .
Թապիի , պէնի թէվգըճխանէյէ կէօթիւրտիւլէր . ֆէրտասը կիւնիւ Զէ-
հրայի Ելեան Թապիր օլընան Ալպերթին ժանրօն օլտըղըմը անլատըլար :

Վինեօ . – Ամմա եաբարսըն հա՛ . . . պէնի , Ֆրանսա պանգասը նազը-
րը վէքիլի Բիէր Վինեօ կիպի Թանըտըդլարը կիպի մի . . .

Ալպերթին . – Ա՛յնը :

Վինեօ . – Է՛յ սօնրա սալը վէրտիլի՞ր մի :

Ալպերթին . – Սէնի . . . պէլվիյլտէ եադալաեաճագ իւմիտիյլէ պէ-
նի սալը վէրտիլէր . . . թէհլիքէ եօղ ըտը . . . պէն տէ թէլաշ իչինտէ տէ-
յիլ իտիմ :

Վինեօ . – Պէլքի տէ պու կիւն սէնի թէագըպ իթմիյլէր տիր :

Ալպերթին . – Վէսվէսէ իթմէ . սէնտէն ալտըղըմ տէրս մուճիպին-
ճէ հարէքէթ իթտիմ . . . պէն օնլարտան դիեատէ ուսթա օլտըմ :

Վինեօ . Ս՛րդամտան տիւշմիւշ օլան բօյիս միւֆէթթիչի , հալը հա-
զրըմը սրֆաթըմտան , վէ հալը սապրդըմը տա սէվապըդը ահվալիմ-
տէն թանը յօր , իսապէթ իթմիչիմ քի Բօլքինին վէրմիչ օլտըղը խըզմէ-
թի դապուլ իթմիչիմտէ , օրատա գաբանմըշ գայրըշըմ :

Ալպերթին . – Տէմէք քի հիչ տըշարըեա չը՞գմայօրմըսըն :

Վինեօ . – Պաղէն կէճէլէրի , օ տա էքսէրիեա արապա իչէ կէ-
ղէրիմ :

Ալպերթին . – Է՛յէր սէն օրատա գալաճագ օլուրսան , պիրիպիրի-
միզտէն այրը օլարագ եաշամագա մէճպուր օլաճաղըզ :

Վինեօ . – Հաթթա մուղայիրի , պէնիմ պաղը թէսավվուրլարըմ
վար քի . . . Տինլէ . . . – տէտի :

12

Ս՛րապաճը տա , հայվանը տա ույուգլամագտա օլտըգլարը հալտէ ,
Պուա տը Պուլօնեա գատար վասըլ օլտըլար :

Բիէր Վինեօ սէօզէ պաշլաեարագ . – Թէսավվուրաթըմըն նէտէն
իպարէթ օլտըղընը պէեանտէն էվվէլ , Բօլքինլէր հադգընտա պագը
թաֆսիլաթ վէրմէլիյիմ : Պէն , Բօլքինին մաեէթինէ կիթմէտէն տախի ,
Բարիստէքի սէրվէթ սահիպի օլանլարը Թանըտըղըմըզ միսիլլու , բրէնս

ղէվճէսինէ տէ, օղլընա տա քէնտիմի պէ յէնտիրտիմ. եէտիմտէ՝ էհլի ըլըղ վէ միւսթադիմ պիր քիմսէ օլտըղըմը միւպէյնին չէհատէմնամէլէր տէ վար ըտը . . . պու էվլադը քէնտիմ հաբմըշ հապըրլամըշ ըտըմ . . . պու սուբէթլէ տէրհալ մուվաֆֆադ օլտըմ։

Ալպէրթին . – Նէ՞ գաատար ղէլբի , նէ՞ գաատար մահկումին , է՛յ, չիմտի իշինտէն մէճմո՞ւն մըսըն ։

Վինեօ . – Օլտըգճա . . . մէճմուընըմ . . . իլէրիտէ պէօյիւք մէնֆաաթ պէքլէյիմ։

Ալպէրթին . – Շիմտիլիք նէ՞ գաատար գաղանըյօրսըն ։

Վինեօ . – Օ՛հ պէնիմ իսթէտիյիմ շէյ . . . չիմտիլիք օրատա եէտիյիմ վէ հաթտրղըմ հալտէ , սէնէտէ իւչ պին ֆրանգ այըյօրըմ։

Ալպէրթին . – Մէն իսէ պիր եէրէ գաբուլանըպ տա սապահտան ագշամա գաատար էսիր կիպի չալըշմադտան իսէ , ղէնիմին օլաճագ պիր թէտպիր էլէ կէչիրինճէյէ տէյին , թէհաթրատա օյունճըլըգ իմմէյի թէրճիհ իմտիյինի պինէլէրճէ տէֆա սէօյլէմիշ իւքէն , չիմտի նա՞սըլ պաշգալարընըն էվինտէ հաշամադա ըտաղը օլմուշսըն ։

Վինեօ . – Էվվէթ , տէր իտիմ. լաբին օ ղէմտան բօլիս հադամը բահաթ պըրադըր ըտը . . . Բարիատէ՞ մի իմ, պաշդա եէրտէ՞ մի , բօլիսին խապէրի եօղ ըտը . . . եիւղիւմիւ պիլէ անճադ պիլիրլէր իտի . . . էլլէբինտէ պուլընան րէսմ միւքէմմէլ տէյիվ տիր , ֆօթօղրաֆ մաքինասընըն գարշըսընա կէչտիյիմ ղէմտան , օ գաատար հարէքէթ իտէր իտիմ. քի րէսմիմի էյի չըգարմադ գապիվ օլամադ ըտը ։ Հաթթա պիր կիւն պաշլատըլար քի , հարէքէթ իմմէյիմ. լաբին կէօղլէրիմ տուտտադլարըմ վէ պուրնըմտա պաղլանմադտը եա ։

Ալպէրթին . – Պէ՛ն իսէ ահմադ կիպի , րէսմճինին էօնիւնտէ տուրտըմ, հէր քէս սէնին կիպի սիվրի ադըը օլամադ ։

Վինեօ . – Հէր հալտէ էսնայը մուհաքէմէտէ ալտըրմըշ օլտըգլարը րէսմտէն պաշդա էլլէբինտէ պէնիմ թասվիրիմ եօգ ըտը . . . պու կիւն իսէ դաֆիամտա , չէհրէմտէ պիւսպիւթիւն թէպէտտիւլ իմմիշ տիր . քիւրէք պէնի թէպտիլ իմտի . . . հապտա էօմր կէչիրմէք գօլայ տէյիվ, ինսան քեամիլէն տէյիյիշյօր . . .

Ալպէրթին . – Էօյլէ իսէ չիմտի նէտէ՞ն գօրդույօրսըն ։

Վինեօ . – Շիմտի տէ մէյհանէտէ վուդու պուլան ղավղանըն նէթիճէսինտէն գօրդույօրըմ. պէլքի բօլիս չիւպհէյէ վարըր, տէյու վէսվէսէ իտէյօրըմ։

Ալպէրթին . – Ֆիլ հադըգէտէ բօլիս չիւպհէ իտէյօր ։

Վինեօ . – Նէտէ՞ն պիլիյօրսըն ։

Բօլքինի իամէն թանըրըտըմ. բրէնս Բօլքինին սէնէվի տէօրթ միլիօն ֆըրանգ վարիտաթը վար տըր ... վարիտաթ տէյօրըմ, անլաեօ՛բսըն եա. եանի, կիւնտէ 10958 ֆրանգ 90 սանթիմ. հիսապը էյիճէ եաբմըշըմ տըր:

Ալպերթին. – Պունըն քեաֆիֆէսինի սարֆ իտէյօ՛ր մը:

Վինեօ. – Ախղուսը վար վէ էթրաֆընտա բէք չօգ տա աճ ատամ լար տօլաշըյօր ամմա, սարֆ իտէմէյօր:

Ալպերթին. – Է՛յ ֆաղլասընը նէ՛ եաբայօր:

Վինեօ. – Շուրաեա պուրաեա վէ եախօտ պանգանըն պիրինէ ֆախզէ վէրիյօր: Պէօյլէ պիր զաթըն մաեէթինտէ պուլունուպ տա էճնիյէթ գազանմագ, բէք տէ թէնէզղիւլ իթմէկէճէք պիր խըզմէթ օլմատըղը՛նը անլայօրսը՞ն եա:

Ալպերթին. – Ա՛ճապա պիր թէրթի՛պ մի տիւշիւնիյօրսըն:

Վինեօ. – Շիւպհէ՛ մի վար ... պէնիմ տաիմա պիր թէտպիր տիւշիւնմէքտէ օլտըղըմը պիլիրսին ... պէն էօյլէ տիւշիւնմէքսիզլին իչէ կիրիշմէմ, էվվէլինտէն իչիմի հազըրլարըմ ... պանգնօթլար իչին գաչ սէնէլէր չալըշտըղըմը կէօրտիւն եա ... ֆէննա՛ թէտպիր մի իտի ... մուվաֆֆագ օլմատըմ իսէ, աճէլէ իթտիմ տէ օնըն իչին օլմատըմ ... թէտավիւլ իթմիչ օլտըղըմ իլգ գըսմ իլէ գանաաթ իթմէլի իտիմ. իքինճի գըսմը սօնրա թէտավիւլէ չըգարմալը ըտըմ ... պու տէֆա տահա ղիեատէ իհթիեաճլա տավրանաճաղըմ:

Ալպերթին. – Պէ՛ն տէ ըէճա իտէյիմ քի իհթիեաճ քեարանէ հաըէքէթ իտէսին. մահպէսէ պէրապէր կէօթիւրսէլէր վէղիֆէմ պիլէ տէյիլ, լաքին, պիրիպիրիմիղտէն այըրըրլարսա, օրասը ֆէննա:

Վինեօ մահքիւմ օլուպ տա, քէնտիսինին մահքիւմ օլմաեաճաղընը, Ալպերթին հիչ պիր վէճհ իլէ թէտավվուր իտէմէմէքտէ իտի:

Վինեօ. – Պէն հիչ պիր շէյ եաբմայըպ տա էլիմ դօլըմ պաղլը պօչ պօչ օթուրսամ պիլէ, եինէ թէհլիքէտէն արի օլմատըղըմը էյիճէ պէլէլէ յէսին ... ֆարղ իտէյիմ քի մուվաֆֆագ օլմատըմ տա ... եինէմի սէնէյէ տահա վէ եախօտ միւէյպէտէն քիւրէք ճէզասընա հիւքմ օլընտըմ. նէ՛ օլուր. պէն իտամ ճէզասընտան պաշդա ճէզատան ֆիւթուր իթմէմ. իտամ ճէզասը տա, եալընըզ գաթիլլէրէ վէրիլիր. պէն իսէ էօմրիւմտէ քիմսէյի էօլտիւրմէյէճէյիմէ էմին իմ. գանտան գօրգարըմ, էօմրիւմտէ պիր թավուգ պիլէ պօղազլաեամամըշըմ տըր:

Ալպերթին. – Է՛օյլէ օլտըղընը պէ՛ն տէ պիլիրիմ:

Վինեօ. – Տէմէք քի, ֆիլիլ գաթիլ խարըճընտա, հէր նէ՛ քի եաբաճագ օլսամ, պէնիմ իչին միւսավի տիր ... էյէր չիմտի պէնի շու արաճագ օլսամ, պէնիմ իչին միւսավի տիր ... էյէր չիմտի պէնի շու արաճագ

պանըն իչինտէ թէվգըճի իտէճէք օլսալար, ճինայէթի սապըգամտան տօլայը եվինէ քիւրէյէ աթաճագլար տէյի՛լ մի... պիր գաչ այտան սօնրա, Բօլքինլէրէ դուլլանաճաղըմ թէտպիրտէ մուվաֆֆագ օլմաեաճագ օլուրսամ, եվինէ քիւրէյէ կիտէճէք տէյի՛լ վիյիմ, պու հալտէ թէլաշ իտէճէք նէ՞ իչ վար... նէ՞ տէրսին, հագդըմ եօ՞գ մը։

Ալպէրթին. – Սէնին տախմա հագդըն վար։

Վինեօ. – Շիմտի սանա տօղրըսընը սէօյլէյի՛մ մի. զանն իտէրիմ քի պու տէֆա մուվաֆֆագ օլաճաղըմ։ Մուգատտէմքի իչիվին, իճրասընտա գուսուր իթմէտիմ ամմա, էսասընտա եանըլմըշըմ... սախթէ պանգնօթ թէտավիւլ իթմէյէ գալդըշան քիմսէ, պիր չօգ քէսանըն մէնֆաաթընա տօգրնմըշ օլուպ, հէր քէս ալէյհինէ հիւճում իտէր. ֆազլա օլարագ պիր տէ ֆրանսա պանգասընը քէնտիսինէ տիւշմէն իթմիչ օլուր. պանգնօթլարըն թագլիտ իտիլմէսի միւմքին օլմասըղընը պանգա իտտիա իտէր ամմա. չօգ եանըլըր. օ էլաթլար պէնտէ տէ օլսուն տա, պագալըմ թագլիտ օլընը՛ր մը ըմըշ..., հէր քէս չիքեայէթ իտէր. բօլիս հէյէթի, ատլույէ տայիրէսի գօլլարընը սըղար, վէ գալպաղանը էլէ կէչիրմէք իչին գաթիլին թէագըպինի պիչէ կէրիյէ պլագըրըլար... Պունըն իլէ պէրաբէր. հիւքիւմէթի տէ ղէմմ իթմէմ. պէն տէ օլսամ այնընը եաբաճագտըմ. չունքի մագթուլլէրին սէսի չըգմազ ամմա, բարա չալտըրանլար, պօղազլարը եըրթըլընճաեա գատար միւթէմատիյէն պաղըրըրլար։

Ալպէրթին. – Էվվէթ. խալգըն կիւրիւլթիւսիւնէ սէպէպիյէթ վէրմէք իհթիեաճ սըղըգ տըր. լաքին պագը էշխասըն սէսինի չըգարթմագ՛տա տահա ղիեատէ իհթիեաճսըղըգ օլուր։

Վինեօ. – Նէ՞ տէմէք խաթէ յօրսըն։

Ալպէրթին. – Ցէտիյիմ չու քի, «խըրսըզը թուրթուն» տէյու պաղըրմաղա մէճպուր խիլիրսէ. զէնկին վէ նուֆըզլը օլտըգլարը իչին սէսլէրի բէք գօլայ իչիտիլիր։

Վինեօ. – Պու միւթալաա տա բէք տօղրը տըր։ Ո ճիհէթի պէն տէ տիւչիւնտիւմ. հաթթա սէսլէրի չըգմասըն իչին լազըմ կէլէն թէտպիրի տէ իթթիխաղ իթտիմ։

Ալպէրթին. – Սէն օլտըղընը պիլտիքլէրի հալտէ մի սէսլէրինի չըգարամաեաճագլար։

Վինեօ. – Խուսուսըյլա պէնիմ եաբմըշ օլտըղըմը պիլտիքլէրի հալտէ սիւքութ իթմէյէ մէճպուր օլաճագլար տըր։

Ալպէրթին. – Նա՞սըլ եաբաճագսըն, հիքեայէ էթ պագալըմ։

Վինեօ. – Նէ թէտպիր գուլլանաճաղըմը հէնուզ պէն տէ պիլմէմ.

եալընըզ նէ ֆիքըր միւսթէնիտէն հարէքէթ իտէճէյիմի սէօյլէյէպիլիրիմ։

Ալպէրթին. – Նէ՞ ֆիքըր միւսթէնիտէն։

Վինեօ. – Ինսանլարը քէնտի պէտխույլարըյլա, զապթ ու րապթ ալթընա ալմալը. էյէր պու միսիլլուլէրին էսրարընա վագըֆ օլունուրսա, սէն սիւքութ իտէսին տէյու, օնլար տա սիւքութ իթմէյէ մէճպուր օլուրլար։

Ալպէրթին. – Տէմէք քի Բօլքինլէրին տէ էսրարը վար։

Վինեօ. – Էսրարը օլուպ օլմատըղընը պիլմէմ. լաքին պէտխույլարը օլտըղընը պիլիրիմ. վէ պէտխույլարընը պէլլի իթմէմէք արզուսընտա օլտըղլարընա տա էմին իմ. պու տա էսրար տէմէք ոլր։

Ալպէրթին. – Պէտխույլարը հանկըլարը օլտըղընը պիլիրսէն պանա տա սէօյլէ։

Վինեօ. – Իֆրաթ տերէճէտէ աչդ ու սէվտա միւալթէլասը տըրլար. վէ հըրս ու հասէտլէրինի եէրինէ վարտըրմադ իչին հէր չէյէ միւգթէէտիր տիրլէր։

Ալպէրթին. – Պու մատտէ քէնտիլէրի իչին ղօր պիր իշ տէյիլ. օ գատար զէննկին օլտըգտան սօնրա, էլպէթթէ քի հէր քէս քէնտիլէրինի սէվէր։

Վինեօ. – Էօյլէ՞ մի զանն իտէյօրսըն. Հայտէ սէն բրէնա Բօլքինի սէվ պագայըմ։

Ալպէրթին. – Պէնիմ իչին գապիլ տէյիլ. պէն սէնտէն պաչգասընը սէվէմէմ. սէվէմէմէք չէօյլէ տուրսուն. հաթթա օնըն պէնի սէվտիյինի պիլէճէք օլսամ, ատէթա հիտտէթլէնիրիմ։

Վինեօ. – Լաքին, պէնիմ դուրտըղըմ տուզախըն տէօնմէմի իչին, նէ եաբըպ եաբմայըպ քէնտինի բրէնսէ սէվտիրմէլիսին, – տէտի։

13

Գալպ պանդնօթ մէսէլէսինտէ զիմէտխալ օլուպ, հէնուզ պիր գաչ այտան պէրու մահպէստէն չըգմըշ օլան, պիր խապիսին մահպուսպէսի վէ միւշթէրէքի օլուպ, հէր տիւրլիւ էֆ'ալը գապհէյի իրթիքեապ իտէն Ալպէրթին ժանրօնըն, Բիէր Վինեօ հադգընտա պիր մուհապպէթի մախսուսէ վէ սամիմէմի օլուպ, հիչ պիր չէյէ ինանմատըղը,

վէ հիչ պիր չէյէ ըհտայէթ իթմէտիյի հալտէ , հիսսիեաթը աչըդանէսինէ թէմամըյլա ըհտայէթ իտէր իտի . պինաէն ալէյհ , վինեօնըն « նէ եաբըպ եաբմայըպ , քէնտինի սէվտիրմէյի սին » սէօզլէրի թէաճճիպիւնիւ մուճիպ օլուպ ,

— Անլաեամայօրըմ . . . նա՞սըլ իսթէյօրսըն քի . . . պէն . . .

Վինեօ . – Էվվէթ , իսթէրիմ . . . իչիտի՞յօր մը սըն . . . իսթէրիմ :

Անլպէրթին , աչըդը օլմատան էվվէլ էֆէնտիսի օլան չախսըն հէր պիր մէրամընըն իճրասընա ալըշմըչ օլաբպըլընտան , պաչընը ասըպ « թէճրիւպէ իտէրիմ » տէյու մըրըլտատըդտան սօնրա .

— Բրէնս Բօլքին օ դաւտար դարբլար վէ հաթթա գարբլարըն էն կիւղէլէրինի թանըմըչ իչքէն , նա՞սըլ իւմիա իտէպիլիրսին քի պէն իմ կիպի պիչարէ պիր դըղը սէվսին :

Վինեօ . – Մէվճէք . ասըլ իչինէ եարաեաճագ գըղ սէն սին . . . Պիր այտան պէրու ալալագընը էյի անլատըմ : Բրէնս պիթմիչ տէյու հէր քէս պէլլէմիչ ամմա , պիթմէմիչ տիր , մուվադգաթէն ույգունա տալմըչ տըր : Միւթէմատիյէն դարբլարըն արգասընտան գօչան բրէնս Բօլքին, պիրտէն պիրէ թէհարրիեաթը վագրասընը թա՛թիլ իտիպ էվինէ չէքիլմիչ իչէ տալմըչ . . . Գարըսըլա տօսթլարը արալարընտա «եօրըլմըչ օլմալը, իսթիեարլանըյօր . գօրգույօր . վէ տահա դիեատէ տաեանմագ իչին թէտպիրլիճէ տավրանըյօր » տէտիքլէրի միսիլու, պագըլարը տա , արթըդ օսանմըչ օլտըղընա դարար վէրմիչլէր իտի : Հալպու քի ճիւմլէսի տէ եանըլըյօրլար . . . Տահա բէք սաղլամ, բէք գավի տիր . վէ կէչիրտիյի էօմրտէն օ դաւտար լէղղէթեապ օլմըչ տըր քի , օսանմագ տէտիքլէրի չէյ խաթրընտան պիլիչ կէչմէմիչ տիր . մուղայիրի օլարադ գալը կէօրտիւքճէ հէման միւթէէսսիր վէ գարը սէօզիւ օլտըղը կիպի , տուչարը խէչէճան օլուր , կէօզլէրի բարլամաղա պաչլար , պէնզինէ ըէնկ կէլիր . եաբմադտա օլտըղը քիթապտա գարբտան պահս իթմէք սըրասը կէլինճէ , թաֆսիլաթը ուզաթապիլտիյի գաւտար ուզատըր . բրէնս Բօլքինին նակէհանի օլարադ թէպտիլի մէսլէք իթմէսի, պիր սեպեպի մանէվիյէ համլ օլունսա ճա՛իզ տիր . պու աւտամ պէօյիւք պիր քեաէրէ ուղրամըչ օլմալը , պէլքի վագթըյլա վուդուա կէլմիչ օլան պիր հատիսէ, զամիրինի բահաթսըղ իթմէյէ պաչլամըչ տըր . . . մուղթարըպ վէ եաբմըչ օլտըղը պիր չէյտէն նատիմ վէ բէչիման օլտըղընա բէք էվինի իմ՝

Պուա – տը Պուլօնիերտա արապա տահա զիեատէ եավաչ եիւրիւմէյէ պաչլատըղընտան , վինեօ տուրմըչ տըր զաննըյլա , պաչընը բէնճերէտէն տըչարը չըդարտը . թէքէրլէքլէր տէօնմէքտէ վէ հայվան տա-

լամ, սէօզիւմիւ նասըլ պաշլատըմ իսէ եվինէ էօյլէ պիմիլիրիմ. բըրէնսին ույուշմըշ օլան հասէտինի վէ արզուսընը ուէռանտըրմաղա միւգթէտիր պիր դարը վար իսէ, օ տա սէ՛ն օլապիլիրսին։

Ալպէրթին. – Հավվէս վէ արզուսընը՞ մը... լաքին սահիհէն ուէռանտըրաճագ օլուրսամ, սօնրա նա՞սըլ մուդավէմէթի իտէպիլէճէյիմ։

Վինեօ. – Տէյի՞մ մի օլտըն. սէնի մուհաֆիազա իմմէյէ պէն հազըր տէյի՞լմիյիմ... Պէն սէնին վասըթան իլէ Բօլքինի զապթ իմմէք, օնա հիւքմ իմմէք իսթէրիմ ամմա, օնըն սէնի զապթ իմմէսինի թէրվիճ ի-տէ՞րմի յիմ։

Ալպէրթին, սէօյլէտիյինէ բէշիման օլարագ Վինեօնըն եանընա սօ-գուլտը։ Ահապա Բօլքինին մահպուսէսի օլմասընը Վինեօ էմր իտէ-ճէ՞ք մի տէյու տիւշիւնմէքտէ իսի։ Հէր տիւրլիւ րէզալէթի կէօզէ ալ-մըշ, հիչ պիր շէյտէն գօրդմազ, մահվ օլմազա եիւզ թուրթմըշ պիր դըզ օլտըզը հալտէ, Վինեօյա օլան մուհապէթինտէ հէր վէճհ իլէ սէպաթ վէ սատագաթտան այրըլմամըշ ըտը։

Նահէհան արապա տուրտը.

14

Բիէր Վինեօ արապանըն տուրտըղընը ֆարգ իտիպ գարույը աչ-տը վէ աշաղըհա էնտի։ Հէր թարաֆա պագըպ, նէ՛ արապա նէ՛ տէ լինան կէօրտիւ, արապաճըսը եահաղընտա կիպի պաճաղլարընը ու-զաթմըշ խըրըլ խըրըլ ույումագտա ըտը։

Հայվան քէնտիլիյինտէն տուրմըշ իտի. Բիէր Վինեօ չու ֆըրսաթ-տան պիլ իսթիֆատէ, պիր դաչ կիւն էվվէլ սաթրն ալմըշ օլտըղը սաաթընը չըգարըպ պագտը. օն պիրի պէշ կէչիյօրտը. արապաճըյը ույանտըրմադ լազըմ կէլտիյինտէն, ույանտըրտը. պու պապտէ խայը տա էղիյէթ չէ՛քտի։ Պագ սօգաղընըն քէօչէսինէ կէօթիւրմէսինի թէն-ալհ իթտի։

Վինեօ թէ՛քրար րէֆիգէսինին եանընա կէլիպ.

— Ա՛րթըգ վագթըմըզ բէ՛կ միւսաիտ տէ՛յիլ տիր. բրէնա Բօլքին հագդընտա զահիպ օլտըղըմ էֆքեարը սանա թաֆսիլ իթտիմ, իչին իճրասընա պագացըմ. վէրէճէ՛յիմ թալիմաթլարը էյի տինլէ. խոթիգ-պալիմիզի թէէմին իթմէկիյիզ, էյէր մուվաֆֆագ օլուրսագ, սօնրա

խի ղայէթ եաւաշ ատըմ ալմադտա ըտը : Վինեօ իչերի չէքիլիպ, սէօղիւնէ պէր վէճճի աթի տէվամ իթտի .

— Բրէննա Բօլքին պիր հիսսի մանէվի իլէ մուղթարըպ տըր տէմիշ իտիմ, վ իճուտճա մուղթարըպ օլմադտան ըտա , մանէն մուղթարըպ օլմագ էվլա տըր , չունքի թապիյէթի իդթիզասընճա , բրէննա , պիր շէյի ալըպ կէչմէզ : Զօդ սիւրմէյիպ , էսկի թապիյէթի էսկի հիսսիեաթը , չիմոիքի ելէմ ու քէտէրինէ դալէպէ իտճէլելի աչիքտար վէ կէնճլիք ղէմանընտա նէ իտի իսէ եինէ այնը Բօլքին օլտճաղը տէրքեատր տըր . պէլքի տէ չու պիր միւտաէթտէն այէրու իթմիշ օլտըղը իսթիրահաթ սաեէսինտէ տահա ղիեատէ քէսալ դուվվէթ իթմիշ տիր :

Ալպէրթին . – Նէ՞ կիւղել թարիֆ իտէյօրսըն :

Վինեօ . – Տէյի՞մ մի , թապիյէթին իհսան իթմիշ օլտըղը ղէքեատվէթ վէ իսթիհսալ իթմիշ օլտըղըմ հիւսնիւ թէրպիյէ սէմէրէսի օլարագ , մէշհուր պիր միւէլլիֆ օլապիլիր իտիմ ամմա , գատեր միւսաիտ օլմատը . էյէր չիմոիքի թաասսվուրումու մուվաֆֆագըյէթլէ մէվգըը իճրայէ գօեատպիլէճէք օլուրսամ, սէ՛ն տէ բրէննա իլէ միւնասիպէթի բէյտա իտէճէքսին , սէ՛ն տէ իշէ միւտաիսէլէ իտէճէքսին . տահա չիմոիլիք էվինտէն տըշարը էյլէնճէ արաապա պաշլամամըշ տըր . լաքին աեաղընա պիր էյի էյլէնճէ տիւշէճէք օլուրսա ըէտտ իթմէյիպ հէման սարըլաճաղընա շիւպհէ եօդ տըր :

Ալպէրթին . – Իմոի իսթէրսին քի . . .

Վինեօ . – Տուր , սէօղիւսիւ քէսմէ , բրէննսին պէյէնէպիլէճէյի գաբըլարտան պիրիսի տէ սէն սին . չիմոիյէ գատար քէնտի գարըսը տա տաիսիլ օլարագ , հէր տիւրլիւ միւթէպէր դալըբար իլէ տիւշիւպ գալգտը . սէն, սատէ դըեաճէթին , քէօյլիւ աթվարըն իլէ բրէննսին մէրագընը ճէլպ իտէպիլիրսին , թաղէլիյին իլէ կէնճլիյին իլէ , իսթէյէճէք օլսան օն ալթը եաշընտա կէօրիւնէրէք , բրէննսի իպհալ իտէպիլիրսին , բրէննսին եաշը իդթիզասընճա , օլղուն մէյվէլէրտէն օսանըպ , էլմանըն եէչիլիճի արաապագտա օլարղընա իշթիպահ եօդ տըր . չունքի , խամ մէյվէնին էքշիճէ պիր լէզղէթի օլուր քի , գուրուսմադա եիւղ թուխմըշ օլան տիմադլարա սէրինլիք վէրիր . . . ատի , սաֆտէրուն պիր գըզ , վէ եախօտ աճէմի պիր գարը, պէլքի մադսատա քեաֆի օլամադ . զանն իտէրիմ քի գարըսը էօմրիւ պաշա , աֆիֆլիք թասլամըշ տըր . պինապէրին այնը մէսլէքի իթթիհսադ իթմէք քեարը ադվ օլամադ : Սէնին ուեատնըգ օլան սըֆաթըն , բրէննսի տէ ուեանտարապիլիր , վէ էօյրէնմէյէ հավվէսքեար օլան պիր սատէտիլէ տէրս վէրմէքլիյի վէ պիլմէտիյինի էօյրէթմէքլիյի մէճպուռնիյէթլէ տէրէօհատ իտէպիլիր . խևլասայը քէ-

պաշ պաշա վէրիր սէնին իլէ լեղիզ պիր էօմիւ կէչիրիրիզ. օ վագըթ պիր տահա սէնին իլէ կէօրիւշիւրիւմ։

Ալպէրթին. – Սէօյլէ, պէլլէրիմ։

Վինեօ. – Վօլթէր սօգաղընտա պիրի պիրիմիզտէն այրըլաճաղըզ, սէն օյատան պիր արապայա պինէճէքսին Օրլեան մէվզըսինէ կիտէճէքսին. սէնին դըեաֆէթին սեհահէթի իչին բէք միւնասիպ տիր. սթաւիօնտա Օրլեանա կիթմէք իւզրէ պիրինճի մէվզըտէն պիր պիլէթ ալըրսըն. դաթար եարը կէճէյի գըրդ կէչիրէք հարէքէթի իտէր. եալընըզ գաաբընլարըն պուլընտըղը վակօնա կիրէրսին. սըդընթրլը տըր ամմա, տահա միւնասիպ տիր, սապահըն սաաթ պէչինէ տօղրը Օրլեանա վասըլ օլտըգտա, տօղրը Պուլ – տ'Օօր նամ լօգանթաեա կիտէրսին, եաթարսըն, միւմքին օլտըղը մէրթէպէ բահաթ ույուրսըն քի, չէհրէն եէրինէ կէլսին. եօրղունլըղընը ալասըն. վէ լօգանթաեա Տօմպէյ նամընլայ պիր Ինկիլիզ ֆամիլեասը կէլիպ կէլմէմիշ օլտըղընը սուալ իտէրսին. թապիի կէլմէմիշ օլտըղը ճէվապընը ալաճաղընտան, հիւտութի իթմիշ կիպի թաալարսըն, «Պու լօգանթայը պանա թարիֆ իթմիշլէր իտի քի, կէլէյիմ քէնտիլէրինի պէքլէյիմ. չօճուգլարընա խօճալըգ իտճէք տիմ։ Պու ֆամիլեա, Պրըթաննեատան կէլիպ Լուարէյէ կիտէյօրլար մըշ, պէն պուննտան պիր շէյ անլաեամաատըմ» տէրսին։ Լօգանթաճընըեա իտէճէյին շու սէօզլէրտէն մադասատ, մահզա էֆենիյէթի գաղանմադտան իպարէթի տիր. չունքի Բարիստէն տըշարը եալընըզ պաշընա կէղէն պիր գըզ, հէր քէսին նաղարը տըդաթընը ճէլպ իտէր, սէն իսէ հիչ քիմսէնինքինի ճէլպ իթմէմէլի սին։

Պաաէհու չըգարսըն, պիր արապաեա պինէրսին, թօխաֆճը տիւքքեանլարընըն էօնիւնտէ տուրուրսըն, ուֆագ թէֆէք շէյլէր ալըրսըն... իսթէտիյինի ալըրսըն... գումաշ, չամաշըր վէ սաիրէ, եանկի մաղլաթալը վէ ֆագաթի պահատա ուճուղ շէյլէր. քիւչիւք պիր սանտըգ տօլմալը։

Ալպէրթին. – Պունլարը նէ՞ իլէ ալաճաղըզ. կէօնտէրտիյին ագշէտէն պիր շէյ գալմամըշ տըր. – տէտիքտէ, Վինեօ ճէպինտէքի ճիւզտանտան եիւզէր ֆրանգլըզ իւչ պանգնօթ չըգարըպ Ալպէրթինէ վէրտի։

— Ալ· զէննկինիզ, բրինս Բօլքին այլըղըմտան պիր մըգտարընը բէշինէն վէրտի. – տէյէրէք, թէքրար ճիւզտանընը գարըշտըրըպ. – եաբմըշ օլտըղըմ շու քեաղըտլարը տա ալ, պու քեաղըտլար իլէ հէմշիրէմ օլտըղընը իսպաթի իտէպիլիր սին. սէնին տէ մահլէսին պէնիմքի կիպի Պէրինիէ օլաճագ, իսմին տէ Լօր... օն պէշ պուչուգ եաշընտա օլաճագ-

սըն . ունուԹմա , օնա կէօրէ չէհրէնի վէ պաշընը ԹէրԹիպ էԹ , Պրը-Թօն էեալէԹինտէ վագը Վանն չէհրի ճիվարընտա տօղմըշ պէօյիւմիւշ վէ օրատան կէլմիշ օլաճագսըն . պու քեաղըտլարըն իչինտէ մահալի մէղքիւրէ հագդընտա լաղըմ կէլէն ԹաֆսիլաԹը պու լաճագսըն . պունլարը միւԹալաա էԹ քի սօրարլարսա ճէվապ վէրէսին ։ Պէն հէր չէյի պիլ էԹրաճ տիւչիւնմիւշ իմ . ԹէֆէրրիւաԹը հիչ ունուԹմամալը . . . սէօղիւմիւզ նէ՞րէտէ իտի ։

ԱլպէրԹին . – Պիր սանտըդ տօլտուրաճագ գատար էշէա ալտըդ, սօ՞նրա ։

Վինեօ . – Բէք ալէա . պիր տէ սանտըդ ալըրսըն , վէ արապատա ալտըդլարընը իչինէ նէրլէշտիրիրսին ։

ԱլպէրԹին . – Շու տօլու սանտըդ սայէսինտէ , պիր եօլճու հալինի քէսպ իտէճէ յիմ . վէ Բարիսէ վիսուլիմտէ մէմլէքէԹտէն կէլէյօրըմ կիպի պէլլէԹտիրէճէ յիմ ։

Վինեօ . – Ֆիլ հագըդէ պէնիմ մագսատըմտա պու իտի . ամմա տուր տահա կիԹմէ . . . ագշամ վագԹը եօլճըլըդ իԹմէնի Թէրճիհ իտէրիմ . . . մուախխարէն լօգանԹանա ավտէԹ իտիպ , պօրճընը վէրմէլի սին , վէ նէչին պըրագըպ կիԹտիյինի անլաԹմալը սըն . էլհասըլ օյնաեաճաղըն օյունը էյի օյնամալը . . . իմտի սանտըդընը տէբօեա պըրագըրսըն , արապայը սալը վէրիրսին վէ եիրիւյէրէք լօգանԹաեա կիտէրսին , եինէ մօսիէօ վէ մատամ Տօմպէյի սօրարսըն , վէ կէլէճէք օլուրլար իսէ Բարիսէ կիԹմիշ օլտըղընը սէօյլէմէյէրինի պէէան իտէրսին ։

ԱլպէրԹին . – կէլմէմիշ օլաճագլարը տէրքեար , օ հալտէ սաաԹ գաչտա՞ չըգըպ կիԹմէլի ։

Վինեօ . – ՍաաԹ ալԹըտա , սաաԹ տօգուզա տօղրը Բարիսէ վասըլ օլուրսըն քի , հէնուզ գալանլըգ օլուր ։

ԱլպէրԹին . – Սօնրա՞ ։

Վինեօ . – Սօնրա սանտըղընը ալըրսըն , պիր արապա ԹուԹար սըն, օ սէնի կէօԹիւրիւր ։

ԱլպէրԹին . – Նէ՞րէյէ ։

Վինեօ . – Պուլվար Մալէրպտէ բրէնս Բօլքինին գօնաղընա . – տէտի ։

15

Ալպերթին ժանրօն գօլայճա պիր չէյէ թէաճճիւպ իթմէդ իքէն, վինեօնըն չու սէօղիւնէ թէաճճիւպատ գալըպ.

— Սաալմըն տօգըղընտա, սանտըղըմձա պէյրապէր բրէնա Բօլքինին էվինէ կիտիլմ՞ր մի:

Վինեօ. – Թապիի տէյլ՞մի եա... սէն էօմրիւնտէ մէմլէքէթինտէն չըդմամըշ օլտըղըն հալտէ, իչք տէֆա օլարադ չըդմըշ կէլմիշ օլաճադսըն... կէօեա հիչ պիր չէյտէն խապէրի օլմաեան պիր չօճուգ կիպի օլարադ, հանկը լօգանթաեա կիտէճէյինի վէ նէ եաբաճաղընը պանա սօրմաղա կէլմիշ օլաճադսըն:

Ալպերթին. – Պէնիմ իչին չու սուրէթտէ հարէքէթ իթմէք թապիի կէօրիւնէճէք խսէ տէ, սէն պէնիմ կիպի կէնճ վէ հիչ պիր չէյտէն խապէրի օլմաեան հէմչիրէնի խոթլադալ ղըմընտա սթասիօնա կէլսէն տահա թապիի օլմա՞ղմը: Ոէն կէլմէյէճէք օլուրսան, ֆիւրթուրսըղ տավրանմըշսըն տէյու Բօլքինէր թէաճճիւպ իթմէղի՞ր մի:

Վինեօ. – Աչա. պէն սէնի բէնչէնպիհ սապահը պէքլէյօր իքէն, մէ՛մուրին ղայըը օլարադ չարչէնպիհ ադշամը կէլմիշ օլուրսուն:

Ալպերթին. – Էյ նիչի՞ն պէօյլէ օն իքի սաաթ էվվէլ կէլմիշ օլտըղմը սօրան օլուրսա՞:

Վինեօ. – Օրլէանտա թէալիւդաթըմըզտան պիրինին էվինտէ պիր կիւն գալաճադ եէրտէ, եալընըղ պիր գաչ սաաթ գալմըշ օլուրսըն:

Ալպերթին. – Բէք ալեա... Բօլքինին էվինէ կէլտիք. թապիի սէնի սօրաճաղըմ տէյլ՞մի:

Վինեօ. – Էվվէթ, գաբուճըեա սէօյլէյիպ պէնի չաղըրթտըրաճադսըն: Պէն տէրհալ բրէնա իլէ բրէնսէստէն այրըլըը «աֆվ խոէրսինիզ, չիւպհէսիզ գըզգարտաշըմ կէլմիշ օլմալը» տէր, աչաղըեա լինէճէք օլուրըմ: Պանա օլան թէվէճճիւհլէրինտէն իսէ տահա գիւեատէ մէրադ իչին, սէնի եօգարըեա չըդարմամը թէքլիֆ խոէճէքլէրի տէրքար տըր... կէօեա չէքինէյօրմըշըմ կիպի պիր աղ մովսալիֆէթ իթտիքտէն սէնի նէզտլէրինէ կէօթիւրիւրիւմ... գուսուրընը տա արթըգ սէնին տիրաեէթինէ հէվալէ խոէրիմ:

Ալպերթին. – Թէշէքքիւր խոէրիմ... լաքին պէն հա՞նկը մագսատա խըտմէթ խոէճէյիմ:

Վինեօ. – Բէնտինի պէյենտիրմէյէ չալըշաճադսըն. պաշգա հիչ պիր շէյ տուշիւնմէյէճէքսին... պու սա սէնին իչին գօլայ պիր շէյ-տէյիպ, վէ արապանըն բէնճէրէսինի աչըպ տըշարը պագտը:

Արապանըն նէրէտե պուլընտըղընը անլատըգտան սօնրա, Օրսէյ ըրխթըմընա եէթիչինճէյէ տէյին պիր չարեէք տահա վագըթ կէչէճէյինի անլաեարագ, ըէֆիդէսինե խըթապէն.

— Թալիմաթը լազըմէյի թէմամըյլա վէրտիմ, էֆքեարըմը անլաեըն. պիր տահա խուշասա իտէյիմ: Եավէրդի թալիմատէն խըզմէթլէրինե կլըմիչ օլտըղըմ Բօլքինլէր ղայէթ ղէնկին տուրլէր... միւտաֆէթի դալըլէ ղարֆընտա, Բօլքինլին սէրվէթինին պիր գըսմը պիղե կէչէմէլի աիր, խուսուսը յլա էլլէրինտէն չըգմըշ օլան ագչէյի պիղտէն աբաեամամագ, պիղի էլէ վէրէմմէյէք վէ թէագըպ իտէմմէյէք մէճպուրինյէթինտե պուլընմալը տըրլար. չու մագսատա նա'իլ օլմագ իչին տե աչգ ու սէվտալէրինի թահրիք իթմէլի. չունքի պունլարընն էն զաիֆ ճինէթի աչգ մատտէսի օլուպ, նէ գատար խաթա իթմիչլէր վէ պունտան պէօյլէ տե իտէճէքլէր իսէ, հէր օ աչգ ևիւղիւնտէն իթմիչ օլաճագլարընա չիւպհէ եօգ տըր:

Ալպէրթին. – Նէ գատար էթրաֆլը տուշիւնիւյօրսըն:

Վինեօ. – Պէն խաթէրիմ քի ահվալ վէ վուգուաթ հէր քէսին ախլագ վէ թապիյէթի իլճաամըլա զուհուրեաֆթէ օլսունլար: Բօլքինլէր հանկը ճինէթտե քի խաթա իտէրլէր իսէ, օ խաթալարը ևիւղիւնտէն միւճազաթ կէօրմէլի տուրլէր, իչթէ պու գատար:

Ալպէրթին՝ պիր միւտտէթ տուշիւնտուքտէն սօնրա. – Բօլքինլէր կէօճա հէր պիր ատամ ըմըշ կիպի թօքունատան պիրտէն պահա իտէյօրսըն... պունլար այրը այրը իւչ քիչի տէյիլլէր մի. գարը, գօճա վէ պիր տե օղուլլարը... Գօճայը պանա աչգտատե իտիպ, օնը օ սուըէթլէ սէն զապթ իթմէյի իւմիտ իտէյօրսըն. քէք ալէա... լաքին ղէվճէսիյլէ օղլընը նէ՞ նաբաճաղըզ: Էյէր բրէնսի սօճաճագ օլուրսան, պունլար պիլախրէ քէնտիլէրինե ախտ օլաճագ սէրվէթի արամաղա գալգըշաճագլար, չիքեայէթ իտէճէքլէր, պաղըրաճագլար չաղըրաճագլար:

Վինեօ. – Էօյլէսի տէյիլ. օնլար տա միւպթէլայը աչգ օլուրլար վէ քէնտի քէնտիլէրինի մահվ իտէրլէր:

Ալպէրթին. – Իյմի՛ սէվճէքլէր. տէմէք քի Բօլքինլէրին էսրարընա թէմամըյլա վագըֆ սըն:

Վինեօ. – Շիւպհէսիզ. էլպէթթէ օրատա պուլընտըղըմ միւտտէթճէ հէր չէյէ ագլ էրտիրմէյէ չալըշմալըյըմ, եալընըզ թէէլիֆ իթմէք-

տէ օլոըղը Գավդասխա թարխնխլէ մէչղուլ օլմադ քիֆայէթի խոՓր մի, տէյու զանն խոէյօրսըն . կէօղևւմիւ տէօլթ աչըլըշըմ տըր , սօրարըմ, արարըմ, սէօյլէթ տիրիլիմ վէ աղըղլարընտան սէօղ ալմադա զայըլէթ խոտէրիմ : Զաթէն օղլընըն չիմտիտէն մահրէմի օլմըշ պիլմիչիմ : Օ եաշտա օլան տէլիդանլըլար , էքսէրիա դօլայճա հէր սըրրլարընը վէրիրլէր , խուսուսըյլա պիլինէ աշըգ օլուրլար խա . . . աշըգ օլարընա տա էմին իմ

Ա.լպէրթին . – Ռիմէ՞ աշըգ տըր :

Վինեօ . – Պէնի պիր թավսիյէնամէ իլէ բրէնսէս Բօլքինէ թավսիյէ թիմիշ օլան մատմուազել Մէրեէմէ , եանի Բօրթ Սէն Մարթէն թեաթրօսընտա օյնանըգ , պէնիմ տախի տախիլ օլմըշ օլարընըմ օյունընն միւէլլիֆինէ . . . թանըրսը՞ն եա , սանա պիր ադշամ պիր պիլեէթի վերմիշ խոիմ կիլիմիշ կէօրմիւշ խանն :

Ա.լպէրթին . – Իվվէթ , էվվէթ , Բօլքինին օղլը բրէնս Բիէրին ինթիխասընա հիչ տէ յէճէք եօգ :

Վինեօ . – Տէյի՞լ մի . . . Հաթթա իշ , աշգ ու սէվտա տախրէսինաէն տէ չըգմըշ տըր տա , հըրս ու հասէտ տէրէճէսինէ վասըլ օլմըշ տըր :

Ա.լպէրթին . – Բրէնսին օղլընըն պու սուրէթլէ մատմուազել Մէրեէմէ աշըգ օլմուշ օլմասընտան , սէնին նէ վէճհ իլէ խաթիֆատէ խտպիլէճէյինի անլաեամայօրըմ :

Վինեօ . – Օնը տա սօնրա անլասրսըն , օ ճիհէթտէն տէ պագը թեսավվուրլարըմ վար տըր :

Ա.լպէրթին . – Բրէնս Բօլքին պանա աշըգ օլաճադ , օղլը բրէնս Բիէր մատմուազել Մէրեէմէ աշըգ օլմըշ , էյ գարըսը բրէնսէ՞ , օ տա պիլիսինի սէվի՞ր մի :

Վինեօ . – Սէվէր եա . հաթթա պուընտան սօնրա տահա զիեատէ սէվէճէք :

Ա.լպէրթին՝ մէրադ իլէ . – Ռի՞մի :

Վինեօ՝ Ա.լպէրթինին էլինի թուրթուպ կէօղիւնիւն թա լչինէ պադարադ . – Պէնի :

Ա.լպէրթին . – Նէ՞ տէմէք , սէնի՞ մի :

Վինեօ . – Իօյլէ եա . թէաճճի՞պ մի խոէյօրսըն :

Ա.լպէրթին . – Եօգ . . . լաքին . . .

Վինեօ . – Լաքին նէ՞ :

Ա.լպէրթին . – Լաքին , պէ՞ն :

Վինեօ . – Սանա նէ՞, պէն օնը սէվմէյիմ տէ , վարսըն օ պէնի խաթէխի գատար սէվսին :

Ալպերթին՝ խելքճան իլէ . – Եա կիւնիւն պիրինտէ սէն տէ օնը սեվմէյէ գալդըջաճագ օլուրսա՞ն :

Վինեօ . – Տէլի՛ մի սին , գըրգ եաչընտա , պօյունա պէրապէր եէթիշմիշ օղլը օլան գարը սեվիլի՛ր մի :

Ալպերթին . – Տօղրը տըր . – տէտի :

Վագըա կէնճ գըզլար գըրգ եաչընտա գարըլարը հիչ հիսապա գօմաղլար . անճագ եաչլարընը ալտըգճա ֆիքրլէրինի թէպտիլ իթմէյէ պաչլարլար քի , քէնտիլէրինճէ տէ սեվիլմէք իւմիտի պագը օլսուն :

Բիէր Վինեօ , Ալպերթինի թէմամըյլա թէէմին իթմէք մագսատընա մէպնի .

— Բրէնտէս կէնճ տէ օլսա ըտը , սէնին եինէ գօրգաճագ հիչ պիր իչին օլմազ տը . պէն Բօլքինլէրին խըզմէթինէ, օնլարըն խաթալաըընտան իսթիֆատէ՛ իթմէք մագսատընա մէպնի կիրտիմ . եօգ քի քէնտիմ նէնիտէն նէնիյէ խաթալար իչլէմէք իչին . ճէսիմ պիր մէսլաղա գավուշուպ տա ղէնկին օլմատըգճա , ղէվգ ու սէֆամա պագմայըպ , իչիմ իլէ մէչղուլ օլաճաղըմ . – տէտի :

Էն ադլը թաճիր պիլէ պուռնտան կիւզել սէօղլեր սէօյլէյէմէզ տի . Վինեօնըն պու սէօղլերինի տէ թէքաճճիւպ խոիլէմէդ . չունքի , քէնտի վէ էմնալի ինտինտէ տօլանտըրըճըլըգ վէ խըրսըզլըգ , հէր մուամէլէի սարրաճիյէ վէ թիւճճարիյէտէն միւշքիլ վէ թէհլիքէլի պիր մուամէլէ ատտ օլունուր :

Վինեօ , Զէհրլի եըլանը տիւշիւնճէլի կէօրմէքլէ .

— Ուրթըդ պուրալարընտան պահս իթմէյէ լուզում եօգ , հէր նէ քի կէօրէճէք վէ իչիտէճէք օլսան զէրրէ գատար հասէտ վէ գըսգանճլըգ էմարէլէրի կէօսթէրմէյէճէյինի ունուրթմայսաըն . Բօլքին ինտինտէ սէն պէնիմ հէմշիրէմ օլաճագսըն . էյէր պու ճիհէթի պիր տագըգճ ունուտաճագ օլսան , պէնի միւէպպէտէն քէնտինէ մալ իթմէք չէօյլէ տուրսուն , պէնի միւէպպէտէն ղայպ իտէրսին :

Ալպերթին . – Սէն օ ճիհէթտէն ըահաթ օլ . – տէտի :

Ապատա՝ վօլթէր մահէլլէսինտէ Պագ սօգաղընըն քէօչէսինտէ տուրտու .

Վինեօ . – Կէլտիք . այրըլալըմ . արթըգ եարըն սաաթ օնտա պուլվար Մալէրպտէ կէօրիւշիւրիւզ . – տէտիքտէն սօնրա , պիրի պիրլէրիյլէ էօբիւշտիւլեր . Ալպերթին արապատան աշաղըեա էնտի :

16

Բիէը Վինեօ, արապանըն իչինտէ մաչուդէսինին արդասընտան պագոտը։ Բըլսթըմըն իւղերինտէ պիր արապատա տօղուրը կիթտիյինի, արապաճըլա գօնուչտըղընը, արապատա պինտիյինի վէ արապանըն տէրհալ Օրլեան սթասիօնընըն եօլընը թուրթտըղընը կէօրտիւ. վագրթի կէչմիշ օլտըղը հալտէ էլան սօդադատան կէչմէքտէ օլան քէսան մէհանընտա, նէ՛ քէնտիսինի վէ նէ՛ տէ Ալպէրթինի կէօղլէյէն պիր քիմսէ պուլընմատըղընա տա պու սուրթէթլէ դանաաթ հասըլ իթմիշ օլտը։

Թէրթիպ իթմիշ օլտըղը թէատիր մունճիպինճէ Ալպէրթինինին հարէքէթի իտէճէյինէ էմին օլտըղընտան, էվէ ավտէթ իթմէյէ դարալ վէրտի, վէ լաքին տաիմա իհթիեաթ-քեարանէ տավրանմադ մէպտէսինէ իմթիհաալէն, քէնտիլէրինի թռուլ միւտաէթ տօլաչտըրմըշ օլան ադրապաճըեա մահէլլի իդամէթինին պիլտիրմէքտէն իճթինապ իթտի։ Բուսեալ սօդաղըլյա Սէնթ-Օնօրէ սօդաղընըն քէօչէսինտէ արապատան էնիպ պիր չօդ տօլաչտըգտան սօնրա Մալէյոպ սօդաղընա կիրտի։

Գօնաղընն գադուճըսը հէնուղ եաթմատըշ օլտըղընտան, գադուլը տէրհալ աչմաղէ, Բաուլ Պէրնիէ իտինի թագընտըշ օլան բրէնս Բօլքինին սըր քեաթիսի իչինճի դաթտաքի օտասընա չըգտը։

Բրէնսին վէ խուսուսըլյա բրէնսէսին էսէրի թէվճճիւհլէրի օլմագ իւղրէ Բաուլ Պէրնիէյէ թախսիս իտիլմիշ օլան մէղքիւր օտա., վասի պիր սուճանընն թա ալընտա վագը օլուպ, մէղքիւր սուճանընն էթրաֆընտա պիր թագըմ օտալար տահա վար ըտը. իչինճի դաթտա այրը այրը իչի նէրտիւվանտան չըգըլապիլիր իտի. պիրիսի էվ խալգընընն վէ տիկէրի խըզմէթ-քեարլարընն չըգըպ էնտիքլէրի նէրտիւվան ըտը. պունտան, կէճէ քիմսէ նէ չըգար նէ տէ լիներ իտի, չունքի խըզմէթ-քեարլարընն տահրեսի պիւսպիւթիւն այրը ըտը։

Բրէնսէա Նատէժ, հեր քեսին հեր չէյի կէօրմէսինի վէ հեր չէյէ վագըճ օլմասընը թէճվիզ իթմէյէն պիր դարը օլտըղը ճիհէթլէ, պու պապտէ թէատպիրի լաղըմէյի տահիմա իթթիհատ իթմէքտէ պուլընմըշ ըտը։

Պիր դաչ տադըդէ ղարճընտա Բիէը Վինեօ սօյունուպ եաթադը-

նա կիրտի, վէ խապախի մէրգում զամիրի հէր ճիհէթլէ բահաթ օլան քիմսէլէր կիպի տէրինճէ ուչդուրա տալտը։

Էրթէսի կիւնիւ սաաթ տօգուզտա միւֆթասը վէճճ իւղրէ բրէնսին եազը օտասընա էնտի։

Պիր աղ սօնրա Բօլքին տախի կէլտի.

— Տիւն ադչամ կէճ մի կէլտին։

Վինեօ. – Եարը կէճէյէ տօղրը, բրէնս. թէամ բօեա կիթմիշ իտիմ։

Բրէնս. – Հաՙ նկըսընա։

Վինեօ. – Բօլթ – Սէն – Մարթէնէ։

Բրէնս. – Ձինաեէթ մահտուլը օյունընը կէՙ օրմէմիշմի իտին.

Վինեօ. – Կէօրմիւշ իտիմ. լաքին պու օյունը բեէք պէյէնմիշ օլտըղմտան, հէր գաչ տեֆա կիթտէմ օսանմամ։

Բրէնս. – Հադրգեթէն կիւղել օյուն տըր. լաքին պիրազ զիեատէ քետէրինաք տէյիՙմի. վալիտէսինէ իտիլմիշ օլան ըէզալէթին նըշանէի մանէվիյէսինի հաիզ օլան, վէ մունհասպէթ տէնիլէն չէյի քէնտիսի ասլա հիսս իթմէտիյի հալտէ, պաչգալարընա հիսս իթտիրէն օ կէնճ ԴԸՂ...

Վինեօ. – Վալիտէսինէ օլան մունհասպէթիյլէ իբթիֆա իտիպ օնընըլա միւթէսէլլի օլուչօր։

Բրէնս. – Պաղասընըն հուսուսէ կէթիրմիշ օլմասը լազըմ կէլէն նէֆրէթ վէ տէհշէթ հասէպիյլէ, վալիտէսինէ օլան մունհասպէթինտէն տէ բեէք զիհատ թէլէղղիւզ իթմէյօր օլմասը վարիտի խաթընը օլապիլիր։ Հիչ մաամուաղէլ Մէրհէմ իլէ օտասընտա կէօրիւչմՙէն միւ։

Վինեօ. – Խայըր, բրէնս. թէաթրօնըն օ ճիհէթլէրինէ ասլա կիթմէմիշիմ, եօլընը պիլէ պիլմէմ. կիթմեք իստէսեմ պիլէ պըրադմաղլար զանն իտերիմ։

Բրէնս. – Օղլըմա բէճա իտէ իտին, քեաֆի իտի. պէն հէր ադչամ կիթմէմէսինի թէնպիհ իտերիմ, օ հէր ադչամ կիտեր։

Ալէսսէվիյէ օղլընըն մունամէլաթընա իղմազը այն իտէն վէ հարէքեաթը մէճնունանէսինտէն ֆիւթուր իթմէյէն, չու պապանըն թէաթրօնըն չէնասընա կիթմէմէսինտէն տօլայը օղլընը թագպիհ իթմէյէ դալըգտըրընըն սէպէպինի Վինեօ անլաեամատը. չունքի Բիէը Բօլքինին եաբմադտա օլտըղը պիր թագըմ տիվանէխանէլէրէ նիսպէթլէ, չու բէքէթի բեէք զարարսըզ կէօրիւնիւր իտի։ Վինեօ պուլալարընը տիւչիւնմէքտէ իքէն.

Բրէնս. – Մաամուաղէլ Մէրհէմ զայէթ չիրին պիր դըզ տէյիՙմի։

մը լինսանկարըն էն ֆաղըլը վէ քեաթիպլէրին նումունէսի կիպի պէլլէ-միշլէր իտի ։

Պապասը կիտէր կիթմէզ, բրէնս Բիէր, Բաուլ Պէրնիէյի էլինտէն թուրթուպ, նէյմէք օտասընըն ևանընտաքի քիչիւք օտաևա կէօթիւրտիւ .

— Իչթէ սանա սիկարա . այըր տա ալ . էն էյիսի չու գուրթընըն իչինտէքիլէր տիր . սանա իլթիֆաթ իտէյօրըմ քի , պէնի տինլէյիպ տէ պանա պիր էյի նասիհաթ վիրէսին ... Սէն, ագլըն վէ չալըշմաղա մէճ-պուրիյէթին հասէպիյլէ էօմրիւն զէվգինի սիւրմէյէ մուվաֆֆագ օլա-մայօրսան , պաշգալարընըն լսօշ վագըթ կէչիրմէսինտէն միւթէլէզզիզ օ-լույօրսըն . պունը տա սէն քէնտին իթիրաֆ իթտին . — տէտի ։

Հէմ էվին իչինտէ դաշանմըշ օլտըդը էմնիյէթի մուհաֆաշա իթ-մէք , հէմ տախի Բիէր Բօլքին իլէ տօսթ գալարագ մահրէմի օլմագ ար-զուսընա մէպնի, Վինևօ միւլթէֆիթ պիր ֆէյլէսօֆ վէ սէվիմլի պիր նա-սիհաթճը թավրընը իլթիզամ իթտի քի , հիյնի հաճէթտէ իսթէտիյինի իչնտէպիլսին վէ սէօյլէյէպիլսին ։

17

Բրէնսին վէրմիշ օլտըդը սիկարայը ևագտըդտան սօնրա . Վինևօ . — Մատմուազել Մէրևէմտէն պահս իթմէք իսթէրսին զանն իտէրիմ։

Բիէր . — Օնատն պահս իթմէզսէմ, ևա քիմտէն պահս իտէճէք իտիմ։

Վինևօ . — Եէնի վուգուաթ վա՛ր մը ։

Բիէր . — Եօգ ։

Վինևօ . — Էլան սէնին իլէ միւնասէպաթը ճարիյէսինտէ այնը մէր-թէպտէ լհիթևաթ քեարանէ՞ մի տավրանը յօր ։

Բիէր . — Տախմա . պիրուտէթի հալինտէն օ տէրէճէ միւթէէսսիր օլույօրըմ քի , օյունընըն իլք ագշամլարը պիր դաչ կիւն հալիմէ մէրհա-մէթ իտէճէք զանն իթտիմ իտի ։

Վինևօ . — Իւմիտին վա՛ր մը ըտը ։

Բիէր . — Թապիի , լաքին թագրիպէն պէշ հաֆթատան պէրի ... Թամ սէնին պու էվէ կէլտիյին կիւնտէն պէրի չըմէնտըֆէր վակօնընտա վէ Եալթա համմամլարընտա նասըլ թանըտըմ իտէ , եինէ այնը թավրը

Վինեօ . – Վագըա չօգ չիրին , չօգ տիլալեր :

Բրէննա . – Ֆէվգէլատէ տէ ղէքի . հէմտե պէօյիւք խասիյէթլէրե վէ սալի պիր գալպէ մալիք տիր :

Բրէննին աղըընտա կէզէն չու սէնալէրին պէօյիւք տէյէրի վար ը-տը . ալէսսէվիյէ քէնտի ղէվճէսինի միւսթէնսա թուրթարագ , սայիր գա-րըլար հագդընտա ղայէթ էհէմմիյէթսիզճէ պահս իտէր իտի . ղէվճէ-սինի միւսթէնսա թուրմասը , մէրգուման մի՞ր մէնէք նէրինէ գօհա-րագ օ նօգթայը նաղարտէն օնա հիւրմէթ վէ րիայէթ իմմէքտէ պու-լընմասընտան նէշէթ իմմէքտէ իտի :

Պատէհու եաղըխանէսինին պաշընա կէչէրէք , իլք կիւնքի եաղըր-տըղընը օգումադա պաշլատը : Վինեօ տախի օթուրուպ իչինէ տէվամ իթտի :

Էօյլէն , եաթագտան հէնուզ գալգմըշ օլան բրէննս Բիէր տախի հաղըր օլտըղը հալտե եէմէյէ օթուրտըլար . բրէննսէս նատէժ իսէ սա-աթ իքիտէն իւչտէն էվվէլ օտասընտան տրշարը չըգմադ , վէ եէմէյի օ-տասընա կէթիրթտիրիր իտի :

Սուֆրատան գալգտըգտան սօնրա , Բիէր , բէտէրինէ խըթապէն .

— Տրշարը չըգաճա՞գ մը սըն :

Բրէննս . – Էվվէլթ . նիյէթիմ իքի իւչ սաաթ աթ ըլա կէզմէք տիր . թազէ հավաեա վէ հարէքէթէ միւհթաճըմ . իքի այտան պէրու պիրագ զիեատէ գաբանտըմ գալտըմ :

Բիէր . – Սէն , պէրնիէ , նէ՞ եաբաճագսըն :

Վինեօ . – Պէն իչիմէ տէվամ իտէճէյիմ :

Բիէր . – Պու գատար աճէլէ տէյիլ եա . օթուր , պիրագ կէվէզէ-լիք իտէլիմ :

Բրէննս . – Մօսիէօ Պէրնիէյի րահաթ պըրագ . օ միւքէմմէլ վէ ին-թիզամա րիայէթ իտէն պիր քիմսէ տիր . տիվանէճէ հալլէրին վէ սէօզ-լէրին իլէ ճանըընը սըգմա :

Վինեօ . – Մուղայիրի օլարագ էյլէնտիրիյօրըմ . ագըլ պիր քիմսէ ի-չին խօշ պիր չէյ վար ըսա , օ տա պիր տիվանէ իլէ պէրապէր պուլըն-մագ տըր : Ագըլ քիմսէ՝ տէլիյի կէօրէ կէօրէ քէնտիսինին ագլը օլմա-սընտան տօլայը սէվինիր վէ քիպր ու ազամէթ բէյտա իտէր :

Բրէննս . – Թամամ , մօսիէօ Պէրնիէնին թահրիքի քիպր ու ազամէ-թի իչին լազըմ օլան ահվալին քեաֆֆէսի սէնատ մէվճուտ տըր :

Վինեօ, բրէննս Բօլքինին էվինէ կիրելիտէն պէրու օյունընը օ տէրէ-ճէ մէհարէթլէ օյնամըշ վէ օ տէրէճէ միւրայիճէ տավրանմըշ ըտը քի , էվինի իչինտէ հէր քէս խըղմէթքեարլարա վարընճաեա գատար մէրգու-

ֆատէլ մէրամ իթտիմ, իլթիֆաթ իթտիմ, պէեանը աչգ արզը սատա-
դաթ, րէճա վէ նիհազ իթտիմ. աղլաարմ, ոըղլաարմ։

Վինեօ. – Հէբսի պո՞ւ մը։

Բիէը. – Տահա պաչդա Լարաճագ պիր չէյ վա՞ըմըյըտը. սէնին
պաչգա պիր թէրթիպլին վա՞ր մը տըր։

Վինեօ. – Պու թէտպիրլէր պէլքի պիր գըզը ճէլպէ քեաֆի թէտ-
պիրլէր տէյիլ տիրլէր. կէօրիւնիւր քի մատմուազէլ Մէրեէմ սէնտէն
տահա ճիտտի, տահա մատտի պիր չէյ պէլլէյօրմուչ... նա՞սըլ ան-
լաթտըրայըմ. պու սէվտիկին գըզ ղէնկլո՞ն մի տիր։

Բիէը. – Ձէնկլին տէյիլ ամմա, կէչինէճէյի վար. նի՞չին սօրտըն։

Վինեօ. – Զունքի ղէնկլին օլմահան պիր գըզ, ալէսսէվիյէ ղէնկլին-
լէրէ գարչը ֆիւթուրսըզ օլամազ։

Բիէը. – Իվլէնմէյի թէքլիֆ իթտիմ. կիւնիւն պիրինաէ խայըը ղէն-
կլին օլուրսը։

Վինեօ. – Է՛յ. պուննա նէ՞ տէտի։

Բիէը. – Սրդասընը չէվիրտի։

Վինեօ. – Թէաճճիւպ իթմէմ. պէն մատմուազէլ Մէրեէմի պիր է-
յիճէ թահնըմազ չէրէֆինէ նահլ օլմամըշըմ տըր. լաքին զաման խաէրիմ
քի, սէրպէսթ Լաչամազ թարաֆտարը պիր գըզ օլտըղընտան, էվլէն-
մէքտէն գօրդուչօր օլմալը։

Բիէը. – Պէն տէ էօյլէ անլատըմ։

Վինեօ. – Լաքին չուրասը տա վար քի, էվլէնմէք իլէ ինսան խա-
թիգլալիյէթինի գայպ իտեր ամմա, բարա իլէ տէ խաթիգլալիյէթինի գա-
զանապիլիր։

Բիէը. – Շիւպհէսիզ. նիհայէթ. մէրամըն նէ՞ տիր։

Վինեօ. – Թէմամըյըլա պէն տէ պիլմէմ... տահա տիւշիւնիւյօ-
րըմ... չունքի հադըդէթէն սանա խըզմէթ իթմէք արզու իտերիմ։

Բիէը. – Թէշէքքիւր իտերիմ. ամմա սօղրը տիւշիւնիւյօրսըն։ Մատ-
մուազէլ Մէրեէմի քէք էյի թահնըտըղընտան, բարա իլէ վէյէվքի քէք
չօգ տա բարա օլսա, եվինէ օ գըզ քէք գօլայ էլէ կէչիրիլէմէզ. սէն նէ՞
տէրսին։

Վինեօ. – Իչիթմիչիմքի, օն տէօրտիւնճիւ Լուի գըրրալըն ղէմանընը-
տա, ղայէթ ղէնկլին պիր պանքէր, սէրայըն գարըլարընտան պիրինէ
ֆէվգէլատէ աչըդ օլարագ, պիր միւլագաթա մուգապիլ ճէսիմ պիր
մէպլաղ թէքլիֆ իթմիչ. օ գատըն քէմալը ազամէթլէ վուգու պուլան
թէքլիֆի ըէտտ իթմիչ. պանքէր, ագչէնին մըգտարընը արթըրմըչ. լա-
քին այնը ըէտտ։ Շու մուգավէմէթէ թէհամմիւլ իտէմէհինտէն, վէ

թուրթաը . ֆլիթուրսըղլըդ , աահմի թէնէղպիւլ , չիտահէթ , հէբսի վար ։

Պիր թարաֆտան Մէրեէմին կէօսթէրտիյի պիրուահէթ , վէ տիկէր թարաֆտան տահի բրէնսին չիտահէթի մուհապպէթի , Վինեօնըն բէք իշինէ կէլմէքտէ իտի . ալէլումում Բօլքինլէր վէ պիրլահասա բրէնս Բիւէր հադդընտա վագը օլան թէսաւիւրտաթընտա մուվաֆֆադ օլմասընա շու հալ ղինահէպիյլէ եարտըմ լիմմէքտէ իտի ։

Վինեօ . – Տէմէք .քի մահմուաղէլ Մէրեէմին եիւղիւնտէն պէտ-պահթ սըն , քէտէր իտէ յօրսըն . վէ շու քէտէրտէն դուրթուլմանըն չա-րէհինի արայօրսըն , էօյլէ՞ մի ։

Բիւէր . – էվվէթ . հաթթա օ չարէյի պուլմադ իչինտէ պիւթիւն իւմիտիմ սէնտէ տիր ։ Պէն , հէր թէճրիւպէյի եաբտըմ . հիչ պիրինին թէէհիրի օլմասը . . . սէ.քիզ կիւն մէրգուվէյի հիչ կէօրմէմէյէ քէնտիմի մահ.քիւմ իթտիմ . . . էվվէթ սէ.քիզ կիւն . պունա թէհամմիւլ իթմէյի , թէհամմիւլ իթտիմտէ նէյ՞ եարտը . տահա ղինահէ մուղթարըպ , վէ էվվէյքինտէն ղինահէ աչըդ օլարմ ։ Զինհիմի տաղըթմաղա չալըշտըմ . պազէն պունըյլա ըղթըրտապըմըղը ունուվթմաղա մուվաֆֆադ օլմադտա-յըտըմ ։ Էսկի մա՛չուդէլէրիմէ կիւթտիմ , եէնիլէրինի պուլտըմ . հէմտէ էն կիւղէլէրինէ , էն չիվէ.քեարլարընա չաթտըմ , մէսարիֆտէն դաչըն-մատըմ . նէ տէրսին .քի . . . իչլէրինտէն հիչ պիրի , պէշ տադըդէ օլսուն Մէրեէմի ֆի.քրիմտէն տէֆ՛ լիմմէյէ մուվաֆֆադ օլամատը . .քէնտիլէրի-նի պանա պէ յէնտիրմէ.ք , պէնի հանլարընտա ալըդօմադ վէ պէնի խօշ-նուտ իթմէ.ք իչին հէր տիւրլիւ ղայրէթ վէ իդտամտէ պուլընմըչ օլան օ դարըլարըն հանլարընտա պուլընտըղըմ սըբատա , տահմա կէօղիւմէ Մէրեէմ կէօրիւնիւր իտի . տուտագլարը դըպ դըրմըղը , կէօղլէրի աթէչ կիպի բարլադ օլտըղը հալտէ , հալի պարիտանէսի տահմա պիր բատ-տետէ իտի ։ Էվվէթ , հէր տիւրլիւ հիսսի դարչըսընտաքինէ թէէսիր լիմ-տիրմէ.ք իչին եարատըլմըչ պիր դըղ , եիւղիւնէ պադմաղլէ լինսան սէրմէսթի օլուր . տիմանէ օլուր . հալ պու .քի .քէնտիսի հիչ պիր չէյտէն տույմադ , միւթէէսսիր օլմադ ։ Եիւղիւ աթէչ , դալպի պուդ ։

Վինեօ . – Սէնին պէնտէն իսթէտիյին չէյ օ պուդ բարչասընը դըր-մադ վէ էրլիմէ՞.ք մի տիր ։

Բրէնս . – Մատամ .քի պէն պու իլլէթտէն դուրթուլմայօրըմ , նէ եարմադ լազըմ կէլիրսէ եարմալը ։

Վինեօ . – Նէ եարմադ լազըմ կէլտիյինի պէրապէր տիւշիւնէյիմ ։ Շիմտիյէ դատար սէն , մէրգուվէյի .քէնտինէ ճէլպ լիմմէ.ք իչին նէ՞ թէտպիր գուլլանտըն ։

Բիւէր . – Հէր թէտպիրի գուլլանտըմ . . . թահրիրէն վէ չիֆահէն ի-

ղալէպէ չալմայը ֆիքրինէ դօմըշ օլտըղընտան , նիհայէթ պիր միլեօնա գատար չըգմըշ։ Գատըն՝ « տահա չօդ միլեօնլար վէրիրսին » տէյէրէք, միւլազաթը գապուլ իթմիշ։

Բիէր . – Մատմուազէլ Մէրեէմին տէ պիր միլեօնա թէսլիմ օլաճաղընը մէմուլ իտէ՞յօր մըսըն ։

Վինեօ . – Մէսէլէ միլեօնտա տէյիլ , վէրիլմէսինին թարղընտա տըր։ Պաղէն պիր գատըն , քէնտիսինէ պիլէ պահս իտիլմէմէք չարթըյլա , քէնտիսինի միննէթտար իթմէյէ պիր տօսթընա միւսաատէ իտէր ։ Պու սուրէթլէ ճիտտէն քէնտիլէրինի սաթմըշ օլտըգլարը հալտէ , զանն վէ խաեաշ իտէրլէր քի սաթըլմայըպ տա թէսլիմ օլտըլար . – տէտի ։

Բիէր՝ տիւշինմէյէ պաշլատը . հէր նէ գատար թանըմըշ օլտըղը գարըլարըն քեաֆֆէսինտէն թէսհիլաթ կէօրտիւյիւ ճիհէթլէ , թախֆէի զէնանտան նէֆրէթ իթմէքտէ իտի իսէ տէ , մատմուազէլ Մէրեէմին պուննլարտան միւսթէէնա պիր դըշ օլտըղընա, վէ հիչ պիր վէճհլէ թանըմըշ օլտըղը գարըլարա պէնզէյէտիյինէ քէնտինճէ գարար վէրմէքտէ իտի ։ Պունըն ըլա պէրապէր , Վինեօնըն թարիխէ միւսթէնիտէն սէօյլէմիշ օլտըղը էմնալ Բիէրի տիւշինտիւրմէքտէ իտի .

— Սէն բէք գօլայ պիր միլեօնտան պահս իտէ յօրսըն . լաքին պէօյլէ պիր մէպլաղ պուլմագ պէնիմ իչին իհթիմալին խարըճընտա տըր ։

Վինեօ . – Պիր միլեօնը վէրէն, պանքէր քէնտիսի իմիշ. սէն պանքէրին օղլը օլտըղըն իչին , պէյքի պէշ եիւզ մլին ֆրանգ տա քիֆայէթ իտէր ։

Բիէր . – Պէշ եիւզ պի՞ն ֆրանգ մը . . . պունը տա պուլմագ դօլայ տէյիլ . . . չախսէն քէնտիմէ մախսուս պիր սէրվէթէ մալիք տէյիլիմ քի . . . բէտէրիմ պանա պիր այլըդ թախսիս իթմիշ տիր . հաթթա լազըմ՝ օլտըղը գատար ադիէյի վէրիր . լաքին պիր թահթատան պէշ եիւզ պին ֆրանգ սահաճաղընը մէ՛մուլ իթմէմ, խուսուսըյլա մէպլաղը մէզպուրը նէ սուրէթլէ դուլլանաճաղըմը խապէր ալըրսա հիչ վէրմէզ։ Մատմուազէլ Մէրեէմտէն պահս իթտիյիմ անտէ պիր չէյլէր օլույօր. պէնիմ Մէրեէմ իլէ մէշղուլ օլմամտան հիչ խօշլանմազ . . . Տիւնեատա նէ գատար գարըլար վար ըսա հէբսիյլէ լուֆֆէթ իթսէմ, սէս չըգարմայաճաղը , վէ ֆագաթ Մէրեէմէ պիր սէլամ վէրմէյէ միւսաատէ իթմէյէճէյի աշիքեար տըր ։

Վինեօ . – Բէտէրին հիչ սէնին պօրճլարընը թէսվիյէ իթմի՞չ մի տիր՝

Բիէր . – Բէք չօդ տէֆա . պու խուսուսատա ղայէթ սէխավէթքեարանէ հարէքէթի իտէր . հիչ միւշքիլաթ չըգարմազ. ալաճաղըընըն պիրինին չիքեայէթ իթմէսինի վէ եախօտ իմղամընն բըօթէսթօ խիլմէսինի ասլա թէճվիզ իթմէզ։

Վ.ինեօ . Օ հալտէ՛ . . . ահ յիպ սէօպիւնիւ քէստի . իսթէհլի տարպէյի ևէրինէ վարաըմըշ օլտըդը ճիհէթլէ , ֆագըլ վէ էտիպ պիր քիմսէ թաւը ու հալինի իլթիլամ իտէրէք , սէօյլէյիշինին թաղըմնը տէյիշտիրիպ , քէմալը վադար իլէ .

— Նօդ . նօդ . պօրճ իլթմէմէլի . ադըմ նէ՛րէտէ պէ՛ն տէ պիլմէմ . օ տէրեճէ հալինէ աճըրըմ.բի , ամանա մուտաֆինէթի իլթմէք իչին հէր թէտպիրի տիւչիւնմէյէ մէճպուր օլտըմ . – չու արաըդ մահզա սէնի տիւչիւնիւյօրըմ . մէհաֆիլինի մուհաֆազա իլթմէյէ մէճպուր օլտըղըմ քէտէրինի ունուլթտըմ . . . քէնտիմի պիլէ ունուլթտըմ տիմէք տիր . չունքի պէօյլէ օլմամըշ օլսա , ասլթըդ պու դըղը տիւչիւնմէ , տէյօու բէճա իլթմէմ լազըմ կէլիր իտի :

Բիէր . – Տիւչիւնմէմէք դապիլ տէյիլ :

Վ.ինեօ . – Ինսանատա մէրամ՛ օլուրսա հէր շէյ միմքին տիր տէտի :

Վ.ինեօ պիր թարաֆտան Բիէրի Մէրիէմտէն ոզուրթմադ ղայրեթի կէօսթէրէրէք , տիկէր թարաֆտան այնդընը տահա դիւտառէ դալտընէ եէրլէշտիրմէյէ չալըշըր սը :

— Պէն տէ սէնին իլէ պէրապէր իմ. Մէրիէմին կիւղէլլիյինէ վէ լէթաֆէթինէ հիչ տէյէճէյիմ՛ եօդ . պէն չիմտիյէ դատար հէր տիւրլիւ թէչվիրդաթ վէ իղֆալաթա մուդաւիմէթի իլթմիշ իքէն , Մէրիէմի կէօրտիւքճէ տուչտըր խէչէճան օլույօրըմ. թէրիմտէն թըրնաղըմա դատար թիթրէյօրըմ. . . լաքին իլթէ օ միւճիղէքեարանէ լէթաֆէթի վէ թէհամմիւլիւ նադատիկ իղֆալաթը վէ իլթտիյի թէէսսիրաթը հասէպիյլէ , մէրդումէտէն դաչմալըսըն , հէմտէ պիր ան էվվել մուֆարադաթ իլթմէլիսին : Մատամ.բի ղէնկին սին վէ տահա սու ղէնկին օլապիլիր սին , պիր մըգտար աղչէ ֆէտա իտէրէք , մէրդումէյէ մալիք օլմադ իւմիտի պադը օլսայըտը , « մալիք օլ. տոյ տա , չու իլլէթտէն դուրթուլ » տէր իտիմ. . . չունքի , պէն հալտէն անլարըմ. քէնտիմէ աճըմամ , ամմա պաշդալարընա աճըրըմ վէ միւսաատէ իտէրիմ. . . տահա իլէրիյէ կիտէյի՛մ մի . իսթէր քիպրի նէֆսի , իսթէր ազամէթ իլճաաթը յա քէնտի քէնտինէ չէօյլէ տէ տէհէճէք օլսան հադդ վէրիրիմ . « Րէֆիդէրիմին ճիւմլէսինտէն ղէնկին իմ , ճիւմլէսինտէն զիւեատէ նաղարտայըմ . պինտէն ալէյհ , Բարիսին են կիւղէլ դարըսընա մալիք օլմադ իսթէրիմ . իքիմիդին ըէճնագը եէկտիկէրինէ դարըշմալը . . . նիչէ՛ հասէտէլերի թահրիք իտէպիլիր իտիմ . էյէր օ դըղա մուտաֆիդադ օլսայըտըմ . սէրվէթ , բիայէթ , կիւղէլլիք , դուվվէթ հէր պիր եէրէ կէլէրէք հէր քէս պիղիմ պահսըմըզը իտէճէք տի » . Պունլարը խաթըրընատա կէչի՛րմէմիշմի սին , տօղրը աէօյլէ . – տէյիպ սիւքութ էթտի , վէ սիւքութի , Բիէրէ նէ՛ սու .

Վլինեօ . – Պէ՞ն մի . պէ՞ն մի . քի՞մ պանա չու հալիմտէ էնհիյէթ խտէր :

Բիէր . – Սէն քիմէ միւրաճաաթ իթմէք լազըմ կէլտիյինի սօրուսմ անլատաղիլիր սին :

Վլինեօ . – Ա՛սլա , բրէնա , ա՛սլա . պու խուսուսատա , արզու իտէրիմ ամմա , սիզէ մուտավէնէթ իտէմէմ. հաթթա, չու ֆիքրտէն վազ կէչմէնիզի խալիսանէ լէճա իտէրիմ. – տէտի :

18

Բիէր Վլինեօ բրէնային հազը օտասընա չէքիլտի . բրէնային զայպուսպէթինտէն պիլխաթիֆատէ , պազը չէքմէճէլէր աչմադ սէվտասընա տիւշտիւ . բրէնա Բօլքին՝ Բաուլ Պէրնիէ համբ,յա պէլէմիշ օլաբզը Բիէր Վլինեօյա ղնեատէսիյլէ հաճնիյէթի օլաբզընատան , ատախթ ալարը էքսէբիեա քիլիսէլէրին իւղերինատէ պըրադըր ընը : Վազըա օտասընատա էվրադ վէ էահամ վէ հալոօա ապչէ սադլամադ ընը : Շիմախքի ղէմանատա ղէնկինէլէր էվլէրինատէ ադչէ սապլամադլար . մէսաբիֆի նէվմիյէլէրինէ մախսուս օլան ադչէ իլէ տէրտէսթի սարֆ օլան մէպալիղի պանդալաբա էմանէթէն պըրադըրլար , վէ լուղումը օլաբզճա բէյ տէր բէյ աըրլար , լաքին պու ճինէթին Վլինեօ իչին էհէմմիյէթի հօդ ընը . չունքի Վլինեօ, պիր դաչ պանդնօթ աչըրըպ տա սավուշան տաի խըրսըղլատան օլմայընպ , կէօղիւ պէօյիւքտէ իտի . վէ ըէտաապիրի իհմինաթինէյի թէտարիք իթմէղտէն էվվէլ իչէ թէչէպպիւս իթմէտիյի ճինէթլէ , չու սըրատա բրէնա Բօլքինին թէքմիլ վարիյէթի էլինտէ օլսա պիլէ պիր հապպէսինէ տօդունամաեաճաղը տէրքեար ընը :

Պու սըրատա ատատըղը չէյ , բրէնա Բօլքինին միւնասիպէթտէ պուլընտըղը պանգալատա մէվճուտ օլան ադչէի նէ մըդտար օլաբզընը պիլմէքտէն իպարէթ իտի . պու տա չէքմէճէլէր վէ տօլապլար աչըղ օլաբզը ճինէթլէ , բէք գօյայ պիր իչ իտի . ֆիլվագը պանգալատա ադչէ գօհանըլար մուդաապիլինատէ պիր չէք տէֆթէրիյլէ պիր տէ տիկէր հիսապ տէֆթէրի ալըրլար քի , պու տէֆթէրին պիր թալաֆընա պանդաեա վէլտիխլէրի վէ տիկէր թալաֆընա տախի ալաբզըրը ադչէյի գայա իտէրլէր , չէօյլէ քի տէֆթէրէ պիր պադըշտա նէ գատար մէվճուտ օլաբզը տէրհալ անլաչըլար :

ըսեր էր թէսկը խաչճէյինի անյաջող իշխն կէօղնիւն ուճըյա մէրդումը թէտդիդ ելմախքաէն սօնրա .

— Հէյհա՛թ . դալպին վէ ֆիքրին պու կիսալ լէղախղնեաէն վէ մատ. տի վէ մանէվի հիսսիւրաթընտան սարֆը նազար ելմէքտէն պաշդա չա. րէ կէօրէմէ յօրըմ . բէտերինին ըղղասընը թահսիլ ելմէյախքճէ , օնըն սէրվէթինաէն , վէ նամուսընը մուհաֆթաղա ելմէք իւղրէ սէնին պօր. ճընը վէրմէյէ րաղը օլմասընտան խաթիֆաաէ ելմէյէ սէնին սէլահի. յէթին եօղ տըր : Շուրտասը տա վար քի , խաչճէյի ֆէտաքեարլըդ դօր. դալըմ քի մատմուազէլ Մէրհէմէ տալա թէսկը ելմէնին . . . Մ իւտաա. տէ խաչտաէն , պիր շէյ տահա սուալ խոչյիմ : Մատմուազէլ Մէրհէ. մին քիմճէյի սէվմէյէնէ էմի՞ն մի սին :

Բիէր . – Մէրհէ՞մմի . քիմմի՞ . . .

Վիննէօ . – Պիլմէմ . . . էլմրաֆքընը պիր թաղըմ արթխաթչը , մուշ. վիգէը , միւհրիքըը , ադըլըը , էտիպէը դուշաթմըշտար . պէյքի իչէ. բինաէն պիրինի քէնտինճէ ենթիխապ ելմիշ տիր . . . էյէր պէօյլէ պիր շէյ վար ըսա , սէն հէնուդ կէնճ վէ թէճրիւպէսիդ օլաըղընտան , սէնին իչին տէհլիէթլի պիր բաղխպ սայըլաճաղիր . . .

Բիէր . – Բարատան պաշդա պիր շէյիմ եօ՞ղ . պունը տա սէօյլէ քի սէօղնունու ելմիմամ ելմիշ օլասրն :

Վիննէօ . – Յա՛յըր . յա՛յըր . օնը տիմէք իսթէմէտիմ . մէրամըմ ասլա պունը տիմէք տէյիլ իտի :

Բիէր . – Օնը տա պէն սէօյլէտիմ . տօղրըսը տա պու տըր . պէն պու ատատիլարա մուդապէլէ իտէմէմ . օլսա օլսա բարա իլէ հապդլա. րընտան կէչէպիլիրիմ . . . էվվէմ բարա պուլմալըյըմ . հէմտէ պուլա. ճաղըմ . իսթիդրաղ իտէճէյիմ :

Վիննէօ . – Ամա՛ն , բրէնս . . .

Բիէր . – Էվվէթ , էվվէթ , արթըդ նասիհաթ իսթէմէմ . դապուլ ելմէմ . նէ քի տէրսէն , ֆահտէսի օլամազ . . . պիրտաղ էվվէլ պէշ եիւղ պին ֆրանդ տէ՞մէյօր մը յըրտըդ . . . բէք ալէա . պանա պէշ եիւղ պին ֆրանդ լաղըմ . պուլմալը , իսթէրիմ :

Վիննէօ . – Նա՞սըլ պուլատպիչճէք սինիդ :

Բիէր . – Պիլմէմ . պանըքըլէըճ , սարաֆլարա , միւրատպահաճըլարա միւրաճաաթ իտէճէյիմ :

Վիննէօ . – Ամա՛ն բրէնս , ելմէմ , բէճա իտէրիմ :

Բիէր . – Արթըդ նասիհաթ իսթէմէդ օլաըղըմը սէօյլէտիմ . պահ. մէթ իտիպ պանա նասիհաթ վէրէճէք եէրտէ , լաղըմ օլան ադչէյի պուլմադա եարարըմ ելմէյէ սին :

Բիէր վիննեօ, սուհուլէթլէ արաաբալընը պուլսաը, պէշ պանդանըն այրը այրը պէշ տէֆթէրլինկ պիր միւտաէթճիք պիրի թէտգըդ, բրէնճ Բօլքինին օ սըրատա, պիր մկէօն ալթը եիւղ պին ֆրանդ մէլճուտը օլտըղընը անլատը։ Պինաէն ալէյհ չէք տէֆթէրլէրինին պիր դաչ եաբրագլարը իւղերինէ խթէտիյի դատալ մէպլաղը եաղըպ պանդալարտան ալապիլիր իտի։

Պու չէքլէրի խղալամադ տա լազըմ կելիր իտի խսէ տէ, Ֆրանսա պանդասընըն պանդնօթլարընը թադլիտ իտէն պիր դալապաղան իչին, պիր իտղա թադլիտ իթմէք օյունճադ դապիլինտէն իտի։

Չէքմէճէլէրի դաբատըդտան պիր միւտաէթճիք ոճրա խըղմէթքեարլարտան պիրիսի կելիպ, բրէնսէսին քէնտիսինի իսթէտիյինի խապէր վէրտի։

Վիննեօ այինանըն դարշըսընա կէչիպ, պօյուն պաղընը տիւղելթտի, սաչլարընը բարմադլարըյլա դըվըրտը, պըյրաղընը սիվրիլթակ վէ բրէնսէսին նէզտինէ կիթմէք իւղրէ եօդարըճա չըդտը։

Իլք դաթըն սուֆասընտա պիր պէսէմէ տուրմադտա ըտը. մէրդումէ վիննեօյը կէօրտիւքտէ էօնիւնէ տիւշիւպ, պիր դաբու աչտը, պատէհու տիկէր պիր դաբու տահա աչտը վէ բրէնսէսին տաիրէսինին միւշթէմիլտաթընտան օլան քիւչիւք պիր սալօնա իտխալ իտիպ. քէնտիսի տըշարըճա չըդտը։

19

Պու սալօն պիրազ դարանլըդճա օլտըղընտան, վահլէի ուլատէ բրէնսէսի կէօրէմէտի. բրէնսէս իսէ, ուզուն պիր գանաբէ իւղերինէ եայըլմըշ վէ պաշընը աչըդ րէնկ իթէք եաստըգլար իւղերինէ տաեաթմըշ ըտը քի, ղայէթ սիեահ սաչլարը եանադլարընտան վէ պօյնույա օմուզլարընտան տէօքիւլմիւշ օլմադ հասկինյլէ, սըֆաթընըն լէթաֆէթի պիր գաթ տահա բէֆիսադ քէսպ լիթմիշ իտի։

Ինճու բէնկինտէ աթլաստան եաբրըմըշ վէ եէր եէր ղայէթ պիգըյմէթ տանթէլալար իլէ թէղնին իտիլմիշ, կէնիշ պիր էլպիսէ կիյինմիշ օլուպ, հէր թարաֆը կիւղելճէ տիւյմէլէնմիշ վէ դաբանմըշ օլտըղը ճիհէթլէ, վիւճուտինին հիչ պիր գըսմընըն էչքեալի կէօրիւնէմէմէքտաէ իտի խսէ տէ, ուզուն դըվըրմալարընը ալթընտա, կէօղլէրտէն աֆկիֆանէ

սուրբէթաէ կիղձէնէն կիւժիւշ միսալի նատիաէ պիր վիճուտ օլորղը բէք գօլայ քէշֆ օլընապիլիր իտի ։

Անագլարընա կիյինմիշ օլորղը բապուճլար, անագլարընըն եալընդ ուճլարընտան ասըլմըշ օլորղը ճիհէթլէ, չօրապլարըն ինճէլիյի սայէսինտէ էշքեալը լաթիֆէսի վէ պէճապլորղը աշխքեար կէօրիւնմէքտէ իտի ։

Օթուրաորղը դանաբէնին իւղէրինտէն հասըլ օլան ղայէթ թաթլը պիր գօդու, չուրատա պուրատա մէվղու օլան չիշէք սագսըլարընտան չընգան էնիալի գօգուլարա գարըշարադ, սալօնըն իչինի խաթիւապ իթմիշլէր իտի ։

Բրէնսէս՝ թաթլը սէսկյլէ . – Եագըն կէլ, մօսիէօ Պէրնիէ · պուրատայըմ . . . սէնի պէքլէյօրըմ ։

Վինեօ ֆիւթուրսըզճա իլէրիլէյիպ, թէլաշսըզճա պաշընը էյտի ։

— Էլպէթթէ եինէ իչին վար ըմըշ տըր . սէնի թաճիղ իթտիմ ։

Վինեօ . – Պաղը էվրադը սըրասընտա գօմագտա ըտըմ ։

Բրէնսէս . – Հիչ խաթիրահաթ իթմէ՛զմի սին, տըչարըեա կէղմէյէ տէ չընգմայօրսըն ։

Վինեօ . – Զալըշմագտան պաշգա հիչ պիր չէյտէն թէլէղիւղ իթմէմ, էյլէնճէ, ղէվգ ու սէֆա թա՛պիր օլընան չէյլէրտէն խօչլանմամ ։

Բրէնսէս . – Հի՞չ պիրինտէն մի ։

Վինեօ . – Ճէվապ վէրմէքսիղին էօնիւնէ պագտը ։

Բրէնս . – Օթուր . չուրատա տուրան ալչագ սանտալիյէյի ալ . . . պիրաղ եագընճա կէլտէ, տէրտինի անլաթտըր պագայըմ . . . էլպէթթէ տէրտին օլմալը, չունքի, սէն եաչտա տէլիդանլըլար պէօյլէ սէնին կիպի եաշամազլար . . . սէն, էվիմիզտէ պիղիմ կիպի եաշայըպ նասըլ քի պիղիմ հէք էսրարըմըզա վագըֆ օլորն իսէ, սէն տէ, սէնին էսրարընը սէօյլէմէյիսին . սէնի պու ճիհէթտէն իսթինթագ իտէճէյիմի բրէնսէ սէօզ վէրտիմ . . . սէօյլէ տէ տինլէյիմ ։

Վինեօ . – Նէ՞ սէօյլէյիմ, մատամ . հագգըմտա լուԹֆէն իպրաղ իթմէքտէ օլորղընըզ Թէվֆճիւհաթա նա՞սըլ մուգապէլէ իտէպիլիրիմ ։ Հիչ պիր սըրրըմ եօգ ։

Բրէնսէս . – Ըահի՞հ մի . պիրաղ պէնի էյլէնտիրմէք իւզրէ հիչ պիր ա՞չգ հիքեայէսի տէ մի եօգ ։

Վինեօ . – Հէյհա՛Թ, մատամ . սիղէ սէօյլէյէպիլէճէյիմ աչգ հիքեայէսի ղայէթ քէտէրնաք օլորղընտան սիղի էյլէնտիրէմէղ ։

Բրէնսէս . – էյլէնտիրմէղսէ պիլէ եինէ տինլէմէսինտէն խօչլանը-

ըըմ. . . ֆաճխայը գօմէտիաևա թէրճիհ խաէրիմ. . . ևանաչ. . . շուրա-
ևա կէլ. քի էյի իչլատէպիլէյիմ. . . հա՛ չէօյլէ . . . չխմոխ պաչլաևա-
պիլիրսին . . . թէրէտալի՛ւտ խաէյօրսըն . . . պէն տէ սանա ևարտըմ
խաէրիմ. . . տէմէք.քի պիրիսինի սէվմին , էօ՛յլէ մի :

Վինեօ . – Ը՛նդ ու սէվտասը խաթըրընա տիւշմիւշ տէ .քէնտիսինի
զապթ խաէմէմիշ կիսլի հէման . – էվվէթ սէվտիմ, հէմ տէ ճան ու կէօ-
նիւլտէն սէվտիմ. – տէ յէրէք , շու մահիր օյունճը, եիւղիւնէ նէնի պիր
մասքէ տահա թադընտը :

Բրէնսէս . – կէնճ պիր գը՛ղմը ըտը :

Վինեօ . – Թայըր . – նէթիչմիշ պիր գարը ըտը . օթուղ եաչընտան
զիեատէ խոի ամմա , նիրմիաէն զիեատէ կէօսթէրմէդ խոի , մոի կէօզ-
լիւ պիր գումրալ, ամմա պագըչընտա նը՛ չէթաֆէթ , նը՛ ղէրաֆէթ վար
ըտը թա՛րիֆ խաէմէմ: Հէր պիր նաղարը պիր ինֆատէի աչըդանէ , պիր
վատը տինինիվազանէ խոի :

Վինեօ սէօղ սէօյլէմիյի սըրատա բրէնսէսին տէ հալի վէ սրֆաթը
թէպէտտիւլ ինմէքթէ օլուպ , կէօյսիւ էլպիսէնին ալթընտա դասար-
մագտա , տուտագլարը աչըլմագտա վէ կէօղլէրինտէն վագը օլան բա-
րըլթը թէղաևիւտ ինմէքթէ խոի :

Նակէհան՝ Վինեօ նաղարընը , թէսաոիւֆի կիսլի բրէնսէսին իւ-
ղէրինէ աթֆ իչէ արդասընա տա կէրիլէրէք վէ էլէրինի ուզաթարագ-

— Ինայէթ էտինիզ, մաաամ, լումֆ էտինիզ, պանա պէօյլէ պագ-
մայընըզ, չունքի օնը խաթըրմա կէնճ իրկիօրսընըզ :

Բրէնսէս . – Նը՛ օլաը օ գարը :

Վինեօ՝ պաչընը ասըպ . – էօյտիւ :

Բրէնսէս . – Է՛յ , հիչ պիր վէճհ իչէ ունուտամ՛մայօր մը սըն :

Վինեօ . – Հիչ պիր վէճհ իչէ :

Բրէնսէս . – Օնա պէնդէ յէն պիր գարը օչա տա , օնըն կիսլի պիր
նաղարը աչըդանէ իչէ պագսա՞ , օնըն գատար սէնի սէվսէ՞ , եինէ մի
ունուտամաևաճագսըն :

Վինեօ . – Ունուտամա՛մ, ունուտամա՛մ. մաաամ. ունուճմագ խա-
թէմ՛մ, խաթէմ՛մ:

Շու սէօղլէրի սէօյլէը իքէն , Վինեօ, սաղ օլանըն ուղրընա էօշմիւշիւ
ունուտուպ տա գարչըսընտաքինէ գաբըչաճագ տէ յու գօրգույօր կիսլի
պիր հալ թաալամագտա ըտը , պիւթիւն ճիսմի թիթրէմէքտէ վէ կէօր-
մէմէք իւղրէ էլէրիչէ կէօպչերինի գաբամագտա ըտը : Պու օյուն սահէ-
սինտէ բրէնսէսին իւմիտինի քէսմէյիպ , մուղայիրի օչարագ իչէրիսի իչին
թէէմինաթ վէրմէքտէ խոի : Բրէնսէս՝ քէնտիսինի սէվմէյէ պաչլաևան

վէ ֆագաթ էսկի սէվկիւլիւսիւնիւ հէնուզ ունութմամըշ օլտըղը ճիհէթլէ , թէրէտուիւտաէ պուլընան պէր քիմսէ իլէ զօնուշույօր զանն իթմէքտաէ իտի ։

Պիր միւտաէթճիք սօնրա , պէրաշ քէնտիսինի պուլմըշ կիպի կէօրիւնէրէք վէ պէրաշ կէրի չէքիլմիշ իքէն եինէ բրէնսէսէ եագլաշարագ , եավաշճա .

— Սըրըմը սէօյլէմէմիյիմ , սէպէպ թահթընտա օլտըղընը անլատընըղ եա , մատամ . չունքի պաղը վուգուաթ վար քի պունլարը սօղուդ գան իլէ վէ միւնասիպ վէճհ իւղրէ հիքմաեէ իտէմէմ . ֆէյզանը մէյհահ միսալի պու տէրէճէ ճօշտըղըմտան վէ հուզուրընըղտա պուլընտըղըմը ունուտաճագ տէրէճէտաէ քէնտի քէնտիմի ունութտըղըմտան մօլայը աֆվընըղը իսթիրհամ իտէրիմ ։

Բրէնսէս . — Ա.ֆվ իտէրիմ . սէրկիւղէչթինի անլատագ իսթէմիշ օլտըղըմա մէճպուն օլտըմ . մահզունիյէթինին սէպէպի նէ՞ օլտըղընը անլամադա հէմ բրէնս հէմտաէ պէն մէրադ իթմիշ իտիք . իսթէր իտիք պիրմէք . սէօյլէնմէզ պիր շէյ տէ տէյիլ իմիշ . . . զանն իտէրիմ.քի բրէնս կէլտի . հայտէ եանընա կիթ . վագթընըն զաեինէ սէպէպ օլտըմ.տէտի ։

Վինեօ՝ տըշարընա չըդտը . նէրտիւվանտան աշաղընա էնէրքէն քէնտի քէնտիսինէ .

— Նի՞չին աճապա դարըլար ուղուն միւտաէթ թէհամմիւլ վէ մուդավէմէթ իթմէք իմթիհազընը հա՛իզ տիրլէր . պու իմթիհազ ճիւղ՛ի պիր մէյլի՝ աշդա , վէ աշգը՝ չիտաէթի մուհապպէթէ վէ հասէտէ թահվիլ իտէյօր . — տէմէքտաէ իտի ։

20

Ա.գշամ , թաամ վագթը Բիէր Վինեօ բրէնսէս նատէժ իլէ պէրաբէր պուլընտը ։

Ծապահքի կէնիշ էլպիսէօկինի չըգարմըշ վէ վիճուտինին հէր պիր դըսմընըն էշքեաղինի մէյտանա չըգարտաճագ սուրէթտաէ սըդը սըդը տիկէր պիր ֆիսթան կիյինմիշ իտի ։ Բրէնսէս սաագհլայընը կէնիշ էլպիսէսինյէ նէ օլտըղընը Վինեօեա անլաթտըրտըդտան սօնրա , ագշամտա սըգը էլպիսէ կիյինմէսինյէ , զանն իտէրսինն քի « պէնիմ դալըպըմը տա

կէօր . սըֆաթճա պանա պէնղէյէն սէվկիւլլուն , վիճուտճա տա պէն-
ղէ՛ր մի իմիշ պադալըմ» տէմէք իսթէմիշ իտի ։

Բիմնէյի չիւպհէյէ վարտըրմամադ իչին հիչ պիր շէյ կիղէմէյէ-
բէք , աչըդ աչըդա հարէքէթի իթմէյի քէնտիսինէ միւ՛թատ իտինմիշ
օլան բրէնսէս , գօճասընըն վէ խըզմէթքեարլարընըն էօնիւնտէ ֆիւ-
թուրսըզճա Բաուլ Պէրնիէյի կիւնտիւզ հուղուրընա դատու իթմիշ
օլտըղընը պէհան իլէ .

— Զաղըրթարմ վէ իսթինթադ իթտիմ։

Բրէնս . – Է՛յ . նէյէ՛ր սէօյլէմի ։

Բրէնսէս . – Սօնրա սէօյլէրիմ, եալընըզ գալտըղըմընդատա անլաթ-
տըրըրմ. էյէր Մ. Պէրնիէ ըուխատաթ վէրմէճէք օլուր իսկ . – տէտի ։

Թատմտան սօնրա ալթ գաթտա քիւչիւք պիր ոտաօնա կիթտիլէր։

Բրէնսէս Նատէժ սէտիրին պիրի իւղէրինէ ուզանընդ սիկարասընը
եագտը ։ Մատմուազէլ Մէրսէդմտէն հիւսնիւ թէվէճճիւհ կէօրմէք ֆիք-
րիյլէ Բօրթ – Սէն – Մարթէն թէաթրօսընա կիթմէքտառ օլան Բիւէր Բօլ-
քին , պըրագտը թէաթրօսընա կիթտի . բրէնս տախի թատմընը հաղմ
իթտիրմէք իչին օտանըն իչինտէ տօլաչմադա պաչլատը ։

Ամթ իլէ կէղմէքտէն բրէնս եօրուլմատըդտան պաչդա տահա ղի-
եատէ գուվվէթլէնմիշ իտի ։ Կեահ բրէնսէսէ վէ կեահ տախի քեա-
թիպինէ խըթապէն , գօրուտա կէօրմիւշ օլտըղը պիլտիքլէրտէն վէ կիւ-
ղէլ գարըլարտան պահս իթմէքտառ իտի . իւչ այ էվվէլինէ գատար կէ-
չիրմիշ օլտըղը էօմրիւն թարաղընտա թէ.քրար էօմր սիւրմէյէ խահիչլէնմիշ
կիպի պիր նէչ՛է քէսպ իթմիշ իտի ։

Եա ղէվճինին չու հալինտէն միւթէէսսիր օլմատը վէ եահսոտ Բա-
ուլ Պէրնիյէնին հատէտինի ուեանտըրմատը մագսատընա մէպնի, բրէնսէս,
ղէվճինէ պիր թագըմ չիվէքեարանէ մուամէլէլէրէ պաչլատը . եանը
պաչընա չաղրըպ վէ պաչընը օմուդրնա տաեաթթրըրպ , էլլէրինի թու-
թարադ եավաչ եավաչ լագըրտը իթտի ։

Անճագ չու թէտպիր իլէ մէ՛մուլ իթտիյի նէթիճէ հասըլ օլմատը.
չունքի բրէնս Բօլքին ղէվճէսինին մուամէլաթը վագըտասընը բէք տէ
հիւսնիւ սուրէթտէ թէլագդը իթմէտի ։

Պէրիտէ հէնուզ կէլմիշ օլան տօգթօր Բօքօթօֆ իլէ գօնուշըղը
սըրատա, ղէվճ իլէ վէվճէնինին հալէերինի թէտգըդ իլէ, քէնտի քէնտիսինէ
« Էյի քէշֆ իթմիշիմ, Ալպէրթին թամ սըրատընտա կէլէճէք » տէմէք-
տէ իտի ։

21

Սաաթի օնա ատղլը , սալօնա պիր խըղմէթքեաբ կէլիպ վէ Բաուլ Պէրնիէնին հանընա եադլաշըպ , հէմշիրէսինին արապա իլէ կէլմիշ դա-բուներն էօնիւնտէ պէրլէմէքտէ օլաըղընը խապէր վէրտի :

Վինէօ՝ եվէքսէք սէս իլէ . – Նէ՞ ոէմէք . հէմշիրեմ պու կիւն նա՞սըլ կէլէպիլիր . պէն հարընա պէրլէ յօր սըմ :

Բրէնսէս . – Հէմշիրէն կէլմիշ խսէ , խապէր կէօնտէր քի իչէրի կէլսին :

Բրէնս . – Շիւպհէսիղ , կէլսին , մէճիւնէ օլուրըղ :

Վինէօ . – Օ՛հ , բրէնս . մուդաւատէման ատխի արղ իթմիշ օլաըղըմ վէճհ իւղրէ , դըրդարտաշըմ , ատէթա քիւչիւճէք պիր քեօյլու գըղը օլաըղընատան , ճեսարէթ խոէմէղ . պա խուսուս քի պու ադշամ հօլճը էլ-պինէսիյլէ կէլմիշ օլաճադ սըր :

Բրէնսէս . – Օ հաչատա ղըղլար , տահա եօյլէ չիվէքճարլըդ նէ տէ-մէք օլաըղընը պիլմէկլէր :

Վինէօ . – Սահիհ տիր , մատամ , ամմա . . .

Բրէնսէս . – Սէն հէմշիրէն իչին տէ չիվէքճարլըդ խոէ յօրսըն քի , պիղիմ իլէ լուղումը եօղ իթմէյէ . բրէ՞նս , էյէր Մ. Պէրնիէ պիրազ տահա միւչքիլա՞թ մը տէյիմ իսթիղնա՞մ մը տէյիմ , խոէճէք օլուրսա , սիղ կիտինիղտէ չու գըղճըղազը ալընըղ կէլինիղ , չունքի պիր ան եվ-վէլ մէրդումէյի կէօրմէք իսթէրիմ :

Բրէնս . – Պաշըմ իսաթիւնէ ադիղիմ . – տէյիպ , դաբուեա տօղրը կիթմէքտէ իլքէն , Բիլէր Վինէօ բրէնսի ԹԷվֆըք խոիպ .

— Մատամ քի հէմշիրէմին շիմտի Թադոիմ խոիմէսինի արզու խոէ-յօր սընըղ , կիտէյիմ պիղազաթ քէնտիմ ալըպ կէթիրէյիմ . սիղի կէօր-տիւրիւնտէ չէքինիպ հէմուն Թէքրար կէլտիյի եէրէ ավտէթ խոէպիլը-տէ յէրէք , տըշարըեա չըղտը . վէ օն տադըղդ սօնրա Ալպէրթինին է-լինտէն ԹուԹմըշ օլաըղը հալտէ , չէքէ չէքէ սալօնա կէթիրտի : Լօր Պէրնիէ նատընը Թաշըեաճադ օլան Ալպէրթին ժանրօն , եավաօտ Ջէհրիլի եըլան , օյնաեաճադը օյունը բէկ կիւղէլճէ օյնամալա պաշլայըպ , նէ-րէտէ տուրաճադընը , նասըլ տավրանաճադընը շաշըրըպ , ուԹարանադ էԹրաֆընա պագմադատա վէ կիթմէք խոթէ յօր կիպի հալլէր իթմէքտէ խոի :

Բրէնսէս՝ նէղաքէթի մախսուսէ իլէ եէրինտէն գալդըպ Բաուլ Պէրնիէյէ խօշ կէօրիւնմէք իւզրէ հէմշիրէսինին ճանընա կիթափ վէ իպրամ իլէ պիր գօլթըղըն իւղէրինէ օթուրթարրարագ .

— Պուրատա պուլընանլար հէր սէնին տօսթլարըն տըր . հէր պիր ֆամիլեա կիպի իղ ... գօրգմա, չէքինմէ, հէբսիմիղ սէնատէն խօշլանըյօրըղ :

Պու արա բրէնս Բօլքին, կէօղիւնիւ դըղըն իւղէրինտէն այըրմայըպ, էսքի մահրէմի օլան տօգթօր Բօբօթօֆըն գուլաղընտան աչաղըեա .

— Պու դըղճըղազ թաթլը չէյ , պու գատար թազէ, պու գատար կիւղել վէ պու գատալ ղարիպ սըֆաթատա պիր գըղ նատիր կէօրմիւչիւմ տիւր . – տիմէքտէն ֆարիղ օլամամըշ ըտը :

Սալօնըն պիր քէօչէսինտէ տախի բրէնսէս նատէժ, Բաուլ Պէրնիէյէ.

— Պէօյլէ պիր տիվանէճճ չէյէ միւսաատէ խոէմէմ. պուրատա պունճա պօշ օտալար վար իքէն , կէճճ վագթը տօգատա տիւշիւպ տէ հէմշիրէնէ եաթաճագ եէր արամագ գապիլ տէյիլ. նէ սէնի տինլէրիմ, նէ տէ հէմշիրէնի . թէնապիհ խոէյիմ քի սանա պիր եաթագ հաղըրլասընլար . – տէտի.քտէն տօնրա , բրէնսէ խրթապէն . – Սէնի՞ն տէ բէյնի պու մէրքէզատէ տէյի՛լ մի տիր . – տէտի ամմա , բրէնս Բօլքին , Ալպէրթինին կիւղէլլիյինէ հայրան օլմըշ գալմըշ իտիյի ճիհէթէ , ղէվճէսինին սէօզլէրինէ դուլագ ասմամըշ օլտըղընտան .

— Նէ՞ խուսուստա բէյնիմի սուալ իտէ յօրսըն . – տէտի.քտէ :

Բրէնսէս . – Պու դըղճըղազ պու ագշամ պուրատա եաթմալը տէյի՛լմի :

Բրէնս . – Շիւպհէսիղ, չիւպհէսիղ, եալընըզ պու ագշամ տէյիլ, իսթէրսէնիղ պունտան պէօյլէ տաիմա գալսըն , բէք թապիի , բէք գօլայ չէյ . – տէտի :

Բրէնսէս՝ Բաուլ Պէրնիէյէ խրթապէն . – կէօրտիւնիւղմի . բրէնս տէ ֆիքրիմի թաստիգ իտէ յօր . . . հաթթա հէմշիրէնիղին պուրատա գալմասընը ատէթա էմր իտէ յօր . սիղճէ իթաաթ իթմէքտէն պաշգա չարէ գալմատը :

Վինէօ . – Պաշըմ իւսթիւնէ , բրէնսէս :

Լօր Պէրնիէյի պիրագ սէօյլէթմէյէ մուվաֆֆագ օլտըլար :

Մէրդումէ սաաթ օն պիրէ տօղրը քէնտիսի իչին հաղըրլանմըշ օլան օտաեա չէքիլտի : Գարտաչը պէրապէրինճէ կիտիպ , հաթթա պիր միւատէթճիք տէ եանընտա օթուրտը :

Վինէօ տախի եարը կէճէյէ գարիպ քէնտի օտասընա չէքիլտիքտէ, « պու կիւնքի կիւնիւմտէն մէճիւնըմ. բրէնս տէ , բրէնսէս տէ , օղուլլարը տա արթըգ հէբ ավուճըմըն իչինտէ տիրլէր » – տէտի :

22

Բիէր Վինէօ իլէ միւթթէֆիգի օլան Ջէհրլի Եըլանըն, եավաչ եավաչ Բօլքին ֆամիլեասընըն ահվալի խուսուսիյէլէրինէ քէսպի վուգուֆ իթմէքլէ մէչղուլ օլտըգլարը սըրատա , Մէրեէմ տախի վագթընըն պիր գըսմընը գօնթէս տը Վիվիան իլէ կէչիրմէքտէ իտի : Եէքտիկէրլէրինէ օլան մուհապպէթլէրի կիւնտէն կիւնէ արթմագտա ըտը . հէր կիւն այնը սաաթտա պիրիպիրլէրիյլէ պուլուշարագ , էլ էլէ , կէօզ կէօզէ օթուրուպ ուզուն ուզատիյէ գօնուշմագտան հէր իքիսի միւթէէզզիզ օլտուրտար ըտը : Պիր վալիտէ իլէ գըղը պէ յինինտէ , Թէրպիյէի մա՛նէվիյէտէն պահս օլընմատըղը վէ պիր թագըմ նասիհաթլար մէ յտանա գօնուլմատըղը հալտէ , սէօզ՝ ալէսսէվիյէ էօմրիւն վուգուաթը վէ թաֆսիլաթը իւղէրինէ ճէրեան իթտիյի ճիհէթէլէ , պաղէն պիրթագի սէօյլէնմիշ չէյլէր թէքրար իտիլիր : Ֆիլհագըգէ գալպէն պիրէլէնիրլէր · լաքին ֆիքրէն պիրի պիրլէրինտէն այրըլըրլար : Սինննճէ օլան ֆէրդ վէ պիրինին թէճրիւպէսի վէ տիկէրինին թէճրիւպէսիպլիյի վէ միւպթէտիլիյի հասէպիյէ, պազը մէսա՛իլտէն սէրպէսթանէ պահս իտէմէղլէր : Միւլագաթլարը բէք սամիմի բէք լէղիզ օլապիլիր ամմա, մուապահասաթ մահտուտ օլուր . լաքին գօնթէս տը Վիվիան իլէ Մէրեէմին գօնուշմալարը բէք տէ պու դապիլտէն օլմայըպ , պէրապէրճէ եաշամընը օլտըգլարընտան, վէ վալիտեսի գըղընը քէնտի ֆիքրինճէ պէօյիւթմէմիչ օլտըղընտան, պազէն էֆքեարճա պիրիպիրլէրինտէն այրըլըրլար , վէ պիրինին բէյնինէ տիկըլի միւթավասաթ իթմէղ · հէր իքիսինին ֆիքրի պիր գալըպլա տէօքիւմիւշ օլմատըղը ճիհէթէլէ , պէ յինէրինտէ վուգու պուլան իսթիլաֆը արատան թարաֆէյն հագգընտա խայը վէ մէնֆաաթ հուսուլէ կէչիլմիշ օլմատըղը էօմրիւն թարըգը , օ եաշա տէյինի նա՛իլ օլտըղը հալի սէրպէսթի պիր տէրէճէյէ գատար քէնտիսինի թէճրիպէյէ մալիք իթմիչ, վէ կէնճ պիր գըղ օլտըղը հալտէ , ֆիքրճէ եէթիչմիչ պիր գարը հալինէ վասըլ օլմըշ օլմաղէ , սինննճէ վալիտէսիյէ պէ յինէրինտէ հէման ֆէրդ գալմամըշ կիպի իտի . եէհասըլ իքի այրը այրը ֆիքր եալընըզ պիր գալպտե իճթիմա իթմիչ իտի :

Հէր նէ գատար հէր կիւն միւլագաթ իթմէքտէն ֆէվգէլատէ սուրէթտէ մէճիւն օլմագտա իտի իսէլէր տէ , չու հալինի տէվամ իտէ-

մէյճէլինի հէր իքիսի տէ անլամըշլար, վէ գադամի պիրի պիրլէրինէ սէօյլէմէյէ հէր իքիսինին տէ ադրը վարմամադըտա ըտը։ Հէր կիւնքի միւադաթլարընա պէհանէ իթթիհատ օլընան գօնթէսին ըէամի ըէսիտէի խըթամ օլմադըտա խոխլինտէն, պատէղին գօնթէսին կիւնիւնիւն նըսֆընը Մէրկէմին խանէսինտէ կէչիրմէսինէ պիր վէսիլէ պուլմադ միւշքիլ իտի։ Տիկէը թարափտան վալիտէսի կէլէմէյէկլի վէ հալընըղ արա սըրա ուղադտան ուղաղա գօնուշմադա մէճպուր օլտըղլարը հալտէ, Լադօսթի ֆամիլէասընտան տա ուղադ գալմըշ վէ տօսթի վէ ադրապատան մահրում պուլընմըշ օլտըղը ճիհէթլէ, Մէրկէմին պիւսպիւթիւն հալընըղ գալաճաղը տէրքնար, վէ եիւղ եիրմինճի տէֆտասընտա ձինաեէթ Մահսուլը օյունը, իլէրիտէ թէքրար օյնանըլմադ իւղրէ, թաթիլ խոխլէճէյլի ճիհէթլէ, կէճէլէրլի տէ պիր մէչղուլիյէթի գալմամըշ օլտըղընտան, պիչարճինին միւթէմատիյճն պիր սըգընթը իչինտէ պուրընաճաղը աչիքնար ըտը։

Գօնթէս տը Վիվիան արիղ ու ամիդ տիւշիւնտիւքտէն վէ բէք չօդ ղէման թէրէտտիւտտէ գալտըգտան սօնրա, նիհայէթ կիւնիւն պիրինտէ քէմալի ճէսարէթլէ գըղը իլէ պէյնիլէրինտէ մուալլագ օլան մէսէլէյի գաթ' իլէ հէր իքիսինին իսթիգպալլէրինի ինթիղամ ալընա ալտը։

Մարկիթ Մէրկէմի կանընա օթուրթտըրըպ, վէրմիշ օլտըղը գաբարը թուղ միւտտէթ տիւշիւնիւպ թաշընարադ վէրմիշ օլտըղընը պիլ էթրաֆ անլաթտըգտան սօնրա.

— Պունտան պէօյլէ նէ՛ պէն սէնսիղ հաշահապլիրիմ, նէ՛ տէ սէն պէնսիղ տուրապլիրսին. միւշադաթը եէվկիյէմիղէ նէթիճէ վէրմէք տէյիւ, հաթթա պիրազ արա վէրսէք պիլէ հէ՛մ սէնին հէ՛մտէ պէնիմ ղիւհատէսիյէ մուղթազրըպ վէ միւքէտտէր օլաճաղըմընը պէտիհի տիր. – տէտիքտէ, Մէրկէմին կալընըղ սէօղիւնտէն պէնդի ուչուպ. – էվվէթ, էվվէթ, էօյլէ տիր. – տէտի։

Գօնթէս. – Պունընա պէրապէր, պատէղին հէր կիւն պուրահա կէլմէյէ տէվամ իթմէք իհթիմալին խարըճընտա տըր. չիմտիյէ դատար կէլմէյմէ պիր վէսիլէ վար ըտը ըսա էլէէվմ պու վէսիլէ տէ հօզ տըր։ Հէր ճիհէթլէ իհթիրազ իթմէյէ մէճպուր օլտըղըմ խալդ, սըգ սըգ կէօրիւշէրէք, ղէքևավէթ վէ տիրայէթէ մալիք ըղը ու նամուսը լէքէլէնմէյմիչ օլան պիր գըղճըղալա հիւանի թէվէճճիւհ բէյտա իթմիչ օլտըղըմա գանահաթ հասըլ իտէր խէ տէ, լաքին միւնասիպէթի վագըտըղը վէ հուսուսէ կէլէն հիւանի թէվէճճիւհիւմիւն խապաթընը հալընըղ սէնին խանէնէ հասը իտիպ տէ, քէնտի խանէմէ սէնի գապուլ իթմէտիյիմի անլար իսէ, պի հադդէն խալդ թէճաճճիւպ իտէճէք տիր։

Մէհէմ. – Շու հալտէ մուրատըն նէ՞ նաբմադ տըր։

Գօնթէս տը Վիլան աճապա պալդըպ վէ գըղընըն թա գարշըտընա կէչիպ.

— Սէնի գօճամա գըղըմա վէ տօսթլարըմա թանըթտըրմալըյըմ վէ տէմէլիյիմ քի, թէսատուֆէն թանըմըշ օլտըյըմ, վէ մուհասիպա-թըմ տաճէսինտէ թադիպլի իթմիշ պուլտնտըգըմ չու պիրքէս գըղճը-ղաղը սիղտէ սէվինիղ. պու գըղ ճիւմլէնին մուհասապէթլինէ վէ հիւր-մէթ վէ ըհտէթլինէ չահէսթէ պիր գըղ տըր։

Մէհմէմ. – Պու սէօյլէտիյինի իճրա իտէճ՞ք մի սին. իտէճ՞ք մի սին։

Գօնթէս. – Շիւպհէսիղքի իճրա իտէճէյիմ. հէմտէ եարըն իտէ-ճէյիմ. իսթէր իսէն պու կիւն տէ իտէպիլիրիմ։ Պունը մէ՛մուշ իթմէ-յօր մը ըտըն. պէնտէն շիւպհէ՞ մի իսէյօրսըն. պաղէն ղէվճիմին վէ գըղըմըն ուղրունա իհթիհաթ վէ իհթիրաղքտարանէ հարէքէթ իթմիշ իսէմտէ, հէր շէյին էօթէսինտէն պէրի կէլիր, սասիլ պիր քիմսէ օլտը-ղըմը շիմտի իսապաթ իթմէյօրմըյըմ... սէնտէն այրըլմադ նամէրտլիք, հադդսըղըդ օլաճադ տըր. պէնի շիմտիյէ գատար արաբըն, պու տէ-րէճէ սէվմէն իսէ, պիր կիւն նինէ պէնի ղայպ իթմէք իչի՞ն մի արա-բըն սէվմէն. Միւմքին տէյիլ. միւմքին տէյիլ։ Նէտէ՞ն գօրգաճալըմ ... մէճհուլ պիր գըղ հադդընտա տէրքէար օլան հիւանիւ նիյհէ-թիմէ, վարսըն ղէվճիմ թէսաճճիւպ իթմէն. վարսըն պանա տա պագ-սըն, սանա տա ... վարսըն կէչմիշ ղէմանլարը խաթրընա կէթիրմէն տէ հիսապլար եարսըն ... վարսըն շիւպհէ վէ վէսվէսէլէրէ տուշար օլ-սուն ... լաքին պունլարըն հիչ պիլմինէ մուդթէտիր տէյիլ ... ղէվճիմ կիպի նամուսլը պիր քիմսէ պէօյլէ շէյլէրի պիր վէճհ իլէ խաթրընա կէթիրմէղ։ Եէքտիկէրիմիղէ միւշապէհէթի ճիւղիյէմիղ վէլէվքի բէք ղիեատէ օլտա պիլէ, եինէ պու միւշապէհէթի թէսատուֆէ համլ իտիպ, պիր ճինայէթ վուղուինէ ինանամազ. պու հալտէ նէ՞տէն գօրգարըմ. վէ շիմտիյէ գատար աճապա նի՞չին թէրբէտիւա իթմիշիմ։ Լաքին թէ-րբէտիւատէ գալան պէն տէյիլ, զամիրիմ իտի. սէնի քէնտի էօմրիւ-մէ հիսսէտար իթմէյէ հադդըմ վա՞ր մը տըր. եօ՞ղ մը տըր տէյու տիւշինմէքտաճ իտիմ, ուղուն միւտտէթի տիւշինտիւմ թաչընտըմ... գարարըմը վէրտիմ. վէ վէրտիյիմ պարար տա զանն իտէրիմ քի մու-վաֆըգըզ աւտալէթ տիր. էյէր սէն պէնիմ իչլէմիշ օլտըղըմ պիր խա-թանըն մահսուլը, վէ հաթթա պիրմէհէրէք իթմիշ օլտըղըմ պիր գա-պահաթըն մէյվէսի օլսայըտըն, սանա էվիմտէ պիր եէր թախսիս իթ-մէքլէ գապահաթը օլապիլէրիտիմ... պունըն'լա պէրաբեր եինէ սէն

սուչըզ սայըլըրտըն . . . Ըկն տէ պիլիրսին քի , պաղը նաղիք խուսուս-
լարտա , պիլէթրաք տիւշիւնմէք իճապ իտէր . . . լաքին պու էօյլէսի
տէյիլ . պէն հիչ պիր գապահաթ իչլէմէտիմ . հէր իքիմիզ պիր ֆէլա-
քէթին գուրպանլարըյըզ . . . Պիրնի չըդըպ տա , պէնիմիչէ պիր իթ-
թիֆադ գօճամա խըբանէթ իթմիչ օլսայրտը վէ սէն տէ շու խըբա-
նէթ եիւղիւնտէն հուսուլէ կէլմիչ պիր էվլատըմ օլսայրտըն , էլպէթ-
թէ քի սէնի զէվճիմին գուճաղրնա գատար կէօթիւրմէյէ ճէսարէթ
իտէմէզ իտիմ : Պինաէն ալէյհ հիչ քիմսէտէն ուԹանմագսըղըն , սանա
պէճանը մուհապպէթ իտէր վէ սէնին կիպի պիր էօքսիւզ իչին թէվճե-
ճիւհլէրինի թալէպ իտէպիլիրիմ . . . Պու պէօյլէ տիր . . . պա տէղին ա-
լէնէն պիրիպիրիմիզի սէվճեճէյիզ . զահիրէն իքի սաաթդ տօսթ կիսի վէ
ֆագաթ պաթրընէն վալիտէ վէ էվլատ կիսի :

Մէրեէմ՝ գօնԹէչին պօյնընա սարըլարադ . – Ա՛հ , պէօյլէ կիւղէլ պիր
հալի րուեամտա պիլէկէօրմէքլիյի արզուլէմէյէ ճէսարէթ իտէմէզ իտիմ . – տէտի :

23

Շու միւքեալէմէտէն պիր գաչ կիւն սօնրա , Մարկրիթ Մէրեէմ ,
պիրինճի տէֆա օլարադ գօնԹէս տը Վիվիանըն խանէսինէ աղիմէթ իթ-
տի : ԳօնԹէս տը Վիվիանըն սանէմինի իքմալ իթմիչ օլմադ վէսիլէսիյլէ
Մարկրիթ Մէրեէմ , պիր աղշամ Թաամընա տավէթ իտիլմիչ իտի : Մա-
տամ տը Վիվիանըն արզուսը մուճիպինճէ , Մարկրիթ Մէրեէմ սէրպէսթ-
ճէ վէ աչըգ աչըղա գօնԹէսին էվինէ կիթմիչ օլտըղը ճիհէթլէ , քիմսե-
նին Թէաճճիւպիւնիւ մուճիպ օլմամըչ ըտը : ԳօնԹէս տը Վիվիան՝ իչէ
ասլա էհէմմիյէթ վէրմէյիպ , Մէրեէմի գօճասընա ԹանըԹտըրտըգտան
սօնրա , տիկէր միւսաֆիրլէր իլէ մէչղուլ օլտը . Մէրեէմ տահի ճէմիյէթ
իչինտէ զայդ օլարադ եավաչ եավաչ ալըշմադա պաչլատը :

Կէրէք սուֆրատա վէ կէրէք մուախխարէն սալճնտա , հէր քէս իլէ
գօնուշմադա պաչլայարադ , վէ տիւյդէթ վէ զէքեավէԹինի կէօսԹէրէ-
րէք հէր քէսէ քէնտինի պէ յէնտիրտի :

Մէրեէմ իլէ պու սուրէԹէլէ միւնասիպէթ , պիր աղշամ Թաամընա-
տան պաչլանըլարադ , մէրգումէ պրա սըրա գօնԹէս տը Վիվիան Թա-
րաֆընտան տավէթ իտիլմէյէ տէվամ օլընտը : ԳօնԹէս , զէվճինի Մէր-

եէմտէն խօշլանտըրաճադ տէրէճէլէրէ դատար չալըշարադ , նիհայէթ չու արդուսընա տա մուվաֆֆադ օլսը ։

Թուլ միւտաէթի մէմալիքի շարդըյէտե իդամէթի իթմիշ օլան քէսանըն էքսէրիսի սիւքութի վէ խոթիրահաթատան խօշլանտըդլարը միսիլլու , դօնթի տը Վիլլիան տախի կիւրիւլթիւտէն վէ զիհն եօրմադատան ասլա մէուճուն օլմահարադ , Մէրկէմ իլէ դօնուշմադատան զէվքեաղ օ. լուր ըտը ։

Մարկրիթի Մէրկէմին Իրան մէմալիքինի տօլաշմիշ օլտըղընըն խապէրինի ալտըդտա , բէք աղ լադըտըր իտէն դօնթի տը Վիլլիան , ատէթա կէվէզէլսի իթիւտաա իտէրէք , Շերաղտան Թէհրանտան մուսաֆատսալար աչտը , վէ էքսէրիա եօլճըլըդ իտէնլէր սէհահէթլէրինի հիքեայէ իթմէքտէն զէվքեաղ օլտըդլարընտան , դօնթի տախի սէօյլէմէքտէն վէ Մէրկէմին մէմալիքի Իրանիյէնին ուսուլ ու ատաթը վէ ահալիսինին ախլադը հադդընտա վիրմէքտե օլտըղը թասֆիյլաթը տինլէմէքտէն տօեամալ իտի ։

Րէֆթէ րէֆթէ դօնթի տը Վիլլիան՝ Մէրկէմիդ միւթէլէդդիդ օլամատըղը կիսի , Մէրկէմ , իլէ կիւնտէն իլէ սաաթընտան իթիպարէն , դօնթէս տը Վիլլիանըն դըղը Գլէր իլէ տախի հիւանիւ միւնասիպէթ բէյտա իթմէյէ մուվաֆֆադ օլսալիմիշ իտի ։ Վալիտէսինտէն զիւեատե ալսագճա վէ սըֆաթճա բէտէրինէ պէնդէմէքտե օլան Գլէր տախի , Մէրկէմին հարէքեաթը խալխանէ վէ մուամէլաթը տիլնիւվաղանէսինին մէֆթունը օլմըշ ըտը ։ Գլէր , հիչ պիր մէքթէպէ կիթմէքսիզին , եվտէ թէրպիյէ իտիմիշ օլտըղընտան , քէնտի եաչընտա պուլընան դըզլար իլէ իւնսիյէթի բէյտա իտէմէմիշ օլմադ հասէպսիյլէ , չօգտան պէրու քէնտինինէ պիր ըֆֆիդ , պիր տօսթ արամադտա օլմադըյէ , Մէրկէմէ , թէսաւիւֆիւնտէն տօլայը աչըրը մէրթէպէտե մէմուն օլտը ։ Մարկրիթի , վալիտէսինտէն այրը վէ սաաաէթտէն մահրում օլարադ պէօյիւմիւշ օլտըղընտան , Գլէրին սաաաէթի հալինէ հասէտ իթմէսի լազըմ կէլիր իքէն , մուղայիրի օլարադ , քէնտիսինի սէվմէյէ հաղըր օլան , վէ քէնտի հէմշէրիեսի օլտըղընը պիրմէյէն Գլէր իլէ հիւանիւ իմթիղաճ բէյտա իտէրէք , աաէթա մէրդումէյի էսիր կիսի քէնտիսինէ պէնտ իթտի ։

Պինաէն ալէյհ , հէր շէյ դօնթէս իլէ Մէրկէմին արպուլէրի մուճիպինճէ ճէրբէտան իտէրէք , սօն պահարը , դօնթըն Շանթիյէտե սաթըն ալմըշ օլտըղը պիր խանէտե պէրապէրճէ կէչիրմէյէ , վէ Մէրկէմին՝ Գլէրին տախի սանէմինի եաբմասընա դարար վէրիլտի քի , պու տա պիրիպիրլէրինտէն պիր դաչ այլար տահա այրըլմամալարընա պիր պէհանէ իթթիխադ օլընմըշ ըտը ։

Մէրեէմ. – Ճիտոէն ֆէրգ եօղըսա տա, զահիրէն վար տըր ևա. Հանըվ էն աղը ևէրմի պէշ ևաշընտա կէօռմէյրիր, բէք չօդ ևաշլըշըրտան, հաթիթա պաղը իռմիեարլարըմընդտան պիւչ տահա դիեատէ ագլը պաշընտա պիր տէլիդանլը տըր։

Գօնիէս. – Բէք ալէա, ամմա, սէն իչին պիր ճիհէթինի ունուտուլօրսըն։

Մէրեէմ. – Հա՞նկը ճիհէթինի։

Գօնիէս. – Հանըվ Լադօռմըն սէնի սեվմէքտէ օլտըդընը պիր ադրալըդ անլա՞մմընշմը ըտըն։

Մէրեէմ. – Պիր վադըվ սեվէէր իտի. լաքին իւմիտսիզ պիր աթէչի աշդ, էնճամընտա սէօնիւ վէրիր. պէն հիչ իւմիտ վիրմէտիմ իտի։

Գօնիէս. – Նի՞չին, ատնա բէք ուլդուն պիր դէվճ օլապիլիր իտի։

Մէրեէմ. – Մ՛հ. վայիտէճիյիմ. իսթանպուճատան արթըդ պահս իթմէեէճյինէ նէմին իթմիչ իտին... Պիրմիչ օլասըն քի պէն ատա վէ դաթան էվէէնմէճէյիմ... պէն մահվա սէնին իչէ վէ սէնին իչին եաշամադ իտթերիմ... գըդ ըմ, վէ գըդ դալաճաղըմ. – տէտի։

Վալիտէսիյէ չու մուպահասատա պուլընտըդը կիւն, Մէրեէմ՝ վիլեէ ճատտէվինտէ վադը իտանէսինէ ավտէթի իթմէքտէ, աղիմ պիր հադարէթէ մուսատըճ օլտը։

24

Պու հադարէթի իտէն իսէ Բիւէր Բօլքին իտի։ Մէրեէմի նէ թէաթրօտա վէ նէ տէ էվինտէ կէօրէմէմէյինտէն տօլայը, բըէնս Բօլքին տէլի տիվանէյէ տէօնէրէք, Վինեօնըն նասիհաթընա իմթիսալէն, պիր տէֆա միւլադաթա մուդաքիլ, պիր մէպլաղը ճէսիմ թադտիմ իթմէյէ դարար վէրմիչ իտի։

Պէպէմէսինին թէսիմ իթմիչ օլտըդը մէքթուպտա, Բիւէրին չու թէքլիֆի միւնասէրիճ օլուպ, մադամատը տահի այըդ այըդա պէեան դըլընմըչ ըտը։ Շիվէպաղլըդը միւսպէթի օլան պիր դարըևա պիլէ պու միպլիւ պիր մէքթուպ եազըլմադ ճա՛իզ օլմայըպ, եալընըդ չուրասը վար տըր քի, Մարկրիթ Մէրեէմտէն պաշդա պիր դարըևա եազըմըչ օլսա ըտը, թէքլիֆ օլընան մէպլաղըն ճէսամէթի պէլքի իտիչէն հադարէթի պիր տէրէճէյէ դատար թախֆիֆ իտէպիլիրտի։

Գօնթէս տը Վիվիան տէր Լոի.քի . – Դէքը եօրուլուպ տա օտաբնա չէ.քիլոլի ղէման , պիղ տէ կիտէր պաղչէնին պիր .քէօշէսինէ չէ.քիլիը , վէ օրատա սէրպէսթճէ էօրիւչէրէ.ք տիկէտիմիտ կիպի գօնուշըրըզ :

Վալիտէ իլէ .քէրիմէ պէ.ինինտէ վադը օլան միւնասիպէթի թապիւ.յէնին իւզէրինէ չէ.քիմիշ օլան ըէրտէնինն ալթընտաքի սըրըը, հէր իւ.քիսի ֆէվգէլատէ իհթիմամ իլէ .քէթմ իտէրէը , վէ .քէնտիկէրինին տաճի խա-պէրլէրի օմմադսըզըն չու հալտէն դիւտաճխիյէ լէդդէթ կապ օլուրլար ըտը :

Մա մաֆիհի , կիւնիւն պիրինտէ պիրտէն պիրէՄարկրիթ Մէրեէմ վալիտեսինէ պէր վէճճի աթի պիր սուալ պաշլատը.քի , գօնթէս իպթի-տայը էմիտէ պու սուալի սուլի թէֆսիր իթտի :

— Դէքրի գա՞չ կաչընտա էվվէնտիրմէ.ք պիր նիյէթինիզ :

Գօնթէս . – Նի՞չին պունը սուալ իտէ յօրսըն :

Մէրեէմ. – Ընլամադ իչին :

Գօնթէս . – Եօգ եօգ . պաշդա պիր ֆիլբրին օլմալը :

Մէրեէմ. – Նէ՞ կիպի ֆիլբր :

Գօնթէս . – Սէն .քէնտինճէ տէրսին.քի , Դէքը էվվէնտիյի կիպի պէն տէ եալընըզ սէնին օլուրըմ. վէ պիրի պիրիմիզի սեվմէ.ք իչին , արթըդ Դէքրտէն սադըտնմադա իհթիեաճըմըզ դալմադ :

Մէրեէմ. – Եանըլըը յօրսըն , չու արալըդ պէն մահզա սէնին տիկէր դըզընըն սաատէթի հալինի տուչիւնիւյօրըմ. պէն ծնը պիղդաթ .քէնտիմ էվվէնտիրէճէ.յիմ :

Գօնթէս . – Բիմի՞ն իլէ էվվէնտիրէճէ.քսին :

Մէրեէմ. – Հանրի Լադօսթ իլէ :

Գօնթէս . – Պունը խաթըրընտան պիլէ կէչիրէմէղսին :

Մէրեէմ. – Նի՞չին կէչիրմէ յիմ. Հանրի Լադօսթ , կիւղել , տիրա-յէթլի , ղէ.քի վէ գալպի բաք պիր տէլիդանը տըր , բէտերի դայէթ ղէննկին օլտըգտան պաշդա , էմնիյէթի ումումիյէ յի գաղանըշ պիր զաթ տըր . . . տահա նէ՞ լազըմ. միւրաատըն դըզընը մութլաձա զա-տէկևանտան պիրինէ՞ մի վէրմէ.ք տիր :

Գօնթէս . – Ասլա . . . պու պապոֆ կէրէ.ք պէնիմ վէ կէրէ.ք գօն-թէն, ֆիքրիմիզ նէ մէրքէզտէ օլտըղընը պիլիրսին . . . լաքին Հանրի Լա-դօսթ իլէ Դէքրին եաշլարը հէման պիր ըստտէֆէ կիպի տիր :

Մէրեէմ. – Զէվճ իլէ ղէվճէ պէ.ինինտէ եաչճա պէօյիւ.ք ֆարդ օլմամալը տըր , տէ յու նիչէ տէֆալար իստիյա իտէն սէն տէ.յի՞լմի ի-տին :

Գօնթէս . – Շիւպհէսիզ . . . մա մաֆիհի պիր ֆէրդ տէ օլմալը տըր :

Մէյնեէմ՝ ֆէվդէլատէ սուրէթտէ տուչարը հիտտէթի օլարագ , մէքթուպը բարա բարչա իտիպ ֆըրլատը վէրտի ։

Ֆիլվագը օ անդ տէյին իթթիխազ իթմիչ օլտըղը մէսլէքէ նազարըն , պու միսիլու նալայըդ պիր թէքլիֆ վուդուհունէ սէր րիչթէ վէրմէմիչ օլտըղը ճիհէթլէ , պէօյլէ պիր մէքթուպտան հիտտէթլէնմէսի բէք թապիի իտի ։

Բարիստէ հէր քէսին քէնտիսինի լայըգը վէճհ իւզրէ հէնուզ թանըմամըշ վէ մէսլէքի հագդընտա խալգըն թէրէտտիւտ իթմէքտէ պուլընմըշ օլտըղը պիր ղէմանտէ վուդու պուլմըշ օլսա ըտը , պէլքի պիր տէրէճէյէ գատար էհէմմիյէթի վէրմէզ իտի իսէ տէ , անճագ հէր թարաֆտան մաղհարը իհթիրամ օլտըղը սըրատտա վէ խուսուսըյլա մատամ վիվիանըն խանէսինտէն պիրազ էվվէլ չըգմըշ օլտըղը հալտէ , չու հագարէթ վուդու պուլմըշ օլտըղը ճիհէթլէ , պուրալարընը խաթրընա կէթիրտիքճէ հիտտէթի արթտըգճա արթմագտա ըտը ։ Ջանն իտէր իտի քի բրէնս Բօլքին քէնտիսինի թահդիր իթմէքլէ , գօնթէսի վէ պէվճինի վէ տօսթլարընը վէ հաթթա Դւէրի թահդիր իտէյօր ։

— Ա՛հ , չու Բօլքինւէր , չու Բօլքինւէր . եվրի պէշ սէնէ էվվէլ նէ իմիշլէր իսէ , պու կիւն եվնէ այնը Բօլքինւէր սիր ։ Տախմա բարալարընը ինսանըն եվուղիւնէ չարբարլար , տախմա բարալարըյլա ինսանա թօգաթ վուրուրլար . . . պիր վագթի պապասը սէրվէթի մէվճուտէսինի թագտիմ իտէրէք վալիտէմի րէղիլ իթմէյէ չալըշտըղը միսիլու , պու կիւն տախի օնըն էվլատը պէնի այնը թէտոպիր իւէ թէրղիլ իթմէյէ ուղրաշըյօր . . . ա՛հ , ուղրաճաճադլարը ֆէլաքէթէ միւսթահագդ տրրլար , միւսթահագդ տրրլար . խայըր , պու աուսիլար չաճանը մէրհամէթ տէյիլ տիրլէր · – տէմէքտէ իտի ։

Պիր միւտտէթտէն պէրու մատմուազէլ Մէլուէմին վալիտէսի պու Բօլքինւէրէ աֆվ իթմիչ օլտըղը կիպի քէնտիսինին տախի աֆվ իթմէսի լազըմ կէլտիյինի տիւչիւնմէքտէ օլուպ , պու խսէ , կիտիպ բրէնս Բօլքինի պուլուպ « սէնինն սէրվէթին , նամուսըն , էօմրիւն, պէլքի թէհլիքէ իչինտէ տիր . ճանինին պիրինի էվինէ գապու իթմիչսին , պիր մահպէս գաչղընընա էմնիյէթի քեամիլէ պաղլամըշսըն , Բաուլ Պէրնիէ տէյու պէլէտիյին չախս , Բիէր վինեօ տըր . վէ դըղգարտաշը օլտըղը իտտիասընտա պուլընան դըղ իսէ , վինեօնըն մահպէս արգատտաշը օլուպ դաբաթմասը տըր . . . էյի տըղգաթ էթ » տէմէքլէ հուսուլէ կէլէպիլէճէ յինի հիւքմ իթմէքտէ իտի ։

Ֆիլվագը բօլիս մէմուրընըն թէհաթրօտտաքի օտասընտա իթմիչ օլտըղը հիքեայէտէն , բրէնսէս Նատէժին պաղէն պահսընը իթմէքտէ օլ-

տըղը գըղ Զէհրլի Եըլան թա՛պիր օլընան Ալպէրթին ժանրօն օլտըղընը քէչֆ իթմիշ իտի ։ Բօլքինլէրին մուվագդաթէն էվվէրինէ գապուլ իթմիշ օլտըգլարը գըղըն , Նիհայէթ օրատա եէրլէշմիշ օլտըղընը վէ միւշթէրէքի գատար իսթիֆատաէտ պուլընտըղընը տսխի պիլիր իտի ։ Պիրիսի բրէնսին խուսուսի քեաթիպի , վէ տիկէրի տախի բրէնսէսին մաեէթի վէ քիթապ օգուշըճըսը օլմըշ ըտը ։

Պուրալարընը վէ պունլարըն քէնտիլէրինէ կիւնիւն պիրինտէ պիր օյուն օյնաեաճագլարընը բրէնսէ խապեր վէրմէքլիյի թէսավվուր իտիպ տուրմագտա իքէն , Բիէրին մէքթուպը կէշմիշ օլմասը յլա , Բօլքինլէրին հիչ պիր վէճհ իլէ շաեանը մէրհամէթ օլմատըգլարընա գարար վէրմիշ իտի ։

Տիկէր թարաֆտան Բիէր Բօլքին իսէ քէմալի թէլաշ վէ ըղթըրապը գալպ իլէ մէքթուպըն ճէվապընա պէքլէմէքտէ իտի . Բաուլ Պէրնիէ , եա վագը օլան թէքլիֆի գապուլ իթտիյինի զըմնէն անլաթտըրաճաղընա վէ եախօտ թախմին իթտիքլէրի ախլագտա պիր գըղ օլմատըղընը պիլտիրէճէյինէ , բրէնսի գանտըրմըշ ըտը ։

Պունընլա պէրաբէր եիրմի տէօրթ սաաթ կէշմիշ օլտըղը հալտէ հիչ պիր ճէվապա տէսթրէս օլամատը ։

Բիէր քեամիլէն մէեուսիյէթէ տիւշմիւշ իտի . թաատտան սօնրա , կէօեա սաթըն ալմըշ օլտըղը պիր ըճամի կէօսթէրմէք պէհանէսիյլէ Բաուլը քէնտի օտասընա կէօթիւրիւպ .

— Տահա հիչ պիր խապեր եօք , հիչ։

Վինեօ . – Թէաճճիւպ իթմէմ։

Բիէր . – Նի՞չին թէաճճիւպ իթմէղտին , հաթթա սէն իտին պէնի թէէմին իտէն քի . . .

Վինեօ . – Եինէ թէէմին իտէրիմ . լաքին պիրազ միւսաատէ իթմէյի քի նէ՞ եաբաճաղընը տիւշիւնսիւն ։

Բիէր . – Մէքթուպ տիւն տէյիլ էվվէլքի կիւն կիթտի ։

Վինեօ . – Պէօյլէ պիր չէյ գարար վէրէպիլմէք իչին իքի կիւն քեաֆի տէյիլ տիր . էյէր մատմուազէլ Մէրեէմի էօյլէ իլք աղըզտա ավլամագ գօլայ պիր չէյ տիր տէյու ըզեաս իտէ յօր իտին իսէ , նիչի՞ն եարըմ միլեօն ֆրանգ վէրմէյէ գալգըշըրն . . . պիր գաչ պին ֆրանգ հուսուլի մագսատա եէթիշիր իտի . . . էյէր մուզայիրի օլարագ պուանէ տէյին հիչ պիր իլգիալաթ քէնտիսինէ թէէսիր իթմէմիշ օլտըղընա էմին իսէն , միւսաատէ էթ քի տիւշիւնսիւն թաչընսըն վէ մէնֆաաթը ուղրընա սանա թէսիմ օլմագլըղա հիչ օլմազսա ֆիքրինի ալըշտըրըաըն ։

Բիեր. – Շու հալտե մէ՛մուլ իտէ՛րմիսին, զանն իտէ՛րմիսին քի . . .

Վինեօ. – Էվվէթ, իւմիա իտէրիմ. վէ նիչին իւմիա իթմտիյիմի տէ պիլմի՞ր մի սին։

Բիեր. – Նի՞չին։

Վինեօ. – Զունքի սիւքութ իտէ՛յօր։

Բիեր. – Աչըդ սէօյլէ, անլաեամանեօրըմ։

Վինեօ. – Էլինէ պիր գալէմ ալըպ «եօդ» տէ՛յի եազմադ, գօլայ պիր չէ՛յ տիր. իւչ հարֆտան իպարէթի պիր չէ՛յ. լաքին պէնիմ մէմուլ իթմտիյիմ կիպի, «էվվէթ» տէ՛յու ճէվապ վէրմէ՛յէ դարար վէրմիշ իսէ, ինհիզամ վէ խարապկյէթինէ պիր սիւս վէրմէ՛ք իչին դալէմինի պիր միւտտէթճիք էլինէ օյնաթմաղա մէճպուր սըր։ Մ՛իլադաթըն վադթընը թային վէ պին տիւրլիւ թէտապիրի իհթիեաճկյէ՛յէ թէչէպպիւս իթմէսի լազըմ կէլիր քի, հիչ քիմսէ չիւպհէ վէ վէսվեսէ՛յէ վարմասըն։

Բիեր. – Սահիհ տիր. պիրազ պանա իւմիա վէրիյօրսըն։ Պու կիւն, կիւնիւմիւ նա՛սըլ կէչիրմիշ օլըրղրմը թէսավիւր իտէմէ՛զսին . . . ա՛ճապա նէ գատար վադթի տահա պէ՛քլէ՛յէճէ՛յիմ։

Վինեօ. – Պէ՛քի պիր եա իքի կիւն տահա . . . Մ՛. Հ. աչնճէ նէ գատար ադըլանէ տավրանմըշ օլուրսըն, է՛յէր քի . . .

Բիեր. – Անլատըմ, անլատըմ, եէթիչիր. պիր տիվանէ իլէ ադըլտան պահս օլունմազ, չունքի տիվանէ գըսմը ադլ պահսընտան պիր չէ՛յ անլաեամազ։

Վինեօ. – Օ հալտէ, պէն արթըդ կիտէ՛յօրըմ. մատամ՛քի սանա է՛յի նասիհաթլար վէրէմէ՛յօրըմ, տէմէ՛ք օլուր քի, արթըդ սանա պիր ֆայտէմ օլամազ. – տէ՛յիպ, օտաոան չըդտը, վէ Ալպէրթին ճանրօնըն օտասընա կիթտի. պիր պաշ աղրըսըրը պէհանէ իտէրէք էրքէնճէ օտասընա չէ՛քիլմէսինի մէրդումէ՛յէ էվվէլինտէն ըսմարլամըշ ըտը։

25

Իքինճի գաթըն սուֆասընտա Լօր Պէրնիէնին խըզմէթինէ թայնին իտիլմիշ օլան պէսլէմէ՛յէ րասթ կէլտի։

— Գըզդարտաշըմըն եանընտա՞ մը ըտըն։

Պէսլէմէ. – Էվվէթ, էֆէնտիմ։

Վինեօ. – Նա՛սըլ տըր։

Պէսլէմէ. – Մատմուազէլին էլան պաշը ապրը՛յօր։

Վինեօ. – Եախտը՛ մը։

Պէսլէմէ. – Խայըր է՛ֆէնտիմ, տահա եաթմատը։

Վինեօ. – Եախմազա կիմմէ՛տէն էվվէլ, պիր քէրրէ կէօրմէ՛ք իսթէր իտիմ. րէճա իտէրիմ պիր քէրրէ սօրը վէր, պէնի գապուլ իտէպիլի՞ր մի։

Պէսլէմէ. – Պաշ իւսթիւնէ է՛ֆէնտիմ. – տէ՛յիպ, մուֆթարագաթի իտէրէ՛ք պիր տադըգե սօնրա մատամուազէլ Լօրըն մէ՛մնունիյէթինէ գապուլ իտէճէ՛յի խապէրինի կէթիրմէ՛քլէ, Բաուլ Պէրնիճ իչէրիյէ կիրտի։

Ալպէրթին. – Օտամա կէլմէ՛ք իչին պու նէ՞ գատար թէքէլլիւֆ. հէրքէսին նազարընտա սէնին հէմֆիրլէ՛ն օլարըղըմ հալտէ քի՞մ շիւպհէ իտէպիլիր քի . . .

Վինեօ. – Էլպէթթէ քի թէքէլլիւֆ իթմէ՛յիմ. լուպումընըզ տըր տէ՛յու զանն իտէր իսէն եանընըր յօրսըն. մուղայիրի օլարադ հէր քիմ քի եա միւսամէհէտէն վէ եախօտ զամիրինին բահաթընտան նաչի պու միսիլու թէքէլլիւֆլէրտէն սարֆը նապար իտէճէ՛ք օլուրսա, պու միսիլլուլէր հէր նէ գատար էֆլի ըրղ օլսալար, տահա պիհատէ չիւպհէ՛յի տավէթի իտէրլէր։

Ալպէրթին. – Հադդէն օլմալը. լաքին այնը չամընըն ալթընտա պէ՛յլէ պիրիպիրիմիզատէն այրը օլարադ եաշամադ, պիհատէսիյլէ սըգընթըը պիր չէ՛յ։

Վինեօ. – Սապը էթ. պիրազ վադըթտան սօնրա արթըդ պիրիպրիմիզատէն այրըլմայըզ. . . սէօզ վէրտիմ. . . կիտէր Ամերիգանըն պիր քէօչէսինտե պէրապէրճէ էօմիւրմիւզիւ կէչիրիրիզ. պէն նէրէ՛յէ օլսա կիտերիմ. . . պաղչէլի պիր էվ պուլուրուզ. . . արապալար, աթլար, խըզմէթքեարլար ալըրըզ. . . ղէնկինլէնէճէ՛յիզ վէ հէր թէչիլիքեատէն մա՛սուն օլարադ եաշաեաճաղըզ։ Է՛յէր Ֆրանսայը արզուլէ՛յճէ՛ք օլուրսան, եինէ կէլիրիզ. կէօրիյօրսը՞ն եա, արանընտըրըլմըզ հալտէ պիրէ Բարիսին թա օրթասընտա սադլանմադ նէ գատար դօլայ չէ՛յ խիշ։

Ալպէրթին. – Տըշարընա չըդմամադ չարթ ըյլա, դօլայ։

Վինեօ. – Պու հաֆթա բրէնսէս իրէ իքի տէֆա չը՛դմատըն մը։

Ալպէրթին. – Է՛յի պիր չէ՛յ եաբմատըմ. ամմա, չըդմամադ տա միւմքին տէ՛յիլ իտի։

Վինեօ. – Շիւպհէսիզ, մատամ՛ քի բրէնսէս րէֆագաթի իթմէ՛յէ մէճպուր սըն չըդաճադսըն. մա մաֆիհի կէօրիւյօրսըն եա, հիչ պիր չէ՛յ օլմատը վէ պունտան պէ՛յլէ տէ օլամազ. . . Ալպէրթին ժանրօնը պուլմադա մէմուր օլան բօլիս մէմուրլարը, բրէնս Բօլքին իլէ չաշատը պիր

արապատա պէրապէր կէզէն վէ դըեաֆէթի եէրինտէ օլան պիր դըզ հագգընտա պիր կէօնէ չիւպհէյէ վարամազլար . . . Շիմտիլիք վագըթ զաեի իթմէյէլիմտէ իչիմիզէ պագալըմ. սէնին տէ խաթիրահաթա իհթիեաճըն օլտըղը իչին , պէն տէ պիր ան էվվէլ կիթմէլիյիմ։

Ալպէրթին . – Գօնուշալըմ, ամմա պիրազ տահա եագըն կէլ. կէլ չու գանաբէյէ օթուր ։

Վինեօ . – Եօգ , պէպլէմէ իչէրի կիրէպիլիր ։

Ալպէրթին . – Բրէնսէս լէյ պէրապէր պուլընտըղըն ղէման պէօյլէ իհթիեաթլարը տիւշիւնմէյօրսըն , կէչէն կիւն թա եանը պաշընտա օթուրմըշ, էլինի սըգըյօրտըն , պէն տէ իւսթէ կէլտիմ։

Վինեօ . – Սէնին իչէրի կիլտիյինի կէօրտիւմ վէ սէնտէն տէ չէքինմէյէ իհթիեաճ կէօրմէտիմ։

Ալպէրթին . – Պունընըլա պէրապէր . . .

Վինեօ . – Պունընըլա պէրապէր , նէ՞. . . պու տիվանէճէ դըսգանճըղլարընըլա պէնի րահաթ պըրագաճա՞գսըն եա . պէնիմ մագասատըմ նէ օլտըղընը բէք էյի պիլիյսին . . . պէն սէնի գըզգանը՞յօրմըյըմ քի , սէն պէնի դըսգանասըն ։

Ալպէրթին . – Պու սէօզ ույտը՞ մը ։ Բրէնս, իհթիեար ատամըն պիրի, հալպու քի բրէնսէս . . .

Վինեօ . – Եագընտա դըզդ հաչընա կիրէճէք . . . պէն մէյվէնին թըրֆանտասընտան խօշլանտըղըմը , զանն իտէրիմ քի սանա սէօյլէմիշ վէ իսպաթ իթմիշիմ տիր ։

Ալպէրթին . – Էօյլէ ամմա , օղրուն մէյվէլէրին տէ լէզղէթինէ պագայօրսըն ։

Վինեօ . – Հասպ էլ վէզիֆէ , հասպ էլ իզթիզա օղրունլարըն տա լէզղէթինէ պագայօրըմ քի , պունտան պէօյլէ էօմրիւմ օլտըճա սէնին իլէ թըրֆանտա մէյվէ եէեէպիլէյիմ. . . սէն հագըդէթ էն նանքէօրլիւք իտէյօրսըն . . . պու պահսը գաբայալըմ. . . պու ադշամ Բօլքին նէ՞րէյէ կիթտի ։

Ալպէրթին . – Հավա ալմազա չըգտը . . . ղէվալը ատամ պիրազ զիհնինի տաղըթմազա մէճպուր ըտը ։

Վինեօ . – Եէնի պիր վուգուա՞թ մը վար , նագլ եթ պագալըմ։

Ալպէրթին . – Թատամտան ոնըտա ղէվճէսինին վէ սէնին ղայպուսէթինիզտէն խոթիֆատէ իտէրէք , պէնիմ իչին հիսս իթմէքտէ օլտըղը չիտտէթի աշգընտան պահս իթտի ։

Վինեօ . – Պու թազէ պիր հավատիս տէյիլ։

Ալպէրթին . – Թազէ տէյիլ ամմա , էյլէնճէլի տէ տէյիլ. . . իքի

այ միւթէմատիյէն այնը էզկիյի տինլէմէք, սըգընթըլը չէյ ... արատա պիր, հիչ օլմազսա հավայը տէյիշտիրսե, եվինէ նէ իսէ, լաքին էօյլէսի տէյիլ. տահմա պիր չէյ սայըգլար. – վէ բրէնս Բօլքին կիպի սէսինի գալընլաթտըրարագ.

« Էվէ կէլտիյին կիւնտէն պէրու պանա զարիպ սուրէթտէ թէէսիր իթտին. սէնի չիատէթլէ սեվէճէյիմի հիսս իթտիմ իտի, մէյէր եանըլմամըշըմ. օ գատար կիւղել օ դատար չիրինսին քի ... » տէր տուրուր, պու սէօզլէրի հիչ տէյիշտիրմէդ. եալընըզ սէօզ իլէ տէ իլթիֆա իթսէ եվինէ նէ իսէ, էլլէհիմի թուրթար, պէլիմի սըգար, էօբմէյէ գալգընըր ... Օ՛, չօգ միւնասիպէթսիզ հէրիֆ ... իսապէթ քի եըլան կիպի էլլէհինտէն սիվիշիր գաչարըմտա, օ տա ադզը աչըդ գալըր:

Վինեօ. – Եվինէ պու ադշա՞մտա մը, պունլարը սէօյլէտի:

Ալպէրթին. – Պու ադշամ տահա պէտթէր, թէշէպիւս իթտիյիմիզ իչին նէթիճէսի պէնիմ իտէճէյիմ մուամէլէյէ միւթէվագքի օլտըղընը, վէ Բօլքինին աչգ ու սեվտասընը արթըրարագ օնը հիւքմիւ միւն ալմընա ալմագ լազըմ կէլէճէյինի սէօյլէմիշ իտին: Շու եաբընշան հէրիֆտէն պիր ան էվվել գուրթուլմագ, սէնին մուամէլաթընը թէսհիլ իթմէք վէ շու էվտէն չընգըպ սէնին իլէ եալընըզ պաշըմա էօմրիւմիւ կէչիրէպիլմէք իչին, պու ադշամ բրէնս Բօլքինէ տահա զիեատէ շիվէքեաըլըդ իթտիմ... տահա զիեատէ պայդըն կէօզլէրլէ եիւղինէ պագտըմ...: Տիչլէրիմի պիր էյի կէօրսիւն տէյու աղզըմը ասչապլտիյիմ գատար աչտըմ. տիչլէրի բէք պէյէնտի... Նիհայէթ հէր սէն՝աթըմը իճրա իթտիմ:

Վինեօ. – Էյ բրէնս նէ՞ եաբտը:

Ալպէրթին. – Պէնի թահրիը հիւքմիւնէ ալմըշ զաննըյլա, ալէլհասապ պիր չէյ իսթէմէյէ գալգընշը:

Վինեօ. – Սէն տէ եըլան կիպի դօլտըրընըն իչինտէն գայըպ պիր թարաֆա չէքիլտին, էօյլէ՞ մի:

Ալպէրթին. – Սիվիշտիմ ամմա, խայլը միւշքիլաթ չէքտիմ. պէրէքէթ վէրսին քի օ սըրատա օտաեա պիր խըղմէթքեար կէրտի տէ... լաքին, չու օյունտան սըգընըշօրըմ, չունքի պու ատամըն եանընտա պէնիմ կիպի պիր գըղ տահմա թէհլիքէտէ տիր:

Վինեօ. – Զօղը կիթտի աղը գալտը. պէն իչին պիր ան էվվել էօթէսինտէն պէրի կէլմէյէ պու ադշամ արթընդ գալտար վէրտիմ. պաղէն տէ պէօյլէ չէյլէրտե չօգ պէքլէմէյէ կէլմէդ. չիմտի սէնին պունտան պէօյլէ նէ եաբաճաղընը թարիֆ իտէյիմ. էվվէլա. չանը վուր տա պիր չայտան չայ իսթէ. կէօեա պաշ աղրընընա ֆահտէլի տիր. – տէտի:

26

Պէսէյէ՝ Ալպերթինին խոթէհիլի չայը կէթիրիպ տըշարը չըգարդտան սօնրա, Բիէր Վինեօ՝ Ալպերթինին եանընա օթուրմադա բաղը օլար։

— Եարըն բրէնա Բօլքին իլէ եալընըզ պուլընմամադ իւզրէ լաղըմ կէլէն թէատալիրի իմթիհանադ լիմմէլիսին։

Ալպերթին. — Պու սէօյլէտիյին ճանըմա վիննէթ։

Վինեօ. — Սուա օլ, կէվէզլիք վադթը տէյիլ։ Ո եիւղիւնէ պադաճադ օլուրսա, սէն էօնիւնէ պադաճադսըն, ուրմանաճադսըն. եա կիւնտուզ վէ եա ադշամ պիր արալըդ վադթը պուլուպ. «պու եաբաղըմըզ էյի պիր շէյ օլմասը, պէնի մէեուս իթմանն, արթըք սէնի կէօրմէք իսթէմէյօրըմ, պէնի պու էվտէն չըդըպ կիթմէյէ մէճպուր իտճէք։քսինն» տէյու անլաթտըրը վէրիրսին։

Ալպերթին. — Ջանն իտերիմ.քի պու թէատիրը իլէ իչին նէթիճէսինէ բէք չաբըդ վարամայըդ։

Վինեօ. — Հաթթա մուղայիրի. սէնի մահճուպ կէօրտիւքճէ «էյէր գօրդույօրսա, տէմէք տիր.քի զաաֆընը անլայօր տա պէնի սէվիյօր» տէյճէք։

Ալպերթին. — Ալթմըշ եաշընտա օլտըդը հալտէ տէ սէվիլմէյի ֆիքրինտէն կէչիրէպիլմ՚ըր մի։

Վինեօ. — Շիւպհէ՚ մի վար, միլիոնլար սահիպի օլանըն եաշը օլմադ. վադթլարընը տայիմա պիր դարը իլէ կէչիրիպ, իմթիհարլանմատըդլարընա վէ հաթթա մուղայիրի օլարադ կէնճլէնտիքլերինէ օ դարըյը դանտրըրըլար. սէնին էմմէն չըգըպ կիտէճէյիմ տէմէնտէն, հադըդեթէն գօրդուպ, հավէտի, հասէտի, մուհապպէթի հէք արթըդճա արթար... կիւնիւնիւ կեահ իւմիտ իտերէք վէ կեահ մի՚եուս օլարադ կէչիրիր. տուշար օլտըդը աշդըն գուվվէթի վէ չիտտէթինի.քէնտիսի տաիի թատտուգ իտերէք էրթէսի կիւնիւ նէ օլաճաղընա իմթիղար իտեր. էրթէսի կիւնիւ տէ բրէնա իլէ եալընըզ պուլընմադա ղայրէթի իտերսին... Պու գօլայ չէյ, օղլըյլա դարըսընտան պաշդա սիզի թա՚ճիղ իտճէք աստամ եօդ. պէն օղլընը նէ սուրթթլէ մէչղուլ իտէճէյիմի պիլիրիմ. զէվճէսինին տէ եանընտան պըրըմամ։

Ալպերթին. — Պու .քիւլթէթլէրէ իհթիեաճ վա՚ր մը։

Վինեօ. — Հաթթա բէք զիեատէ իհթիեաճ վար. պէն էօյլէ եաթմալըյըմ.քի, սէն տէ սէրպէսթ օլասըն։

Ալպերթին. — Տահա նէ՚ եաբաճաղըմ, պագալըմ։

Վինեօ. — Աղլաեա աղլաեա «եալվարըրըմ. պըրագ պէնի, պըրագ պէնի. նամուսըմտան պաշդա ինտիմտէ դըյմէթտար հիչ պիր շէյ օլմատըղընտան, ըրղըմա ըհտիյէթ էթ. սէն պէնտէն կէնճ, պէնտէն կիւղել դըշ պուլա՚մազմըսըն, եա ըրղըմը զայըպ իտէճէք օլուր իսէմ, հալիմ նէ՚ օլուր։ Սէն էվլի պարդը ատտընըն...» տէյու ըէճա վէ նիեաղլարա գալդըշըրսըն։

Ալպերթին. — Բէնտիմ սէօյլէյօրըմ զանն իտէյօրըմ։

Վինեօ. — Հա շէօյլէ, պէճերէպիլէճէք յինի շիմտի անլայօրըմ. օ տա սանա տէյէճէք.քի. «իսթիդպալտէն նի՚չին պահս իտէյօրսըն, իսթիդպալինի թէէմին ի՚թմէյէճէք յիմ մի տէյու դըեաս իտէյօրսըն, պէնիմ վէզիֆէի մուգաատտէսէմ, պու օլաճադ տըր. պէն էօլտիւքտէն սօնրա հիչ պիր շէյտէն մահրում դալմաեաճաղընը կիպի, պէն սաղ օլտըգճա տա, սէնին .քեաֆֆէի արզուլէրինի իբմալ իտէճէյիմէ հիչ շիսպհէ իթմէ, սէնի օ դաատար սէվէբիմ.քի...»

Ալպերթին. — Բրէնա .քէնտիսի սէօյլէ յօր զանն իտէյօրըմ։

Վինեօ. — Ո հալտէ, կէօեա.քի բրէնսին սէօզլէրինտէն էճինյէթի թամմէ հասըլ իթմիշսին կիպի, կէօզլէրինի սիլէրսին, լաթիֆճէ պիր թէպէսսիմ իտերսին, պըրադըրսըն.քի էլինի թուքսըն. խէլէճան իլէ նէֆէս ալըպ վէրմէյէ պաշլարսըն. դալպին չարբայօր զանն իտեր... վէ արթըդ հիչ պիր շէյ կէօզիւնէ կէօրիւնմէդ։

Ալպերթին՝ գահ գահ կիւլէրէք. — Էյ պուննա տէյճէք եօգ. լաքին իշ պու տէրէճէլէրէ կէլճէք օլուրսա, եինէ պու ադշամքի հալլէր պաշլայըպ, էլինտէն սիվիշմէնին չարէսինի արամադա մէճպուր օլուրըմ։

Վինեօ. — Եօգ. արթըդ մուգավէմէթ իթմէյէ թագաթըն գալմամըշ տա, թէպիմ օլմըշսըն կիպի...

Ալպերթին. — Աման, տէմէ։

Վինեօ. — Կէօեա պիրտէն պիրէ ադըն պաշընա կէլիր։

Ալպերթին. — Հա. պու իշիմէ կէլիր։

Վինեօ. — «Պէնի էվինէ գապուլ իթմիշ օլան գարընա խըեանէթ մի իտէյիմ, ալտատայը՚մ մը. խայըր խայըր, պէն պու խապասէթի գապուլ իտէմէմ» տէյու պաղըրարադ, հէման եէրինտէն ֆըրլանըրսըն։

Ալպերթին՝ եէրինտէն գալդարադ. — Շէօյլէ՚ մի։

Վինեօ. — Թամամ. էյէր իլէրիտէ զէնկին օլաճաղըմըզ մուգաբրէր

օլմասա ըտը , սէնին իլէ մէմալիքի էճնէպիյէտէ գօմէտիա օյնայալըմ , տէյէճէք տիմ . հադրգէթէն չօգ բարա գազանըը ըտըդ ։

Ա.լպէրթին՝ թէքրար կէլիպ Վինեօնըն ևանընա օթուրարագ . – Սէն չիմտի պուրատաքի գօմէտիայը թէքմիլ էթ տէ . . .

Վինեօ . – Էվվին իչինտէ գարըսընըն խաթրընա բիայէթ իմտիլինի կէօրիւնճէ , էվտէն տըշարը կէօրիւշմէք իւղրէ սանա այրընճա պիր տափ-րէ խաթիճար իմմէյի թէքլիֆ իտէճէք տիր ։

Ա.լպէրթին . – Պունա նէ՞ ճէվապ վէրմէլի ։

Վինեօ . – Օ հալտէ պէնի մէյտանա աթարսըն , տէրսին քի . « գարտաշըմ պէնիմ արդամա սիւշիւպ , նէ եաբաըղըմը խապէր ալաճագ օ-լուրսա , նէ գատար քէտէր խտէր , ֆամիլեանըն նամուսը պէրպատ օ-լուր . եա հիտտէթ վէ մէեուսիյէթի արասընտա կէօղիւնէ հիչ պիր շէյ կէօրմիւնմէյիպ տէ . . . եօ՛գ , եօ՛գ . ա՛լա ա՛լա . . . էյէր սէնին իպրամընա գարշը գօեամաեաճագ , էյէր սանա մուդավէմէթ իտէ-մէյէճէք օլուպ , պիր գապահաթա կիրիֆթար օլաճագ օլուրսամ , հէր հալտէ պու գապահաթը գարտաշըմտան ուղագ պիր մահալ-տէ իշչէրիմ . . . գարտաշըմըն կէլիպ պէնի պուլմասընը պէնի կէօր-մէմինի իսթէմէմ . կիտէր այպըմը ուղագ պիր մահալտէ վէ տիեարը էճնէպիյէտէ կէօմէրիմ . »

Ա.լպէրթին . – Տիեարը էճնէպիյէտէ՞ մի ։

Վինեօ . – Էվվէթ . չունքի սէնին հարէքեաթ վէ մուամէլաթըն իւ-ղէրինէ Բօլքինին տահա զիեատէ սանա աշըդ օլաճաղընա պինաէն , պիր սեեահէթ իմմէքլիյի թէքլիֆ իտէճէյի տէրքեար տըր . սէն եինէ իմի-րաղ իտէրսին , օ եինէ սէնի իգնա իմմէյէ չալըշըր , վէ նիհայէթ « տիւ-շիւնէյիմտէ եարըն ճէվապ վէրիրիմ » տէրսին ։

Ա.լպէրթին . – Տահա ուղանաճաղ մը ։

Վինեօ . – Պու ուղանմադտան , սէնտէն իսէ տահա զիեատէ օ մուղ-թարըպ օլաճագ տըր , չունքի աշըդ օլան ատամ իչին հէր շէյ ուղուն կէօրիւնիւր . երթէսի կիւնիւ կէօեա քի արթըդ թէհամմիւլէ մէճալին գալմամըշ տա բրէնսին չիտտէթի աշդընա մաղուպ օլմըշըն կիպի եօլ-ճըլըդ մատտէսինի գապուշ իտէրսին , վէ թէրթիպաթընա պէրապէրճէ թէչէպպիւս իտէրսինիղ . թէալլիւգաթըմզտան պիրիսինին խասթալըղը միւնասիպէթիյլէ պիր ան էվվէլ կիթմէք իւղրէ սանա Պրըթանեատան կէօեա պիր թէչէկքաղ կէլիր . սէն տէ եօլա չըգարսըն ։

Ա.լպէրթին . – Պրըթա՞նեատա մը կիտէճէյիմ։

Վինեօ . – եօգ , ճանըմ . Ինկիլիթէրրայա . հէմտէ բրէնս իլէ պէ-րապէր ։

Ալպերթին. – Էյ պէն օրատա, պու ատամըլա եալընըզմը գա-լաճաղըմ։

Վինեօ. – Պէնիմ իլէ եալընըզ գալաճաղըն։

Ալպերթին. – Սէնի՞ն իլէ մի։

Վինեօ. – Էվվէթ, պէնիմ իլէ. պէլքի գարըսը տա օրատա օ-լուր։

Ալպերթին. – Գարըսը՞ տա մը։

Վինեօ. – Շիմտի անլարսըն. – տէտի։

27

Բիէր վինեօ տըշարըևա չըգըպ, սուֆատա եավաշ նէրտիւվէն-լէրին իւզէրինտէ քիմսէ պուլընմատըղընա էմնիյէթ բէ յտա իթ-տիքտէն սօնրա, թէքրար մահպուսպէսինին նէզտինէ կէլէրէք, քէմալը իհ-թիևամընտան նաչի, ղայէթ եավաշ սէս իլէ.

— Պէն սանա չիմտիյէ գատար թէսավվուրամըմ նէտէն իպարէթ իտիյինի պիր էյիճէ անլաթտըրմամըշ ըտըմ. չիմտի սուրէթի գաթի-յէտէ գուրմուշ օլտըղըմ տօլապըն նէ սուրէթլէ տէօնէճէ յինի սանա անլաթտըրայըմ. օ վագըթ իչի պիլէրէք մուավէնէթի իտէրսին, տահա զիեատե իչէ եարար օլուրսըն։

Ալպերթին. – Տինլէ յօրըմ. սէօյլէ։

Վինեօ. – Թաևսիինլէրիմին վէ հիսապլարըմըն հիչ պիրինտե եանըլ-մամըշըմ. իւչիւնիւն տէ թաակիյէթլէրի նէ օլտըղընը է յիտէն է յի ան-լամըշ օլտըղըմ ճիհէթլէ, իւչիւ տէ չիմտի ավուճըմըն իչինտե տիր, նասըլքի պիրագ սօնրա պուննլարըն սէրվէթինին պիր գըսմը օլան իքի միլեօն ավուճըմըն իչինտե օլաճագ տըր։

Ալպերթին. – Իքի՞ միլեօն մը։

Վինեօ. – Իքի միլեօն. տահա արգասը տա վար։

Ալպերթին. – Տահա իւմի՞տ տէ մի վար։

Վինեօ. – Շիւպհէսիզ. սէն տէ պէն տէ հէր կէօնա թէհլիքէտէն արի վէ պէրի օլտըղըմըզ հալտե իչէ տէվամ իտէպիլմէք իչին, տիկէր պիր թէրթիսլ տահա արտըրմ. չիմտիլիք իքի միլեօնա գանաաթ իթ-մէլիյիզ։

Ալպերթին. – Գանաաթ իթմէյե ղայրէթ իտէրիմ։

Վինեօ . – Ոու իքի մլեօն ֆրանգ իքիյէ մունդասըմ սըր . պիր մլեօն պէշ եիւզ պին ֆրանգը , բրէնս Իօլքինին մէճալուրի օլարադ կէթիրէճէյի ադչէ , վէ պէշ եիւզ պին ֆրանգը տա , օղլու բրէնս Բիէրէ թահսիս իթմիշ օլարղըմ ադչէ տիր . էվվէլա պիր մլեօն պէշ եիւզ պինին պահսընը իտէլիմ . պու բարայը բրէնս Իօլքին պէշ պանդաեա թադսիմ իթմիշ , եանի էմանէթ պանդասընա , Դրէտի Լիօնէյէ , Սդօնթօ պանդասընա , Շիրքէթի ումումիյէ վէ Ֆրանսա պանդալարընա , եիւզ պին ֆրանգ գատար տա Յօնթուար տ'Էսգօնթ պանդասընտա վար ըտը ամմա , տիւն քէնտի հիսապընա օլարադ , պու եիւզ պին ֆրանգը մէղքիւր պանդատան ալտըմ :

Ալպէրթին . – Ալտըն տա քէնտիսինէ թէսլիմ իթտի՞ն մի :

Վինեօ . – Շիւպհէ՞ մի վար . հաթթա տա քէմալը մէսէրրէֆլէ թէսլիմ իթտիմ , չունքի պիր միւտտէթճիք բարաեա իհթիեաճը օլմաեաճաղընտան , տէֆթէրլէրինէ էլ սիւրմէյիպ , չէք տէֆթէրլէրինի պէն տիլէտիյիմ կիպի գուլլանապիլէճէյիմ . հէմտե պու միւնասիպէթլէ պանդատան բարա ալմանըն տա թէրթիպինի տէ էօյրէնմիշ օլարղըմ տան , պու տէֆա քէնտի հիսապըմա օլարադ ալաճաղըմ պիր պուչուգ մլեօն ֆրանգը կիւզէլճէ էլէ կէչիրէճէյիմ :

Ալպէրթին . – Լաքին բրէնս Իօլքին պու կիտիչլէ ալմըշ օլարղը եիւզ պին ֆրանգը տէրհալ սարֆ իտիպ պիթիրէրէք , եէնիտէն ադչէ չէքմէյէ մէճալուր օլաճադ տըր . օ ղէման նա՞սըլ օլաճադ :

Վինեօ . – Օ ղէման պիղ Ամէրիգատա օլաճաղըղ :

Ալպէրթին . – Էյ օ թէլէկրաֆ մէսէլէսի , վէ պիր տէ Ամէրիգատա եագայը էլէ վէրիրսէ՞ն :

Վինեօ . – Պէնիմ , Բիէր Վինեօ օլմայընպ , Բաուլ Պէրնիէ օլարղըմը վէ օլաճաղըմը ունուտտույօրսըն :

Ալպէրթին . – Բաուլ Պէրնիէ օլարղըն հալտէ , Ամէրիգատա եագալարլար Ֆրանսաեա կէօնտէրիրլէր , վէ Ֆրանսատա Բիէր Վինեօ օլարղըն զահիրէ չըգար :

Վինեօ . – Շուրասընը էյիճէ պէլլէ քի , Բաուլ Պէրնիէ յի էօյլէ սէնին պիլտիյին կիպի բէք գօլայ էլէ կէչիրէմէղլէր . չունքի պէն հէր նէրէտե պուլընաճաղ օլսամ , հէր տիւրլիւ թէտապիրի իհթիեաթիյէ յի գուլլանըրըմ . չուրասը տա վար տըր քի , պէնի Ամէրիգատա թէշագըպ իթմէք իչին , բրէնս Իօլքինին իչի մէյտանա չըգարմասը լազըմ կէլիր քի պունա տա բրէնս պիր վէճհ իլէ ճէսարէթ իտէմէզ :

Ալպէրթին . – Նի՞չին :

Վինեօ . – Զունքի իղֆալ իթմէյէ չալըշարադ , պէրապէրինճէ ա-

լըպ Ինկիլթերրաեա կէօթիւրմիւշ օլսըղը ան պէշ եաշընտա պիր գըզըն գարտաշը էլէ վէրիլէմէզ. բրէնս Բօլքին կիպի պիր ղաթ, խալղըն լիսանընա տիւշմէքտէն իսէ, պիր պուչուգ միլեօն ֆրանգտան վաղ կէչմէյի թէրճիհ իտեր. օնուն իչին պիր պուչուգ միլեօն, պիր տամլա սու գապլիլինտէն տիր։

Ա.լպէրթին. – Նիմոի անլատըմ։

Վինեօ. – Խապէթ քի անլամըշըն. չու հալտէ ֆարզ իտէյիմքի, կէլէճէք ճումաա կիւնիւ հարէքէթինիղ մուդաւրըր օլսուն... Սապահ էվտէն չըդարսըն. վէ Պրըթանեաեա կիտէն դաթարա պինէճէք եէյուտէ, սէնին ինթիխապ իտէճէյին պիր մահալտէ կիտեր բրէնս Բօլքինի պէքլէրսին, պիրազ սոնրա օտա էվտէն չըդար. վագըթլարընը պէն թէրթիպ իտէրիմ. սէնի պուլուր վէ պէրապէրինճէ եա Պուլծաեը. եա եա Դալէ չըմէնարճֆէրինէ կիտէրսինիղ։ Պէն բրէնս Բօլքինտէն դուրթուլտըղըմ հալտէ էվվէլինտէն հազըրլամըշ օլտըղըմ չէքլեր իլէ, իսմլէրինի սեօյլէմիշ օլտըղըմ պանդալարա միւրաճաաթ իտեր բարալարը թօքլարըմ։

Ա.լպէրթին. – Բարալարը ալըր, սէն տէ Ինկիլթերրաեա կէլիր պէնի պուլուրսըն։

Վինեօ. – Օ գատար աճէլէ իտէճէք պիր իչիմ եօգ. չունքի, բարալարը ալմամըշ օլտըղընը, չէքլեր գալպ օլուպ, իմղալարը քէնարի իմղասը օլմատըղընը բրէնս Բօլքին տէյիճէք տէյի՞լ մի. պուրատա պուլընմաեաճագ քի, իչի անլասըն տա պունալարը տէյիպիլսին։

Ա.լպէրթին. – Եա օ տէտիչին պանդալար պիր չիւպհէյէ վարըրլա՞րսա։

Վինեօ. – Մատամ քի, գօճաճաղըմ իմղալար քէնարի եանընտա պուլընան թաթպիղ իմղասընըն այնը օլաճագսա, նի՞չին պանդալար չիւպհէյէ վարսընալար։

Ա.լպէրթին. – Սէն հիչ պիր չէյտէն գօրգմայօրսըն տա, աճէլէ իթմէյօլսըն... լաքին պէն քի Բօլքին իլէ եաըրընըղ եօլճըլըգ իտէճէյիմ, չօգ գօրգույօրըմ։

Վինեօ. – Շըմէնարճֆէր իչինտէ քէնտի քէնտինի մուհաֆազա իթմէյէ մուդթէտիր տէյի՞լմի սին։

Ա.լպէրթին. – Շըմէնարճֆէրտէ մուհաֆազա իտէրիմ, լաքին էրթէսի կիւնիւ Լօնտրաեա օնուն ըլա նէ՞ եաբայըմ։

Վինեօ. – Սապահ Լօնտրաեա եէթիչէրսին... պէն տէ ագչամ... թամ լաղըմ օլան վագըթտա կէլիրիմ... Տիւչիւն պիր քէրրէ Բարիստէ տահա նիչէ իչէրիմ օլտըղընը... պըրագըպ սավուշըյօր կիպի օլ-

մասըն տէյու սուլէթի հարէքէմիմի թէրթիպ իթմէլիյիմ։ Ազիմէթիմէ սէպէպ պուլմալը վէ հէր տիւրլիւ թէտապիրի թէէվին իթմէլի ։ Բարիսին մա՛րուֆ սօգագլարընտա քէմալը էնհիյէթլէ կէղէրիմ ամմա , Պուլօնըը կիպի Գալէ կիպի մահալլէրէ հիչ էնհիյէթիմ եօգ ։ Էլ հասըլ Բօլքինին ղայպուպէթի տէվամ իթմէլի քի, պիղտէ օ պէօյիւք եօլճըլըղըմըզը իթմէյէ վադրթ պուլապիլէլիմ։

Ալպէրթին . – Պու գատար իշլէրի նա՞սըլ պիթիրէճէքսին ։

Վինեօ . – Սօնրա անլաթսըրըրըմ։ Շուրասընը եալընըզ պիլմիյ օլ քի սէն Ֆրանսատան ըրէնս Բօլքինին թահթը հիմաեէսինտէ օլարագ մուֆարագաթ իտէճէք իսէն , պէն տէ մէ՛մուլ իտէլիմքի բրէնսէս նատէժին հիմաեէսի թահթընտա վէ անըն իլէ գօլ գօլա օլարագ Ֆրանսատան չըգարըմ։

Ալպէրթին . – Մէ՛մուլ իտէրիմ, նէ՞ տէմէք տիր . . .

Վինեօ . – Մէ՛մուլ իտէրիմ տէմէյիմտէ նէ՞ տէյիմ։ Գալգսա տա բօլիսին պիլիրսի « չու կէնճ դըզ Ջէհրլի Եըլանա , չու տէլիգանլը տա Բիէր Վինեօեա պէնզէյօր » տէյու պաղըրըրսա, բրէնս՝ « Եանըլըյօրսըն, պու կէնճ գըզ՝ պէնիմ գարըմըն մաեէթինտէ պուլընան մատմուազէլ Լօր Պէրնիէ տիր » տէյու միւտաֆաա իտէճէյի միսիլլու , բրէնսէս տաախ , պէնիմ՝ պէվճինին քեաթիպլի Բաուլ Պէրնիէ էօլտըղրմը իտտիա իտէճէյի աշիքեար տըր ։ Հա՞նկը բօլիս մէմուրը տըր քի , բրէնս վէ եա բրէնսէս Բօլքինին սէօղիւնէ էնհիյէթի իթմէսին ։ Տօղրը սէօյլէ հէր չէյի էյի ույտը՛ըմամըշ մը՛յըմ։

Ալպէրթին . – Օ տէրէճէ էյի ույտուրմըշսըն քի , ատէթա հայրան օլույօրըմ։

Վինեօ . – Տէյի՛լմի . . . Պէն արթըգ կիտէ յօրըմ. չունքի էյէր Բօլքին կելիպ վէ իքինճի գաթա չըղըպ տօլաշարադ , պու վադրթտա սէնին օտանտան չըգարըղըմը կէօրէճէք օլուրսա թէճաճճիւպտէ գալըր . իքի սէօզ տահա սէօյլէյիմ։ Մատմուազէլ Մէրսէյէմ հադգընտա խաթէտիւյիմ մալիւմաթը ալապիլտի՞ն մի ։

Ալպէրթին . – Էվվէթ . Շանթիլլէի ճիվարընտա վագը գօնթ վէ գօնթէս տը Վիլիանըն էվինտէ միւսաֆիր տիր . արա սըրա Բարիսէ կէլիր խմիշ . լաքին նատիր ։

Վինեօ . – Էվվ գաբալը՞ մը տըր ։

Ալպէրթին . – Խայըր . պէսլէմէսի եալընըզ պայընա օլարագ էվտէ իգամէթ իտէյօր ։

Վինեօ . – Բէք ալէա . խաթէտիյիմ չէյի հազրըլատը՞ն մը ։

Ալպէրթին . – Հազրըլատըմ. իչի՛թ . – տէյերէք , քիւչիւք պիր քա-

քէթ թէյիմ իտիպ , դաբուչա գատար աչըզընը կէօթիւրտիւ , վէ մէր-
գումմ կիմէտիքտաէն սօնրա , բրէնա Բօլքինտէն չիւպհէ իմտիի իչին օտա-
սընըն գաբուսընը տըգդաթլըճա դարաթտը ։

28

Բիէր վիննօ , օտասընա կիլտիքտաէն սօնրա , ճանմագտա օլան լամ-
բայը եաղըլսանէպինին իւղէրինէ դօյուպ , Ալադդինին վէրմիչ օլտըղը
բաքէթի սէօքտիւ . պիր ֆըրչա իլէ , պիր պօճա չանաղը , պիր դաչ չէ-
չիտ մա՛ի պօճա , պիր տէֆթէր մէքթուպ քեաղըտը , զարֆլար վէ մու-
գատտէման Մէրեէմին բրէնսէս Նատէժէ խըթապէն վէրմիչ օլուպ քէն-
տիսինին կէրի ալմըչ օլտըղը թավսիյէ մէքթուպընը մէ յտանա դօտը ։

Թավսիյէնաժէնին քեաղըտը յըչա , մէքթուպ քեաղըտըրընը թաթ-
պիդ իտէրէք , իքիսինին պիր չէքըտէ օլտըղընա գանաաթ հասըչ իմ-
տիքտաէն սօնրա իչէ պաչլատը ։

Պօճասընը հաղըրլայըպ , իպթիտա մէքթուպ քեաղըտընըն պիր
քէօչէսիյէ , զարֆըն արգասընա Մարկիթ Մէրեէմին մարգասընըն այ-
նընը թէրսիմ իմտի . մուսահսարէն պիր չէրեէք գատար Մէրեէմին եա-
ղըսընա թագլիտ իմմէյէ ուղրաչտըգտան սօնրա , ույտուրապիլէճէյի-
նէ էվին օլարագ պիր միւտտէթ տուչհունուպ , պիր գալէմտէն աթի-
տէքի մէքթուպը թագլիտ իմտի ։

« Պահսընը իմտիյին քիթապը կէլէճէք չարչէմպիհ կիւնիւ էօյլէն-
տէն սօնրա պանա կէօնտէր , ազիզիմ բրէնս ։ Պէն տէ սըգըսըյօրըմ պիր
քիթապա լուղումըմ վար ըտը . բէք մագպուլէ կէչէճէք տիր ։ Պէալէ-
մէմէ, քիթապը օ ագչամ պանա կէմիթրամէսինէ տաիր թա՛լիմաթ վէրմի-
չիմ տիր . . . չարչէնպիհ կիւնիւ օգումադա պաչլարըմ . . . պէշ եիւզ սա-
հիֆէ տի՛մէմիչ մի իտին . . . միւմքին տիր . . . ճումաա էրթէսի կիւնիւ
էօյլէտէն սօնրա վէ պէլքի տէ կէճճ վիլեէ սօգաղընտաքի խանէմտէ
պուլընաճաղընտան օրաեա կէլիրսին տէ կէօրիւշիւրիւզ ։ »

Պու մէքթուպը եաղտըգտան սօնրա , ղիյրինի «Մարկիթ Մէրեէմ»
տէյու իմզալատը վէ իմզայը ասլընա թաթպիդ իտէրէք , թէյմամըյլա
պէնղէթմիչ օլտըղընտան տօլայը մէճմունէն մէքթուպը տիւրտիւ , զար-
ֆըն իչինէ վաղ իմտի . վէ զարֆըն իւղէրինէ տաիի ,

« ԲՐԷՆՍ ԲԻԷՐ ԲՕԼՔԻՆ »

« Պուլվար Մալէրպ »

տէյու ատրէսի եաղտը վէ լամբայը սէօնտիւրիպ եէրինէ եաթտը ։

Էրմէնի սապահ էրքէն դալգըպ , Եաղմըշ օլտըղը մէքթուպը , մատուագել Մէրեէմին նամ վէ հիսապընա օլարադ Վինեէ ուզադընտաքի քօսթանդէյէ պըրադտը ։

Սաաթ իքիյե տօղրը եէմէք օտասընըն եանընտաքի օտատա Բիէր Բօլքին իլէ պիրլէշտիլէր ։

Բրէնս . – Ճէվապ կէլտի , ճէվապ կէլտի ։

Վինեօ . – Կէօրմի՛ւն մի . Եանըլմամըշըմ . . . Է՛յ սէօյլէ պադալըմ նէ՛ Եաղմըշ . . . խոշնո՛ւտ մը սըն ։

Բրէնս . – Պէն սէնտէն հիչ պիր շէյ ռադլամամ , ալ քէնտին օղու . . . պէնճէ մէքթուպ գէնա տէյիլ . – տէյերէք , Մէրեէմին մէքթուպընը Վինեօեա վէրտի ։

Վինեօ մէքթուպը ալըպ , հէր պիր քէլիմէնին իւղէրինտէ տուրադրագ , եավաշ սէս իլէ օղուտը . մուախխարէն պուչընը եօդարը դալտըրըպ ։

— Պու մէքթուպա հիչ տէյճէք եօդ . . . դապուլ իթթիյինէ չիւպհէ եօդ . . .

Բրէնս . – Ցէյի՛լ մի ։

Վինեօ . – Նէ դատար ուսթալըդը Եաղըմըշ մէքթուպ . պու մէքթուպ , հէր քիմին էլինէ կէչսէ , պիր շէյ անլաեամամ . Հաթթա մուզայիրի օլարադ եազանընն սուչսըզ օլտըղընը իսպաթ իտէր . Եաղը քէնտի Եաղըսը , իմզասը քէզալիք մարդասը գիլանը հէր սըրասընտա ։

Բրէնս . – Մուգատտէման եինէ մատմուազէլ Մէրեէմտէն ալմըշ օլտըղըմ տիկէր պիր մէքթուպ իլէ պու մէքթուպը թաթպիդ իթտիմ . իքիսի թըպգը ։

Վինեօ . – Հէր իքիսինտե տէ Եաղանը մէսուլիյէթտե պըրադաճադ պիր ճիհէթ եօդ , լաքին պու մէքթուպընն հէր պիր քէլիմէսինտե իքի մանա՝ վար քի իքիմիդտէն պաչդա քիմսե անլաեամամ . . . պահսընը իթմիչ օլտըղը չու պէչ եիւզ սահիֆէլի քիթապա հիչ տէեէճէք եօդ . . . պանդնօթ եէրինէ , սահիֆէ քէլիմէսինի դուլլանմըշ , պու նէ՛ տէմէք տիր անլատը՛ն մը . « պէչ եիւզ սահիֆէտէն միւրէթթէպ պիր քիթապընն հէր պիր Եաբրադը արասընա պիր֊ֆլանդլըդ պիր պանդնօթ դօ » տէմէք տիր ։

Բրէնս . – Էօյլէ՛ մի զանն իտէ յօրսըն ։

Վինեօ . – Շիւպհէսիզ եօդ ։

Բրէնս . – Օ հալտէ քիթապընն ճիլտի բէք պէօյլումէ՛զ մի ։

Վինեօ . – Խայր , չունքի պանդնօթըն քեաղըտը բէք ինճէ տիր . քիթապ պիր ախլուսիւ նիսպէթինտե տահա գալընլաչաճադ , իչթէ •

դատալ. տիկէր ֆըդրահա տա տըդդաթ իթտի՛ն մի. «լուզումըմ վար ըտը. բէք մադպուլէ կէչճէք տիր» պուռնըն թէրճէմէխ. «Շու արալըդ բէք սըդընիճըտայըմ» տէմէք տիր. պու պիչարէ դարըլար տա՛ի-մա սըդընիճըտա օյուրլար. «սըդըլըյօրտըմ» տէյօր. պու տա, «ֆաղի-չէթիմ պանա բէք աղըր պասայօր ըտը. վադթընտա եէթիչտին» տէ-մէք տիր։

Բրէնա. – Լվվէթ, էվվէթ. պէն տէ պէօյլէ անլամըշ ըտըմ. մէմ-նուն օլտըմ քի սէն տէ այնը պէնիմ կիպի անլամըշսըն։

Վինեօ. – Է՛յ «պէյրի տէ կէճէ» սէօյլէրինէ նէ՞ տէրսին. պու տա սէնին իչին բէք ման՛ատա՛ սըր. եանի «է՛յէր պէ՛յնիմիղտէ իմթիհանճ հասըլ օլաճադ. ֆուրսա, եալընըզ ադշամա դատար տէյիլ պէյրի կէճէ տէ սէնի էվիմտէ ալը դօրըմ. պէպէմէմ քէօյէ կիտէճէյի ճիհէթլէ, եալընըզ դալըրըզ.» տէմէք տիր. նիհայէթ պու մէքթուպտա հէր շէյ վար։

Բրէնա. – Բէք տօղրը, բէք տօղրը. պու մէքթուպըն պէնի նէ տէ-րէճէ մէմնուն իթտիւինի թէսաւվուր իտէմէզսին. սէն նէ իսթէրսէն սէօյլէ ամմա, պէն օ գարըյը տէլի կիպի սէվի յօրըմ։

Վինեօ. – Խայը՛ֆ, սէնին, օ դարըյը սէվտիյինի չօգտան ֆարդ իթ-միշ իտիմ. ոնըն իչին տէ պըրադարըմքի շու տիվանէլիյի իճրա իտէսին, լաքին շուրասընը պիլմէմքի թէքլիֆ իթմիշ օլտըղըն մէպղաղը պու-պիլտի՛ն մի։

Բրէնա. – Պուլամատըմ ամմա, պուլաճաղըմ։

Վինեօ. – Օ ֆէնա։ Զարշէնպիհ տէ յու եազմըշ. պու կիւն բազար էրթէսի։

Բրէնա. – Զարշէնպիհ կիւնիւ բարա կէլէճէք. մատմուազէլ Մէր-եէմին դ ապու՛լ իտիպ իթմէ յէճէյինի պիլմէտիյիմտէն չիմտիտէն ալմազ իսթէմէտիմ։

Վինեօ. – Է՛յի իթմիշսին... լաքին էմի՛ն մի սին... եա սէօզ վիրէն, սէօզիւնտէ սէպաթ իթմէզ իսէ, պունըն տա էմնալի վար։

Բրէնա. – Մէօյլէմէ, սէօյլէմէ. սէօզիւնտէն պիլէ թիթրէ յօրըմ... չունտա պիր կիւն դալմըշ իլգէն, էօյլէ պիր դարըտան վազ կէչմէք, պէնիմ իչին միւմքին տէյիլ. պու բարայը վէրմէղլէր իսէ, հէր շէյ մուդթէտիր իմ. պիլմիշ օլասըն. – տէտի։

պիր պանքէր լաղըմ ըտը . Կրիւպընտէն պաշդա չու խբի չէլտիրի հա՛իզ պիր քիմսէ պուլամատըմ։

Վինեօ . – Էօյլէ ամմա , պիրազ էվվէլ սէօյլէտիքլէրին սահիհ իսէ, պու Կրիւպըն տէտիյին ղաթըն, սիղին ֆամիլեաեա բէք զիեատէ թէ-վէճճիւհիւ օլմամաըը լաղըմ կէլիր ։

Բրէննա . – Պէն տէ լթամ պուննըն իչին , օնա միւրաճաաթ իլթմէյէ գալտար վէրտիմ։ Ինէնտի քէնտիմէ տէտիմքի , եահուտի օլտըղը ճի-հէթլէչ , բէաէրիմին իլթմիշ օլտըղը ըչղալէլթին ինթիգամընը ալմագ աղուսըյլա , պէնի պու խուսուսատա թաւուզ կիպի եօլմազա գալդը-չաճագ տըր ։

Վինեօ . – Ֆէննա ապէ տէյիլ, տէմէք քի ֆահիշ ֆա՛իզ մի այը-յօր ։

Բրէննա . – Խայըր . պէն օ ատամը ֆէննա պէլլէմիշ իտիմ ամմա , եա-ննըլմըշըմ . . . իպթիտայը էմնտէ պէնի կէօրմունճէ թէճաճճիւպ իլթտի , վէ խօշ մուամէլէ իլթմէտի իսէ տէ , եավաշ եավաշ կէվչէյիպ , պէնի ուզուն ուզատմիյէ սէօյլէյտի . կէօրմունիւր քի պէնի պէյէնտի . Չունքի եարըմ սաաթ կէչմէտէն , « բէք ալէա , պու իչի եաբաալըմ» տէտի ։ Պանգնօթ օլարաք պէշ եիւզ պին ֆրանգ վէրէճճէք , պիր սէնէ սօնրա պէշ եիւզ օթուզ պին ֆրանգ վէրէճճէյիմ . . . սէնէվի եիւզտէ ալթը տէմէք տիր ։

Վինեօ . – Դօմիսիօն եօ՞գ մը ։

Բրէննա . – Դօմիսիօն սէօզլունիւ իչլթմէք պիւլէ իսթէմէտի ։

Վինեօ . – Հէբսի պո՞ւ մը ։

Բրէննա . – Եալընըզ բրէննա Ն . . . ըն քէֆալէթինի իսթէյօր . բրէննա Ն . . .յը պիլտի՞ն եա ։

Վինեօ . – Օնը քի՞մ թանըմազ քի . . . նէ՞ կիպի քէֆալէթի իսթէյօր ։

Բրէննա . – Պէշ եիւզ օթուզ պին ֆրանգա քէֆիլի պիլ մալ ։

Վինեօ . – Շարթը մութլա՞գ մը ։

Բրէննա . – Շարթը մութլագ ։

Վինեօ . – Բրէննա Ն . . . ըն պուննա րազը օլաճաղընը հիչ մէ՛մուլ իլթմէմ։

Բրէննա . – Իւչ կիւն էվվէլ կիլթտիմ, պիղղաթ կէօրտիւմ, րազը օ-լույօր . իչի անլաթտըմ վէ մատմուազէլ Մ՛էրեէմին իսմինի վէրմէյէ-րէք պիրիսինի սեվմէքտէ օլտըղըմը թագրիր իլթտիմ . . . պու միսիլլու տիվանէլիքլէրի բէք չօգ իչլթմիշ օլտըղընտան , տէրհալ հալիմի ան-լաթտը . խիւլասայը քէլամ , ֆամիլեամըզա օլան միւնասիպէթի գատի-մէսինի խաթըրընա կէթիրէրէք , ազգընտան գաթիկէն սէօզ ալտըմ։

29

Բիէր վինեօ՝ բրէնսի թէսքին իմմէք չէօյլէ տուրսուն, չիտտէթի մուհապպէթինի թահրիք իմմէք իչին հէր տիւրլիւ ճահտ ու ղայրէթի տիրիղ իմմէ յիպ.

— Պէքլէտիյին ադյէ կէլմէ յէճէք օլուրսա հադրդէթէն հալին եամանն օլուր. Պէեան իմմիյին քիմսէ, մատմուազէլ Մէրսէյլին էլինէ վասըլ օլմաեաճագ օլուրսա, քէնտիսիյլէ էյլէնմիշսին զաննըյլա, սանա զիեատէսիյլէ խուսուսմէթ բէյտա իտէճէյլինէ չիւպհէ եօգ տըր։

Բրէնս. – Իվվէթ, տօղրը տըր. լաքին մատամ քի բարյալար կէլէճէք, պուրալարը նի՞չին տիւչիւնմէլի։

Վինեօ. – Բարայը նասըլ թէտարիք իմմիշ օլտըղընը սէօյլէմէտիք-ճէ, պէնիմ չիւպհէտէ գալաճաղըմ տէրքեար տըր. չունքի, պու խուսուսը էլան պէնտէն կիղլէյօրսըն։

Բրէնս. – Կիղլէմէք տէյիլ, սէօյլէմէյէ ունուԹտըմ... բարայը վէրճէք ատամ, Բարիստէ մա՛րուֆ օլան Ալմանեալը պիր պանքէր տիր. կրիւպըն։

Վինեօ. – Կրիւպը՞ն մը։ Պու խսմի բէսէրինտէն տէ իչիմիշ իտիմ։

Բրէնս. – Գապիլ տիր. չունքի, կրիւպըն պիր վագըթ ֆամիլեամըղըն սարրաֆը ըտը, հէր իչիմիղէ օ պագար ըտը։

Վինեօ. – Շիմտի պա՞գմայօր մը։

Բրէնս. – Խայըր չօգտան պէրու պագմայօր։

Վինեօ. – Նի՞չին։

Բրէնս. – Պասպամըն խույը հիչ տէյիշմէղ, կիւղել պիր գարը կէօրտիւիւ կիպի ագլընը ղա՛իպ իտեր։ Զէվալը կրիւպըն տա, ՖրանգֆօրԹտան կիւղել պիր գարը ալմըշ ըմըշ... պապամ գարըեա Թապիի... ապայը եագմըշ, կէօրիւնիւր քի արղուսընա տէսԹրէս օլմըշ օլմայը, չունքի կիւնիւն պիրինտէ կրիւպըն հիսապլարը կէօնտէրիպ, գաԹը միւնասիպէթ իմմիշ։

Վինեօ. – Սէն տէ շիմտի այնը պանքէրէ մի միւրաճաաԹ իմտին։

Բրէնս. – Նէ՞ չարէ, պանա հէ՛մ բէսէրիմին հալինի պիլէն, հէ՛մ տէ լուզումը Թադտիրինտէ տէրհալ եարըմ միլեօն Ֆրանգը սաեապիլէն

Վինեօ. – Զօ՛գ նէզաքէթ, չիմաիքի վագթտա պու միսիլլու իրըջ մէթէլեր պէքլէնմէզ. պու տէրէճէ ալիճէնապանէ ոսմէրընը միննէթտար իթմէքը իչին, միլեօնլար սահիպի Բուսիալը բրէնս օլմալը։

Բրէնս. – Բրէնսին իթմիշ օլաջաղը էյիլսի ունուտտամամ. ամմա, իչտէ տէ պիր թէհլիքէ կէօրէմէմ. պէնիմ պօյնճըմը օնըն էօտէմէմինէ, բէտէրիմին բաղը օլմաեաճաղընը բէք ալէա պիլիր։

Վինեօ. – Բէք ոօղրը. տէմէք քի, սէնճէ եաբաճադ չէյ...

Բրէնս. – Պէնճէ եաբաճադ չէյ, կիտիպ պիր տահա բրէնսի կէօրէրէք իչի սաղլամադ. օնտան կրիւպընէ կիտէրիմ. սէնէմի եաղար բալարը ալըրըմ։

Վինեօ. – Թէմամ. եալընըզ սանա պիր նասիհաթ վէրէյիմ, վագթը ղայպ իթմէ. չունքի օլապիլիր քի Կրիւպընըն մէվճուտ նադոը օլմասընտա եիրմի տէօրթ սաաթ միւհլէթի խոթէնին... սանա տա եարընն տէյիլ օ պիր կիւն պու բալա լաղըմ. վէլէվ պիր դաչ սաաթ կէրի դալսա, հէր բազարլըդ պօղուլուր։ Մ՛ատմուաղէլ Մէրհէմին պէսլէմէսի քէօյէ ավտէթ իտէր, վէ ասնրա կէօնտէրէճճէյինն չէյի կէօթիւրէճճէք ատամ պուլամադընն։

Բրէնս. – Հադդըն վար. վագըթի ղայի իթմէք ճա՛իղ օլմատըղընը պէն տէ անլամըշըմ. ադշամա կէօրիւշիւրիւդ... ինշալլահ բարա իչէ կէլիրիմ. – ատէտի։

Բիէր Վինեօ եալընըդ դալտըդտա քէնտի քէնտիսինէ «բէք տէ մէմուդ իթմէ յօրըմ» տէտի։ Բրէնս Բիէր Իօղքինին տօղրը սէօյլէտիկինէ վէ բրէնս Ն...ըն վատընտա սէպաթ իտէճէյինէ չիւպհէսի եօգ իտի իտէ, պանքէր Կրիւպընըն հալինէ բէք էմնիյէթի իտէմէմէքտաէ իտի։ Էյէր ղիեատէ ճա՛իղ իսթէմիշ օլսա Վինեօ թէճճիւպ իթմէյէճէք իտի. չունքի, բրէնս Ն...քէճալէթի իթտիքճէ իչտէ պիր թէհլիքէ օլմատըղը այնքեար, վէ պունտան մա՛տա պապասընըն տա պու միսիլլու ադչէ խուսուսընտա քէմալը նէզաքէթչէ տավրանտըղը տէրքեար ըտը։ Լաքին Կրիւպընն նիղամը տավրէսինտէ ճա՛իղ ալտըդտան պաշգա, քէնտիսինի գիեատէսիյլէ թահգիր վէ թէրղիլ իթմիշ օլան պիր քիսինէն օղլընա ճէսիմ պիր մէպլաղը վէրմէսինէ պիր մա՛նա վէրէմէմէքտաէ իտի։ «Պունըն ալթընտա պիր շէյ վար ամմա, պագալըմ նէ՞ չըդաճադ» տէմէքտէ իտի։

Ագշամ թաամը վագթը բրէնսի կէօրաւէքտէ. – Նէ՞ խապէրը. – տէյու սուալ իթտի։

Բրէնս. – Բրէնս Ն...ը պուլամատըմ. պու կէճէ կէլէճէք միշ. Կրիւպընըն հաղըրլամըշ օլտըղը սէնէտի. պիր մէքթուպ ըլա պըրագ-

տըմ. ալթընա «Թաստիղ խաէրիմ» տէյիպ իմզալաաա քեաղիի տիը. պունըը տա եաբամամաղլըդ իթմէյիպ, եարըն սապահ սէնէէտի պանա իտաէ խաէր. – տէյու ճէվապ վէրտի։

Բիէր Վինեօնըն կիթտիքճէ չիւպհէսի արթմադտա ըտը։

30

Բիէր Վինեօնըն բէք գօյայ հէր շէյէ էմնիյէթի իթմէքտիյինէ հագգը վար ըտը։ Ցէրտաալը կիւնիւ, եաթադտան հէնուզ գալգմըշ իքէն, Բիէր Իօղքին թէճճաշ իլէ եաթադ օտասընըն եանընտագի քի չիւք օտաեա կիտտի։

Պէնդի քեամիլէն սօյմըշ վէ խէլէճանա տուչար օլմըշ ըտը։

Վինեօ. – Նէ՞ վար։

Բրէնս. – Բրէնս Ն... սէօվիւնտէ սէպաթ իթմէտի. բարայը վէրմէյօր։

Վինեօ. – Նէ՞. վէ՞րմէյօր մը։

Բիէր. – Էվվէթ, իչթէ այ օղու. – տէյէրէք, բրէնս Ն...ըն մէքթուպընը վէ սարըտճի Կրիւպընըն հաղըրլամըշ օլտըղը սէնէտի, Վինեօնա ուզաթտը. մէքթուպտա պէր վէճճի գիւղ միւնտէրիճ իտի։

«Ազիզիմ Բիէր. Թէճէսիւճ խաէրիմքի խըզմէքճինտէ պուլընմատա «եաճաղըմ. չունքի խաթիրըմա պիր շէյ կէլտի։ Զըդտան սէնէ բէտէրին, «պիրազ սէվմէքտէ օլտըղըմ պիր դարըյը պանդիօվի սաչարադ էլիմտէն «ղասդ իթտի։ Պիւթիւն Բարիս խալդը պու հիքեայէյի պիլտիյի կի«պի էլպէթթէ սէն տէ պիլիրսին. օնըն իչին պիրազաճըդ պունտան «պահս իտէ յօրըմ. էյէր սէնին տիւչիւնտիւիւն տիվանէգիյէ եարտըմ «խաճէք օլսամ, բէտէրին բրէնս՝ քէնտինտէն քիւչիւք եօլըը պիր ին«թիդամ ալմալա դալդըշարադ, պէշ եիւզ պին ֆրանգըզգ ճիւգի պիր «ճէպա՛ի նադտի վէրտիրմէք իսթէմիշիմ զանն խաէճէք տիր։ Պինաէն «ալէյհ պէնի աֆիվ էթ։»

Բիէր. – Կէօրտի՞ն մի. հէր շէյին ալթընտան պապամ չըդայօր. տաիմա պապամ։ Պաչգալարընըն էլլէրինտէն օ գատար գարըլար զասդ իթմիշ քի, պէն չիմտի պիր դարըյա պիւէ մալիք օլամայօրըմ... Շիմտի հալիմ նէ՞ օլաճադ. Կրիւպընը թանըրըմ, մուաննիտ պիր ատամ տըր,

մուԹլագա բրէնսին քէֆալէԹինի իսԹէր . . . պէն տէ վէրէմմէ յօրըմ . տէ-
մէք քի հիչ պիր շէյ եարամմատըդ ։

Վինեօ . – Կրիւպընտան պաչգա պանքէր եօ՞գ մը ։

Բիէր . – Վար ամմա , արամազա վագըԹ վա՞ր մը . . . Եալըն Զար-
շէնպիհ տիր ։

Վինեօ . – ԷվվէԹ , ունուԹտըմ ըտը . տահա տօղրըսընը իսԹէրսէն
ունուԹմագ իսԹէ յօրտըմ . . . բէք չօդ Թէրէտտիւտտէն սօնրա, սէնին
իչէ էյլիքտարըմ մատմուազէլ Մէրհէմ պէ յինինտէ պիր րապըԹա հու-
սուլի սէօզլէրինէ էբէյիճէ այրըմըշ ըտը ։ Պու րապըԹա հուսուլէ կէլ-
միչ օլսա ըտը , Մէրհէմին սէնի սէվէճէյինէ էմին իտիմ . պէլքի տէ չիմ-
տիտէն սէվմէյէ պաչլամըշ տը . . . ՄուգավէմէԹ իմմէսի սէվմիյինէ
տէլալէԹի իտէր . սէնի տահա զիհատէ Թէլաչա տիւչիւրմէմէք իչին չիմ-
տիյէ գատար սէօյլէմէ յօրտըմ . . . լաքին պու կիւն հէր շէյ պօղուլմըշ
պիԹմիչ վէ հիչ Թէհլիքէ դալմամըշ օլտըղընտան սէօյլէյէպիլիրիմ . . .
Մէրհէմին սէնտէն իսմէտիյի շէյ պէշ եիւզ պին ֆրանգ տէյիլ տիր ,
իլլա իսմիդլայիյէԹինի Թէէմին իմմէյէ քեաֆի վէ գալպինի Թէմա-
մըյլա սանա ֆէտա իմմէյէ միւսա՛իտ պիր ճէհէդ իսմէթ յօր . . . պէօյ-
լէ պիր գարը լալէ էօմր կէչիրմէք նէ գատար լաթիֆ շէյ օլուր . . . պիր
գալէմ օյնատըլսա հէր իւրինիլին սատտէմի հալի Թէէմին օլընապիլիր
իքէն , եաղըդ քի տօսմընըդ բրէնս դալէմինի օյնամմագ իսմէմմէէսին-
տէն , նէ՛ տէրէճէ ֆէնալըդ չըգաճաղընը Թէսավվուր իտէմէյօր ։ Մէ-
նինն, բրէնատէն իսմէտիյինն շէյ, բէք գօլայ պիր շէյ իտի . շէօյլէ քի եա-
ղըլսանէնին էօնիւնէ օմմուրսա դալէմի ալսա վէ պէնիմ եարատըղըմ կի-
պի « գապու վէ Թատտիդ իտէրիմ » տէյու եաղսա , վէ բրէնս Ն . . .
տէյու իմզալասա պիմիԹ էր իտի . – տէյէրէք , եաղըլսանէնին էօնիւնէ օ-
Թուրմըշ բրէնսին մէքԹուպընը դարչըսընա գօմըշ վէ եաղըսըյլա իմ-
զասընը Թագվիտ իմմիչ իտի ։

Պատէհու պիրտէն պիրէ կէրի կէրի չէքիլիպ .

— Նէ՞ Թօխաֆ շէյ . տրգգաԹ իմմէքսիղին րասԹ կէլէ եազտըմ,
վէ օ գատար էյի պէնղէԹտիմ քի , հէր կէօրէն ալտանսապիլիր . պագ ։

Բիէր . – ԷվվէԹ , հիչ պիր ֆարդ կէօրմէյօրըմ ։

Վինեօ . – Կրիւպըն տա պագսա ֆարդ իտէմէղ ։

Բիէր Բօլքին Թիմրէմէյէ պաչլատը ։

Վինեօ . – Հէր եաղը պու գատար գօլայ Թագվիտ իտիլէմէղ , լա-
քին պու եազրեա պիր չօճուգ պիլէ պէնղէԹտիրէպիլիր . – տէտի ։

Շու սրրատա սաաԹ վուրտրգտա ։

Վինեօ . – Ա՜հ , սաաԹ օն օլմըշ, բէտէրին տէ օտասընտա պէնի

պէքլէը , ալ բրէնս, մէքթուպըն ըլա սէնէտինի , խայրֆ քի իմզալանմա-մըշ տա հիչ պիր էհէմմիյէթի եօգ տըր . Սէն տէ աչաղըեա էնիյօրմը-սըն ։

Բիէը՝ տիւշիւնէրէք . – Էվվէթ , պէն տէ էնիյօրըմ . – տէտի ։

31

Օ կիւնիւ պաչգա պիր վուգուաթ զուհուր իթմէտի . Բիէը Վին-եօնըն վէրմիշ օլտըղը թալիմաթ մուճիպինճէ , Ալպէրթին ճանրօն բրէնս Բօլքին իլէ եալընըզ պուլընմագտան իհթիրազ լտեր վէ բրէնս եիւզիւ-նէ պագտըգճա , քէնտիսի եօնիւնէ պագար ըտը ։ Վինեօ՝ բրէնսէս նա-տէժէ տակի պիր գաչ կիւնտէն պէրու պօյընտըրտաղը թագմըշ իտի քի, իգթիզայը հալտէ տահա գօլայ քէնտինէ իթաաթ իթտիրաին . պու սու-բէթլէ սինիրլէբի պիւսպիւթիւն կէվշէյիպ , ուզուն ուզուն ահլար սա-լը վէրիր իտի ։

Բրէնս Բիէը իսէ՝ ֆէվգէլատէ թէլաշ վէ խէլէճան իչինտէ օլուպ , նէ եաբաճաղընը չայընմըշ գալմըշ ըտը ։ Եալընըզ Բիէը Վինեօնըն պա-չը սէրպէսթ օլուպ , խէեալ բէրտէսի արգասընտա իրլէրի էլինէ ալ-մըշ խէեալը օյնաթմաղա հազըրլանմագտա ըտը ։

Էրթէսի չարշէմպիհ կիւնիւ Բօլքինին խանէսի զայէթ չէն պիր հալտէ իտի . բրէնս Բօլքին , պաղչէտէ ուզուն ուզաատիյէ Լօր Պէրնիէ իլէ գօնուշմըշ օլտըղընտան տօլայը ֆէվգէլատէ մէճնուն օլտըղը մի-սիլլու , զէվճէսի բրէնսէս տակի , զէվճինին պիր միւտտէթճիք զայ-պուպէթ իտէճէյինէ տակը պիր սէօզ իշիթմիշ օլտըղը ճիհէթլէ Բաուլ Պէրնիէյէ նէվիսա պէեանը մէսրուրիյէթ իթմիշ իտի ։

Վինեօ՝ էօյլէտէն սօնրա սաաթ իքիյէ տօղրը օտասընա չըգտըգ-տա Բիէը Բօլքին նէզտինէ կիթտի . Բիէը գաբուլը պիր էյիճէ գա-գաթտըգտան սօնրա .

— Իչի ույտըրտըմ ։

Վինեօ . – Հա՞նկը իչի ։

Բիէը . – Բարա իչինի ։

Վինեօ . – Նասը՞լ բարա ։

Բիէը . Պէչ եիւզ պին ֆրանգը ։

Վինեօ . – Նէ՞ տէ յօրսըն , կրիւպըն քէֆիլսիզ վէրտի՞ մի ։

Բիէը . – Խայը . լաքին բըէնս Ն . . . նիհայէթ քէֆալէթի իթմէյէ ըաղը օլսը :

Վինեօ . – Եա՛, ահ՛Հ մի , նասըլ եաբտընսա ույսուրսըն :

Բիէը . – Օրասընը սօրմա, օլանճա դուվվէթ վէ ճէրալէդմի սարֆ իթ-տիմ, նէ եաբարմ եաբարմ դանտըրտըմ. քէտէրսիզին պու իշտէն խա-պէրտար օլմաեաճաղընա նէմին իթմտիմ. չու հալտէ ըէճամը ըէտտ իթ-մէյէ պայդա պիր վէսիլէ պուլամատը :

Վինեօ . – Թէաճճուպ խոէ յօրսըմ. . . տէմէք ըի բրէնսին եանընա-տան չէդտըղըն կիսի տօղրը Կրիսթընէ մի կիմի տին :

Բիէը . – Էվվէթ , տէրհալ . . . կէօմի իւրախուշիւմ քեաղըտտարը Թէտ-դըդ իթտի , վէ պիր դաչ տտաղըդէ սօնրա սանտըդ-քէտարը քաբաչարը պիրթէճմամ սայտը – տէ յէրէք , պիր պանդնօմի քաքէթի չըգարտը :

Վինեօ . – Շիմտի ալթընդ կէօնտերիլճէճէք չէ յի հադըրլամալը :

Բիէը . – Էվվէթ . տլ շու քիթապը . հաճմինէ նէզարէն պանդնօմ-լարը տիւրմէյէ տե իհթիեաճ եօք , քիթապ քէք դալըն օլուրսա պիր գաչ եաբրաղընը Ըրըմար չըգարըրսըն . – տէտի :

Եարըմ ռաաթ ղարֆընտա , պանդնօմչըտը քիթապըն արասընա եէրլէչտիրտիքտէն սօնրա , սիճիմ իլէ պաղլայըպ քեաղըտտա սարտըլար վէ իհթիմամընճա միհրլէտիլէր . պաատէհու իսմի խոնէ մաամուաղէլ Մէր-եէմին խամինի վէ ատլէսինի եաղտըլար :

Բիէրին եաղտըղը ղէման էյլէրինին թիմիթէտիյինի վինեօ կէօր-տիւքտէ մէճպուն օլտը :

Վինեօ . – Շիմտի պու բաքէթի մաամուաղէլ Մէրեէմէ կէօնտեր-մէլի . . . սաաթ իւչէ վարըյօր վաղըթ ղայպ իթմէ :

Բիէը . – Պիր տտաղըդէ պիւչ վաղըթ ղայպ իթմէյէ կէօյնիւմ եօք. լաքին պու քիթապը քիմ կէօմի իւրէճէք տե թէալիմ իտէճէք :

Վինեօ . – Մէ՛ն :

Բիէը . – Պէ՞ն մի :

Վինեօ . – Շիւբհէսիզ . նի՞չին կէօմի իւրմէյէսին :

Բիէը . – Պէյքի պէալէմէյինին մալիւմաթը օլմասընը մաամուաղէլ Մէրեէմ խոթէմէզ :

Վինեօ . – Մէնին պիր քիթապ թադտիմ իթմէյէ հադդընը եօ՞ղ մը :

Բիէը . – Ջանն իստերիմ քի ճուման էրթէսինտէն էվվէլ կէօրիւն-մէք միւնասիպ օլմազ :

Վինեօ . – Պէյքի տե էօյլէ տիր . այըդ օլտըղընն նէ գատար պէյլի. հէր տիւրլիւ նէզաքէթի իճրա իտէյօրսըն . պիր ուշադ չաղըր . վէ քի-թապը ուշաղըլա կէօնտէր :

Բիէր . – Օլո՛ւր մը . պէշ եիւզ պին ֆրանգլըզ պիր քիթապ ուշաղա թէսլիմ օլունը՛ր մը :

Վինեօ . – Նէ՞ օլուր . ուշագ քիթապըն գըյմէթինի նէ՞ պիլէճէք :

Բիէր . – Ֆըյմէթինի պիլէմէտիյի իչին թէսլիմ օլունամազ եա : Էմէքտարլարըմըն սատադաթընտան չիւպհէմ եօգ . ամմա , գալդարլար պիր թէսէյիւպտէ պուլունըրլար ըսա . . . կէօթիւրէն սատամ գալդար եօլտա պիր տիւք քեանա եախօտ պիր մէյլսանէյէ կիրի վէրիր , բաքէթի եանընա դօր , բաքէթ տէ ուչար կիւոէր . . . պունլար օլմըշ չէյլէր տիր :

Վինեօ . – Հաթիթա բէք չօգ տէֆիալար . չու հալտէ քի՞մ կէօթիւրմէլի պիլմէմ . . .

Բիէր . – Պու խըզմէթի եաբաճագ պիր քիմսէ վար ըսա . օ տա սէն սին :

Վինեօ . – Ո՛հ բրէնս , պէնտէն նա՞սըլ պէօյլէ պիր խըզմէթ պէքլէրսին : Պէն բէտէրինին եապըճըսը , հաթիթա տօսթը օլտըղըմ հալտէ պէօյլէ պիր սըբարըշը նասըլ տէրէօհտէ իտէպիլիրիմ . սէնին սեվտիյին մահպուսէյէ , պէն նա՞սըլ բարա կէօթիւրէպիլիրիմ :

Բիէր . – Հէնուզ մահպուսէմ տէյիլ տիր :

Վինեօ . – Պու կիւն տէյիլ իսէ եարըն օլաճաղընա չիւպհէմ եօգ :

Բիէր . – Ալլահ իչիթսին աղղընտան , լաքին սէնին տէ միւլահազաթընըն էսպապըրը անլաեամայօրըմ . պու բարա մատմուազէլ Մէրեէմէ պիր նէվ' ճէհէզ մագամընտա օլաճաղընը սէօյլէյէն սէն տէյի՞լ մի իտին :

Վինեօ . – Շիւպհէսիզ :

Բիէր . – Տէմէք քի պու իչի սէն տէրէօհտէ իտէպիլիրսին :

Վինեօ՝ կիւլէրէք . – Տէմէք քի նօթէր սըֆաթըյլա կիթմէյիմ . սէն նէ եաբար եաբար հէր չէյի ույտուրըրսըն . . . քէք ալէա , գապուլ իթտիմ ամմա պիր չարթ իլէ :

Բիէր . – Նէ՞ չարթ ըլա :

Վինեօ . – Շու չարթ ըլա քի սէն տէ պէրապէր կէլէճէքսին :

Բիէր . – Նի՞չին :

Վինեօ . – Զունքի պաղը մէա՛ուլիյէթլէր վար քի պէն տէրէօհտէ իտէմէմ . ֆարդ էթ քի մատմուազէլ Մէրեէմին պէօյլէմէսի սատադաթըզըդ էթսին տէ , բարայը նապէտիտ իթսին . օ հալտէ քիթապը թէսլիմ իթմէմիշիմ տէյու հագդըմտա չիւպհէ վէ վէսվէսէ հուսուլէ կէլէպիլիր : Իսթիդամէթլէ կէչիրմիշ օլտըղըմ էօմիւմիւ լէքէլէմէյի թէրվիճ իտէմէմ . սէն պէրապէր կէլ , զօր պիր շէյ տէյիլ , գաբուլընըն էօ.

նիւնտէ արապատան չըդմայըպ պէքլէրսին . . . սէնի կէօրէն օլմազ ամ-
մա , սէն պէնի կէօրէպիլիրսին ։

Բիէը . – Մատամ քի ըսրար իտէ յօրսըն . . . կէլիրիմ . . . հէման կի-
տէլիմ մի ։

Վինեօ . – Տուր ճաքէթիմի թադայըմ կէլիրիմ , էմր էտին տէ կիթ-
սինլէր պիր արապա կէթիրսինլէր . – տէտիքտէ , Բիէը չանըն տույմէ-
սինէ տօղրը կիթտիքտէ .

Բիէը . – Չանլար պօղուլմըշ , գաբույը լուքֆէն աչտան տա պիրի-
սինի չաղըրսան տահա էյի օլուր ։

Վինեօ . – Բէք ալէա . – տէյիպ , գաբույը աչտը . վէ սուճատան
կէչիպ տիկէր պիր գաբու տահա աչըպ պիր խըզմէթ-քեար արատը .

Շու սըրատա Վինեօ ասլա իճամէի վազըթ իթմէքսիղին ճէվդէ-
լատէ պիր սիւր'աթլէ պէչ եիւղ պին ճրանդը հալի օլան բաքէթի հէ-
ման ալըպ եաղըխանէսինին չէքմէճէսինէ դօտը , վէ մէղքիւր չէքմէճէ-
տէն այնը սադլատըղը բաքէթէ միւշտալիհ սատահտան պէրու հաղըր-
լամըշ օլտըղը տիկէր պիր բաքէթ չըգարտը ։

Բրէնա Բիէը կէլիպ . – Ա.րապայը կէթիրմէյէ կիթտիլէր . աչաղըեա
էնէլիմ։

Վինեօ . – Հաղըրըմ . քիթապընը ունութմա , էն լաղըմըը չէյ օտը։

Բիէը , քիթապըն տէյիշիշ օլտըղընը խաթրընա պիլէ կէթիրմէք-
սիզին – սէն թէլաշ իթմէ . – տէտի ։

Վինեօ, սանտըղ մագամընա կէչմիշ օլան եաղըխանէսինին չէքմէ-
ճէսինի էյիճէ քիւլիւճէտիքտէն սօնրա բրէնսին արդասընտան կիթտի։

Եօլտա, Բիէը Վինեօ, նէ եաբըպ եաբմայըպ քիթապը պիղղաթ բը-
րէնա վասըթասըլա պէսլէմէյէ թէսլիմ իթտիրմէնին թէտպիրլէրինի
տիւշինէրէք .

— Սէն բէք գօրգադ , բէք նազիք պիր քիմսէ իմիշսին , սէնին եէ-
րինտէ օլսա յըտրմ արապատան էնէր , իբի տադըգէ զարճընտա գա-
բույը չալար վէ քէնտիմ պիղղաթ քիթապը թէսլիմ իտէր իտիմ . . . պէչ-
քի մատմուազել Մէրեէմ քէօյտէն ավտէթ իթմիշ օլուր տա , վազիթ
ու զէմանընտա արզուսընը իբմալ օլտըղընտան տօլայը մէճմուն օլա-
րագ ճուսմաա իրթէսինէ պէքլէմէքսիղին հէման պու կիւն սէնի գա-
պուլ իտէր . – տէտի ։

Մէրեէմին քէնտիսինի գապուլ իթմէսի սէօղիւնտէն, բրէնա Բիէը
թիթրէմէյէ պաշլայըպ .

— Բէք ալէա . պէլքի սէնին տիւշիւնտիւյիւն տօղրը տըր , քիթա-
պը պէն քէնտիմ թէսլիմ իտէրիմ . – տէտի ։

Պու մուպահասանըն իրթամըլլա պէրապէր , Մէրեէմին խանէսինէ վասըլ օլորլար . բրէնս արապատան էնէր իքէն .

Բիէր Վինեօ . – Էյէր տէրհալ ավտէթ իթմէյէճէք օլուրսան , մատմուաղել Մէրեէմին սէնի նէզտինէ գապուլ իթմիչ վէ պինաէն ալէյհ պապը սաատէթ սէնին իչին աչըլմըշ տէմէք օլաճաղընտան , պէն պըրագըպ կիտերիմ . – տէտի :

Անճաղ Բիէր Բօլքին , Վինեօնըն չու սէօղիւնէ բէք տէ էհէմմիյէթ վէրմէյիպ , մահղունանէ մուֆարագաթ պիրլէ մահճուպանէ գաբուլը չալըպ պէքլէտի :

Պիր միւտտէթճիք սօնրա քէնտիսինի թանըեան պիր պէսլէմէ գաբուլը աչտըգտա , բրէնս Բիէր՝ մատմուաղել Մէրեէմին օրատա պուլընըպ պուլընմատըղընը սուալ պիրլէ մէրդուվէնին քէօյտէ օլտըղընըն ճէվապընը ալմաղա .

— Նէ՞ վագըթ ավտէթ իտեր :

Պէսլէմէ . – Պիլմէմ էֆէնտիմ , պէլքի հաֆթանընն սօնընա տօղրը կէլիր , արա սըրա կէլիպ , պիր կիւն գալըր կիտեր :

Բիէր . – Շու քիթապը քէնտիսինէ կէօնտէրէպիլիր մի սին :

Պէսլէմէ . – Էվվէթ . կէօնտէրէպիլիրիմ , էֆէնտիմ . – տէտի :

Բիէր սաիր կէօնէ սըքաորըշլար իթմէյէ ճէսարէթի իթմէքիպ իւմիտինաէ պօչա չըգմաղըէ արապասընա ավտէթ իթտի :

Բիէր Վինեօ , եահօտ Բաուլ Պէրնիէ բրէնսի թէսէլլի իթմէքիպի վէղիֆէտէն ատտ իտէրէք .

— Մէրեէմին էվտէ պուլընմատըղընա մէմնուն օլտըմ . սէն կիթտիքտէն սօնրա քեաչքէ պուլընմասա տէյօրտըմ , չունքի աչգ ու սէվատա խուսուսընտա , պէօյլէ մէմուլին ղայըը վիղիթալարտան վէ թէսատուֆէրտէն հիչ պիր սէմէրէ հասըլ օլամազ . գատընըարա վագըթ վէրմէլի քի , պախթիեար օլմագ վէ գարշըլարընտաքինի տէ պախթիեար իթմէք իչին թէտապիրի լազըմէյի իթթիխաղ իթտինէը . ճուման իրթէսի կիւնիւ հէր իքինիւ իչին խայրը կիւն օլաճագ տըր . – տէտիքտէն սօնրա , քէնտի քէնտիսինէ . – պէնիմ իչին տէ . – տէյու իլավէ իթտի :

32

Վինեօնըն թէրթիպ իթմիչ օլտըղը թէտապիրին ճումաա կիւնիւ մէվգըը իճրայէ գօնըլմասը մուգարրէր օլտըղը ճիհէթլէ , սապահ սաաթ

եէտիտէ Լօր Պէրնիէ Պրըթանեաեա կիտէն եէտի պուչուգ գաթարընա եէթիչմէք իւզրէ գարտաշըլյա արապաեա պինաի ։

Բրէնս Բօլքին , օտասընտա քէրտէնին արգասընտան մէրգումանըն ազիմէթինի սէյր վէ թէրթիպաթը վագըայը քէնտիսի իճատ իթմիչ կիպի մէճմուն օլմագտա ըտը . չունքի իլք կիւնիւ կէլմիչ օլան թէլէկրաֆտան մը՛մուլ օլան նէթիճէ հուսուլէ կէլմիչ տիմէք իտի ։ Վինեօ թէլէկրաֆըն միւնտէրիճաթընտան լապէրտար օլուր օլմազ , հէմիրէսինէ թէլէկրաֆը կէօնտէրմիչ օլան ագրապասընըն նէզտինէ կէօնտէրմէյէ միւսարաաթ իթմիչ իտի . տէմէք օլուր քի , հէր չէյ , քէնտի արզուսը մուճիպլինէճ ճէրեան իթմիչ օլտըղընտան , բրէնս Բօլքին տախի քէնտի ազիմէթինին թէտարիքեաթըլյա մէչղուլ օլմազա պաշլատը ։

Ալրապանըն իչինտէ Վինեօ՝ Ալպէրթինին էլլէրինի սըգարագ .

— Շունտա եիրմի տագըգէմիչ գալտը . չաբըգ գօնուչալըմ . սէն Պրըթանեաեա կիտէն գաթարա բաքիպ օլաճագսըն . նէ՛րէտէ տուրաճաղընը պիլի՛ր մի սին ։

Ալպէրթին . – Իլք սթասիօնտա էնէճէյիմ ։

Վինեօ . – Սօնրա՞ ։

Ալպէրթին . – Սաաթ պիրի օն կէչէրէք օրատան հարէքէթ պիրլէ Բարիտէ Մօնբարնաս սթասիօնընա էնէրիմ . . . օրատա չըմալ չըմէնտրֆէրինէ կիտէրիմ , Լօնտրա իչին պիր պիլէթ ալըրըմ ։

Վինեօ . – Բրէնս սէնի սթասիօնտա՞ մը պուլաճագ ։

Ալպէրթին . – Խայըր . սթասիօնտա պէնի թանըմամազլըդ թասլաեաճագ , թա գաթարըն հարէքէթ իտէճէյի սըրատա կէօրա թէսատիւֆի կիպի պէնիմ պուլընտրզըմ վակօնա կիրէճէք . . . օնըն արզուսը , իքիմիզ եալընըզ գալապիլմէք իչին այրըճա պիր վակօն քիրալամագ ըտը ։ Լաքին չու սըգընթըտան վէ թէհլիքէտէն գուրթուլմագ իչին , քէնտիսի մա՛րուֆ պիր զաթ օլտըղը ճիհէթլէ , ալէմին լիսանընա տիւշէճէյիմիզի պէեան իլէ ճայտըրտըմ։ Շու հալտէ հէր քէս իլէ պէրապէր պիրինճի մէվգի վակօնլարընտան պիրինտէ եօլճուլըդ իտէճէյիզ ։

Վինեօ . – Պէնճէ պունտա պիր մահղուր եօգ , եալընըզ եիւզիւնիւն էօրթիւսիւնիւ աչմա . եօլճըլըգտա եիւզիւն էօրթիւլիւ օլմաօընա քիմսէ թէճճիւպ իթմէզ . խուսուսըյլա հիչ պիր սէպէպ մէպնի վակօնատան աշաղըեա էնմէյէսին ։

Ալպէրթին . – Պէն եումագ կիպի պիւքիւլիւպ , Պուլօնեա գատար քէօչէմտէ ույուրըմ։

Վինեօ . – Պուլօնեա սաաթ տօգուզը չարեէք կէչէրէք եէթիչէճէք-

սինիզ քի , վագըթ բէք միւսա՛իտ տիր . տօղրը վաբօրա կիտէրսին , եաըը ույգուտա օլտըղըն հալտէ , բրէնս Բօլքին սէնի վաբօրա գատար կէօթիւրիւր , եախօտ թաշըր , սէնի չօճուգ զանն իտէրլէյր վէ էհէմմիյէթի վէրմէզլէր . երթէսի կիւն Լօնտրատա սըն ։

Ալպէրթին . – Լվվէթ . . . ֆարլ իտէլիմ քի պէօյլէճէ կէճէնին պիր դըսմընը վաբօրատա , պիր դըսմընը չըմէնտրֆէյտէ կէչիրտիք , վէ Բօլքին տէ քէմալը նէզաքէթինտէն նաչի պէնի ւահաթ պըրագտը ։

Վինեօ . – Լօնտրաեա մուվասըլէթինտէ , հա՞նկը լօգանթայա էնէճէքսին ։

Ալպէրթին . – Սթասիօնա էն եագըն օլան լօգանթաեա էնէճէյիմ , չունքի թապիի զիեատէսիյլէ եօլղուն օլաճաղըմ։

Վինեօ . – Բէք ալէա , օ հալտէ Զէրինկ Դրօս մէվգըֆինտէ , օ նամ իլէ օլան լօգանթաեա կիտէրսին ։

Ալպէրթին Օ՛րատա մը կէլիպ պէնի պուլաճագսըն ։

Վինեօ . – Էվվէթ , ագշամ օլմատան կէլիր եէթիչիրիմ . պէն բաըիտէն եէտիյի օթուզ պէշ կէչէրէք հարէքէթ իտէրիմ . օ կիւն սաաթ պէշի գըրդ կէչէրէք Լօնտրատա Զէրինկ Դրօստա պուլընըրըմ ։

Ալպէրթին . – Բրէնսէս Նատէժ տէ պէրապէրինճէ օլաճա՛գ մը ։

Վինեօ . – Էօյլէ իւմիտ իտէ յօրըմ ։

Ալպէրթին . – Կէլիր կէլմէզ նէ՛ եաբաճագսըն ։

Վինեօ . – Հէբիմիզ պիրէր թարաֆտան բրէնս Բօլքինին իւսթիւնէ հիւճում իտէճէյիզ . պէն , դըզդարատաչըմա հագարէթ իտիլմիչ տէյէրէք մէյտանա աթընըզ ֆամիլեամըն նամուսընը տավա իտէճէյիմ . ղէվճէսի իսէ գօճասը քէնտիսինի ալտաթմընչ տէյու , պար պար պաղըրմաղա դալգըչաճագ . . .

Ալպէրթին . – Պէն տէ օ սըրատա աղլայը՛մ մը , նէ՛ աէրսին ։

Վինեօ . – Իսթէրսէն աղլա . . .

Ալպէրթին . – Ա՛մմա չօգ աղլաթմա պէնի , զիրա չիւքինլէնիրիմ։

Վինեօ . – Սէն քէյֆինէ պագ . . . օյունը օյնայըպ պիթիրտիքտէն սօնրա , գարտաչըդ վէղիֆէմ իգթիղասընճա սէնի օտատան տըշարը չըգմազա մէճպուր իտէրիմ . պատէհու կէօրա բրէնս եինէ սէնի կէօրիւր վէ իճրայը նուֆուզ ու թէէսիր իտէր տէյու գօրգումտան լօգանթատան տա կիմսէնին չարէսինէ պագարըմ։

Ալպէրթին . – Զըգար պաշդա պիր լօգանթաեա կիտէրիպ , տէյի՛լ մի ։

Վինեօ . – եօգ . . . կէճէ ՍուԹամբընա կիտէն չըմէնտրֆէրէ պինիպ , երթէսի սապահ տօղրը վաբօրա կիտէրիպ , օն իքի կիւն սօնրա ։

իքի միլեոնըմըզ ըլա պէրապէր քէնտիմիզի Ամէրիդանըն նիւ-եօրք չէհ. ըլնտէ պուլըրըզ։

Ալպէրթին. – Իքի միլեօն հազըրտա՞ մը։

Վինեօ. – Պիր լուպը եանի եարըմ միլեօնը եանըմտա, դուսուրը տա պու կիւն կէլէճէք։

Ալպէրթին. – Եա պու կիւն բրէնս Բիէր Բօլքին իշին ֆարդընա վա. ըրըբսա։

Ճուման էրթէսի կիւնիւ սաաթ իքիտէն էվվէլ հիչ պիր շէյին ֆար. դընա վարամազ. օ տա մատմուազէլ Մ'էրեէմէ օ կիւնիւ թէսատիւֆ իւ. տիսլ տէ գօնուշապիլիրսէ քի, պուտա պէնճէ իհթիմալտէն պա՛իտ տիր։

Ալպէրթին. – Եա կէօրիւշիւլիւրսէ։

Վինեօ. – Բրէնս Բիէր Բօլքին պանա սըրա կէլինճէյէ տէյին տա. հա քիմ պիլիր քիմլէրտէն շիւպհէ իտէճէք տիր. չունքի պիղղաթ քէն. տիսի կէօրթիւրտիւ. պէնիմ եաբմըշ օլտըղըմ հիյլէյի պուլմազ իչին չօգ վագըթ լազըմ տըր օնա։

Ալպէրթին. – Էյ պուլուրսա՞։

Վինեօ. – Պուլուրսա տա սէս չըգալամազ։

Ալպէրթին. – Նի՞չին։

Վինեօ. – Ճունքի պէն խըրսըզ ըսամ, օ տա դալպաղան սըր։

Ալպէրթին. – Ամմա եաբտըն հա։

Վինեօ. – Էօյլէ եա. շիտտէթի աչդընըն եարտըմըլա նէ եաբըպ եաբըպ ըրէնս Ն... լըն իմզասընը քէնտիսինէ թադլիտ իթտիրտիմ. իս. սապէթ քի բրէնս Ն... քէֆալէթ իթմէք իսթէմէմիշ։

Ալպէրթին. – Իմզայը թադլիտ իթտիյինի կէօրտի՞ւն միւ։

Վինեօ. – Եօգ, քէնաի քէնտինէ եաբմըշ ամմա, պէն իչի տէրհալ անլատըմ։

Ալպէրթին. – Սէնին անլատըղընը պիլմէտիյի հալտէ, սէնտէն դօրդ. մազ վէ սէնի էլէ վէրէպիլիր։

Վինեօ. – Պու ճիհէթի տէ տիւչ՛ունմէմիշ միյիմ տէյու զանն իտէ. յօրսըն. ճուման էրթէսի կէճէ պիղ իքիմիզ Ամէրիգա եօլընը թուրթ. մըշ օլտըղըմըզ սըրատա, բրէնս Բիէրէ իչի քէլիմէտէն իպաբէթ պիր բուսուլա կիտէճէք քի քէնտինի խայլը տիւչիւնտիւրէճէք, վէ. պի. ղիմ եօլճըլըղըմըզա սէրպէսթճէ տէվամ իթմէմիղէ միւսաատէ իթմէյէ դարար վէրէճէք տիր։

Ալպէրթին. Բէք ալէա. տէմէք օլուր քի պու ճիհէթտէն դօրդու եօգ, լաքին Ամէրիդաեա մուվաֆէգիյիթիմիզտէ նէ՞ օլաճադ, օնտան դօր. դույօրըմ. պիզ օրաեա չըգընճաեա դատար պուրատա քիմսէնին, հիչ

պիր չէյ ֆարդ իլթվէմիշ օլմասը լազըմ կէլիր իտի։ Պունըն իչին բրէնա իլէ բրէնսէսի պիր գաչ կիւն ինկիլթերրատա օթուրթմանըն չարէսինի տուչիւնմէլի իտին։

Վինեօ. – Օթուրթտըրաճաղըմ, երլանճըղըմ. Լօնտրատան հարէքէթիմիզտէն էվվէլ, կէօրա քի բրէնսին աչդընա տաեանամամըշսըն կիւպի քէնտիսինէ դուրչուն գալէմ իլէ չէօյլէ եաղարսըն. «Գարտաչըմըն վէրմէտիյի էղիյէմ գալմատը. պէնի մանասթըրըն պիրինէ գաբաթմագ իսթէյօր. օ լօգանթատա պէնի պիր գաչ կիւն պէքլէ, կէլիպ սէնի պուլմաղա չալըշըրըմ վէ պէրապէրճէ ֆիրար իտէրիղ.» սէնտէն պէօյլէ պիր մէրթուպ ալըրսա, հէմ աչըդ հէմ տէ ահմագ օլտըղընտան սէնի պէքլէյէճէյինէ հիչ շիւպհէ իլթվէ։

Ալպէրթին. – Շիւպհէ իլթվէմ ամմա, զէվճէսի, գօճասընըն հագաբաթը զալըմանէսինէ թէհամմիւլ կիւզար օլամայարագ Լօնտրատա արթըդ զէվճէսիյլէ պէրապէր օթուրմաղա րազը օլմազ զանն իտէրիմ։

Վինեօ. – Հաթթա մուղայիրի օլարադ օթուրաճագ. չունքի պէն տէ կէլէճէյիմի բրէնսէսէ վատ իտէճէյիմ... Մէմնո՞ւն մը սըն. իթիրազաթընա թէմամըյլա ճէվապ վէրէպիլտի՞մի, չիմտի արթըդ էմին օլտը՞ն մը։

Ալպէրթին. – Էվվէթ, զայէթ էմին իմ։

Վինեօ. – Պէն տէ մուվաֆֆագ օլաճաղըմա էմին իմ։

Պու սէօղլէրըլէ Մօնբարնասա վատըլ օլտըլար։ Թալիմաթը լազըմէյի վէրմիշ օլտըղը ճիհէթլէ, քէնտիսի մէճպուր օլմատըղը հալտէ խալգ իչինէ գարըշմաղա իթիեատ իտինմէմիշ օլտըղընտան, Վինեօ ապատատան էնմէյիպ Բօլքինին խանէսինին եօլընը թուրթտը։

35

Եարը կէճէտէն եարըմ սաաթ սօնրա բրէնս Բօլքին տախի զէվճէսինէ քէմալը մուհապպէթլէ վէտա իթտիքտէն սօնրա մուֆարագաթ իթտի։ Զէվճէսինէ միւթէմատիյէն խըեանէթ իթմէքտէ օլտըղը հալտէ, պէքլի տէ շու խըեանէթինտէն նաչի, զէվճէսինի զիեատէսիյլէ սէվմէքտէ վէ զէվճէսինին ըֆֆէթ վէ ֆագիլէթ սահիպի պիր դարը օլտըղընա չիւպհէ իթմէմէքտէ իտի։

Ֆեաթիպիյլէ տախի ֆէվգէլատէ միւլաեիմանէ տավրանըպ, օնըն

տա հէր արզուսրնը իքմալ իթմէք սեվտասընա տիւշմիւշ իտի . վագըա նա մէչրու սուրէթտէ դայըն պիրատէրի օլաճադ օլան պիր քիմսե իչին բրէնսին Եաբտըղը չէյ պէօյիւք պիր չէյ սայըլմասա ճա՛իղ տիր ։

Բաուլ Պէրնիէ , բրէնս իլէ պէրապէր աշապըեա էնիպ , բրէնս ա-բապաեա կիրէճէյի սըրատա .

— Հէր նէ քի օլուրսա օլսուն , պիլմիշ օլ քի տահմա սէն պանա կիւվէնէպիլիրսին , էվիմ վէ սանտըղըմ սէնին իչին աչըդ տըր . — տէտի։

Գըզգարտաչընը իղդիալ իթմէք իսթէտիյի չալսըրն մուվաճէհէսին-տէ իտէճէյի խօռպինլիքտէն տօլայը զամիրի հիչ բահաթ տէյիլ իտի իսէ տէ , բրէնս , պու միսիլլու բահաթսըղըղա դահրամանճա թէհամ-միւլ իտէպիլմէքտէ վէ « աչընըշ օլտըղըմ Եարալարը , աերվէթիմ իլէ դաբաթտըրապիլիրիմ » տէյէրէք , զամիրինի բահաթ իթմէքտէ իտի ։

Բրէնս Թօլքինին արաալասը չըմէնտըֆէր մէվգիֆինէ տօղրը կիթ-տիքտէն սօնրա Վինեօ տախի տըշարըեա չըգտը ։

Բրէնսես Նատէժ դօճասընըն զայպուպէթինտէն իսթիֆատէ իտէ-րէք , քէնտիսինլէ Եալընըզ պուլընմադ իսթէյէճէյինի Վինեօ պիլտիյի ճիհէթլէ , էվէ կիթմէյէ դօլդմադտա ըտը ։ Բրէնսէս իլէ կէօրիւշմէք տէ իգթիզա իտէճէք իտի իսէ տէ , տահա չու սըրատա իչլէրինլէ մէշ-ղուլ օլմադ , Եանի պիր պուչուդ միլեօնը թօրլամադ իչին պանգալարը տօլաշմադ իսթէր իտի ։ Զէքլէր , իմզալանմըշ վէ քէնտի իսմինէ ճիրօ իտիլմիշ օլտըղը Եալտէ ճէպինտէ տուրմադտա ըտը ։

Պանգալարըն էքսէրինի սաաթ տէօրթտէ դաբանտըգլարը ճիհէթ-լէ , վագըթթ զաեի իթմէյինպ հէման տօլաշմադա չըգտը ։

Կիթմիշ օլտըղը իւչ պանգատան պիլա միւչքիլաթ բարալարը թահ-սիլ իթտի ։

Շիրքէթի ումումիյէ պանդասընտա , բրէնս , ճէսիմ պիր մէպլաղ չէքէճէյի սըրատա, իքլի իւչ կիւն էվվէլինտէն մա՛լիւմաթ վէրմէք միւ՛-թատը օլտըղընտան պահս իթտիլէր իսէ տէ , էնճամքեար Վինեօնըն ֆիւթուրսըզ Եալինէ պագալադ , պաչըճա բրէնսի կիւճէնտիրմէմէք մագսատընա մէպնի օրատա տախի հէման չէքի ալըպ բարալարը թէս-լիմ իթտիլէր ։

Ֆրանսա պանդասընը էն սօնընա պըրագմըշ ըտը . չունքի տէվ-լէթ պանգասը օլտըղընտան , պիր տէրիճէյէ դատար օրատան իւրք-մէքտէ իտի . լաքին մէղքիւր պանդատա բէք չօդ իչ օլտըղընտան նա-չի , տիկէր պանգալար դատար իչլէրէ տըդդաթ օլընամաեաճաղը թա-պիի օլտըղը միսիլլու սանտըղլար տախի տախմա տօլու օլտըղընտան , տիկէր պանգալար կիսպի օրատան սուհուլէթլէ տախի բարալարը չէքտի ։

Սաաթ տէօրթտէ պիր պուչուդ միլեօն ֆրանդ իլէ էլէ ավտէթ իթտի.քի, տիկէր եարըմ միլեօն իլէ պէրապէր իքի միլեօն ֆրանգ սերվէթ սահիպլի օլմըշ ըսը։

Խըրսըզտան դօդդօղլուդ ճիհէթլէ պու բարալարը չէքմէճէյէ ֆիլան դօմայըպ, եաթագ օտասընըն եանընտաքի քիւչիւք վէ գարանլըդ պիր օտատա տուվարընն իչինտէ թէրթիպ իթմիշ օլըդուդ մահալի մախսուսէ սադլատը։

Ո սըրատա օտանընն դաբուսը վուրուլտուդտա, հէյմանն դաբույը աչմաղլէ, բրէնսէյհին պէսլէմէսի իչէրի կիրիպ, բրէնսէյհին Լօնտրատեա գէվճէյհինէ պիր թէլեկրաֆ կէօնտէրմէք նիյէթինտէ օլուպ, իդամէթ իթտիյլի մահալի պիլմէտիկի ճիհէթլէ տէրհալ աչադըեա էնմէյհինի ըէճա իթտիյինի իֆատաէ իթտիքտէ, պիր չէրեէյէ դատալ էնէճէյհինի վէ չախսի պիր սըդընթըսը օլուպ, թէլաչընընն կէչմէսինէ պէքլէմէքտէ օլտըդընը ճէվապէն պէեան իթտի։

Վինեօ տա՛իմալի կիպլի, օյնայաճաղը օյունա սէյիրճիլէրինի էվվէլինտէն հազըրլամադ իսթէր իսի։

34

Բաուլ Պէրնիէ թէլաչյը պիր հալտէ բրէնսէս Նատէժին նէզտինէ կիթտի։

Բրէնսէս.– Նէ՞ օլույօրսըն, խըզմէթքեար պիլէ թէլաչընը ֆարգ իթմիչ։ Նէ՞ վար սէօյլէ պագալըմ։

Վինեօ.– Սէօյլէմէմ, սէօյլէմէմ. խըզմէթքեարընըզ օտամա կէլէլիտէն պէրու տիւչիւնտիւմ, սէօյլէմէմէյէ գարար վէրիրիմ. խուսուսըյլա սիզէ։

Բրէնսէս.– Նիչին խուսուսըյլա պանա... եալընըզ պանա՛ մը էմնիյէթին գալմատը... պէն իսէ զանն իտէր իտիմ քի հէր սըգընթընա, հէր թէլաչընա պէնի հիսսէտար իտէճէքսին։

Վինեօ..– Շիւպհէսիզ, պաչգա պիր խուսուստա օլսայըտը, էլպէթթէ քի սիզտէն պաչգասընա էմնիյէթ իթմէզ իտիմ, սիզտէն նասիհաթ սորար ըտըմ... սիզին եանընըզտա աղլամագ իսթէր իտիմ... լաքին պու կիւն սիւքութ իթմէյէ մէճպուրըմ. վէ ըէճա իտէրիմ քի սիզտէ սօրմաեասընըզ։

պալատըմ. . . նէ՞ պադարսըն . հիչ պիր քիմսէ խասթա օլմայըպ , հէր քէսին սըհհէթի պէր քէմալ ըմըշ. վէ հէմշիրէմ Լօրը նէղտյէրինէ չաղըրմագ չէօյլէ տուլսուն , հաթթա պուրատա գալմասընը թավսիյէ իտէ յօրլար ըմըշ։

Բրէնսէս . – Օրատան պու թէլէկրաֆը նէ՞ մագսատա մէպնի կէօնտէրմիշլէը ։

Վինեօ՝ հիտտէթլէ . – Պու թէլէկրաֆ Պուլօնէրտան կէլմէմիշ, Բարիստէն չէքիլմիշ։

Բրէնսէս . – Բարիստէ՞ն մի . օ թէլէկրաֆը օգուռատան սէն տէյի՞լ մի իտին ։

Վինեօ . – Խայըր . օգուռմագ իսթթրըմա կէլմէսի . թէլէկրաֆըն միւնասէրիճաթընը Լօրտան իսապէր ալտըմ վէ պուներն ըլա իքթիֆա իթտիմ. չիմտիյէ գատար եալան սէօյլէմէմիշ օլտըղընտան սէօյլէտիյինէ ինանտըմ. պիրագ էվվէլ վէսվէսե իթտմիյիմտէն , պագտըմ.քի Բարիս քէլիմէսի եէրինէ Սէն – Պրիէօգ եաղըլմըշ, պու հիյլէյի եա հէմշիրէմ եաթթըշ օլաճագ վէ եախօտ միւշթէրէքի ։

Բրէնսէս . – Միւշթէրէքի՞ մի . . . Միւշթէրէքի քի՞մ տիր ։

Վինեօ . – Անլա՞մաեօր մը սըն . . . Հիչ պիր շէյ ֆարգ իմտէտիյէ մի . Ա՛հ . ֆիքրիմէ պին տիւրլիւ շէյ կէլիյօր , օ ուղուն միւլագաթլար, օ անլաշըլմագ իշարէթլէր , օ պաղչէտէքի սըգ սըգ սէյրանլար . . . Նա՞սըլ օլսը տա պունլարը հէր կէօրերէք հիչ թէլաշ իթտէտիմ. . . իլէթի քէօքտէն դօքարըպ չըդարմագ բէք դօշայ իքէն , նա՞սըլ օլմըշ տա ֆիւթուր իթտէմիչիմ պիլմէմ. . . լաքին հէմշիրէմ կիպի պիր գըղըն մուսահասաթը աչըգանէյէ կիրիշէճէյի, վէ օ եաչտա պիր չօճուղա պու միսիլու մուսահասաթ իթտէյէ ճէսաւէթ իտէն պուլընաճաղը քիմի՞ն խաթըրընտան կէչէպիլիր իտի ։

Բրէնսէս . – Պու տէտիյին մուսահասաթը քի՞մ էթտիչ։

Վինեօ . – Ա՛հ , Իսմինի վէրմէյէ պէնի մէճպուր իթտէյին ։

Բրէնսէս . – Տէմէք քի դօճա՞մը տըր ։

Վինեօ ճէվապ վէրմէտի ։

Բրէնսէս . – Տէմէք քի հէմշիրէնին միւշթէրէքի տէ դօճամ օլաճագ, թէլէկրաֆը տա կէօնտէրէն գօճամ օլմալը ։

Վինեօ . – Էվվէթ . պուրատան պըրագըպ կիթտիյէ վէսիլէ պուլսուն տէյու պու թէլէկրաֆը ույտուրմըշլար ։

Բրէնսէս . – Էյի նէ՞րէյէ կիթտիչ։

Վինեօ . – Ինկիլթէրրատա , ղէվճինիղ տէ պէրապէր ։

Բրէնսէս . – Նէ՞ տէյօրսըն . հէմշիրէնի սէն քէնտին չըմէնտըֆէրէ

Բրէնսէս . – Պէն տէ սէօյլէմէնի բէճա խտէրիմ . – տէ յիպ , չու հալտէն պիլ խսթիֆատէ Վլինեօնըն եանընա եադլայըպ էլլէրինտէն թուխտը , վէ սինէսինէ տօղրը չէքերէք նազարընը կէօղունիւն իչինէ տիքատ։

Վլինեօ խսէ չըմինէնին էօնիւնտէ տեադտա տուրմըշ էվվէլքի կիպի , բրէնսէսին էլինտէն գուրթուլմադա վէ դայմադա գսլդըշմատը . հաթթա եավաշ եավաշ բրէնսէսէ եադլաշմադտա ըտը ։

Բրէնսէսին կէօսթէրտիյի էսէրի աչգ , քէնտիսինէ քէք ղիևատէ թէէսիր խթմիշ կիպի կէօեա էլէմ վէ քէտէրինի ունուխտը . կէօղիւնէ բրէնսէստէն պաշգա հիչ պիր շէյ կէօրիւնմէմէքտէ իտի ։ Պիրազ սօնրա տա ֆիքրինէ քէտէրնաք պիր խաթըրա տիւշերէք , պիրտէն պիրէ թիխրէմէյէ պաշլար , վէ կէօղէրի նէմլէնիր իտի . էվվէլթ օյունընը էօյլէ պիր հիւնէր լէ օյնար ըտը քի , խսթէտիյի ղէման ազլար , խսթէտիյի ղէման կիւլէր իտի ։

Կէօզ եաչլարընըն պիր տամլատը բրէնսէսին ալընըա տամլատը . . . բրէնսէս չու ֆքրատաթտան տա խսթիֆատէ իտէրէք պիւսպիւթիւն մէրդումա սարըլըպ , արթըդ պու տէֆա սինէսի սինէսինէ տաեանտը , կէօղէրի՝ մէրդումըն կէօղէրի իչինէ տիքիլտի գալտը վէ տուտագլարը տուտագլարընա եանաչտը ։

Բրէնսէս . – Մէօյլէ՛ , սէօյլէ՛ . անլամադ խսթէրիմ ։

Վլինեօ . – Մէօյլէ յիպ տէ սանա քէտէր վէրթճէք օլուրսա՞մ ։

Բրէնսէս . – Վէր , նէ՞ օլուր . պէն տէ սէննին իլէ պէրապէր , մուզթարըպ օլուրըմ ։

Վլինեօ . – Հէր հալտէ սէօյլէմէլի՞ միյիմ ։

Բրէնսէս . – Էվվէլթ . խսթէրիմ քի սէօյլէ յէսին . – վէ տուտագլարընը եիւղիւնէ սիւրթերէք . – բէճա խտէրիմ սէօյլէ . – տէտի ։

Վլինեօ պիրտէն պիրէ բրէնսէսին գուճաղընտան սըյրըլըպ վէ գօլլարընտան եագալաեարագ մէրդումէյի պիրազ ուզագտա թուխտուպ .

— Մէօյլէ յիմտէ պիխսին . դըղդարտաշըմ , պանա էօլտիւրթճէք տէրթճէտտէ պիր քէտէր վէրտի . չիմտիկէ գատար լէքէսիզ պէյլէմիչ օլտըղըմ պու գըղճըղազ , հէման մահվ օղույօր , նամուսը գալմայօր ։

Բրէնսէս . – Նէ՞ տէ յօրսըն ։

Վլինեօ . – Պունտան պիր սաաթ էվվէլ էվէ կէլտիյիմտէ , էլիմէ պիր մէքթուպ թէսլիմ խթտիլէր ։ Պրըթանեատան կէլմիչ . . . ագրապամըղտան օլան խասթանըն հալինտէն խապէր ալաճաղըմ տէ յու տէրհալ մէքթուպը աչտըմ . . . պու մէքթուպըն տիւն էօյլէն եադըլմըշ , տիւնքի կէլէն թէլէկրաֆ տա այնը սաաթտա չէքիլմիչ . պինաէն ալէյհ խասթանըն հալինտէն թաֆսիլաթ պէքլէմէքտէ իտիմ . . . օղումաղա

կէօթիւրմէտին մի։ Պըրթանեաեա կիտէն գաթարա սէն քէնտին եէլ-լէշմիւրմէտին մի։

Վինեօ. – Պէն կէօթիւրտիւմ ամմա. իլք սթասիօնա չըդըպ տա Բարիսէ ալտըէթ ղիմէք վէ պաշդա պիր սթասիօնատա պուլըշմադ կիւճ պիր շէյ մի տիր։

Բրէննաէս. – Պունլար հէբ թախմին. խսպաթըն եօդ տըր կա.

Վինեօ. – Էյէր խսպաթըմ օլմասա ըտը, պէօյլէ ֆիքրլերէ սա-բա՞ր մըյըտըմ. պու միսիլու վէսվեսելերէ զահիպ օլմազա ճեսապլիղի լո-տո՞ր մի խոհմ։

Բրէննաէս. – Խսպաթլարըն հա՞նկըզըլ տըր։

Վինեօ. – Զէվճինիզին նազմըդ օլըդըր պիր չօդ մէքթուպլար... պու մէքթուպլարը հէմշիրէմ պիր չէքմէճէ իչինէ սադլամըշ, պէն տէ պուլտըմ օգուտըմ... ագումազա հագդըմտա վար ըտը... Լօր կա-լընըշ հէմշիրէմ տէյիլ, դըղըմ տըր տա. հէր սըրրընը պիլմէկլիյիմ։ Մէքթուպլար, նիչէ նիչէ մուպահասաթը աշըգանէ, նիչէ նիչէ նիեազլար, բէճալար վէ վաազեր իլէ տօլու, էն սօն մէքթուպտա տա եօլճըլըդ վէ եախօտ ֆիրար իթմէք թէհաւվուրլարը աչիքեար կէօրիւնիյօր... հանկը եօլտան կիտէճէյի նէրէյէ էնէճէյի պիրեր պիրեր թարիխ իսթի-մի։ Բամպուշէ սթասիօնընտա էնիպ, Բարիսէ ավտէթ իտէճէյի, վէ սաաթ պիր պուչուգտա տա Պուլօնիա կիտէճէյի կէօսթէրիլմիշ, նասըլ-քի զէվճինիղտէ կիթմիշ իսէ. պիրիպիրլէրինի պիր սէպէպ մէպնի պուլամաորգլարը հալտէ Լօնտրատա Զէրինկ – Դրօս օթէլինտէ պու-լուշմալարը պէյնէլերինտէ մուդարրեր իմիշ։

Բրէննաէս. – Պու մէքթուպլար եանընտա՞ մը տըր, պանա վէրիր-սին եա։

Վինեօ. – Նէ՞ եաբաճագ սըն։

Բրէննաէս. – Պէն տէ պիլմէմ... պէլքի տէ հիչ պիր շէյ եաբմա-եաճաղըմ... լաքին, պէնիմ գօճամ կիպի գօճասը օլան պիր գարը իչ-չին, գօճասընա գարչը սիլահը պուլընմադ տա՛իմա խայրը տըր։

Վինեօ. – Վէրէմէմ, վէրէմէմ... մէքթուպլարը օգումազա սէ-լահիյէթիմ վար ամմա, պաշդալարընա վէրմէյէ վէ օգումազա սէլա-հիյէթիմ եօդ տըր։

Բրէննաէս. – Շու հալտէ զէվճիմին պու տէֆթաքի ատէմի սաաթագա-թընը վէ պանա իթմիչ օլըդը խըրանէթի վէ հէնուզ հաատը պիւլուշ-ղէ վասըլ օլմամըշ օլան հէմշիրէն կիպի պիր չօճուղա իճրա իթմէք իս-թէմիյի խապասէթի չահիլլեր մարիֆէթիյլէ մէյտանա չըդարմադ իչ-չին քէնտիմ գալգըպ պիղղալթ Լօնտրաեա կիտէճէյիմ. – տէտի։

35

Բիէր վինեօ օյնամադտա օլըդը օյունըն սօն ֆասլընտա տախի, իլք ֆասլարատա նախլ օլմըշ օլըդը մուվաֆֆագըյէթէ տէսթրէս օլա-պիլմիշ իտի։ Զէվճինին չու սօն խըրանէթինէ կատպէրտար օլըդը ան-տէ, բրէննաէս Նատէժին քիպրի նէֆսիի քէնտի թախմինի մուճիպինճէ գա-պարմըշ ըտը։ Խուսուսըյլա քէնտիսի դըրդ կաշընա կագլաշմագտա օլըդը վէ Լօր Պէրնիէ իսէ հէնուզ կէնճ պիր դըղճըղազ իտիյի ճիհէթ-լէ, բրէննաէս տահա զիեատէ չիտատէթլէ մուպթարըզ օլմադտա ըտը։ Բրէննին պաշդասընը սէվմէսինատէն բէք տէ ֆիւթուր իթմէմէքտէ իտի իսէ տէ, իթտիյի խըրանէթ ալէնի օլըդը ճիհէթլէ, բրէննաէս ֆէվդե-լատէ հիտատէթ իթմէքտէ իտի։ Ֆէնտիսի տախի հէր կիւն պիրեր քիմ-սէյէ մէյլ վէրմէք սէվտասընատա օլըդընտան, զէվճինի բէք տէ սէվ-մէյէ մէյլ օլմադըգընտան, զէվճինի բէք տէ սէվ-մէտիյի տէրքեար ըտը։ Պիր դաչ աշըդը օլան գարըլլար, զէվճէյրինին ըրըլար։ Լաքին պունըն ըշա պէրաբեր պունլար էհլի ըրզ գարըլար-տան տահա զիեատէ դըսդանճ վէ տահա զիեատէ ախըզ իսթիդա-մա հարիս օլուրլար։ Էհլի ըրզ գարըլար, գօճալարընա աֆիլ իտերլէր, չունքի աֆիլ իթմէքլիյի ֆաղիլէթի իդթիսազընտան ատտ իտերլէր. պուն-տան մատտա քէնտիլերի նամուաքեարանէ հարէքէթի իթմէյէ ալըշմըշ օլըդգարընտան, ֆէնա պիր ֆիլ իճրա իթմէքտէ նէ լէզզէթի օլաբի-լէճէյինի անլամազլար վէ պէօյլէ պիր ֆիլիչէ կէչինճի պիր ճիննէթի նա-զարըյլա պադըշ ֆաղիլէրինի չաեանը մէրհամէթի հիւքմ իտերլէր։ Հալ պու քի, ֆաղիլէթտէն մահրում օլան գարըլար, մուզայիրի օլարագ, պիր զէվճէնին զէվճինէ իթմէքտէ օլըդը խըրանէթի թագտիր իտեր-լէր, ամմա, զէվճէրինին քէնտիլերինէ խըրանէթի իթտիքլէրինի վէ պուն-տան միւթէլէղղիզ օլըդըգլարընը կէօրիւնճէ հըրա ու հիտատէթէ տու-չար օլուրլար։

Պունըն ըշա պէրաբեր հէր նէ գատար բրէննաէս Նատէժին զէվճի ալէյհինատ վագը օլան թէհաւվուրլարը պիեատէսիյէ Բիէր վինեօնըն իչինէ կէլիր իտի իսէ տէ, պու խուսուսատա բրէննաէս իթիրազ իթմէք-լիյի լազըմէտէն ատտ իտերէք։

— Պէնիմ մահրէմանէ օլարադ սիզէ սէօյլէմիշ օլտուղում չէ յլէրտէն խաթիֆատէ իմմէյէ գալգըշմամալըսընըզ. Պու իշ եալընըզ պանա ա՛ետ պիր մէսէլէ տիր. ըէճա խաէրիմ.քի սիզ գարըշմաեասընըզ: Էյէր միւսաթագիլէն պիր արպէտէ գօրարմադ խաթէ յօր խսէնիզ, պաշդա պիր ֆըրսաթ զուհուրինէ պէ.քլէ յինիզ. գօրդուլօրըմ սէօյլէմէյէ ամմա էլալէթթէ պիր ֆըրսաթ տահա էլինիզէ կէչէճէ.ք տիր:

Բրէնսէս. – Խայըր, պատէղին պէօյլէ պիր ֆըրսաթ տահա էլիմէ կէչմէ յէճէ.ք տիր. Եվրմի սէնէտէն պէրու պէնի պիլա ար ու հիճապ ալտաթմադտա օլտուղը հալտէ, պու անէ տէյլին հիչ պիր տէֆտա խաթասընը կէօղիւմ իլէ կէօրէմէմիշիմ տիր... մատամ.քի պու կիւն էլիմէ պիր ֆըրսաթ կէչմիշ տիր, խաթիֆատէ իմմէ.ք խաթէրիմ վէ իտէճէյիմ:

Վինեօ. – Պունտան սիզէ նէ՞ փայտէ օլապիլիր:

Բրէնսէս. – Նախիլ սէբվէթթ օլտուղը հալտէ պիլէ ֆադըը սայըլան կէնճ պիր գատըն, միլեօնլար սահիպլի օլուպ, քէնտիսինտէն էվվէլ էօլէճէ.ք օլան գօճասընըն դաապահաթընը թուրթաճագ օլուրսա, նէ՛ մէնֆաաթ հասըլ օլապիլէճէյինի անլաեամաեաճագ դատար սաֆտէրո՛ն մը սըն:

Վինեօ. – Տէյմէ.ք հէր հալտէ թէսավվուրաթընըզը մէվզըը իճրայէ գօեաճա՞գմըսընըզ, հիչ քիմսէ սիզէ մանի օլամա՞զ մը:

Բրէնսէս. – Հիչ պիր չէյ, հիչ պիր քիմսէ, հաթթա սէն պիլէ մանի օլամազսըն:

Վինեօ. – Լօնտրաեա կիտէճէ՞ քմիսինիզ:

Բրէնսէս. – Էվվէթթ, հէման եարըն սապահ կիտէճէյիմ:

Վինեօ. – Նի՞չին պու ազշամտան կիմմէ յօրսընըզ:

Բրէնսէս. – Տօղրը կիտէն չըմէնտըֆէրէ եէթիչէմէմ... պունտան մաատտա. – տէյիպ, սէօղլունիւ պիթիրմէ.քսիզին Վինեօեա պիր.քէրըէ մէտտի նազար իմտի:

Վինեօ՝ անլամամըշ կիպի թաստաեարադ. – Պէն տէ Լօնտրաեա կիտէճէյիմ, հէմշիրէմի պուրտուպ գուրթարաճաղըմ վէ վիդայէ խէճէյիմ...

Բրէնսէս. – Պէն տէ ամանա եարտըմ խաէրիմ, նասըլ.քի սէն պանա եարտըմ իտէճէ.քսին. հէր իչիմիզին տավասընըն հէր իչիմիզ չումուլի վար տըր. իչիմի պիր տավա տըր:

Վինեօ. – Շիւպհէսիզ. ֆադամի պէրապէր սէեահէթ իտէմէ յիզ:

Բրէնսէս. – Նի՞չին իտէմէ յէլիմ. Ֆիմի՞ն խապէրի օլաճագ. օլսա օլսա գօճամ խապէրտար օլաճագ... գօճամտան չէ.քինէճէ.ք նէ՞ իչիմ

վար . Հաւատունէ՞ մի գալսըն քի, եա սէնի եա պէնի մուախադա իթսին :

Վինեօ . – Էօյլէ տիր . . . լաքին օղլընըզ թէսաճճիւպ իտէճէք . . .

Բրէնսէս . – Օղլըմ քէնտի հալասընա տալմըշ տըր . զաթէն օ տա եարընա դատար դայպուպէթի իտէճէք մի՞ . օ տա թէշլաշլը պիր հալտէ իտի . օղլըմ տա պիր աչդա մուպէթէլա օլմըշ օլմալը . . . պապասընա չըդմըշ :

Կէօեա անասընա չըդմամըշ տա պապասընա չըդմըշ :

Վինեօ . – Եա պէրապէր կիմիտիմիզի խէղմէթքեարլար կէօրիւրլէր իսէ :

Բրէնսէս . – Պու խուսուսատա հադդըն վար , իչին պու ճիհէթինի պէն տէ տիւշիւնամիւմ . չադըմ կէլէն թէսատպիրի իթթիհատ իտէճէյիմ . . . բրէնս՝ տիւն սէնին հէմչիրէնէ սալաթէ պիր թէլէկրաֆ կէօնտէրմիշ , պիր դալպ թէլէկրաֆ տա սէն կէօնտէրիրսին . . . Հայտէ հէման թէլէկրաֆխանէյէ գօշ . վէ չէօյլէճէ պիր թէլէկրաֆ չէք .« Եօլտա պիր դազաեա ուղրատըմ . . . վադըթ ղայպ իթմէյիպ կէլէսին . վէ Մ . Պէրնիէյի տէ պէրապէրինճէ ալասըն . » Սուֆրատա իքէն պու թէլէկրաֆ կէլմիչի . եիւքսէք սէս իլէ օդուրում քի խըղմէթքեարլար տա վադըֆ օլսունլար : Հայտէ հայտէ , չաբըդ կիթ քի չաբըդ տա կէլէպիլէսին : Պու կէճէ պիղիմ իչիմիղէ միւտախիլէ իտէճէք ատամ եօգ . . . Եարընա դատար գօճամը ունուտըրըմ , սանա տա գըզդարտաչընը ունութտըրմադա ղայրէթ իտէրիմ . – տէտի :

Բիէր Վինեօ բրէնսէսին էմրինէ իմթիսալ իթտի . Շու էմրլէրտէն տօլայը ղայէթլէ մէմնուն օլտը . վէ էյէր պու էմրլէրի վէրմէյէճէք օլսայլտը , վէրմէյէ մէճպուր իտէճէք տի : Պու սուրէթլէ պրադըպ կիթտիքլէրի հալտէ էվին իչինտէ քիմսէնին պիր չիպհէյէ վարմաեաճադը աչիքեար ըտը :

Հէր չէյ թէրթիպ իտիլտիյի վէճհ իւզրէ վուգու պուլտը . թասմին խըթամընա տօղրը եաբմա թէլէկրաֆ կէլտի վէ մէմուլ իտիլտիյի սուրէթտէ թէլադգը օլընտը . բրէնսէս տէրհալ պէսլէմէսինի չաղըրթտը , վէ ածիլէն կիթմէյէ մէճպուր օլտըղընըն էսպապընը պէեան իլէ թալիմաթը լազըմէյի իթա իյլէտի : Պատէհու քիմսէյի գապուլ իտէմէյէճէյինի խըզմէթքեարլարընա թէնպիհ իլէ պէրապէր , ալէսսէվիյէ օթթուրմադտա օլտըղը սալօնա կէչտի :

Բաուլ Պէրնիէ եախօտ Բիէր Վինեօ կիթտիքտէն սօնրա բրէնսէս օտասընա չըդըպ , կիւնտիւղ էլպիսէսինի չըդարմըշ վէ կէճէյէ միւնասիպ էլպիսէ կիսինմիշ իտի . օմուզլարընտան տիրսէքլէրինէ գատար գաբալը պիր նէվի ճաքէթ կիսինմիշ իտի . պու ճաքէթին կէօյիւսիւ քեա-

մլէչն աչըդ օլուպ , ալթընտան թէնինին լուսթիւնէ ղայէթ լինճէ պիր կէօմլէք կլայինմիշ օլտըղընտան , կէօյլուլէրի թէմամըլլա քեաֆֆէյի թէֆֆէրրիւաթըլլա կէօրիւնմէքտէ լուի . սաչլարը տիկլէրինէ դատար տէօքիւլմիւշ օլուպ , վիճուտինին դալըպընա կէօրէ եաբըլմըշ օլան ֆիսթանըն էթէյի խայլըճա դըսսա օլմադ հասէպլայէ , պոճադլարը մէյտանտա օլտըղը մլսիլլու , դալչալարը վէ վիճուտինին սա'իր ճիհէթլէրինին էշքեալը տախի քեամիլէն նիւմահան ըտը :

Բրէնաէս սալօնա կիլեր կիրմէղ պիր սիկարա եադտը , դանաբէնին պիրինէ ուզանտը վէ ալչադ պիր սանտալէ ալըպ թա եանը պաչընտա օթուրմասընը Բաուլ Պէրնիէյէ էմր լութի : Բաուլ թէրէտտիւտ լուտէյօր կիպլ թասլատը . պատէհու կէօեա քի նադատպլի մուդալէմէթ օլան պիր դուվվէթէ թասլ օլուլյօր կիպլ եավաշ եավաշ բրէնաէսին եանընա եադլաշտը :

Բրէնաէս . – Հալէա պանա պէնղէյէն տիվանէճէսինէ սէվմիշ օլտըղըն դարըլյը տիւշիւնիւյօրմըսըն :

Վինեօ . – Էվվէթ . մատամ քի մու-թէմատիյէն կէօրմէքտէէմ . . .

Բրէնաէս . – Բուեանտա՞ մը :

Վինեօ . – Թայըը . ուչանըդ օլտըղըմ ղէման :

Բրէնաէս . – Է՛յ արղու լուէ՞յօրմըսըն :

Վինեօ՝ ճէվապ վէրմէտի :

Սաաթ օնտա տախրէ միւտիրի չայը կէթիրտիյի սըրատա , բրէնաէս միւնասիպի վէճճ լուղրէ օթուրմըշ եալընըղ պաչընա պիր չըմէնտըֆէը թարիֆասը միւթալաա լուէյօր ըտը . Բաուլ Պէրնիյէ թէտարիքեաթը ըահիյէ լուէ մէչղուլ օլմադ լուղրէ պիր միւտաէթճիք էվվէլ մուֆարագաթ լութմիշ լուի :

Բրէնաէս տախի օտասընա չըգտը վէ պէսլէմէսինէ էրքէն եաթըպ էրքէնճէ գալդմասընը թէնպիհ լուէրէք եօլա դօտը :

Պիրազ սօնրա տիկէր խըղմէթքեարլար տախի տախրէի մախսուսէտէքի օտալարընա չէքիլտիւէը . ասըլ դօնադտա իլք դաթտա բրէնաէս Նաատէժ վէ իքինճի գաթտա տախի Բաուլ Պէրնիէ գալտը :

36

Բօլիս միւտիրինին այրը այրը իքի իտարէխանէսի օլուպ , պունըն պիրիսի Օրլօժ սօգաղընտա տըր . հէր սապահ սաաթ սէքիզէ տօղրը ,

կէլէն մեհարբէրաթը կէօղտէն կէչիրտիրտէն սօնրա , պաշ միւֆէթթիշլէրէ լաղըմ կէլէն թալիմաթը վէրիր վէ պուն֊լար տա թալիմաթը մէդբիւրէյի միւֆէթթիշլէրը իլէ , բօլիս չավուշլարընա վէ ան պաշբաղընա թէսլիմ իտէրլէր : Պու վէզիֆէյի իբմալ իթտիդտէն սօնրա միւտիր Օրֆէվր սօգաղընատաքի տիկէր իտարէխանէսինէ կիտեր քի , պու֊րատա տա կէճէ կիւնտուզ մէ'մուրլին զայըր լըզմէթլէրը իյֆա իթտիրմէք իւզրէ թէրլիթիպ իտիլմիշ պիր թադրմ մէ'մուրինն պուլընմադտա տըր :

Բէնտի խաւսուսի տախրէսի բէք քիւչիւք վէ բէք սատէ իտի իսէ տէ , թէրլիթիպ իթմիշ օլտըղը նէտանէյէր պիւտտէսինէ ճալիպի տըդգաթ ըտը : Պիր տօլապըն կէօղէրինէ սըրատըլտա էն մէչհուր ճանիլէրէ խըրսըզլարա վէ դաշպաղանըլարա մնսուս օլան ալէթլէր տիզիլմիշ օլտըղը կիսի , տիվարըլարա տաճի պիր թադրմ անախթարըլար , տապանճաչար վէ ըհտիլէր թէսլիդ իտիլմիշ իտի :

Բրէնա Բօլքինին սատաթ օնտա Պուլօնեը դաթտարընա բաքիպ օլաճաղը կիւն , բօլիս միւտիրի սատաթ տօզուզտա Օրֆէվր սօգաղընտաքի իտարէխանէսինէ կէլիպ պէրատէրինճէ կէլմէքտէ օլան քեաթիպլինէ խըթտապէն .

— Ա՛ճատա Մէրլ պուրատա՞ մը տըր . պիլի՞ր մի սին :

Բէաթիպ . – Նէվէթ պուրատա տըր . պու կէճէ նէօպէթճի իտի :

Մ֊իւտիր . – Էօյլէ իսէ բէճա իտէրիմ , պիրազ պուբաեա չաղըրըն . – տէտի :

Պիր միտտէթճիք սօնրա , թադրիպէն օթուղ եաչընատա տիրայէթ վէ ղէքեավէթէ մալիք օլտըղը պագըշընտան պէլլի օլան Մէրլ իչէրիյէ կիրտի :

Մ֊իւտիր . – Էյ նա՞սըլ եաբաճաղըզ պագալըմ , Մէրլ . պու Բիէր վ֊լինեօյը էլէ կէչիրմէկճէքտիր միյիդ , պիր այըն իչինտէ պու իչիճիւնճիւ մէքթուպ տըր քի տախիլիյէ նէզարէթինտէն կէլիյօր : Ասայիշի ումու֊մի իտարէլէրի հէր կիւն պու ատամը պէնտէն իսթէյօրլար : Սէն բէք չօգ հիւնէրլէր կէօսթէրիշին պինտէն ալէյհ պու իշի տէ սանա իհտալէ իթմէյի միւնտասիպ կէօրմիւշ իտիմ . լաքին սանա տա էմնիյէթ իթմիշ օլտըղմա եավաշ եավաշ բէչիման օլաճաղըմ :

Մէրլ . – Նէ՞ եարայըմ էֆէնտիմ . չիմտիյէ գատար պիր հիւսնիւ նէթիճէյէ տէսթրէս օլամատըմ իսէ գապահաթ պէնիմ տէյիլ տիր . . : Պու վ֊լինեօ պուլընամայօր :

Մ֊իւտիր . – Հիչ կէ՞օրմէյին պիլէ մի :

Մէրլ . – Իյէր կէօղիւմէ իլիշմիշ օլսա յըրտը , եագասընը սալըվէրի՞ր միյիտիմ :

Միւտիր . – Կէօրիւրսէն թանըեաճաղընա էվի՞ն մի սին , պիլիրսին եա , նէ՞ գատար մէհարէթլէ թէպոտիլի սըզմաթ վէ դըևաֆէթի խոէպիլիր :

Մէրլ . – Մահիհ տիր ամմա , էյէր րասթ կէթիրէճէք օլուրսամ զանի՞ն իտէրիմ քի . . .

Միւտիր . – Սէն տախմա Պէլվիլլ թարաֆլարընտա վէ պիր տէ թէաթրօ ճիվարլարընտա մէրգումը կէօղլէմիշ օլաճադսըն :

Մէրլ . – Տօղրը տըր . եինէ օրալարա տիւշէր տէ յու մէ՛մուլ իմ մէքտէ իտիմ :

Միւտիր . – Պէլքի եանըլմըշսըն . պէն օլսամ միւ՛թէպէր մահէլլէրտէ արարըմ . չունքի վինեօ պիր վազըթ բէք եիւքսէքտէն ուչարմըշ , նի՞չին եինէ էաքի հավլէպէրինէ մէյլ իթմիշ օլմասըն :

Մէրլ . – Պուրալարը պէնիմտէ խաթրըմա կէլտի վէ միւ՛թէպէր մահէլլէրի տէ տօլաշտըմ ամմա պիր ֆա՛իտէ հասըլ օլամատը :

Միւտիր . – Իչին իչինտէ պիր տէ գարը օլտըղընտան վէ պու գարը սանա եարտըմ իտէպիլէճէճ յինտէն , պու իչ տիկկըլէրինէ նիսպէթլէ գօլայ պիթէր տէ յու մէ՛մուլ օլունուեօր ըտը : Էյէր վինեօյը թանըմադ գօլայ տէ յիլ իսէ , Ալպէրթին ֆանրօնը թանըմադ գօլայ տըր . մա մաֆիհի պու դըղըն տա նէ օլտըղընտան իսապէրիմիզ կօդ :

Մէրլ . – Էվվէթ , էֆէնիմ :

Միւտիր . – Սօն րաբօրթ օլարընտա , Պէլվիլլտէն՝ նէպաթաթի պաղչէսինէ գատար գօվալամըշ օլտըղընը եաղըյօրսըն :

Մէրլ . – Էվվէթ էֆէնիմ , իւչ կիւն իւսթ իւսթէ արդասընտան տիւշտիւմ : Կէօրիւնիւր քի պիրիսինէ պէքլէյօրտը . . . Վինեօյը պէքլէյօր օլմալը :

Միւտիր . – Տէօրտիւնճիւ կիւնիւ նէ՞ եաթտըն :

Մէրլ . – Վէսվէսէսինի ույանտըրմամադ իչին , տօղրըճա վէ կիղլիճէ նէպաթաթի պաղչէսինէ կիթտիմ , մուգարրէր օլան վազըթտա կէլէճէյինէ էմին իտիմ :

Միւտիր . – Էմին իտին ամմա կէլմէտի եա . . . թասլի . . . սէն պիր հիլէյէ ուղրամըշսըն . օ սէնի Բարիսին պիր թարաֆընա ճէլալ իթմիշ քէնտիսի պաշդա պիր թարաֆա սավուշմըշ . օնտան սօնրա Պէլվիլլտէ կէօրի՞նմէտի մի :

Մէրլ . – Ասլա :

Միւտիր . – Էվինտէ նէսի վար ըսա թէ՞րք մի իթմիշ :

Մէրլ . – Էվվէթ էֆէնիմ . էվ սահիպի պէտէլի իճարա մահսուպէն քեաֆֆէսինի սաթտըրմըշ :

Միւտիր. – Տէմէք քի Բիէր վինէօ իւչ մա՛շուգէսի պէնկինլէնմիշլէր, ճօգսա էօյլէ դօլայընա էշճալարընը թէրք իտիպ չըգմազլար... Սէն պէնիմ տէօկիմի ճաբ, պունտան պէօյլէ պունլարը Բարիսին մա՛րուֆ օլան մահալլէրինտէ ալա. պէն՝ օլալարտա հէր հալտէ էլէ կէչիրէճէքսին զանն իտէյօրըմ։

Մէրլ. – Պէն տէ էօյլէ մէ՛մուլ իտէյօրըմ։

Միւտիր. – Նի՞չին սէն տէ պէօյլէ մէ՛մուլ իտէյօրսըն։

Մէրլ՝ պիր միւտաէթ թէրէտաիւտ իմ՛տիքտէն սօնրա. – Զունքի կէչէն բաղար էրթէսի կիւնիւ Ալպէրթին ժանրօնը լաբէ սօգաղընտա կէօրտիւմ կիպի կէլիյօր։ Տիւքքեանըն պիրինտէն չըգըպ, պիր էվ ա-բաշասընա պինմէքտէ իտի։

Միւտիր. – Էյի քի սէն տէյօրսըն. էյ կէօրտիւն իսէ նէ՞ եաբտըն։

Մէրլ. – Նէ՞ եաբասպիլիր տիմ։ Ո օլտըղընա էմին տէյիլ իտիմ էյէր պիր խաթա իշլէյճէք օլսա ըտըմ, հէր քէս իւսթիւմէ տիւշէճէք իտի... Պու ասըլտա դաբըլարտան պախթըմըզ իշլէմէյօր... Շու տա վար քի Ալպէրթին ժանրօնըն հալի, Բիէր Վինեօնըն հալինէ դըեաս իտիշէմէզ... Վինեօ ատէթա մահպէս դաչղընը օլտըղընտան, օնը կէօրէճէք օլսամ թուֆմազա թէրէտաիւտ իմ՛մէմ. տիկէրի իսէ սէրպէսթ օլտըղընտան վէ նէրէտէ կէօրիւշէճէք օլուրսա թէվգըփ իտիմէսինէ տա՛իր եէտիմիղտէ պիր էմ՛ օլմատըղընտան թապիի կէօրսէմտէ թէվգըփ իտէմէմ։

Միւտիր. – Տօղրը տըր սիմա, Ալպէրթին ժանրօնը նէրէտէ կէօրիւրսէն եադալա տա մէ՛ուլիյէթինի պէն տէրէօհտէ իտէրիմ։ Արթըգ պէօյլէ պիր գըզտան տա իհմիյրաղ իտէճէք օլսադ նէ՞յէ եարարըզ։ Հէր հանկը կիւն քի մէրդումէ՛յի լսասթ կէլէճէք օլուրսան, էյէր Ալպէրթին ժանրօն օլտըղընա էմին իսէն, չունքի եանլըշլըգ վուգուհնի պէն տէ թէրվիճ իմ՛մէմ, հէմման եադալայըպ պանա կէթիրէսին. նէ եաբաճաղըմը պէն պիլիրիմ։ Թուլ միւտաէթ թահմը թէվգըփտէ թուֆթասմաեաճաղըմը բէք ալէա պիլիրիմ. լաքին պու տէփա էօյլէ պիր նէզաըթէթ իմ՛տիրիհիմքի էնճամընտա Բիէր Վինեօյը տա էլէ կէչիրմէյէ մուվաֆֆագ օլուրըմ... Շիմտի չուրասընը պանա սէօյլէքի, սէն բօյիս տախրէսինէ կէլմէտէն էվվէլ, գումարխանէլէրի տօլաշմագ կիպի պիր խըզմէթտէ պուլընմը՞շմը սըն։

Մէրլ. – Էվվէթ, խքի սէնէ։

Միւտիր. – Օյունտա հիյլէ իտէնլէրին նէ՞ օլտըղընը հէր պիլի՞ր մի սին։

Մէրլ. – Զօղընը պիլիրիմ, էֆէնտիմ։

Միւտիր. – Օ հալտէ Շըմալ չըմէնտըֆէրի միւտիրինին նէզտինէ

կիտէրսին վէ հէր նէ քի էմի իտէրսէ իճրա իտէրսին. կէօրիւնիւր քի պիր թագըմ հիյէքեար դումանպաղալար չըմկնարճիկը պօյունտա տօլաշարադ եօլտա սաճտէրուն եօլճուլարը սօյուլօրլար ըմըշ։ Պադ քի չու խասպիսլէրտէն պիր դաչընը էլէ կէչիրէմին քի վիճանօնըն էլէ կէչմէյինէ թէհամմիւլ իտիպ պէքլէյէպիլէյիմ։ Պու պապատէ հէր նէ քի եարաճադ օլուր իսէն տօղրըտան տօղրըճա պանտա մա՛լումախ վէրէմին, չունքի չըմկնարճիկը դումբանեաընա պիր խըղմէթ էյճաըլլա խօշ կէօրիւնմէք իսթէրիմ... կիմ, պաշդա տէնէճէյիմ եօղ։

37

Շըմկնարճիկը դումբանեասը միւտիրի, միւճէթթիչ Մէրլէ լաղըմ կէլէն թալիմաթը վէրտի։ Եօլտա տօլաշարդալարը խասպէր ալընան դումանպաղալարըն պիր դըսմը, իքինճի վէ իւչինճիւ մէվզիլէրտէ եօլճըլըդ իտէն սէյահէրէրի սօյտըդալարը կիսպի, պիր դըսմը տախի Բարիստէն Պրիւքսէլէ, Դօլճնեա վէ Դալէյէ կիտէն պիրինճի մէվզը եօլճըլարընը սօյմադտա ըտը։

Պու դումանպաղալարտան պիրիսինին էչքեալինի, մէպալիպլի քիւլիյէ դայպ իթմիչ օլան պիր եօլճը իխպար իթմիչ իսի։

— Էլլի եաշընտա ուղուն պօյլը, դավի իւլ պիւննէ թէմիզ գըեաֆէթլի պիր քիմսէ տիր։

Մէրլ. – Եալընըզմը իչլէյօր։

Միւտիր. – Խայըր, ալէսսէվիյէ նա դալըսըյլա վէ եախօտ սէվկիւլիսիյէ սէեահէթի իտէր. սէվկիւլիսիս, սարը սաչը կիւղել պիր դըղ ըմըշ. աչըդընը թանըմահապլըդ թասլայըպ, վակօնտա եանընտա օթուրմաեարադ, դարչը թարաֆտա օթուրըր ըմըշ. չօդ սէօյլէր վէ դօմշուլարընա բէք չօդ ճիւվէլէր իտէր խիչ, վէ եավաչ եավաչ ուսթալըգա աչըգընըն թէրթիպ իթմիյի դումարա տախիլ իտէր խիչ։

Մէրլ. – Աչըգըն տա՛լմա քիարը չըդուրընա չիւպհէ օլընամազ, չունքի օյունճըլարըն, քիաղըտալարընը իչարէթլէ աչըգընա թա՛րիֆ իթմիյի աչիքեար սըր... պուրալարընը զաթէն պիւիւրմ. լաքին սիզճէ իչին էն էհէմմիյէթլի ճիհէթի չուրասը սըր քի, պահոնըը իթմէքտաչ օլտրընըդ էչնասըն հէր իքիսինի տէ թանըրըմ։ Պունլարըն խալի մնսիէօ վէ մատամ Սալինեի օլուպ, բէք չօդ մահէլլէրտէ սաճտէրունլարը

սոյմուշլար սըը։ Ջաթէն ալէյհէրինտէ թահդըդաթը լազըմէյէ թէչէպլիւս օլընալըդը միսիւդու, հաթթա ևէտիմտէ՝ պուլաըդըմ եէրտէ թէվդըգի իթմէգը իւդրէ էմրնամէ ատ վար տըը։ Պունլար Պէլճիդաեա դաչմըշլար ըտը. մատամ՛րի ավտէթի իթմիշլէրը սիր եապալատաճաղըմըդա հիչ չիւպհէ եօդ։ Նալընըդ ալէսաէվկիչ հա՞նկը խաթթի իւդէրինատ կէչինտիդլէրինի լութֆէն սէօյլէյինիդ։

Միւտիր. – Բարիսատէն Պուլղնաա կիտէն խաթթի իւդէրինատ...

Մէրլ. – Կէօրիւնիւր քի եարընա դատար պիր չէյ եաբատնատաճաղըմ. չունքի պու կիւն գաթթար կիթմիչ օլմադ լազըմ կէլիր։

Միւտիր. – Տահա կիթմէտի. Պու կիւն ճումաա օլտըդը ճիհէթլէ գաթթար սաաթ պիր պուչուգտա հարէքէթ իտէճէք տիր։

Մէրլ. – Օ հալատ պէն ատ օ գաթթարա պինէրիմ. էյէր Սավինեիլէրի էլէ կէչիրէմէդ խաչմ, հիչ օլմազսա օ թադըմնան պիրիսինի պուլմադա չալըշըրըմ։

Միւտիր. – Նա՞սըլ միւնասիպ կէօրիւր իսինիլ էօյլէճէ հարէքէթի իտէպիլիրսինիլ... պիրազ պէքլէյինիլ ատ սիրէ պիր պիլետէթի հազըր իթմաիրէյիմ. – տէտի։

Սաաթ օն պիրատ Մէրլ պիլետէթի ճեպինատ իտարէխանէատէն չըգտը. գաթթարըն հարէքէթինէ տահա վազըթի օլտըդընատան, պէէքի Սավինեիլէրի բատթ կէթիրիր իւմիտկէյէ պազը թէտաալիրի իհթիեաթկյէ իթթիխազընա մուպաատէրէթի կյէչատի։ Պիւտէն ալէյհ հէմտն տահրէթի ատլկյէյէ կիտէրէք վէ քէյֆկյէթի անչաթարրատ, մերդումանը տէրտէթի իթմէք իւդրէ մուդաատաէման թէրիհա խոկյմիչ օլան էմնամէկէրի խոթիրատատ կյէչատի։

Սաաթ պիրի չերեէք կէչէրէք պիրինճի մեվդը եօչճըսը գըեաֆէթինէ կիրէրէք, կէօեա պիր էյի եէր ատայօրմիշ կիսպի էմրատֆը թէտգիդ խտերէք ատօչամադա պաչկատը։

Վագթը հարէքէթի եագլաչըպ մէմուրլար ատաապաչարընն գաբուլաըընը գաբամադա պաչկայընճաեա ատէյին չիւպհէդի պիր քիմսէ կէօղիւնէ կյիշմէմիչ օլտըդընատան, պօչընա եօչճըդը իտէճէյի խաթթընա կէլերէք Բարիսէ ավտէթի իթմէկի թէրճիհ իթտկյի սըրատա, նէնի կէչէն պիր շախս նագատը ատզ գաթթընը ճէկյպ իթտի. կէչէն էլլի եաչընատա գատար վար ըտը. գումբանեա մէ՛մուրընըն թա՛րիֆի մուճիպինճէ էրի եարը, գանդը վէ գարիֆ գըեաֆէթի վէ Սավինեի ատէյու թաներմիչ օլտըդը ատամա պէնզէր պիրիսի խոխ։

Պու եօչճը, վակօնլարըն պատամտընընա չըգըպ, հէր պիր վակօնըն գաբուսընատան իչէրիյէ պագմագատա ըտը։ Նա պիր ուչուն եէր վէ

Եահօտ պէքլէմիկի պիրիսինի արայօր կիսալի պադշընըզ տուրմադատա ըտը, իւչ վահօնը թէֆթիշ իմտիհանէն սօնրա նիհայէթի տէօրտիւնճիսինէ պինմէ յէ գարար վէրմիշ իսի ։

Մ՚էրլ խսէ , րըմթըմըն իւղէրինաէն մէրդումըն վահօնա կիրտիկինի վէ եիւղիւ էօրթիւլիւ պիլը գարընըն գարշըսընա կէչիպ օմուրտաղընը վէ մէրդումէնին հիչ պիր լադըրտը վէ իշարէթի իմտիհանինէն ուֆաղ թէֆէյինի թօքլատըղընը միւշահէտէ իլէյիպ , քէնաի քէնտիսինէ . – Եվվէթ օ ալը , քէնտիսինէ եէր սապլամըշ օլան գարընընը կէլիպ պուլտը , պունլար պանա իմարիֆ օլընան ֆընրընտապլարընը էլան տէօնտիւրիւճօրլար . կէօյա պիրի պիրէրինի թանընմայօրլար . – տէհոիքտէն սօնրա , այնը վահօնա քէնտիսի տաիսի ամէյայը վէրտի վէ գարընըն գարշընա կէչիպ չանթասընը բաֆա գօհարտաղ գօմշուլարընըն ահվալինի պիր էյիճէ թէտգիդ իմտիհք իւղրէ , կէօյա օղույաճաղ կիպի սբֆաթընը պիր ղաղէթա իլէ սէթէր իմտի ։

Գարընըն չէնէսինէ վէ պօղազընա պադըլըրսա գրսա պօյլը ղաիֆճէ վէ կէնճ պիր գարը օլմասը լազըմ կէլտիկինի , վէ հալպուս քի դուսմարհանէտէ կէօրտիւյիւ մատամ Սավինեի իսէ պօյլըճա վէ չիշմանճա պիր գարը օլաբիլընը խաթընա կէթիրէրէք հանլըշ պիր եօլա սարսմադան իհթիյաղ իմտի իսէ սէ , էրքէք իլէ գարընըն պէրապեր եօլճընըդ իմտիհքէրի հալտէ , պիրիպիրլէրի իլէ դօնուշմամալարընա վէ գարընըն իհթիմամընըճա եիւղիւնիւ գաբամմասընա նէղարէն հադդլարընտա չիսպհէ վէ վէսվեսէյէ ղահիպ օլարադ , վէ շու սբրատա իշլէյէն բիւղկեարտան գարընըն եիւղիւնիւն էօրթիւսիւ պիր աղ աչըլարադ , Մ՚էրլ մէրդումէնին մատմուազել Ալպէրթին ժանրօնա օլաբիլընը թանըրտը ։

38

Մ՚էրլ՝ մատամ Սավինեիյը սրար իքէն չըմէնարֆէրին իչինէ չօգտան պէրու պուրմադա սավաշտըղը Ալպէրթին ժանրօնա թէսատիֆ իմտիհինտէն տօլայը ֆէվդէլատէ մէմնուն օլտը . վէ հաթթա էօրթինիւն ալթընտան թանըրտըղ օլտըղընա թէտճիւպտէ դալտը . մա մաֆիհի թէֆէք.քիւրէ տալըպ նէ հաբատճաղընը տիւչինէրէք , բօլիս միւտիրի հէր մէսուլիյէթի տէրէօհտէ իմմիշ օլտըղը ճիհէթլէ , պիլա թէ-

ըհատիւտ մէրդումէյլի թէվդըֆի իթմէյլի գուրտու իսէ տէ, էեալէթտէ պուլընան բօլիս մէմուրլարը դօրդադ վէ միւթէրէտտիտ օլտըգլարընտան, նէ եաբաճաղընը չաշըրտը գալաը · վէ ֆագաթ Սավինեի նամընտա պիրիսի իլէ պունուն մնշուգէսինի թէվգըֆ իթմէք իւղրէ եէտին. տէ էմինամէ օլտըղընտան, պու էմինամէ իլէ Ալպէրթին ժանրօնը թէվդըֆ իլէ Բարիղէ կէօթիւրմէյէ դարար վէրտի, վէ չու գարարը հագդընտա տիւշիւնիւպ տուրտը :

Ալպէրթին ժանրօնա կէլինճէ օ տախի տիւշիւնմէքտէ իտի. չունքի դաթարըն հարէքէթ իտէճէյի սըրատա աճէլէթէն վակօնա կիրմիշ օլան չախարն մուդաւտումանն հիյլէ վէ տէսիսէ իլէ էլինտէն գաչմըշ օլտըղըղը բօլիս մէմուրլարընտան պիրիսի իտիյինի թանըտը :

Պունունլա պէրտապէր էօյլէ դօլայճա ադըրնը շաշըրան վէ եէէսէ տուչար օլան դըղլարտան օլմատըղընտան, վէլէվ թանըլտա պիլէ, քէնտինէ տօգունըլամայաճաղընը վէ Բիէր Վինեօ եանընտա պուլընմատըղը ճիհէթիլէ հիչ պիր մէսուլիյէթ թէրէթթիւպ իթմէյիպ մուդաւտէման օլտըղը միսիլու պու տէֆա տախի սալը վէրիլէճէյինի թէխաթթուր իթտի իսէ տէ, բօլիս մէմուրը օ պիր տէֆա տիւշմիչ օլտըղը տուղախտան տօլայը հիտաէթլէնիպ տէ քէնտիւինի թէվդըֆ իթմէյէ դալդըշտըղը թադտիրտէ, րէֆիղինին հէման իթիրազէ դըեամ իլէ մէմուրա խըթապէն – սէն եանընըղ յօրսըն, պու դըզըն խամի էօր պէրնիյէ տիր · քեաթիպիմին հէմշիրէսի տիր . պէնտէ բրէնա Բօլքինիմ – տէյու պաղըրտըղը հալտէ, բրէնսին քեաթիպի ՕէհիրլիՀ Եըլանըն գալտաչը օլտըղը վէ Բաուլ պէրնիէ տէնիլէն չախա, Բիէր Վինեօ իտիյի մէյտանա չըգաճաղընտան, Բիէր Վինեօ հէնուղ Ինկիլիթէրայա եէթիչմէտէն եադայը էլէ վէրէճէյինէ չիւպհէսի գալմատըղը ճիհէթիլէ, հէման պունըն էօնիւնիւ ալմադ մադաատընա մէպնի Ալպէրթին դօմիշտուսունու թաննըմամպըղդ թասլամադտան վազ կէչէրէք եէրինտէն գալդըպ բրէնա Բօլքինին եանընա օթուրտըդտան սօնրա, գուլաղընտան աչաղըյա ,

— պէնի տինլէ, սէօզիւմիւ քեամէ, հիչ պիր հարէքէթ իթմէ. թէաճճիւպ ալամէթի կէօսթէրմէ . . . Շու պուլընտրղըմըղ նիզամընըղ հալտէ հէր շէյի էվվէլինտէն տիւշիւնմէլիյիղ. շուրատա եանը պաշըմըղտա օթուրան հէրիֆտէն չիւպհէ իտէյօրըմ. . . Հէր նէ սէօյլէյէճէք հէր նէ եաբաճադ օլտա, հէր նէ վուդու պուլտա, պէնի միւտաֆտա իտէճէյինի վէ քիմ օլտըղընմը սէօյլէմէյեճէյինէ եէմին էթ . . . Սօնրա հէր շէյի թաֆսիլէն անլաթտըրըրըմ. . . Էյէր պիր իհթիեաթսըզլըդ իտիպ տէ սէնին քիմ օլտըղըն մէյտանա չըգաճադ օլուր իսէ, պէնի պիր տահա միւէպպէտէն կէօրէմէզսին . – տէտիքտէ, բրէնսին տուչարը խէ

լեճան օլաղընը հիսա լթ֊ի . օ հալտե հիւղիւնիւն էօրթիւսիւնիւ դըս֊մէն գալտըրարագ տահա դիհատե բրէնսին դուլաղընա հագլալըղ, տուտագլարընը հիւղիւնէ սիւրերէք վէ նէֆէսիլէ հագըպ թ֊ուլ֊տըրարագ . – էյէր սիւքուրթ խտեճէք օլսա խսէն , սէնի էօյլե պիր սուբրէթտե սէվէճէյիմ քի , էօմրիւնտե տահա պէօյլե սէվիլմէմիշսին տիր . – տէյու իլավէ լթ֊ի :

Բրէնս, էվվէլա թէճաճհիւպ , մուտալհուրէն թէհտիտլերինտէն թէվէճհիւլ վէ նիհայէթթ սօն սէօղլէրինտէն թէճէննիւն իտէրէք , մէսէլէ յի անլամագսըզըն վէ թ֊ամֆիսիլաթ ալամագսըզըն խսէթէհիյինի հաբաճաղընա եէմին լթ֊ի :

Ինթիհար վէ րէզիլ բրէնս Բօլքին , մէրդումէնին էսիրի կիպի հէր արզուսընը իքմալ լթ֊մէյէ հաղըր վէ ամատե լտի :

Ալպէրթին չուլսաընը տախի դարարլաշըրըր քի , չայէտ պիր չէյ վուգու պուլաճագ օլուրսա , բրէնս հալընըզ պաշընա սէհահէթինէ տէ֊վամ իտէճէք վէ մուգաւրէր օլան մահալտե կիտիպ քէնտիսինի պէք֊լէյէճէք իտի :

Շու սուրէթտե պէյնէրինտե լթ֊ինիֆագ օլաղդտան սօնրա , Ալ֊պէրթինին գալսի պիրագ տահա իահաթլանտը : Քէնտիսինին թէվգըֆ իտիմսի իհթիմամլարը բէֆթէ բէֆթէ ալթ֊մագտա օլաղընը ճիհէթէ , պէօյլե պիր հալ վուգու պուլսա պիլէ , բէֆիդինի տախի լ֊էվգըֆ լթ֊մէյէ մէյտանտա պիր տէյիպ պիր սէպէպ օլմատըղընը , վէ Բիէր Վինեօնըն գուրտըղը տօլապըն էսասընա խալել կէլէմէյէճէյինի քէնտինճէ հիւքմ լթ֊ի . հաթթա բօլիս մէմուրը քէնտիսինէ մէչղուլ օլարագ , Բիէր Վինեօնըն հագտասընը պըրագտաճաղը, վէ չու սըրատա մէրդումընն Ինկիսիթ թ֊օբրաղընա աեագ պատաճաղը խաթրընա կէլէրէք մէճհունն տախի օլաղը :

Էյէր Մէրլին ճէպինտե իքի տառէտ էմինամէ պուլընմամըշ օլսայ֊ըտը , վէ քէնտիսի տե քէնտինճէ պաղը չէյլէր տիւշինմիւշ վէ գարար֊լաշտըրմըշ օլմատա ըտը , Ալպէրթին պալատէքի միւթ֊ալատթը բէք ի֊սապէթ սայըլապիլիր իտի :

Մէրլ՝ քէնտի քէնտիսինէ . – Ձէհիրլի Երլանըն մահրէմանէ գօ֊նուշտըղը ատամ նի՞չին Սավինեի օլմասըն . էյէր պիր չիւպհէմ վար ը֊սա , օ տա եանընտաքի դըզտան հուսուլէ կէլիյօր . չունքի Սավինեի֊նին մա՛չուգէսի վէ եախօտ զէվճէսի տէ֊յու պէլլէմիշ օլտըղըմ գարըեա պու գըզ հիչ պէննզէմէ յօր . լաքին օնտան պէրու իքի սէնէ կէչմիշ օլ֊տըղընտան, չու միւտտէթ զարիքընտա իհթիմալ տըր քի, մա՛չուգէսինի վէ եախօտ միւչթէրէքինի թէպտիլ լթ֊միշ օլսուն . օլա՛մազ մը քի չու

հիյէպագ հէրիճ չու քիւչիւճէք , կիւղել , տիլպէր վէ ֆիթինէքեաբ գա֊րը իլէ լթ֊ինիֆագ լթ֊միշ օլսուն : Իւչ այտան պէրու Ալպէրթինի պու֊լամատըղընա , միւթէմամիյէն սէեահէթթ իտէրէք լթ֊իեատ իտմինմիշ օլ֊տըղը ատա՛ամ պիր տէյլիլ գավի տէյիլ մի տիր : Էլհասըլ իհթիմալ տըր քի ալտայըպ պուլընմասը էօհտէմէ իհալէ իտիլմիշ օլան գուամար֊պագ կիւրուհինէ Բիէր Վինեօտա տէխատէթթ լթ֊միշ օլսուն : Շիւպհէ էօգ տըր քի Սավինեիյի եագալատըղըմ կիպի , օ Բիէր Վինեօ տէնիլէն խընըղընը տա էլէ կէչիրէճէյիմ . – տէմէքտէ իտի :

Գաթաըրն հարէքէթի եավաշլանտը . տիւտիւք սէպէրի իշիտիլտի, Ամիէնա մէվգըֆընէ մուվասըլէթթ իտիլմիշ իտի :

39

Գաթաը տուրուր տուրմագ, Մէրլ չանթասընը ալըպ ատէթա եօլ֊ճը կիպի վակօնտան աշաղըեա էնտի :

Վակօնտա պուլընան տիկէր եօլճըլար տա չըգմիշ օլտըգլարընտան, վակօնըն իչինտե բրէնս Բօլքին իլէ Ալպէրթին ժանրօն եալընըզ գա֊լընճա , պիրիպիրլէրինին եիւղիւնէ պագտըլար . բրէնս պու պագըչա , ղանն իտէրսին քի . – Նէրտէն նէրէյէ գօմշումըզըն հագգընմըզտա սոպի նիյէթի օլտըղը ֆիքրինէ ղահիպ օլտըն . չօճո՛ւդ մը սըն քի պէօյլե չէյ֊լէրտէն գօրգուլօրսըն . – տէմէքտէ , վէ Ալպէրթին տախի աճապա սե֊պէպսիզ եէրէ մի գօրգմիշ օլտըղընը վէ Բօլքինին խանէսինտէ բրահաթ պիր էօմր կէչիրմիշ օլտըղը ճիհէթէ , գալըպ գըեաֆէթի տէյիչմիշ օլտըղընտան , պէլքի մէ՛մուրըն քէնտիսինի թանընմամըշ օլմասը ղիւլու֊միւնէ սաբտը :

Հէ՛մ բրէնս , հէ՛մ տե Ալպէրթին , տիւշիւնտիւքլէրինին խաեալաթ գապիլինտէն օլտըղընը չօգ սիւրմէյիպ անլատըլար :

Հէնուզ պէչ տագըգե կէչմէտէն , էսքի եօլ արգատաչլարը վա֊կօնա տօղրը կէլտի , գըլաղուզ կիպի , պաշընտա միւթէատտիտ սըրմա չէրիտլի չապդալը ուզուն պօյը պիրիսի մէրդումընն էօնիւնէ տիւշմիշ իտի :

Ալպէրթին ժանրօնըն պէնզի պիւսպիւթիւն ուչուպ , բրէնսէ .

— Սէօյլէտիյիմի վէ վէրմիշ օլտըղըն սէօզիւ ունութմաեասըն , պէն տէ սանա վէրմիշ օլտըղըմ սէօզիւս ունութմամ . – տէտի :

Շու սըրատա վակօնա տօղըը կէլէնլէը , կէլիպ եէթիշլիպ վակօնըն գաբուսը էօնիւնտէ տուրտըլար : Բօլիս մէմուրը Մէրլէ ըէֆտադաթ ի-տէն շախս վակօնտա գալմըշ օլան իքի եօլճըեա .

— Իսմինիզ նէ՞ տիր . – տէյու սօրտը իսէ տէ , ճէվապ ալամա-տըղընտան :

— Իչի՞թմէտինիզմի . իսմինիզ նէ՞ տիր աէյու սօրույօրըմ :

Բրէնս Բօլքինէ էօմրիւնտէ քիմսէ պու սուրէթլէ խըթապ իթմէյէ ճէսարէթ իթմէմիշ օլտըղընտան , գանը դաֆթասընա չըգըպ .

— Բէք ալէա իչիտիյօրըմ , բէք ալէա . լաքին ճէվապ վէրմէյի ճա-նըմ իսթէմէյօր :

Մէ՛մուր . – Եա՛ , էօյլէ՞ մի . լաքին քիմ օլտըղըմը պիլիյո՞օր մը սընըզ :

Բօլքին . – Շապգանտան քիմ օլտըղընը անլատըմ . պու մէվզըֆին բօլիս մէ՛մուրը օլմալը սընըզ :

Մէմուր . – Պէն բօլիս գօմիսէրի իմ . Հալէա ճէվապ վէրմէմէքտէ ըսրա՞ր մը իտիյօր սընըզ :

Բօլքին . – Ըսրար իտէյօրըմ :

Գօմիսէը՝ Ալպէրթինէ իսթապէն . – Սէն սէօյլէ պադալըմ , սէնին ատըն նէ՞ տիր . – տէտիքտէ . Ալպէրթին աղրընը արալըզ իտիպ տիլի-նին ուճընը տըշարը չըգարարագ տուտագլարընը սիւրիւշտիւրմէքլէ իքթիֆա իթտի : Գօմիսէը իսէ Ալպէրթինին շու խուսյունը պիլմէտիյին-տէն քէնտիսինի զէվգլէնիյօր զանընըյլա հիտտէթ իտիպ . – մատամ քի նէ պիրինիզ վէ նէ տէ օ պիրինիզ իսմինիզի վէրմէք իսթէմէյօր սընըզ քիմ օլտըղընըզը պէն սիզէ սէօյլէյիմ :

Բօլքին . – Սէն սէօյլէ ճանըմա մինիէթ :

Գօմիսէը . – Իսմինիզ վէ եախօտ քէնտինիզէ վէրտիյինիզ իսմ մո-սիէօ վէ մատամ Սավինեի տիր :

Բրէնս . – Ամմա եաբտըն հա՛ :

Ալպէրթին՝ քէմալի թէճաճճիւպլէ . – Էյի պուլտընըզ :

Գօմիսէը . – Իվվէթ մօսիէօ վէ մատամ Սավինեի սինիզքի նիհայէթ էլէ կէչիրէ պիլտիք :

Բօլքին . – Էյ սօնրա :

Գօմիսէը . – Ըօնրասը շու քի պու վակօնտան տէրհալ աչաղը էնիպ պէշ տագըգա սօնրա Բարիսէ կիտէն տիկէը պիր վակօնա կիրէճէք սինիզ :

Բօլքին՝ պըյրաղընը պիւքէրէք . – Էյ պու վակօնտան լինմէյիպ տէ եօլճուլրաղմըզա տէվամ իթմէք իսթէյէճէք օլուրսագ նէ՞ օլաճագ :

Գօմիսէը . – Ատամ չաղրրըպ սիզի ճէպրէն աչաղը էնտիրմէյէ մէճ-պուր օլաճաղըմ :

Բօլքին՝ հիտաէթլէ . – Օլմայա քի պէօյլէ պիր չէյ թէչէպպիւս ի-տէսինիզ . կէօրիւնիւր քի գարշընըզտաքի քիմ օլտըղընը պիլմէյօր-սընըզ :

Ալպէրթին հէման բրէնսին էլինի թուԹուպ վէ պիր թարզը աչը-գանէ իլէ սըգըպ բրէնսի տէրհալ թէսքին իթտի :

Գօմիսէր . – Պէն պու հալլէրէ ալըշմըշըմ գօլայընա ալտանմամ, էն պէօյուք ճանիլէր պիլէ թէվգըֆ օլընտըգլարը հալտէ քիպարլըգ թասլամայա գալգըշըրլար :

Շու սըրատա դաթարա հարէքէթի իշարէթի վէրիլտի :

Գօմիսէր . – Հայտէյին աչաղըճա էնին ատամ չաղըրմագ իճապ ի-տէճէ՞ք մի :

Բօլքին՝ քէմալը ազամէթլէ . – Լուղումը եօգ քիմսէնին պանա տօ-գունմասընը թէրվիճ իտէմէմ, մատամ քի թէհտիտ իտէյօր սընըզ մատամազէլէտէ ըէճա իտէյիմտէ պէնիմ իլէ պէրապէր վակօնտան ա-շաղրէա էնսին . . . Բարիսէ մի կիլիմէմիզի իսթէյօր սըն . . . Բէք ա-լէա , պիղիմ իչին իսապէթի . սօնունը սէն տիւչիւն . – տիյէրէք , աչա-ղըէա էնսի , վէ Լօր Պէրնիէնին էլինտէն ԹուԹուպ անը տախի էն-տիլտի :

Եօլըն տիկէր ճիհէթինտէ պաչգա պիր գաթար Բարիսէ հարէքէթ իլմէք իւղրէ իտի :

Բրէնս՝ գօմիսէրէ խըթապէն . – Մախսուսէն պիզիմ իչին պիր վա-կօն իսթէրիմ :

Գօմիսէր . – Բարանըզ վա՞ր մը քի :

Բօլքին . – Էվվէլթ վար տըր :

Գօմիսէր՝ միւֆէթթիչէ խըթապէն . – Մէվգուֆլարըն այրըճա պիր վակօնա կիրմէչէրինտէ սէնճէ պիր մահզուր վա՞ր մը տըր :

Միւֆէթթիչ . – Մաամաֆ քի պէն տէ պէրապէր կիտէճէյիմ նէ՞ մահզուր օլապիլիր :

Բօլքին . – Եա՛ . սիզ տէ՛ մի պիզիմ վակօնա կիրէճէք սինիզ :

Գօմիսէր . – Շիւպհէսիզ , թէճճիւպ թասլամադ լազըմ տէյիլ . սի-զի թէվգըֆ իթմէք իւղրէ միւֆէթթիչին նէզտինտէ այրը այրը էքի գը-թա էմինամէ պու-լընտըղընտան խապէրինիզ եօ՞գ մը . – տէտի :

Բրէնս Բօլքին չու սէրկիւզէչթէն տօլայը ատէթա կիւլմէյէ պաշ-լաաը . քէնտիսի բրէնս Բօլքին օլտըղը վէ Ինկիլթէրրայա կիթմէք իւզ-րէ պու-լընտըղը հալտէ Բարիզէ կէրի չէվրիլմէսինէ ղայէթ թօխաֆ վէ ղարիպ պիր հատիսէ նագաոըլայա պագմագտա ըտը . անլամագ խըթէ-տիսի պիր չէյ վար ըտա դապահաթը նէ՞ օլտըղընը պիլմէքտէն խպա-

բէթի օլտըղընտան , պունը տախի եօլա չըդտըդտան սօնրա եանընտա-
քի մէ՛մուրա սօրմագլըղը թէսավվուր իթմիշ իտի . հէնուղ քէնտիսինի
բէֆիդասընտան այըրմատըդլարը ճիհէթլե , մէրդումէյէ վէրմիշ օլտը-
ղը սէօզտե սէպաթ , վէ մէրդումէնինն տախի քէնտի վատինտե տուրա-
ճաղընը մէ՛մուլ իթմէքտե իտի :

Անճագ Ալպէրթինին ևիւրէյի բրէնս գատար րահաթ տէյիլ իտի.
բրէնսին պու սուրէթլե ճաքլըէն Բարիզէ ավտէթի ղիեատէսկլե քէն-
տիսինէ թէլաշ վէրմէքտե օլտըղը հալտե , տիկէր թարաֆտան տախի
մէ՛մուրըն պէօյլե եանլըշ պէլլէյիշինտէն վէ պու եանլըշըն էրթէսի
կիւնիւնէ, եանի Բիբը Վինեօնըն ավտէթինտէն սօնրայա գատար տէվամ
իթմէսինտէն իսթիֆատե իտէճէյինի մէ՛մուլ իթմէքտե իտի :

Գօմիսէր , կէլիպ վակօնըն հաղըր օլտըղընը խապէր վէրտի :

40

Բրէնս Բօլքին բէֆիդէսինին էլինտէն թուԹուպ վակօնա իտխալ
իթտիքտէն սօնրա , քէնտիսի տախի իչէրի կիրտի վէ թա եանընտա օ-
թուրտը . բօլիս միւֆէթթիշի տախի վակօնա կիրիպ , պիրազ ուզագ-
տա գարշըլարընա կէչիպ եէրլէշտի :

Գօնտիւքթէօր դաբուլը աչըպ պիլէէթլէրի սուալ իթտիքտե , բը-
րէնս ճէպինտէն պիր պանգնօթ չըդարըպ մէ՛մուրա թէսլիմ իթտի :

Գօնտիւքթէօր՝ մուախխարէն միւֆէթթիշին պիլէէթինի սօրտուգ-
տա , Մէրլ բուխսաթնամէսինի կէօսթէրտի խսե տէ , մէ՛մուրըն՝ մէզքիւր
բուխսաթնամէ իլէ պիրինճի մէվգըյէ օթուրմազա սէյահիյէթի օլամա-
եաճաղընը պէհան իթմէսի իւզէրինէ .

Բրէնս՝ տէրհալ կիւլէրէք . – Էֆէնտի պանա բէֆագաթ իտէյօր ,
օնընտա պիլէէթինին պէտէլինի վէրմիշ օլտըղըմ ագչէտէն թէվգըֆ ի-
տինիզ . – տէտի :

Միւֆէթթիշ քէմալը իհթիրամ իլէ բրէնսե թէշէք քիւր իթտի , վէ
պու Սավինեի տէնիլէն չախսըն ֆէվգելատե ալինճէնագ պիր քիմսե օլ-
տըղընը հիւքմ իլէ պէրաբէր , քէնտիսի տախի հիւսնի թէրպիյե գա-
պու իթմիշ պիր քիմսե օտըղընը խսպաթ իթմէք իւզրե , քէօշկնին պի-
րինե չէքիլիպ պիւղիւլտիւքճե պիւղիւլտիւ :

Բրէնս իլէ Ալպէրթին , գաթար հարէքէթի իտէր իթմէզ ևավաչճա
գօնուշմաղա պաշլայըպ :

Ալպերթին . – Կէօրմի՞ւն մը . պու առամտան գօրդտըղըմա հագ-դըմ եօդ մը ըմըշ . սանա պադըշըննան պիտի պիր միւնասիպէթ սիգլիք իտէճէյինի ֆարդ իթմիշ իտիմ . լաքին պէնիմ մէ՛մուլիմ պիւսպիւթիւն պաշդա ըտը . . . պէն տէյօրտըմ քի , նա պէնիմ դարատաշըմ վէ եախօտ սէնին դարըն , պիղիմ պէրապէր եօլճըլըդ իթտիյիմիզի հիսս իտէրէք պիլ վասըթա պիպի թէագըպ իտիեօրլար :

Բօլքին . – Պու սէօյլէտիյին իհթիմալէէն պա՛իտ տիր :

Ալպերթին . – Շիւպհէսիզ , լաքին գապահաթը օլան հէր չէյտէն գօրդար . . . վէ պիրտէ պիղի , մօսիէօ վէ մատամ Սավինեի զանն իթ-մէլէրի թէսաւվուր օլընապիլի՛ր մի :

Բօլքին . – Վադըա օլընամազ . զայէթ զարիպ պիր սէհվ , լաքին իտմիմիզի վիրմիշ օլսայրտըդ եօլըմըզա տէվամ իթմէմիզէ քիմսէնին մանի օլամայաճազը աշիքեար ըտը :

Ալպերթին . – Պէօյլէ օլտըղընա էմի՛ն միսին . պանա տէտիլէր քի , պիր ճանի թէվգըֆ օլընըրսա իտմինի տէյիղթիրիր իմիշ . սիզին չէօհրէ-թինիզ պու գօտիսէրի հայրէթտէ՛ մի պըրագաճագ զանն իտիյօրտընըզ . զաթէն իսքեաթ իթմէյէ մուվաֆֆագ օլսագ պիլէ , պունտան չօգ զիեա-տէ սըգընթը վէ թէհլիքէյէ տուշար օլաճաղըմըզ պէս պէլլի . . . պու առամլար , պիւթիւն էեալէթ վէ Բարիղ խալգը , իքիմիզին պէրապէր եօլճըլըդ իթտիկիմիզէ վէ խուսուսը իլէ քհաթիպինին գըղդաատաշը իւ-լէ պէօյլէ իսթիլաթտա պուլընմանընըզա քիմ պիլիր նէ կէօնէ մանալար վէրբճէքլէր իտի . տիւշիւն պիր քէրրէ օ ճուրնալլարը , օ բաւօրթօլարը , օ զաղէթալարը . . . գարընը . . . օղլընը . . . պունլարը հէք պէն տիւշիւնիւեօրըմ . պէն քի սէնի նէ գատար սէվտիյիմի պիլիրսին . . . եօգ , եօգ , ըչճա իտէրիմ օլմայա քի իսմիմի վէրէսին . . . էյէր գապա-հաթըմըզ մէ յատնա չըգար իսէ , իլէլ էպէտ շայանը աֆվ օլմայըզ :

Բօլքին . – Վէ ֆագաթ Բարիղտէ պիղիմ քիմ օլտըղըմըզը հէր քէս խապէր ալաճագ տը՛ր . – տէտի :

Ձիլ հադըգա Ջէհրլի Եըլանըն էն գիեատէ գօրդարըզը ճիհէթ պու ճիհէթ իտի . իսլթիտա Բարիղէ կէճէ վագթը եէթիշէճէքլէր տէյու զանն վէ իրթէսի կիւնէ գատար թէվգիֆխանէտէ գալըպ սատթ տօ-գուշտան եանի Բիեըրին Ինկիլիթէրրայա միւթէվէճճիհէն հարէքէթին-տէն սօնրա քօլիս միւտիրինին հուզուրընա չըգարաճագլար տէյու գը-յատ իթմէքտէ իտի իսէ տէ , պինմիշ օլտըգլարը գաթտար սիւրատթ գա-թարը օլուպ , սատթ ալթընտան էվվէլ Բարիղէ եէթիշէճէքլէրի նէտէն սօնրա խաթրընա տիւշտիւ . պինաէն ալէյհ պիրագ տահա զիեատէ բը-րէնսէ եանաչարագ .

— Բարիզէ գատաբ նէ՞չին կիտէլիմ։

Բօլքին . – Կիթմէմէք գապիլ մի ։

Ալպերթին՝ կէօզիւնիւն ուճուլլա մէ՛մուրը կէօսթէրերէք. – Պիղիմ սէրպէսթ օլմամըշ ըսա պու ատամընն էլինտէ տիր ։

Բօլքին՝ իհթիրաղ իլէ . – Շիւպհէսիզ, լաբին . . . – տէյիսլ, սէօզիւնիւ քէստի վէ հիստէթի վէ տահա տօղրըսը չիտէթի աչդ ու մուհապպէթինի կէօսթէրմէք իւզրէ .

— Իսթէ՞ր մի սին . չու հէրիֆի գաբուտան ալշարը աթայը՞մը պիլիրսին եա , միւգթէտիրիմ. զաթէն տէ թէսաւվուր իտէյօրսըմ։

Ալպերթին՝ չու թէքլիֆէ կիւլիւմսէյէրէք . – Խայըր իսթէմէմ. չունքի իւղերինտէ սիլահ պուլընմատըղը վէ սէնին օնտան դուվվէթլի օլտըղընն ֆարղ օլունսա պիլէ, եվնէ սըրթըմըզտա ֆաղլա օլարագ պիր տէ ֆիլիլի գաթլ եվքիւ իլէ իլը ըսթասիօնատա թէվգըֆ օլընաճաղըմըզա չիւպհէ եօգ ։

Բօլքին . – Եա եօգսա նէ՞ եաբալըմ պաչդա չալէ կէօրէմէյօրըմ։

Ալպերթին . – Սէրվէթինիզ միւսահա . . .

Բօլքին՝ նէ տէմէք իսթէտիկինի անկայըպ պիր միւտտէթի տիւշիւնտիւքտէն ոօնրա . – Պիր քէրըչ թէճրիւպէ իտէյիմ. – տէտի ։

Բրէնս միւտտէթի էօմրիւնտե բէք չօգ գարըլարըն ըղղընը բարա ըլա սաթըն ալմըշ օլտըղընտան, պու տէֆա տա պիրի թէսաուիֆ սիֆթահ օլարագ պիր երքէյին զամիրինի սաթըն ալապիլիր իտի ։ Ալպերթինին էֆքեարը պու մէրքէզտէ իտի իսէ տէ , բօլիս մէ՛մուրլարընըն ահվալինի բանա պիլտիյինտէն, պաղը խուսուստա անլէրչ բայէթ իթմէյէ մէճպուր օլտըղը ճիհէթլէ պու պապտէ քէմալի մէհարէթլէ հաբէքէթ իթմէսինի բրէնսէ թավսիյէ իթմէքլիյի իհթիւեաթատան ատտ, վէ բրէնս տախի իչին տէյէրինէ կէօրչ ֆէտաքեարլըդ իտէճէյինի Ալպերթինէ արդ ու պէեան իլլէտի ։

41

Վակօնըն պիր քէօչէսինտե բրէնս իլէ Ալպերթին միւֆէթթիշ Մէրլին ալէյհինտե պիր թէտպիր տիւշիւնտիւքլերի սըրատա , տիկէր քէօչէտե տախի Մէրլ սէսսիղճէ օթուրմըշ էնվայրի չէյլէր հիսս իթմէքտէ իտի ։

Ա՛ճապա չու ատամլարը թէվգըֆի իթմէքլէ բա՛ք մի կէվչէք տավ-

բանմըշ օլտրղընը տիւշիւնմէքտէ, վէ դարընըն՝ Ալպերթին ժանրօն օլտըղընա հիչ չիւպհէ իթմէմէքտէ իտի ։ Լաբին տիկէրինէ կէլինճէ , էյէր հադըգէթէն Սավինեի օլսա , հէր հալտէ միւտաֆաաէա գալգըշաճաղընը վէ պէլքի տէ պիր կիւրիւլթիւ գօբարաճաղընը զանն իթմէքտէ օլուպ , հալպու քի թէվգըֆի իթտիյի չախս , մուղայիրի օլարագ ասլա ֆիւթուր իթմէքսիղին , ճէպրէ թէսլիմ օլմըշ իտիյինի միւշահէտէ իթմիշ իտի ։

Գօմիսէրէ կէօսթէրտիյի աղամէթ , կէօզիւնիւն էօնիւնտէն կիթմէմէքտէ իտի ։ Շուրասը տա վար քի , մէվգուֆըն բարա վէրմէք իւզրէ ճիւղտանընը չըգարտըղը սըրատա , ճիւզտանըն իւղերինտէ կէօզիւնէ պիր ասըլղատէլիք էլամէթի իլիշմիշ տէ յու խաթրընա կէլմէքտէ իտի ։

Բօլիս միւտիրինին « օլմաեա քի պիր եանլըշլըղդի տէսին » տէտիյի , ֆիլքրինտէն պիր վէճհ իլէ չըգմամադտա ըտը ։ Եա ալտանմըշ ըսա՞ , եա ճէպրէն Բարիսէ կէօթիւրմէքտէ օլտըղը չախս , նուֆուզլու պիր զաթ վէ եա պիր մէպ՛ուս վէ եախստ աեանտան իսէ՞ , իչին ալիճընտան նա՞սըլ գալգապիլէճէյինի տիւշիւնմէքտէ իտի ։ Հաթթա, Ալպերթին օլտըղճա կիւղել վէ ադաւը պիր դըղ օլմասը հասէպիյլէ , միւ՛թէպէր պիր զաթը, քէնտիսինին էսիրի աչդը իթմիչ օլմասընը բէք իհթիմալտէն ատտ իտէր իտի .

Կիղլի կիղլի մէվգուֆլարընը թէտգըդ իտէր վէ հալլէրինտէն վէ թավրլարընտան պիրի պիրլէրինէ աչդ օլտըգլարընը թախմին իտէր իտի, կէօեա վակօնըն իչինտէ քէնտիլէրինտէն պաչդա քիմսէ եօղ ըմըշ կիպի , պիրի պիրլերի եանընա սըգըշըրլար , պիրի պիրլէրինին էլլէրինի թուվաբլար վէ պիրի պիրլէրինէ աչըգանէ նիկեահլար աթֆ իտէրլէր վէ ատէթա միւֆէթթիչի ատամ եէրինէ պիլէ գօմաղլար ըտը ։

Մէրլ՝ պուրալարընը թէտգըդ վէ միւթալաա իթմէքտէ իքէն , բրէնս նաղիքեանէ պիր թավր իլէ .

— Մօսիէօ . մաատմ.քի դըռմէթիմիզտէ պիր միւտտէթճիք պէրապէր պուլընմագ վար ըմըշ, աճապա սիղէ պիր իքի չէյ սուաղ իտէպիլի՞ր միյիմ։

Մէրլ. – Նիչին սուաղ իտէմէեէսինիզ։

Բրէնս . – Ա.միէնատէքի գօմիսէրին իֆատէսինէ նէգարէն , եէտինիղտէ մօսիէօ Սավինեի իլէ զէվճէսինի թէվգըֆի իթմէք իւզրէ աչըգ միւղէք.քերելէր վար ըմըշ։

Մէրլ. – Էվվէթ էֆէնտիմ, եա զէվճէսինի վէ եախստ զէվճէսի կիպի քէնտիսինի սաթան գարըյը ։

Բրէնս. – Ա՛ճապա պուն֊լաչա աղվ օլընան դ֊ապահաթ նէ՝ օլտըղը֊նը սէօյլէ֊յէպիլի՛ր միսինիզ։

Մէրլ. – Իչի թաֆսիլէն պիլէմէ֊յօրըմ. պու֊ իչ իւլի սէննէ֊լիք պիր իչ տիր... Զանն իտէրիմ֊քի տէննիզ համմամ֊լարընտա վէ՛ եավաշ դ֊աբընճա֊լարտա իչլէմիչ օլտըղ֊լարը պազը ճինայէթ֊լէրտէն տօլայը օլմայը։ Մե֊ս֊թանթըդ պէնտէն դիւեատէ թաֆսիլէն մա՛լիւմաթ վէրէպիլիր. պէնիմ վէզիֆէմ մահզա շու֊ իւլի մաղնունը թահարրի իթմէ֊քտէն իպարէթ տիր։

Բրէնս. – Իւլի սէննէտէն պէրու֊ տիր֊ քի սրա՛յօրմըրըն։

Մէրլ. – Պու֊ մի֊ւտատէթ զարֆընտա պաշդա իչիէր իլէ տէ֊ մէչղու֊լ օլմըշտըմ։

Բրէնս. – Տէմէ֊ք֊քի պու֊ կիւն բասթ կէլէ պունլարա թէսաւուֆ իթմէն։

Մէրլ. – Բէ֊ք տէ բասթ կէլէ տէննիլէմէզ, պունլարընն պիր մի֊ւտ֊տէթմէն պէրու֊ Ընմալ չըմէնտըֆէրի պօյունտա եօլճըլըդ իթմէ֊քլէրի֊նի պիլիր իտիմ, վէ հէր կիւն եէննէտէն եէննիյէ...

Բրէնս. – Հիյլէ֊քեարլըդ իթմէ֊քլէրինի իչիտիր իտին, էօյլէ՞ մի. սէօյլէսէնէ նէ չէ֊քինիյօրսըն։ Ա՛ճապա մօսիէօ վէ՛ մատամ Սավինեի չը֊մէնտըֆէրտէ նէ՞ կիպի հիյլէ֊քեարլըդ֊լար իտերլէր լմիչ։

Մէրլ. – Եօլ արդատաչլարը֊յլա֊ քեաղըտ օյնայը֊պ, հիյլէ իլէ մեր֊դումէրի սօյարլար ըմըշ։

Բրէնս. – Մահի՞հ մի. տէմէ֊ք֊քի պունլար կէղինճի խըրսըդ. դ֊օլ֊դ֊արըմ֊ քի, օ սէննին հէրիֆլէրին չու֊ արալըդ պաշդա պիր վակօնտա, պաշդալարընը սօյու֊յօր օլմասընլար։

Մէրլ. – Նի՞չին։

Բրէնս. – Եա սէն պու֊րատա տէյի՛լ միսին, օնլարա քի՞մ պադաճադ։

Մէրլ բրէնսին եիւզիւնէ պադ֊պ, մու֊ա֊խա֊արէն թապիի պիր սէս լէէ. – Տէմէ֊ք քի սիղին իսմինիզ Սավինեի տէյի՛լ մի տիր։

Բրէնս. – Օ չէրէֆէ նա՛իլ օլմամ֊ընընմ. չու֊նը տա իլավէթէն սէօյլէ֊ըիմ֊ քի, պէն էօմիւմտէ օյուն֊ քեաղըտ տէննիլէն չէյի էլիմէ պիլէ ալ֊մամըշըմ։

Մէրլ. – Ինթիմալ տըր. պէն տէ եանընըմընշ օլապիլիրիմ. չու֊ հալ֊տէ թաահիհի մատտէ իթմէ֊յէ հազընըմ։

Բրէնս. – Նէ՞ սուրէթլէ։

Մէրլ. – Պիր չարեէ֊քտէն Փրէյլ սէթասիօնընա մու֊վասըլէթ իտէճէ֊յիմիղտէն, սիղի օրատա պըրադ֊ապիլիրիմ. օրատան թէ֊քրար Պուլօնեա կիտէն գաթ֊ար բաքիպ օլապիլիրսինիզ. անճագ էվվէլ էմրտէ խամի֊նիզ Սավինեի օլմատըղընը իսպաթ իթմէնիզ լազըմ կէլիր։

Բրէնա . – Նա՞սըլ իսալաթ իտէյիմ։

Մէրլ . – Էվվէլա քիմ օլտըղընըզը սէօյլէյէրէք, մուախխարէն տէ էվ-բադը բէամիյէ իպրաղ իտէրէք ։

Բրէնա . – Մէնին արատըզըն խապիսլէր իլէ հիչ պիր բապըթա վէ միւնասիպէթիմ օլմատըզընա գանաաթ հասըլ իթտիյին հալտէ , մատ-մուաղէլ իլէ պէրապէր եօլըմա տէվամ իթմէքլիյիմէ միւսաատէ իտի՞-սինիզ եա ։

Մէրլ . – եօգ , եալընըզճա տէվամ իտէպիլիրսինիզ ։

Բրէնա . – Եալընըզճա նէ՞ տէմէք . պէն Յավինեի օլմատըզըմ հալ-տէ , օ տա թաապիլ մատամ Սավինեի օլամազ ։

Մէրլ . – Տօղրը տըր , ամմա , պաղը էսպապէ մէպնի մատմուաղէ-լին պէնիմ իլէ պէրապէր Բարիսէ կէլմէսի լազըմ կէլիր ։

Բօլքին՝ հիտտէթլէնէրէք . – Սահի՞հմի . չիւպհէ եօգ , պիր խաթա-եա տահա տիւչիւյօրսըն . պէնի պիր խըրսըզ զանն իթտիյին միսիլլու , մատմուաղէլի տէ պիր չէյ զանն իտիյօր օլմալըսըն . . . պէն Ֆրանսա-նըն բօլիս մէ՛մուրլարը պիրազ տահա զէքի տիրլէր տէյու պէլլէմիշ է-տիմ ։

Մէրլ՝ նէզաքէթլէ . – Պազը քէրրէ պիզիմ մէ՛մուրլարըմըզ տա եա-նըլըրլար , լաքին տա՛իմա տէյիլ ։

Բրէնա . – Նիհայէթ պէնիմ խամիմ վէրմէքսիզին սէրպէսթ սալը վէրմէն, վէ մատմուաղէլ իլէ մէչղուլ օլմաման իչին սանա նէ քի լազըմ իսէ , օնը սէօյլէ ։

Մէրլ . – Պանա նէ քի լազըմ իսէ, նէ՞ տէմէք ։

Բրէնա . – Էվվէլթ սէօյլէ . պէն զէնկին իմ . ղայէթ ղէնկին , սէն-տէն պէքլէտիյիմ խըզմէթէ, եանի մուամէլէի ատալէթքեարանէյէ մու-գաապիլ, սէնին պիր սէնէ զարֆընտա գազանտըղընըն օն միսլինի սանա վէլսէպիլիրիմ . – տէյէրէք , ճիւզտանընտան պիր տէսթէ պանգնօթ չը-գարըպ .

— Ալ սանա օթուզ պլին ֆրանգ . . . խաթէ՞րմիսին ։

Մէրլ՝ աեաղա գալգըպ վէ պիր էլինի գաբուեա տաեաթտըրըպ .

— Իֆէնտիմ. հադգըմընզատա եանլըշ պիր ֆիքրէ զահիպ օլույօր-սընըզ, վագըա պիզ բօլիս մէմուրլարըյըզ, սիզին թաապրինիզ իւղրէ խաֆիյէիզ . լաքին պիզիմտէ քէնտիմիզէ կէօրէ նամուսըմըզ , քիպրիմիզ վար տըր . պիզիմ իչիմիզտէ քէնտիմիզի սաթան պուլընամազ . « նէ՞ գատար իսթէրսին, ալ . » տէմէքլէ, սէրպէսթ սալը վէրի՛լիրսինիզ տէյու մի գրեաս իտէյօրտընըզ ։ Պիզ պու միսիլլու խղֆալաթա մուգավէմէթ իթմէյէ միւգթէտիր օլտըղըմըզ կիպի , թէհհտիտաթա տա գարշը գ-

Թ

մաղա վէ ճանիլէը մուվաճճէհէալինաէ էօմրիւմիւղիւ պիւլէ թէհլիքէյէ վաղ իթմէյէ հազըրըղ։ Սէն՝աթըմըղ մէրտուտ պիր սէն՝աթ նաղա-ըըյլա պագըլմագտա տըր. ամմա, չաւանը ըէտտ պիր սէն՝աթ տէյիլ միր։ Պիղ աահապը ըրղ վէ նամուսը վէ պուննարըն սէրվէթ վէ հաեա-թընը վիդայէ վէ մուհաֆիաղա խտէրիղ... Պիղ քէնտի ուսուլիմիղճէ չիրքէթի պէչէրիյէյէ խըղմէթի խտէրիղ. վէ չու ուսուլիմիղ խսէ, պէլքի ուսուլի սաիրէյէ միւրաճճահ տըր... Պու պահսը գաբաեաալըմ, էֆէն-տիմ... սիղին քիմ օլտըղընըղը պիր էյիճէ պիլմէմ... սիղի թէվգըֆի իթմէքլէ, գօրդարըմ քի պիր խաթա իթմիշիմ միր... պէօյլէ խսէ նէ՞ եաբայըմ. նէթաիճի հասըլէյէ ըաղը օլուրըմ... լաքին պանա ազչէ թէքլիֆի իթմիշ օլմանըղտան տօլայը, հադդընըղտա չիւպհէ իթմէյէ պաշ-լաատըմ... վէ մատամ քի էլիմէ կէչմիչինիղ. արթըգ թէվգըֆի իթմէյէ մէճպուրըմ. – տէտիքտէն սօնրա, թէքրար եէրինէ օթուրուպ, սիւ-քուէթ իթտի։

Բրէնս Բօլքին իսէ՝ պունտան ղիեատէ ըօրար իթմէտի. պունտան պաշգա տէննիլէճէք պիր չէյ դալմամըշ օլտըղընը անլատը։ Ատէմը մու-վաֆֆագըյէթինտէն տօլայը Լօր Պէրնիէյէ իթիղար իթմէք իսթէտի իսէ տէ, մէրգում խէլէճան իչինտէ օլտըղը հալտէ, արդասընը բրէն-սէ տէօնիւպ, բէնճէրէտէն պաշընը այըրմատը։

42

Սաաթ ալթըտա Բարիսէ տուխուլ խոկտիքտէ, Մ՝էրլ, մէվգուֆլա-բա խըթապէն.

— Ռէյֆիյէթին Ամիէնս սթասիօնընտա նէ եօլտա ճէրէեան իթտի-յինի կէօրտիւնիւղ. սիղին թէվգըֆի խոկտիյինիղի հիչ պիր եօլճը հիսա իթմէտի։ Պուրատա տա էօյլէ օլմասը սիղին էլինիղտէ տիր... պիղ տա՝իմա կիւրիւլթիւ վէ թէվաթըր օլմամասընա ղայրէթ խտէրիղ... է-նինիղ աշաղըեա, եալընըղընըղ կիպի էօնիւմտէն եիւրիւյիւնիւղ. տէօրթ քիշիլիք պիր արապաեա պինինիղ... պիր միւտտէթճիք սօնրա պէն տէ պինէրիմ վէ քիմսէ հիչ պիր չէյ ֆարդ խտէմէղ... լաքին չուրասընը բէշինէն պէեան իթմէյէ մէճպուրըմ քի, իքինիղտէն պիրիսի դաչմադա գալգըշաճադ օլուր իսէ, օ հալտէ պաչգալարընը եարտըմա չաղըրը-ըըմ։

Բրէնս. – Նէ՞րէյէ կիտէճէյիղ։

Մ էրլ. – Օրֆէվը սօգաղընա , բօլիս միւտիրինին օտասընա . – տէտի :

Ալպերթին ժանրօնըն էն գիևատէ գօրգտրողը չէ , բօլիս միւտիրինին նէզտինէ կիմմէք իտի . չունքի միւտիր հէմ քէնտիսինի , հէմտէ Բիէր Վինեօյը քէք ալէա թանըր ընը :

Պունընըլա պերապեր Օրֆէվը սօգաղընատա ճէսարէթէ կէլտի . չունքի բօլիս միւտիրի. Անն–Մըրիտէ պիր ֆիլիլ գաթլ վուգու պուլմըշ օլտողընը խապեր ալարադ մահալի մէգդիւրէ կիմմիշ իտի . պինաէն ա– էյհ քէնտիէրիյլէ երթէսի կիւնիւնէ տէյին , եանի Բիէր Վինեօնըն ինկիլթերրատա ազիմէթինտէն սօնրա մէշղուլ օլապիլէճէյինի անլատը : Էսէֆ օլընըր քի Մէրլին, չիւպհէ վէ վէսվէսէլերինի հիշ հիսապա գօմա– մադտա ընը :

Ֆիլհագըգա բօլիս միւտիրինին ղայղուպէթի միւնասիպէթիյլէ , միւֆէթթիշ մէվգուֆլար հագդընտա նէ կէօնէ մուամէլէ իտէճէյինի չաշըրտը : Նէրէյէ կէօթիւրէճէյինէ դարար վէրէմէմէք իտի : Ամ– վինեվիլէր ալէյհինտէ չըգմըշ օլան միւղէքերէ սայէսինտէ մէրգումանը թէվգըֆխանէյէ կէօթիւրմէյի տիւշիւնտիւ իսէ տէ , ճէսարէթ իտէ– մէմէք իտի . իպթիտաքի վէսվէսէլէր եէնիտէն ֆիքրինէ տօղտը , քէնտիսինի սաթըն ալմադա գալդըշմըշ օլան չախսը մէճհուլ հագդընտա գալսինտէ քին սագլամըշ օլտողընտան , մէրգումտան ինթիգամ ալմադա արզուքէշ իտի իսէ տէ , հիյլէքեար , խըրսըզ վէ էտէպսիզ Ամ– վինեվինին պու տէրէճէ ճէսուրանէ վէ այիճէնապանէ պիր հարէքէթէ թէսատտութ իտէմէյէճէյինի տէ թէսլիմ իթմէքտէ իտի : Կէօրմիշ օլտո– ղը ճիւղտան վէ ճիւղտանընն իւղէրինտէքի էլամէթի ֆարիդէ կէօղիւ– նիւն էօնիւնտէն կիմմէյիպ , ըէֆթէ ըէֆթէ վէսվէսէի արթմադտա ընը : Թէվգըֆխանէյէ կիմմութքտէն սօնրա , մէվգուֆ գալդսա տա իս– մինի վէրէճէք վէ քիմ օլտողընը անլաթտըրաճադ օլսա , նէ՞ հալէ տու– չար օլաճադընը տիւշիւնիւպ տուրմադտա ընը :

Ջէհիրլի Եըլանտան տա պիհուղուր օլմադտա ընը . իչէրի կիրէր կիրմէզ , մէրգումէյի հէր քէսին թանըևաճադը տէրքեար օլուպ , Ամավին– եի նամընա չըգմըշ օլան միւղէքերէ իլէ Ալպերթին ժանրօնըն թէվգըֆ իտիլմէսինէ մուղայիրի նիզամ պիր հարէքէթէ նաղարըլա պագըշա– րադ , թէքտիր իտիլճէճէյինի հիսս վէ շու սէպէպլէրէ մէգնի միւտիրին օրատա պուլընմամասընա գիևատէսիյլէ էսէֆ իթմէքտէ իտի : Միւտիր օրատա պուլընաճադ օլսա , սահիհ վէ եախօտ սախթէ Ամավինեի իլէ սէօյլեշիպ իչի անլատըգտան սօնրա , Ալպերթին ժանրօնըն թէվգըֆխա– նէյէ գապուլ օլընմասընա տա՛իր պիր էմր վէրէճէյինէ, վէ պու եօլ իլէ քէնտիսի մէ՛սուլիյէթտէն պուլթուլաճադընա էմին իտի :

Պիէթրաֆ տիւչիւնտիւքտէն սօնրա , թէլաչը՝ մուվադդաթ պիր թէլաշ օլտըղընա իաքեաթ օլտը , չունքի բօլիս միւտիրի հէր նէրէյէ կիթմէզ օլսա , ավտէթինտէ իտտրէխանէյէ ուղրամագտըղըն էվինէ կիթմիչ օլտըղընը պիլտիյինտէն , միւտիրին ավտէթինէ գատար պէքլէմէյէ գարտը վէրտի :

Պու գարար իւզէրինէ Բօլքին իլէ Ալպէրթինի , բօլիս միւտիրիյէթինէ եադըն օլան պիր գարաղօլխանէյէ կէօթիւրտիւ , վէ օրասը միւֆէթթիչլէրէ մախսուս օլտըղը ճիհէթլէ քէնտի էվի կիպի օլտըղընտան , քէմալը նէզաքէթլէ օթուրմալարընը ըէճա իթտի :

Բրէնս . – Շուրասընը իխթար իտէրիմ քի , սապահտան պէրու աղղընըղա պիր չէյ գօմամըշըղ տըր , էյէր չօդ պէքլէյէճէք իսէք պիրաղ եէմէք եէսէք ֆէնա օլմաղ :

Մէրլ . – Բէք գօլայ չէյ . հէր նէ քի իսթէր իսէնիղ պիր քեաղըտ իւզէրինէ եադընըղ , էն եադըն օլան լօգանթաատան կէթիրթտիրէյիմ :

Բրէնս . – Էյի ամմա , պէնիմ օ եադընտա օլան լօգանթաեա էմ նիյէթիմ եօղրսա նէ՞ եաբմալը :

Մէրլ՝ պիր թարղ քինաեէ իլէ . – օ հալտէ մաատամ՞քի Սավինեի օլմատըղընըղը իտտիա իտիյօր սընըղ , իսմինիզի վէ մահալի իգամէթինիզի սեօյլէյինիղ տէ , աչճընըղը պուրաեա ճէլպ իտէյիմ՞ քի էմրինիղի իճրա իթտին :

Բրէնս . – Լուզումը եօգ , պու տէֆալըդ պուլտըղըմա գաննա՞աթ իտէրիմ . – տէտի :

Բրէնս , ինտինտէ պիր նումունէյի ֆաղիլէթ օլան վէ հէր տիւրլիւ հիւրմէթ վէ րիայէթէ չաեէսթէ պուլունան ղէվճէսինին , չու արատա քէնտիսինին Պուլօնեըտա պուլընտըղընը զանն իթմէքտէ իլքէն , Լօր Պէրնիէ իլէ տաիրէի զապթիյէտէ պուլընտըղընը իսապէր ալմասընտան գօրդուպ թիթրէմէքտէ իտի :

Ալպէրթին իսէ եէմէք եէմէյի լաթրընտան պիլէ կէչիրմէյիպ , հէր նէ գատար օլտըգճա պիր չէյ պէլլի իթմէմէքտէ իսէ տէ , ֆէվգէլատէ գօրգու իչինտէ իտի : Եալընըղ պիր իւմիտի գալմըշ ըտը . պու տա միւտիրին կէճէնին պիր գըսմընը Սէն – Ցընիտէ կէչիրմէսի իւմիտի իտի . լաքին ղարգ օլաճաղը սրրատա , սարըլմըշ օլտըղը տալըն բէք տէ գավի պիր տալ օլմատըղընը պիլիր իտի :

Սաաթ օնա տօղրը մէեուսիյէթէ տիւշմիւշ օլան Մէրլին եիւգիւ կիւլտու . տըշարտա բօլիս միւտիրինին աեաղընըն կիւրիւլթիւսիւնիւ թանըեարագ պիրտէն պիրէ աեաղա գալգտը :

Վագըթ զաեի իթմէքսիզին , մասանըն ֆօնիւնէ կէլիպ , պիր գաչ

սահմըր եազը եազտը , վէ հազըրլամըշ օլտըղը լաթօրթօճա լապտի ի-տէրէք տէրհալ միւտիրէ կէօնտէրտի ։

Օն տագըդէ սօնրա , բօլիս միւտիրի քէնտիսինի իսթէտիյինտէն , կէթիրմիշ օլտըղը միւսաֆիրլէրի արդատաշլարընտան պիրինէ թավսիյէ իթտիքտէն սօնրա , միւտիրին նէզտինէ կիմտի , վէ սապահտան պէրու վուգու պուլան ահվալի տօղրըտան տօղրըճա պիլէթրաֆ հիքեայէ իմտի ։

Միւտիր քէմալը տըգգաթլէ տինլէտիքտէն սօնրա . – Իչին իչինտէ օլան միւշքիլաթը բէք կիւչլէ թագտիր իթմիշսին . մէնտուն օլտըմ ։ Վուգու պուլան ինթիզամընըղըղա կէլինճէ , պունըն մէս'ուլիյէթինի պէն տէրէօհտէ իտէրիմ . էյէր դարյընմըղա չըդան շահս , աէնին թախմինին մուճիպինճէ , արատընըղըմըզ Սավինճի ատ,յիլ իսէ , պէն հէր շէյի սըրաըընա գօրըմ ։ Տէյի՛մի քի տիկէր թէվդըճ իթտիյին Ալպէրթին ժանրօն ըմընշ . պէնիմ իչին պու կիւնլիւք պունատան կիւզէլ պիր խընըմէթ օլմազ ։ Սէն – Տընիտէ վուգու պուլան ճիւլի գաթը , տինայէթի միւքէրրէֆ ատհապընտան պիրիսի թարաֆընտան իճրա իտիյմիշ . . . Եարըն պագարսըն քի ղազէթալար եինէ իւղէրիմիզէ հիւճուում իտէճէքլէր . . . ինշալլահ պիր դաշ կիւնէ գատար չու Բիէր վինեօյը էլէ կէչիրիրիմ ատէ , օղազէթալարըն տա աղըղլարընըն բայընը վէրմէյէ մուվաֆֆագ օլուրըմ .. կիթմէ , տուր ։ Սանա Ալպէրթին ժանրօն իչին պագը թաւիմաթ վէրէճէյիմ . . . լաքին Ալպէրթին ժանրօն օլտըղընա էմի՞ն սին եա . . . օ՞ տըր եա . . .

Մէրլ . – Էվվէթ էֆէնտիմ , օ տըր , էմին իմ . պաշ միւֆէթթիշ Բէբօ տա կէօրտիւ անինտէ օ տա թանըտը ։

Միւտիր . – Բէք ալէա . զաթէն պէն հէբսինիզտէն էյի թանըտըմ . . . Կիթ ալ տա պուրաեա կէթիր . – տէտիքտէ , Մէրլ տըշարըեա չըգաճաղը սըրատա . – Եօգ , հօգ , տուր . տիւշիւնտիւմ քի էվվէլ էմրտէ ըէֆիվգինի իսթինթադ իթմէլի . էյէր ըէֆիվգինի սալը վէրէճէք իսէք պիեատէ պէքլէթմէյէ հաճէթ եօգ . . . պրրադ քի եալընըզճա օտամա կիրսին , սէն տէ եանընտաքի օտատա տիկէրինի կէօղէրսին . – տէտի ։

Միւզաքէրէնին էանայը վուգուինտէ Ալպէրթին մա'շուգը Բիէր վինեօյը գուրթարմագ իչին պիր սօն թէտպիր տահա տիւշիւնմէքտէ իտի ։ Բօլիս միւտիրի՝ բրէնս Բօլքինի թանըեամաեաճագ իւմիտյլէ , թէքրարըն իսմինի վէրմէմէսինի վէ ֆէրտասը կիւնիւնէ տէյին քէնտի ուղրընա հէր տիւրլիս սըգընթրեա գաթլանմասընը ըէճա իթմէքտէ իտի . քէմալը մէհարէթլէ միւտիրին հուզուրընտա միւտաֆաաեա գալգըմա-

յըպ, չիքեայէթէ գըեամ իթմէսինէ, վէ բօլիսէ մէնսուպ օլան պիր քիմսէնին սու՝ալլէրինէ ճէվապ վէրմէքսէին իմթինա՝ իտէրէք, եա պիր հաքիմ վէ եախօա տախսիլիյէ նազըրընըն հուզուրընա կէօթիւրիւլմէսինի թալէպ իթմէսինի իսքեամի իթմէյէ չալըշըր վէ շու նասիհէթլէրինէ էլ սըգմագլար վէ ճանսուզ նազարլար վէ թահրիք իտիճի հալլէր իլէ թապվիյէթ վէրմէքսէ իտի քի, բրէնս շու սըրատա հէր ղէմանատան զիեատէ քէնտիսինի պահիթիեար ատտ իթմէքսէ իտի։

Ընճագ շու սաատէթի հալի բէք դըսա սիւրտիւ. վիրա Մէրլ կէլսիպ միւտիրին նէզտինէ կիթմէսի լուզումընը սէէեան իթտի։

43

Միւֆէթթիշ, միւտիրին գաբուսընը այըպ բրէնսի իչէրի իտխալ իթտիքսէն սօնրա, տըշարըեա չըգտը։

Միւտիր պիր րաբօրթօ օգուսմադտա օլտըղընտան, պաչընը գալտըրըպ իչէրի կիրէնին եիւղիւնէ պադմադըէ պէրապէր հայրէթտէ գալտը, վէ պիր ատըմ ալարադ.

— Վա՛յ. սի՞զմի սինիզ բրէնս։ Ընճապա շու զիեարէթինիզնէ սէպէպլէ միւշէրրէֆ օլույօրըմ։

Միւտիր բրէնսի թէաթրօտա բէք չօդ տէֆալար կէօրմիւչ օլտըղընտան, տէրհալ թանըտը։ Միւտիրին պիր պադըշը, Սլպէրթին ժանրօնըն սօն իւմիտինին տախսի պէր հավա օլմասընա քիֆաեէթ իթտի. Բօլքին՝ մէրդումէյէ վէրմիչ օլտըղը սէօպտէն դուրթուլմըչ ըտը, չունքի քիմ օլտըղընը քէնտիսի սէօյլէմէյիպ, դարչըսընտաքի թանըմըչ վէ ինքեարա մէճալ պըրագմամըչ ըտը։

Բրէնս՝ միւտիրին եիւղիւնէ պադադադ. — Սու՝ալինիզտէն լայըգը վէճհ իւզրէ պիր չէյ անլաեամատըմ. թէաճճիւպ իտէյօրըմքի, սապահտան պէրու հէտէֆ օլտըղըմ էյլէնճէյի սիղտէ տէվամ իթմէք իսթէյօր սընըղ։

Միւտիր. — Նաՙսըլ էյլէնճէ։

Բրէնս. — Օէպէսի զիեարէթիմի սօրույօրսընըղ, պէն սիղէ սօրաճաղըմ՛քի խըլաֆը բիղամ օլադադ նի՞չին պէնի շու զիեարէթէ մէճպուր իթտիլէը։

Միւտիր. — Նէ՞ տէմէք. սի՞զմի իմիշսինիզ։

Միւտիր հանդըշլըգ իթմիշ օլըդընը հիսս իթտի։ Սավինեի նա-մըյլա թէվդըգի օլընան չախսըն բրէնս Բօլքին օլապիլէճէյինի ապլա վէ դաթ'ան իսաեալ ու խամըրընա կէթիրէմէտիյի ճիհէթլէ, բէնսի տա'իմաքի կէլէն միսաֆիրլէր միսալի պիր միսաֆիր տիր տէյս զանն իթտի։

Բրէնս. – Էվվէլթ. մէմուրլարընըզտան պիրինին պու կիւն Ամիէնս սթասիօնընտա թէվդըգի իթմիշ վէ պիր ճանի միսալի Բարիսէ կէթիրմիշ օլըդը չախս պէնի իմ։

Միւտիր, մէմուրընըն հարէքէթի վագըսընտան տօլայը իթիլար իթմէյէ հազըրլանմըշ իքէն, բրէնսին մուամէլէյի ազամէթքեարանէսինտէն միւթէէսսիր օլարադ.

— Էյէր լութֆէն իսմինիզի սէօյլէմիշ օլսա յըտընըզ, թէշէքքիր իթմէքտէ օլըդընըզ սըգընթըլարա հիչ պիր ղէման կիրիֆթար օլմազ ըտընըզ, բրէնս։ Պէօյլէ հաբաճադ եէրտէ, « պէն սիզին պէլլէտիյինիզ շախս տէյիլիմ» տէմէքլէ իքթիֆա իթմիշսինիզ։ Պու գատարը քեաֆի տէյիլ տիր. չունքի թէվդըգի իտիլէն չախսըն ճիւմլէսի, անճագ պու վէճհ իլէ իսթիմալը լիսան իտէրլէր... Շիմտի էյէր թէննէդղիւլէն օթուրուպ տա, մէ'լուֆ օլըդընըզ նէզաքէթի ասըլսանէնիզ իւդրէ, սէօզ սէօյլէեէճէքքէ օլուրսանըզ, պիւդզաթ քէնտիսին իթմէմիշ օլըդըմ իսաթատան տօլայը պէեանը էսէֆ իթմէյէ միւսաադա'աթ իտէպիլիրիմ. – տէտի։

Միւտիրին չու տէրսինին, սուրէթի մէթանէթ վէ ֆագաթ նէզաքէթի, Բօլքինին թէլայընը թէսքին իթտի։ Պուրընտըդը հալին թէհլիքէլի պիր հալ օլըդընը հիսս իթմէյէ պաշլամըշ օլըդը ճիհէթլէ, միւտիրի բէք տէ կիւճէնտիրմէքտէն իճթինապ իտէրէք, թագտիմ օլընան սանտալիէյէ օթուրդը։

Միւտիր. – Եալընըզ իսմինիզի վէրմէմէքլէ տէ իքթիֆա իթմէյիպ, հաթթա պիլմէմ պու ֆիքըր նա՞սըլ օլմըշ տա հասըլ օլմըշ քի, մէ'մուրըմը տա իղֆալ իթմէք իսթէմիշսինիզ. Եօլճըլըզընըդա տէվամ իթմէնիզէ միւսաատէ իթմէքի իչին օթուղ պին ֆրանգ թէքլիֆ իթմիշսինիզ... Էօյլէ պիր ատամ իչին, պու գատար բարա ատէթա պիր սէրվէթ սայըլըր, սահի՞հ մի տիր. Եօղսա եալա՞ն մը սէօյլէմիշ։

Բրէնս. – Սահի՞հ տիր։

Միւտիր. – Պու տէրէճէ կիզլի օլարադ Եօլճըլըզ իթմէքտէ նէ՞ մէնֆաաթընըզ վար ըտը. քէսքինիզին ադղընը աչմադըդըն ճիւզի պիր մալիւմաթ վէրմիշ օլսայըտընըզ, վուդու պուլան հանդըշլըդա մէյտան վէրմէմիշ օլուրսընըզ։

Բրէնս. – Միւսաատէնիզլէ չուրասընը պէեան իտէյիմ քի, սիզ վուդուաթը թաղելիր իտէյօրսընըզ։ Սիզին մէ'մուրընըզ տըր քի, պէնի թէվդըգի իթմէքլէ պիր խաթա իշլէտի. մուամէլաթը վագըամտան քէն-

տիսինէ խապէրտար իթմէմէք վէ նէվիմա խաթասընը իքմալ իթսին տէյու պըրագմադ պէնիմ հադգը սաբիհիմ խոխ։

Միւտիր. – Գու ճիհէթինի պէն տէ թէսլիմ խոէրիմ. լաքին սիզին տէ քէնտինիզի պիլտիրմէմէք խուսուսընտաքի ըսրար վէ իստիհանըզա օ տա նէ գատար թէհաճճիւլ, նէ դատար թէչաշ իթսե, հադգը սըր. աճապա լութֆէն սիւքութինիզին էսպապը մուճիպէսինի պանա սէօյլէյէպիլիրսինիզ. սըրըընըզա քիմսէնին ակեաճ օլամաճաճաղընա էմին օլապիլիրսինիզ։

Բրէնս. – Նէ՞ լուզումը վար։ մագսատըմ նէ օլտըղընը պիլիրսինիզ. պիլմէզսէնիզ տէ թահսիլին իտէպիլիրսինիզ։

Միւտիր. – Էվվէթ պիլիրիմ. պէյքի տէ մէ՛մուրլըմըն պիր խաթաեա տուչար օլմասընա տա սիզին մագսատընըզ սէպէպիյէթ վէրմիչ տիր քի, չու հալտէ օ մէ՛մուր տա մա՛ղուր թուտուլապիլիր... Նա՛իլ օլտըղընըզ մուվաֆֆադըյէթ հասէպիյլէ քէնտինիզի քիսմէ յէ թանըթմամայը արզու իթմիչսինիզ։

Բրէնս. – Պէօյլէ օլտըղը ֆարզ օլունսա պիլէ, պէնիմ մուվաֆֆադըյէթիմին սիզին մէ՛մուրընըզա նէ՞ կէօնէ չումուլի օլապիլիր։

Միւտիր. – Րէֆիդէնիզ հադգընտա չիւպհէսի վար ըսա, չումուլի օլապիլիր եա։

Բրէնս. – Օ կէնճ գըզճըղաղ հադգընտա նէ՞ կէօնէ չիւպհէ յէ զահիպ օլընապիլիր. նի՞չին չիւպհէ յէ զահիպ օլմալը։ – Շու սէօզլէրի օ տէրէճէ գանաաթը թամին իլէ սէօյլէտի քի, միւտիր գուլաղ դապարթը. բրէնս Բօլքինի հէր ճիհէթլէ պիլիր վէ թանըր ըտը. պիր չօգ սէրկիւզէշլիէրինի պիր չօգ էնթրիգալարընը տինլէմիչ իտի։ Պիր տալտա տուրմաեան պիր քիսմէ օլուպ, էամէրի պըրագրաֆ գումրալա, միւթէզէրի պէր թարաֆ իտիպ, ատի ալիւֆթէ յէ մէ յլ վէրտիյինի պիլտիյի ճիհէթլէ, թէսաահիֆէն Ս.լաէրթին ծանրօնը կէօրիւպ պու տէֆտա տա օնա զաղլանմըշ վէ պիր դաչ ալթուն սաեաղաղ քէնտիսինէ եօլ արգատաչը իթթիխաղ իթմիչ օլմասը զիւհիմիւնէ վարտը վէ եօյլէ պիր գըղ ըշտ պէրաբէր հօլճըլըղ իթմէկսինին թէվաթըր պուլմասը իչինէ ույմատըղընտան, քիմ օլտըղընը պիլտիրմէմէ յէ մէճպուր օլտըղընը անլատը։ Պինաէրին քեմալը իհթիեաճլէ իւէրիւէ յէրէք իչին թաֆսիլաթընը անլամաղա գարար վէրտի։

— Ղարիպ չէ՛յ. մէ՛մուր, պէյքի օնը տա պէրիսինէ պէնզէթմիչ տիր. զու կիւն պիչարէնին հէր իչի թէրս կիթմիչ. սիզի Սավինեիյէ պէնզէթմիչ օլտըղը չէօյլէ տուրսուն, րէֆիդէնիզի տէ մէճճհուլ պիր սէրսէրի զանն իթմիչ. Հալպու քի չիւպհէսիզ...

Բրէնա. – Շեւսիհէսիղ քի զայէթ էհլի ըրղ պիր գըղճըղաղ տըր։

Միւտիր. – Պէնտէնիղ տէ օնը տէեէճէք տիմ. Շու հալտէ չու չօլբա մէ'մուրը պիր էյիճէ թէրպիյէ իմ մէյէ, վէ բարօրթօլարընը ևըրթըպ ամմաղա վէ օ գըղճըղտըը տա պէեանը մա'զէրէթի իտերէք սերպէսթի պըրտազմաղա հագդ բէյտա իսինէպիլմէք իւզրէ, մէրգուժէնին քիմ օլտըղընը լութֆէն սէօյլէմէնիպի ըէճա իտերիմ։ Մէմուրիյէթիմ իդթիղասընճա քէթմի էսլաըէ մէճպուր օլտըղըմը սէօյլէմէյէ իհթիւաճ հօգ տըր պանն իտերիմ. – տէտի։

Միւտիրին պու ատֆաքի հալինէ ալտանաարադ, վէ րէֆիդէսիյլէ պէրապէր զապրթանըն էլինտէն դուրմուլուպ տա լօգանթանըն պիրինտէ սապահ իմմէք չէվդ ու զայրէթիյլէ մալտամալ օլարադ, բրէնա արթըդ սէրպէսթճէ ճէվապ իթտընա դարտը վէրիպ.

— Րէֆիդէմ օլան գըղճըղաղ պիր ինկիլիզ էվինտէ ֆլանօրզճա տէյա վիրմէք լուզրէ ինկիլթէրրահա կիմմէքտէ իտի. պէն տէ հասպ էյ մալահաթի Լօնտրահա կիտէճէք օլտըղըմտան, պէրապէրիմճէ կէլմէսինի թէքլիֆ իմմիշ իտիմ... իամի Լօր Պէրնիէ տիր։

Միւտիր. – Լօր Պէրնիէ... Բէք ալէա... էյ իդամէթկեահը՞։

Բրէնա թէրէտտուա իմտի։

Միւտիր. – Էն լազըմ օլան ճիհէթի պու տըր... անլա՞ըսընըզ՝ա՛։

Բրէնա. – Նի՞չին սէօյլէմէյիմ'... պէնիմ էվիմտէ իդամէթի իտեր իտի. քեաթխուիմ Մ. Բաուլ Պէրնիէնին հէմշիրէսի տիր։

Միւտիր. – Եա՛. սահի՞հ մի. պու քեաթխուլ չօդտա՞ն պէրու մի խըզմէթինիղտէ տիր։

Բրէնա. – Թադրիպէն իւչ այտան պէրու։

Միւտիր. – Իւչ այտան պէրու. բէք ֆիւզէլ. աճապա հա՞նկը թաըաֆտան կէլմիշ տիր։

Բրէնա. – Օրասընը պէն տէ պիլմէմ. լաքին էլինտէ պիր չօգ թավսիյէնամէլէր, չահատէթնամէլէր վէ էվրագը սահ'րե իլէ կէլտի. բէք խօշնուտ ըմ. զայէթ էհլի ըրղ վէ չալըշգան պիր տէլիֆանընը տըր, հիչ տէ տըշարըճա չըդմադ։

Միւտիր. – Եա՛. հիչ տըշարըճա չըդմա՞զմը, անլաշըյօր։

Բրէնա. – Նէ՞ տէմէք իսթէհլինիպի անլաեամայօրըմ։

Միւտիր. – Պիրազտան անլարսընըզ, բրէնս. – տէյիպ, պիրիհինի չաղըրտը վէ կէլէնէ խըթապէն.

— Մէրլէ սէօյլէ քի թէվգըֆ իմմիշ օլտըղը գըղը պուրաեա կէթիրսին. – տէտի։

Շու սըրատա միւտիր՝ բրէնա Թօլքինէ խըթապէն.

— Սիրէ իտէճ յիմ սուալլերին էհէմմիյէթինի չիտոի անլարսընըզ։ Պիր ճանիյէ մուհին վէ միւշքիլաթ օլմադ խաեաֆինիզատէն սիրէ կէչմէյէճէյլի տէրքեար իտիյինատէն, սիւալլերիմէ պիրա թէրէտտիւտ ճէվապ վէրէճէճյինիզէ հիչ չիւպհեմ եօգ տըր։

Բօլքին՝ պաշընը եօգալըը դալտըրարադ. – Էյպէթթէ ճէվապ վէրիրիմ։

Միւտիր. – Բարիսատէն նէ՞ զէման հարէքէթի իթտինիզ։

Բրէնս. – Պու սապահ։

Միւտիր. – Թեաթիպինիզի նէ՞րէյէ պըրադտընըզ։

Բրէնս. – Էվիմտէ պուլվար Մալէրպտէ։

Միւտիր. – Սիզին ավտէթինիզէ պէքլէյէճէ՞ք մի իտի։

Բրէնս. – Էվվէթ։

Միւտիր. – Դօնագատա՞ մը իգամէթի իտէր։

Բրէնս. – Էվվէթէ էֆէնտիմ։

Միւտիր. – Բէք ալէա, իճապընա պադարըմ. – տէյիպ, թէքրար միւֆէթթիշ Մէրլի չաղըրտը։

45

Մէրլ իչէրի կիրէր կիրմէզ, միւտիր մէրպուման խրթապէն.

— Ինանըլմամըշ ըմըշըն։ Պու գըզ՝ Ալպէրթին ժանրօն քէնտիսի իսիշ։ Ելինէ թէպսիլի գըռնաֆէթ սայէսինտէ բրէնս Բօլքին թէամիյէ օլընան շու էֆէնտինին խանէսինէ կիրմիշ... բրէնսի Սավինեիյէ պէնղէթտիյինէ խաթա իթմիշսին։ Սէնին կիպի պիր միւֆէթթիշ, Բարիստէ պուլընան ղէվաթը միւթէպէրէնին քեաֆֆէսինի թանընմայը տըր.քի պատիի մահճուպիյէթ օլան սէհվիեաթ վուգու պուլմասըն...։ Լա.քին մատամ.քի պիզ բրէնսէ ճիտտի պիր խըզմէթ իթմէյէ մուվաֆֆադ օլույօրըզ, մէ՛մուլ իաէրիմ.քի բրէնս տէ վուգուա կէլէն սէհվատէն ոօլայը լուֆֆէն պիզէ աֆիլ իտեր։ Բրէնսի հէմ Ալպէրթին ժանրօնտան, հէմտէ Բիէր Վինեօտան խէյլաս իտէճէյիզ։

Միւֆէթթիշ՝ թէաճճուպլէ. – Բիէր Վինեօտա՞ն մը։

Միւտիր. – Էվվէթ, իբի այտան պէրու տիր քի, օ խապխա՝ բրէնսին խըզմէթինտէ իմիշ վէ գօնագատան չըգմայօր մըշ. Պէվիյէտէ թէաատիւֆ իթմէտիյինին սէպէպի տէ պու իմիշ. (սաաթընա պագտըգտան

սօնրա,) էյէր մագասատ էվտէ եագալամադ իսէ վագըթի զաեի իթմէյէ կէլմէզ. (միւֆէթթիշին տուրտըղը եէրտէն զըմըլտանմատըղընը վէ տիւշիւնտիւշիւնիւ կէօրիւնճէ.) նէ՞ օլույօրսըն. նէ՞ տիւշիւնիւյօրսըն, ռանա պու գատար զահմէթի վէյմիշ օլան օ էտէպսիզ հէրիֆի էլէ կէչիրտիյիմիզէ մէմնուն օլմամըշ կիպի պիր հալին վար:

Մէրլ. – Համթա էյէր եագալասամ՝ բէք մէմնուն օլուրըմ. լաքին գօրգարըմ՛քի մա՛շուպէսինին ֆիրար իթտիյի սըրատա քէնտիսի տէ ֆիրարէ եիւզ թուրմըշ օլմասըն:

Միւտիր. – Ա է՛մուլ իթմէմ. – տէյիպ, էլան քէօշէտէ սինմիշ օլան Զէհրլի Եըլանը կէօսթէրէրէք. – Պու գըզտա հէր նէ գատար՝ հիւնէր օլսա, տահա սինիրլէրինէ սեօզ անլաթտըրմասըլմէք իչին բէք կէնճ սայըըր. պագընտը. Բիէր վիւնեօնըն, բրէնսին գօնաղընտա թէվգըֆի իտիլէպիլէճէյի սեօզիւնիւ իչիթտիյինտէն պէրու, եաբրաղ կիպի թիթրէյօր:

Մէրլ. – Սահիհ թիթրէյօր. սիզին սեօյլէտիյինիզ կիպի աչըգընը գօնագտա եագալաեապիլիրիզ:

Միւտիր. – Օ հալտէ սեօզիւ պըրագալըմտա իչէ պագալըմ... իքի արապա կէթիրթտիր: Պիրինէ բրէնս իլէ պէն կիրէճէյիմ. էլպէթթէ բրէնս, քէնտի մէնֆաաթը իչին պիղէ րէֆագաթ իթմէյէ (կիւլէրէք) վէ խանէսինի պասմաղա միւսաատէ լտէր: Սէն տէ իւչ բօլիս ալըպ, տիկեր արապաեա պինէր վէ արդամըղտան կէլիրսին... լաքին էվվէլ էմրտէ չուս գըղը նէ եաբաճագսագ եաբալըմ. Լօգսա եինէ ավուճըմրղընը իչինտէն գաեար սիվլիչիր: Ալ չուս միւզէքքէրէ իլէ թէվգըֆխանէյէ կէօթիւր. սագահ տա պէն կէլիր խթինթագ իտէրիմ... հայտէ:

Մէրլ՝ Ալպէրթին ժանրօնա եանաչտը. գօլընտան թուրթաճաղը սըրատա Ալպէրթին հէման սիլքինիպ օտանըն օ պիր ուճընա գատար ֆըրլատըգտան սօնրա.

— Պէնի թէվգըֆ իթմէյէ սէլահիյէթինիզ Լօգ տըր. պէն իւչ սէնէ միւտտէթի մահպուսիյէթիմի իքմալ իթմիչ վէ մահպէստէն չըգտըգտան սօնրա հիչ պիր գապահալի իչլէմէմիչիմ տիր... օ... իխթիեար իլէ չըմէնտըֆէր իլէ կէզմէքլիյիմէ քիմսէ միւտախէլէ վէ միւմանա՛ալի իտէմէզ... էյէր թէվգըֆի օլընաճագ պիր քիմսէ վար ըսա, օ հէրիֆի տիր քի պէնիմ կիպի պիր սաղըրէ վէ պիչարէ գըզը իղֆալ իթմէք իսթէյօր ըտը... Օ, բրէնս տիր, զէնկին տիր տէյս ճէսարէթի իթմէյօր սընըզ, պէն իսէ ֆագըըր ըմ՛ տէյս... լաքին չիքեայէթ իտէճէյիմ... ղաղէթալարա եաղաճաղըմ... պիլմիչ օլասընըզ:

Մէրլ. – Պիլիրիզ, պիլիրիզ։

Միւտիր. – Ձէվապ վէրմէ... վապթըմըզը դաեի իմտիրմէք իմթէհիյինի կէօրմէ յօր մը սըն. պիլ իսէ մուղայիլի օլարադ տահա պիեատէ թա՛ճիլ իմմէլիյիզ... Պիմիրէլիմ. դալտըր տա կէօթիւր չունը։

Մէրլ՝ հէման Ալպէրթինի պէլինաէն գավրայըպ, օմուղը իսթիւնէ աթը վէրտի։

Ալպէրթին. – Սլյա՛ գլար. նամէ բոլէր. հէբսինիլ ատէ նամէրտ իմիշսինիզ. սէն տէ Բօլքինն նամէրտ իմիշսինիզ. սէն տէ Բօլքինն նամէրտ իմիշսինիզ քի, պուննլարը պըրադըյօրսըն քի տիլէտիքլէյինի եաբաընլար... Հանիւեա սէն դուվվէթլի իտին, պիրաղ էվվէլ վակօնտա թէքլիֆ իմմիշ օլտըղըն կիպի դուվվէթլի իսէն, իքիսինի տէ մուխթուպ տա բէնճէրէտէն ֆըրլատը վէրտէնէ... ճեսարէթ իտէմէ յօրսըն էօյլէ՞ մի. սէնի կիտի տլյադ սէնի, սէնի կիտի մաշուշ սէնի. դօրդմա, պէնիմ հինթիդամըմը տլան պուլունմուր. կէօրիւրսիւն. – տէ յու պաղըրտը։

46

Մէրլ՝ Ալպէրթինի տըշարըեա չըդարտըդտան սօնրա, մէրդումէ լադըրտըլյը քէստի իսէ տէ, զարիպ սէսլէր սալը վէրմէքտէ վէ հէր պիր սէտասը բրէնս Բօլքինի զանղըր զանղըր թիմիրէմմէքտէ իտի։

Բօլիս միւտիրի պիր միւտաէթճիք սօնրա, բրէնսլին եանընա կիւտիպ. – Ինէլի՞մ մի, բրէնս. – տէխիլքտէ, Բօլքին դալդըպ միւտիրին արդասընտան կիմտի։ Ամճաղ ադատանըն իչինտէ բուղկեալ աընընտան էամէքտէ օլտըղընտան, ֆիլբրի պիրաղ տահա ուեանըպ.

— Նի՞չին սիղէ բէֆադաթ իմմէյէ պէնի մէճպուր իտէյօրսընըզ, եաբաճաղընըզը պէնսիզ տէ եարապիլիրսինիզ. պէն կէլիպ տէ նէ՞ իտէճէյիմ։

*Միւտիր. – Մուղայիլի օլարադ սիղին հուզուրընըզա իհթիեաճընմըզ օլաճադ տըր, բրէնս. սիղ տէ թապիի պիզիմ կիպի կիւրիւլթիւտէն վէ բաթըրտըտան խօշլանմատըղընըզտան, պէրապէր պուլընտըղընըզ հալտէ կիւրիւլթիս օլմալ... դալդըպ տա խալընըզ կիտէճէք օլսադ, իսմիմիզի սէօյլէմէյի, քի՞մ օլտըղըմըզը պէեան իմմէյի վէ պիւթիւն գօնադ խալդընը աեադա գալտըրմալը... կէլիր իսէնիզ չու քիւշֆէթլերտէն պիզի խէյաս իտէրսինիզ... Պէյքի բրէնսէսի պիլէ բահաթ-

սըզ իմ-էքսիղին իչի պիմ իրիրիզ. եալըն ուեանըպ տա գալդտըդտան սօնրա, իչի անլամ տըրըը, ալաեէմ ինիղին սէպէպինի պիլտիրիր վէ պէօյիւք պիր լէհճլիքէտէն գուրթուլմըշ օլտըղընը իվատաէ իտէյսինիզ։

Բրէննա՝ տիւչիւնտիւքտէն սօնրա. – Հայատ էօյլէ օլսուն։

Միւտիր. – Գօնադտա քևամի իսլինիզ, սիղին տաքին օլտըշընըզ գըսմ-տա՞ մը իգամէմ իտէր։

Բրէննա. – Էվվէթ, լաքին օնըն տաիրէսի իքինճի գամտա տըր. պիղ՝ պիրինճի գամտա իգամէմ իտէյիզ, օնըն բէնճէրէլէրի ճատտէյէ, պիղիմքիլէր իսկ պաղչէյէ նաղըր տըրըլար։

Միւտիր. – Շու թաֆսիլաթ դայէթ մուհիմմ տիր... տաիրէսինէ կիմմէք իչին պէօյի՞ք նէրտիվէննտէն մի չըգմալը։

Բրէննա. – Պէօյիւք նէրտիվէննտէն տէ չըգըլտալիրիր. լաքին քիւչիւք նէրտիվէննտէն չըգըլտաճագ օլտա, օտասընըն թա ևանընա չըգըլըր։

Միւտիր. – Իտապէթ, շու հալտէ բրէննէսինին տաիրէսինին էօնիւնտէն պիրէ կէչմէյէ մէճպուր օլմայըզ. – տէմի։

Մօնսօ մէյտանընտան եիւզ ատըմ էօմէտէ, Մալհէրպ ճատտէսինտէ միւտիր արապայը տուրտուրմտը. արապատան էնտիյինի արտատաքի արապատա պուլընան մէ'մուրլար կէօրտիւքլէրինտէն, օնլար տախի արապայը տուրտուրմտըրըզ, աշաղըեա էնտիյէր վէ ճիւմլէսի սէտաիզճէ բրէննսին դօնադընա ատղրը աղիմէթ իմտիյէր։

Հէնուզ բէնճէրէտէն ըշըդ կէօրմէնէն քիւչիւք պիր դուիպէյի կէօսթէրէրէք, միւտիր.

— Դաբուճընը՞ն օտասը մը ատր, բրէննա։

Բրէննա. – Էվվէթ։

Միւտիր. – Րէճա իտէրիմ քի բէնճէրէյէ եադշաշաընըզ. ճամա վուրուպ քէնտինիղի թանըթմայընըզ քի, չսնը չէքմէյէ մէճպուր օլմագսըզըն գաբույը աչտըրապիլէլիմ. – տէտիքտէ, Բօյքին՝ միւտիրին սեօյլէտիյինի իճրայէ միւսաարատաթ իմտի։ Շու թէչէպպիւսիւ լէյլիտէ քէնտի հիսսէսինէ տիւչէն խըղմէթի իչիա իմէմէք մէճպուրիյէթի, գաասավէթինի վէ հէտէֆ օլտըղը հիյլէյի օլտըգճա ունուրթտըրտը։ Համթա պիր թարաֆտան օ վիննե օ աէնիլէն խա՛ինին, էվվ եալընըզ պուլուպ տա պէյքի պիր խապասէթ իճրա իմէմիչ օլմասընը, վէ տիկեր թաթրաֆտան տախի Զէհրլի Եըլանըն «պէնիմ ինթիգամըմը ալան պուլընը, սէն կէօրիւրսիւն» տէյու պաղըրտըղընը խաթրընա կէթիրտիքճէ զանղը զանղը թիթրէմէքտէ իտի։

Գօնադըն գաբուճըտը, բրէննային ղայպուպէթինտէն պիլ խաթիճա-

տէ , օ ագշամ քէնտի վասի տաիրէսինաէ խանէնին խըզմէթ.քեարլաըընա չայ իքրամ իմմէ յէ գալդըշմըշ ըտը . ճամըն վուրըլտըղընը իչի-տինճէ , գօմշը խըզմէթ.քեարլաըտան պիրիսի տիր զանընըյլա , քարմագ-լըղըն եանընտաքի քիւչիւք գարուլը աչմագա միւսարաաթ իմտի :

Բօլքին տէրհալ բօյիս միւտիրի վէ միւֆէթթիշի իլէ իչէրիյէ կիր-տի . տիկէր մէ'մուրլարա , պուլվարտա վէ սլաղչէնին պօյունտա գա-ըարլօլ պէ.քէմէլէրի թէնպիհ օլընմըշ ըտը :

47

Բրէնս . – Փեաթիպիմ պուրտա՞ մը տըր :

Դաբուճը՝ բրէնսի կէօրտիւքտէ թէճճիւպտէ գալըպ վէ թէրթիպ իմմիշ օլտըղը ճյլէնճէ ատասընատա , բրէնսին իւսթէ կէլմէսինաէն մահ-ճուպէն հէման ճէվապ վէրմէ յիպ , սէրսյտար՝ իչէրինտէն էն ճէսու-րը գօբարտ , մօսիէօ Պէրնիէնին պիւմիւն կէճէ տըշարըճա չըզմամըշ օլտըղընը ճէվապէն բրէնսէ պէճան իմտիքտէն ասնըա , քէմալը թատ-ղիմ՛ իլէ բրէնսին ահվալինի վէ վուդուա կէլէն ֆէլաքէթտէն օղրամըշ օլտըղը գազանըն թէհլիքէլի օլուպ օլմատըղընը բրէնսէ սուալ իմտի :

Բրէնս . – Հա՞նկը դազա . – ատ յու սուալ իմտիքտէ , տաիրէ միւ-տիրի, էանայի թատամտա պիր թէլէկրաֆ կէլմիշ օլտըղընը , վէ պու թէ-լէկրաֆտա բրէնսէս իլէ Բաուլ Պէրնիէնին աճէլէթէն Պուլօնեա կիմ-մէլէրի լիւղումը պէճան իտիտիյինի վէ ֆէրտասը կիւնիւ իլք գաթար իլէ հարէքէթի իտիլմէք իւղրէ , թէտարիքտաթը լազըմէ իճրա վէ թէ-տաալիրի լազըմէ իմթիհտաղ օլընտըղընը արզ ու իլտար իյլէտի :

Բրէնս Բօլքին իսէ տաիրէ միւտիրինին սէօզլիւնտէն պիր շէյ ան-լաեամատըղընտան , բօյիս միւտիրի բրէնսի պիր թատաֆա չէքիպ .

— Պու տա Բիլէր վիլհելմընըն պիր հիւնէրի օլտըղընը անլաեամատը-նըղ մը, բրէնս : Կէօրլիւնիւը քի հուտուտատա եադայը եկէ վէրիր տէ յու գօրդուսընտան ալէօյլէ պիր թէլէկրաֆ ույտուրմըշ քի , բրէնսէսի րէ-ֆագաթընա ալըպ տա Բարիստէն ատլուշապիլսին . նատըլ քի սիզ հիչ պիր շէյտէն խապէրինիզ օլմագսըզընըն , Ալպէրթին ժանրօնըն ֆիլտարընա մուաֆէնէթի իմմիշ իսէնիզ , այնը տա բրէնսէ՝ սիզ չաղըրմըշսընըզ զան-նըյլա , Բաուլ Պէրնիէյի րիֆագաթընա ալըպ ֆիլտարընը թէսհիլ իտէ-ճէք իմիշ . տօլապ ուստալըզլա դուրուլմըշ ամմա , իսապէթ քի իւսթէ

կէլաիք տէ ալկէտիքլէրի կիպի տէօնաւուբէմէմիշլէր . . . չիմտի արթըդ մուսաատէնիզլէ պէնտէնիզ իշիմէ պագաեըմ . . . խըզմէթքեարլարընըզըն շու իշլէրտէն խապէրտար օլմալարընը խոթէմէզ իտիմ ամմա , մաատամ քի հէնուզ ուճանըդ ըմըշլար , պիրթապի քէսպի մալիւմաթ իտէճէքլէրինտէն , հիչ օլմազսա պարէ իշիմէ եարաթտըրայըմ . – աէտիքտէն սօնրա , պէյնէլմիլէլտէ քէմալի Թէաճճիւպ վէ հայրէթլէ ֆըսըըտամադտա օլան էմէքտաշլանա խըզմապէն . – Պէն քօլիս միւտիրիյիմ , պանա խթաաթ խթմէնիզ լազըմ կէլիր . էմրի ճէաիտէ տէյին հիչ պիրինիզ պու օտաատան տըշարըկա չըգմայըզ , տիշարըտա տէվէըրան իտէճէք վուգուաթ իչէ մէչզուլ օլմաեաճադ տըր . մա մուֆիհի դօնադտան տիշարըեա պիրիսի գաչըպ տա հավլըտան կէչմիյինի կէօրէճէք օլուր իսէնիզ , մուհաալիֆէյի խոիպ տըշարըտա նէօպէթ պէրլէմէքտէ օլան քօլիս մէմուրլարընա խիպարը քէյֆիյէթ իտէճէքսինիզ . . . իչինիզտէն գօնաղըն իքինճի գաթընըն խըզմէթճինէ պադան հաՙնկընըզ տըր :

Իչէրինտէն պիրիսի . – Պէն իմ էֆէնտիմ :

Միւտիր . – Սուֆտատաքի օտալարըն գաբուլարը քիմՙտ իչէ մի գաբանըզըար եօգսա սատէճէ պիր թօբուզլա մը :

Ուշաղ . – Թօբուզ ըլա :

Միւտիր . – Նէպէթթէ գալուլարըն իչէրիտէն սիւրմիւլէրի վար տըր :

Ուշաղ . – Իվվէթ , պագըլարընտա վար տըր :

Միւտիր . – Բէք ալէտ . սէն պէնիմ իչէ պէրապէր կէլ , պէնի քիւչիւք նէրտիվէնտէն եօգարը չըգարըպ , բրէնսին քեաթիխի Բաուլ Պէրնիէնին տայիրէսինէ կէօթիւրէճէքսին . – տէտիքտէն սօնրա , էօնտէն ուշաղ , ալդատան միւաիր , սօնրա բրէնս , վէ էն արդատան միւֆէթթիշ Մ'էրլ մուֆարագաթ խթտիլէր : Փիւչիւք նէրտիվէն գաբուճընըն օտասընըն թտա եանընտա օլտըղընատան , հավլուտան կէչվէքսիզին ճիւմլէսի տէ աեագլարընըն ուճլարը իչէ պատարադ , եէր եէր եարը եանմագտա օլան կազլարըն ըշըղլայա նէրտիվէնտէն եօգարը չըգարըպ , իքինճի գաթտա նէրտիվէնին պաշընտա ուշաղ տուրը վէրտի :

Բօլիս միւտիրի քէնտիսինէ կէօսթէրիլէն օտանըն գաբուսընըն թօբուզընը թուԹուպ տէօնտիւրտիւ :

Պու գաբու իչէրտէն քիլիտի օլմատըղընտան , գօլայճա աչըլտը :

Կլյուտիքլէրի սալօնտա , չըմինէնին իւղէրինտէ պիր լամպա եանմագտա խտի իսէ տէ , քիմսէ եօղըտը :

Միւֆէթթիշ Մ'էրլ՝ լամպա իչէ էօնտէն վէ միւտիր այդատան եաէընըզ պիր բէյտէ իչէ սալօնտան այրըլմըշ օլան եաթագ օտասընա տօղըը կիթտիլէր :

48

Եաթաղ օտասընտա տախի քիմնէ պուլունամատը . սահիպի իչին հազըրլանմըշ օլան եաթաղ ասլա պօղուլմամըշ օլուպ , հալը թապիւ-սինտէ տուրմագտայըտը :

Միւֆէթթիչ . – Կէճ դալմըշըդ . դուշը ուչուրտըդ :

Միւտիր՝ եավաշ սէս իլէ . – Ղանն լիմմէմ . էվվէլա դօնագտան նասըլ չըդմըշ օլապիլիր . չըդմըշ օլսա , պու կիճէ գաբուճը իլէ խըզմէթքեարլարըն հիչ պիրի էլան եաթմամըշ օլտըգլարընտան , չըդտըղընը կէօրմէկէրի լազըմ կէլիր խոխ :

Բրէնս . – Բարմադլըդտան աչարագ պաղճէտէն դաչմըշ օլմասը տա իհթիմալտէն տիր :

Միւտիր . – Բիէր վիճէօ մը , ասլա . օ էօյլէ բարմադլըդտան ֆիլան աչարագ գաչանլարտան տէյիլ տիր . նէ սէպէպէ թէլէկրաֆընտա կէօրիւլէն թէտպիրի վէճճ իւզրէ ֆիլար իմմէքտէն սարըֆը նասար իթմիշ օլտուն . – տէյէրէք , սալօնա ավտէթ խոխպ վէ էթրաֆընա պագըպ , – իչթէ չանթասը , իչթէ եօլճու չապդասը , բալթօսու , էօրթիւսիւ , հէբ հազըր . քիմի ալտամմագ իչին պուննարը թէրթիպ իմմիշ օլապիլիր , էլպէթթէ քի պիզիմ իչին օլմալը . . . էյ շու լամբայա նէ՞ տէյէլիմ . գաչմըշ օլսա , սէօնտիւրիւ էօյլէ կիտէր խոխ . . . պէն էմին իմ քի , պու ատամ շու սըրատտա դօնագըն սահիր ճիհէթլէրինի տօլաչըեօր . սօն կիճէսի տիր տիյէրէք , էվտէն պաղը գըյմէթտար չէյլէր աչըրմադա գալգըշմըշ օլմալը տըր . ադճէնիդի ներէ՞տէ սագլարսընըզ , բրէնս :

Բրէնս . – Եաղը օտամտաքի չէքմէճէմտէ . լաքին շու արաւըդ էվտէ ադճէմ պուլունմայըպ պիր մըդտարընը նօթերիմէ վէ գըսմը ազամընը տախի պանդալարտա թէսլիմ իթմիչիմ տիր :

Միւտիր . – Օլապիլիր քի Բիէր Վիճէօ ադճէնիդի նէ եաբմըշ օլաըղընըդը պիլմէյիպ տէ արայօր օլսուն . եաղը օտանըզ նէ՞ թարաֆտա տըր :

Բրէնս . – Ալթ գաթտա , բրէնսէսին տա՛իրէսինին ալթընտա :

Միւտիր . – Տիմէք քի , շու ուզուն եօլտան կէչէրէք պէօյիւք ներտիվէնտէ՞ն մի աչաղըեա էնէճէյիդ . վէ բրէնսէսին տաիրէսինին էօնիւնտէ՞ն մի կէչէճէյիդ :

Բրէննա · – Եա էօյլէ եաբաճաղըդ, եա եօգսա ջիւչիւք ներտիվէննէն էննիպ օրթա դաբուտան վէ պէօյիւք հավլըտէն թէքրար գօնաղա կիրէճէ յիդ։

Մէրլ · – Պու օլամազ · պիդ ներտիվէննին պիրինտէն էնէր իքէն Բիէր վիննեօ տիկէրինտէն եօգաբր չըգապիլիր ։

Միւտիր · – Սահիհ տիր , վիննեօնըն պուրաեա կէլմէք իւզրէ կէչէճէ յի եօլտան կիթմէննիդ խայըրըը օլուր · · · պէլքի դըսմէթիմիզատէն դարչըմըդա չըգը վէրիր · չայէտ պիդի կէօրիւպ վէ իչիտիպ , վէ եախօտ պուրատա օլտըդըմըդը թախմին իտիպ տէ ֆիրարէ դալգըշաճագ օլուրսա , նէ՞ լաղըմ կէլիր · գօնաղըն դաբուլարը թահթը մուհաֆազաատա տէյի՞լ մի տիրլէր · հայտէ կիտէլիմ · – տէյիպ , օտատան չըգաճագլարը սըրատա, բրէննէ միւթէվէճճիհէն · – պիդէ ըէֆադաթի իթմէյիպ , բրէննէսին եանընա կիթմէննիդի վէ եախօտ բրէննէսի ույանտըրմադ իսթէմէդ իսէնիդ , եաթագ օտասընա մութթասըլ օլան օտալարատան պիրինտէ պէքլէմէննիդի մին դայրը հատտին նասիհաթ իտէրիմ · պիդ չիմտի բրէննէսին տաիրէսինտէ իճրայը մուամէլէյէ պաշլաեաճաղըմըզատան , կիւրիւլթիւմիւդիւ իչիտիպ տէ իհթիմալ տըր դօրգար , պինապէրին եանընտա պուլընմանընդ միւրաճճահ տըր · խըզմէթքեարընդ պիդիմ իչիմիդի կէօրէպիլիր · – տիմէսինէ , բրէննա Բօլքին մուվաֆագաթ իթտի ։

Ալպէրթին ժանրօնըն իթմիչ օլտըդը հագարէթլէր հէնուզ բրէնսին ֆիքրինտէ գալմըշ իտիյինտէն , այնի հագարէթլէրի վիննեօտան տա իչիթմէսի իհթիմալինէ մէպնի , օտասընա չէքիլմէյի թէրճիհ, վէ թէրթիպ իտիլմիչ օլան սախթէ թէչէկկրաֆտան դէվճէսինին թէչաչէ տիւչէրէք ույդուսու թապիի կէօթիւրմէմիչ օլտըդը ճիհէթլէ , պիր ան էվվէլ եանընա կիտիպ եիւրէյինի րահաթլանտըրմադ վէ թէչաչընը թէսքին իթմէք էսէրի համիյէթ վէ սատագաթ օլաճաղընը տէրբիչի նազար իյլէտի · պինաէն ալէյհ միւտիր վէ սաիրէ իլէ իքինճի գաթընը սուֆասընտան կէչտիքտէն սօնրա , պէօյիւք ներտիվէննտէն աչաղըեա էննիպ պիրինճի գաթընը սահանլըդընա վասըլ օլտըդտա , բրէննէսէսին տաիրէսի իլէ իհթիչլաթը օլան քէննտի տաիրէյի մախսուսէսինէ կիթմէք իւզրէ մէ՛մուրիյին իլէ ուշագտան այրըլտը ։

Մէրգուման իսէ ալթ գաթա էննիպ , բրէննին եաղը օտասընա կիրտիչէր իսէ տէ , քիմսէյի պուլամատըգլարընտան , չըգաճագլարը սըրատա գօնաղըն իչինտէ իքի էլ տապանճա սէսի իչիտիլտի ։

49

Բրէնա՝ պիրինճի գաթըն սահանլըղընտա մէ՛մուրիյնտէն այրըլտըդ-տան սօնրա քէնտի տաիրէսինէ կիրմէք իսթէմիշ իսէ տէ, գաբու քի-լիտի օլտըղընտան մուվաֆֆադ օլամամըշ, վէ ֆագաթ գաբունըն քի-լիտի օլմասընա թէճաճճիւպ իթմէտիքտէն մաատա, հաթթա պու ճի-հէթի խաթրընա կէթիրէմէմիշ օլմասընտան տօլայը քէնտիսինի գապա-հաթը ատտ իթմիշ իտի. ֆիլ հադըդա քէնտի տաիրէսի բրէնսէսին տաիրէսինտէն տասխըլէն եալընըղ բէրտէլէր իլէ այրըլմըշ օլտըղը ճի-հէթլէ, քէնտի ղայպուպէթի էսնասընտա սուֆաեա չըգան գաբուլարը բրէնսէսին իչէրտէն քիլիտլէյէճէյինի թապիի ատտ իթտի։

Գաբունըն այըլմասը ղըմընընտա գաբույա վուրմագըղը թէսավ-վուր իթտիյի սըրատա, սուֆանըն թա էօթէսինէ չըգան վէ նատիրէն քիլիտլէնէն պիր գաբու վագը օլտըղընը խաթրընա կէթիրմէքլէ, տօղ-րը մէգքիւր գաբունա կիտէրէք բրէնսէսին օ գաբույը քիլիտլէմէյի, վէ օ ճիհէթտէն քէնտիսինի մուհաֆազա իթմէյի ունունթմըշ օլտըղընը քէմալը մէճնունիյէթլէ պիլ միւշահէտէ իչէրիյէ կիրիպ, պիր չօգ օտա-լար տօլաշտըդտան սօնրա նիհայէթ քէնտի եաթագ օտասընա վասըլ օլտը. բրէնսէսին եաթագ օտասընա կիտէպիլմէք իչին, արատա պիր թուալէթ օտասը իլէ պիր տէ քիւչիւք սալօն գալմըշ ըտը. բրէնսէսին տաիրէսի տախ այնի սուրէթլէ թէրթիպ իտիլմիշ օլուպ, հէր իքի տաիրէ պօյունա միւթէաատիտ օտալարտան միւրէթթիպ վասի պիր տաիրէ իտի. թա նիհայէթինտէքի օտատան, եանի բրէնսէսին եաթագ օտասընտան տըշարըյա խաֆիֆճէ պիր ըշըդ վուրմուշ օլուպ, բրէնս, պու ըշըդտան պիլ իսթիֆատէ, բրէնսէս՝ կէչտիյինի տույտըղը թագ-տիրտէ դօրդմամասընը թէչմին իտէճէք, վէ եախօտ ույույօր իսէ ույան-տըրմայաճադ սուրէթտէ, եավաչ եավաչ մէգքիւր օտաեա տօղրը իւ-չէրիչէտի, պու վէճհ իլէ բրէնսէսին թուալէթ օտասընա գատար վա-սըլ օլուպ օրատա տուրտու. օտանըն իչինտէ աղըզլարը այըդ օլան չէվանթա չիչէլէրինտէն, բուտրա գուլթուլարընտան, չուրայա պուրա-յա մէվզու օլան գօգուլու եաստըղլարտան, բրէնսէս նատէժին չըգա-րըպ պրատգմըշ օլտըղը չամաչըրտան, երգանմըշ օլտըղը սուտան եա-յըլմըշ օլան գօգուլարտան սինիրլէրինէ պիր նէվի թէչէսիր հասըլ օլ-տըղը ճիհէթլէ, բրէնս տախմա ծ օտայա կէչտիքճէ բէչ գօլայ պըրա-

դըպ եաթադ օտասընա կէչէմէտիյի միսիլլու, պու տէֆիա տախի պիր միւտտէթճիք օրատա տուրը վէրտի. պու գօդուլարտան հասըլ օլան հիսսիեաթը չէհվէթքեաւանէտէն սէրմէսթ օլարագ, նատէժին օն ալ-թը եաչընտա օլտըղը հալտէ, էվլէնտիյի կիւնիւ մալիքէ օլտըղը լէ-թաֆէթի ճիսմի, զէրաֆէթի սըֆաթը, վէ թէրավէթի նազալը կէօ-զիւնիւն էօնիւնէ կէլիպ, մէրգումէնին կէնճլիյի տէրէճէ տէրէճէ իլէ-րիլէմիշ օլտըղը հալտէ պիլէ, սըֆաթընտա այնը թազէլիք, այնը մահ-ճուպլըգ, վէ այնը աթվարը սատէտիլանէ պագը գալմըշ, վէ հալը հազըրը հալը սապրգընը հասէտ իթտիրմէյէճէք սուրէթտէ, պէլքի տէ տահա զիեատէ քէսպի ըէճնագ իթմիշ, վէ պիր վագըթ զէվճինի խաեալաթա տալտըրան գարը, չիմտի տէ չէհվէթինտէն զանղըր զան-ղըր թիթրէթմէքտէ պուլընմըշ օլուպ, բրէնսի հէր զէման տէլի տի-վանէ իտէն պիր չէյ վար ըսա, պու տա Նատէժին սաիր գարըլա-րըն մուղայիրի օլարագ, հաթթա հալը մէթրուքիյէթինտէ պիլէ, մուհաֆազայը ըֆֆէթ վէ նամուս մէպտէսինտէն այրըլմայրպ, ֆազ-լա օլարագ պաքիրանէ մուգավէմէթլէրի, միւտտաֆաալարը, մահճու-պիյէթլէրի, վէ հիչ պիր զէման թէսլիմիյէթէ ատէմի մուվաֆֆագա-թը, վէ պիւթիւն պիւթիւն աչըլըպ սաչըլմադ խուսուսընտաքի մու-խալիֆէթի իտի քի, պունլարըլա զէվճի նազալընտա գարըլարըն էն միւքէմմէլի, վալիտէլէրին էն մունթազամը հիւքմինէ կէչիպ, գարը օլտըղը հալտէ տախի քէնտիսինի զէվճինէ աֆիֆ պիր գըզ կիպի թա-նըթմըշ, վէ հասպ էլ վէղիֆէ իճրայը զէվճիյէթ իտէր կիպի պէլ-լէթմիշ օլարընտան, զէվճի տախի հիչ պիր զէման ըէզալէթ վէ խը-եանէթի էլտէն պըրագմամըշ օլտըղը ճիհէթլէ, Նատէժին ըֆֆէ-թի հալինէ վէ աթվար ու հարաքեաթընա ֆէվգէլատէ ըիայէթ ի-տէր իտի։

Պունճա վագըթտան պէրու հիսսիեաթը պէտէնիյէճէ պիֆիւթու-լըգ կէօսթէրէրէք, նէֆսինի զապթ իլէ տահա զիեատէ միւթէֆէրրիգ հալտէ եաչամըշ օլտըղընը զանն իթտիյի Նատէժ կիպի պիր մախլուգ-տան, բրէնս նա՞սըլ չիւպհէ իտէպիլիր իտի։ Շէհվէթի զալիպ օլանլար, տահմա պիր խաթաեա մէյհալ օլտըգլարընտան, թապիյէթլէրի քէնտի թապիյէթլէրինէ պէնզէյէն գարըլարըն ֆաղըլ օլտըգլարընա բէք գօ-լայ լինանամազլար. քէնտիլէրի հէր ֆըրսաթտան, հէր թէսատիֆտէն հէր կէօնէ հալի սէրմէսթիտէն լուֆալ օլտըգլարը ճիհէթլէ, գարըլա-րըն տա այնը ահվալէ կիրիֆթար օլմալարընտան իհթիրագ իտէրլէր։ Անճագ պիր գարը զալէպէսի, նագասիլ օլան պիր պլրուտէթի հալին տէլաիլինի իրաե իթմիշ օլտըղը հալտէ, արթըգ օ գարըյա էմնիյէթ ի-

տէրլէր , հիչ պիր թէհլիքէտէն դօրդմաղլար , վէ մէ՛լուճ օլտըգլարը քիպը ու ղուրուր իլճաաթը յլա քէնտիլէրինին չալըշըպ չապալայըպ տա գըրմաղա մուվաֆֆադ օլամատըգլարը պիր պուղ բարչասընը պիր պաշգասընըն գըրատիլէճէ յինի խաթըրլարընա պիլէ կէթիրմէղլէր : Պու միսիլլու պիր գարը , երքէքլէր լինտինտէ հէր ֆէնալըգտան պիխապէր , խըեանէթէ ղայրը միւդթէտիր պիր մախլուդ սայըլըր . չունքի ֆէնալըգտան պիր ույճհ իլէ միւթէլէղղիղ օլամաեաճադլարընա էվին օլուրլար : Շու հալտէ էօյլէ պիր գարըեա քէնտիլէրինտէն պալաթէր վէ քէնտի մաեաալարընըն ղայրը պիր մաեա էլէ միւճէսսէմ պիր մախլուդ նազարըյլա պագըպ , անը պիր մէնպէր իւզերինէ վազ իտէրէք անա թաբընըրլար , վէ արա սըրա մահղա պիր չէվգի մախսուս իլէ գուրպան սունաճադ կիպի եանընա թէգալլուպ իտէրլէր :

50

Թուալէթ օտասընտաքի րէվայիհի միւթէնէվիատան ատէթա սէրմէսթ օլարագ , Բօլքին՝ պէր վէճհի պալա էֆքեար վէ խաթըրալար իլէ մալամալ օլտըղը սըրատա , նակէհան բրէնսէսին եաթագ օտասընտան գուլաղընա ուզունճա պիր ահ սէսի վասըլ օլտը :

Ֆէնտի քէնտիսինէ « բուեա կէօրիւյօր » տէտի :

Զէվճէսինի կէօրմէք , ույգուտա իքէն նազար իթմէք , եաթաղընա եանաչմագ , վէ օ բաք վէ ազիզ գարըտան սօն տէֆա իչլէմէկէ գալգըմըշ օլտըղը խաթատան տօլայը , իսթիրհամը աֆվ իթմէք հավվէսինէ տիւշտիւ :

Պիր սիւքութ թամ իլէ , նէֆէսինի թուլթարագ խէլէճանը ազիմ իչինտէ , վէ մուդատտէս պիր մահալէ կիրէճէք օլան պիր տինտար միսիլլու քէմալը թա՛զիմ ու թէքրիմ իլէ իլէրլույե տօղրու կիթտի :

Ֆիլ հագըգէտէ չու թէչախիտէ ասլա միւպալաղա եօղրտը : Զունքի նատէժին օտասը քիւչիւք պիր Րում քիլիսէսինէ միւշապիհ օլուպ , տիվարլար պիր թագըմ րուհանի րէսմլեր իլէ մուհաթ օլտըղը միսէլլու , քէօչէլէրտէքի հիւճրէլէրէ պիրեր ատէտ հաղրէթի Մէրեէմին րէսմի՝ վէ չըմինէնին իւզերինտէ տախի սաաթ եէրինէ ալթունատան վէ կիւմիւշէն եաբըլմըշ պիր թագըմ ադիղլէրին սանէմլերի վազ օլընմըշ բոտը : Թավանտան ասըլը օլան գանտիլլերին այնը օլուպ , կէճէ կիւնտիւզ եանմագտա բտը :

Բօլքին՝ իւզերլէրի սըրմա սալչագլը գըրմըզը գատիֆէ իլէ մուհաթ իտի . պասամագ իլէ չըգըլըը եաթաղա տօղրը եանաչտըգտա , պիրտէն պիրէ տուրը վէրտի . . . եաթաղըն իչինտէ իքի լինսան չէքլի կէօրիւյօր զանն իթտի . աեագլարընը՝ խալընըն իւզերինէ մըխլանմըշ կիպի գըմըըտատամաը : կէօզլէրինի տիքիպ , եալընըզ պաշընը եաթաղա տօղրը ուզաթտը . եանըլմամըշ օլտըղընա գանատի հասըլ իթտի . եօրղանլար տարմատաղընըգ եէրէ սարգըլմըշ օլուպ , եաթաղընըն իչինտէ պիր պիրլէրինէ սարըլըպ , պիր խամըր օլմըշ իքի քիչի կէօրտիւ :

Պիր սէտայը տէհշէթ էտա սալը վէրիպ , պուլընտըղը եէրտէն պիր համլատա եաթաղըն իւսթինէ սըչըրաեաճագ կիպի գօլլարընը ուզատըպ , տիզլէրինի գըվըրտը : Լաքին պիրտէն պիրէ կէրի տէօնիւպ տէրհալ սալօնա կէլտի վէ սիլահ թահթասընըն իւզերինէ էլինի կէզտիրէրէք , տօլու պիր աապանճա գավրայըպ տէլի կիպի գօչա գօչա Նաաէժին օտասընա ավտէթ իթտի :

Նատէժին պէնգի քեամիլէն ուչմուշ , սաչլարը տաղըլմըշ օլտըղը հալտէ կէօմլէքլէ եաթաղընտան էնմիշ , մա՛չուգընա օտանըն գաբուրընը աչմագ իւզրէ իտի :

Բօլքին՝ Բաուլ Պէրնիէյի թանըմաղլա , սիլահա տավրանըպ , իքի տէֆա պօշալթտը :

51

Ֆէվգէլատե չիտտէթլի խէչէճանա տուչար օլտըղը ճիհէթլէ , էլի թիթրէտիչինտէն վինեօեա թէսատիւֆ իթտիրէմէտի : Շու սըրատա մէրգում՝ արալըգ օլան գաբուտան գաչմաղա հազըրլանմագտա իքէն , Բօլքին՝ իւզերինէ աթլայըպ եէրէ եաթտըը վէրտի , վէ հէմէն հէմէն պօղազընը սըգրպ պօղաճագ իքէն , բօլիս միւտիրիչլէ միւֆէթթիչ իչէրիչէ կիրտիլէր :

Պունլար սիլահ սէսինի ալըը ալմագ , հէման եօգարը ֆըրլայըպ կէօրմիւշ օլտըգլարը աչըգ գաբուտան կիրէրէք , բրէնսէսին եաթագ օտասընա գատար սալտըրմըշլար ըտը :

Պիր պագըշտա էսասը մատտէյի անլատըլար , եարր չըպլագ օլաբագ գօրգուսընտան չըլտըրմըշ կիպի քէօչէյէ սինմիչ օլան գարընըն, վէ բրէնսին եէրէ եաթտըրպ իւսթինէ պինմիչ օլտըղը հէրիֆին հալէրին-

տէն , պիր ֆիլիլի նամէշրու էսնասընտա եէթիշմիշ օլտըդլարընա գա-
նաաթ հասըլ իմտիլէր :

Իշէ եալընըզ բօլիս մէմուրլարը ակեահ օլմայըպ , խըզմէթքեար-
լարըն քեաֆֆէսի քէնտիլէրինէ իտիլէն թէնպիհի ունուԹարադ , սիլահ
սէսինի ալտըդլարընտա եօգարը ֆըրլայըպ , քեաֆֆէսի պիրտէն ըրէն-
սէսին տաիրէսի էօնիւնէ եըղըլմըշլար ընը : Միւտիրին էյիճէ գաբա-
մամըշ օլտըղը գաբուշը եավաշ եավաշ եիթիպ իչէրիյէ պագմադտա ը-
տըլար . քիմիսի Թէաճճիպ իմմէքտէ , քիմիսի գօրգմադտա վէ պա-
ղընը տախի Թէպէսիւմ իմմէքտէ իտի :

Բօլիս միւտիրի պունլարը կէօրէճէք օլսա , հէման գօվաճաղը տէր-
քեար իտի իսէ տէ , օ ճիհէթէ ասլա պագմայըպ . – Պու առամ պիղիմ
մալիմիզ տիր . – տէյէրէք , Բիէր Վինեօյը՝ բրէնսին էլինտէն գուր-
Թարմաղա սավաշմագտա ընը :

Ա.յնը վագըԹտա Մէրլ տախի Վինեօյը եագալամըշ , պիլէքլէ-
րինէ քէլէպճէ կիպի պիր իբ Թագմագտա , եէրտէ պուլմըշ օլտըղը
ճաքէմի կիյտիրմէքտէ վէ չէքիպ տըշարըեա չըգարմաղա ուղրաշմագ-
տա ընը :

Պէլքի քէնտիսինի Թանըմամըշլար տա , մահզա պիր գօճանըն չի-
քեայէթի իւղէրինէ Թէվգըֆ իտէյօրլար զաննըյլա ճէսարէթէ կէլէ-
րէք , տըշարը չըգաճաղը սըրատա Վինեօ սիլքինիպ վէ արգասընա տէօ-
նիւպ , բրէնս Բօլքինէ խըԹապէն .

— Պէօյլէ պիր տավատան զուհուր իտէճէք օլան ԹէվաԹուրտա՞ն
տա մը գօրգմայօրսըն . – տէ յու պայըրտը :

Բրէնս իլէ միւտիր ճէվապ վէրմէյէ Թէնէզզիւլ իմմէտիլէր իսէ
տէ , Մէրլ շու մուվաֆֆագըյէթինտէն նաչի ֆէրԹի մէսրուրիյէթին-
տէն , Վինեօնըն օմուզընա վուրարադ .

— Տավա՞ մը . տավաեա նէ իհԹիեաճ վար : Սէնին տավան չօգ-
տան պէրու կէօրիւլմիշ վէ հիւքմիւն վէրիլմիշ տիր , Բիէր Վինեօ :

Վինեօ . – Բիէր Վինեօ՞ մը , պէ՞ն մի , եանըլըյօրսընըզ , պէնիմ ա-
տըմ Բաուլ Պէրնիէ տիր . էվրադըմ օտամտա տուրույօր :

Մէրլ . – էվվէԹ պիլիրիզ , քիմ պիլիր տահա գաչ իսմին վար ամ-
մա , պունլարընն հիչ պիրիսիյլէ բրանգատան գուրԹուլամադըն , տէնին
եէրին հաղըր տըր , եիւրիւ պագայըմ . – տէ յիպ , տըշարը չըգարտը :

Շու սէօղլէր գաբունըն էչիլինտէ ԹէաԹրը օլընտըղընտան , բրէն-
սին քեաԹիպլինին վէ բրէնսէսին մա՛չուգընըն պիր մահպէս գաչղընը
օլտըղընը խըզմէթքեարանըն ճիւմլէսի անլատըլար :

52

Մուտիրին թալխամբը մուճիպինճէ , Մէրլ՝ սա՛իր մէմուրինին մուա-վէնէթիլլէ Ռիէը Վինեօյը լըքինճի գամթաքի քէնաի տա՛իրէսինէ կէօ-թիւրտիւ ։

Մուտիրին մագասատը , մէվգուֆընը պիր քէրրէ մուխթասարճա իս-թինթագ վէ տա՛իրէսինի թէհարրի իմմէքտէն իպարէթ իտի ։ Անճագ Ռիէը Վինեօ՝ ճանիլէրին օ սընֆընատան ըսոը քի, թա նիհայէթ տէրէճէյէ գատար տաճանըպ հիչ պիր չէյ թագրիր իմմէզլէր ։ Հէնուզ զիեատէ-ճէ թաղիիգ ալմընտա պուլընմատըդը իչին , բօլիս մուտիրինէ պիլէ քէնտիսինի պիրիսինէ պէնզէմէքտէ օլտըդլարընը , իսմի Բաուլ Պէր-նիէ իտիյինի վէ բրէնսէս իլէ գուճագ գուճաղա պուլընտըդը հալտէ եագայը էլէ վէրմէքտէն պաշգա էօմրիւնտէ հիչ պիր գապահաթ իշ-լէմէմիշ օլտըդընը իտտիա վէ ըսրար իմմէքտէ իտի ։

Մուտիր՝ կիւլէրէք . – Էվվէթ , քիւչիւք պիր ճիւնճա ։

Վինեօ . – Էվվէթ . էլպէթթէ չու տուչար օլտըդըմ թէհլիքէլէրի հաքիմիէը նաղարը իմթիպարա ալաճագլար տը ։

Մուտիր . – Պէլճի հաքիմիէը սէնտէն իսմիրհամը աֆվ տախի իս-տէրլէր ։

Վինեօ . – Իսմիրհամը աֆվ իմմէլէրի լազըմ կէլիր . չունքի մէ՛-մուրլարընըզ՝ հագդըմտա տուչի հարէքէթտէ պուլընտըլար ։

Մուտիր . – Լաթիֆէնին սըրտասը տէյիլ . . . օտանը արաեաճագ-լար . գըյմէթտար պիր չէյ սագլամըշ մը սըն ։

Վինեօ . – Օլանճա մալիմ չու իքի չանթանըն իչինտէ տիր . իչթէ անախթարլարը աչընըզ , պագընըզ . իսմիհին Բաուլ Պէրնիէ օլտըդընը թաստիգ իտէն էվրադտան պաշգա պիր չէյ պուլամազ սընըզ ։

Մէրլ՝ չանթանըն պիրինի վէ միւտիր տախի տիկէրինի արամագտա ըտրլար ։

*Մուտիր՝ Վինեօնըն տէտիյի մա՛հուտ քեաղըտլարա աթֆը նաղար իմթիքտէն սոնրա , պու էվրադը տա նաբմըշ օլտըդընը գալպ պանգ-նօթլարընը եանընա գօրուզ . – տէյիպ , վէ չանթանընը եարը պօշ օլտը-դընը կէօրիւպ . – Պու եէրի տէ գօնագտան աչըրմըշ օլուպ , չըգըպ կիտէճէյին սըրատա սագլամըշ օլտըդընը եէրտէն չըգարարագ պու-

բաեա եէրլէչտիրէճէյին պիր նէհանէ իչին պօշ պըրագմըշ օլմալը սըն։ Պէօյլէ պիր գօնագտան էլչէրին պօշ օլարադ պըրագըպ կիտէճէյինէ պէն ինանըը՛ր մըյըմ։

Վինեօ. – Ինանմազսանըզ, արայընըզ, պագընըզ։

Մէրլ. – Սէնին րուխսաթընա իհթիեաճըմըզ եօգ տըր. – տէտի։ Մէ՛մուրլար հէր թարաֆը թէհարրի իթմէքլէ մէչղուլ օլտըգլարը սըրատա, միւտիր կէօզլէրինի Քիչէր Վինեօտան այըրմագսըզըն լազըմ կէ-լէն ժուրնալը սէօյլէյիպ գալէմէ ալտըրմագտա ըտը։ Մէ՛մուրլար հէր թարաֆը արաեա արաեա, մագսատլարընա նա՛իլ օլապիլէճէքլէրի ճի-հէթէ թէգարրուպ իթտիքլէրինտէ, Վ.օնեօնըն եիւղիւնտէն պիր չէյ ան-լաեապիլմէք վէ օնա կէօրէ թէհարրիեաթա տէվամ իթմէք իւմիտիյլէ, միւտիր՝ միւթէմատիյէն մէրգուսընն եիւղիւնէ պագմագտա իտի իսէ տէ, Վինեօ ասլա վէ գաթան ալաիմի ֆիւթուր վէ թէլաշ կէօսթէր-մէյիպ, պարիտանէ պիր թավը իլէ նէթիճէի հալէ պէքլէմէքտէ, վէ չու տաղըթտըղընըզ չէյլէրի եէրլի եէրինէ եէրլէչտիրմէք իչին պիչարէ խըզմէթքեարլար նէ գատար զահմէթ չէքէճէքլէր, պիւլ՛յօրմըսընըզ. – տէմէքտէ իտի։

Հէր թարաֆ թէհարրի իտիլտիքտէն սօնրա, սըրա եաթագ օտա-սընըն եանընտաքի, քիւչիւք վէ գարանլըգ օտաեա կէլտի։

Մէրլ. – կէլ սէն տէ չուրաեա պիզիմլէ պէրաբէր աթֆը նազար էթ պագալըմ։

Վինեօ. – Մէմնունէն. խաթէրսէնիզ լամբայը տա թուրթայըմ քի իչինիզ գօլայլաշսըն։

Միւտիր. – Գապուլ իտինիզ. – տէ յու էմր էթտի։

Միւտիրին չու էմրինտէն մագսատը, պէյլի Վինեօ, սըֆաթընտա մուհաֆազա իտէպիլտիյի ֆիւթուրսըզլըզը հարէքեաթընտա մուհաֆա-զա իտէմէյիպ տէ, պիր արալըգ թուրթըղը լամբա էլինտէ սալլան-մադա պաշլաեարագ, պիր սէրբիչթէ կէօրմէքտէն իպարէթ իտի։

Սընճագ, Վինեօնըն գօլը, զանն իտէրսին քի թուննճտան տէօքիւլ-միւշ կիպի, լամբայը իքի միլեօնը սագլամըշ օլտըղը էն զիեատէ թէհ-լիքէլի մահալէ եագլաշտըրտըղը սըրատա պիլէ, էլի գըլ բայը սալլան-մամագտա ըտը։

Հէր թարաֆը արանըլտըգտան սօնրա, միւտիր.

— Շու ժուրնալը իմզալա՛րմըսըն։

Վինեօ. – Հա՛յ, հա՛յ։

Միւտիր. – Սահի՛հ իսմին իլէ մի, սախթէ՛ իսմին իլէ մի։

Վինեօ. – Աօըլ իսմիմ իլէ. Բաուլ Պէրնիէ։

Միւահիր. – Եարբն սէնի գօլուն֊տան թուխթալ մահպէհին իչինտէ տօլաչտըրըըրմ, էնքի արգատտաչլարըն հէր քիմ օլտըղընը սէօյլէրլէր, ղէվղէք։

Վինեօ. – Եանըլըըրլար։

Միւահիր. – Ալլահրհին ժանրօն տա եանըլմա՛զ եա. էվվէլ շաշկընլըզ թաալամա. Լօր Պէրնիէ նամըյլա սէնին իլէ պէրապէր եաշաեան Ալլահրհին ժանրօն իչին տէյօրըմ։ Օնը տա պու կիւն բրէնս Բօլքին իլէ չըմալ չըմէնտրվիէրինտէ եօղճուղուզ իտէր իչէն, եադալաատըլար։ Համթա սէնին նէրէտէ օլտըղընը տա օ սաեէտէ պուլտուզ. արմըզ ինքեատա մահալ գալմատուղընը սէն տէ անլատա՛ն եա... Հայտէ, իգրար էյի տէ պիմսին. Ժրանսանըն հատօխանէլէրինտէ գալըպ տա ճանըն սըղըլաճաղընա, արգատտաչլարընըզա մէնգիաեա գատար կիտէրսին։

Վինեօ. – Հադդրնըզ վար. օյատան տահա գօյայ սավուչըրըմ. – տէյէրէք, «Բիւէր Վինեօ» տէյու խղդասընը գօտը։

Պիր միւտտէթճիք սօնրա Մէրլ իլէ տիկէր մէմուրինը մէրդումը աչաղըեա էնտիւտիւլէր. իլք գաթտա տուրուպ բրէնսէօին տահիրէվինէ պիր քէրրէ սաթֆը նիկեահ իտէրէք, արսըղճաընա կիւլէ կիւլէ։

— Նէ՞ կիւզել իչ կէօրմիւչիւզ տէտի։

53

Բիւէր Վինեօնըն տահիրէվինտէ իճրայը թէհարրիեաթ իթտիրմէվինտէն՝ բօլիս միւտիրինին տալ մագսատը պիր միւտտէթ տահա բրէնսին խանէվինտէ պուլընմադ խուսուսընտան խալարէթ իտի. չունքի, բրէնս՝ ղէվճէսիյլէ եալընըզ գալըպ տա, պիր հիտտէթի մէչրուխ իլճաաթըյլա, ղէվճէսի հադդընտա մուամիլէյի չէտիտէ իճրա իթմէյէ գալդըշմաընտան գօրդմադտա ըտը։

Բարիս խալդը, բօլիս իտարէսի ալէյհինտէ հէր նէ գատար պագչէն հադդօղզ իթթիրազլարտա ղըեամ իտէր իսէ տէ, բօլիսին վէզիֆէսի եալընըզ ճանիյէրի թէհադդզ վէ թէվղիֆի իթմէքտաէն իբարէթի օլմատըղընը մէ՛մուրլարը բէք էյի պիլիրլէր։ Բօլիս իտարէսի, վուդուի մէհուզ օլան ֆէնալըգլարընն տա էօնիւնիւ ալմաեա, վէ ճինայէթի վէ դատահաթի վուդուա կէլմէմէսինէ վէ սուի թէէսիրի օլաճագ հատիսաթի զուհուր իթմէմէսինէ տախի տըգդաթի վէ ղայրէթի միւթէմադիյէտէ պուլունըր։ Բօլիս միւտիրլէրինին վէ եա պունլարընն մուաւինլէրինին վէ հաթ֊

թա պէր մահալէ գօմիսէրինէն պիւէ , վէրտիքլերի նասիհաթլար , իճրա իթտիքլերի նուճուզ ու թէհլիկէլի իթտիքլերի թէտապիրի հասէնէ սէմէրէսի օլարագ , նիչէ նիչէ սէրվէթլերին թէհլիքէտէն գուրթուլտուղ , վէ նիչէ նիչէ ֆամիլեալարըն ըրզ ու նամուսլարը վիգայէ վէ մուհաֆազա իտիլմէյի կէօրիւմիւշ տիր :

Բօլիս միւտիրինէն թախմինի խիլաֆընտա օլարագ , Բիէր Վինեօնըն տաիրէսինտէ իճրա իտիլէն թահդըդաթ վէ թէհարրիեաթըն նէթիճէսինէ տէյին, բրէնս իլէ բրէնսէս Բօլքինէն տաիրէսինտէ հիչ պիր հատիսէ ղուհուր իթմէմիշ օլուպ , իլք գաթտաքի սուճաեա թա՛յին օլունան նէօպէթճի , չիւպհէյի տաի նէ՞ պիր սէս , նէ՞ տէ պիր կիւրիւլթիւ իչնթմէզ իտի : Պինաէն ալէյհ թէհարրիեաթ վէ թահդըդաթ խըրթամ պուլտըգտան սօնրա , բօլիս միւտիրի գօնագտան մուֆարագաթ իթտի :

Ֆիլ հադըգէ հէր նէ գատար բրէնս Բօլքին ֆէվգէլատէ սուրէթտէ պիր հիտտէթէ տուչար օլմըշ իտի իսէ տէ , չու հիտտէթի բէք չաբուգ քէսպի սիւքիւնէթ իթմիշ իտի : Էյէր բօլիս մէմուրլարը Բիէր Վինեօյը գուրթարմամըշ օլսալար ըտը , բրէնսին՝ մէրդումը էօլտիւրիւպ պիթիրէճէյի մուհադդադ ըտը · վէ պիր տէ էքսէրիեա ինսան պիրիսինի էօլտիւրտիւքտէն սօնրա , տիկէր պիրինի տահա էօլտիւրմէք հըրս ու հավվէսինէ տիւշմէքտէ օլտըղը ճիհէթիլէ , բրէնսին՝ խըշմ ու ղաղապընը բրէնսէսէ թէվճիհ իտէճէյի աչիքեար ըտը : Իսապէթ քի բօլիս միւտիրինին միւտախէլէսի , մէ՛մուրլարըն հուղուրը , խըղմէթքեարլարըն ֆըսըլտըսը , Բիէր Վինեօնըն բրէնսէսին եաթաղընտան չըգտըղը սըրատա թէվգըֆի սէմէրէսի օլարագ , բրէնսին հիտտէթ վէ ղաղապը արթաճագ եէրտէ , թագաթ վէ մէճալի դալմաեարագ , սիւքիւնէթ քէսպ իթմիշ իտի : Տիկէր թարաֆտան տա հալինտէն ութանտըղընտան , տիւշմիւշ օլտըղը գօլթուգ սանտալեէսինին իւզէրինէ մանէն վէ մատտէթէն ֆէվգէլատէ պի մէճալ օլտըղը հալտէ եըղըլմըշ գալմըշ ըտը :

Բրէնսէս իսէ , մուղայիրի օլարագ տահա զիեատէ գուվվէթի վէ ճէսարէթի քէսպ իթմիշ , վէ թէհլիքէտէ պուլընան հալինէ միւտաֆաա իթմէք , վէ պաշլամըշ օլտըղը գօմէտեանընն սօն ֆասլընը տախի օյնայըպ պիթիրմէք իւզրէ , տահա զիեատէ պիր մէյլ վէ իսթիտատ իտինմիշ իտի .

Տուրուպ տա իչլէմիշ օլտըղը գապահաթտան տօլայը աղլայըպ սըղլաեաճագ վէ նէթիճէսինի տիւչիւնէճէք եէրտէ , իչի սօղուգ գան իլէ թէէմմիւլ իթմիշ իտի : Պիր սաաթ կէչմէյիպ , խըղմէթքեարլարըն կէ-

վեզելիյի սայէսինտե պիւթիւն Բարիս խալգընըն վուգուի հալէ խապեր-տար օլաճաղընը, վէ նէ տերբեճէ տեպտեպե վէ չաշաս իլէ մեվգըը պա-լայէ չըգմըշ ըսա, այնը տերբեճէ կիւրիւլթիւ իլէ մեվգըը մեղպուրտէն տիւշիւպ եուվարլանաճաղընը պիչտիյինտէն, իթիպարը մանէվիտէն սա-գըթ գալաճաղը ճիհէթլէ, հիչ օլմազսա ղիեատէսիյլէ թէհլիքէտե պու-լընան իթիպարը մատտիսինի գուրթարմանընն չարէ վէ թէտպիրլերինի տիւշիւնմէյէ պաչլատը։ Պու խուսուստա քեամիլէն բրէնս Բօլքինտէն մա՛տուտ ըտը. չունքի բրէնս Բօլքին, քէնտիսինէ վէրմիշ օլտըղը չէյլերի թէմամըյլա կերի ալմագտա մուհայեէը իտի։ Իթիգպալինտէն օ տե-բեճէ էմին իտի քի, եիւմի սէնէ միւթէմատիյէն պիր չէյէ մալիք օլմագ-լըղը խաթրընա պիլէ կէթիրմէքսիզին քէմալը տարաթ ու տեպտեպե իլէ իմիարը վագթ իթմիշ օլտըղը հալտէ, պիրտէն պիրէ հեր իւմիտի մահվ օլմագտա, Բօլքինին սերվէճթի էլինտէն գաչմագտա, հաթթա էվ-տէն պիլէ գօվուլարագ սօգաղա աթըլմագ իհթիմալի տե կէօրիւնմէք-տե իտի։ Պու գատար տիլպեր, պու գատար մահիր օլտըղը հալ-տե, եաչը տա օն եաչ տահա քիւչիւք օլսայըտը ասլա ֆիւթուր իթ-մէյէճէյի տերքեար ըտը ըսա տա, զէվճի իչին եաբտըղը չէյի գըրգ եաչընտա քէնտիսինէ մէսլէք իթթիխազ իթմէյի բէք տե կէօղիւնէ ալ-տըրամամագտա ըտը։

Շու միւթալաատան սօնրա, քիւչիւք օտաեա կիտիպ տե սըրթընա պիր էլպիսե թագընաճագ եէլտե, եալընըղ պիր կէօմլէքլէ, սաչը պաչը տաղընըղ եալըն աեագ եաթագ օտասընտա գալտը։ Ա՛յինէյէ պիր նազար աթճ իտերէք, պուլունտըղը աչըգ սաչըգ վէ տաղընըգ հալինտե քէնտիսինի կէօրէնին հեր հալտե մուգավէմէթ իթմէյէ-ճէյի միւլահաղասընա մէպնի, քեաճֆէլ ֆէվա՛իտ վէ մուհասէնաթը յ-լա պէրապէր օյունըն սօն ֆասլընը տա օյնամաղա գաթիյէն գարար վէրտի։

Պինապէրին օտանըն պիր քէօչէսինէ չէքիլիպ տիրսէքլէրինի տիզլե-րինե տաեաթտըրարագ վէ պաչընը էլլէրինին իչինէ ալարագ, սէօզ սէօյլէտիյի թագտիրտե ճէվապ վէրմէյէ հազըր վէ ամատե կէօղիւնիւն ուճույլա Բօլքինին եիւղիւնէ պագմագտա ըտը։ Բրէնսին՝ զէվճ մագա-մընտա տէյիլ իսե տե, աչըգ մագամընտա օլսուն եինէ քէնտիսինտէն այրըլմաեաճաղընա էմին իտի. չունքի բրէնսի բէք էյլ թանըմըշ վէ պունճա զէմանտան պէլու անը ալտաթմըշ ըտը։

Ուզուն միւտտէթ սիւքութտէն սօնրա, հիտտէթլէ վէ ֆագաթ զահիք պիր սէտա իլէ.

— Քիմէ թէսլիմ օլտըղընը էլպէթթէ պիլէրսին. բրէնսէս Բօլքի-

լէպրաֆը ունուվթալն էօյլէ՞ մի . . . աճապա սանա մա՛լիւմաթ վէրմէք-սիզին , պու թէլէպրաֆը օ խապէ՞ռ մի ուչտըրտը : Սէն պու թէլէպրաֆա ինանըպ , տէրհալ եօլա չըգմալըյըրըն . . . զեվճինտէն ինթիգամ ալ-մագ իւզրէ օնը ալտաթ սըրտաճագ աէրէճէլէրէ գատար սէվէն պիր զեվճէ , գօճասընըն թէհլիքէտե օլտըզընը պիլտիյի հալտե , գօճասընըն քէնտիսինի խամէտիյի զէման հէման կիտիպ պուլմադա թէրէտիւա ինթիմէզ . . . էյէրչի օ թէլէգրաֆը եալընըզ օ խապէռ ուչտըրմամըշ տը-տա իչինիզ պիր օլուպ եաթմըշ իսէնիզ , տէմէք օլուր քի իչլէմիշ օլտըղընն ճի-նայէթի էվվէլինտէն թէրթիպ ինթիմիշ տե իչլէմիշսին . . . պու ագշամ քէնտինի օնա թէսլիմ ինթմէք վէ եարըն օնընա պէրապէր կինթմէք իւզրէ, հէր չէյի հապըրլամը՞չընըն տէմէք տիր ... սէնին սէօյլէտիյին վիճճ իւզրէ պէնիմ իչլէմիշ օլտըղըմ գապահաթտան մուղթալըպ վէ միւթէհասիր օլ-մագ չէօյլէ տուրսուն , հաթթա պիր մէհաբէթի մախսուսէ իլէ անտէն իսթիֆատէյէ գալդըչմըշսընը . . . սէնի իլգիալ իտէն օլմայըպ , սէն քէնտինի հիւսնիւ ըրիզան իլէ թէսլիմ օլմուշսուն . . . Ա՛հ . գալպինի կէօրիւյօրըմ . . . պունտան պէօյլէ պէնի ալտաթմամազընը . . . պիլմիշ օլ. – տէտի :

54

Բրէնտէս Նատէժին եալանը , իչին թա պիտաեէթինտե այըզա չըգմըշ օլմազլէ , եէնիտէն սէօղէ պաչլամադ հիչ պիր ֆահիշէյի մուճրիպ օլ-մատճաղընը անլատը . զամէն պէօյլէ պիր սըրտատա գուվվէթի ճէրպէ-զէսինե բէք տե կիւվէնէմէմէքտե իտի : Ձէվճի՝ էտնայը ճինտաեէթտե իւամէ կէլմիշ օլտըղը ճիհէթլէ , թէպրիյէի զիմմէթ իթմէք բէք միւշ-քիլ օլտըղընը պիրիր իտի : Նէ գատար չօգ սէօյլէնէճէք օլսա , քէնտիսինին օ հէրիֆէ սարըլմըշ օլտատ եամիտատա եամիտըղընը օ գատար զիևատե զէվճինին կէօղիւ էօնիւնե կէմիրիճէյի տէրքեար ըտը: Պինտէն ալէյհ , չու մանզարատա մուգապիլ , պունը ունուվթըրտճագ սուրէթտե տիկէր պիր մանզարա զէվճինէ կէօսթէրմէկի գապիլ օլտը-ղընտան , սրճամըրընը վէ ահվալինի էօյլէ պիր սուրէթտե թէպակի իտէ-րէք զէվճինէ կէօրիւնմէք իսթէմէքտե իտի քի , կէօրիւր կէօրմէզ , զէվճէսի օլտըղընը տա , քէնտիսինի ալտաթմըղընը տա , իսրևանէթի իթ-տալինի տե ունուտուպ , քէնտիսինե թատէ վէ մունթազամ պիր մա՛-չուգե նազարըլմա պագսըն : Բրէնտ , օ անէ տէյնի քէնտիսինի զայէթ

նին սէվոխյի շախս , սապըդալը կխրու հինահէն մահսլու դաչղընըն ալի-
ըի խմիչ։

Բրէնսէս . –Մէն , Լօր Պէրնիէնին՝ օ խապխին դըզ գարտաչը օլը-
ղընը նէ դատար պիլիր խանի խսէ , պէն ատ գարտաչընըն նէ օլըզընը
օ դատար պիլիր խանի։

Բրէնս . – Լօր Պէրնիէտէն պահս իմ մէնին սէպէպի՞ ։

Բրէնսէս . – Զունքի Լօր Պէրնիէյի քէնտինէ մնշուդէ իմ մէք խս-
թէր խանի . նասըլ քի պէն սէնտէն ինմիդամ ալմադ իչին տիկերինի քէն-
տիմէ մնշուդ իմաիմ խսէ . – տէյիպ , բրէնսէ ճէվապ վէրմէյէ վադըմ
պըրագմագ պըղըն , քէնտիսի մնհ.քիւմ օլմանագ իւղրէ , բրէնսի մնհ-
.քիւմ , վէ հադըդէմի հալի մէպաիւ վէ թաղինիր խտերէ.ք բրէնսէ
աօղրը կանաչըպ .

— Էվվէմ , սէնտէն ինմիդամ ալմադ իչին կաբաըմ . . . սաաթ օն
պիրէ վարմըշ ըտը . հէնուղ օտամա չէ.քիւմիշ , գաբումը գաբամըշ ըտըմ
. . . պիրտէն պիրէ գաբու վուրուշտը . . . գանն իմ աիմ .քի կէլէն կա
պէսլէմէ , կա օպլըմ , պէյքի ատ սէն սին . . . աչարմ . . . .քի , օ ըմըշ՝
օ . . . հիտաէմինահէն կէօղլէրինահէն ամէչ սաչմադ-տա ըտը . . . տէհ-
չէմի պիր հալ .քէսպ իմիչ . . . դըզդաբտաչընըն օտասընտա սէնին օ
գըզճըղաղա կաղմըշ օլըղըն մէ.քմուպլաըը պուրմուշ . . . Պըրմանկըկա
կիմիմէ յիպ սէնին լէ պէրապէր ինկիլմէրըյա կիմիմիշ օլտըղընա , վէ
էյէր չիմսիյէ գատար օլմամըշ խսէ , պու կէճճ մէրդումէ լէ ըէվա-
պըմը աչըդանէ յի գավիյէն վէ գամիյէն պաղլանաճաղընըշ մուդար-
ըէր խսիյինէ տա՛իր էլինտէ խապամիաը վար . . . գալդըպ , կիսիպ
սէնի պուլուպ , էօլսիւրմէ.ք խսմէտի . . . գօրգտըմ . . . սէնի միւտա-
ճաահա գալդըշտըմ . . . կաղվարտըմ . . . կադարտըմ . . . նիհայէմ
ըաղը օլտը . չունքի պէնի սէվէր , հէմտէ չօգտան սէվէր խտի . սէվոխյի
նի տէ անլամըշ ըտըմ . . . լաքին պէն պու գօնաղըն իչինտէ կաղընըշ
օլտըղընմտան . . . սէնի էօլսիւրմէ.քտէն վաղ կէչիպ հիշ օլմադտա ինմի-
դամ ալմադ խսմէտի . . . պէն տէ .քէտէրիմտէն , հասէտիմտէն տէյի
տիվանէ յէ տէօնտիւմ . . . ադըրմը չայըրտըմ . . . չու հալտէ . . .

Բրէնս . – Շու հալտէ կալան սէօյլէմէ յէ պաշլատըն ։

Բրէնսէս . – Պէ՞ն , եէմին խտերիմ .քի , կալանըմ կօգ . . .

Բրէնս . – Նալան սէօյլէ յօրսըն . պու հիւքեայէ յի նագլ խտերքէն
պիր ֆըգրա ունուլմադըն .քի , հիւքեայէնի սէրտաա չիւրիւմտիւրիւր . . .
կանկի էմնայը թաատտա ալմըշ օլտըղըն թէկէղրաֆըն ֆըգրատը . . .
պու տէրէճէլէրէ գատար մա՛լիւմաթըմ օլտըղընը պէյքի պիլմէգ խին...
եօլտա պանա պիր գաղա վուդու պուլմըշ օլտըղընը կապէր վէրէն թէ-

սատըդ , ղայէթի ափլիք վէ հէր խուսուստա իհթիեաթքնարանէ հարէքէ թի իմթիխաղ իթմիշ պիր դարը տէյու պէլլէմիշ օլտըղընտան, պունտան պէօյլէ տէ հադըդէյիի հալի նէ իսէ , պաշդալարը քէնտիսինի նասըլ թանըմըշլար իսէ, օ հալ վէ սրֆաթտա կէօրիւնէրէք, եվինէ մագասատնա նա՛իլ օլապիլէճէյինէ , ղէրրէ դատար չիւպհէ իթմէմէքտէ իսի ։

Պիր լահզատա պաշտան ահաղա դատար նատիր իւլ էմնալ օլան ճիամինի կէօղաէն կէչիրիպ , պու մուահէնէթէն ղիւատէսիյլէ մէմնուն օլարադ , վէ քիմնէնին օ ճիամի կէօրիւպ տէ տահանամահաճաղընա էմնիյէթի թամամէ հասըլ իտէրէք , պիրտէն պիրէ քէմալը սիւ՛աթլէ օմուղարընը պիթթահրիք , կէօմլէյինի տէ պըրադըպ , վէ ղէվճի Բօյքինին դարշըսընա կէչիպ , պիր վապըյէթի թապիիյէտէ տուրտըգտան ասնրա , կէօտա քի քէտէր վէ ըմիրըապտան քէնտի շախսընը տիւշիւնմէյէ իդթիտարը գալմամըշ կիպի , աղլահա աղլահա ղայէթ բիդգաթամիշ պիր սէտա իլէ .

— Պանա պու դատար չիտաէթ կէօսթէրմէյէ հադդընն եօգ ատը, Բօյքինն . . . պէնի պու դատար չարուդ մահքիմ իթմէյէ հադդընն եօգ ատը . . . թէքրար սէօյլէրիմ քի պէն դապահաթը տէյիլ իմ. . . ապլըմը շաշըրմըշ ըտըմ, ճինննէմէ ուղրամըշ ըտըմ. . . Հաթթա, պիլէ պիլէ պիր դապահաթի իշլէմիշ օլսամ պիլէ , եվրմի սէնէվիք սատագամըմը , պունճա միւնասիպաթը աշըդանէմիղի , պունճա պէվգ ու սէֆալէրիմի ունութմամալը ըտըն . – տէմի ։

Մադասատը , սէօղիւնիւ տինլէթմէք օլմայըպ , Բօյքինի հայրէթտէ պըրադմադ վէ հասէտ վէ արղուսընը թահրիք ու թէշվիղ իթմէք իւղրե մէյսան վէրմէքտէն իպաբէթ իսի. բրէնսի, պու վէճհ իլէ պիր տէրճէյէ դատար թահրիք վէ թէշվիղ իթմիշ օլտըղընա դանատի հասըլ իթտիքատէն սօնրա , պիր համլատա իւղէրինէ աթլայըպ , աեագլարընը , տիղլէրինի , պաճադլարընը , դէվճինին աեագլարընա , տիղլէրինէ վէ պաճադլարընա սարըպ , չըպլադ կէօյսիւնիւ մէրդումէն սինէսինէ տահաթտըրըպ , կէօղլէրինի կէօղլէրի էչինէ տիւքիպ , աղղընը աղղընա եաբրյշարրրպ վէ նէֆէսիյլէ եագդըպ թուխտուշտուրուպ .

— Սէնտէն պաչդասընը սէվմէմիշիմ. . . սէն պէնիմ դօճամ, պէնիմ աշըդըմ պէնիմ Ալլահըմսըն . . . սէնի սեվէրիմ. . . Ալ պէնի , ալ պէնի . – տէմի խսէ տէ , պու սէօղլէր Բօյքինին ասլա դուշադընա կիրմէյիպ , իդֆալաթընա մինպա՛տ դաբրըմայըպ , վէ օ ճիամի նատիրին թէմասընտան ասլա պիր շէյ հիսս իթմէյիպ , մէրդումէյէ ասլա տօդունմադ սրդէն իլի էլլէրինի սանատալիէսինին արդասընա տահաթտըրըպ վէ դօլարընը էյնէճ կէրիպ եավաշճա սանատալիէտէն աեագլա գալգտը։

55

Բրէնահա Նաահէժ, սօն թէճրիւպէսինտէ տէ մուվաֆֆադ օլամատը... պէօյլէ օլաճաղը թաալիի իսկ։ Զունքի Բօլքին, նիւմի սէնէտէն պէրու գաբըսընը հիչ պիր վագըթ պէօյլէ չըրը չըպլադ, ըրդ ու ըֆֆէթտէն պա՛իա պիր հալատ կէօրմէմիչ օլաբիլընտան, վէ պաչըճա պու հալի իչին քէնտիսինի սեվմիչ պուլընտըղընտան, մէրդումէյէ՝ ումում գաբըլարտան միւսթէնա պիր մոխլուդ նաղաբըլլա պադմըչ վէ գաբըլար մէհանընտա պիր տահա միսլի օլմատըղընա գավիյէն դանի օլմուչ ըտը։ Նաահէժին պիրուտէֆի հալինէ էօիւբ պայըլըբ ըտը. պու՞ղ տա՝ ամէչ կիպի լինտանը հագար թուրթուչաբըբը։ Պինապէրին զէվճէսինի պէօյլէ իլգ տէֆա օլարադ սաչլարը տադընըդ, չըպլադ, միւնասիպէթիչ պիր վաղիյէթտէ, կէօզլէրի բարլադ պիր հալատ կէօրմէմէյլէ, իպթիտայը էմրտէ հիսս իթմիչ օլաբղը հայրէթ, պիլ ախբրէ նէֆրէթէ միւպէտտել օլաբ։ Մէրդումէնին դուլապընտան աչադըճա սէօյլէմիչ օլաբղը պիր թագըմ աչըգանէ սէօպլէրի իչիթաիքճէ, քէնտիսինի ավլամադ ումիտիյլէ, պուննճա սէնէլէրտէն պէրու նիչէ նիչէ մահպուսպէլէրինին թէքրար թէքրար սէօյլէմիչ օլաբղլարը այնը էլճադը աչըգանէյի իչիտիյօր զանն իթտի։

Շու սըրատա պօյնընա սարըլմըչ օլան գարը, քէնտի ափիֆ վէ սատըգ վէ ազիզ գարըսը Նաահէժ օլմայըպ, տիկէրլէյի միսիլու ճիլվէկեր վէ չիվէպազպիր գարը ըտը։

Պու գատար չիտաէթի աչգ իլէ սէօզ սէօյլէյէն պիր գարը պու սէօպլէրէ ալըշմըչ օլմադ լազըմ կէլտիյինի, պու գատար չիտաէթի աչգ կէօսթէրէպիլմէք իչին, չիտաէթի աչգ նէ տէմէք օլաբղընը պիլմէսի իգթիդա իթտիյինի, պէօյլէ գօլայճա հէր բէրտէյի Եըրթան հէր էօրթիւլու գալըրան պիր գարը՝ պու տէֆա տահի թէճրիւպէ գապիլին տէն օլմաեարադ, պու սուրէթտէ իպֆալ իթմէյի զաթէն չօգ տէֆալար թէճրիւպէ իթմիչ օլմատը մուհադգադ իտիյինի, բրէնա՝ քէնտինճէ հիւքմ իտիպ, նիչին պուննճա վագըթտան պէրու զէվճէսինին նէ՝ օլաբղընը մէյտանա չըգարմըչ օլաբղընը, նիչին պուննճա զէման հէր չէյի զուլմէթ վէ հիքմէթ ալթընտա մէսթուր թուրթմիչ օլան գարը՝ պիրտէն պիրե հէր չէյի աչըղա վէ այտընըղա չըգարմըչ իտիյինի, վէ չիմտիյէ գատար օ սուրէթէ տավրանըպ տա չիմտի տէ պէօյլէ պիր մէս-

լէք իթթիխազ իթմիշ օլմասը, էլպէթթէ պիր սէպէպէ մէպնի պուլընտըղընը տիւշիւնմէյէ պաշլատը։ Նակէհան Լօր Պէրնիէ խաթըրընա կէլէտի. մա՛շուդը Բիէր Վ.ինեօյը գուրթարմադ իւմիտի հէնուղ պագը օընտըղը ղէման, մէրդումէնին շըմհնտրֆէյտե վէ գարաղօլհանէյտե մուամէլաթը աշըգանէ կէօսթէրմիշ օլմասը, վէ օլ խուսուստաքի իւմիտի քէսիլտիյի ան̈տե հէման ղէհրինի սաչմապա պաշլամասը կէօղիւնիւն էօնիւնէ կէլիպ, ղէվճէսի Նաատէժին տէ այնը Լօր Պէրնիյէ կիպի չէվիք վէ եէրլէրտե սիւրիւնէն վէ ֆագաթ ըսըրմապա հէր ան հաղըր վէ ամատէ օլան պիր եըլան օլտըղընա գարար վէրտի։

Ջէվճէսինին, պիր իպաատէթխանէ չէքիլինէ գօմըշ օլտըղը օտայը կէօղտէն կէչիրտիքտե, հէր թարաֆտա ղէվճէսինին միւրայիլիյինի կէօրմէքլէ հայրան օլտը գալտը։ Ա.ֆիֆ վէ ազիզ տէ յու պէլլէմիշ օլան պու օտանընը սահիպէսի կէօղիւնիւն էօնիւնտէն տէրհալ նիհան օլուպ, անընը եէրինէ լէթաֆէթթի սըֆաթընը օլտըգճա մուհաֆիզա իթմիշ էլան տախի պիր ճիւմի տիլբէսէնտե մալիք գըրդ եաչընտա պիր գարը դա՛իմ օլմըշ օլտըղընը հիսս իթտի։ Ֆիլվագը ճիւմինին կիւղէլլիյինէ տէյէճէք եօգ իտի իսէ տէ, բրէնս պէօյլէ տիւլրիւպա ճիւմիէր էօմրիւնտե բէք չօգ տէֆալար կէօրմիշ օլտըղընտան էհէմմիյէթ վէրմէտի։ Նէնիտէն եէնիյէ հիտտէթ վէ շիտտէթ բրէնսի իսթիքլա իտիպ, Նաատէժին պիր սօն թէճրիւպէ տահա օլմադ իւզրէ, եանընա կէլիպ պօյնընտան աօըլմապա հաղըրլանտըղը սըրատա, էվվէլքինտէն զիեատէ շիտտէթլէ թէքրար մէրդումէյի եիթիպ.

— Պրադ եագամը... Պունտան պէօյլէ արթըդ պէնի իղֆալ վէ թահրիք իտէմէղսին... սանա արթըդ հիչ պիր հավվէհիմ գալմատը... սէնտէն հիչ պիր շէյ հիսս իտէմէմ... Սէն, պատէղին ինտիմ տե լէթաֆէթթի սավմըշ, կէնճլիյի կէչմիշ, եալանճը վէ տէսիսէքեար պիր գարը սըն. — տէտի։

Նաատէժ՝ չու հադարէթլէյիչ մուգապիլ, մէնաֆիի չախսիյէսինի քեամիլէն ունուտուպ, հիտտէթինտէն, օտանընը իչինտէ պիր պիր եանա պիր տիկէր եանա աթլամապա պաշլատը։ Միւթէպէր պիր Բարիսլի դաըը սըֆաթը ալթընտա կիղլէնմիշ օլան Նաատէժ, քէմալը չիտտէթ վէ ազամէթիյլէ լունուտայը ղուհուր օլտը։ Բօլբին՝ քէնտիսինի հէր նէ սու բէթտե թահդիր իթտե էհէմմիյէթ վէրմէյէճէք, վէ հէր նէ վէճհ իլէ տարպ իթտե ֆիւթուր իթմէյէճէք իտի. ամմա, լէթաֆէթթի սըֆաթընա իթիրազ իտիլմէսինէ, կէնճլիյինին կէչմիշ կէչմիշ օլտըղընընը աչիքեարէն սէօյլէնմէսինէ թէհամմիւլ իտէմէմիշ իտի։ Ջիրա վիճուտինին կիւղէլլիյինէ, ատէթա Ալլահա թահարճասընա թահար ըտը։

Բրէնա ինթիդամ ալմաղա գալգըշը . գօրգաճադ հիչ պիր ճիհէթ գալմամըշ ըտը . չունքի քեամիլէն միւնհէզիմ վէ բէրիչան օլմըշ պիթ-միչ վէ բրէնսաէն հիչ պիր լումիա քէօչէսի գալմամըշ ըտը . պիր քէօչէ-նին գօվլուլտըղը միսիլլու , բրէնսին՝ գօնագտան քէնտիսինի թարատ իտէ-ճէյինէ չիւպհէսի գալմամըշ ըտը : Լաբին էվտէն չըգմատան էվվէլ Եիրմի սէնէ միւտատէթ իթթիխադ իթմիչ օլտըղը մէսլէքի իհթիեաճ-քեարանէ Եիւղիւնատէն չէքտիյի զահմէթ վէ եզիյէթէ մուդապէլէի պիլմիսլ իթմէք իսթէմի : Պինաէն ալէյհ ֆէվգէլատէ հիտատէթ վէ տէհ-չէթ իլէ .

— Ա՛րթըգ սէնի հավվէսէ կէթիրէմէյօրըմ էօյլէ՞ մի , եա՛ . . . սէն տէ պէնի Եիրմի սէնէ զարֆընտա հիչ պիր տագըդէ հավվէսէ կէ-թիրէմէմիշ սին տիր . . . պէն տէ սէնտէն հիչ պիր չէյ հիսս իթմէմիշիմ տիր . . . Սէնի ասլա սէվմէմիշիմ . . . հաթթա պիրաղ էվվէլ Եինէ սէ-նի ալատաթարմ , նասըլ քի Եիրմի սէնէ եալան սէօյլէտիմ իսէ , Եինէ եալան սէօյլէտիմ . . . Սէնին կիպի ալտըդ , էտէպսիդ , չաբդըն , գարը-լարըն վէ գըզլարըն արդասընտան դօչան հէրիֆ սէվիլէպիլիր մի ի-տի . . . Սէնին եաբատըգլարընը պի՛լմէյօր մը յըրմ տէյու զանն իտէյօր-տըն . . . Սէնին պանա իթմիչ օլտըղըն խըբանէթլէրին քեաֆֆէսինի պիլիրիմ . . . չունքի հէր եաբատըղընը այըդ այըղա եաբար ըտըն . . . պէն տէ հէր իթտիքլէրինին ինթիդամընը ալտրմ . . . Նի՞չին ալմաեա ըտըմ . . . Պիր էրքէք , պիր զէվճ , պիր էֆէնտի , գարըսընա , քէօչէսի-նէ , հիւանիւ իպրէթ վէրմէք լազըմ կէլիր իբէն , սէն պանա հիչ պիր վագրթ հիւանիւ իպրէթ վէրմէմիշ օլտըղըն իչին , պու հալէ միւսթա-հագդ օլտըն – տէյէրէք , վէ էլան սայլարը տագընըդ , չըրը չըպլագ օտանըն իչինտէ տօլաշարագ , – լէթաֆէթի սըֆաթըմ զա՛իլ օլմուշ , էօյլէ՞ մի . կէնճլիյիմ կէչմիշ , էօյլէ՞ մի . սահի՞հ մի : Եէմին իտէրիմ քի տահա պիր սաաթ էվվէլ սէնին քեաթիպին չու սէօյլէրինի թէքզիպ իթմէքտէ իտի . . . Եալթա համմամլարընտա Մարքի տը Լուազի , լէ-թաֆէթի սըֆաթըմա հայրան օլմըշ ըտը . օնտան պէրու իսթիեար-լանաճագ դատար հէնուզ վագըթ կէչմէտի . . . իսթէր իսէն Հանըի Լադօսթըն տա ըէյինէ միւրաճա՛աթ իտէպիլիրսին , օնըն ինտինտէ եր-մի եաշընտա ըտըմ , վէ պէնի բէք էյի թանըը ըտը . . : Հանըի Լա-դօսթ , սէնտէն չօգ զիեատէ կէնճ օլտըղընտան , էլպէթթէ քի սէնտէն զիեատէ մէթալիսի օլմադա հագդը վար ըտը . . : Սէնին , էսքի վէ պիր թանէճիք տօսթըն տօքթօր Բօբօթօֆա կէլինճէ , արթըգ քէնտիսինտէն խօշլանմայօրըմ տէյու եէէսինտէն էօլիյօր : Օնըն ըլա տա ա՛զ վագըթ մը կէչիր միշիմ . – տէյու պաղըրտըգտա , Բօլքին արթըգ քէնտի քէն-

« վէ պիլա ար ու հաեա պէնի օխչաեա օխչաեա չիւրիւթմէք խոթէ-
« տին . . . Պունա մուգապիլ, պէն տէ սէնի րէզիլ ու րըռվայ իթտիմ . . .
« Պու հալտէն պաշգա պիր հալէ միւսթահագգ տէյիլսին . . . Շիմտի
« պէնի թանըռը՛ն եա . . . պէն Պէլվիյյտէն կէլմիշիմ. վէ պի կիւնահ
« պիր գըղըմ տէյու պէլլէմիշ օլռըղըն հալտէ , չիռտէթի աշգընա օ
« տերէճէլէրէ գատար հիւքմ իտէմէտին , գալալինէ վէ ֆիքրինէ օ տէ-
« րէճէլէրէ գատար սէօզ կէչիրէմէտին քի , Ջէհրլի եըլան էլան կէօ-
« ղիւնիւն էօնիւնտէ գըվրանըռ տուրույօր զանն իտէյօրսըն . կիտիպ
« մահպէստէ պուլմույը ալղուլէ յօրսըն . . . Սէն , պու հալտէն պաշգա
« պիր հալէ չայէսմէ տէյիլսին . . . » տէմէքտէ իտի :

Ջանն իտէր իտի քի, ղէվճէսի Նատէժ կէլմիշ տէ .

« Էյէր պանա հիւնիւ թարիգ կէօսթէրմիշ վէ էյի նասիհաթլար
« վէրմիշ օլսայըռըն , ըրզ ու նամուսըմը մուհաֆազա իթմէյէ միւգթէ-
« տիր պիր գարը օլուր ըտըմ. լաքին աճապա իլմ վէ թէրպիյէ կէօրմէմիշ
« պէնիմ կիպի նիմ վահչի սապի պիր գըղը, մէմլէքէթիմիզին ուսուլի մու-
« ճիպինճէ , վալիտէ յնիմտէն սաթըն ալըպ պուրաեա կէթիրմիշ օլռը-
« ղըն կիւնտէն պէրու , գալպիմի վէ ֆիքրիմի թէրպիյէ իթմէյի հիչ
« խաթըրընտան կէչիրտի՛ն մի : Ասլա՛ . Սէն միւթէլէղղիղ օլաճադսըն տէ-
« յու , սէնին հէր հասէտքեարլանէ ֆիքրլէրինէ թապիյէթ , վէ պազէն
« տէ չէհվէթամիղ հիսսէեաթընը թաթեիպ իտէր իտիմ. սէնին իչինէ
« եարամըշ օլմադ իչին , էվինին հիւնիւ իտարէսինէ նէզարէթլէ պէ-
« րապէր , էվլատ թէվլիտ իտէր իտիմ : Սէն , պունտան ղիեատէ պիր
« չէյ արամայըպ, պէնիմ իլէ մահզա պու մադասալարա մէպնի էվլէն-
« միշսին իտտիհասընտա ըտըն . . : Սէն իսէ, պէքեար կիպի էօմր սիւրէր
« իտին . վէ թուլ միւտտէթ էվինի ունուտտուպ , սօն մահպուպէնտէն
« օսանմատըգճա, վէ էվտէքի գարըն օնա ֆա՛իդ օլռըղընա իսքեաթ
« օլմատըգճա էվինէ ավտէթ իթմէզ իտին : Ֆիլ հագըգէ պէնիմ սախ-
« թէ ֆազիլէթիմի պաշգալարընտա կէօրմէմիշ օլռըղընտան նաչի ավ-
« տէթինտէ մէհինուն տա օլուր ըտըն . . : Լաքին պէնիմ հալիմտէն տէ
« բէք չաբուգ օսանարագ կիտէր նէինէ տալար ըտըն . . . Պունլարը կէօ-
« րէ կէօրէ պէն տէ սանա պէնզէտիմ. սէնին կիպի էօմր սիւրտիւմ.
« լաքին Բօլքին նամընա սէքթէ կէթիրմէմէք իչին հէր նէքի եաբտըմ
« ըսա կիզլի եաբտըմ . . : Սէն , չունը պունը աեան աչիքեար սէվտին .
« պէն իսէ, հարէքեաթը աշըգանէմ իւզէրինէ պիր էօրթիւ չէքտիմտէ
« նէ եաբտըմ ըսա օ էօրթիւնիւն ալթընտա եաբտըմ : Սէն, էյլէնճէլի
« գատընլար իլէ վագթ կէչիրմէք իչին տուրմագսըզըն եօլճըլըգ իթտի-
« յին զէմանլարտա, պէն էվիմտէ ըահաթճա օթուրուպ էյլէնճէլի եօլճը-

տիսինի զապթ իտէմէյիպ ղէվճէսինի էօլտիւրմէք նիյեէթիլլե իւղէրինէ հիւճում իթտի իսէ տէ , նակէհան տուրուպ .

— Եօ՛դ , եօ՛դ . սէնին կիպի քէօլէյի էօլտիւրմէք տէ տէյմէդ . – տէյիպ , պիր տահա արդասընա տէօնմէքսիղին օտատան տըշարըեա չըդը :

56

Ջէվճէսինին « պու հալէ միւսթահադդ սըն » սէօղլէրի կիւնահիւղիւն գասավէթինտէն վէ կէճէնին տարպէլէրինտէն եօրղուն օլան ֆիքրինտէն պիր վէճհ իլէ չըգամամադտա ըտը :

Գարըսընըն ևանընտան գաչտըդտան սոնրա ևաղը օտասընա չէքիլտի : Ալպէրթին ժանյօն , Բիէր Վինեօ վէ Նատէժ , պիրեր պիրեր կէօղիւնիւն էօնիւնէ կէլիպ տիքիլտիլեր : Պուռնլարըն իթմիշ օլտըդլարը հադարէթլէր , ըէղալէթլէր դուլաղընը էօթտիւրիւպ , գարըսընըն « պու հալէ միւսթահադդ սըն » սէօղլէրի, նագարաթի գապլինտէն օլարադ թէքէրրիւր իտիպ , սինիրլէրինէ դատար թէէսիր իթմէքտէ իտի :

Զանն իտէր իտի քի , Բիէր Վինեօ դարչըսընտա տուրմուշ տա .

« Էվվէթ պէն բրանդատան , Ալպէրթին տէ հապտան չըդմըշ ը-
« տըդ , ամմա սէնին խաթէրին եօղ ըտը : Սէն՝ պանա էհլի ըրղ պիր ա-
« տամ , վէ դըղդարտաչըմա տա նամուսլը պիր գըղ նաղարըլյա պադ-
« մադտա օլտըղըն հալտէ , դըղդարտաչըմը տա իղֆալ իթմէյէ գալ-
« գըշտըն . . . պէն տէ սէնին պէտ խույլարընտան քէնտիմէ իսթիֆատէ
« թարիդի պուլտում : Ջէվճէնի՝ քէնտիմէ համի վէ միւթթէֆիդ վէ մու-
« ևին մադամընտա իսթիխտամ իթմէյէ իհթիեաճըմ օլտըղընտան , սէն
« պէնիմ դըղդարտաչըմը էլիմտէն ալըպ գաչըրտըղըն սըրատա, պէն տէ
« զէվճէնի քէնտիմէ մահպուպէ իթթիխաղ իթտիմ . . . Պու հալտէն
« պաչգա պիր հալէ միւսթահադդ տէյիլ սին . . . » տէմէքտէ իտի :

Զանն իտէր իտի քի, Լօր Պէրնիե կէլմիշ տէ .

« Սէնին չաթընըն ալթընա իլթիճա իթմիշ օլան պիր չօճուղը ,
« կէնճ պիր գըղը, վիդայէ վէ մուհաֆաղա իտէճէք եէրտէ , հավա վէ
« հավվեօինէ ասլա մուդաալէյէ վէ արզուլէրինէ մուդավէմէթ , վէ
« յէվնի զամիր տէնիլէն չէյի ասլա հիսս իթմէքսիզին , եաչընա պաչընա
« պագմաեարադ , սէնի սէվմէյէ պէնի մէճպուր իթմէյէ գալգըշըն ,

« լարըն աեաղըմա կէլմէսինէ մունթազըը բարմ. . . : Տօքթօր Բօքօթօֆը ,
« Մարքի տը Լուաղիյի , Հանրի Լագօսթը , Բաուլ Պէրնիէյի վէ տահա
« պաշգալարընը պիր պիրի արտը սըրա պանա սէն կէօնտէրտին . սանա ,
« պաշգալարը նասըլ խօշ մուամէլէ իթտիկէր իսէ , պէն տէ օնլարա է-
« լիմտէն կէլտիյի գատար այնը օնլար կիպի մուամէլէի նիւվաղիչքեա-
« րանէտէ պուլընտըմ. . . Սէն , էվի պօշ պըրագըը կիտէր իտին , պէն
« տօլտուրըր ըտըմ. . . Սէն , պէնի հիչ արա վէրմէքսիզին միւթէմատի-
« յէն ալատաըը ըտըն , պէն տէ սանա հիչ արա վէրմէքսիզին միւթէ-
« մատիյէն մուգապէլէի պիլմիսլ իտէր խոխմ . պիլմիշ օլ .քի նէ .քի եա-
« բարսան օնը պուլուրսըն » – տէմէքտէ իտի :

Բէնտիսինէ խըեանէթ իթմիշ օլտըդլարընատան տօլայը էվինէ կի-
րիսպ չըդանլարա թէշէէք.քի իտէճէք օլսա , զանն իտէր իտի .քի ճիւմլէսի
թարաֆընտան տօքթօր Բօքօթօֆ մէկյատանա աֆըլըպ .

« Նէ՞ իսթէրսին . սէն , դարընա ասլա էհէմմիյէթ վէրմէմիշ իքէն ,
« պէն օնըն կիպի արզուլէնէճէք պիր դարը տահա պուլընամադ իթի-
« գատընտա ըտըմ. . . Նիհայէթ պանա մալիք օլմագ իսթէտի իսէ , պիլ
« ախընրէ սանա իսթիհզաեա մէկյատան վէրմէյիմ տէյու , պէն տէ օնա
« մալիք օլմագ իսթէտիմ. սէն , հէր հաֆթա պիր գօճաեա խըեանէթի
« վէ կէլիպ պանա .քէմալը մէմնունիյէթլէ հիքեայէ իտէր իտին . ու-
« նութը՞ն մը . էլպէթթէ խօշլանըյօր ըտըն .քի պու խուլընտան վազ
« կէլէմէ յօրտըն . . . չու հալտէ պէն սանա խըեանէթ իթտիմ .քի , պա-
« գայըմ. . . Նէ՞ էքէրսէն օնը պիչէրսին . – տէմէքտէ իտի :

Բրէնա Բօլքին՝ Բիէր Վինեօ , Ալպէրթին , Նատէժ վէ տօքթօր Բօ-
քօթ֊ֆըն պիրըր պիրըր աեօյլէտիքլէրինի իչիթմիշ կիպի , .քէնտի .քէնտի-
նէ խըթապէն .

« Է՛յ բրէնա Բօլքին , սէնին էլտան գիհնինի մուղթաըըպ իթմէքտէ
« օլան սօն մա՛շուգըն մահպէտտէ եաթայօր . դարընը իսէ , պու կիւն
« էվտէն գօվաճագսըն : Տօսթլարընըն էլլէրինի պա՛տէղին թուրթամադ
« սըն : Խալդ , սէնտէն գաչաճագ , չունքի սէն , սահիհէն թէհլիքէլի պիր
« մախլուգ ըմըշ սըն : Սէն , ղէվճէսի պիր խասիսին գուճաղընտա պու-
« լընըշ պիր զէվճ սին . պա՛տէղին սէն , .քիմէ իչէ իսթիլաթ իտէ-
« մէղսին , եալընըշ պաշընա եաշար սըն . պունա տա բէք միւսթա-
« հագգ սըն » – տէմէ :

57

Բրէնա Բօլքին պիւսպիւթիւն եալընըզ պաշընա գալմամըշ ըտը. չունքի մայիւմ ա, պիր օղլը վար ըտը. Լօր Պէրնիէնին աչգ ու սէվտասընա տալմըշ օլտըղընտան, պիր միւտաէթտէն պէրու վագըա պիրազ օղլընը տա ուննուԹմըշ լաի իսէ տէ, եվինէ քէնտիսի օղլընը, վէ օղլը տա քէնտիսինի սէվտիյինտէն, գէմինը ֆէլաքէթ վէ գասավէթ վէ մէ'եուսիյէթինտե եվինէ պիր տէսթի խալիս պուլապիլէճէյինի, պիր սինէի սաոտըգաեա պաշընը տաևաթտըրըպ տազաևաապիլէճէյինի իւմիտ իթմէքտե խալ։

Սապահ օլուպ վագըթ տա օլտըգճա կէչմիշ օլտըղընտան, վէ խըզմէթ.քեարըլար իչլէրինե պաշլամըշ պուլընտըգլարընտան, գօնաղըն իչինտե կիւրիւԹիւլէր պաշլամըշ ըտը։

Պիրազ էվվել տուչար օլմըշ օլտըղը իչազլէթի կէօրմիւշ օլան պիր խըզմէթ.քեարըն կէլիպ գարշըսընտա տուրաճաղընը խաթըրընա կէթիրէրէք, մահճուպանե չանը չալտը։

Բէնտի խուսուսի խըզմէթ.քեարը իչէրիյե կիրտիպ անտե.

— Օղլըմա սէօյլէյինիզ քի, կէլսին տե պէնի կէօրսիւն. – տէտիքտե.

Խըզմէթ.քեար. – Բրէնա՝ տիւնտէն պէրու պուրատա տէյիլ տիր. պու կիւն էօյլէնե տօղրը ավտէմ իտէճէք տիր. – ճէվապընա.

Բրէնա. – Բէք ալէա, կէլտիյի անտե, քէնտիսինի կէօրմէք իսթէտիյիմի խաապէր վէրինիզ. – տէտի։

Շու սըրատա տիկէը պիր խըզմէթ.քեար իչէրի կիրիպ, վէ եապանըճը պիր քիմսէնին մուհիմմ պիր իչ իչին բրէնա իլէ կէօրուշմէք իսթէտիյինի, վէ իսմինի սօրտըդտա սէօյլէմէմիշ օլտըղընը պէէան իթտի։

Կէլէն բօլիս մէ'մուրլարընտան օլմայըպ, պիր վագըթ ալըշ վէրիշ իթմիշ օլտըղը պանքէր կրիւպըն ըտը։

Բէնտիսինտէն պի հադգըն նէֆքրէթ իտէն շու աատմըն նի՞չին կէլմիշ օլտըղընը, վէ աճապա կէճէքի վագըատան խապէրտար օլմուշ տա, պուլընտըղը հալը թադիֆէլասյը կէօրմէ՞ք իչին մի կէլմիշ իտիյինի տիւշիւնե տիւշիւնե, մերգումա պիր սանտալիյե կէօսթէրէրէք, օթուրմասընը վէ նէ մադսատա մէպնի կէլմիշ օլտըղընը սէօյլէմէսինի ըչճա իթտի.

Պանքէր կրիւպըն՝ թագրիպէն էլլի եաչընտա, զա՛ւիճ պաշը տաղ, գըրմըղրեա չալար սագալը պիր ատամ օլուպ, կէօսթէթրիլէն սան-տալիյէ յէ օթուրտըգտան սօնրա, ճէպհնտէն պիր թագըմ քեաղըտլար չըդարըպ, ալըման թէլաֆֆուղըյլա, վէ ֆիւթուրսըղ պիր հալ իլէ.

— Սիղտէն պիր միլեօն պէշ եիւզ օթուզ պին ֆրանգ իսթէրիմ. բրէնս:

Բրէնս. — Նէ՞ տէմէք. անլամայօրըմ... սիղին իլէ գաթը... մու-հասէպէ իթթիհիմիղ ղէման, հիսապլարըմըղը քեամիլէն գաթ՛ լ՛թմէ-միշ մի իտիք:

Պանքէր. — Օրասը տօղրը. տօղրը. լաքին մախտուսընըղ բրէնս Բիէր եէնիտէն հիսապ աչտը:

Բրէնս. — Օղլո՞մմը... Օղլըմա բարա՞ մը վէրտին. հիսա՞պ մը աչ-տըն... հէմտէ պու գատար ճէսիմ պիր հիսապ մը:

Պանքէր. — Էվվէթ. չունքի սաղլամ օլտըղընը պիլիր իտիմ. իչթէ սէնէտի տէ:

Բօլքին՝ սէնէտի ալըպ պիր քերէ կէօզտէն կէչիրտիքտէն սօնրա, տէրհալ. — Պու սէնէտին տահա միւտտէթի մուննգազկէ օլմամըշ, կէ-լէճէք սէնէ պու վագըթտա թէսվիյէ օլընմասը մէչրութ տըր:

Պանքէր. — Շիւպհէսիղ, չիւպհէսիղ, լաքին պէնիմ կէօյնիւմ բա-հաթ տէյիլ. քէնտիմճէ պաղը սէպէպլէրէ մէպնի, չիմտիտէն բարամը ալմադ իսթէրիմ. սիղին իչին միւտտէթինտէն էվվէլ վէրիլմէսինտէ տէ զաթէն պիր էհէմմիյէթ եոգ...

Բրէնս. — Հէր հալտէ սէնէտ սիղին գավլընիղ կիպի պիր միլեօն պէշ եիւզ օթուզ պին ֆրանգտա տըր:

Պանքէր. — Պու տա տօղրը տըր, բրէնս. մախտուսընըզա վէրմիշ օլտըղըմ ադէչէ պէշ եիւզ պին ֆրանգտան իսթարէթ օլուպ, ֆա՛իզ վէ գօմիսիօնըյլա պէշ եիւզ օթուզ պին ֆրանգա սէնէտ ալմըշըմ տըր: Մատտամ քի միւտտէթինտէն էվվէլ ադէչէյի ալմադ իսթէյօրըմ, չու-հալտէ ֆա՛իզ պիրազ զիեատէ կէօրիւնէճէք լաչ տէ, պու ադէչէյի իզրազ իտէպիլմէք իչին էսհամ պօզտըրմըշ օլտըղըմտան, հիչ պիր քեա-բըմ օլմատըղընը տա սիղի թէէմին իտէրիմ:

Բրէնս. — Բէք ալէա. լաքին տիկկէր պիր միլեօնը նէ՞ հիսապլա իս-թէյօր սըն. պու պօրճ քիմի՞ն տիր:

Պանքէր. — Սիղին պօրճընըղ տըր. պէնիմ թայեին վէ թագտիր իթմիշ օլտըղըմ քիւչիւք պիր վէրկի տիր:

Բրէնս. — Վէրկի՞ մի, անլաեամայօրըմ... աչըդ սեօյլէյինիղ... — տէմի:

58

Կրնայր թէ լաչէսիլ պիր հալտէ օթուրմըշ վէ տիրսէյինի մասա-նըն իւղէրինէ տաեաթմըշ, պիր ավօդաթըն քէնտի ըէֆիգինէ միւշթէ-րիսինին տավասընը թա՛րիֆ խաէրճէսինէ .

— Պէն իւքի սէնէլիք էվլի իտիմ. զէվճէմ Փրանգֆօրթը պիր եա-հուտի դէղը օլուպ , ֆէվգ էլ ատէ կիւլէլ վէ տիլպէր օլորդընտան , տէլի կիպի սէվէր իտիմ. . . Սէն հասպ էլ մասլահաթ օ սըրատա էվիմէ կիրեր չըգար ըտըն , զէվճէմի կէօրտիւն , պէնէնտին վէ քէնտի քէնտի-նէ « պու գարը պանա լազըմ ատը » տէտին . . . օ զէման զէվճիմ հէ-նուզ ըրզ ու վադալը եէրինտէ պիր գարը ըտը ամմա, բարայը չօգ սէ-վէր իտի . . . պէն իսէ , էլիմտէն բէք գօյայ բարա չըգմազ օլորդըն-տան վէրմէք իտէմէզ իտիմ. . . Նէ՞ եարայըմ. . . էնճամքեար եա-հուտի տէյի՛լ մի իմ. . . սէն , կէրէք զէվճէմին վէ կէրէք պէնիմ ախ-լազըմըդա վադըճ օլուպ , պունտան իտիճատէ իթմէյէ գալգըշըն... կիւնիւն պիրլինտէ , աստէթա գարըմ սէնին իլէ բազարլըդա կիրիշէրէք , եիւզ պին ֆլանգա մուդաակիլ սանա թէսլիմ օլտը . . . նա՞սըլ օլտը պիլմէմ ամմա , մէեանէնիզտէ ճէրեան իթմիշ օլան չու քիւչիւք ախզ ու իթայը խապէր ալտըմ. . . Գարըմը էվտէն գօվտըմ. սիզի տէ հա-քէզա . . . Նէ՞ իչին սէնի վուրուպ էօլտուրմէտիյիմէ կէլինճէ , պու մէ-սէլէ նազիք պիր մէսէլէ իտի . չունքի սէնին սարրաֆըն օլորդըմտան , հիսապլաբընա պիր հէյլէ գարըշըրմազ իչին պէօյլէ պիր թէտպիր իթ-թիխազ իթմիշ օլորդըմը հէր քէս սույը զանն իտէճէքտի : Զէվճէմի գօվտըմ ըսա , պու միսիլլու խուսուսաթտա ճարի օլան ուսուլէ թապի օլմազ իչին գօվտըմ: Ի՞չ զիեատէսիյլէ թէվաթուր պուլմըշ օլորդըն-ատն , հէր քէս պանա գարըսընըն խաթալարընա կէօզ գաբաեան պիր զէվճ նազարըյլա պագմատըն տէյու գօվտըմ. . : Պունը ըլա պէրապէր իթմիշ օլտըդը խըեանէթէ րազմէն, եինէ զէվճէմի սէվէր իտիմ: Օ նա-տիրէ մախլուգը էլան տախի սէվէրիմ. պիր տիւրլիւ կէօյնիւմտէն չը-դարամայօրըմ. . . Մա մաֆիհի խըեանէթի վագըտաընը աֆվ իթմէմի-շիմ տիր : Պանա իթմիշ օլորդը ֆէնալըգտան տօլայը նէֆրէթի իտէրիմ ամմա, եինէ հասրէթիմտէն էօլիւրիւմ. . . Թէքրարէն օ գարըեա մալիք օլմազ իտէրը իտիմ. . . զէվճէ մագամընտա տէյիլ, ամմա ատի պիր դաբաթմա մագամընտա . ֆագաթ եազըգ քի բէք միշքիլ տիր : Մա-

լէն վէ պէտէնէն քէնտիսինտէն նիզամը տա՛իրէսինտէ այրըլմըշ օլմագ-
ըզրըմտան պիլ իսթիֆատէ , քէնտի հավա վէ հավվէսինէ կէօրէ տիլէ-
տիսի կիպի սէլպէսթանէ հաշամագտա տըր . . . Ջանն իտէրիմ քի ,
ալիւֆթէկլիսի էլէ ալմըշ . լաքին ղայէթ քիպար ալիւֆթէկլէր սըրա-
սընա կէչմիշ , էվվէթ . բէք եիւքսէքտէն ուչան ալիւֆթէկլէր սիլքինէ
տախիլ օլմըշ . . . Լաքին պուրալարը պէնիմ ասլա վէզիֆէմ տէյիլ . . .
պէնիմ իսմիմի թաշըմայօր վէ պէնիմ զէվճէմ օլտըղընը քէմալը իհթի-
րազ վէ նէզաքէթ իլէ սէթր իտէյօր . . . օ զէմանտէն պէրու քէնտի
նէզտինէ կիթմէյէ հադդ ու սէլահիյէթիմ օլմատըղընտան , պէն տէ
քէմալը իհթիրազ վէ նէզաքէթլէ , կիտիպ կէօրմէյէ բուխսաթ իսթե-
տիմ ամմա , բուխսաթ վիրմէտիքտէն մա՛տա , պանա զիհատէսիյէ
տիլիկիր օլտըղընը պէհան իթտի . . : Շու հալտէ պէն տէ սիղին թէր-
թիպինիղէ միւրաճաաթ իթտիմ . պիրիսինի կէճնտէրտիմ , վէ ալթը այ
պէրապէր հաշամամըղ իչին նէ՞ մըդտար չէյ թալէպ իթտիյինի սուալ
իթտիրտիմ : « Պիր միլեօն . » տէյու ճէվապ կէլտի . էյէր զէվճէսի օլ-
մասա ըտրմ , պէլքի պուննտան տահա չօգ աշադը ֆիհեաթա տա բաղը
օշուր ըտը , լաքին գօճասը օլտըղըմտան , պիր միլեօննտան պիր հապպէ
պիլէ թէննիղ իթմէյէ բաղը իտէմէտիմ : Իչթէ պու սըրատա խաթըրը-
մա պիր չէյ կէլտի քի , չիմտի սէօյլէյէճէյիմ վէ սիղտէ թագտիր ի-
տէճէք սինիղ պու պիր միլեօնը սիղէ էօտէթմէք իսթէրիմ . եանի զէվ-
ճէյին եանընտա ալթը այ միւտտէթ կէչիրմէք իւզրէ խաեաչ իթտի-
յիմ ատատէթին պէտէլինի սիղէ վէրտիրմէքլիյի տիւշիւնտիւմ . . . պու-
նա հիչ պիր տէյճէճ յինիղ օլամամալը , չունքի չու թէտպիրիմին ատա-
ղէթէ մուվաֆըգ պիր թէտպիր օլտըղընը էլպէթթէ սիղտէ թէսլիմ
իտէճէք սինիղ տիր : Սէն օլմաեա ըտըն , պէն էլան օ տիլպէրին զէվ-
ճի օլաճագ տըմ . զէվճէլէրին տէ գարըլարըյլա իսթիլաթ իթմէք իւզրէ
բարատան չըգմատըգլարընը րա՛նա պիլիր սին : Սէն օլմաեա ըտըն , պէ-
նիմ գարըմ քէնտիսինի պազարը աչդա չըգարմաեաճագ տը . սէն օլ-
մաեա ըտըն , գարըմ քէնտիսինի պու գատար աղըր սաթմաեաճագ ը-
տը : Իլք եիւզ պին ֆրանգ իլէ գարըմը սէն մաթրապազըղա սաթտըր-
տըն . . . սէն՛աթը պաթըրան , ֆիհեաթը եիւքսէլտէն սե՛ն սին . . .
Խիւլասայը քէլամ , պէնիմ պուննճա ճէսիմ սարֆիհեաթա կիրիֆթար օլ-
մագըղըմա սէն սէպէպկիյէթ վէրմիշսին տիր , պինաէն աչէյհ պուննտան
թէրէթթիւպ իտէն նէթիճէլէրէ թէհամմիւլ իթմէքլիյին զարուրի տիր :

59

Բօլքին՝ պանքէր ներսպէնին սէօղլէրինի, պիտաւէթինաէն նիհայէթինէ գատար էյիճէ ալինըէտիքտաէն սօնրա.

— Պու սէօյլէտիքլէրին ճիտտի՞ մի սիր:

Պանքէր. – Բէք ճիտտի. օ գատար ճիտտի քի, պիր դաչ տագըդէտէն սիզաէն թալէպ լիմմէքտաէ օլաըդըմ մէպլաղը թէմամէն վէ քիտավիլէն պանա թէսլիմ իտէճէքսինիզ:

Բրէնս. – Հէր նէ գատար միտտէթի հէնուզ մունդաղըյէ օլմա. մըշ իսէ տէ, իհթիմալ տըր քի օղլըմա իդրաճ լիմմիշ օլաըդընըզ պէշ եիւզ օմուզ պին ֆրանգը ի՛ատէ իտէյիմ. օղլըմըն պօրճը դալմասընը թէսլիճ լիմմէմ, լաքին տիկէր պիր միլիոնա կէլինճէ, օնը բէք պիլէմէմ:

Պանքէր. – Եանըլըօրսընըզ. էքի իշ պիր պիրինէ մէրպութ օլաըդընաան, իքիսինին պիր արաատա թէսվիյէսի չաղըմ կէլիր, պանա պիր միլիօն պէշ եիւզ օմուզ պին ֆրանգը վէրմէտիքճէ մահատումընըզ բըրէնս Բիւերին աենէհինի սիզէ ի՛ատէ իտէմէմ:

Բրէնս. – Օ հալտէ, սադլայը վէր աենէհի. վէրմէյէճէյիմ. իշթէ օ գատար, օղլըմըն պօրճընը էօտէմէյէ մէճպուր տէյիլ իմ:

Պանքէր. – Օղլընըզըն պօրճընը հէր հալտէ էօտէյէճէքսինիզ, էօտէմէյէճէք օլուր իսէն, ալթընտան վէխիմ նէթիճէլէր գուհուր իտէր:

Բրէնս. – Նէ՞ կիսալ նէթիճէլէր:

Պանքէր. – Պու կիւն մահատումընըզը թէվզիֆ լիմտիրմէյէ մուդաթէտիր իմ, իշթէ վէխիմ նէթիճէնին պիրի պու:

Բրէնս՝ աեաղա գալդարագ. – Մէօյլէտիյինիզի պիլի՞օրմըսընըզ:

Պանքէր՝ եէրինտէն պիլէ դըմըչտամադըզըն. – Մէսէլէնին նէ՞ օլտուզընը անլամահարագ հիտտէթի լիմմէյինիզ, բրէնս... հիտտէթի իտէճէք եէրտէ, իշին թաճիսիլաթընը սօրընըզ տա մէօյլէյիմ:

Բրէնս. – Սօրուրօրըմ, մէօյլէյին:

Պանքէր. – Պէնի էօլտիւրիւրճէյինէ թէրդիլ վէ թէզյիլ լիմմիշ օլան վէ էօմրիւմիւ պիր ըղիթըրսապ տա՛իմի իշինէ իլգա լիմմիշ պուլընան զաթընն մահատումընա պէշ եիւզ պին ֆրանգ իդրաճ լիմտիյիմ կիւն, քէնտիմճէ պագը միլիթալաալարա մէպնի իդրաճ լիմտիմ քի, պու միւ-

թալաաթըն նէտէն իպարէթ օլապիլէճէյինի սիզ տէ չիմնիյէ գատար անլամըշ օլմալըսընըզ. մախտումընըզը վէ եախօտ մախտումընըզ վա-սէթասըյլա սիզի աւուճըմըն իչինէ ալմադ իսթէր իտիմ. պիր վադըթ սիզ գարըմըն մէչյլէրինտէն իսթիֆատէ իթմէք մադասաըյլա, մէր-գումէնին ախլադընը թէֆթիչ իթմէքլէ մէչվու օլտըզընըզ սըրատա, պէնտէ, սըզ սըզ կէլիպ ուֆագ թէֆէք իսթիգրաղաթ ադա իթմէքտէ օլան մախտումընըզըն ախլադընը վէ մէչյլէրինի թէֆագըզ իթմէքտէ իտիմ. քէնտի քէնտիմէ տէր իտիմ քի, «չու չօճուղըն սօնը ֆէնա օ-լաճագ. բէտէրի հատտը քիֆայէտսէ օղլընըն ահվալինէ տըզդաթ իթ-մէչօր, վէ օղլընա սուչի իպրէթ վէրիյօր.» օղլընըզըն վէ սիզին ահվա-լինիզի տիւչինէճէճ եէրտէ, քեաչքի գարըմա լուզումը մէրթէպէտէ նէղարէթ իտէ իտիմ, լաքին հէմ օնա, հէմ սիզէ էֆենիյէթի քեամիլէմ վար ըտը... պունըն իչին տէ բրէնս Բիւէր կէլիպ տէ պէնտէն մէպլա-ղը մէղպուրը իսթէտիյի կիւն սէվինճիմտէն թիթրէտիմ. «սէնի արթըզ իսթէտիյիմ կիպի դուլանըրըմ» տէտիմ:

Բրէնս. – Նէ՞ եաբտըն. քի...

Պանքէր. – Պու գատար աճէլէ իթմէչին, բրէնս. թէլաչըն տա ֆա՛իտէսի եօգ, պագընընըզ պէն հիչ թէլաչ իթտի՞մ մի, ղայէթ նա-ղիք վէ ղայէթ քէտէրնաք մէսէլէլէրտէն պահս իթմիշ օլտըղըմ հալ-տէ պիլէ ֆիւթուրսըզլըզը եէտէն պըրագմատըմ: Մախտումընըզըն թէք-լիֆինէ ճէվապէն, եալընըզ քէնտի իմզասըյլա օ գատար ճէսիմ պիր մէպլաղը իգրաղ իտէմէչէճիմի վէ պիր քէֆալէթէ լուզում կէօրիւ-տիւչինիւ, հաթթա մէսէլա բրէնս Ն... կիպի պիր զաթըն քէֆիլ օլմասը իգթիղա իթտիչինի պէեան իթտիմ. բրէնս Ն...յը թանը՛րը-նըզ, տէչի՛լ մի:

Բրէնս. – թանըրըմ եա. է՛յ սօնրա՛:

Պանքէր. – Բրէնս Ն... մախտումընըզըն թէքլիֆինի գապու իթ-մէմիշ օլտըղը հալտէ, իմզասը ճէպհինտէ տիր, իչթէ չու քեաղըտըն իւղէրինտէ տուրուչօր. – տէչիպ, ճէպհինտէն տամղալը պիր քեաղըտ չըդարտը վէ պէրվէճհի աթի օդուտը:

«Բրէնս Բիւէր Բօլքինն, Սամուէլ Կրիւպընտան իսթիդրաղ իթմիշ օլտըղը պէշ եիւղ օթուզ պին ֆրանգը միւտտէթի մուաեէնէնէսինտէ էօտէմէտիյի թագտիրտէ, պէն քէնտի թարաֆըմտան էօտէյճէճիմի թէահհիւտ իտէրիմ:»

«Իչպու սէնէտին միւնտէրիճաթընը գապու վէ թաստիգ իտէ-րիմ:»

«ԲՐԷՆՍ Ն...»

Բրէնս. – Պու սէնէտի բրէնս Ն... քէնտիսի եա՛զմամըշ մը տըր:

Պանքէր. – Խայըր, քէնտիսի եազմամըշ տըր:

Բրէնս. – Նէտէ՞ն մա՛լիմ:

Պանքէր. – Պու տա չու մէքթուպտան մա՛լիմ տիր. քէնտիսինէ իւշ կիւն մուդաատէմ պիր մէքթուպ եազըպ, բրէնս Բիւէրին իսթիգ-րաղ իլմէք իսթէտիյի ադէյէ քէնտիսինի քէֆիլ կէօսթէրտիյինի պէ-եան իլէ, չու քէֆալէթի գապուլ իտիպ իլմէյէճէյինի սուալ իլմիշ իտիմ: Իչթէ կէօնտէրմիշ օլտըղը ճէվապ.

«Պու խուսուս հադգընտա, պէն բրէնս Բիւէր իլէ կէօրիւչտիւմ. հիչ պիր վէճհ իլէ բրէնսին թէքլիֆինէ մուվաֆֆագաթ իտէմէյէճէ-յիմ.» Ե՛ու հալտէ տէմէք օլուր քի մախտումընըզըն պանա վէրմիշ օլ-տըղը քէֆալէթի սէնէտի սախթէ տիր. բրէնս Ն... նըն իմզասը քէնտի իմզասը օլմայըպ, գալպ տըր:

Բրէնս՝ ասլա չաչըրմագսըզըն. – Իհթիմալ տըր. լաքին պու իչտէ օղլըմ հիչ պիր կէօնէ զիմէետսաչ տէյիլ տիր... սագըդալը խապ-սին պիրինի թուլմըշ տա խապէրիմ օլմագսըզըն եանըմա քեաթիպ տէյի ալմըշըմ... Հէյէ չիւքր քի օ մէ՛ունը տիւն կէճէ էվիմտէ ախշ ու կիրիֆթի իթտիլէր: Զօգ սիւրմէղ պու մէսէլէնին թաֆսիլա-թընը սիզ տէ տուեաբսընըզ... օ չապգընն, օղլըմընն մահրէմի իմիշ... չու հալտէ հիչ թէեաճճիւպ իտիճէք ճիհէթի եօգ... էվինի իչինտէ հէր քէս օ խընղըրը էհլի ըրզ պիր ատամ տըր տէյու պէյլէմիշ իտի... սէօյլէտիյին սախթէքեարլըզը, օ խապսին եաբմըշ օլտըղընա չիւպհէ եօգ. – տէտիյի սըրատա, օղլը բրէնս Բիւէր, օտանըն գաբուսընը աչտը:

60

Կէճէքի վուգուաթտան բրէնս Բիւէր Բօլքինին հէնուզ խապէրի եօղ ըտը. մատմուազել Մէրեէմ իլէ գարարլաչտըրմըշ օլտըղընը զանն իյլէ-տիյի միւլագաթի զէմանընընն հուլուվինէ գատար Բարիստէ պէգլէմէյի կէօզինէ ալտըրատմամըշ օլտըղընտան, հիչ օլմազսա մէրգումէյէ միւմ-քինի մէրթէպէ եագըն օլապիլմէք, վէ օթուրտըղը խանէնին ճիվարընտա տօլաչապիլմէք իւզրէ Շանթիլէյիյէ կիթմիշ իտի: Ճուտտա իրթէ-սի սապահը պուլընտըղը լօգանթանըն բէնճէրէսինտէն, Մէրեէմին, ա-բապա իլէ կէլիպ չըմէնտըֆէր մէվգիֆինէ տօղրը կիթտիյինի կէօրմիւչ

օլաբղընտան, վէ պէյնլէրինաէ մուդաբբէր օլաբղը վէճհ իւղրէ տաաթ իքիտէ վուդու պուլաճադ միւլադաթ ղըմընտա Բարխսէ կիլմէքտէ իսկինէ ասլա չիւպհէ իթմէխկինտէն, քէնտիսի բրէնս Բիւէր տախի ղիհնինտէքի մէչղուլելէրին քեաֆֆէսինի պէր թարաֆ իտէրէք, Բարխսէ կիտէն գաթաբլաստան սիկէր պիր գաթարա տա քէնտիսի րաքիպ օլմընշ ընը։

Բարխսէ էօյլէն վադիթը կէլմիշ վէ միւլադաթ դէհանընա իքի սաաթ գալմընշ օլաբղընտան, օտասընա չընգալագ կիյինիպ դուշանմադըա մէչղուլ օլաբղը սբրատա, բէտէրինին քէնտիսինի իսթէմիշ օլաբղընը կէլիպ խապէր վէրմիշէր իտի։

Թէխայէհուլաթը լաթիֆէսի սբրասընտա բէտէրինին չու խապէրինտէն մէհինուն օլմատընդտան պաչդա, պաչընա նէ կէլէճէյինի խաթընըընա կէթիրմէտիկինտէն, բէտէրինին նէզտինէ կիլմատի։ Գաբուլը աչալ աչմադ պանքէր Կրիւպընը կէօրահուքտէ, պէննի ուչուպ տիղէրի թիթրէմէյէ պաչչատը։

Բրէնս. – Մօսիէօ Կրիւպընըն գավիլինճէ, կէօռհա սէն բրէնս ն...ըն խմղասընը թադիհա իթմիշսին... Սահին տէ՛յիլ տիր հա. սէնի Բաուլ Պէրնիէ ալտաթմընշ օլմալը· պու Բաուլսըն հաբարըղլարընը սօնրա հիքհայէ իտէրիմ։ Սէն գապահաթը տէյիլ սին, գապահաթը օլամադ սըն։

Բիէրին պէննի տահա դիհհատէ սօլտը։

Կրիւպըն. – Մահատումընըզ՝ կէօրնիս օղուպ տա թահֆիհլաթ վէրէճէք տէյու պէքլէմէյէ վադիթընըն միւսաատէսի հօզ տընը. սիզ պու իշնն իչինէ Բաուլ Պէրնիէ տէյու պիր ատամ, պիր քհաթիխ, պիր սապըգալը, պիր հապս գաչղընը գաբըշաբըմադ իսթէյօրսընըզ. Թօհաֆ չէյ... Լաքին պիրիսի օլասընըզ քի, օ Բաուլ Պէրնիէ տէտիկինիղ ատամըն, օղլընըզա հիչ պիր ֆա՛իտէսի օլամատըգտան պաչդա, զարասըը օլուր, վէ հէր քէս՝ օղլընըզ տա օ ատամ ըլա միւղթէրէք տիր ղիւսիւնէ վարըր... Ֆիլ հադըգա կէլիպ սանատընըմտան պէչ ևիւղ պինն ֆրանգը ալան քի՛մ իտի. մահատումընըզ. մէ՛մուրլարըմըն ճիւմլէսի տէ կէօրաիւլէր... բրէնս ն...նըն գալպ քէֆհալէթինի քի՛մ պանա թէսլիմ իթտի... նինէ օղլընըզ... Պու գաբըշըզ իշտէն քի՛մ խմիֆատէ իթմիշ. տա՛իմա օղլընըզ... իշ պուրատա. վէ օղլընընըզն հալինէ վէ սիւբութ իթմէսինէ նադարէն, պու մէսէլէ պէննճէ հալ օլընմընշ տընը. – տէտի։

Բօլքին, պիր քէրրէ տահա օղլընըն եիւղիւնէ պադըպ վէ արթընդ քէնտի քէնտիսինի ալտաթմադա մահալ գալմընշ օլաբղընը անլայըպ, հադըգէյէն պիր ադամէթի մահատաէ իլէ, հադընհանէսինէ եանաչտը վէ պանքէրէ խըթապէն.

— Բարանըղը ֆա՛իդ վէ գօմիսիօնը յա էօտէյէճէյիմ։

Պանքէր. – Գօմիսիօն պէննիմ իչին տէյիլ տիր։

Բրէնս՝ պիր վադարը մահատուս իլէ. – Սիղին տէյիլ իսէ... չէրիքինիզէ վէրինիղ։ Սիզին իչէ եարընշ օլաբղընմընդ իլք մուամէլէտէ, սէհսավէմ.քեարանէ տավրանմամշ օլաբղընմտան, չիմտի օ նօգսանընմը իքմալ իմմէք արզուսընտայըմ, վէ պու սուբէթլէ սիղէ պիր քհար կէօսթէրտիկիմէ մէմնունըմ. – տէյէրէք, ճէպհինտէն անահմադըրընը չըգարընդ վէ չէքմէճէսինի աչընդ, ադչէսինի պընրադմընշ օլաբղը չէք տէֆթէրլէրինի թէտգիդ իթմէյէ պաչչատը, պատ էթ թէտգիդ.

— Պէնտէ տէ թամ պիր միլէօն պէչ հիւղ պին ֆրանգ մէվճուտ ընմընշ. պէչ պանգաեա թագսիմ վէ թէսլիմ իթմիչիմ, պու պիր պուչուդ միլէօն իչինն լազընմ կէլէն չէքլերի իմղալայընմ տա թէսլիմինի տէ նադտէն վէրէյիմ։

Մահատումը. – Պէնիմ օգատար պօրճըմ հօզ։

Բօլքին՝ հիտատէթլէ. – Պիլիրիմ. լաքին եալընըզ սէնին պօրճընը էօտէմէյօրըմ, բրէնս ն...նըն տա իմղասընը սաթըն ալըյօրըմ, պունըն տա գըյմէթինի մօսիէօ Կրիւպընը քէնտիսի թայընին իթտի. – տէտիքտէն սօնրա, պէչ պանգաեա մէվճուտ օլան ապչէսինէ մուգապիլ պէչ աատէա չէք իմղալատը վէ չէքլերի էլինտէ թուրթարադ. – իչթէ, սիզ տէ օղլընըն սէնէտէլերինի թէսլիմ իտինիղ։

Պանքէր. – Անֆվ իտէրսինիղ, չէքլերին պէտէլինի պիթթ թէմամ թէսլիմ իտինճէյէ տէյինն, օղլընընըզն սէնէտէլերինի թէվգիզք իթմէյէ մէճպուր ըմ. իհթիմալ տընը քի եա պիր հիսապ սէհվինէ վէ եախօտ տիկէր պիր սէպէպէ մէպնի պու չէքլեր էօտէնմէսին։

Բօլքին՝ հիտատէթլէ. – էօտէնէճէքլերինի սէն տէ բէք ալէա պիլիրսին եա։

Պանքէր. – Շիւպհէսիղ, չիւպհէսիղ։

Բօլքին. – էօյլէ իսէ՞։

Պանքէր. – Պիրազ էվվէլ սէօյլէմիշ օլաբղընըզ միւնասիպէթսիզ սէօղլէր խաթընընա կէլտիկինտէն, մուգապէլէյի պիլմիյէ իտէյօրըմ... Շուրասընը տախի իլավէ իտէրիմ քի, չաեէա մէ՛մուրլին ղայրը օլաբղադ պու չէքլերին պէտէլաթը թէսլիմիյէ օլընմատընը հալատէ, ասլա ֆիւրթուր իթմէյիպ, օղլընըզըն սէնէտէլերինի քհամիլէն միւտտաիի ումումիյէ թէսլիմ իթմէյէ մէճպուր օլաճաղընմ. չու հալատէ տիկէսիկիմ կիպլի սիղտէն ինթիգամ ալմընշ օլուրըմ։

Բօլքին . – Ուզուն իմ տին . պու գատարը քեաֆի տիր : Ալ չէքլէ-լերի, սէնէտլերի տէ սագլա : Մէն բարալարը թահսիլ էմ տէ , ասնրա սէ-նէտլերի պէն սէնտէն կերի ալմանըն եօլընը պիլիրիմ :

Պանքեր կրնալըն չէքլեր իլէ սէնէտլերի ճէպինէ եէրլէշտիրտիքտէն ասնրա . – Ո ճիհէթլէ թէլաշ իտէճէք իչինիզ եօգ , բարալարը ալտըգ-տան եարըմ սաաթ ասնրա , սէնէտլերինիզ ղարճ իչինտէ էլինիզէ կէ-լիր , պանա էյի պագընըզ , պէն նամուսըը պիր առամըմ . – տէյիպ , տըշարըեա չըգտը :

61

Էյէրչի գաբու գաբանտըղը անտէ , Բիէր պապասընըն գուճաղը-նա տիւշլիպ տէ , պէճանը նէտամէթ իմիշ օլսա յըտը , Բօլքինին՝ բէյ տէր բէյ տուչար օլտըղը տարպէլէրտէն տիլսուն օլմըշ իտիյի ճիհէթ-լէ , մերհամէթէ կէլիպ օղլընա աճիվ իտէճէյի տէրքեար ըտը : Լաքին բրէնա Բիէր, բէտէրինին ճիքրինտէն նէ կէչտիյինի պիլմէտիյինտէն սիւ-քութ իմէմէքտէ վէ վահչիեանէ էթրաճընա պագմագտա ըտը :

Բօլքին , օտանըն իչինտէ աշաղը եօգարը տօլաշըը իքէն , պերտէն պիրէ տուրուպ .

— Մէօյլէ յէճէք շէյ պուլա՞մայօր մը սըն . եարտըղըն շէյլէրտէն տօլայը ըղհարը նէտամէթ վէ մահպէսէ կիմէնին էօնիւնիւ ալտըղըմ-տան տօլայը թէշէքքիւր պիլէ իմէմէյօրսըն :

Բիէր՝ պաշընը եօգարը գալտըրարագ . – Մահպէսէ՞ մի :

Բօլքին . – Շիւպհէ՞ մի վար . մահպէսէ՞ եա . սախթէքեարըըգ իմ-միշ օլտըղընա զամիրին շահատէթ իմէմէյօր մը :

Բիէր . – Սախթէքեարը՞գ մը . . . պօրճըմը էօտէ յէճէյիմի պիլիր իտիմ . պաշգասընըն մէնճաաթընա տօգունմամըշ օլտըղըմ հալտէ , նէ՞ ճիհէթլէ սախթէքեարըըգ իմիշ սայրըրըմ :

Բօլքին . – Էօյլէ՞ մի գըեաս իտէյօր սըն . . . եանըըէյօր սըն . մէյ-տանտա միւտտաիի շահսի օլմասա պիլէ , ախէրին զարարընը մուճիպ օլան ահվալի , հիւքիւմէթ խօտ պէ խօտ թէեագըպ իտեր . . . կէօրիւ-նիւր քի սախթէքեարըըգ հագգընտա սանա պէօյլէ կէնիշ կէնիչէճ-քեար վիրէն Բաուլ Պէրնիե օլմըշ օլմալը . չու գապահաթընտա , չու ճի-նայէթտէ Բաուլըն բարմաղը եօ՞գ մը տըր . սէօյլէ . . . գօրգաճագ իշ եօգ , չունքի պու կէճէ ախշ ու կիրիճըր օլընտը :

Բիէր . – Բաուլ Պէրնիէ՛ մի ։

Բօլքին . – Էվվէթ , Բաուլ Պէրնիէ , էահէպսիզ խա՛ինին պիրի իմիշ. պիղէ իթմէտիյի ֆէնալըզդ գալմասը . . . պու կիւն ղաղէթալարտա կէօրիւրսիւն . . . այպրմըզ մէյտանա չըդաճագ տըր . . ։ Պէնիմ սանա տէյէճէյիմ եօդ , պաշդասընը իթհամ իթմէլի ամմա , իսթէմէմ իսթէմէմ . . . Ուրթըզդ սէն քէնտին քէնտինի միւտաֆաա էթ . քեաչքէ չու ֆէլաքէթիմ սըրասընտա , հիչ օլմազսա սէն թէպրի՛էի դիմմէթ իտէպիլսէն . . . էյի տիւշիւն , օ խա՛ին մի էլինի ալըշտըրտը ։

Բիէր . – Եօդ , եօդ , էլիմի ալըշարրտը տէյէմէմ . Եալան սէօյլէյէմէմ . պաշդասընը իթհամ իտէրէք քէնտիմի թէպրի՛է իթմէք իսթէմէմ . . . լաքին պէնիմ էօնիւմտէ « պու դատար կիւճ պիր շէյ տէյիլ ա » տէյէրէք , պիր քեաղըտ բարչասընըն իւղէրինէ պէնտէն իսթէնիլէն Եապըյը վէ իմզայը թագլիտ իթտի ։

Բօլքին . – Անլատըմ , անլատըմ . պու իչտէ բարմաղը օլտըղընը պիլիր իտիմ . սանա օլ խապիս եօլ կէօսթէրմիչ , նասիհաթ իթմիչ , պէնի վէ վալիտէյնի ավուճընըն իչինէ ալմըշ օլտըղը կիպի , սէնի տէ ալմագ իսթէմիչ ։ Պէօյլէ իսէ տահա խայրը . դապահաթըն քիւչիւլիւր . տէվամ իտէլիմ , պագալըմ , օտանատա եալընըղ պաշընա . . .

Բիէր . – Էվվէթ , պապաճըղըմ , էվվէթ . աֆիվ էթ պանա . պու բարաեա օ դատար իհթիեաճըմ վար ըտը քի ։

Բօլքին . – Պիր դարը իչին . . . պիր արզու , պիր շիտտէթի աշդուղրընա , էօյլէ՞ մի ։

Բիէր . – Էվվէթ , էվվէթ . շէտիտ պիր աշդ ։

Բօլքին . – Պու դատար շէտիտ պիր աշդա մուգավէմէթ իտէ՞մէտին մի . իտէմէղ իտին եա . պէն էօյրէթմէտիմ քի իտէպիլէ իտին , սէնի թէրպիյէ իթմէյի , լայըգը վէճհ իւղրէ պէօյիւթմէյի հիչ տիւշիւնմէտիմ . խաթըրըմա կէթիրմէտիմ . սէն պէնիմ հէր տա՛իմ չուդուրա տիւշտիւյիմիւ կէօրէ կէօրէ սէն տէ տիւշտիւն . . . Միւսթահագդըմ , միւսթահագդ . – տէտի ։

Պաշդասը քէնտիսինի իթհամ իթմէսին իչին , բրէնս Բօլքին քէնտի քէնտիսինի իթհամ , վէ շու հալլէրէ միւսթահագդ օլտըղընը օղլը եիւղիւնէ վուրմասըն իչին քէնտիսի իթիրաֆ վէ թէքքրար իտէր իտի ։

Նաշատըզլարընը անլաճաճագ օլսայար, զաթէն սերվէթիյլէ բէք չօգ քէսանըն ատավէթինի ճէլզ իթմիշ օլտըզընտան, պիր տէ պու եվուզ-տէն պիր թագըմ միւնասիպէթսիզ նէչրիւաթա մէ յտան վէրիլմիշ օ-լաճաղը տա պէտիհի իտի։

Լաբին ղէվճէսինէ նէ սուրէթլէ միւճաղաթի իտէճէյինի գարար-լաշտըրամամադտա ըտը։ Էօլտիւրմէնին սըրտասը կէչմիշ իտի. չունքի պէօյլէ պիր միւճաղաթի վագթ ու ղէմանընտա վէրիլմէտիյի հալտէ, սօն-լատտան սօնրատա վէրիլէմէզ... Խոնայը ճինայէթտէ պիր ղէվճ՝ ղէվ-ճէսինի էօլտիւրճէք օլուր իտէ, իճրայը ատալէթ իթմիշ օլուր. լաբին սօնրատտան իթտայը միւճաղաթի իտէճէք օլուր իտէ, հագդընտա գաթիլ մագամընտա մուամէլէ իտիլիր։

Ջէնտիսինէ խըճանէթ իթմիշ օլտըղընտան տօլայը, ղէվճէսի ալէյ-հինտէ տավաճա գրեամ իտիպ մէհքէմէյէ ճէլզ իտէճէք օլսա, իչ այ պիրի, իչ այ տա տիկէրի մահպուսիյէթէ հիւքմ օլընարագ, խալգա պատիի մէղհաք վէ իսթիհղա օլաճաղընը տիւչիւնմէքտէ իտի։

Նիյէթի, ղէվճէսինի էվտէն թարտ իթմէք իտի իսէ տէ, եա չը-դըպ կիթմէյէճէք օլուր իսէ՛... Նասըլ չըդալաճաղընը տիւչիւնմէքտէ իտի. չունքի չըդմատըղը հալտէ եվինէ մէհքէմէյէ միւրաճաաթ իթմէյէ իհթիյաճ հասըլ օլաճագտը։ Ժրանսատա, էվտէն չըդըպ կիթմէյի իս-թէմէյէն պիր դալը բէք գօլայ տըշարըեա աթըլտմագ... պա խու-սուս քի բրէնսէս ալէյհինտէ հիչ պիր շիքեայէթի վուգու պուլմամըշ ը-տը. հաթթա բօլիս միւտիրի տէ պու պապտէ հիչ պիր թահդըդաթա կի-րիշմէմիշ իտի։ Բօլքինին խանէխինէ կիրմէքտէն միւրատը, հիւքիւմէթին արատաղը պիր ճանիյի ախղ ու կիրիֆթատէն իպարէթի օլուպ, պու ճանիյի՝ բրէնսէսին եաթագ օտասընտա պուլմասը թէհատիւֆի պիր վագըա գա-պիլինաէն իտի. իսթէյէճէք օլսա վէ հաթթա գօճասը թալէպ իթսէ պիլէ, բրէնսէսի թէվդիֆ իթմէյէ միւտիր քէնտիսինտէ հագդ ու աէլա-հիյէթ կէօրէմէյէճէյի զահիր իտի։ Պիր ճանինին աղուշը աշդընտա, թուրքըան պիր գարը էնղալը ամմէտէ իթիպարտան սագըթ օլուր խսէ տէ, հիչ քիմսէ սուրէթի մախսուսէտէ էօյլէ պիր գարըեա տօգունամադ։

Բրէնս՝ չաշըրտը. ղէվճէսինին տէ նէ եաբաըղընը քէշֆ իտէմէմէք-տէ իտի։ Օտասընտա սէս սէտա եօղ ըտը. պէլքի տէ ույուշօր ըտը։

Բրէնս՝ եօգաըը չըդըպ ույանտըրմադա, միւմքինի մէրթէպէ թէ-լաշըղճա գօնուշմադա, վէ տէրհալ էվտէն չըգմասը հագդընտա մէր-գումէ իլէ ուշուշմադա գարար վէրմէքտէ օլտըղը սըրտատա, խըղմէթ-քեարլարտան պիրիսի իչէրիյէ կիրիպ, բրէնսէ պիր մէքթուպ վէրտի, զարֆըն իւզէրինտէ «բէք միւսթա՛ճէլ» քէլիմէլէրի եազըլմըշ ըտը։

62

Բրէնս Բիէր բէտէրինին եանընտա չօգ տուրմայըպ տըշարըեա չըդտը։ Ւրէնտինճէ մուդարրէր օլան միւլագաթա հէր շէյի ֆէտա իտէրէք, պուլընտըղը հային նէթայիճինէ լէհմիվլիւ իթմէքտաէ իտի։ Շու միւլագաթըն պահատը մանէն վէ մատտէթէն բէք աղըր օթուրմըշ օլտըղը ճիհէթիլէ, պու միւլագաթատա վաղ կէշմէքլիյի պիր վէճհ իլէ կէօղունէ ալտըրատմատգտա ըտը։ Համթա հիչ օլմազտա Մարկրիթ Մէրնէմին եանընտա պուլընտըղը սըրատտա, կէրէք քէնտի վէ կէրէք բէտէրինին պաշընա կէլէն ֆէլագէթլէրի ունուտտաճաղընը իւմիտ իթմէքտաէ իտի։

Բրէնս Բօլքին եալընըղ դալմըշ ըտը։ Զէվճէհինին իթմիշ օլտըղը գապահաթատան զիհատէ օղլընըն իթմիշ օլտըղը գապահաթատան միւթէէհսիր օլմագտա ըտը։

Պունըն ըշա պէրապէր, պիր պուչուդ միլեօն թէէհսիլէ օլընտըգտան սօնրա, չան ու չէօհրէթինէ արըղ օլան լէքէնին տէֆի օլաճաղը, վէ պանքէր Կրիւպընըն քիմսէյէ պիր շէյ սէօյլէյէմէյէճէյի ճիհէթլէ, օղլընըն իշլէմիշ օլտըղը գապահաթըն տախի իւսթիւ էօրթիւլէճէյի տէրքեար ըտը։

Հէր նէ գատար պանքէր Կրիւպընըն պաղը միւթալաահա մէպնի քիմսէյէ պիր շէյ սէօյլէյէմէյէճէյի աշիքեար իտի իսէ տէ, մուղայիրի օլարագ կէճէքի հատիսէ, ղաղէթալար չըդար չըգմաղ էլսինէիամմէյէ տիւշէճէյի, վէ մէսէլէյի էվվէլ էմրտէ գաբալըտան կէչիպ վէ Բօլքին իսմինին եալընըղ իլք հարֆընը գօյուպ, իրթէսի կիւնիւ պաղը ղաղէթալարըն աչըգ աչըղա քէյֆիյէթի եաղաճագլարը չիւպհէտէն արի վէ պէրի իտի։

Բրէնս Բօլքին տախի իչին պու ճիհէթլէրինի տիւշիւնիւպ, դարըսը հագդընտա պիր թէտպիր իթթիխազ իթմէքլիյի գուրմագտա ըտը քի, խալգ, ղէվճէհինին գապահաթընա խապէրտար օլմաղլա պէրապէր, միւսթահագգ օլտըղը միւճաղաթա տա խապէրտար օլսուն։ Ղաղէթա մուխպիրլէրի գօնաղըն էթրաֆընը սարըպ տա հագդգդէթի հալի անլամադ իչին խըղմէթքեարլարըն աղըղլարընը արամազա գալդըշաճագ, վէ բրէնս իլէ բրէնսէսին միւնասիպաթը սապդասը թէպէտտիւլ իթմէմիշ օլտըղընը, վէ իթթիխադը թամմ իլէ այնը չաթընըն ալթընտա

63

Պա՛տէզին հէր ֆէլաքէթի կէօղիւնէ ալմըշ օլան բրէնս Բօլքին մէք-
թուպը աչտը։ Մէքթուպ՝ պանքէր կրիւպընտան օլուպ, միւնտէրիճա-
թը պէր վէճհի ղէյը իտի։

« Սիղէ էմնիյէթ իթմէտիյիմէ հադդըմ եօ՛գ մը ըմըշ. օղլընըղըն
սէնէտլերինի թէվդըճի իթտիյիմէ հադդըմ եօ՛գ մը ըմըշ . . . պէշ պան-
գաեա կիթտիմ, պէշինտէն տէ տիւն բարալարընըղը իսթիրտատ իթմիշ
սինիզ. հաթթա էյէր մա՛րուճ պիր ատամ օլմասայըտըմ, սէնին իչին-
ճի իմզանը կէօտիւքլերինտէ ազ գալտը քի պէնի թէվդըճի իթտիրէ-
ճէքլէր իտի . . . Պու օյունա հիչ տէ յէճէք եօգ, լաքին պիր օյուն տա
պէն սանա հաղըրլայօրըմ . . . Շիմդի կիտիպ օղլընըն ալէյհինտէ պիր
իսթիտա վէրէճէյիմ վէ սէնէտլերի տէ պէրապէր թագտիմ իտէճէյիմ.
էյի քի էլիմտէն չըգարմամըշըմ։ »

Բրէնս Բօլքին մէքթուպը օգուչտա պիրթիրտիքտէ պիւս պիւթիւն
չաշըրտը. հիչ պիր չէյ անլաեամամագտա ըտը։ Անճագ պիրտէն պիրէ
եազրխանէսինէ տօղրը սէյիրթտիրիպ, չէքմէճէսինի աչտը, չէք տէֆ-
թէրլէրինի պիրէր պիրէր կէօզտէն կէչիրտի, վէ հէր պիր տէֆթէրտէն
քէնտիսինին խապէրի օլմադըղըն պիրէր եաբրագ գօբարըլմըշ օլտը-
ղընը անլատը։ Շու հալտէ հէր չէյ մէյտանա չըգտը. իչին գարան-
լըգ ճիհէթլէրի տէ անլաշըլտը։ Բիէր վէհեօնըն քէնտի իմզասընը թագ-
լիտ իտէրէք պիր պուչուգ միլեօն ֆրանգը քէնտիսինէ մալ իթմիշ օլ-
տըղընը վէ շու սըրգաթընը միւմքինի մէրթէպէ թուլ միւտտէթ սէթը
վէ կէրէք քէնտիսինին վէ կէրէք Ալպէրթին ճանրօնըն ֆիրարլարը-
նը թէէմին իթմէք իչին, մէրգումէյի քէնտիսինէ սօյուպ սօղան իթ-
տիյի քիմսէ իլէ Ինկիլթէրրաեա կէօնտէրմէյէ վէ քէնտիսինին տէ ֆէր-
տասը կիւնիւ սօյուլանըն գարըսըյլա գաչմադա գալգըշտըղը զահիր
օլտը։

Պուրալարը զահիր իտի. լաքին բրէնս Բօլքին՝ քեաթիպի վէ եա
զէվճէսինին մա՛չուգը հագդընտա մա՛լիւմաթ իսթիհսալ իթմէք վէ
եախօտ բարալարընը չալանըն քիմ օլտըղընը անլամագ սէվտասընա
տիւշմէտի. պիր պուչուգ միլիօն ֆրանգըն պանքէր կրիւպընէ թէսլիմ
օլընամատըղը, վէ մէրգումըն չու արալըգ բրէնս Բիէր Բօլքինի գալ-
պազան մագամընտա հիւքիւմէթէ իխպար իլէյէճէյի աչիքեաը ըտը։

Պու ատրպէի ճէտիտ խսէ , բրէննս Բօլքին իչին ֆէվգէլատէ չէտիտ օլմադըգա , նասըլ էօնիւնիւ ալապիլէճէյինի , նէ եաբաճաղընը չայըրմըշ գալմըշ վէ զիհնի արթըգ քեամիլէն տուրմուշ ըտը :

Օղլը քէնտի գատար ֆէլաքէթլէրէ ուղրամամըշ օլտըղընտան , պէլքի պիր թէտպիր կէօսթէրէպիլիր , վէ պու խուսուստա քէնտիսինէ մուավէնէթ իտէպիլիր իւմիտիյլէ , չանը չալըպ պիր խըզմէթքեար չաղըրտը :

— Օղլըմը պուրաեա կէօնտէրին , միւսթաճէլ պիր իշ վար սէօյլէյին տէրհալ կէլսին :

Ուշագ . – Բրէննս պիր սաաթտան պէրու տըր քի տըշարըեա չըգմըշ տըր :

Բրէննս . – Նէ վագըթ կէլէճէյինի սէօյլէմէտի մի . . . եիւրիւյէրէք մի կիթտի , արապա՞յըլա մը :

Ուշագ . – Բէնտի արապասըյլա , արապա ավտէթ իթտի :

Բրէննս . – Թարաֆըմտան արապաճըեա սօր քի նէրէյէ կէօթիւրմիւշ պըրագմըշ . . . Եալան եանլըշ մա՛լիւմաթ իսթէմէմ . չաբուգ , գօշ . – տէտիքտէ , ուշագ տըշարըեա չըգըպ վէ պիր միւտտէթճիք սօնրա թէքրար կէլիպ , արապաճընըն՝ բրէննսի Վիլէէ սօգաղընտա մատմուազէլ Մէրեէմին էվինին էօնիւնէ պըրագմըշ օլտըղընը սէօյլէտիյինի իֆադաէ իթտի :

Բրէննս . – Կիթսինէրը տէրհալ ալտընալար կէթիրսինէրը . . . Եա եօգսա տուրսուն , պէն քէնտիմ կիտէրիմ , տահա էյիսի պու տըր . – աէտի :

Օղրնա պէքլէյէճէք գատար սապր ու թէհամմիւլիւ գալմատընտան , վէ պիրազ տա հարէքէթ իթմէք վէ օտասընտա կէճէտէն պէրու գաբանմըշ գալմըշ օլտըղը ճիհէթլէ , պօղուլմագ տէրէճէսինէ կէլտիյինտէն նէֆէս ալմագ լազըմ կէլտիյինի հիսս իթտիյինտէն վէ տըշարըեա չըգըպ տա պիրազ կիւրիւլթիւ իշիտէճէք վէ հավա ալաճագ օլսա , բէրիշանիի զիհնի կէչէրէք պէլքի օղլընը գուրթարմանընն պիր չարէսինի պուլապիլէճէյինի իհթիմալտէն ատտ իթտիյինտէն , հէմման ֆըրլանտը չըգը վէրտի :

Վիլէէ ճատտէսինտէ պէօյիւք պէօյիւք ատըմլար ալարագ եիւրիւր իքէն , քէնտի քէնտիսինէ . – Պէօյլէ պիր սըրատա նասըլ օլմուշ տա Բիէրին կիտիպ կէօրմէք խաթըրընա կէլմիշ . . . խաթըրըմա կէլտի , պիր աշգատան , չէտիտ պիր մուհապպէթտէն պահս իտէյօրտը . աճապա . . . էվվէթ , պիր վագըթ հէր սաաթ պօնուշըրլար ըտը . . . օ յնատըղը զէմանն , Բիէրին՝ Բօլթ սէն Մարթէն թէհաթիօսընտան պաշը չը-

գար աեաղը չըգմաղ ըտը . . . անլաշըլտը . տէմէք .քի չու պէշ եիւզ պին ֆրանգը օնա թաախա իթմիշ . . . լաքին , օլամաղ , օլամաղ , միւմքին տէյիլ . . . օ դըզ նամուսը պիր գըզ տըր . . . ումուէն կէօրտիւմ գըզլարըն վէ գարըլարըն իչինտէ եալընըզ օ գըզ ըտը .քի , հէմ պէյէնմիշ իտիմ հէմ տէ քէնտիմէ մա'ղուգէ իթթիխաղ իթմէք սէվտասընա տիւշմէմիշ իտիմ : Լաքին չու Բաուլ Պէրնիէյի վէ եախօտ Բիէր Վինեօյը պանա թաւսիյէ իտէն Մէրեէմ տէյի՛լ մի իտի , պէնիմ պու գըզըն հիւքմիէրինէ , մէթանէթի ֆիքրիյէսինէ օ տէրէճէ էմնիյէթիմ վար ըտը տա . . . տիւնատէն պէրու պաշըմա եալան ֆէլաքէթլէրին քեաֆֆէսի օ խա'ինին եիւկիւնատէն կէլաի . . . աճապա նէրէատէն թանըրըմըշ , աճապա պունճա ֆէլաքէթլէրատէն վէ պէհիյէլէրատէն պու գը՛զ տա մը մէխ'ուլ տըր . – տիւշիւնէ տիւշիւնէ Մէրեէմին խանէսինէ մուվասէլէթ իտիպ գաբուլը չալտը :

64

Մատմուազէլ Մէրեէմին պէսլէմէսինին իչէրիյէ գապուլ իթմէյէ թէրէտտիւտ իթտիյինի բրէնս Բօլքին կէօրտիւքտէ , միւրատը օղլընը կէօրմէք օլտըղընը վէ պինա'էն ալէյհ օնա մալիւմաթ վէրիլմէսինի պէսլէմէյէ րէճա վէ օղլընըն օրատա պուլընտըղընը դավիյէն պիլատիյինի իլավէ իթտի :

Պէսլէմէ իչէրիյէ կիրտիքտէն պիր իքի սագըդէ սօնրա , Մարկրիթ Մէրեէմ քէմալը թէլաշ վէ խէյէճան իլէ տըշարընա ֆըրլանըպ բրէնս Բօլքինի կէօրտիւքտէ .

— Իչէրի պույուրուն , իչէրի պույուրուն . թամ վագթընտա կէլէմինիմ . – տէտի :

Բրէնս իչէրիյէ կիրտի . օղլընը արամադտա իքէն , Մէրեէմ՝ մէրպուզը բէտէրինէ կէօսթէրիպ . – Պու զաթ պու կիւն սաաթ իքիտէ պուրաեա կէլմիշ . . . պէն էվտէ տէյիլ իտիմ . . . վակօնտան չըգտըմ պիր գաչ եէրէ կիթտիմ . . . քէնտիսինէյէ կէօրիւնմէքլիկիմէ վագթի թայէրին իթմիշ օլտըղըմը մուսիրրանէ իտտիխա իթմիշ օլտըղընտան , պէսլէմէմ իչէրի ալըպ պէքլէթտիրմէյէ մէճպուրի օլմըշ . . . պէն կէլէյի եարըմ սաաթ օլտը . . . օղլընըղը պուրատա պուլտըմ , վէ եազմըշ օլտըղը մէքթուպատան վէ իթմիշ օլտըղը հադարէթլէրատէն սօնրա պուրաեա կէլմէսինէ ճէսարէթի իթմիշ օլտըղընա հիտտէթլէնտիմ . « Օ հալտէ նի՞

չին մէքթուպըմա ճէվապ վէրտիներ ատ պու կիւն պէնի պուրաեա տա-
վէթ վէ սիզէ թադիմ իթմէյէ օլմըշըմ չէյի դապուլ իթմիներ. »
տէյու սուալ իթտի : « Նէյի՞ դապուլ իթմիշիմ. պէ՞ն մի՞ » . . . տէ-
յու սուալիմէ . « Էվվէ՛լ սիզ » տէյու ճէվապ վէրտի . « Ա՛ճապա թէք-
լիֆ իթտիլինիլ պէշ ևիւզ պին ֆրանգը՛ մը կէթիրտինիզ » տէյու սօր-
մըմ իսէ , « խայըր պու բարայը չարշամպա կիւնիւ պէն քէնտիմ պու-
րաեա կէթիրիպ թէսլիմ՛ իթտիմ՛ » ատէտի : Իշիտիյօր մըսընըզ , էֆէն-
տիմ. տինլէ՛յօր մըսընըզ . օղլընըզ պանա պէշ ևիւզ պին ֆրանգ վէր-
միշ օլտըղընը . . . վէ պէնիմ ատ գապուլ իտիպ ալմըշ օլտըղըմը իտ-
տիա իսէյօր . . . պու կիւն ատ կէլմիշ շու մուամէլէյի սէխավէթքեա-
րանէսինին միւքեաֆաթընը ալմադ իտթէյօր :

Բրէնս . – Թէլաշ իթմէյինիլ, լէճա իտէրիմ. իչի քէլիմէ լէյ սի-
ղէ իչի Թա՛րիֆ վէ Թաֆիսիլ իտէպիլիրիմ. (օղլընա խըրԹապէն) . մէպ-
լաղը մէղղուրը սէն քէնտին կէթիրմիշսին իտտիասընտա պուրընըյօր-
սըն . պու բալա չիւպհէսիզ պիր ղարիֆ իչինտէ իտի . . .

Բիէր . – Խայր . պանդնօթլարը Գալգասիա Թարիխի նամըյլա պիր
քիթապըն եաբրադլարը արապարնա եէրլէշտիրմիշ իտիմ :

Մէրեէմ. – Պէօյլէ պիր քիթապ ֆիլհագըգէ կէլտի . լաքին իչին-
տէ հիչ պիր շէյ եօղ ըտը . . . եաբրադլարը պիլէ հէնուզ քէսիլմէմիշ
իտի . . . իչիէ տուրուլյօր . . . պադընըզ :

Բրէնս . – Իչ մէյտանտա . պանդնօթլարը համիլ օլան քիթապըն
եէրինէ , իչի պօշ տիկէր պիր քիթապ գօնմուշ :

Բիէր . – Լաքին քի՞մ եաբմըշ :

Բրէնս . – Բի՞մ եաբաճագ . սէնին մահրէմին , Բաուլ Պէրնիէ . պա-
նա տա տահա նէլէր եաբմըշ . . . էյէր շու պուլընտըղըն հալտէ պը-
րագըպ տըշարը չըգմայըպ տա էվտէ օթուրմըշ օլաճայըտըն, օ ատամընն
նա՞սըլ ատամ օլտըղընը սէն տէ անլար ըտըն . . . Պիր ատաթտան պէ-
րու սէնին հալին տահա գիեատէ թէհլիքէյէ տուշմիշ տիր . . . տէֆ
օլ շուրատան . . . էվէ կիթ տէ օտամտա պէնի պէքլէ . . . պիր չօգ
չէյլէր վար քի մատմուազէլէ անլաթմալը վէ պազը մա՛լումաթլար ալ-
մալըյըմ. . . սէնին Թարաֆընտան տա խէթիրհամը աֆիվ իթմէկիյիմ. . .
չըգ տըշարը . . . – տէտի :

Բրէնս Բիէր պաալասընըն միւրատընա մուխալիֆէթի իթմէյէ ճէ-
սարէթի իտէմէտիյինտէն , պաշընը սալպ , աղլաեա աղլաեա մէ՛եուսէն
օտատան տըշարըեա չըգտը :

Օտանըն դաբուսը գաբանտըդտան սօնրա բրէնս Բօլքին . – Պիրաղ
էվվէլ պահսընը իթմիշ օլուպ օղլըմըն ըէզիլ օլմասընա սէպէպ օլան

չախսըն իամի Բաուլ Պէրնիէ տէյիլ լսիշ, Բիէր Վինեօ ըմըշ . . . պու աատամ ճանի , գալպազան , սապըգալը կիւրուհինաէն մահպէս գայղընընըն պիրի իսիշ . . . սիղ թապիի նէ օլտըղընը պիլմէյէրէք վէ քէնտիսինի թանըմաեարագ , պէնիմ էվիմէ սօգմուշընընըզ վէ քևաթիպ մադամընտա պանա թավսիյէ իմմիշսինիզ։

Մէրհէմ՝ հէր ղէմանտէն ղիեաաէ պիր հիտտէթ վէ ազամէթ իլէ . – Պու սէօյլէտիքլէրինիզլէ, օղլընըզըն պանա պիր ալիւֆթէ եախօտ բարա մուգապիլինտէ թէնտատէ պիր գարը կիպի իմմիշ օլտըղը մուամէլէսի մա՛ղուր թուրթուլապիլիր մի . . . Ընձա՛մայօր մընընըզ, բըրէնս . պանա բարա թէքլիֆ իմմիշ. քէնտիսի պիզգաթ կէթիրմիշ։ Քէնտիսինէ թէսլիմ օլաճաղըմա գավիյէն էմին օլարագ , գալգմըշ պու կիւն պուրաեա կէլմիշ. օղլընըզըն պու տէրէճէ միւնասիպէթսիզ պիր մուամէլէսինի կէօրտիյիւնիւզ հալտէ տախի գապահաթը՞զ մը չըգարմագ իսթէյօրսընըզ. օղլընըզը պաչգալարը՞ մը թէրզիլ իմմիշ ղանն իտէյօրսընըզ . . . գապահաթը պաչդալարընա՞ մը համլ իտէյօրսընըզ ... Ա.սըլ գապահաթը օղլընըզ տըր . վէ եախօտ օնը սիզ թէրպիյէ իմմիշ օլտըղընըզ ճիհէթլէ , գապահաթը սիզ սինիզ . . . գարընըն նամուալըսընը , ըզըսըզընտան ֆարգ ու թէյիթիզ վէ չահանը հիւրմէթ օլանլարա բիայէթ իմմէյի էօյլէթմէլի իտինիզ. սիգին վէրմիշ օլտըղընըզ իպրէթ մուճիպինճէ , գօլայ ալտանան զամիրլէրի , պի գարար օլան ֆազիլէթլէրի , կիրտապը ղաֆլէթէ տիւշմիւշ վէ տիւշմէյէ մէյհալ օլան սէֆիլ գըղլարը վէ գարըլարը սաթըն ալմանընն արդասընտան տիւշմէմիշ օլսայըտը , մախտումընըզ տա սիզին կիպի պիլա ֆասըլա վէ պիլա բէրվա , չունը պունը իղֆալ վէ թէշվիգ իմմէք սան՛աթընա տէվամ իմմէմիշ օլսայըտը , էօմրիւնտէ զէրրէ գատար մէրքէզի իսթիգամէթտէն այրըլմամըշ օլան վէ վարաթայը ղաֆլէթէ տիւշմէսի պաիտ իւլ իհթիմալ պուլընան պէնիմ կիպի պիր գըղը թահգիր իմմէք կիպի թէհլիքէլի պիր հալէ կիրիֆթար օլմազ ըտը . . ։ Ա՛հ , մախտումընըզ ըլա պէրապէր սիզ տէ կիմմէյի իտինիզ, չունքի պէնիմ արթըգ նէ սապրըմ նէ տէ թէհամմիւլիւմ դալմըշ տըր . . .

Բրէնս . – Պէ՞ն մի . . . պէ՞ն մի . պէն սիզէ ֆէնալը՞գ մը իմմիշիմ . . . մախտումըմա հիտտէթլէնմիշսինիզ տէյու պանա տա հագդ-սըգըգ իտէյօրսընըզ . . . Մախտումըմ քիպր ու ազամէթլինիզէ տօդունուպ սիղի տիլսուն իմմիշ տէյու , սիզ տէ պէնի տիլսուն իմմէք իսթէյօրսընըզ ամմա էյի իմմէյօրսընըզ . . . Սիզ գալպէն ճէրհէաաբ իսէնիզ, պէնիմ գալբիմ գան աղլայօր . . . Օղլըմըն, սիղի թաննըմաեարագ իմմիշ օլտըղը մուամէլէսի նալայըգատան պահս իտէյօր-

սընըզ վէ պէն տէ սիզէ ֆէնալըզ իթմիչիմ իտտիասընտա պուլունույօր սընըզ. էօյլէսի տէյիլ . . . Օ խա՛ինին , օ քեաթիպին . . . նէ՞ եաբաըզ-լարընը պիլէճէք օլսանըզ. . . Շու արալըզ պիւթիւն Բարիս խալդը խա-պէրտար օլտըղը հալտէ , նի՞չին սիզի տէ խապէրտար իթմէմէլիյիմ. . . Էմնիյէթ իթտիյիմ տօսթլարընն քեաֆիֆէսի պէնի ալտաթտըլար : Օղլըմ, տօղրու վէ նամուլը պիր չօճուզ տըր տէյու պէլլէմիշ իքէն, օ պիլէ պէ-նի ալտաթտը . . . Գարըմա էմնիյէթի քեամիլէմ վար ըտը . . . բաք վէ ազիզ պիր գարը տըր տէյու պէլլէմիշ իտիմ. . . պու կէճէ ընը տա սիզին մահմինիզ օլան օ խապիսին ադուչը մուհապպէթինտէ եագա-լատըմ. . . Հալինտէն չիքեայէթ իտէճէք վար ըսա սիզ տէյիլսինիզ, պէն իմ:

Մէրեէմ՝ պաշընը գալտըրըպ թա բրէնսին կէօզլէրինին իչինէ պա-գարագ . – Պունտան պէօյլէ արթըզ չիքեայէթ իթմէմ. . . ինթիգա-մըմ ալընմըշ:

Բրէնս . – Ինթիգամընըզ ալընմըշ մը , նէ՞տէն տօլայը , թաֆսիլ ի-տինիզ:

Մէրեէմ. – Էվվէլթ , իտէճէյիմ. ինթիգամըմ թէմամ օլմազ իչին սիզէ պու տարափէլէրի եաղտըրան քիմ օլտըղընը , վէ նիչին եազտըր-մըշ իտիյինի տէ պիլմէլիսինիզ. . . Էվվէլա չուբասընը խապէր վէրիրիմ քի , Բաուլ Պէրնիէնին իսմի Բիէր Վինեօ վէ պու Բիէր Վինեօնընն գալ-պազան վէ սապէգալը թագըմընտան օլտըղընը պիլիր իտիմ:

Բրէնս . – Պունլարը պիլէրի՞ք մի , պու ճանիյի պանա թավսիյէ իթտինիզ:

Մէրեէմ. – Խայըր . նէ օլտըղընը պիլմէյէրէք կէօնտէրտիմ. չա-քին նէ օլտըղընը անլատըգտան սօնրա սէս չըգարմայըպ պըրագտըմ:

Բրէնս . – Նիչի՞ն . Նիչի՞ն պըրագտընըզ:

Մէրեէմ. – Սիզէ ֆէնալըգ իթսին իչին պըրագտըմ. . . մուվաֆֆագ տա օլտըմ:

Բրէնս . – Պէն սիզէ նէ՞ եաբմըշ ըտըմ քի :

Մէրեէմ. – Նէ՞ եաբմըշ օլտըղընըզը չիմտի սէօյլէրիմ. . . սիզ ֆէ-նալըղը բէք չօգտան պէրու եաբտընըզ, սիզ էսասէն գապահաթլըսը-նըզ. . . ղայէթ միւ՛թէպէր պիր գարը քէմալը սաատէթլէ եաշամագ-տա ըտը , սիզի բէք ազ թանըտըղը ճիհէթլէ , սիզի տիւշունմէմէքտէ իտի պիլէ . սիզ պու գարըյը սեվմիչսինիզ վէ եախօտ արզու իթմիչ-սինիզ. նասըլ քի օղլընըզ պէնի արզու իտէյօր իսէ . սիզին ճընճա ախլագընըզ պէօյլէ օլմալը . . . օ գարը իսէ, էհլի ըրզ պիր գարը օ-լուպ , զէվճէսինի գիեատէսիյլէ սեվմիյինտէն . . . սիզի իսթէմէմիշ . . .

օ գարընըն սահիպի ֆազիլէթ օլմամասը վէ գալպինտէ էսէրի մուհապէթ պուլընմամասը ֆարզ օլունսա պիլէ , պէօյլուք քիչիւք հէր Բօլքին ճընսընտան նէֆրէթ իթմէյէ հադդը եօդ մըյըրտը . . . սիզ պուրալարընը ֆարդ իթմէյէրէք , կէճէ վադթը կիպի օլարագ էվինէ կիլմիյինիզ . . . սադլանտըզընըզ եէրտէ սիզի պուլմըյ . . . վէ սիզին րէճա վէ նիհադլարընըզա վէ վուգու պուլան թէքլիֆլէրինիզէ բաղլէն . . . խըզմէթքարլարընա էմր վէրիպ սիզի խըրտըզ կիպի ախզ ու կիրիֆթի իթտիրմիյ. պէօյլէ պիր մուամէլէտէ պուլընմագ , էվլի պիր գարը օլտըդը ճիհէթլէ , հագդը սարիհի իտի . չունքի հադդընտա խատդըն չիւպհէ վէ վէսվէսէ իթմէսինի թէրվիճ իթմէյէճէյի թապիի իտի . յաքին սիզ նէ՛ հադդ , նէ՛ ոէ վազիֆէ տինլէմիյսինիզ . . . Բօլքին ֆամիլյասընըն ազամէթինէ տօգունըլմըզ գլեասըյլա , էն ազիմ խատպատէթի , էն մէնֆուր ճինայէթի վէ էն պէօյիւք նամէրտալիյի պիլա ար ու հաեա իճրա իթմիյսինիզ . . . քէնտին կիպի նամէրտին պիրինի սամըն ալմըյսըն , խըզմէթքարըն պիրինէ , պիր արատագըեա բարա վէրմիյին ոէ էօյլէ պիր աֆիֆ վէ նամուտը դարընա էֆ՛ալը ըէղիլէ վէ դապհէնին էն նիհայէթ տէրէճէյինի իճրա իթտիրմիսին :

Բօլքին՝ չու անէ ոէ յին սէսսիղճ օթուրմըզ տինլէմէ քաէ իքէն , նակէհան աեազա գալգըպ . – Խայր , խայր , պու ոէտիյինի եաբմամըյըմ . . . եալան տըր . . . եալան տըր . . . օ ատամ քիմ խաէ իթմէմիյ օլտըղը պիր ճանաեէթի իթմիյ կիպի էօյիւնմիւյ , սըրրը մէյտանա չըգարմասըն իչին քէնտիսինէ պօլճա բարա վէրմիյ օլտըղըմտան , քէնտիսինի թէքղիպ իտէմէէճէյինի պիլտիյի ճիհէթլէ , ֆիլիլ մէղքիւրի քէնտի եաբմըյ տէյու իլան իթմիյ : Օ ալչադ մախլուգ վէ քէօյէ օղլու քէօյէ , էօյլէ պիր մուէթեաղղըմ գարընա , էօյլէ պիր մէլէք սիմա մախլուգա մալիք օլտըղընը հիւգիւնէ գարչը սէօյլէմէյի քէնտիսինէ պիր մէֆխէրէթի վէ սաատէթի աատ իթմիյ վէ պիր տէ օնտան տա պիր մըղտար բարա գօբարապիլէճէյինի իւմիտ իթմիյ . . . թաֆիսլաթը նա՞օբլ օլմըյ էյիճէ պիլմէմ ամմա , գարընըն օ ալչադը էօլտիւրմիյ օլտըղընը պիլսըրսմ . . . յաքին , ֆիկի գապհի իճրա իտէն օ արատագը տէյիլ իտի . . . հօդ հօգ . . . պէն օ գարըյը սէվէր իտիմ . . . օ ղէմանտէն պէրու հիչ պիր գարըյը օ բատտէտէ սէվմէմիյիմ տիր . պէնի թատտ իթտիյի կիւնտէն պէրու պէն օ գարըյը պանա կէօտթէրտիյի ատէմի թէնէզզիւլտէն , հագարէթամիզ հարէքեաթընտան վէ մուամէլաթը ղալըմանէսինտէն տօլայը տէլի տիվանէ կիպի սէվմէքտէ իտիմ . . . Պիր կէճէ պիր պալտտա թէսատիւֆ իթտիմ . . . հիչ օ գատար չէճաֆէթլի , օ գատար ազամէթլի հալինի կէօրմէմիյ իտիմ . . . Բասխտէքի խա-

նէսինէ եալընըզ պաշընա ալտէթ իտէճէյինի վէ պէնիմ էմրիմ թահ-
թընտա օլան պիր արապաճընըն կէօթիւրէճէյինի խապէր ալտըմ. . .
արապաճը վաթանտաշըմ օլմադ հասէպկյլէ, գալըպ գաբաֆէթի պա-
նա պէնզէմէքտէ իտի. խուսուսըյլա, սէսի թէլաֆֆուզը վէ լէհճէսի-
նին էչքեալը պանա զիեատէսկյլէ միւշապիհ իտի: Պիրտէն պիրէ զի-
նիմէ պիր ֆիլքրի մէճնունանէ տօղտը. կիտիպ արապաճըյը թէննա
եէրտէ պուլտըմ. արապատան աշաղըեա էնտիրտիմ վէ սըրթընա կէյ-
միշ օլտըղը գաբօթը վէրիպ քէնտիսինին սավուշմասընը թէննպիհ իթ-
տիմ. . . օնըն եէրինէ պէն օթուրտըմ վէ խանըմընըն պինմիշ օլտըղը
արապայը պէն դուլմանմադա պաշլատըմ. . . պիր միւտտէթ սօնրա
դօրունըն էն սըդ վէ էն գարանլըդ պիր մահէլինէ վասըլ օլտըդ . . .
դատըն, արապանըն իչինտէ ույգուեա տալմըշ ըտը . . . Հէմ գուվ-
վէթլի օլտըղըմտան, հէ՛մ տէ օ տիլպէրի ֆէվգէլատէ սէվտիյիմտէն. . .
ճինայէթի պէն իճրա իթտիմ. . . արապաճը տէյիլ . . . պէն ինթիգա-
մըմը էօյլէ ալչագճա, նամէրտճէ ախզ իթմէտիմ. . . պէնի տիվանէ յէ
տէօնտիւրմիւշ օլան չիտտէթի աչգըմը պու սուրէթլէ թաթեիպ ու
թէսքին իթտիմ. – տէտի:

Մարկրիթ Մէրեէմ նէֆէսի քէսիլէ քէսիլէ տինլէյիպ, սօն քէլի-
մէլէրի իչինթուքտէ, պիր սէտայը եէէս էտա սալը վէբտի վէ էլլէրինի
եիւղիւնէ գաբայըպ սէտիրին իւղէրինէ տէվրիլտի տիւչտիւ:

Բրէնսին ֆիլքրի օ տէրէճէ մէչղուլ իտի քի, Մէրեէմին նէ սալտըղը
սէսի իչինթտի վէ նէ տէ տէվրիլտիյինի կէօրտիւ. մա մաֆիհի պիր իքի
տագըրգէ սօնրա, Մէրեէմին «պէն ինթիգամըմը ալտըմ» տէմէսի խաթ-
րընա տիւչիւպ, մէրգումէյէ եագլաչարագ. – Նի՞չին պու վագըալարը
խաթրըմա կէթիրտինիզ, նի՞չին պանա պու գարըտան պահս իթտինիզ:

Մէրեէմ՝ պու սըրատա քէմալը սիւքիւնէթի իլէ կէօզլէրինտէն եաչ-
լար ագա ագա. – Իչլէմիչ օլտըղընըզ ֆիլիլի չէնիտէն պիր գըզ չօճուգ
թէվէլլիւտ իթմիչ. . . վալիտէսի գըզըն տօղտըղընը քէթմ իթմիչ. այ-
րըճա պիր մահալտէ օ գըզը պէօյիւթմիչ. . . Գըզ՝ կէլմիչ եէթիչմիչ
վալիտէսինի արամըշ, պուլմըշ, էսլարը հաեաթընը վալիտէսինէ սէօյ-
լէթմիչ վէ հէմ քէնտիսինին հէմտէ վալիտէսինին ինթիգամընը ալմադ
սէվտասընա տիւչմիւշ:

Բրէնս. – Ա՜հ, եա Բապպիմ. . . սիզ. . .

Մէրեէմ. – Գօնթէս տը Վիվիանըն նամէչրու գըզը պէն իմ. . . սէ-
նին տէ գըզըն ըմ. . . Սանա իթտիկիմ ֆէնալըգտան տօլայը աֆվընը
տիլէրիմ. . . բէտէրիմ օլտըղընը պիլմէդ իտիմ. . .

65

Բրէնա Բօլբլին լսէ Մարկրիթ Մէրևէմ տուրաբգլարը եէրտէն դը-մըլտամամադտա ըտըլար, բրէնա՝ աեագտա տուրմըշ, Մէրևէմ տախի սէտիրտէ օթուրմըշ օլտըգլարը հալտէ, կիղլի կիղլի պիրի պիլըէրինէ թէ-լաշ վէ դօրդու վէ քէտէրլէ պագդադտա ըտըլար։

Հէր իքինինին պիրի պիլըէրի մուվաճէհէնէ պուլընտըգլարը հալ օ տէրճճէ միւչքիլ պիր հալ ըտը քի, նէ սէօյլէյճէքլէրինի քէնտիլէրի տէ շաշըրմըշ օլտըգլարընտան, հէր իքիսի սիւքութ իդմէքտէ իտիլէր։ Ղաբին հէր իքիսինին տէ զիհնիլէրինէ կէնի կէնի ֆիքրիլէր տօղմագտա ըտը։ Բօլբլին՝ Մէրևէմ հադդընտա պիրի խոտտա հիտա խյլէտիլի հիւս-նիւ թէվէճճիւհիւն նէտէն նէշէթ իդմտիլինի, վէ քէնտիսի պիրտէն պիրճ հէր կէօրտիւյիւ գաբըճտա ադմէշի աշդ իսէ բարըտամադտա իքէն, պու-դըզըն լէթաֆէթի ճէմտիլինէ պիր հիւրմէթի մախոտուտ իսէ հայրան օդմտաը մահզա պիր նիմէթ իսահիյէ էտէրի օտըգընը, վէ հիչ պիր չէյ-տէն խտապէրի օդմադաբըգըն նոտըր օյուսպտտա օղլընըն պիրէ Մարկրիթ Մէրևէմի սէվմէսինէ մուվաֆֆէգ իդմտիլինի ֆէհմ խյլէտի։

*Գունըն ըտա պէրտապէր օղլը՝ Մէրևէմի սէվմիշ օտըգը միսիլտա, Մէրևէմտէ Բիւերի սէվէպիւիը խտի. վէ օնտա թէսիւմ օյտապիւիը խտի. իքիսի պիր պապանըն եվէտաբյըտը. իքիսի դարտաշ դըզ դարտաշ ըտը-ըտար. եվվէթ, ինտան պիր չիտտէթի աշդ իսճտաթբյտա, պագէն տէ պիրտա սէվտա մահզա պիր գէվգ իչէն, հաթթա պագը քէրըէ տէ հիչ իսթէմէյէրէք, բուղևտարտա դարչը թօխտում տաչար վէ թօխտում ֆի-լիղէնիսէ ֆիլիղէնէհտիսինի վէ մահտուզ վէրիսէ վէրմէհտիսինի նէ՛ ա-բար նէ՛ տէ սօրտա։ Ելրմի սէնէ կէչէր. պիրի պիրըէրինի թանրմադտար, վէ թէտատուճ իչի օյարադ դարտաշ դըզ դարտաշընտա աշդ օյուր, քէտէր գըզընը սէվմէյէ դալդըչըր. նէ՞ տէրճճէ վահչիկ. եվվէթ իճ-թաֆէթ, ղէքտաֆէթ վէ ըֆֆէթինի ալէմին մէտահ ու սէնտա իթթիսի Մէրևէմ՝ բրէնա Բօլբլինին դըզը ըտը. հաիղ օյտըգը չան ու չէօհրէթ վէ հայտիչէթի, Մէրևէմ՝ խօտ պէ խօտ քէնտիսի դադանմըշ ըտը. ճա-քին, օ կիւնէ դատտար նամըր էօմիւր կէչիրմիշ օյտըգընտա քէտէրի տա-ճա խտապէրտար տէյիլ իտի։

Մէրևէմին թէճիլիֆ իթմիշ վէ օյնամըշ օյտըգը ՃԻՆԱԵՑԹ ՄԱՀ-ՍՈՒԼԸ նամ տրամ, եվինէ օյնանըշյօր կիտի կէօդիւնիւն էօնիւնէ կէլտի.

Բօլքին՝ իւք ադշամը պու օյունը կէօրտիւքտէ հայրան օլմըշ ըտը . լա-քին պու օյունըն մէ յոտանը թէմաշատա դօնմասընա քէնտիսի սէպէպ օլմըշ իսկյինի, վէ Մերէմին՝ քէնտիսինին իճրա իմմիշ օլտըղը ճինատէ-թին մահսուլը օլտըղընը ասլա խամ ըրնտան կէչիրմէմիշ իսի : Շիմտի իսէ անլատմադտա , հիսս իմմէքտէ վէ դիւատէսիյէ տիկխսուն օլմադտա ըտը : Համմա դօնմէս ատը Վիվիանըն տա ըղմ ըրտադը , մահճուպիյէ-մի , հիտուէմի վէ համիյէ օլտըղը չօճուղըն իսմխիգադի հադ գընտադի թէլաշ վէ գօրգուսը կէօդիւնիւն էօնիւնէ կէլէրէք , քէտէր վէ էսէֆի գամ էն տէր գամ թէղանիւտա իմմէքտէ իսի : Օյունըն իրինճի բէր-տեսինտէ , վալիտէսի ղայդ օլուդ , գըղընըն մէ յոտանա չըգտըղընը , վէ պու տիլտէր մնսկուդը հէր քէս սատատէմի հալտէ կէօրմէք արզուլէր իքէն, վահտէմի հալինտէն վէ տուչտւ օլտըղը էղիյէմտէն տօլայը թէ-շէքքի իմմտիյի իշնիսլտիյի , սէվիլտիյինի հիսս իյլէտիյի , պաշգադընը նադը աչէ իլէ եադըդ սա քէնտիսի մնսհադպէմ տէնիլէն շէյին նէ օլտըղընը պիյէմէտիյի իսմխըրնա կէլտիքճէ , բրէնա ատէմտ ատուչտրը ճինատէմ օլմադտա ըտը :

Բիէր վինեօնըն , գադրըսընըն , օղլընըն վէ տօսմխտրընըն տահա տիւնքի կիւն պաշընա եադտըրտըդլտրը պուռնճա ֆէլաքէթլէրի ուռնու-տուդ , նէրմի սէննէ եվվէլքի բէղալէթի, պադրընը պիր սըգէթի աղիմէ իլէ եղմէքտէ իսի :

66

Մարկրիմ Մերնէմին մէչադիլի դիհնիյէ վէ դալպիյէսի , բրէնա Բօլքինին մէչադիլի գատար քէտէրնադ տէյիլ իսի : Բէտէրինին , բա-բա ուղրընա պիր ճինայէմ իշլէմիշ ատի պիր ատամ օլմադտըղընը ան-լատը ամմա , նինէ աֆվ իմմէյէ կէօյնիւ բադը օլամամադտա ըտը . քէտէրի , բարա իլէ սամընը ալընմըշ պիր ատամ օլմայըպ , պիր հիսսի չէհվէթքէրէսմանէ իլէ սուսամըշ վէ ճինէմէ ուղրամըշ պիր քիմսէ օլտըղընա դանա՛ամ հասըլ իմմտի : Շու հալտէ բէտէրինին պու տէրէճէ դալըմանէ տադպ իմմիշ օլտըղընա բէշինման օլտը . բէֆիմէ բէֆիմէ նէ-տամէմի , ըզդադի վէ շաֆադադի տէրէճէսինէ գատար վարարագ, վէ աչմըշ օլտըղը եարտալտրը սարըպ պադղամագ խսմէյէրէք , ղայէթ լա-թիֆ վէ ըզդադամիդ պիր սէտա իլէ .

— Պիրազ էվվէլ տէմիշ իտին քի, էն զիեատէ սէվմէքտէ օլսըղըն մախլուգաթտան ըէխինէտար օլմըշսըն, սէպէպի պէն իմ. քէմալը տէրէճէտե էսէճ իտէրիմ. լաքին պէյքի չու տէրտլէրինէ պիր չարէ պուլընապիլիր։ Տէրտինի պանա աչ տա, իքիմիզ պէրապէր թախֆիֆ վէ իմհա իթմէյէ չալըշալըմ... օլմազ մը, իսթէ՛ըմիսին։

Բրէնս. – Էվվէլէթ, էվվէլէթ, իսթէրիմ։

Մէրեէմ. – Նասիհաթլարըմը տինլէ՛ըմիսին։

Բրէնս. – Ճիւմլէսինի տէ սէօյլէ։

Մէրեէմ. – Էվվէլ պէ էվվէլ, օղլընըն չարէսինէ պադալըմ, օնա նէ՞ օլսը. արթըգ պանա էհթիյէճ իտէպլիլիրսին... պա՛տէղին սանա ֆէնալըգ իթմէք իստէրիմ։ Հաթթա մուղայիրի օլարագ սանա էյլիք իթմէք իսթէրիմ։ – տէտի։

Բրէնս Բօլքինի՝ կրիւպըն իլէ օլան պէչ եիւզ պին ֆրանգ կէչ չալընան պիր պուչուգ միլեօն մատտէսինի հիքեայէ իյլէտիքտէն սօնրա. – էլհալէթիւ հազիհի պանքէր հիւքիւմէթէ միւրաճաաթ իթմիշ տիր։

Մէրեէմ. – Իհթիմալ տըր. լաքին պուննան տօղայը սիղէ հիչ պիր չէյ հասըլ օլամայըպ, էնճամընտա պանքէր Կրիւպըն միւթէղաիրըր օ-լաճագ տըր։

Բրէնս. – Նէ՞ սուրէթլէ։

Մէրեէմ. – Նէ սուրէթլէ օլտըղը աչիքեար. պուրատան չըգտըգ-տան սօնրա տօղըր բրէնս Ն... եա կիտէրսին, ալտըղըմ մա՛լիւմաթա նազարէն, բրէնս սէնին հէմջէհրին, աղիզ տօսթըն օլտըգտան պաչդա, ալիճէնապ պիր զաթ ըմըշ. նասըլ քի պանա տօղըրճա վէ քէմալը խուլ-լուս իլէ վուգուի հալի հիքեայէ իթտին իսէ, բրէնսէ տէ այնը խուլ-լուս իլէ հիքեայէ իտէրսին. վէ էվլատընըն մուհապպէթի ուղրընա օ-լարագ, օղլընա քէֆալէթի իթմիշ վէ իսղա վէրմիշ օլտըղընը պէեան իթմէսինի թէքլիֆ վէ թալէպ իտէրսին։

Բրէնս. – Բէֆալէթի իթմէտիյինի վէ իսղա վէրմէտիյինի թահրիրէն պէեան իթմիշ։

Մէրեէմ. – Էօյլէ տէյիլ, քէֆալէթի իթմէյէճէյինի եազմըշ. իթ-մէտիյինի եազմագ իլէ իթմէյէճէյինի եազմընընն պէյնինտէ պէօյուք պիր ֆարգ վար... քէֆալէթի իթմէյէճէյինի եազմըշ ամմա, մուախ-խարէն օղլընընն ըէճա վէ նիհազընա տաեանամահարագ, իսղալամըշ... Շու հալտէ Կրիւպընէ պիր միւֆթէէլի նազարըյլա պագըլըր. վա-տէսի խըթամընտա պէչ եիւզ պին ֆրանգը վէրիրսին քի, բրէնս Ն... էօտէմէյէ մէճպուր օլմասըն... օ պիր միլեօնա կէլինճէ, զէվճէսի

օնտան վաղ կէչիրիլիր... օ գարընըն հալինէ մէրհամէթի իթմէք պէ-նիմ էլիմտէն կէլմէզ... իչմէ Բիէր Վինեօնըն չալմըշ օլարագ իքի միլ-եօնըն պիր միլեօնը դաղանըլտը, ֆիլվագը էյէր տիւնքի կիւն Բիէր Վինեօ պանգալարտան բարալարը ալմամըշ օլայըտը, պու կիւն Կրիւ-պըն ալաճագ տէյլ՛ի մի իտի... սէն պէնի տինլէ. պու սըրգաթտան ասլա պահս իթմէ... հիւքիւմէթէ հիչ պիր չէյ սէօյլէմէ... վար-սըն Վինեօ մահպէս գաչղընը սըգիաթըյլա բրանգայա կիթսին... հիւ-քիւմէթէ միւրաճաաթ իտէճէք օլսան պու տավա մէհքէմէի ճինայէթ-տէ րու՛յէթ օլընաճագ, վէ օ խա՛ին՝ քէնտիսինի միւտաֆաա իթմէք իչին, սէնի տէ, զէվճէնի տէ, օղլընը տա իթհամ իթմէյէ գալըգըլա-ճագ վէ մէյտանա տէհչէթլի պիր թէվաիթըր չըգաճագ։

Բրէնս. – Բէք ալէա. քիմսէյէ պիր չէյ սէօյլէմէմ, հիւքիւմէթէ տէ միւրաճաաթ իթմէմ... լաքին տիւն կէճէ, օ մէլ՛ունը զէվճէսին օ-տասընտա եադալատըլար վէ պիզիմ էօնիւնիւ ալմագ իսթէտիյիմիզ վէլվէլէ... պիր մահպէս գաչղընընըն բրէնսէս Բօլքինին մաչուգը օլ-մասը...

Մէրեէմ. – Օ մէնֆուրըն մահպէս գաչղընը օլմասը բրէնսէսին նա-մուսընը գուրթարըր... անլաեօրսըն եա... Բիէր Վինեօ՝ էլէ կէչ-մէսին տէյու տա՛իմա թիթրէտիյինտէն... կէճէ վագթը գօնաղըն իչինտէ պիր կիւրիւթիւ իչիտիր... բօլիս թէվգըֆ իթմէյէ կէլմիշ զանն իտէր... օ հալտէ օտասընտան չըգար... Նէրտիւպանտան աչաղըեա էննէր. սագլանաճագ եէր արար. քիմսէ բրէնսէս Բօլքինին օտասընա կէլմէյէ ճէսարէթի իտէմէյէճէյի խաթըրընա կէլիր... օրաեա գա-չար, սագլանըր... լաքին սէն կէօրմիչսին. սէն գօճասը օլմագ հա-չար, սագլանըր... լաքին սէն կէօրմիչսին. սէն գօճասը օլմագ հա-սէպլիլէ զէվճէնին օտասընա կիրմէյէ գօրգմասըն... կիտէրսին գա-րընը խավֆ ու տէհչէթլէ միւսթէհլիլ օլտըղընը, վէ օնըն տա զէվճէնին սէսինի չըգարթմամասընա զայրէթի իթտիյինի կէօրիւրսիւն... Եանըն-չալտըրսըն... սէն բրէնսէսին մա՛չուգընը էօլտիւրմէք նիյէթիյլէ սի-լահընը պօչալթմամըշսըն, իլլա էվինէ կէլմիշ սըղընմըշ օլան պիր սա-պադալըյլ էօլտիւրմէք իչին պօչալթմըշսըն... քէյֆիյէթին պու ագ-չամ թէվաիթըր պուլտըղը ֆարգ օլունսա պիլէ, եարըն մէսէլէյի պէր վէճհի պալա թահսիհ իտէրլէր։ Պունա տէսթիրէս օլմագ իւզրէ եարըն բօլիս միւտիրինին նէզտինէ կիտէրսին. պէն միւտիրի թանըրըմ, թէ-վաիթըր օլմամասընը իլթիզամ իտէր... վագըա պադը հալլէրի կէօրմիւշ պահ չըգաճագ ղազէթալարա պու մասլաթ պիրէր իխպարնամէ կէօն-

տէրիր . վէ պու սուրբէթլէ բրէնսէս Նատէժ պէր վէճհի սալըդ էնղա-
րը ամմէաէ Լինէ դարըլարըն էն նամուսլըսը վէ էն աֆիֆի աստա օ-
լընըր . Հալընըդ սէն պունտան պէօյլէ նէ նաբաճաղընը պիլմէլիսին . . .
պունա տա մէմնուն ըմ . . . պունտան պէօյլէ պիրտաղ տահա տըդպաթ-
լըճա ղէվճէնէ նէղարէթ խտէրսին :

Բրէնս . – Պու նէ տէվէք պա՛տէղին ղէվճէմ էվիմտէ դալասալ-
լո՛ր մի :

Մէրեէմ . – Օլմահա քի էվտէն թարտ խտէսին . Թարտ լիթտիկին
հալտէ խըզմէթքհարլարըն կէվէղելկինէ մէյտան վէրմիշ օլուրսըն . էն
գիհատէ գօրդուլաճագ ճիհէթ պու ճիհէթ տիր . Չունքի քօլխատէն՝ տը-
չարըհա սէօղ հայըլմազ . Բիէր վիճհօ լէ մաշուդասընա կէլինճէ , պուն-
լար հապատա օլտըգլարընտան պունլարտան տա սէօղ չըգմազ : Մու-
ախխարէն հէր քէսին աղզը դաբանտըգտան վէ հատիսէ ունուտըլ-
տըգտան սօնրա , բրէնսէս Նատէժի նէրէհտէն ալտըն ըսա , օրահա կէօ-
թիւրէճէք օլսան , վէ արթըդ դասլահաթ իշլէմէյէճէյ պիր սինէ
վասըլ օլունճահա դատար օրատա ալըդօհաճագ օլսան պէլքի ֆէնա
օլմազ . . . Պու մինանսիպէթլէ օղլընը տա հէմ Բարխատէն չըգարմըշ՝
հէմտէ պէնտէն այըրմըշ օլուրսուն . . . Պէյնիմիզտէ վագը օլան բա-
պըթայը դարահպէթէ ասլա վագըֆ օլմահաճաղընտան , պէլքի Լինէ
պէնի սէվմէյէ գալագըշըր . Լաբին պուրատան կիտէճէք օլուրսա , հէմ
մէսաֆէ՝ , հէմ վագըթ տուշար օլտըղը սէվտայը ունուրթտըրըղ . Սէն տէ ,
սէն տէ վաթանընըն վահտէթի հալինտէ , տաղլարըն էթէյինտէ , Բա-
րխին թահրիքհաթ վէ թէշվիգաթընտան ճիւտա վէ պա՛իտա , սէրկիս-
ղէշթինի տիւշիւնէ տիւշիւնէ , էֆտալը մաղնյէտէն տօլայը բէշնման օլա
օլա , սէվտինն պիր տանէճիք օղընըլա հասրը էվգաթ վէ սարֆը ղինն
խտէրսին , օ չօճուղը ատամ լիթմէյէ ղայրէթ խտէրսին . վէ չալըշտըրա
չալըշտըրա օնա պիր խութիգպալ թէէմին խտէրսին . . . իշլէճ հէր չէյի
սէօյլէտիմ , պիրիրտիմ . . . Միւա՛իւ , իգթիտարըմըն նէթտինի մէրթէ-
պէտէ լիթմիշ օլտըղըմ ֆէնալըղը թա՛միր լիթմէյէ ղայրէթ լիթտիմ . . .
Պէնիմ էլիմտէն պունտան գիհատէ պիր չէյ կէլմէզ . . . Շիմտի արթըգ
հէքթիկէրիմիզտէն այըրըմալըյըզ :

Բօլբին՝ ղանղըր ղանղըր թիթրէյէ թիթրէյէ վէ կէօղէրինտէն
աճը աճը հաշլար տէօքէ տէօքէ . – Պիր տահա սէնի կէ՞օմէյէճէք
մի յիմ :

Մէրեէմ . – Կէօմէյէճէք սին . պէնիմ աֆիվ լիթտիյիմ կիսպի վալի-
տէմ տէ սանա աֆիվ խտէրսե պէլքի կէօրէպիլէսին . Լաբին օ գատար
ֆղկէթ , օ գատար իշքէնճէ չէքտի , մուղթարըպ օլտը քի . . .

Բօլքին կիսաճճէյի սըրատա, Մէրճէմի քէնտիսինէ տօղըը չէքիպ, աղընատան ուղուճա էօքսիւ։

Մէրճէմ շու պուսէտէն Բօլքինի մահրում խթմէք խսթէմէտի իսէ տէ, հալընըղ վալիտէսինին պուսէլէրինատէն լէղղէթապ օլտըղընատան, պու պուսէտէն հիչ պիր վճճդէ միւթէէսսիր օլմատը։

67

Բրէնս Բօլքին՝ մատմուազէլ Մէրճէմին նասիհաթլատըղնա խմթիսալ խթմէյի քէնտիսինէ պիր սատատէթ ատտ խթտիյինատէն, հարֆիյէն խմթիսալ խթտի. Բօլիս միւտիրինին մուավէնէթի տիրաճէթքեարանէսի վէ պաղը թէշէպպիւսաթը միւտէդդըղանէ սէմէրէսի օլարագ, ղաղէթալար, քէյֆիյէթի Մէրճէմին թաֆսիլ խթմիշ օլտըղը վճճդ իւզրէ թաբիճ վէ հիքմայէ խյէտիլէր. բրէնս նատէժատէն պահս օլընտը քսա տա, մէրդումէնին ճէսարէթի, վէ ղէվճի կէլիպ եէթիչինճէյէ տէյին օ ճանին մէլ'ունա կէօսթէրմիշ օլտըղը մուդավէմէթի մէտհ ու սէնա օլունմադ իւզրէ պահս օլընտը։ Հիքմայէ տէ էքսէրիճա պէօյլէ թէրճիպ օլունուր. խասխին պիրի դահրաման օլուր. վէ պունըն մուղայիրի օլարագ, պէօյիւք ատամլար տա քիւչիւք ատամլար սըրասընա կէչիրինիր։

Եալընըղ գօնաղըն խըզմէթքեարլարը ղաղէթալարըն միւնասէրիճաթընըն սահիհ օլտըղընա, վէ բրէնսէսին իպրաղ խթտիյի հալ մահզա ճէսարէթտէն իպարէթ խոխինէ իսքեաթ օլմամըշլար իտի իսէ տէ, բրէնսի ղէվճէսիյլէ պէրապեր սուճրատա կէօրտիքլէրինատէ, վէ բրէնսին պիր նէզաքէթ վէ հիւրմէթի մախսուսէ իլէ բրէնսէսէ խըթապ խթտիյինի իչխթտիքլէրինատէ, աճապա հանընճի մը կէօրմիշլէր վէ հանընճի մը անլամըշլար տէյու պիրի պիրլէրինէ սօրմադա պաշլամըշլար ըտը։ Էյէր միւնասէրիճաթընա խթիմատ օլընան ղաղէթալարըն սէօյլէտիքլէրի սահիհ իսէ, վինճօնըն կէճէլիք դընաճէթիյլէ բրէնսէսին օտտասընատա պուլընմասընըն սէպէպլի տէ բէք դօլայ թասրիհ օլընասիլէճէյինի թէսլիմ խթմիշլէր իտի։

Շու հալտէ բրէնսէս Նատէժ, ղէվճինատէն պաշդա տէֆալար եադայը սըյրըտըղը միսիլու, պու տէֆա տա ղէվճինին մուավէնէթի սայէսինատէ պիր թէհլիքէլի ազիմէտէն դուրթուլտը։

Բիէը Բօլքին մատուէսի տէ Մէրևէմին թա՛րիֆ իթմիշ օլաըղը վէճճ իւզրէ թէավիյէբէղիզ օլսը ։ Հաքիւ՛, եվվել էմրտէ սուրէթի ղայըը ըէս-միյէտէ օլարագ բըէնս Բիէրի նէզտինէ կէթիրթտիքտէ , բըէնս ալէյհինտէ վուդու պուլան չնքեայէթտէն տօլայը ըղհարը թէաճճիւպ իտէ-րէք , իչին իլէրիսինէ վարըլմազտան , պիր քէլրէ բըէնս Ն . . . ըն խաթի-մա՝ օլընմասընը թալէպ իթմէսի իւղէրինէ , լի էճլիւլ խաթիղահ բըէնս Ն . . . տավէթ օլընտրգտա , պիր թավրը ալիճէնապանէ իլէ , իպթիտա-տէ քէֆալէթի մաթլուպէյի գապուլ իթմէմիշ իսէ տէ , մուախարէն տիւշինիւպ , քէֆալէթ իթմիշ օլտրղընը վէ թէահիւտնամէնին ղիյրին-տէքի իմղա քէնտի իմղասը իտիյինի իֆտաէ իթտիյինտէն , պաշլանմըշ օլան թահգըգաթա նէթիճէ վէրիլտի . Կրիւպընըն էսպապը ինթիգա-մըյլա պէրապէր պիր միլէօն ֆրանգը պու վէճճ իլէ էլինտէն ուչտը կիթտի ։ Մուախարէն պօրսա մուամէլաթընա կիրիչէրէք չու ղիւանընն եէրինի տօլտուրմագ սէվտասընա տիւշտիւ իսէ տէ , մուվաֆֆագ օլ-մայրպ , օ անէ տէյին թէրագգը իթմէքտէ օլան պանգասընըն պիր գանատը գըրրըլպ , եալընըզ պիր գանատ իլէ չըրբընմաղա եիւզ թուր-տը ։ Ջէվճինին տուչար օլտրղը զարարտան, պիւթիւն Բարիս խալգընըն թանընմըշ օլտրղը ղէվճէսի ասլա ֆիւթուր իթմէյիպ , եալընըզ գօճա-սընը, քէնտիսի պաթըրամամըշ օլտրղընա ըղհարը էսէֆ իթմէքտէ իսէ տէ, պաշգա նիչէ նիչէ քէսանը քիւլ իւսթիւնէ օթուրթմըշ օլտրղընտան, վէ տահա տա նիչէլէրինի պաթըրմագ եօլընը թուրթմըշ իտիյինտէն նաչի միւթէսէլլի օլմագտա ըտը ։ Բրէնս Բօլքինին սիֆթահ օլարագ վէրմիշ օլտրղը եիւղ պին ֆրանգ ուղուրլու կէլմիշ օլմաղէ , էյէր բրէնս պու միսիլլու ահվալտէն վազ կէչմէմիշ օլսա , միննէթտարլըգ մագամընտա օլարագ , գօճասը Կրիւպընտան իսէ , բրէնսի գապուլ իթմէյի թէրճիհ իտէճէյի տէրքեար ըտը ։

68

Ա.ճապա բրէնս Բօլքին սահիհէն ահվալը նալայըգատան վազ կէչ-միշ մի իտի ։ Ա.ճապա ըղհար իթմիշ օլտրղը նէտտամէթ տէվամ իտէ-ճէքք մի տիր ։ Պէլքի իչլէմիշ օլտրղը գապահաթլար , ֆէվգէլատէ չիտ-տէթլի պիր թապիյէթին ասարը ըտը . լաքին ինսան եաչընը ալտրգ-ճա թապիյէթի տէ թէպէտտիւլ իտէր . բրէնս Բօլքին տէ ալթմըշ եա-չընը պուլմըշ օլտրղընտան , հէր չէյտէն վազ կէչէճէյինէ պու տա պիր

թէէվինաթը դավիյէ ատտ օլընապիլիը իտի վէ հադըգէթէն տէ չու ա-
բալըգ Բօլքինին թաապիյէթի քեամիլէն թէպէտտիւլ էթմիշ իտի ։

Հէր շէյ օլուպ պիթտիքտէն վէ ղէվճէսի հադգընտա իթթիխազ
իթմիշ օլաբղը թաւիր ու Հարէքէթի ամմէնին չիւպհէսինի զա՛իլ իթտիք-
տէն սօնրա , գօնաղընը գաբայըպ վէ էմէքտաշանընա իզն վէրիպ, օղլը
վէ ղէվճէսի իչէ Դավգասիաեա աղիմէթէ միւսաբաաթ իթտի ։ Օրատա,
Ֆրանսանընն ատաթ ու լիսանընը պիլմէ յէն էմէքտաբանըլա , թադլիտ
իթմէ յէ մէճպուրիյէթի եօղընտը , ղէվճէսինէ պէեանը նէղաքէթ իթ-
մէքտէ իտի իսէ տէ , իպրաղը մուհապպէթ վէ հիւրմէթ իթմէմէքտէ
տիր ։ Ջէվճէսինտէն այրը օլաբաղ եաչամադտա , էգաբիպինէ էյիլիք
իթմէքտէ, վէ էլինտէ բէք սրդը թուրթմընչ օլտըղր հալտէ գաչըրմընչ օլ-
տըղը Ջէհրլի Եըլանը քեամիլէն ունուութմադ իչին միւմքինի մէրթէպէ
սրդճա ավա չրդմադտա տըր ։

Բրէնս Բիէր՝ բէտէրիյլէ պէրապէր մէչղուլ օլուպ , ավա տախի
տա՛իմա պէրապէր կիթմէքտէ տիր ։ Բարիստէ հէր շէյի եաբմընչ օլտը-
ղընտան , արթըգ Բարիսի արղուլէմէմէքտէ տիր ։ Բարիսէ պիր տահա
կիթմէտէն էվվէլ , քէնտիսինէ բէք պահալը օթուրմընչ օլան իլլէթի աչգ-
տան քեամիլէն իլթիեամբէղիր օլմադ լազըմ կէլտիյինի թէսիմ իթ-
մէքտէ տիր . օ հայրէթպախչ Մարկրիթ Մէրեէմին խաթըրատը , հէ՛մ
բէտէրբ , հէ՛մ տէ մախտումա հիւանիւ թէէսսիր իտիպ , պիրիսինէ չայ-
եանը հիւրմէթ վէ րիայէթ պիր շէյխուհէթ , վէ տիկէրինէ տէ իսթի-
ֆատէ օլընապիլէճէք սուրէթտէ պիր իսթիգպալ թէհիյէ իթմէքտէ
տիր ։

Եալընըղ Նատէժ , քէնտիսի իչին բէք նամուսքեարանէ վէ բա-
հաթ օլան չու եէնի էօմրտէն խօշլանմամադտա տըր . պիր գարը գրրգ
եաչընա վասըլ օլտըգտա , նէրէտէ ալընմընչ իսէ օրատա գալմալը տըր.
էյէր էօյլէ պիր գարը սրճադ գընչլադտան չրդարընըպ տա , հէր թա-
բաֆը աչընդ օլան պիր արղա կէօթիւրիւլէճէք օլուրսա , ընդրրազ պու-
լուր , վէ սօն գալան թաղէլիյի տէ մահվա եիւղ թուրթար ։ Նատէժ ,
րէնկինին սօլտըղընը հիսս իյլէմէքտէ օլտըղընտան , արթըգ էնղարը ամ-
մէյէ կէօրիւնմէյի արղուլէմէմէքտէ տիր ։ Ջէմանը մաղիյի տիւչիւնէ-
րէք իմիարբ վագրթի իտէյօր , պաղէն Բաուլ Պէլինիէյի տիւչիւնիւյօր .
օ մէլ՛ունըն էյի թարաֆը օլտըղընը իթիրաֆ իլէ քէնտինճէ մէրգու-
մըն բրանգայա աթըլմասընը աատալէթէ մուղայիր ատտ իտէյօր . Եօյ-
լէ նատիր ատտամլարա րիայէթի օլունմադ իգթիզա իտեր իմիդատընտա
պուլընըյօր ։

Ֆիլ վագը , Բիէր վ.ինեօ տա ներէտէն չրդմըչ իսէ օրաեա իատէ

օլընտը, պու տէֆա դաչմադ բէք միւշքիլ օլան պիր մահալէ աթըլտը· մա մաֆիհի եվինէ կիւնիւն պիրինտէ հէմ Ալպէրթինէ հէմտաէ իլի միւ-ճօնընա գավուշաճաղընը իւմիտ իտէյօր, էյէր բօլիա միւտիրի վէ միւ-ֆէթթիշ Մէրլ, բարալարը սագլամընշ օլարդը մահալի պուլամամընշլար իսէ, նիչի՞ն գավուշամասըն։

Ալպէրթին ֆանրօնը թէվգըֆ իմմէք իւղրէ բօլիսճէ էսպապ վէ տէլաիլ կէօրիւլէմէմիյինտէն, բարալարըն սագլանմընշ օլարդը Բօլքին գօնագընը կէօղէմէք իւղրէ Մալէրպ մահէլլէսինտէ իդամէթի իմմէք-տէ իսէ տէ, հարիդ վուգուինտէն վէ իլի միլճօնընը պէր հավա օլմա-սընտան գօրդմագտա տըր։

Մարկրիթ Մէրնէմին արդուսը իճրա օլար. Հանրի Լադօսթ, Դէյր տը Վիլլիան իլէ ադաը իղտիլաճ իտիպ, զէվճէսիյլէ Պօրտօտա իգա-մէթի իմմէքտէ տիր։

Մարկրիթի տէ գօնթէս տը Վիլլիան իլէ եալընըզ գալտը։ Սէնէ-նին սէքիզ այընը Ընանթիյլեիտէ, գուսուրընը տա Բարիտէ կէչիրմէքտէ տիրլէր։ Բարիտէ այրը այրը իգամէթի իմմէքտէ իսէլեր տէ, եվինէ հեր կիւն կեահ գօնթէսին էվինտէ, վէ կեահ քէնտի էվինտէ պուլունըրլար։ Մարկրիթ Մէրնէմ՝ օ քիւչիւք էվինի հընճղ իտիպ, գընշ մեվսիմինտէ տօսմէյարընը գաղտուղ իմմէքտէ տիր. Բօրթ Սէն Մարթէն թէսմըօ-սընըն միւտիրի վէ Մ. Ֆուրնել ատա սըրա կէլիպ, քէնտիսինի թէսմի-օսա ալմագ իսթէրլեր։

Նվէնմէքտէն պահա իտիլմէսինի էլան թէճվիզ իմմէկ. վալիտէ-սինտէն պաշգա քիմսէյի սեվմէյէճէյինի պիլտիյինտէն, պունընըլա իքթիֆա իտէր։

Բրէնա Բօլքինի պիր տահա կէօրէճէ՞ք մի կէօրէ՞մէյէճէք մի պիլ-մէտիյի հալտէ, տահմա մէքթուպ եազար, թէսելլի վէրիր, գընշը օ-լամատընշտան վէ օլմագ տա իսթէմէմէյինտէն, հէմշիրեմի մագա-մընա կէչիպ, գալպինին վէ ֆիքրինին ճէրիհէլէրինէ մէրհէմ թէտարի-քիյլէ ուզրաշըր։

Իշպու հիքմայէ պու ճիհէթիլէ խըլմամ պուլուր. էկէր հիքմայէ-միզ սըրի խտեաի պիր հիքմայէ օլսա ընշը, պիր թագըմ վէֆիեաթի ինէ թէղինին իտէրէք տահա պիեատէ ֆէճի պիր խաթիմէ իհմիրտա ի-տիէպիիր խտի, լաբին հագդըդէթտէն այրըլմագ իսթէնիյմէմէյինտէն, սերկիւզեշիլերի թաֆսիլ իտիէն էշխաս՝ թանըլմասըն իչին եալընըզ իսմիերինի վէ պագըլարընըն էշքտաի թէպտիլ ու թաղեիր իտիլմէքլէ իքթիֆա իտիլմիշ տիր։

Ի Ը Թ Ա. Մ

ՊԻՊԷՐԵԱՆ ՄԱԹՈՒԱՍԱՍԸՆՏԱ ԹԱՊ՝ ՎԷ ՖԻՐՈՒԽԹ ՕԼՈՒՆԱՆ
ՓԻԹԱՊԱՐ

ՓՍԱՓԻԷ ՄՕՆԹԷՔՔՆ

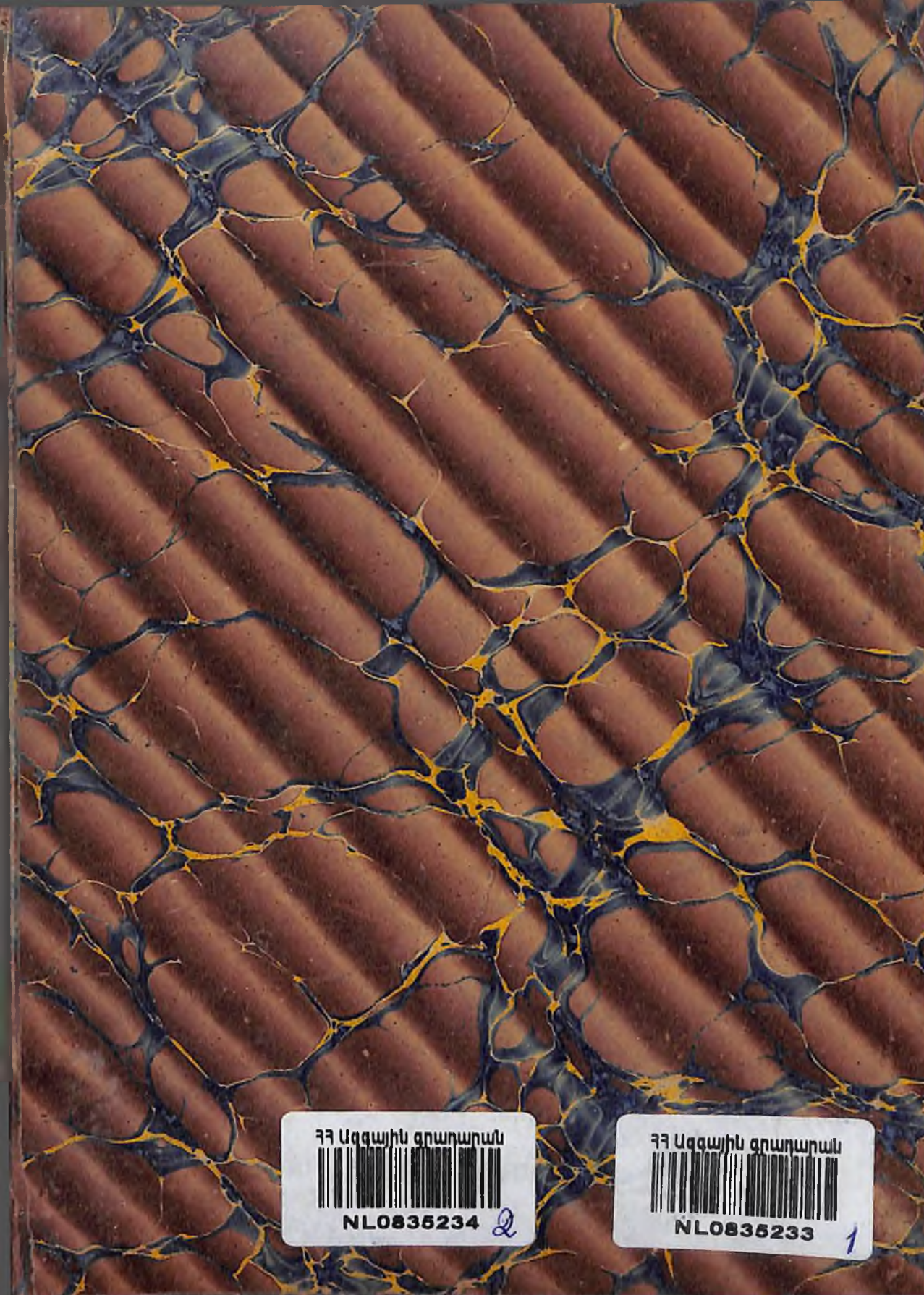
ԲԱՐԻՋ ՖԱՃԻԱԼԱՐԸ . . .	4	ճիլտ	. . .	70	Ղրուշ·
ԷՔՄԷՔՃԻ ԽԱԹՈՒՆ . . .	6	»	. . .	60	»

ԱՏՕԼԱՖ ՓԸԼՕ

ՃԻՆԱՆԷՔ ՄԱՀՍՈՒԼԸ . ,	2	»	, . .	18	»

ՃՕՐՃ ՕՆԷ

ՆԷԹԻՃԷԻ ՄԷՐԱՄ . . .	1	»	. . .	12	»

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL0835234 2
ՀՀ Ազգային գրադարան
NL0835233 1

